

Komuna e Kamenicës

PLANI ZHVILLIMOR URBAN I KAMENICËS

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Cooperation Office Kosovo

HELVETAS
Swiss Intercooperation

KOSOVO

Hyrja e Dokumentit Komuna e Kamenicës

Dokument i përgatitur nga Komuna e Kamenicës

Drejtoria Për Urbanizëm dhe Planifikim Hapsinorë në bashkëpunim me Drejtoritë dhe sektorët tjerë të Komunës e përkrahur në mënyrë profesionale nga “Logos inter cooperation” dhe “INSI” Sh.p.k

PARATHËNIE

Duke e konsideruar Planin Zhvillimor Urban si dokument për rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e hapësirës së qytetit, në mbarim të Kamenicës 2010 kemi marrë vendimin për hartimin e këtij plani dhe kemi filluar procesin për hartimin e tij.

Ky vendim u mbështet në dy arsye kryesore:

- Në nevojën për trajtimin (mbrojtjen dhe zhvillimin) e planifikuar të Qytetit të Kamenicës dhe të vendosjes së bazave të zhvillimit të qëndrueshëm dhe afatgjatë në funksion edhe të ndaljes së zhvillimeve ilegale.
- Dhe arsyeja e dytë për përgatitjen e këtij dokumenti mbështetet në obligimet ligjore që kishim ne si komunë qysh nga aprovimi i Ligjit për Planifikim Hapsinorë në Kamenicën 2003, ku lidhur me këtë mund të numërojmë edhe dhjetëra arsye tjera siç janë: nevoja për përcjelljen e rrjedhave dhe standardeve në këtë fushë si dhe në krijimin e një strukture të planifikuar që do të sigurojë efikasitet dhe cilësi për gjeneratat e tanishme pa i kërcënuar edhe gjeneratat që do të vijnë. Unë jam i bindur se arritja e vizionit dhe objektivave strategjike që janë definuar në këtë dokument do të kontribuojë në shumë aspekte, ku unë do të kisha veçuar tri aspekte:
 - aspektin Social
 - aspektin ekonomik dhe
 - aspektin mjedisor

Procesi i hartimit të Planit Zhvillimor Urban të Kamenicës u zhvillua në kohë dhe rrethana jo të lehta, duke marrë parasysh të gjitha aspektet. Pra, shpresoj se zbatimi i tij do të bëhet në rrethana të tjera dhe ne të gjithë së bashku do të kemi privilegjin, por edhe përgjegjësinë, për zbatimin sa ma të përpiktë të këtij plani, i cili do të jetë udhërrëfyes në fazën e zhvillimit dhe të përmirësimit të vazhdueshëm të cilësisë dhe të arritjes së standardeve evropiane.

Pas shumë analizave dhe studimeve, ne tani të gjithë pajtohemi se niveli dhe ritmi i zhvillimit ekonomik dhe social i komunës sonë do të bazohet në këtë plan, si dhe varet nga niveli i dijes së akumuluar e reflektuar nga ekspertët tanë në komunë por edhe të tjerët që kanë ndihmuar këtë proces. Përmes një procesi gjithëpërfshirës dhe transparent gjatë hartimit të Planit Zhvillimor Urban, ne kemi arritur një konsensus të gjerë politik, qytetar e profesional. Një qasje e tillë ka bërë që në plan të përfshihen interesat dhe specifikat e të gjitha grupeve të shoqërisë në komunë, ku është një bazë e mirë që edhe në procesin e zbatimit të ketë një përkrahje të gjerë nga të gjitha palët e interesit. Komuna ka mirëpritur angazhimin e të gjithë aktorëve që kanë marrë pjesë në këtë proces, të cilët me vërejtjet, sugjerimet dhe propozimet e tyre kanë pasuruar draftin e Planit Zhvillimor Urban të përgatitur fillimisht nga ekspertët.

Me këtë rast, dëshiroj të shpreh mirënjohjen dhe falënderimin tim dhe të komunës për grupet punuese, Këshillin e ekspertëve, përfaqësuesit e shoqërisë civile, sektorin privat, lidershipin e të gjitha partive politike si dhe të gjithë ata që kanë marrë pjesë në përgatitjen e këtij dokumenti të rëndësishëm.

Një mirënjohje të veçantë për bartësit kryesor të planit zhvillimor, për të gjitha mediat që krijuan hapësirë për paraqitjen e këtij dokumenti strategjik para qytetarëve.

Komuna pret nga institucionet, donatorët, partnerët dhe miqtë e komunës që të ndihmojnë zbatimin e këtij dokumenti në mënyrë që, bashkërisht të hapim perspektiva të reja për zhvillim të qëndrueshëm të Kamenicës.

Me punën tonë të përbashkët në implementim të këtij plani do të kontribuojmë që qytetarët tanë të jetojnë me dinjitet. Besoj thellësisht se, bashkërisht mund të sigurojmë energjitë dhe burimet për të zbatuar këtë plan.

PËRMBAJTJA

1	INDEKSI I TERMINOLOGJISË.....	24
2	PROFILIN E ZHVILLIMIT HAPËSINOR DHE ANALIZËN E GJENDJES.....	27
2.1	INFORMATAT PËRMBAJTJESORE MBI SITUATËN GJEOGRAFIKE, FIZIKE, MJEDISORE DHE SOCIO-EKONOMIKE NË QYTETIN E KAMENICËS.....	27
2.1.1	HISTORIKU I KAMENICËS.....	27
2.1.2	TË DHËNAT THEMELORE.....	27
2.2	DEMOGRAFIA DHE ZHVILLIMI SOCIAL.....	30
2.2.1	RASTET SOCIALE.....	32
2.2.2	STRUKTURA E PUNËKËRKUESVE NË KAMENICË.....	34
2.2.3	PUNËKËRKUESIT NË ASISTENCË SOCIALE.....	35
2.2.4	BANIMI.....	39
2.2.5	ARSIMI NË QYTETIN E KAMENICËS.....	41
2.2.6	Hapësira shkollore në institucionet arsimore.....	43
2.3	MJEDISI DHE SHFRYTZIMI I TOKËS.....	44
2.3.1	Uji.....	44
2.3.2	TOKA.....	47
2.3.3	KUSHTET KLIMATIKE, VALORIZIMI KLIMATIK, KARAKTERISTIKAT.....	52
2.3.4	TRASHËGIMIA KULTURORE DHE NATYRORE.....	55
2.3.5	FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA.....	57
2.4	ZHVILLIMI EKONOMIK.....	62
2.4.1	BUJQËSIA.....	62
2.4.2	INDUSTRIA.....	64
2.4.3	TREGTIA.....	65
2.4.4	ZEJTARIA.....	65
2.4.5	TURIZMI.....	66
2.4.6	ENERGJETIKA.....	66

2.4.7	ZHVILLIMI I PABARABART EKONOMIK	67
2.4.8	INFRASTRUKTURA TEKNIKE.....	69
2.4.9	TRANSPORTI AJROR	70
2.4.10	TELEKOMUNIKIMI	70
2.4.11	SISTEMI I UJËSJELLËSIT NË QYTETIN E KAMENICËS	72
2.4.12	INFRASTRUKTURA E ENERGJETIKËS	75
2.4.13	VARREZAT	83
2.4.14	MENAXHIMI I MBETURINAVE	83
2.5	POZITA, RËNDËSIA DHE ÇËSHTJE SPECIFIKE PËR TERRITORIN E QYTETIT NË KONTEKST TË PLANIT ZHVILLIMOR TË KOMUNËS SË KAMENICËS DHE PHK (PLANIT HAPËSINOR TË KOSOVËS)	84
2.6	PËRFSHIRJEN E INFORMATAVE KYÇE TË RAPORTEVE DHE STRATEGJIVE SEKTORIALE NË DISPOZICION.....	90
2.6.1	EKONOMI DHE FINANCA	90
2.6.2	URBANIZËM, KADASTËR DHE MBROJTJE TË MJEDISIT.....	91
2.6.3	ARSIMI.....	93
2.6.4	SHËNDETËSIA DHE MIRQENJA SOCIALE	94
2.6.5	BUJQËSIA, PYLLTARIA DHE ZHVILLIMI RURAL	96
2.7	ÇËSHTJE KYÇE TË KONTEKSTIT MË TË GJERË HAPËSINOR, TË CILAT INKORPOROJNË UDHËZIME PLANIFIKIMI DHE OBLIGIME TË CILAT RRJEDHIN NGA DOKUMENTET DHE PLANET (HAPËSINORE) PËR RAJONE MË TË GJËRA, E TË CILAT E AFEKTOJNË ZONËN URBANE TË KAMENICËS.....	97
2.7.1	BANIMI - Autoritetet lokale të planifikimit duhet të:.....	97
2.7.2	LOKACIONET STRATEGJIKE DHE PORTET E ZHVILLIMIT EKONOMIK	98
2.7.3	Konservimi dhe zhvillimi i trashëgimisë– mbrojtja e vlerave ekzistuese	101
2.7.4	GJENDJA MOMENTALE E DEPONITË DHE TRAJTIMI I MBETURINAVE - ZONAT E MBETJEVE INDUSTRIALE.....	102
3	VLERËSIMI I GJENDJES NË QYTET E CILA PËRFSHINË:	103
3.1	Analiza e gjendjes në Qytetin e Kamenicës(duke shfrytëzuar SWOT-in)	103
3.2	ANALIZËN E NDËRLIDHJEVE NË MES TË ÇËSHTJEVE,POLITIKAVE DHE PROGRAMEVE;.....	109

4	VLERËSIMIN E KAPACITETEVE INVESTIVE KOMUNALE ËSHTË PËRVETËSUAR EDHE PËR NIVELIN URBAN SI QENDËR ADMINISTRATIVE E KAMENICËS, QË PËRMBAN INFORMATA MBI KAPACITETET DHE RESURSET INVESTIVE.....	114
4.1	Të hyrat vetanake të parashikuara –Komuna e Kamenicës	114
4	FUSHAT POTENCIALE PËR INTERVENIM DHE PËRKRAHJE.....	119
4.2	Sfidat Kryesore zhvillimore të qytetit të Kamenicës.....	122
4.2.1	ZHVILLIMI EKONOMIK DHE SHKALLA E LARTË E PAPUNËSISË	122
4.2.2	SHFRYTËZIMI I HAPËSIRËS	122
4.2.3	MJEDISI	123
4.2.4	INFRASTRUKTURA.....	123
4.2.5	TRASHËGIMIA.....	124
4.2.6	NIVELI I SHËRBIMEVE SHËNDETËSORE DHE SOCIALE, KULTURORE ETJ.....	124
4.2.7	VARFËRIA	124
4.2.8	STANDARDET, NORMAT DHE PARIMET.....	124
5	VIZIONI, PARIMET DHE CAQET.....	126
5.1	Vizioni për të ardhmen e qytetit të Kamenicës	126
5.1.1	PARIMET E PËRGJITHSHME PËR ZHVILLIM / MBROJTJE.....	127
5.1.2	CAQET ZHVILLIMORE AFATGJATE	128
5.1.3	PRIORITETET STRATEGJIKE.....	130
5.2	KORNIZA E ZHVILLIMIT HAPËSINOR TË QYTETIT TË KAMENICËS.....	131
5.2.1	KONCEPTET KRYESORE TË ZHVILLIMIT HAPËSINOR.....	131
5.3	POPULLSIA, BANIMI, VENDBANIMET JOFORMALE	134
5.3.1	POPULLSIA	134
5.3.2	Definimi dhe matja e zhvillimit të popullsisë	135
5.3.3	Komponentët e IZHNJ-së	135
5.3.4	BANIMI	137
5.3.5	DENDËSIA BANIMORE DHE LARTËSIA.....	137
5.3.6	DENDËSIA E PARAPARË BANIMORE DHE LARTËSIA	137

5.3.7	TRAJTIMI I TËRËSIVE URBANE	138
5.3.8	VENDBANIMET JOFORMALE	139
5.4	STRUKTURAT DHE LOKACIONET HAPËSINORE PËR ZHVILLIMIN DHE ORGANIZIMIN NË TË ARDHMËN	142
5.4.1	Zhvillimi ekonomik, regjenerimi, përfshirë turizmin, rekreacionin, tregtinë dhe fushatjera	142
5.5	INFRASTRUKTURËS - TRANSPORTIT URBAN, KOMUNIKIME.....	153
5.5.1	INFRASTRUKTURA SI SISTEM PËR ORGANIZIMIN FUNKSIONAL TË HAPËSIRËS.....	153
5.6	FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE POPULLSISË, BANIMIT, VENDBANIMEVE, ÇËSHTJEVE SOCIALE, RASHËGIMISË KULTURORE.....	166
5.6.1	ARSIMI	166
5.6.2	ÇERDHET DHE KOPSHTET.....	167
5.6.3	SHËNDETËSIA	169
5.6.4	KULTURA, RINIA DHE SPORTI.....	170
5.6.5	TRASHËGIMIA KULTURORE	173
5.7	MJEDISIT, PËRFSHIRË TRASHËGIMINË NATYRORE DHE RESURSET, PEIZAZHET....	174
5.7.1	UJI.....	175
5.7.2	BIODIVERSITETI	177
5.7.3	TOKA	179
5.7.4	MENAXHIMI I MBETURINAVE.....	181
5.7.5	RADIOAKTIVITETI (JONIZUES DHE JOJONIZUES)	181
5.7.6	SHFRYTËZIMI I TOKËS - DESTINIMI I SIPËRFAQEVE.....	181
5.7.7	LUMI SI NJË VLERË QË DUHET TË FUQIZOHET	184
5.7.8	TRASHËGIMIA NATYRORE	186
5.7.9	PEIZAZHET DHE GJELBËRIMI	186
5.7.10	FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA.....	189
5.8	SHËNIMI I NDËRTIMEVE TË RËNDËSISHME, PROJEKTI STRATEGJIK OSE ZONËS SË VEÇANTË TË APROVUARA NË PLANIN HAPËSINOR TË KOSOVËS OSE PLANET E ZONAVE TË VEÇANTA	194

5.9	VLERËSIMIN E NDIKIMIT SOCIO-EKONOMIK DHE MJEDISOR TË	194
6	STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR ZBATIM.....	199
6.1	STRATEGJITË DHE VEPRIMET E VEÇANTA PËR IMPLEMENTIM TË PZHU-së SIPAS FUSHAVE TEMATIKE	199
6.2	STRATEGJITË DHE VEPRIMET E PËRGJITHSHME PËR IMPLEMENTIM TË PZHU-së	199
6.2.1	FUSHA TEMATIKE E ZHVILLIMIT EKONOMIK	200
6.2.2	ENERGJIA	208
6.3	STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN TEKNIKE.....	209
6.3.1	INFRASTRUKTURA RRUGORE	209
6.4	FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE.....	214
6.4.1	STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN SOCIALE.....	214
6.5	POPULLSIA, BANIMI DHE VENDBANIMI	214
6.5.1	POPULLSIA	214
6.5.2	BANIMI	215
6.5.3	VENDBANIMET	215
6.5.4	VENDBANIMET JOFORMALE	215
6.5.5	ARSIMI	216
6.5.6	SHËNDETËSIA	217
6.5.7	KULTURA.....	217
6.5.8	ADMINISTRATA DHE INSTITUCIONET PUBLIKE	218
6.5.9	SPORTI DHE REKREIMI	219
6.5.10	RINIA	219
6.5.11	PAPUNËSIA DHE VARFËRIA	220
6.6	STRATEGJITË DHE VEPRIMET FUSHA TEMATIKE E SHFRYTZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT.....	220
6.6.1	STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT	220
6.6.2	AJRI	221
6.6.3	UJI.....	221

6.6.4	TOKA	222
6.6.5	SHFRYTËZIMI I TOKËS.....	223
6.6.6	TRASHËGEMIA NATYRORE.....	223
6.6.7	BIODIVERSITETI	224
6.6.8	MENAXHIMI I MBETURINAVE.....	224
6.6.9	FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA	224
6.7	VLERËSIMET E STRATEGJIVE BAZUAR NË KRITERET E PËRCAKTUARA ME PARIME, POLITIKA DHE LIGJE.....	228
6.7.1	VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E ZHVILLIMIT EKONOMIK	228
6.7.2	VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E DEMOGRAFISË DHE ÇËSHTJEVE SOCIALE.....	230
6.7.3	VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E INFRASTRUKTURËS.....	231
6.7.4	VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT	233
6.8	AFATET KOHORE, IMPLIKIMET FINANCIARE, KORNIZËN INSTITUCIONALE.....	234
7	DISPOZITAT PËR ZBATIM	266
7.1	UDHËZIME MBI ÇËSHTJET E INTERPRETIMIT TË PLANIT ZHVILLIMOR URBAN GJATË HARTIMIT TË PLANEVE RREGULLUESE DHE PLANEVE TJERA	266
7.2	KUSHTE TË PËRCAKTUARA NGA QEVERIA LOKALE MBI ÇËSHTJE TË RËNDËSISHME PËR ZHVILLIMIN DHE SHFRYTËZIMIN E TOKËS NË ZONËN URBANE, QË PËRFSHINË	267
7.2.1	KUSHTET PËR PËRCAKTIMIN DHE PËRKUFIZIMIN E SIPËRFAQEVE PUBLIKE SI DHE ATYRE ME DESTINIME TJERA	269
7.2.2	KUSHTET PËR RREGULLIMIN E HAPËSIRËS PËR OBJEKTET ME RËNDËSI PËR KOSOVËN DHE KOMUNËN.....	270
7.2.3	KUSHTET PËR VENDOSJEN E OBJEKTEVE TË VEPRIMTARIVE EKONOMIKE;	272
7.2.4	5.2.7. KUSHTET PËR VENDOSJEN E OBJEKTEVE TË VEPRIMTARIVE PUBLIKE	273
7.2.5	KUSHTET DHE MËNYRA E NDËRTIMIT TË OBJEKTEVE TË BANIMIT.....	274
7.2.6	KUSHTET PËR PËRCAKTIMIN E RRJETIT TË SIPËRFAQEVE TË KORIDOREVE APO TRASEVE TELEKOMUNIKUESE DHE RRJETIT TË INFRASTRUKTURËS KOMUNALE;.....	275

7.2.7	KUSHTET PËR RREGULLIMIN E ZONAVE DHE TËRËSIVE ME VLERË TË VEÇANTË...	277
7.2.8	MASAT PËR MBROJTJEN E PEIZAZHEVE, VLERAVE NATYRORE DHE TËRËSIVE KULTURO-HISTORIKE.....	277
7.2.9	MËNYRA E TRAJTIMIT TË HEDHURINAVE (PËRPUNIMI, DEPONIMI DHE BARTJA)	278
7.2.10	A DETYRIMI PËR HARTIMIN E PLANEVE DETALE RREGULLUESE;.....	281
7.2.11	B. MASAT PËR RREGULLIMIN DHE MBROJTJEN E TOKAVE.....	282
7.2.12	C. REKONSTRUIMI I NDËRTESAVE DESTINIMI I SË CILAVE ËSHTË NË KUNDËRSHTIM ME DESTINIMIN E PLANIFIKUAR.....	282
7.3	DISPOZITAT LIDHUR ME KONSULTIMIN, BASHKËPUNIMIN DHE PJESËMARRJEN	283
7.3.1	Përmirësimi i përfshirjes, pjesëmarrjes dhe vetëdijesimi	283
7.3.2	Centralizimi i informative hapësinore	283
7.3.3	Leja ndërtimore.....	284
7.3.4	Vlerësimi dhe monitorimi	284
7.4	DISPOZITAT MBI RENDIN KRONOLOGJIK APO ETAPAT E ZBATIMIT.....	284
7.4.1	ELEMENTET DHE UDHËZIMET PËR HULUMTIM TË MËTUTJESHËM.	284

HARTAT

- (Harta. 1. Pozita Gjeografike e Qytetit të Kamenicës në Hartën e Republikës së Kosovës. fq.)
- (Harta. 2. Dendësia e Popullsisë së Kamenicës fq.)
- (Harta. 3. Rastet Sociale fq.)
- (Harta. 4. Papunësia/Struktura e punëkërkuësve fq.)
- (Harta. 5. Harta e Vendbanimit të Kamenicës fq.)
- (Harta. 6. Shkollat fillore fq.)
- (Harta. 7. Hidrologjia e Komunës së Kamenicës fq.)
- (Harta. 8. Pedologjia fq.)
- (Harta. 10. dhe 11. Boniteti i tokave fq. dhe)
- (Harta. 12. Trashëgimia kulturore dhe natyrore fq.)
- (Harta. 13. Zonat e Rrezikuara fq.)
- (Harta. 14. Vërshimet dhe Erozionet fq.)
- (Harta. 15. Shtrirja Hapësinore e Bizneseve fq.)
- (Harta. 16. Infrastruktura e Furnizimit me Ujë në Qytetin Kamenicës fq.)
- (Harta. 17. Telekomunikimi fq.)
- (Harta. 18. Rrjeti energjetik i Kamenicës fq.)
- (Harta. 19. Infrastruktura Sociale fq.)
- (Harta. 20. Menaxhimi i mbeturinave fq.)
- (Harta. 21 dhe 22 Ndarja hapësinore e Kamenicës-Koncepti i orës 8 Fq. dhe)
- (Harta. 23. Koncepti i Zhvillimit Urban.)
- (Harta. 24. Dendësia e Paraparë Banimore dhe Lartësia)
- (Harta. 25. Vendbanimet Joformale në Qytetin e Kamenicës. fq.)
- (Harta. 26. Zhvillimi Ekonomik. fq.)
- (Harta. 27. Infrastruktura e Transportit fq.)
- (Harta. 28. Transporti Publik fq.)
- (Harta. 29. Telekomunikimi fq.)
- (Harta. 30. Rrjeti Energjetik fq.)
- (Harta. 31. Infrastruktura e Furnizimit me Ujë fq.)
- (Harta. 32. Infrastruktura e Kanalizimit (ujrat e zeza) fq.)
- (Harta. 33. Infrastruktura e Kanalizimit të Ujërave Atmosferike fq.)
- (Harta. 34. Infrastruktura Sociale fq.)
- (Harta. 35. Kopshtet - Qerdhet fq.)
- (Harta. 36. Shkollat fillore fq.)
- (Harta. 37. Shkollat e mesme fq.)
- (Harta. 38. Hapësirat Shkollore, Sportive dhe Varrezat fq.)
- (Harta. 39. Shëndetësia fq.)
- (Harta. 40. Shërbimet Sociale fq.)
- (Harta. 41. Masat për Mbrojtjen e Ajrit nga Ndotja fq.)
- (Harta. 42. Resurset Ujore fq.)
- (Harta. 43. Biodiversiteti fq. 174)
- (Harta. 44. Kufijtë e Planifikuar të Qytetit të Kamenicës fq.)
- (Harta. 45. Menaxhimi i Mbeturina fq. .)
- (Harta. 46. Shfrytëzimi i Tokës fq.)
- (Harta. 47. Parqet dhe Koridoret e Glibërta fq.)
- (Harta. 48. Masat për Vërshime dhe Erozion fq.)
- (Harta. 49. Planifikimi Emergjent fq.)

TABELAT

- Tab1. Struktura e popullsisë sipas moshës fq.
 Tab 2. Numri i popullsisë në Kamenicë (Kamenicë 1948-2011) fq.
 Tab.3. Numri i punëkërkesve nëpër Vitet fq.
 Tab. 4. Struktura e punëkërkesve sipas grup moshës fq
 Tab. 5. Struktura nacionale e punëkërkesve fq.
 Tab. 6. Të dhënat për demografi për Kamenicës fq.
 Tab.7. Personeli arsimor në arsimin e mesëm sipas pozitës 2008/9 fq.
 Tab.8. Raporti në mes të hapësirave shkollore dhe nxënësve fq.
 Tab.9. Përcaktimi i klasëve të bonitetit të tokës në Qytetin e Kamenicë fq.
 Tab.10. Vlerat mesatare të Reshjeve, T. Mesatare, Lagështisë. % Shtypja atmosferike Era. m/s fq.
 Tab.11. Vlerat mesatare për Kamenicën 2002 në Kamenicë të Reshjeve, T. Mesatare, atmosferike Era. m/s fq.45
 Tab.12. Lista e zonave të propozuara për mbrojtje nga IKMN-ja fq.
 Tab.13. Çasja në Telefoninë Fikëse në Kamenicë fq.
 Tab.14. PLANIFIKIMI I BUXHETIT 2010-2020 fq.
 Tab.15. Planifikimi i buxhetit 2010-2020 i shprehur në përqindje fq.
 Tab.16. Pjesëmarrja e grantit qeveritar në totalin e buxhetit sipas kategorive ekonomike fq.
 Tab.17. Pjesëmarrja e të hyrave vetanake në totalin e buxhetit sipas kategorive ekonomike fq.
 Tab.18. Konkensionet dhe investimeve private fq.
 Tab.19. Huamarrja, Donacionet dhe Diaspora fq.

GRAFIKONET

- Graf. 1. Dinamika e rritjes së popullsisë fq.
 Graf. 2. Numri i punëkërkesve nëpër Vitet fq.
 Grafi. 3. Shfrytëzim i Tokës në (ha) fq.
 Graf. 4. Ndarja e tokave sipas bonitetit në përqindje (%) dhe hektar (ha) (Zogaj, 2010) fq.
 Graf. 5. Sipërfaqja e klasëve të tokave sipas bonitetit në (**ha**) (punuar nga prof. Dr. Bashkim Kabashi me ekipin e ekspertëve të komunës së Kamenicës) fq.
 Graf. 6. Shkalla e erozionit në komunën e Kamenicës fq.
 Graf. 7. Pronësia e tokës në Qytetin e Kamenicës fq.
 Graf. 8. Dinamika e rritjes së popullsisë në komunën e Kamenicës fq.
 Graf. 9. Të ardhurat për kokë banori fq.

FIGURAT

- Fig. 1. Trëndafili i erës në komunën e Kamenicës fq.
 Fig. 2. Skema njëpolare 400/220/110 kV në hartën gjeografike të Kosovës fq.
 Fig. 3. Pozicionimi i trafostacioneve dhe linjat 110/35/10 kV në rajonin e Kamenicës fq.
 Fig. 4. Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës fq.
 Fig. 5. Strategjia për zhvillim hapësinor, dokument pune fq.
 Fig. 6. Strategjia për Zhvillim Hapësinor për rajonin e Gjilanit/Ferizajt fq.

Menaxhimi

Drejtoria për Urbanizëm dhe Planifikim Hapësinor –Kamenicë

Koordinator i projektit

Ilir Kastrati - ID i arkitekturës drejtor: Drejtoria për Urbanizëm dhe Planifikim Hapësinor - Kamenicë

Menaxherët e projektit

Lulzim Leci - Nënkryetar i KK Kamenicë

BARTËSIT KRYESOR NË HARTIMIN E PZHK-së

1. Ilir Kastrati,	master i SH.A. – drejtor i D.U.P.H
2. Mehmet Thaçi,	master i SH.A. – përgjegjës për planifikim D.U.P.H
3. Muhamet Thaçi ,	master i SH.I.M – drejtor i D.I.
4.Nexhmije Kallaba,	ecc.dipl. -- zyrtare për integ. Evro.
5.Enver Ajvazi,	jur.dipl. -- drejtor i Adm. Pergj.
6.Jakup Cakolli,	ing.nd. – insp. i ndërt.
7.Ramush Ismajli,	gjeometër. – përgj. i sekt. gjeo.

Komiteti drejtues

Bajram Dërmaku	shef i grupit parlamentar / PDK /
Shqipe Maliqi	shefe e grupit parlamentar / AAK /
Jeton Biqkaj	shef i grupit parlamentar / LDK /
Nebi Sylejmani	shef i grupit parlamentar / AKR /

EKIPI KOMUNAL I PLANIFIKIMIT

I. EKIPI PËR VLERËSIMIN E KAPACITETEVE INVESTIVE

1. Nexhmije Kallaba, ecc.dipl.
2. Mustafë Borovci , ecc.dipl.
3. Shaban Kastrati , ing.dipl
4. Naser Hashani, ecc.dipl.
5. Raif Ramabaja, mr. i ekonomisë
6. Ramiz Kryeziu , ecc.dipl.
7. Agim Hoda, ecc.dipl.

8. Bujar Kastrati , ecc.dipl.
9. Fatmir Krasniqi, jur.dipl.,prodhim
10. Ilmi Dërmaku, tregti
11. Nehat Bixhaku , ecc.dipl, prodhim
12. Dejan Blagojevic, kom.serb

II. EKIPI KOMUNAL I PROFILIMIT

1. Mehmet Thaçi , master i SH.A.– përgjegjës për planifikim D.U.P.H
2. Tasim Rexha, prof.gjeog.
3. Sali Canaj, ecc.dipl
4. Nebi Sylejmani, mjek
5. Bektesh Dërmaku, ing bujqësisë
6. Shaban Tahiri,mr, gjeologjisë
7. Fehmi Jakupi,ing, nd.
8. Ismet Ahmeti, ecc.dipl
9. Zijadin Thaqi, gjeodet

III. EKIPI KOMUNAL PËR PLANIFIKIM (EKP)

Ekipii certifikuar i planerëve komunal

1. Mehmet Thaci, master i SH.A.– përgjegjës për planifikim D.U.P.H
2. Jakup Cakolli , ing nd.
3. Fehmi Jakupi , ing nd.
4. Tajar Dërmaku, ing.nd.
5. Ruzhdi Basha, ing.dipl.
6. Ramush Ismajli, gjeometër

Në Kamenicën 2003, 2004, 2005 – kanë bërë përgatitjen e profilit urban në bashkpunim me MMPH-së

Koordinator per grupet punuese I-III është Ilir Kastrati,arq dipl,drejtör

IV. ARSIMI,SHENDETESIA,DEMOKRAFIA DHE ÇESHTJA SOCIALE

Arsimi

1. Fahrije Kryeziu , prof.,drejtore e arsimit
2. Nexhat Rexha, prof
3. Rexhep Vranja, prof
4. Sabri Morina, prof
5. Bajram Dërmaku, prof
6. Shyhrete Kastrati, pedagoge
7. Biljana Niçiq -kom. serb

Shëndetësia

1. Fehmi Kastrati, prof, drejtör per shëndëtesi dhe çështje sociale
2. Ismet Morina, mjek
3. Rabit Dërmaku, mjek

	4. Sinan Sadiku,	jur.dipl, Zyra e punësimit
	5. Rifat Hajdari,	jur.dipl,Qendra sociale
Popullimi –Banimi		
	1. Enver Ajvazi ,	jur.dipl, drejtor
	2. Abdullah Hashani,	prof
	3. Nijazi Kastrati,	prof
Trashëgimia		
	1. Hazir Berisha ,	prof- drejtor
	2. Shaban Berisha,	prof
	3. Milit Thaçi,	prof
V. ZHVILLIMI EKONOMIK		
Bujqësia		
	1. Gani Sadiku,	ing bujq.- drejtor
	2. Imer Dërmaku,	ing bujq.
	3. IbrahimBunjaku,	ing bujq.
	4. Dobrivoje Milković,	kom.serb
Ekonomia		
	1. Rabit Halili ,	ark.dipl- drejtor
	2. Halit Sylaj,	ecc.dipl
	3. Vojislav Jevtiq,	kom serb
Industri		
	1. Salih Canaj ,	ecc.dipl
Tregtia		
	2. Naser Hashani ,	ecc.dipl
Turizmi		
	1. Hazir Berisha,	drejtor
VI. MJEDISI DHE SHFRYTËZIMI I TOKËS		
Resurset natyrore		
	1. Muhamet Thaçi ,	master i SH.I.M– drejtor DI
	2. Shaban Tahiri, mr,	gjeologjisë
	3. Shaip Hyseni, ing,	gjeologjisë
Mjedisi		
	1. Ibrahim Kastrati,	ing bujq.
Ndotje dhe degradim		
	1.Musah Ismajli,	ing bujq.
	2. Ibrahim Bunjaku,	ing bujq.
VII. INFRASTRUKTURË		
	1. Hysen Jerliu,	drejtor
	2. Ruzhdi Qehaja,	drejtor
	3. Shaban Kastrati	
	4. Bu rim Krasniqi	
	5. Afrim Muja,	drejtor I ujësjetillës

6. Isuf Rrudhani,	drejtor I higjienës
7. Selami Spahiu,	KEK
8. Ejup Kastrati,	ecc.dipl

VIII. KËSHILLI I EKSPERTËVE KOMUNAL

- Kryetari i Komunes së Kamenicës Shaip Surdulli
- Nënkyetari i Komunes së Kamenicës Lulzim Leci

- Kadri Morina,	mr.idn
- Shiqeri Dërmaku,	mr.idn.hidr.
- Islam Isufi ,	agr.d.
- Xhelal, Hoda,	i.d.gjeol.
- i.d.a. Fadil Dalipi,	i.d.a.
- Shpend Agaj,	gjeogr.
- Avdush Kastrati,	mjek.
- Arsim Dërmaku,	i.d. kom.

IX. KËSHILLI JO FORMAL – SHOQËRI CIVILE

- Valmir Klaiqi,	D. Press-
- Milaim Limani,	baçelor i kriminalistikes
- Saniye Jahiri ,	Fortesa
- Aleksandra Saviq,	CDKD
- Bajrush Kryeziu,	JEKIPE
- HANDIKOS	
- Rexhep Bugaqku,	Shoq. e Gjuetarëve
- Halil Dërmaku,	Shoq. e Bletarëve

X. LEKTOROI:

- Sabri Morina,	prof.

1 HYRJE

Qyteti I Kamenicës, përkundër traditës në fushën e planifikimit në të kaluarën, në periudha të ndryshme është ballafaquar me probleme të mëdha hapësinore dhe urbane.

Pjesëmarrja joadekuate e grupeve të interesit dhe ekspertëve vendës në procesin e hartimit dhe tëmiratimit të planeve, sidomos në periudhën (1981-1999) ka rezultuar me kufizimet në ngritjen profesionale dhe ushtrimin e veprimtarisë së planifikimit hapësinor dhe urban.

Në periudhën e pas Kamenicët 1999 zhvillimi i planifikuar është bazuar në zgjatjen e afatit të Planit të Përgjithshëm të PZHu-së të Kamenicës, bazuar edhe në rregulloret e UNMIK-ut për zbatueshëmerin e ligjeve dhe akteve tjera në Kosovë.

Me themelimin e autoritetit qendror për planifikim hapësinor, Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH) pas zgjedhjeve të para nacionale, kërkesa për plane të reja u shtua dukshëm. MMPH filloi reformën e sistemit të planifikimit hapësinor dhe urban në Kosovë me miratimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor 2003/14 të Kuvendit të Kosovës të datës 05 korrik 2003, të shpallur me 10 shtator 2003 nga ana e PSSP dha amandamentimin e këtij me hyrje në fuqi të Ligjit L-03/L-106 për Ndryshimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor.

Rëndësia e këtij akti qëndron në detyrimet që komunat brenda afatit prej 18 muajsh të miratojnë planet e tyre zhvillimore komunale dhe urbane, duke aplikuar parimet ndërkombëtare të qeverisjes së mirë ndër të cilat gjithëpërfshirja, transparenca dhe krijimi i ndjenjës së pronësisë së planit ishin ndër kryesoret.

PROCESI I HARTIMIT TË PZHU NË KAMENICË

Të ballafaquar me kufizimet buxhetore të komunës nga njëra anë dhe kërkesat e përditshme të qytetarëve për rindërtim dhe për ndërtime të reja, interesat për zhvillim të qëndrueshëm dhe krijimin e ofertës në kushtet e sistemit me ekonomi të lirë të tregut, nga ana tjetër përkundër edhe afatit të paraparë me ligj për hartimin e këtyre dokumente ve deri me 2010 nuk kishte filluar procesi i hartimit të PZHU-së.

Shumë faktorë ndikuan që Kuvendi Komunal i Kamenicës (KKK) më datë 04. 10. 2010 të marrë vendim nr 01.-139 për hartimin e PZHK-së, ku si bartës të kësaj detyre përcakton Drejtorinë për Urbanizëm dhe Planifikim Hapësinorë (**DUPH**) të Komunës së Kamenicës. Më 20.07.2010 në përputhje me dispozitat ligjore përkatëse, Komuna e Kamenicës themeloi me vendim Këshillin e Ekspertëve të Planifikimit(KEP), si organ profesional i pavarur këshillëdhënës për Kuvendin Komunal (KK) të Kamenicës për fushën e Planifikimit Hapësinor dhe Urban.

Aktivitetet në fillim janë përqendruar në mobilizimin e drejtorive të Komunës së Kamenicës dhe aktorëve tjerë në proces, formimi i (EKP) Ekipit Komunal për Planifikim, Ekipit për Profilim, Grupeve Punuese Tematike (GPT), Shfrytëzim të Tokës dhe Mjedis(SHTM), Demografi e Çështje Sociale(DÇS), Zhvillim Ekonomik(ZhE), dhe të Infrastrukturës(I), por edhe Komitetit Drejtues për Planifikim i përbërë nga lidërshipi i të gjitha partive politike.

Komuna e Kamenicës, gjithashtu kishte konstatuar se **DUPH** me staf profesional e të certifikuar dhe i ngarkuar me punë të përditshme nuk mund të marrë tërë ngarkesën mbi vete për të përgatitur PZHK-në dhe PZHU-në, prandaj u kërkua nga bordi i drejtorëve (BD) dhe më vonë nga Kuvendi Komunal i Kamenicës (KKK) që të sigurohet përkrahja teknike e profesionale gjatë hartimit të planeve. Kështu KKK merr vendim për shpalljene tenderit për kontraktimin e punëve profesionale për përpilimin e planeve.

Gjatë Kamenicët 2010 u bënë përgatitjet në këtë drejtim, ku filloi hartimi i detyrës projektuese të dy planeve të bazuara në Ligjin e Planifikimit Hapësinor, të nxjerrë nga MMPH në Kamenicën 2003 dhe të udhëzimeve administrative të nxjerra më vonë sipas këtij ligji, shpalli tenderin. Në rrethin e 3 kompanive, komisioni për vlerësimin e tenderit është përcaktuar për kompaninë "**INSI**" **Sh.P.K.**, me të

cilën kompani pas procedurës së rregullt të prokurimit dhe përzgjedhjes së fituesit, është nënshkruar kontrata për bashkëpunim.

U fillua me profilin e zhvillimit hapësinor të pjesës komunale dhe Urbane. Nga drejtoritë komunale, grupet punuese dhe kompanitë publike u siguruan dhe grumbulluan të gjitha të dhënat gjeografike, fizike, mjedisore dhe socio-ekonomike për komunën. Në proces janë përfshirë në mënyrë intensive të gjitha drejtoritë, e sidomos stafi profesional i tyre, si dhe ekipi komunal i planifikimit, i formuar më parë.

Në vazhdimësi, janë përgatitur raportet dhe strategjitë sektoriale nga drejtoritë në bashkëpunim edhe me kompanitë publike, ku është paraqitur gjendja aktuale nëpër drejtori; mandej janë specifikuar sfidat,problemet dhe nevojat, është bërë SWOT-analiza, në nivelin e drejtorive,është formuar vizioni për të ardhmen dhe prioritet strategjike në fusha tematike. Raportet e tilla janë të protokolluara dhe të regjistruara nga secila drejtori dhe si të tilla janë pjesë e dokumentacionit shtesë të këtij procesi.

Gjatë gjithë kohës grupet punuese në përbërje profesionale dhe multisektorale dhe të udhëhequra nga të emëruarit, kanë bërë punët e tyre të ndara në këto fusha tematike.

- I. Demografi dhe Çështje Sociale,
- II. Shfrytëzimit të Tokës dhe Mjedisit,
- III. Infrastrukturës Teknike,
- IV. Zhvillimit Ekonomik,
- V. Sinergjia dhe Interkomunikimi.

Që nga fillimi i procesit e deri para shpalljes së shqyrtimit publik të dy dokumenteve, janë mbajtur dhe evidentuar një seri takimesh, kuptohet të niveleve të ndryshme.

Pas mbledhjes së të gjitha shënimeve, propozimeve, vërejtjeve, si dhe komenteve nga këto takime, në mënyrë intensive u fillua me analizën e gjendjes me metodën SWOT, njëherë nga grupet punuese, debatet profesionale deri te organizimi i Punëtorisë treditore me këto grupe i cili është mbajtur në Prevallë **“Vizioni i Kamenicës 2022+”**.

Kjo Punëtori kontribuoj që dokumenti edhe më tej të pasurohet pasi në të morën pjesë së bashku përfaqësues të shoqërisë civile, ekipi i planerëve komunal i organizuar dhe i përkrahur materialisht dhe profesionalisht nga **KKK-ja, Logos Inter Cooperation** dhe **INSI**.

Komuna e Kamenicës në përputhje me dispozitat e Ligjit dhe udhëzimin administrativ mori vendimin nr 01/2247 që të organizojë Shqyrtimin Publik për PZHU-në, informatë e cila u publikua në tri gazeta ditore dhe në mediat lokale. Shqyrtimi Publik është mbajtur në periudhën kohore prej 60 ditë prej datë 10.08.2012 - 10.10.2012

Shqyrtimi publik u mbajt në holin e Shtëpisë së Kulturës **„ISA KASTRATI“** në Kamenicë, me një gasje transparente të punës së ekipeve punuese ndaj qytetareve dhe krijoi hapësira për të gjitha shtresat e popullatës, që të japin sugjerime, vërejtje, këshilla ndaj planit. Për mbajtjen e shqyrtimit publik dhe aktivitetet gjatë kësaj periudhe, banorët e Komunës së Kamenicës janë njoftuar përmes mënyrave të ndryshme të informimit, si: është hartuar broshura për shqyrtim publik, e cila përmbante shkëputje të pjesëve të rëndësishme të planit dhe informatat për aktivitetet e shqyrtimit publik.

Duke marrë parasysh kufizimet financiare të cilat i ka pasur Komuna e Kamenicës, mund të konstatojmë se organizmi i shqyrtimit publik ishte një aktivitet i suksesshëm dhe me pjesëmarrje të kënaqshme. Prandaj me këtë konstatojmë edhe një shkallë më të lartë të validitetit të rekomandimeve dhe vërejtjeve të adresuara.

Menjëherë, pas përfundimit të shqyrtimit publik për planin, është konsoliduar raporti i shqyrtimit publik duke marrë parasysh të gjitha vërejtjet sugjerimet dhe komentet me arsyeshmëri profesionale dhe të interesave të përgjithshme.

Përfundimisht, **INSI Shpk, Logos Inter Cooperation** dhe **Komuna e Kamenicës** kanë organizuar takime për konsolidimin e dokumentit përfundimtar ku e ka dorëzuar këtë version final për procedim të më tejshëm.

Dokumenti si i tillë iu nënshtrua procedurës së rregullt për marrjen e pëlqimit nga Kuvendi Komunal i Kamenicës mori vendimin me nr.....datë..... dhe zyrtarisht aprovojë PZHU-në e Kamenicës.

QËLLIMI I PROJEKTIT

– Qëllimi kryesor i këtij projekti është që Qyteti i Kamenicës të ketë një Plan Zhvillimor Urban real dhe të zbatueshëm por edhe modern, efikas dhe të bazuar në norma e standarde evropiane. Ky projekt do të jetë në harmoni të plotë me kërkesat dhe obligimet e Ligjit për Planifikim Hapësinor 2003/14 dhe Ligji për ndryshimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor L-03/L-106 si dhe në pajtueshmëri me Draft Planin Hapësinor të Kosovës.

Plani Zhvillimor Urban do të sigurojë bazat për një zhvillim të qëndrueshëm për qytetin e Kamenicës, pra duke krijuar bazat për:

- Shfrytëzim racional, mbrojtje dhe rregullimi të hapësirës së komunes;
- Ruajtja e vlerave natyrore dhe vlerave të krijuara me punë;
- Realizim të planifikimit hapësinor me përgatitjen e bazave për nxjerrjen e planeve të niveleve më të ulëta;
- Rregullim i hapësirës duke ua përshtatur hapësirën nevojave;
- Nxjerrjes së planit si plan afatgjatë të zhvillimit hapësinor dhe harmonizimi i ndërsjellë i këtij plani, duke u nisur nga parimet e planifikimit të njëkohshëm dhe të vazhduar me dokumentet e nivelit qendror;
- Përgatitjes dhe nxjerrjes së planit sipas mënyrës dhe procedurës së caktuar me ligj;
- Pjesëmarrjes së të gjithë shfrytëzuesve të hapësirës në procesin e përcaktimit të politikës së organizimit, rregullimit dhe shfrytëzimit të hapësirës.

Zhvillimi i qëndrueshëm do të jetë i baraspeshuar në kuptimin e zhvillimit hapësinor dhe i mbështetur në tri shtyllat bazë, ekonomik, social dhe mjedisor. Ky zhvillim do të promovojë shfrytëzimin e qëndrueshëm të resurseve për gjeneratat e tanishme pa kërcënuar edhe gjeneratat e ardhshme dhe do rikoordinojë kërkesat sociale, ekonomike dhe mjedisore për hapësirën dhe funksionet e saj.

Plani Zhvillimor Urban do të jetë një dokument që hartohet për territorin e Qytetit të Kamenicës, për periudhën e 2012 – 2017⁺ dokument i cili prezanton gjendjen e analizuar në komunë, prezanton vizionin për të ardhmen, kornizën e zhvillimit hapësinor, strategjitë dhe masat për zbatim, për më shumë ofron udhëzime konkrete për veprimet që duhet të ndërmerren: Pse duhet ndërmarrë ato veprime? Po ashtu, sqaron se si duhet të realizohen veprimet e tilla.

Veprime këto që do të ndikojnë në përmirësimin e jetës së qytetarëve të Kamenicës duke ndikuar në ngritjen e kualitetit social, ekonomik, mjedisor dhe fizik të hapësirës përkatëse.

Qëllimi i projektit është të hartojë një plan, i cili jep orientimin e zhvillimit afatgjatë por është edhe fleksibil në ndryshimet që mund të paraqiten si kërkesë e zhvillimeve në të ardhmen.

Plani i orientuar kah procesi dhe veprimi i bazuar në një vizion realist dhe i qëndrueshëm i cili për bazë të punës do ta ketë konsensusin me aktorët e planifikimit për çështjet, ku përmes procesit të konsultimeve publike dhe i bazuar në vlerësimin e gjendjes ekzistuese, resurseve potenciale, duke identifikuar çështje apo fusha ku duhet ndërmarrë veprime urgjente, me qëllim të mbrojtjes, kultivimit dhe zhvillimit të vlerave socio-ekonomike dhe mjedisore të Qytetit të Kamenicës.

Në përfundim të këtij projekti me aprovimin e dokumentit i cili do të jetë i hartuar, do të strukturohen bazuar në aktin nënligjor për PZHU-në :Informata përmbajtësore për gjendjen sociale, ekonomike të infrastrukturës dhe mjedisit, shtrirja hapësimore e dukurive, do të definohen qartë caqet e zhvillimit të qytetit, Prioritetet strategjike dhe zonat me prioritet për intervenim, zhvillimet e dëshiruara hapësimore, aktivitetet për zbatimin e kornizës së parashikuar (rruga se si do të arrihet ky zhvillim) por edhe masat përfundimtare dhe kaluese.

Një ndër qëllimet e projektit është të lëvizet drejt një strukture të planifikimit të integruar- Planifikimi i integruar konsiderohet si një strukturë e artit në Evropë, e cila fillimisht integron planifikimin hapësinor dhe zhvillimor; më tutje përfshinë integrimin e çështjeve zhvillimore në fushat relevante dhe

përcakton bartësit e veprimeve të tyre. Përfshinë bashkimin e niveleve të ndryshme të planifikimit. Pra, për këtë planifikimi i integruar e përmirëson apo ngrit efikasitetin e planifikimit zhvillimor Komunal.

Plani Zhvillimor Urban (PZHU), do të luanë një rol vendimtar në ofrimin e bazës për inkurajimin apo tërheqjen dhe orientimin e investimeve.

SISTEMI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Sistemi i planifikimit në nivel të Komunës së Kamenicës, bazohet në sistemin e ligjeve që janë të lidhura me fushën e planifikimit e në mënyrë të veçantë në bazë të Ligjit për Planifikim Hapësinor 2003/14 dhe Ndryshimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor L-03/L-106.

Sistemi i planifikimit hapësinor është i organizuar në dy nivele të planifikimit, në nivel të Kosovës dhe në nivel të komunave ku bëhet planifikimi për territorin e komunave.

Llojet e planeve në bazë ligjit që përgatiten në nivelin e komunës dhe zonave urbane janë:

1. Plani Zhvillimor i Komunës
2. Plani Zhvillimor Urban
3. Planet Rregulluese Urbane.

Në bazë të ligjit, secila komunë është përgjegjëse për përgatitjen e Planit Zhvillimor të Qytetit në tërë territorin e saj. Ky plan është strategjik dhe multi-sektorial, i cili përcakton caqet afatgjata të zhvillimit ekonomik, shoqëror dhe hapësinor. Plani Zhvillimor I qytetit duhet të përfshijë planin për zhvillimin e zones urbane.

Ligji përcakton që komunat brenda të cilave ekzistojnë zona të veçanta të mbrojtura, implementojnë dispozitat e ligjit për zona të veçanta të mbrojtura gjatë hartimit të Planeve Zhvillimore të Komunës dhe Urbane.

Bazuar në sistemin e planifikimit në Kosovë, Plani Zhvillimor Urban përbëhet prej pesë kapitujve kryesor dhe zhvillohet në po këto pesë faza:

- **Profili i zhvillimit hapësinor dhe analiza e gjendjes ekzistuese**— Në këtë kapitull përfshihet pjesa informative e planit, e cila përshkruan gjendjen ekzistuese në Komunë dhe vlerësimin e gjendjes ekzistuese
- **Vizioni, Parimet dhe Caqet** – përfshinë fazën e dytë, ku përcaktohet vizioni për të ardhmen si dhe caqet strategjike të zhvillimit hapësinor të qytetit.
- **Korniza e Zhvillimit Hapësinor** – Kjo fazë përcakton parashikimet e dëshiruara të zhvillimeve afatgjata hapësinore për tërë zonën urbane.
- **Strategjitë dhe veprimet për zbatim** - Kjo fazë formulon pakon e strategjive dhe veprimet për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore, afatet kohore, implikimet financiare dhe kornizën institucionale.
- **Dispozitat për zbatim** – përfshijnë elementet e zbatimit obligativ (të obligueshëm) që ndërlidhen me nivelin urban.

Pas përgatitjes së Planit Zhvillimor Urban, shqyrtimit publik, Plani Zhvillimor Urban aprovohet në kuvendin komunal

BURIMI I TË DHËNAVE PËR HARTIMIN E PROFILI DHE PZHU-SË

Identifikimi, mbledhja dhe strukturimi i të dhënave ka qenë aktivitet shumë i rëndësishëm në këtë proces si bazë për hartimin e Planit Zhvillimor Urban.

Për grumbullimin e të dhënave ka qenë kompetent Grupi i profilimit (GP)-ja dhe strukturat tjera përkrahëse nga sektori publik, privat, shoqëria civile përfaqësuesit e kompanisë etj përmes një bashkëpunimi të ngushtë edhe me grupet punuese.

Të dhënat bazë për hartimin e Planit Zhvillimor Urban janë shfrytëzuar nga burime të ndryshme:

Si burim i parë është konsideruar informatat zyrtare dhe të dokumentuara

- Të dhënat zyrtare nga Sektorët e Drejtorive Komunale
- Të dhënat nga zyrat komunale dhe regjionale të Qeverisë së Kosovës (Zyra e Punës dhe punësimi, Zyra për mirëqenie sociale, ESK etj).

- Të dhënat nga Ministritë e ndryshme të Qeverisë së Republikës së Kosovës.
- Të dhënat nga entet, agjencitë, dhe komisionet si aj i minierave dhe mineraleve në nivel të Kosovë
- Të dhënat dhe hulumtimet nga Enti i Kosovës për Urbanizëm dhe projektim, Prishtinë që kanë të bëjnë me qytetin e Kamenicës
- Të dhënat nga kompanitë publike komunale dhe Rajonale
- Kufijt dhe Zonat kadastrale – Agjencia Kadastrale e Kosovës (AKK).
- Hartat topografike
- Orto-fotot (2004 dhe 2009) – Agjencia Kadastrale e Kosovës (AKK)
- Aplikimi i GIS dhe GPS

Si burim i dytë është konsideruar edhe burimet e Agjencioneve ndërkombëtare që operuan ose vazhdojnë të operojnë në Kosovë dhe kanë grumbulluar apo vazhdojnë të grumbullojnë informata duke shfrytëzuar edhe vlerësimin e numrit të popullsisë që është realizuar në Kamenicën 2011 nga Komuna e Kamenicës.

Dhe si burim i tretë janë shfrytëzuar projeksionet profesionale bazuar në informatat e më hershme dhe literatura shkencore.

Gjatë tërë procesit të hartimit të planit janë azhurnuar të dhënat dhe janë zgjeruar burimet, duke krijuar edhe një sistem digjital i rëndësishëm në krijimin e Gjeo Data Bazës së komunës së Kamenicës .

PROMOVIMI I NJË PROCESI PJESËMARRËS DHE TRANSPARENT

Në bazë të Ligjit për Planifikim Hapësinor **2003/14 dhe Ligji L-03/L-106 për ndryshimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor**, Plani Zhvillimor Urban është Plan i cili cilësinë e procesit e determinon me cilësinë e pjesëmarrjes së të gjithë pjesëmarrësve të cilët mund të kenë interes, ndikim ose të jenë të ndikuar nga Plani, për të zbatuar parimet e pjesëmarrjes publike dhe transparencës së procesit të hartimit të Planit Zhvillimor Urban.

Në respektim edhe të ligjit për të drejtat e njeriut dhe parimeve ndërkombëtare e posaçërisht të Agjendës 21 dhe Agjendës së UN-HABITAT kem provuar të kemi një pjesëmarrje cilësore të gjithë akterëve në këtë proces në mënyrë që parimet e gjithë-përfshirjes, transparencës, efikasitetit, barazisë dhe qëndrueshmërisë, të promovohen dhe zbatohen në praktikë nga Komuna.

Në këtë drejtim kemi organizuar takime të shumta me përfaqësues të shoqërisë civile, sektorit privat të biznesit dhe atij publik duke përfshirë edhe subjektet ndërkombëtare.

Që në fillim të procesit organizuam takimet në qytetin e Kamenicës, me karakter informues për procesin dhe Planin, Shtypem një fletushkë me informatat kryesore për qytetar dhe shfrytëzuam mediat lokale për informim të gjitha këto u mbështetën nga OSBE-ja.

Në mënyrë intensive vazhduan debatet me qytetarët e pjesës urbane dhe atë rurale, sektorin privat dhe shoqërinë civile disa nga të cilat u përkrahen edhe nga LOGOS-i, Takimet janë mbajtur edhe në viset e banuara me komunitetin serb.

Takime janë organizuar edhe me kategori të ndryshme të shoqërisë deri te nxënësit e shkollave fillore dhe të mesme.

Përveç takimeve të mbajtura me qytetarët e pjesës urbane dhe të asaj rurale, janë mbajtur takime edhe me përfaqësues të nivelit qendror me ministri të ndryshme, e veçmas MMPH-në, entin e Kosovës për Urbanizëm, Instituti i Trashëgimisë, Agjencioni Kadastral i Kosovës, Komisioni për Miniera dhe Minerale,

Ministria e Transportit dhe Postë Telekomunikacionit, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, SHPK, KFOR-in, OSBE-në etj.

Për të gjitha takimet e mbajtura janë procesverbalet që dëshmojnë për numrin e takimeve dhe të pjesëmarrësve në to.

Roli në vendimmarrje përveç qeverisë lokale sa i përket këtij procesi ka qenë edhe shoqëria civile, sektori privat, OJQ-të, ekspertët e pa varur e institucioneve të ndryshme që kanë kontribuar dhe në një mënyrë kanë marr pjesë në vendim marrje.

Edhe pjesëmarrësit nga niveli qendror, përfaqësues të ministrive të Qeverisë së Kosovës gjithashtu.

Përfaqësuesit e kompanive publike dhe private kanë marr pjesë në proces duke qenë ata të cilët në disa momente e kanë drejtuar zhvillimin dhe kanë marr pjesë në vendim marrje vlen të ceket zona industriale. Ka pas pjesëmarrje nga ekspertët e të gjitha partive politike pa dallim. Thjesht mendojmë se ky proces ka përkufizuar më së miri pjesëmarrjen në vendim marrje për orientimet e planifikimit duke marrë pjesë të gjithë aktorët kompetent dhe duke kontribuar në vendim marrje deri te ndjenja e pronësisë së dokumentit.

QEVERISJA KOMUNALE

Në bazë të Ligjit për vetëqeverisje lokale Nr. 03/L-040 - Komuna ka kompetenca të plota dhe ekzekutive për sa i përket interesit lokal, duke i respektuar standardet e përcaktuara në legjislacionin e zbatueshëm në fushat që vijnë:

- a. Zhvillimi Ekonomik Lokal
- b. Planifikimi Urban
- c. Shfrytëzimi i Tokës dhe Zhvillimi
- d. Zbatimin e rregulloreve të ndërtimit dhe standardeve për kontrollimin e ndërtimit
- e. Mbrojtjen e mjedisit lokal
- f. Ofrimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve publike dhe shërbimeve komunale, përfshirë furnizimin me ujë, kanalizim dhe drenazhim, trajtimin e ujërave të zeza, menaxhimin e mbeturinave, rrugëve lokale, transportit lokal dhe skemave të nxehtësie lokale.
- g. Përgjigje ndaj rasteve emergjente lokale
- h. Ofrimin e arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, duke përfshirë regjistrimin dhe licencimin e institucioneve edukative, punësimin pagesën e rrogave dhe trajnimitin e instruktorëve dhe administratorëve të arsimit.
- i. Promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut
- j. Ofrimin e përkujdesit publik primar shëndetësor
- k. Ofrimin e shërbimeve familjare dhe shërbimeve të tjera të mirëqenies sociale, siç është përkujdesi për të cenueshmit, strehimin familjar, përkujdesin fëmijor, përkujdesin për të moshuarit, duke përfshi regjistrimin dhe licencimin e këtyre qendrave përkujdesëse, punësimin, pagesën e rrogave dhe trajnimitin e profesionistëve të mirëqenies sociale.
- l. Banimi publik
- m. Shëndetësinë publike
- n. Licencimin e shërbimeve publike dhe objekteve, duke përfshirë ato që kanë të bëjnë me argëtimin, aktivitete kulturore dhe të lira, ushqimin, strehimin, tregjet, shitësit në rrugë, transportimin lokal publik dhe taksitë.
- o. Emërimin e rrugëve, rrugicave dhe vendeve të tjera publike
- p. Ofrimin dhe mirëmbajtjen e parqeve dhe hapësirave publike
- q. Turizmit
- r. Aktivitete kulturore dhe të lira
- s. Çdo çështje që nuk është përjashtuar shprehimisht nga kompetencat e tyre, apo që nuk i është pacaktuar një autoriteti tjetër

Organet kryesore udhëheqëse komunale janë: Kryetari i Komunës që kryen udhëheqjen komunale të ekzekutivit dhe Kuvendi komunal i Kamenicës me 27 delegatë.

Komitetet apo grupet e deputeteve:

- Komiteti për Politikë dhe Financa
- Komiteti për Komunitete

TABELA E SHKURTESAVE:

AKP	Agjencia Kosovare i Privatizimit
AKK	Asociacioni i Komunave të Kosovës
BB	Banka Botërore
BE	Bashkimi Evropian
BPV (GDP)	Bruto Produkti i Vendit (Gross Domestic Product)
BKK	Buxheti i Konsoliduar i Kosovës
ESK	Enti Statistikor i Kosovës
FMN (IMF)	Fondi Monetar Ndërkombëtar
GND	Të ardhurat nacionale në dispozicion
KKK	Kuvendi Komunal i Kamenicës
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
IPH	Instituti për Planifikim Hapësinor
ZHEL	Zhvillimi Ekonomik Lokal
NVM	Ndërmarrje të vogla dhe të mesme

MTPT	Ministria e Transportit dhe Post-Telekomunikacionit
OBSH	Organizata Botërore e Shëndetësisë
OJQ	Organizata joqeveritare
OSBE	Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë
PZHK	Plani Zhvillimor Komunal
PZHU	Plani Zhvillimor Urban
UNDP	United nation Development program Programi i kombeve të Bashkuara për zhvillim
UNHCR	United Nations High Commissioner for refugees Komisioni i lartë i kombeve të bashkime për refugjatë
IVE	Indeksi i varfërisë më ekstreme
IZhNj	Indeksi i zhvillimit njerëzor
NVM	Ndërmarrje të vogla dhe të mesme
OBSH	Organizata Botërore e Shëndetësisë
OJQ / NGO-të;	Organizata joqeveritare
RZHNJ	Raporti i Zhvillimit Njerëzor
ZKL	Zyra e Komuniteteve Lokale
VJF	Vendbanime Jo Formale
IKMN	Instituti i Kosovës për Mbrojtje të Natyrës
QRTK	Qendra Regjionale e Trashigimis Kulturore

2 INDEKSI I TERMINOLOGJISË

“Plani Zhvillimor Komunal”	Nënkupton planin për rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e hapësirës siç është: territori i komunës, i zonës së veçantë dhe territorit të Kosovës. Plani hapësinor është Plani Hapësinor i Kosovës, Planet Hapësinore për Zona të Veçanta dhe Plani Zhvillimor i Komunës. Ky plan përshkruan afatet kohore dhe përfshinë projeksionet reale të investimeve
“Plan Zhvillimor Urban”	Nënkupton planin e përcaktuar në nenin 14 të ligjit për planifikim
“Vendbanim”	Nënkupton zonën me karakter urban, toka bujqësore, qyteti dhe vendbanimi tjetër të cilin kuvendi i komunës e ka shpallur me karakter banimi;
“Vendbanim jo Formal”	Janë vendbanime njerëzore, të cilat nuk u mundësojnë banorëve të gëzojnë të drejtat e tyre për një standard të përshtatshëm të jetesës, në veçanti banim të përshtatshëm. Si të tilla, vendbanimet joformale mund të kenë karakteristikat si në vijim: zotërim joformal i pronësisë, qasje joadekuate ose privim në shërbime elementare, pjesëmarrje joadekuate ose mospjesëmarrje në qeverisje dhe rrezikshmëri e lartë.
“Qytet”	Nënkupton vendbanimin të cilin kuvendi i komunës, duke marrë për bazë shkallën e ndërtimit, veprimtaritë dhe karakteristikat tjera të karakterit urban, e kanë përcaktuar si të tillë;
“Plani rregullues urban”	Plani i cili cakton kushtet për rregullimin e hapësirës si dhe rregullat e lokacionit të objekteve dhe ngastrat tokësore urbane. Plani i cili do të definojnë zonat e ndërtimit dhe do të përfshijnë vijat e rregullimit, vijat e ndërtimit, normat teknike urbanistike dhe kushtet tjera lidhur me lokacionin e ndërtesave dhe ndërtimet tjera në ngastrat tokësore urbane.
“Shfrytëzimi i tokës”	Nënkupton destinimin ekzistues ose të propozuar për të cilën ngastra e tokës shfrytëzohet;
“Zonë urbane”	Është toka me kufij të përcaktuar brenda suazave të së cilës është planifikuar ndërtimi urbanistik;
“Fshati”	Është vendbanimi në të cilin popullsia, kryesisht merret me veprimtari bujqësore;
“Tokë bujqësore”	Është toka e destinuar për kultivimin e kulturave bujqësore;
“Plani i infrastrukturës”	Është paraqitja me plan e instalimeve dhe objekteve ekzistuese dhe të planifikuara nëntokësore dhe mbitokësore nga lëmi i: transportit, instalimeve elektrike, gazsjellësit, naftësjellësit, furnizimit me ujë dhe sistemet e ujërave të përdorura, telekomunikacionit dhe i instalimeve tjera;

“Toka ndërtimore”	Është toka në të cilën janë ndërtuar objektet në përputhje me planin rregullativ, përkatësisht urbanistik, ose me aktin tjetër të nxjerrë në bazë të këtij ligji është paraparë për ndërtimin e objekteve;
“Sipërfaqe e mbrojtur”	Janë sipërfaqet e vlerave të mbrojtura natyrore dhe mjedisore si dhe sipërfaqet bujqësore, trashëgimia e paluajtshme kulturore dhe arkeologjike;
“Zonë e mbrojtur”	Është pjesa e hapësirës e cila caktohet me qëllim të ruajtjes të vlerave natyrore, kulturore-historike dhe arkeologjike, të mbrojtjes nga ndotja e mjedisit jetësor ose sigurimi i kushteve hapësinore për ushtrimin pa pengesë të veprimtarisë dhe siguria e banorëve dhe e hapësirës për rreth;
“Kushtet e ndërtimit”	Janë kushtet që e përcaktojnë llojin, madhësinë, mënyrën e ndërtimit, kushtet e sigurisë dhe çdo kusht tjetër për ndërtimin e objekteve;
Vlerësimi i kapaciteteve investive	Analizë e cila përshkruan të gjitha kapacitetet për investim në të ardhmen, përfshirë të gjitha aspektet dhe mundësitë e investimit duke filluar nga resurset ekzistuese natyrore, resurset humane, buxheti vendës, sektori privat, organizatat ndërkombëtare financiare;
SWOT Analiza	Analiza e përparësive, dobësive, mundësive dhe kërcënimeve (PDMK), ndihmon që çështjet e shfaqura (të identifikuar) të klasifikohen në njërin nga këto katër grupe dhe të menaxhohen më lehtë në procesin e planifikimit;
Analiza e ndër - lidhjeve	Analizë përmes së cilës kërkohen lidhjet e mundshme në mes të dy çështjeve politikave dhe programeve për temën e është duke u shqyrtuar;
GIS / SIGJ	Sistemi gjeografik i informatave.
Grupet punuese	Janë grupe të themeluara me iniciativën e komunës dhe përbehen nga numri i ekspertëve të drejtorive dhe kompanive publike, që duhet të punojnë në zhvillimin e elementeve kryesore të PZHK-së;
Vizioni	Deklaratë për të ardhmen e dëshiruar në bazë gjendjes ekzistuese;
Planifikimi Strategjik	Planifikim i orientuar në zgjedhjen e problemeve kryesore, planifikim i përqendruar në numër të kufizuar të çështjeve, promovon proces proaktiv lidhur me zhvillimet etj.;

Konceptet	Mënyrë e të menduarit për të arritur deri te një gjendje e dëshiruar. Koncepti i idesë ndihmon në kërkimin e zgjidhjes së problemit. Konceptet mund të jenë tema ose fraza të përvetësuara të cilat mund të sigurojnë hulumtime më të fokusuara;
Plani i Veprimit	Rrjedhë e aktiviteteve që përshkruan veprimet, përgjegjësit për ato veprime, rezultatet e pritura, implikimet kohore, organizative dhe financiare;
Rritja urbane	Aspekte të ndryshme të rritjes së njësisë së vendbanimit - qytetit, aspekti territorial/fizik, socio/demografik, ekonomik;
Zhvillimi i qëndrueshëm Komunal	Zhvillim social ekonomik dhe mjedisor i një komune e cila shfrytëzimin e resurseve e konsideron si pasuri, që duhet të shfrytëzohet për gjeneratat e tanishme pa kërcënuar (duke u ruajtur edhe për) gjeneratat e ardhshme;
Zhvillimi policentrik Komunal	Zhvillim i cili konsiston në zhvillimin e më shumë se një qendre të fortë në një territor të një komune , dhe insiston në shpërndarje të barabartë/komplementare të funksioneve themelore të zhvillimit;
Zonat – brezat e gjelbër	Zonat të cilat kanë një kontroll rigoroz të zhvillimit. Qëllimi i brezave të gjelbër, është të kontrollojë shtrirjen jo të kufizuar të zonave të ndërtimit, të pengojnë bashkëngjitjen e qyteteve fqinje, të pengojnë çënimin e peizazhit, të ruajnë mjedisin dhe karakterin specifik të qyteteve historike dhe të ndihmojë rigjenerimin urban duke inkurajuar rishfrytëzimin e tokës së braktisur dhe llojeve tjera të tokës;
Zonat e Veçanta të Mbrojtura	Është një zonë e përcaktuar me hartë, ose me një zonë të përcaktuar që rrethon një monument, ndërtesë, grup ndërtesash, tërësi, fshat ose qendër historike të qytetit që mbrohet nga çdo zhvillim apo aktivitet i cili mund të dëmtojë kontekstin e tij historik, kulturor, arkitektural apo arkeologjik, mjedisin natyror apo kuadrin vizual estetik.

3 PROFILIN E ZHVILLIMIT HAPËSINOR DHE ANALIZËN E GJENDJES

Kjo është pjesa informative e Planit, e cila përshkruan gjendjen ekzistuese në Zonën Urbane dhe duhet të përmbajë:

3.1 INFORMATAT PËRMBAJTJESORE MBI SITUATËN GJEOGRAFIKE, FIZIKE, MJEDISORE DHE SOCIO-EKONOMIKE NË QYTETIN E KAMENICËS

3.1.1 HISTORIKU I KAMENICËS

Komuna e Kamenicës shtrihet në Lindje të Kosovës, ku kufizohet në jugperëndim me Komunën e Ranillugut, në perëndim me Komunën Novobërdës, në veriperëndim me Prishtinën, në veri me Komunën e Medvegjës dhe të Leskocit, në lindje me Vranjën, si dhe në lindje dhe juglindje me Bujanocin. Sipërfaqja e K.Kamnenicës është **417 km²**, numri i banorëve është **36204** rezidentë dhe **4020** jorezidentë, gjithsej banorë në Komunën e Kamenicës janë **40224**, pozita e mirë gjeografike mund të konsiderohet si një mundësi për lidhje të mira rajonale dhe ndërshtetërore.

Emri i qytetit “Kamenica”, përmendet në librin e borxhlinjve të Mikel Llukarit në vitet '30-të të shek XV me emrin Chameniza. Pastaj, përmendet në defterëin turk të Vilajetit Vëllk të Kamenicët 1455. Gjatë luftës së dytë botërore ishte pjesë e zonës okupuese bullgare, ndërsa në nëntor të Kamenicët 1944 ripushtohet nga Jugosllavia komuniste.

Në Kamenicën 1959 Kamenica fiton statusin “Komunë”, si njësi e barabartë me komunat tjera në vend.

3.1.2 TË DHËNAT THEMELORE

Pozita gjeografike

Komuna e Kamenicës shtrihet në lindje të Kosovës. Kufizohet në jugperëndim me Komunën e Ranillugut, në perëndim me komunën Novobërdës, në veriperëndim me Prishtinën, në veri me Komunën e Medvegjës dhe Leskocit, në lindje me Vranjën, si dhe në lindje e juglindje me Bujanocin. Sipërfaqja e K.Kamnenicës është 417 km².

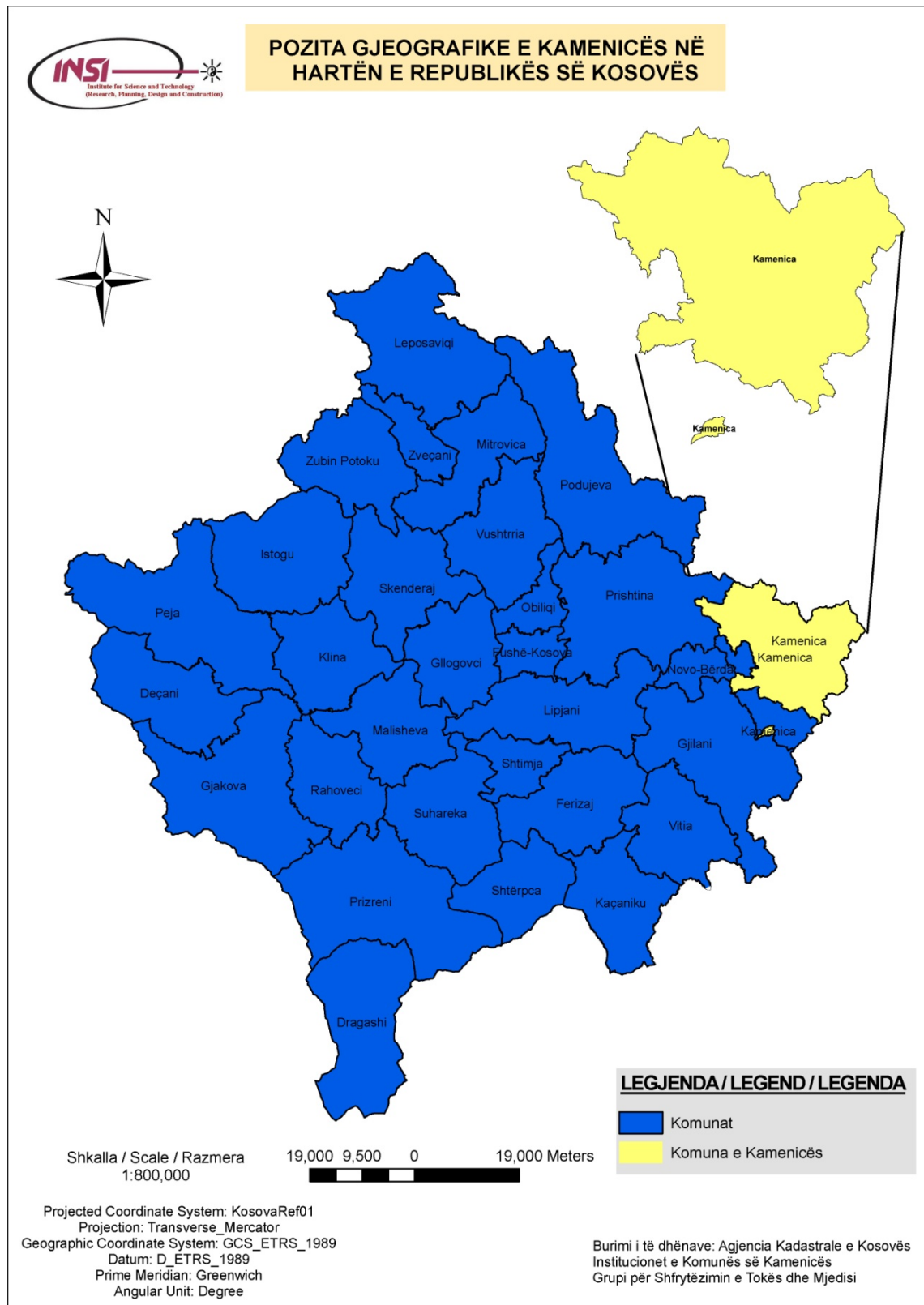
Pozita gjeografike e K.Kamenicës është periferike dhe në skajin me lindor të Kosovës, por është urë lidhëse në mes të Kosovës dhe komunave të Serbisë Jugore, kryesisht të banuara me shqiptarë. Përmes magjistrales Gjilan -Bujanoc, lidhet me qendrat tjera të Kosovës. Gjilani ndodhet në largësi 30 km, ndërsa Prishtina 75 km nga Kamenica. Me Prishtinën mund të lidhet edhe me rrugë më të shkurtëra, duke e shfrytëzuar rrugën nëpër Novobërdë dhe Llabjan. Pra, në të dy drejtimet rruga shkurtohet për 50-55 km. Stacioni më i afërt Hekurudhor është në Ferizaj dhe Bujanoc. Aeroporti më i afërt është ai i Prishtinës 90km dhe i Shkupit 130km.

Shtrirja e Qytetit të Kamenicë është e tipit kompakt, kohëve të fundit ka tentime të shtrirjes lineare përgjat rrugëve Berivojcë-Kamenicë, Grizime- Kamenicë shërbimet janë në qendër të Qytetit (Administrata komunale, Gjykata, zyra e Regjistrimit Civil, qerdhja e fëmijëve, shkollat fillore dhe të mesme. Qytetit i Kamenicës është vendbanim i tipit individual dhe kolektiv.

Qytetit i Kamenicës ka funksion rekreativ, tregëtar dhe agrar. Ky vendbanimi shërben për kryerjen e disa funksioneve themelore të jetës së njerëzve, banimin, shërimi dhe rekreacionin, jetën në

bashkësi, funksionin e punës, furnizimin, arsimimin, argëtimin, pushimin, komunikimin etj. Gati i gjithë qyteti për ngrohje e shfrytëzon drurin dhe rrymë. Uji i pijes shfrytëzohet nga ujsjellsi “Hidromorava”. Shtëpit në Qytetin e Kamenicës janë të ndërtuara me material të fort. Në këtë Qytet nuk ka objekte me rëndësi arkitektonike apo me ndonjë rëndësi të veçant. Pasuritë natyrore të këtij fshati janë: lumi Kriva Reka, toka bujqësore është mjaft pjellore (klasa e I e bonitetit, si dhe klasa e I-III pjesa tjetër).

Në Qytetin e Kamenicës zhvillohen këto veprimtari: bujqësia, zejtaria (ndërtimtar, makineri, elektrik-elektroteknik, hidraulik, dhe teknologji informative), tregëtia, industria.

Harat 1. Pozita Gjeografike e Kamenicës në Hartën e Republikës së Kosovës.

3.2 DEMOGRAFIA DHE ZHVILLIMI SOCIAL

Bazuar në rrjedhën e zhvillimit të komponenteve të zhvillimit demografik, më realisht mund të planifikohen kërkesat edhe për të tashmen edhe për të ardhmen. Të dhënat për numrin e popullsisë, kryesisht i japin regjistrimet e popullsisë. Përkitazi për këtë, në periudhën kohore 1948 – 1981 janë të dhënat, për numrin e popullsisë së Komunës së Kamenicës sipas regjistrimeve të popullsisë.

Gjithashtu, janë shfrytëzuar të dhënat e regjistrimit 1991 që na japin edhe një vlerësim për faktin se, në atë kohë kishte manipulime, por megjithatë **konsiderohen si relativisht të sakta. Të dhëna mjaft të rëndësishme për popullsinë e komunës, konsiderohen** ato të vitit 2004 kur Komuna e Kamenicës kishte bërë një regjistrim për nevojat e brendshme komunale. Janë shfrytëzuar edhe të dhëna nga institucione të tjera dhe hulumtimet që janë realizuar në fushën e zhvillimit demografik në Kosovë dhe komunë.

Mbi 34 % të popullsisë së përgjithshme në komunë, janë me moshë të re 0 deri 19 vjeç; ndërsa grup-moshat mbi 65 vjeç kanë pjesëmarrje të vogël, rreth 5% të popullsisë së përgjithshme.

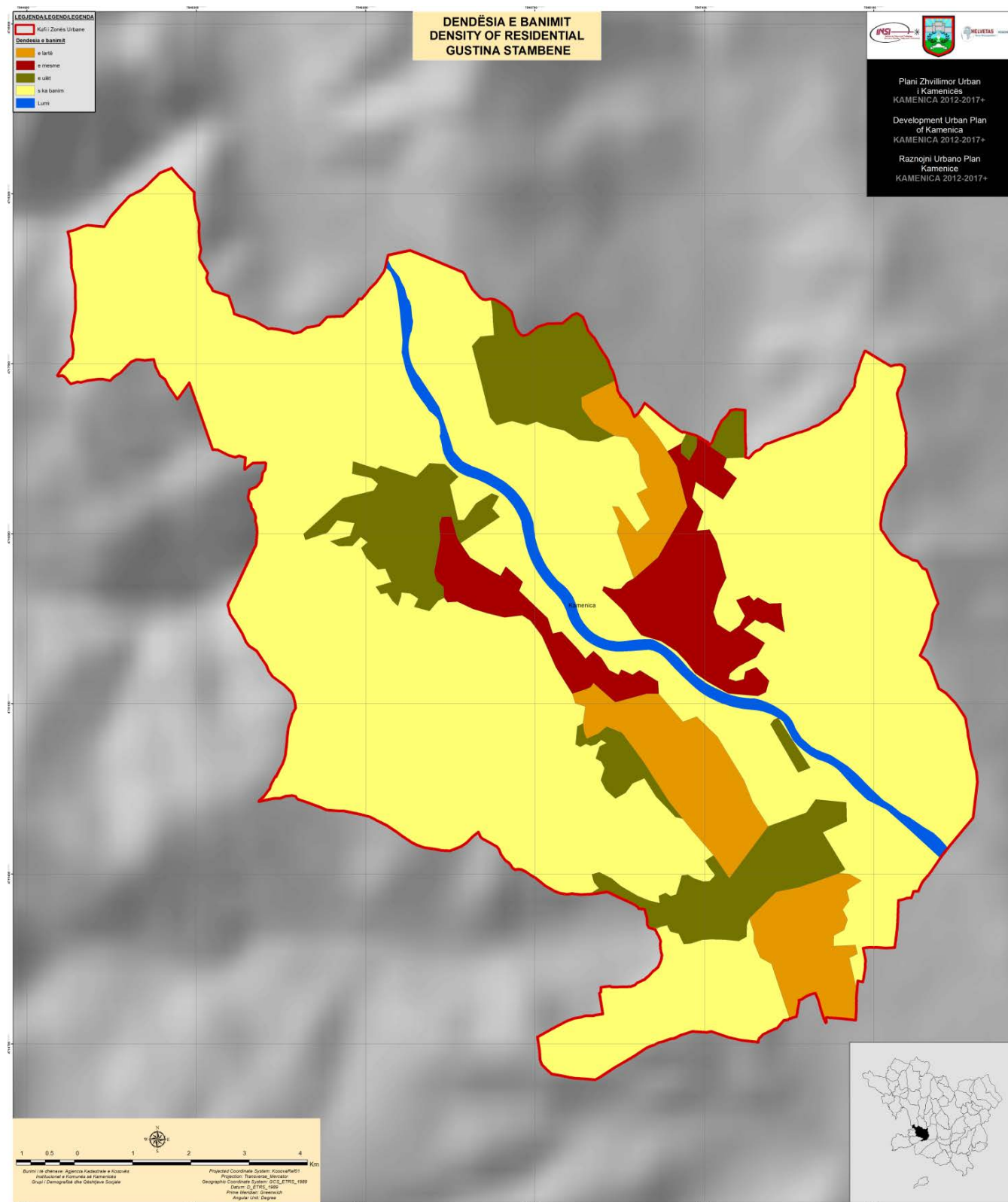
Tab.1. Struktura e popullësisë sipas moshës

Moshat		Përqindja
Moshat	(0-14 vjet)	28,9 %
Moshat	(15-65 vjet)	64 %
Të moshuar	(mbi 65 vjet)	7,1 %

Tab.2. Numri i banorëve në Kamenicë nga Kamenicë 1948-2010

Kamenicë	Nr. I banorëve
Kamenicë 1948	756
Kamenicë 1961	1.298
Kamenicë 1971	2.422
Kamenicë 1981	5.383
Kamenicë 1991	9.312
Kamenicë 1998 vlerësim	9.870
Kamenicë 2008 vlerësim	10.580
Kamenicë 2010 vlerësim	10.850

Graf1. Dinamika e rritjes së popullsisë

Harta. 2. Dendësia e popullsisë në qytetin e Kamenicës

3.2.1 RASTET SOCIALE

Territori i Qytetit të Kamenicës është kodrinoro-rrafshinor të cilin e ndan lumi Krivareka, toka është kryesisht pjellore, e përshtatshme për zhvillim të pemëtarisë, perimtarisë, lavëtarisë dhe blegtorisë.

Kamenica ka klimë të mesme kontinentale, me verëra të nxehta dhe dimëra të ftohtë. Reshjet atmosferike mesatarisht sillen prej 499 – 675 l/m².

Banimi, është funksion bazë i qytetit pjesërisht banim kolektiv dhe pjesa tjetër banim individual, që ndikon në rrjedhën e zhvillimit të gjithmbarshëm të shoqërisë, kryesisht biznese tregtare të cilat janë burim i punësimit si dhe është çështje vendimtare për stabilitet social, ambient, shëndet dhe zhvillimin kualitativ të mirëqenies njerëzore, dhe njëherit është komponent e rëndësishme e zhvillimit ekonomiko-social, gjegjësisht të standardit jetësor të qytetarëve në përgjithësi.

Banimi është ndër problemet esenciale për zhvillimin social, ekonomik dhe politik të vendit, andaj është me rëndësi krijimi i mekanizmave të cilët do të ofronin zgjidhjen e kushteve adekuata për banim për të gjithë qytetarët, në veqanti për kategoritë më të rrezikuara sociale.

Nga analiza e të dhënave vlerësohet se në Kamenicë ka mungesë të njërive për banim.

Pas luftës migrimi i familjeve drejt qyteteve të mesme dhe të mëdha si dhe nataliteti i lartë janë faktori kryesor që ka rritur kërkesat për banim.

Mungesa e aktiviteteve ekonomike dhe standardeve të tjera të jetës shoqërore ka ndikuar në migrimin e familjeve fshat-qytet, sidomos pas vitit 1999, ku u shkatrrua ekonomia shoqërore, punëtorët mbeten pa vende pune, kjo ndikoi dukshëm në migrimin e popullësis nga qytetit në drejtim të qyteteve tjera të Kosovës e veçanërisht drejtim Prishtinës.

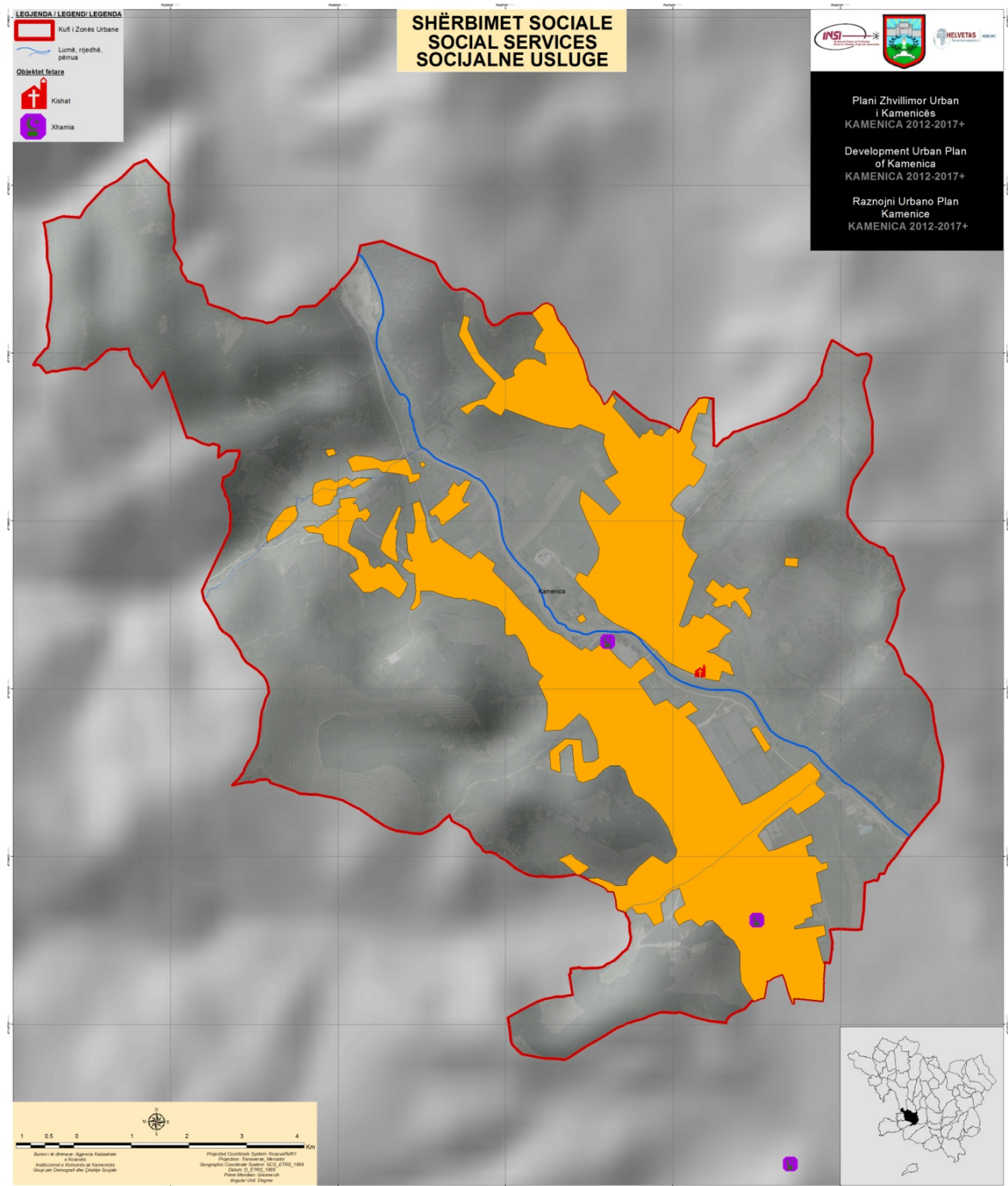
Përkundër numrit të madh të të papunëve, të ardhurave të ulëta, mesatares së lartë të anëtarëve për familje, çmimeve të larta të banesave dhe të qiradhënies, është i domosdoshëm krijimi i mekanizmave dhe angazhimit të institucioneve lokale në lehtësimin dhe afrimin e kushteve për banim sa më të adekuat.

Në shërbimin e asistencës sociale janë të përfshira dy lloj të kategorive të shfrytëzuesve të ndihmave sociale, kategoria e parë dhe kategoria e dytë.

Në kategorinë e parë janë të përfshirë 130 familje me gjithsej 530 anëtar, ndërsa në kategorinë e dytë janë të përfshirë 43 familje me 125 anëtar, që do të thotë se në asistencë janë të përfshirë 173 familje.

Numri i shfrytëzuesve varion prej muajit në muaj mvarësisht prej kritereve që janë të përcaktuara me ligj.

Vlen të theksohet se numri i shfrytëzuesve të ndihmave sociale gjat këtij viti është në rritje si pasojë e papunësisë dhe rritjes së varfërisë së popullatës në komunë.

Harta. 3. Rastet sociale në Kamenicë

3.2.2 STRUKTURA E PUNËKËRKUESVE NË KAMENICË

Për shkak të nivelit të ulët të zhvillimit ekonomik popullata e Qytetit të Kamenicës brengën më të madhe e ka papunësinë e cila është rreth 45%. Në fund të tetorit të vitit 2010 në Zyrën Komunale për Punësim në Kamenicë ishin të regjistruar:

2560 punëkërkues,

1750 meshkuj ose 68.35% dhe

810 femra ose 31.65% .

Qëllimi apo synimi i këtij punimi është, paraqitja e shtresëzimit të papunësisë mes gjinive, moshave, hendikepëve dhe komuniteteve në qytetin e Kamenicës. Në epiqendër të këtij punimi është çështja e punësimit të qytetarëve Kamenicas dhe shtresëzimi i papunësisë si dhe pasojat e saj.

Shtresëzimi i shoqërisë ka ekzistuar dhe vazhdon të ekzistojë në të gjitha shoqëritë e botës. Në vendet me zhvillim të madh ekonomik dhe në vendet demokratike stratifikimi i shoqërisë është në dozë më të vogël. Ndërsa në vendet që janë në fazën e tranzicionit ka ndryshim më të madh të shoqërisë dhe stratifikimi i shoqërisë ekziston në masë më të madhe.

1940 ose 64,82% janë të pakualifikuar.

77 ose 2,63% janë gjysmë të kualifikuar

80 ose 2,62% janë të kualifikuar

755 ose 28,73% janë me shkollë të mesme

12 ose 0,35 % janë me shkollë të lartë

25 ose 0,85 % janë me fakultet.

Të pakualifikuar konsiderohen ata punëkërkues që e kanë të kryer ose jo shkollën fillore apo edhe ndonjë vit të shkollës së mesme, po që nuk kanë ndonjë dëshmi se e zotërojnë deri diku ndonjë profesion. Fakti se i kemi mbi 64,82% të punëkërkuesve të pakualifikuar flet për nevojën e madhe që ata të dërgohen në aftësime të ndryshme profesionale. Tani për tani në kuadër të institucioneve ne mund t'i dërgojmë në aftësime në Qendrën për Aftësim Profesional në Gjilan. Aty aftësimi është pa pagesë, por shpenzimet e rrugës, humbja e kohës dhe fakti se aftësimi mund të kryhet vetëm në pesë profesione ka ndikuar që vetëm një numër i vogël i punëkërkuesve të komunës sonë të shkojnë në ato aftësime.

Me rastin e hartimit të punimit jemi përpjekur që të bëjmë një trajtim të çështjes sa ma objektive dhe reale dhe paraqitjen sa më të saktë të mundshme të shtresëzimit shoqëror duke përdorur statistika lidhur me papunësinë dhe punësimin e qytetarëve Kamenicas.

Punimi ngërthen në vete tri qasje kryesore metodologjike: prezantuese- me të cilën jepet pasqyrimi i çështjes caktuar, analiza- apo zbërthimi i çështjes dhe shtjellimi i saj, konkluzionet-dhënia e mendimit dhe nxjerrja e përfundimit për çdo çështje të trajtuar.

Gjithë punimi përmban shtresëzime, statistika, mendime, konkluzione mbi çështjen e shtresëzimit të papunësisë në qytetin e Kamenicës. Të gjitha statistikat mbi shtresëzimin e shoqërisë që janë paraqitur në këtë punim janë marrë në Qendrën për Punësim në Kamenicë. Punimi përmban në vetë dy tema të trajtuara; papunësinë dhe efektet e papunësisë në qytetin e Kamenicës dhe temën shtresëzimin mbi statistikat komunale të papunësisë.

Për shkak të nivelit të ulët të zhvillimit ekonomik popullata e qytetit e Kamenicës brengën më të madhe e ka papunësinë e cila është rreth 45%. Në fund të tetorit të vitit 2010 në Zyrën Komunale për Punësim në Kamenicë ishin të regjistruar 2560 punëkërkues, prej të cilëve 810 ose 31.65% femra.

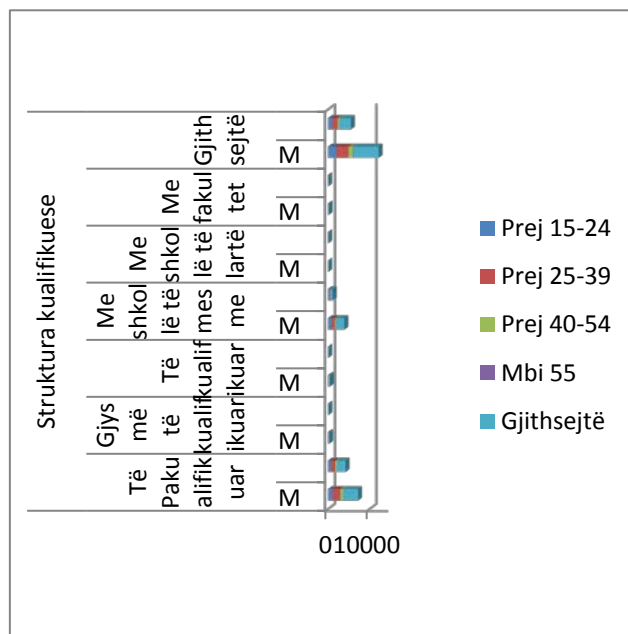
3.2.3 PUNËKËRKUESIT NË ASISTENCË SOCIALE

Në asistencë sociale janë dy kategori, kategoria e I-rë dhe e II-ë. Në kategorinë e parë bëjnë pjesë personat të pa aftë për punë, kurse për kategorinë e dytë bëjnë pjesë punëkërkuesit që nuk kanë kurrfarë të ardhura dhe kanë fëmijë nën moshën 5 vjeçare.

Punëkërkuesit të cilët janë shfrytëzues të ndihmës sociale të kategorisë së II-të janë të obligueshëm që ti marrin deklaratën për papunësinë e tij destinuar për ndihmë sociale ku e mbushin, ndërsa i vërteton dhe mban evidencë Zyra Komunale për Punësim. (Harta. Papunësia/Struktura e punëkërkuesve fq.34).

Grupmosha	Struktura kualifikuese													
	Të Pakualifikuar		Gjysmë të kualifikuar		Të kualifikuar		Me shkollë të mesme		Me shkollë të lartë		Me fakultet		Gjithsej	
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
Prej 15-24	215	135	9	5	14	0	185	80	2	1	12	3	394	267
Prej 25-39	540	345	34	12	65	6	298	95	2	1	16	3	985	433
Prej 40-54	185	124	12	4	28	1	55	24	5	1	6	0	340	105
Mbi 55	2	2	2	1	2	1	21	3	1	0	1	0	31	5
Gjithsej	942	606	57	22	109	8	559	202	10	3	35	6	1750	810
TOTALI I PUNËKËRKUESVE														2560

Tab. 4. Struktura e punëkërkuesve sipas kualifikimit dhe moshës

Graf. 4. Struktura e punëkërkesve sipas grup moshës

Tab. 5 Struktura e punëkërkesve sipas kualifikimit dhe kohëzgjatjes së pritjes për punë

Nga kjo tabelë shihet se 2560 ose 91% e punëkërkesve janë persona që presin për punë një vit e më shumë. Pra janë punëkërkes afatgjatë.

Nacionaliteti	Struktura kualifikuese													
	Të Pakualifikuar		Gjysmë të kualifikuar		Të kualifikuar		Me shkollë të mesme		Me shkollë të lartë		Me fakultet		Gjithsejtë	
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
Shqiptarë	584	395	243	116	68	2	615	259	8	3	26	4	1558	712
Serbë	57	43	0	0	3	1	22	8	3	1	1	0	85	53
Rom	94	42	0	0	1	0	9	2	0	0	0	0	104	44
Të tjerë	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Gjithsejtë	738	481	243	116	72	3	646	269	11	4	27	4	1750	810

Tab 6. Struktura nacionale e punëkërkesve në qytetin e Kamenicës

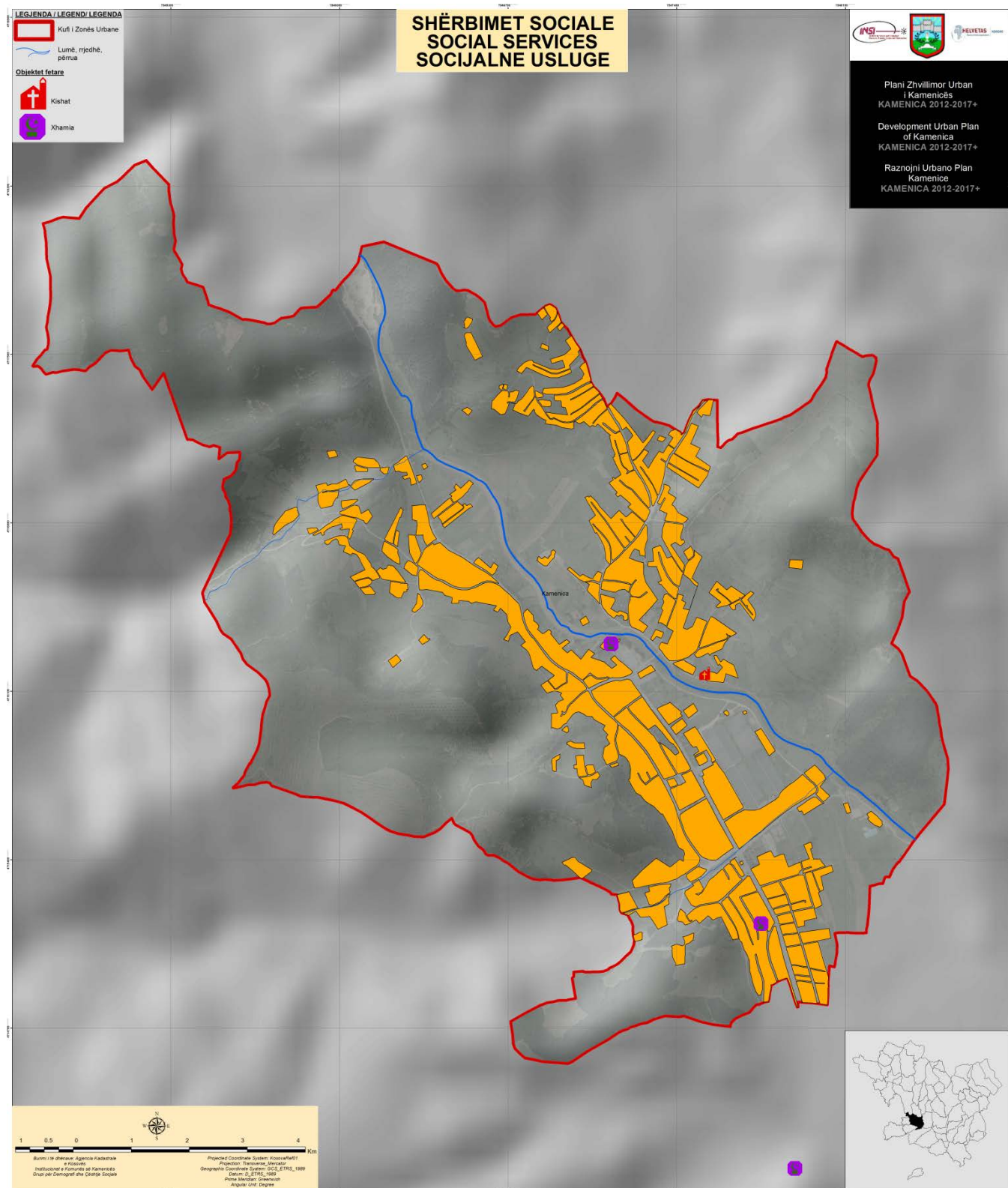
Pas shpërndarjes së 18 fshatrave të banuara me serbë struktura etnike e punëkërkesve duket si më

lartë ku 5576 ose 91.72% janë shqiptrë.

Vitet	Numri i punëkerkuesve
2001	2180
2002	2242
2003	2355
2004	2431
2005	2455
2006	2515
2007	2535
2008	2560

Tab.3. Numri i punëkerkuesve nëpër Vite

Graf. 2. Numri i punëkerkuesve nëpër Vite

Harta.4. Struktura e punëkërkesve nëpër fshatra sipas gjinisë dhe kualifikimeve.

3.2.4 BANIMI

Kamenica për herë të parë përmendet si vendbanim në librin e borxhlinjve të Mikel Llukarit në vitet e 30 ta të shek. 15 me emrin Chameniza.

Pastaj përmendet në defterëin turk të vilajetit Vëllk të Kamenicët 1455.

Në Kamenicën 1959 kur transformohen rrethet, Kamenica shndërrohet në komunë të pavarur si njësi e barabartë me komunat tjera.

Tipologjia e vendbanimit sipas madhësisë

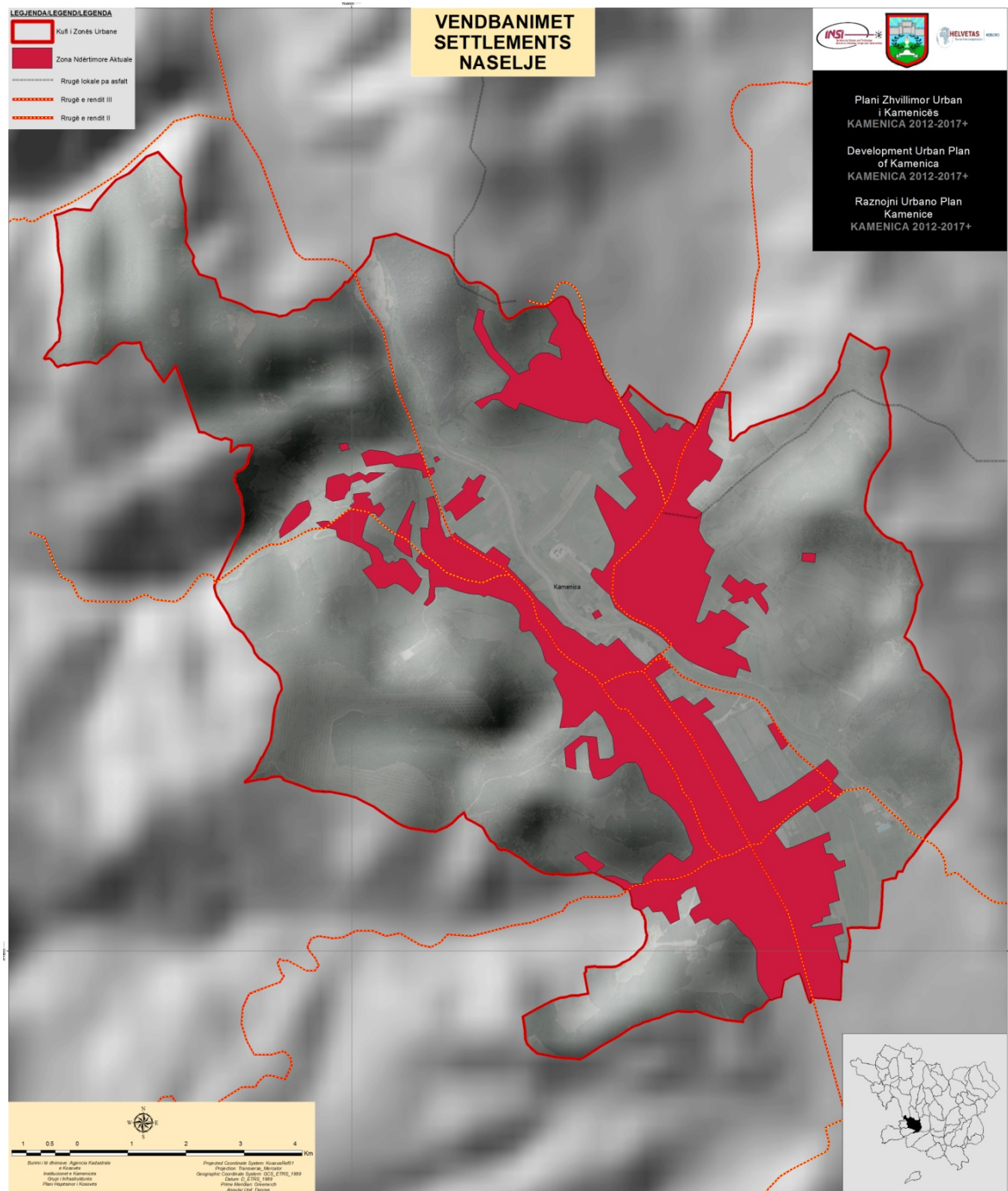
Shtrihet në pjesën lindore të Kosovës, kufizohet në perëndim me komunën e Gjilanit, Novo Bërdës, si dhe në veriperëndim me Prishtinën, në pjesën fushore – të Lumit “Kriva Reka”, i cili kalon përmes qytetit . Ka sipërfaqe prej 701 ha. Numri i banorëve (jo shënime zyrtare, por të dhëna nga këshillat lokale) në Kamenicën 1998 qyteti ka pasur gjithsej 9.870 banorë. Në veriperëndim të këtij vendbanimi ndodhen themelet e lokalitetit iliro-dardan në vendin e quajtur “ Kulina”, i cili vend shtrihet në periferi të qytetit.

Në dokumentet e shkruara në Kamenicën 1863 deri të Lufta e Parë Botërore, Kamenica ishte një vendbanim i vogël i rrethuar afër kishës e ndërtuar këtë vit(1863). Para Luftës së Dytë Botërore, kishte 73 shtëpi me mbi 400 banorë, një vendbanim i pazhvilluar, por pas Luftës Dytë Botërore me ndarjen e territoreve, ky vendbanim u formua si qendër e rrethit me seli në Kamenicë. Në Kamenicën 1948 kishte 756 banorë, me 1953 numri i banorëve rritej gradualisht, ku sipas shënimeve kishte 928 banorë. Më 1961 kishte 1298 banorë, kështu mes viteve 1961 dhe 1971 shënoi rritje të madhe, për shkak të zhvillimit të ekonomisë dhe industrisë, ku nga vendbanimet tjera të komunës imigruan në qytet dhe sipas shënimeve të Kamenicët 1971 kishte 2422 banorë, ndërkaq sipas shënimeve të Kamenicët 1981 qyteti kishte 5.383 banorë.

Të gjitha specifikat për planifikim dhe profil janë të specifikuara në Planin Zhvillimor Urban (PZHU) për qytetin e Kamenicës.

Tab. 6. Të dhënat për demografi dhe vendbanimet e Kamenicës

Nr.	Vendbanimet	Nr.i banorëve	Zonat në <u>ha</u>		Mesatarja e sipërfaqës për kokë banori në <u>ha</u>	
			Kadastrale	Ndërtimore	Për zonë kada.	Për zonë ndërt.
1	Kamenicë	10.850	701	350	0.096	0.048

Harta. 5. Harta e shtrirjes së Vendbanimit të Kamenicës.

3.2.5 ARSIMI NË QYTETIN E KAMENICËS

Procesi mësimor dhe edukativ në Komunën e Kamenicës zhvillohet në këto nivele: parashkollor (qerdhe), parafillor, fillor, i mesëm i ulët dhe i mesëm i lartë. Mësimi zhvillohet në dy gjuhë, shqipe dhe serbe. Nxënësit romë mësimet i ndjekin në shkollat serbe.

Në qytet është qerdhja e fëmijëve, ku janë vendosur 34 fëmijë, 7 edukatore dhe 8 punëtorë teknikë dhe administrativë. Objekti është shumë i përshtatshëm dhe ka një ambient të bukur.

- **Infrastruktura:** ligjore dhe rregulloret, respektohen dhe zbatohen në përpikëri. Nxënësit në mësimin e obliguar kl. I-IX e vijnë të gjithë duke përfshirë edhe nxënësit me aftësi të kufizuara – një paralele në sh. fillore “Fan s. Noli” në Kamenicë dhe një paralele në sh. Fillore “Metush Krasniqi” në Rogaqicë.

Arsimi i mesëm i lartë

Në Qytetin e Kamenicës janë 2 shkolla të mesme me 2265 nxënës.¹ Gjimnazi, Shkolla Teknike në qytet e ka objektin e vet, paralelja e ndarë në Rogaqicë nuk ka objekt të vetë punon në objektin e shkollës fillore, ndërsa shkolla e mesme gjimnazi Ismail Qemali” në qytet e ka objektin e vet, ndërsa paralelet e ndara në Hogosht dhe në Rogaqicë nuk kanë objekte të veta por punojnë në objektet e shkollave fillore. Shkollat e mesme në gjuhën serbe punojnë në objektet e shkollës fillore në qytet. Shkollat e lartshënuara kanë objektet e veta shkollore por u nevojiten objektet ndihmëse si punëtori, kabinete e laborator por edhe disa klasa mësimi.

Tabela 9. Numri i shkollave të mesme, nxënësit dhe proporcioni nxënës/shkollë në arsimin e mesëm (klasat(X-XIII), 2011

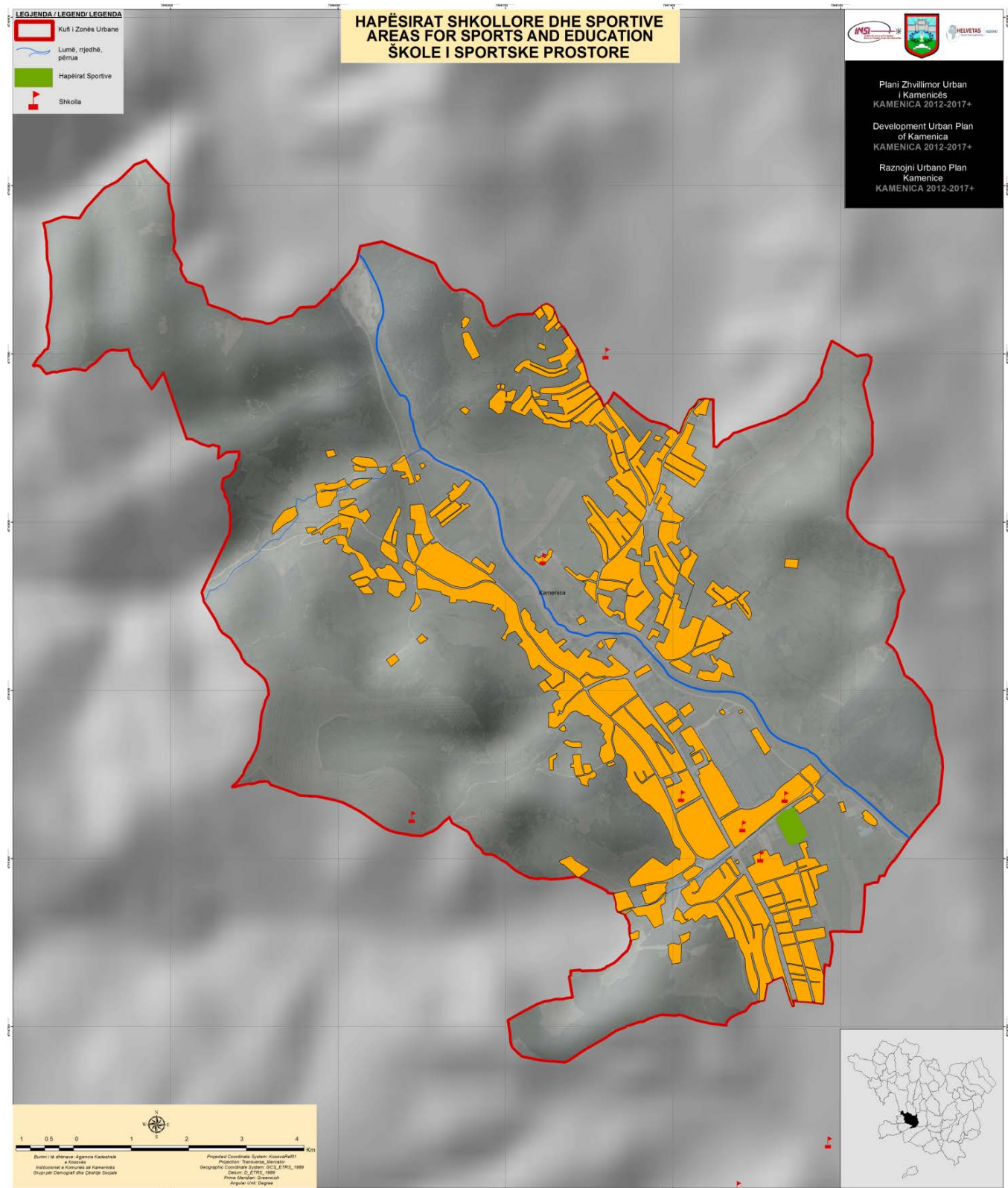
Numri i shkollave	Numri i nxënësve	Proporcioni nxënës/shkollë
A (4+3 par. e ndarë)	2265	324/ shkolla

Tab. 14. Proporcioni nxënës/shkoll

Mësimdhënësit		Personeli administrativ		Personeli ndihmës		Gjithsej personel arsimor	
Numri	%	Numri	%	Numri	%	Numri	%
130	84.3	6	2.9	20	12.8	156	100

Institucionet arsimore:

- Shkolla Fillore “F.S.Noli” ka gjithsej 595 nxënës;
- Shkolla Fillore”Dëshmorët e Kombit” 646 nxënës

Harta 6.

3.2.6 Hapësira shkollore në institucionet arsimore

Rritja dhe përmirësimi i hapësirës shkollore me qëllim të arritjes së standardeve evropiane si dhe hulumtimi i standardit ekzistues në është një proces i vazhdueshëm.

Sektori i arsimit në qytetin e Kamenicës 4 objekte shkollore, si dhe një parashkollor. Disa janë të dëmtuar nga vjetërsia, kushtet atmosferike apo edhe nga neglizhenca e mirëmbajtjes, kështu që disa objekte kanë nevojë për rindërtim, riparim, rehabilitim, instalim të ngrohjes, instalim të energjisë elektrike, dhe mirëmbajtje të objektit.

Tab .8. Raporti në mes të hapësirave shkollore dhe nxënësve. komunën e Kamenicës

Nr.	Emir i shkollës	Vendi	Nr.i nxën.	Nr.i arsim.	Sip.e objektit Ne m ²	Siperf. nx/ m ²	Nx. / Ars.
1	„Ismail Qemali”	Kamenicë	1333	75	1719 m ²	2.1954023	10.44
2	„Andrrea Durrësaku”	Kamenicë	791	55	1719 m	2.1954023	7.05454545
3	„F.S.Noli”	Kamenicë	1241	72	2667 m ²	2.1490733	17.2361111
4	“Filizat	Kamenicë	34	15			
5							
	Gjithësejtë		3.399	217	m²	1.70	31.71

3.3 MJEDISI DHE SHFRYTZIMI I TOKËS

3.3.1 Uji

Qytetin e Kamenicës e përcakton lumi Kriva Reka, i cili mbledhë gjithë lumenjtë e vegjël. Kriva Reka është pjesë burimore e Moravës jugore e cila kalon nëpër mes të qytetit të Kamenicës.

Në Kriva Reka rrjedhje më të mëdha të ujit shfaqen gjatë muajit mars, shkurt dhe maj, kurse më të vogla gjatë muajit gusht dhe shtator.

Në ujra sipërfaqësore bëjnë pjesë:

- lumi "Kriva Reka"

Furnizimi i qytetit me ujë të pijshëm

KRU "Hidromorava" ShA-Gjilan, Njësia – Kamenicë, në bazë të kompetencave dhe përgjegjësisë që ka bërë furnizimin e qytetit të Kamenicës me ujë të pijshëm dhe menaxhon me ujë të zeza. Procesi i prodhimit, trajtimit dhe distribuimit të ujit të pijshëm realizohet në dy (2) stacione pompimi në lokacione të ndara mes veti por të integruara në sistemin e shpërndarjes së ujit të pijshëm.

Stacioni i Pompimit Nr.1

Sasia më e madhe e ujit në këtë stacion vjen nga sistemi i drenazhimit i vendosur nën shtratin e Lumit "KRIVA REKA", i cili bërë furnizimin e pesë (5) puseve të hapura dhe tri (3) puseve të shpuara nga të cilët përmes pompave horizontale dhe zhytëse mbushet rezervuari me kapacitet prej 142 m³ dhe pastaj me anë të pompave tjera bëhet distribuimi në rrjetin kryesor të ujit. Aktualisht, është në përfundim e sipër projekti për furnizim me ujë të pijshëm në një pjesë të Lagjes "MALËSIA" në Kamenicë nga një rezervuar me kapacitet prej 300 m³.

Stacioni i Pompimit Nr.2

Uji i pijshëm në këtë stacion vjen nga dy puse të shpuara në thellësi prej 54 m, të cilët e mbushin një pus të hapur dhe nga këtu përmes pompave horizontale bëhet distribuimi i ujit në rrjetin kryesor të qytetit.

Kapaciteti prodhues i ujit të pijshëm

Kapaciteti instalues i prodhimit të ujit në Stacionin e Pompimit Nr.1 është 28 litra/sec kurse në Stacionin e Pompimit Nr.2. është 14 litra/sec d.m.th kapaciteti total mund të jetë 42 litra/sec. Nga kjo mund të llogaritet se bilanci vjetor i prodhimit të ujit mund të jetë 1.306.368 m³ ujë. Mirëpo ky kapacitet nuk mund të arrihet, asnjëherë për disa shkaqe të ndryshme e më kryesoret janë:

1. Mungesa e ujit të pijshëm në vendburime të ujit, sidomos gjatë stinës së verës;
2. Ndërprerja e energjisë elektrike;
3. Mirëmbajtja e pajisjeve prodhuese të ujit, (ndërrimi i pjesëve rezervë, lubrifikimi i pompave etj.
4. Ndërprerja e procesit të prodhimit me rastin e riparimeve në rrjetin kryesor të ujit si dhe defektet tjera të natyrave të ndryshme.

Kur kemi parasysh këtë situatë mund të konstatojmë se, për Kamenicën 2010 mund të prodhojmë 601.652 m³ (19.34 litra/sec) ujë ose shprehur në përqindje 46.05 % nga sasia që mund të prodhohet nëse, paraprakisht nuk do të ndikonin faktorët e cekur më lartë.

Distribuími i ujit të pijshëm

Uji i pijshëm nga stacionet prodhuese deri te konsumatorët shpërndahet përmes gypave transmetuesë (bartës) të profileve dhe materialeve të ndryshme. Profili më i gjerë i gypave shpërndarës të ujit është Fi-225 mm, kurse më i ngushti Fi-16 mm (zakonisht në objekte të veçanta banimi). Gypat shpërndarës janë nga këto materiale: AC (azbest çimento) ZN (Zing) dhe HPDE (polietilen).

Ndër sfidat më serioze që ballafaqohet kompania e ujit, është gjendja e pavalitshme e gypave të ujit për shkak të amortizimit dhe materialit të dobët të tyre, ku për këtë shkak humbjet teknike dhe komerciale janë shumë të mëdha. Në Kamenicë në vitin 2009 kemi arritur të faturojmë vetëm 56.67 % ujë nga sasia e përgjithshme e ujit të prodhuar kurse diferenca prej 43.33 % llogaritet si humbje teknike dhe komerciale.

Cilësia e ujit

Siç cekëm më lartë, uji për qytetin e Kamenicës, merret nga burime nëntokësore dhe për këtë arsye turbulencat sipërfaqësore nuk ndikojnë në të. Në stacionet e pompimit bëhet trajtimi i tij me sistemin e gaztë të klorifikimit e në mungesë të tij më hipoklorit. Uji kontrollohet, vazhdimisht nga punëtorët tanë përgjegjës për kualitetin por edhe nga IKSH (Instituti Kombëtar i Shëndetit Publik); bëhen analiza të rregullta periodike dhe mund të themi se uji i qytetit në bazë të rezultateve të përhershme që dalin nga ky institut, i plotëson të gjitha standardet e parapara me ligj për ujin e pijshëm.

1.1.9.2. Regjimi i ujërave

Kjo gjendje është pasojë, para së gjithash e faktit se gjatë aktiviteteve për rregullimin e ujërrjedhave dhe mbrojtjes nga vërshimet, më shumë janë bërë punë të karakterit parcial.

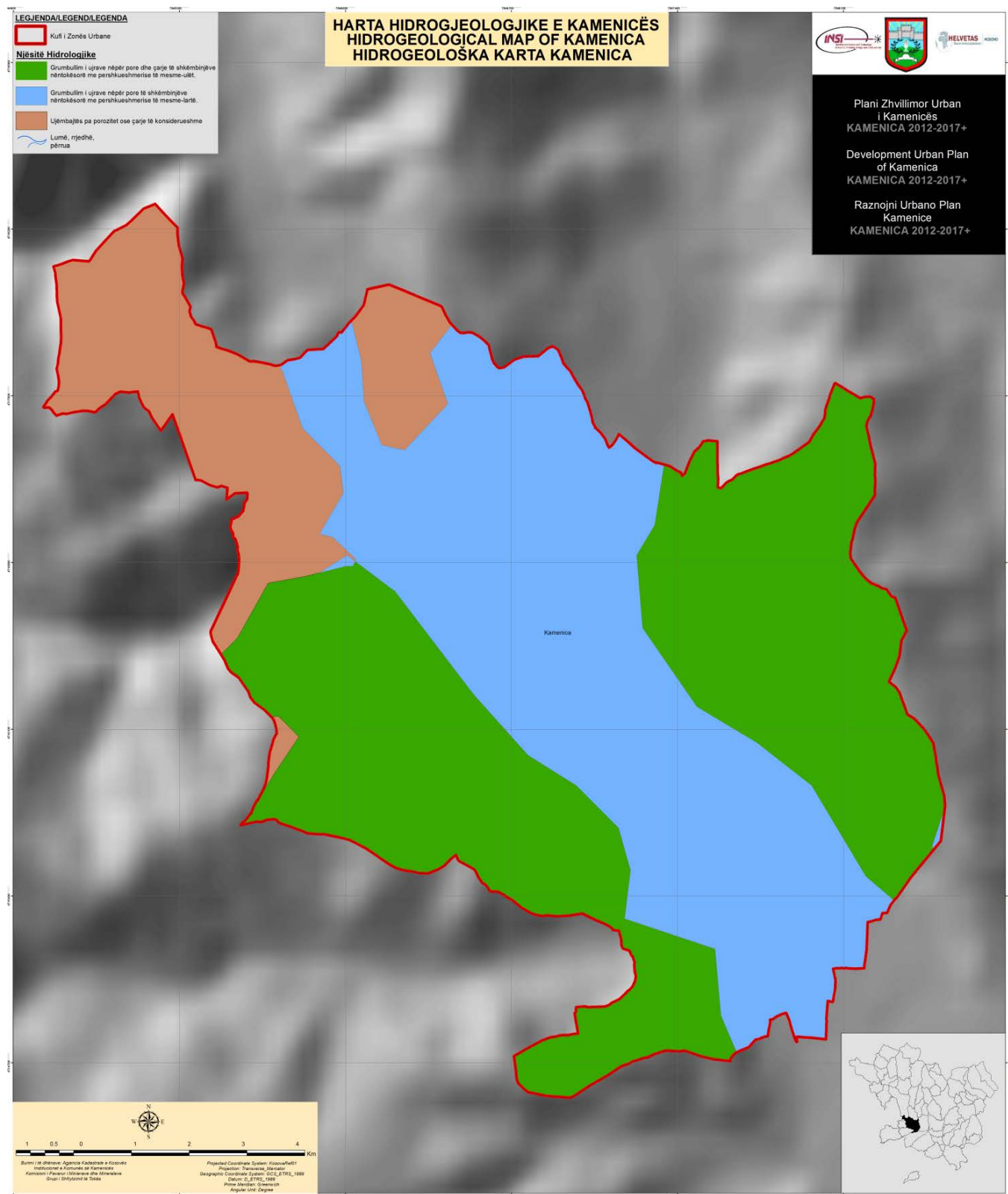
Mirëpo, intensiteti i realizimit të këtyre punëve edhe më tutje është i pavalitshëm. Situatën më së shumti e rëndon mirëmbajtja e dobët dhe kontrolli i pamjaftueshëm i objekteve mbrojtëse përgjatë lumenjve, si dhe puna e pamjaftueshme hulumtuese dhe studimore.

Lumi dhe përroskat në Kamenicë nuk janë të rregulluar ashtu, që të mund ti pranojnë prurjet (rritje e pakontrolluar e nivelit të ujit) dhe si pasojë janë përmytjet me përmasa të mëdha. Në bazë të shënimeve të sistematizuara (master planit të Kamenicës 1986), gjatësia e lumit dhe përroskave që rrezikojnë të vërshojnë është 94.36km. Prej këtyre deri më tani, janë rregulluar vetëm rreth 3 km apo rreth 3.17 %

Ndotja e ujërave

Rrjedhjen e ujërave të zeza në gjithë territorin e komunës është problem mjaft i madh, ku vetëm 30% llogaritet se janë kyçur në rrjetën e kanalizimit ku derdhja e tyre rrjedh në lumin " Morava" te pa trajtuara, ndërsa rrjetat e kanalizimit të ndërtuara pas luftës në disa fshatra, derdhja e tyre bëhet në ambient te hapur jashtë standardeve dhe në mënyrë të egër. Vlen te përmendet se një pjese e qytetit nuk është e kyçur në rrjetën e kanalizimit që shkakton probleme për mjedisin.

Në analizat e bëra nga Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës në lumin Kriva Reka në Kamenicë, prej Kamenicës në vitin 2002 deri në 2008 shihen ndryshime në vlera të pH-së, të Nitriteve dhe Nitrateve dhe gjithë parametrave tjerë kimik si pasojë shkarkimit të pa kontrolluar të ndotësve në ujërat e lumit Kriva Reka .

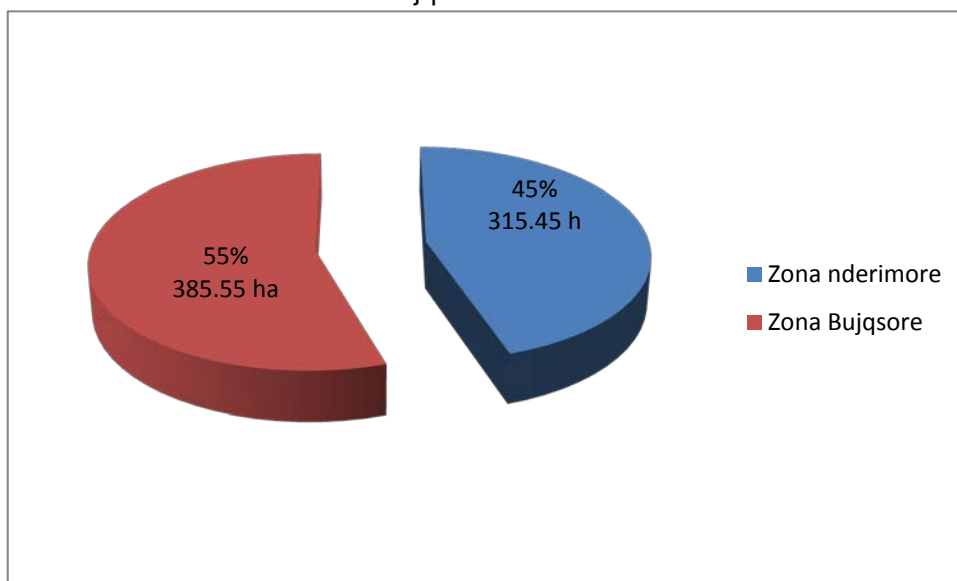

Harta.8. Harta hidrologjike e komunës së Kamenicës

3.3.2 TOKA

Në përgjithësi rreth 30% e popullatës në Kamenicës merren me bujqësi dhe një pjesë e madhe e popullatës jeton në mërgim ku edhe krijojnë të hyra të mjaftueshme për disa familje. Tokat pjellore shtrihen rreth lumit “Kriva Reka” dhe kryesisht shfrytëzohen për bujqësi, me një trend të rritjes së shndërrimit të tokave pjellore në ato ndërtimore dhe sipërfaqe të pa mbjellura (djerrina). Në këtë aspekt mungojnë hulumtime përkatëse për kualitetin dhe shfrytëzimin e tyre.

Duhet përmendur se në qytetin e Kamenicës pjesërisht është aplikuar plani urban rregullativ i ndarë në zonën ndërtimore dhe zonën bujqësore.

Graf.3. shfrytëzimi i Tokës sipas gjendjes së Kamenicët 2011.

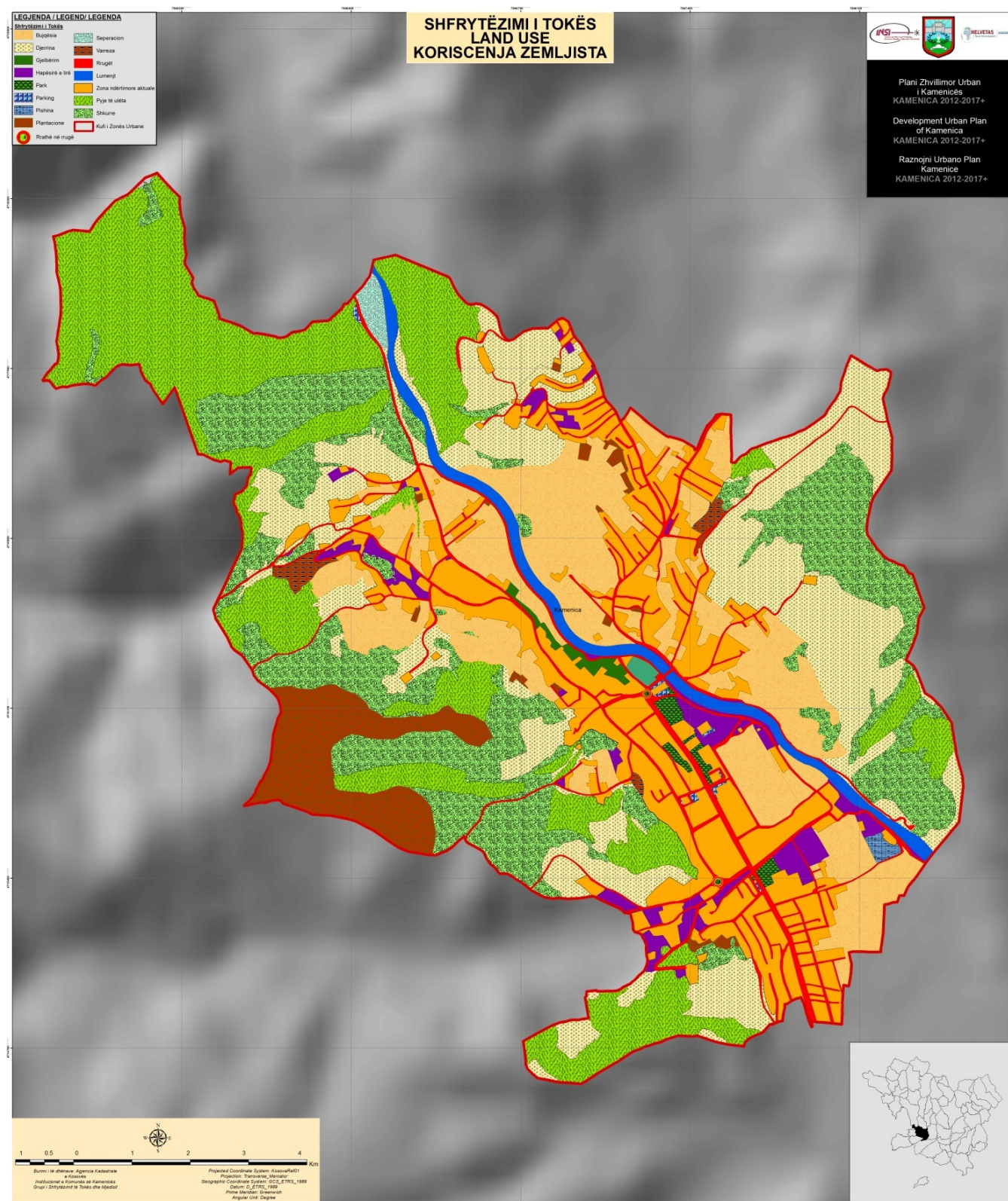
Nga sipërfaqja e përgjithshme rreth **55%** është tokë bujqësore, ndërsa pjesa tjetër rreth **45%** është tokë ndërtimore.

Raporti përmbledhës i shfrytëzimit të tokës për qytetin e Kamenicës.

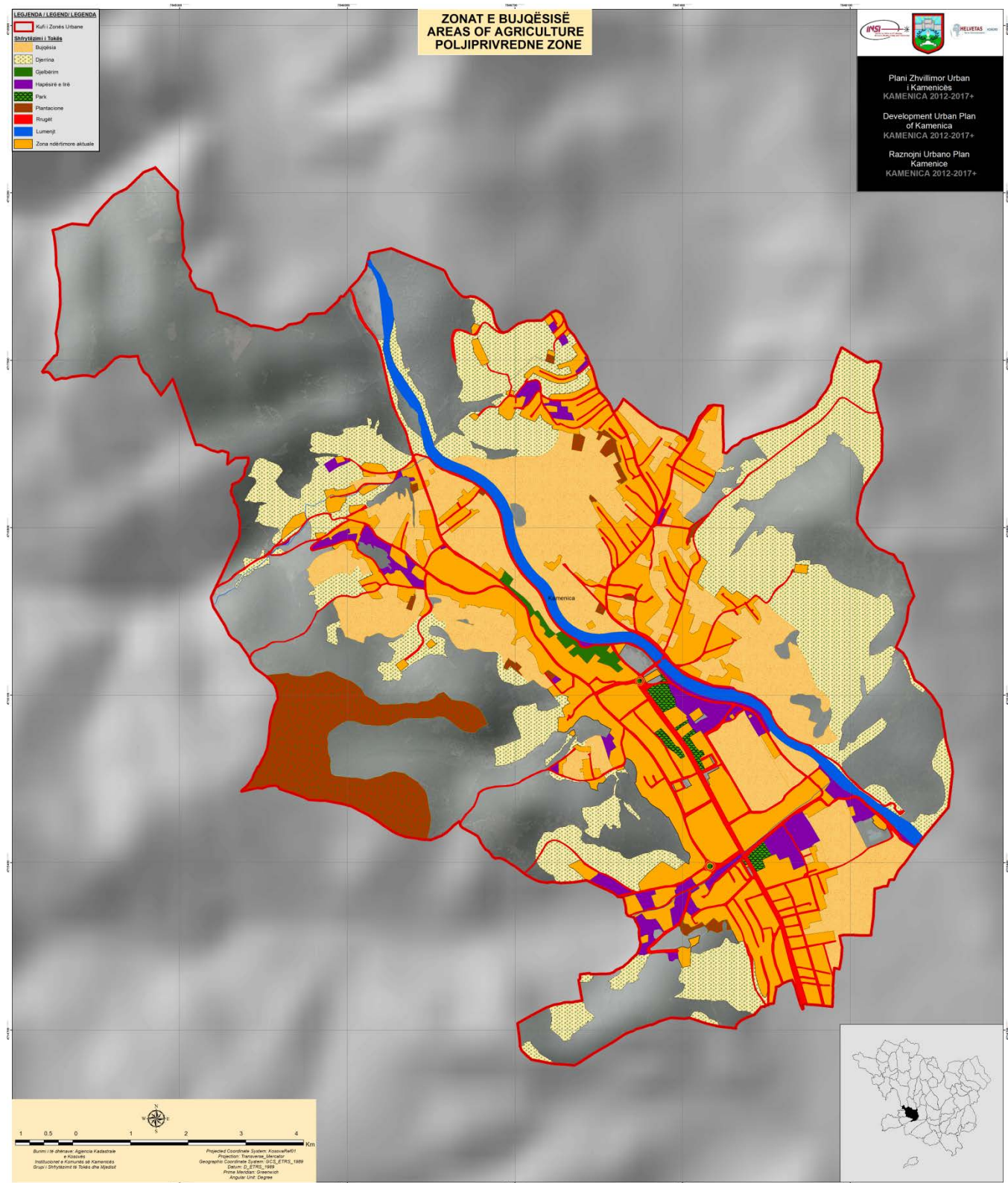
Përcaktimi i klasave të bonitetit Klasifikimi i klasave të bonitetit për tokat e qytetit e Kamenicës është bërë sipas udhëzimeve të FAO (1976, 2007) dhe kriterëve të propozuara në baze të hulumtimeve të kryera në Komunën e Klinës (Zogaj, 2010). (Harta Pedologjike Harta e Bonitetit të tokave)

Pedologjia	boniteti
100, Tokë e kafenjt teltyrore mbi argjilë liqeni	IV
101, Tokë e kafenjt mbi argjilë liqeni	III
105, Tokë e kafenjtë e cektë mbi substrat gëlqeror i forte	V
107, Tokë e kafenjt e cektë mbi filish	VII
108, Tokë e kafenjt mesatarisht e thellë mbi filish	VI
12, Litosol mbij formacione shkëmbinjësh gurë-grill (gnais, mikashisti, filiti, argjiloshisti etj.)	V
120, Tokë e kafenjt e cektë mbi substrat gurë - grill (filiti, mikashisti etj.)	VI
121, Tokë e kafenjt mesatarisht e thellë mbi substrat gurë-grill (filiti,mikashisti etj)	V
129, Tokë e kafenjt e cekët mbi shkëmbinj acidik (kvarcit, konglomerat, etj.)	VI
130, tokë e kafenjt mesatarisht e thellë mbi shkëmbinj acidik (dacit, etj.)	VII
16, Aluvium ranorë-teltyrorë	II
2, Regosol mbij argjil liqenjësh	III
23, Deluvium teltyrorë	III
26, Alovionale-Delovionale Ranoro-teltyrorë	III
4, Regosol mbij shkëmbij të flishtë	V
61, Ranker tipik mbi gurë-grill (filiti, etj.)	V
70, Smonicë e pakarbonizuar	III
71, Smonicë në proces të kafenjzimit	IV
72, Smonicë e kafenjzuar	III
74, Smonicë e lesivuar me pseudogleje	IV
77, Smonicë e eroduar	IV
78, Smonicë e kafenjt me glej	IV
8, Litosol mbi formacione shkëmbinjsh acidik (granit, dacit, etj.)	V
89, Tokë e kuqe e kafenjzuar mbi formacion gëlqerorë të forte	V

Tabela.19 Përcaktimi i klasëve të bonitetit të tokës në k. Kamenicë

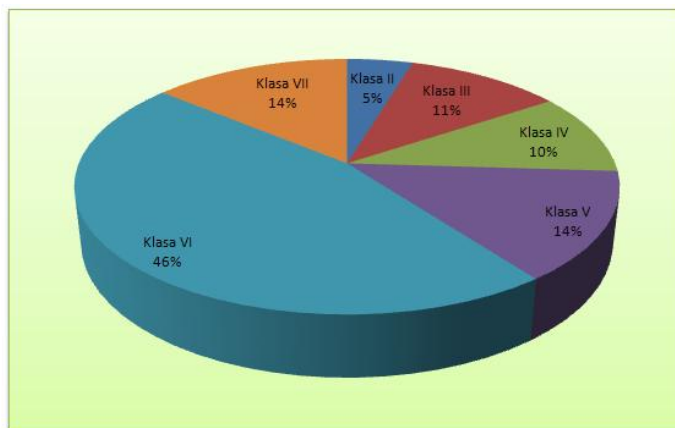

Harta. 9. Shfrytëzimi i Tokës

Harta.11. Klasët e tokave sipas bonitetit (punuar nga prof.Dr. Bashkim Kabashi me ekipin e ekspertëve të qytetit të Kamenicës).

Në Grafik 7 është dhënë shkalla e bonitetit të tokave të komunës së Kamenicës, ku sipas këtij grafikoni shifet se pjesa më e madhe e tokës përbëhet nga boniteti i klasës VI 46 %, pastaj klasa V dhe VII me 14%, kurse tokë më pjellore të klasit II ka 5%.

Graf.11. Ndarja e tokave sipas bonitetit në përqindje (%) dhe hektar (ha) në K. e Kamenicës sipas udhëzimeve të FAO (1976, 2007)

3.3.3 KUSHTET KLIMATIKE, VALORIZIMI KLIMATIK, KARAKTERISTIKAT

Qyteti i Kamenicës ka klimë të mesme kontinentale , me verëra të nxehta dhe dimëra të ftohtë. Temperatura mesatare e janarit është -1°C , ndërsa ajo e korrikut 21.50°C . Temperaturat maksimale absolute janë në muajin gusht $+37^{\circ}\text{C}$, kurse minimale absolute janë në janar -32°C . Reshjet atmosferike mesatarisht sillen prej 499 – 675 l/m². Lartësia më e ulët mbidetare është 380m te “Dheu i bardhë” , kurse ajo më e larta është 1223 m te “ Guri i zi”. (f.Tërsten)

Lagështia e ajrit – vlera mesatare vjetore e lagështirës relative është 76.8%. Muaji më i thatë është gushti 66%, kurse më me lagështi janë nëntori dhe dhjetori 84 %.

Reshjet – Sasitë mesatare vjetore të të reshurave në komunën e Kamenicës arrinë 596l/m², ndërkaq në zonën malore shtohen në 800 l/m².

Muajt më të pasur me shi janë nëntori dhe maji me 76.1 dhe 71.9 l/m², kurse në viset malore muaji i dhjetorit me 101.0 l/m². Muaji më i thatë është korriku dhe gushti. Erërat – Në komunën e Kamenicës erërat më të shpeshta janë ato veriore me dhe më të rrallat janë ato jug – përendimore me , kurse shpejtësia mesatare e erës është 3m/sek.

Tab.20 .Vlerat mesatare të Reshjeve për vitin 2002 në Komunën e Kamenicë, T. Mesatare, Lagështisë. % Shtypja atmosferike. Era m/s

2008	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	m.vje t.
Tmax.	3.4	10.0	13.0	17.0	22.2	26.5	28.0	30.3	21.2	18.4	11.6	6.6	18.7
Tmin.	-2.3	-1.9	1.7	5.9	8.0	12.2	13.9	13.8	8.9	6.2	2.7	-1.8	5.6
Tmes.	0.8	3.5	7.2	11.6	15.7	19.8	21.0	21.9	14.8	11.8	6.9	3.4	11.5
Lagësh %.	86	78	72	67	70	73	66	59	73	80	82	82	74
Shtypja at	950. 7	953. 6	938. 2	947. 6	946. 0	946. 6	946. 0	942. 2	946. 5	950. 3	947. 1	947. 3	946.8
2002	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	m.vje t.
Tmax .	1.3	10.2	13.2	15.0	21.5	25.6	27.4	24.8	20.5	16.4	11.6	3.6	15.9
Tmin.	-6.1	-2.1	3.1	4.4	10.2	12.7	15.3	13.7	9.6	5.7	2.2	0.4	5.6
Tmes.	-3.6	4.5	8.0	10.0	16.0	19.4	23.5	19.6	14.5	10.9	5.6	1.4	10.9
Lagësh h %	87	79	74	78	78	73	68	80	85	83	84	91	80
Shtypja a at	954. 1	949. 6	938. 4	942. 6	948. 5	950. 1	948. 4	948. 2	948. 6	948. 6	948. 7	948. 6	947.9
Era/ms .	1.0	1.5	2.5	2.7	1.9	2.4	2.2	1.9	1.8	1.8	2.2	2.6	2.0
Reshje t.	31.6	38.1	55.7	56.0	93.9	23.3	85.4	113. 3	94.6	170. 0	32.1	115. 8	909.8

Në pjesët malore të Kamenicës ku lartësit mbidetare janë mbi 1000 metra temperaturat janë më të ulëta dhe periudha vegjetative është më e vonshme. Klima në qytetin e Kamenicës ndryshon edhe në pjesët e ndryshme të vendit, në pjesët veri-lindore dhe veri-perëndimore të Kamenicës kemi temperatura më të ulëta (për 3.0 C⁰) të reshura më shumë, kurse në pjesën jugore ku shtrihet lugina e lumenjve në drejtim të fshatrave Koretin e Topanicë, parametrat klimatik ndryshojnë.

Tab.21.Vlerat mesatare të Reshjeve për vitin 2008 në Kamenicë . T. Mesatare, Lagështisë. % Shtypja atmosferike. Era m/s.

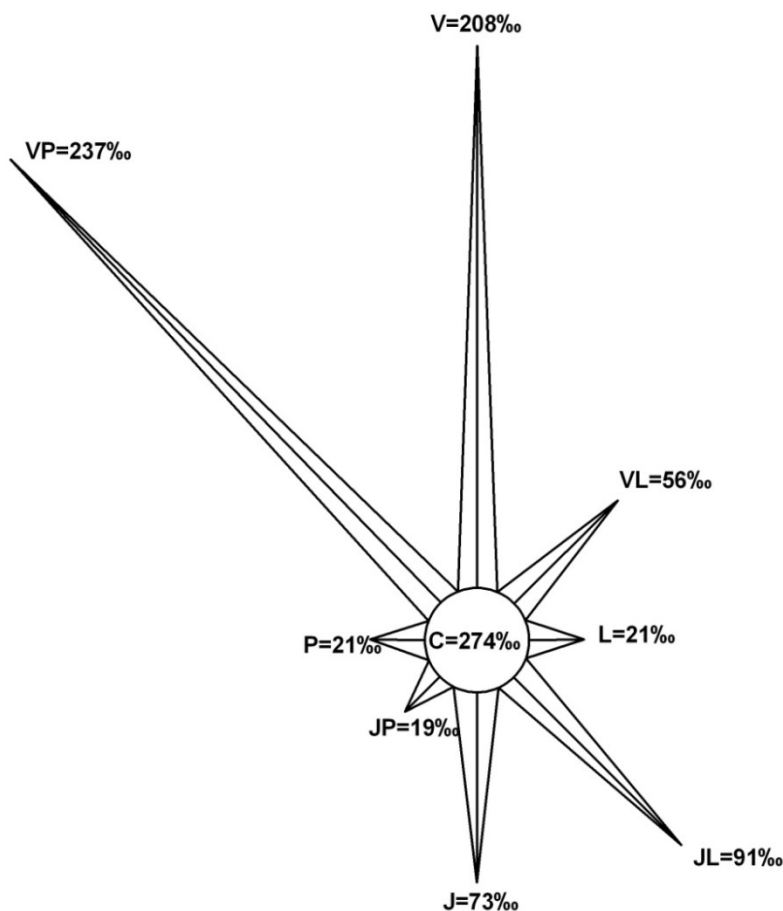
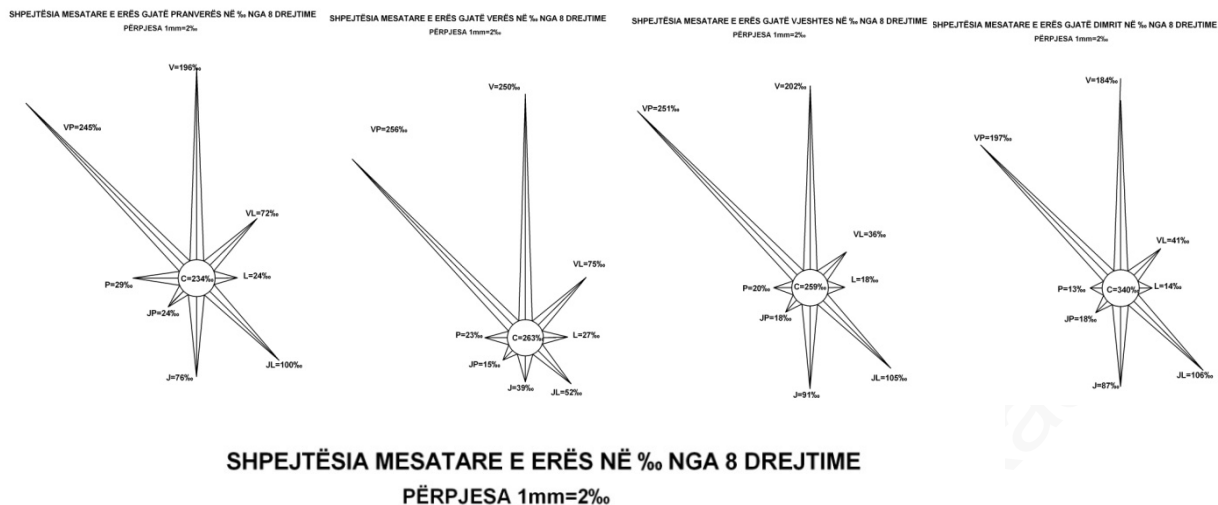

Fig.1. Trëndafili i erës në Komunën e Kamenicës

3.3.4 TRASHËGIMIA KULTURORE DHE NATYRORE

Vendbanimet e Kosovës ekzistojnë që nga kohërat e hershme. Shumë vendbanime gjatë historisë janë shkatërruar nga luftërat në periudha të ndryshme kohore ku si pasojë e tyre ishte shkatërrimi i banimit e po ashtu edhe objekteve tjera përcjellëse si: kalatë, kishat, xhamitë, tyrbet etj. që e përbëjnë të kaluarën apo trashëgiminë kulturore të një treve.

Vendbanimi i qytetit Kamenicës datonë nga kohërat e hershme, falë kushteve natyrore të begatshme si; kullosa fusha pjellore, vend i pasur me florë, faunë si dhe xehe të shumta – sintermagnezit, argjendi, plumbi, hekuri etj.), klimë e përshtatshme kontinentale e gërshetuar me ate mesdhetare si dhe pozitë e përshtatshme gjeografike dhe gjeostrategjike.

SHËNIME MBI MONUMENTET KULTURORE – HISTORIKE

Qyteti i Kamenicës është një vend i pasur me monumente kulturore-historike të lashtësisë.

Monumentet e lashtësisë : Kalatë, Qytetet, Varrezat, Xhamit, Kishat etj., që gjenden në Kamenicë, sipas disa studimeve dhe materialit arkeologjik që është gjetur në to i përkasin dy periudhave të historisë së vjetër:

1. Periudha Ilire
2. Periudha gjatë sundimit Romak deri në shek. V.

Në bazë të vend ngjarjeve vërehet se territori i Kamenicës është i pasur me trashëgimi të kaluarës historike të cilat dëshmojnë kulturën e popullit tonë.

Një numër i madh i tyre dihet vend ndodhja, ndërsa një numër i madh i tyre mbetet për ti hulumtuar. Këto monumente janë të tipit të Kalave, Fortifikatave dhe Gjyteteve.

Gjendja e tyre momentale është shumë e keqe, gjatë periudhës së më vonshme është bërë shkatërrim sistematik i tyre, sepse ato sitë tilla nuk kanë hyrë në mbrojtje deri tash, andaj disa mure gati janë shkatërruar nga vet koha apo dora e njeriut.

Kështjella në veriperëndim të qytetit

Në një kodër në pozitën strategjike afër së cilës kalon lumi “Kriva Reka” gjendet Kështjella në pjesën veri-perëndimore. Materiali ndërtimor është marrë nga qytetarët, kryesisht kanë mbetur gjurmët themelore të saj. Ky objekt nuk është hulumtuar nga arkeologët as njëherë.

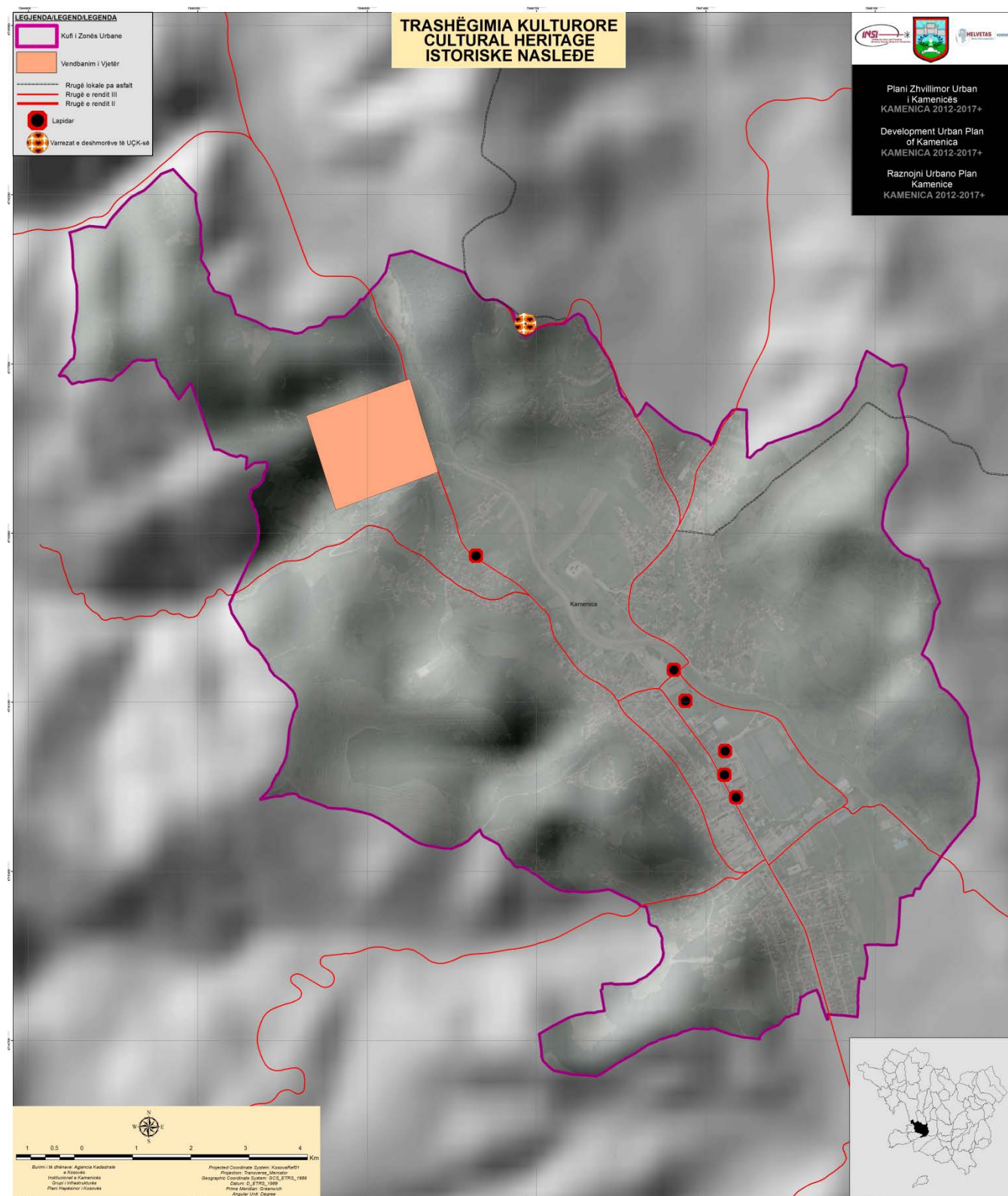
Në afërsi të kësaj Kështjelle janë gjetur Stella të shekullit të II. këta gurë va rrezor kanë një rëndësi të vecant arkeologjike, sepse tregojnë një Varrezë Ilire –Dardane.

Në **figurën 1a**. paraqitet një gurë va rrezor I shekullit të II. Në të cilën thuhet se nënës PIRUSTES në moshën 6 vjeçare i ka vdekur vajza e saj MËKASTA DIDIA.

Dhe për nder të saj në shekullin e II. e ngritën këtë monument va rrezor .

Figura 1b. paraqet gjithë ashtu një gurë va rrezor të shek. II., ku një mbretëri Ilire varrosë fëmijën në një varrezë Tumale. Një gurë I tillë nuk është gjendur as kund në Kosovë .

Figura 1c. Gjithë ashtu paraqet një varrezë të shek. III. ,këtu paraqitet një Stellë e fëmije. i gjithë ky vend mbetet të hulumtohet nga arkeologët në të ardhmen.

Harta.12. Trashëgimia natyrore dhe kulturore e Kamenicës.

3.3.5 FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA

Fatkeqësitë natyrore - Tërmetet:

Fatkeqësitë natyrore - Tërmetet:

Vërshimet, rrëshqitjet e borës, bora e madhe, era e fortë, breshri, akulli, thatësira, paraqitja masive e sëmundjeve ngjitëse të njerëzve, të shtazëve dhe të bimëve dhe fatkeqësi të tjera, që i shkakton natyra.

Fatkeqësitë e tjera Fatkeqësitë e tjera nënkuptojnë fatkeqësitë e mëdha në trafikun rrugor, zjarret, fatkeqësitë në xeherore, shkatërrimi i digave dhe fatkeqësitë e tjera ekologjike dhe industriale, që i shkakton njeriu me punë dhe me sjellje, gjendja e jashtëzakonshme, emergjente, temperaturat e larta, kolapsi teknik i sistemeve energjike të furnizimit me rrymë, telekomunikacioni dhe teknologjisë informative, dhe mënyrat e tjera të rrezikimit masiv. Territori i qytetit të Kamenicës vazhdimisht është ballafaquar dhe mundë ballafaqohet me fatkeqësi natyrore dhe të tjera, kështu që Drejtoria e Shërbimeve Publike dhe Emergjencë Civile ka përgjegjësi për menaxhimin e këtyre situatave emergjente, siç janë :

- Zjarret
- Vërshimet
- Tërmetet
- Fatkeqësitë e tjera elementare

Njëra ndër fatkeqësitë natyrore më sfiduese është Tërmeti, dihet se në pikëpamje sizmologjike, qyteti i Kamenicës si edhe pjesa ma e madhe e Kosovës paraqet një rajon me aktivitet sizmik të lartë, i cili është goditur në të kaluarën dhe mund të goditet edhe në të ardhmen nga tërmete autoktone shumë të fortë, të cilët i kanë vatrat të cekëta.

Territori i Kamenicës ka për karakteristik zonën e burimeve Sizmike ose zona sizmogjene (siç quhen ndryshe), si vijon: Zona sizmogjene Gjilan-Kamenicë me magnitudë maksimale $M=6.1$ shkalla Rihter, në krahasim me Kosovën që e karakterizojnë edhe zona sizmogjene Prizren – Pejë si dhe Zona sizmogjene Kopaonik.

Këto zona të burimeve sizmike kanë gjeneruar në të kaluarën dhe mund të gjenerojnë edhe në të ardhmen termite të fortë.

Ndër tërmetet më të fuqishme që kanë goditur rajonin, këtu po përmendim: se Rajoni Ferizaj – Gjilan duke përfshirë edhe Vitin është prekur nga dy tërmete shumë të forta, më 1755 dhe 1921. Tërmeti i vitit 1921, me të njëjtin intensitet me atë të vitit 1755, çka do të thotë se është përsëritur këtu pas 166 vjetësh.

Tërmeti i vitit 1921 është shoqëruar nga shumë pasgoditje të forta 7 e 8 ballë shkalla MCS, që kanë zgjatur për një vit, nga gushti 1921 deri më shtator 1922.²

Karakteristike është se në rajonin Ferizaj – Gjilan janë regjistruar tërmetet me magnitudë nën 5.0 shkallë të Riterit dhe intensitet epiqendrorë rreth 6–7 ballë, me sa vijon:

-Tërmeti i 5 marsit 1936 me magnitudë 4.9 dhe intensitet epiqendror 6-7 ballë

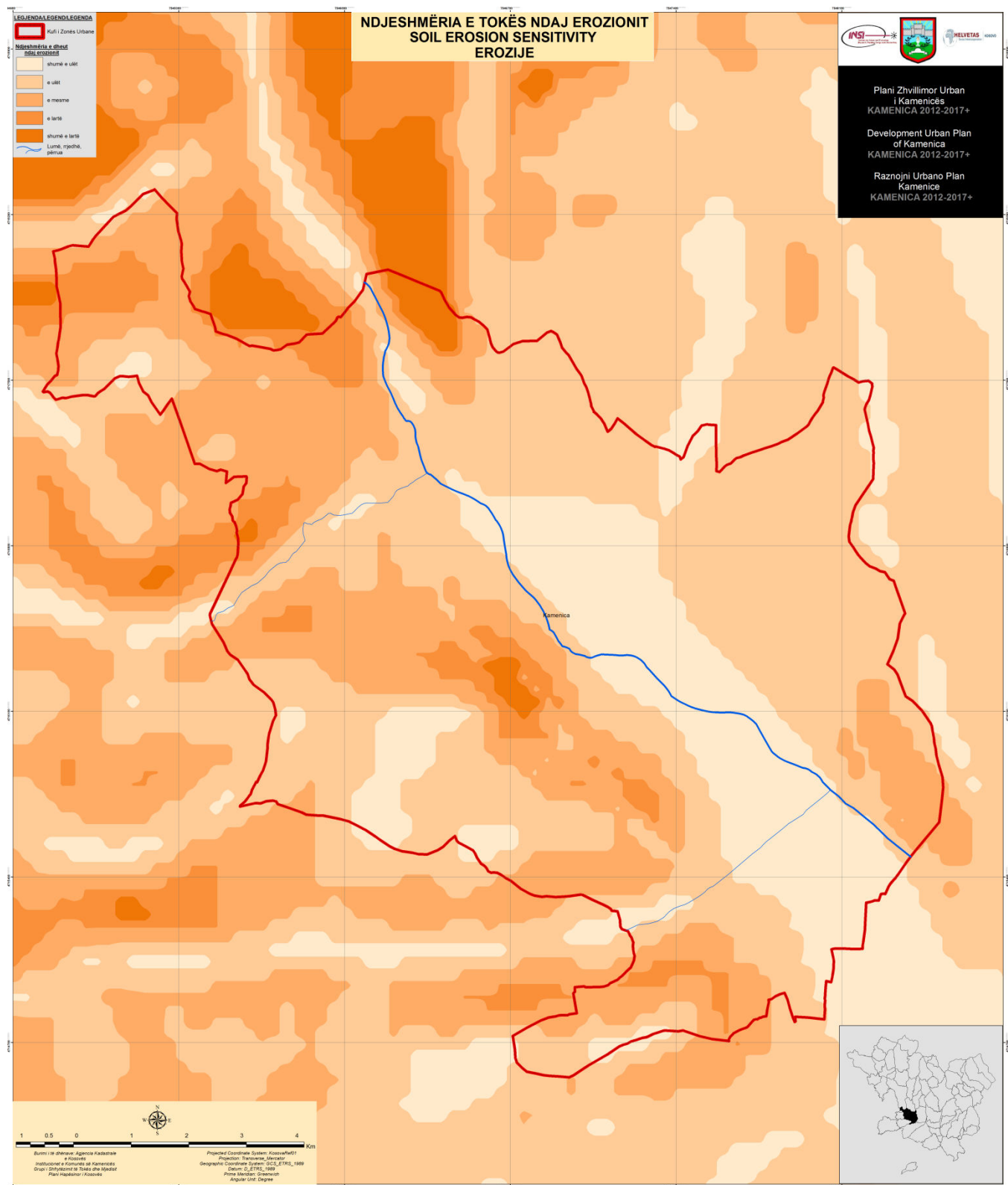
-Tërmeti i 8 qershorit 1956 me magnitudë 4.6 dhe me intensitet epiqendror 6 ballë.

Nga kjo shihet se pas vitit 1956 nuk është regjistruar ndonjë termet me intensitet epiqendror 6 ose mbi 6 ballë. Dhe vetëm më 24 prill 2002 një termet me intensitet epiqendror prej 7.5 ballë MSK-64 goditi rajoni e Gjilanit.

Nga kjo konkludojmë se ky termet është përsëritur këtu pas 46 vitesh nga tërmeti 6 ballësh i vitit 1956 dhe pas 66 vitesh nga tërmeti 6-7 ballësh i vitit 1936.

Nga kjo që u tha më sipër rrjedh edhe territori i komunës së Kamenicës si dhe pjesa ma e madhe e territorit të Kosovës paraqet një vend nga pikëpamja sizmike aktiv e me rrezikshmëri sizmike të lartë, njëllonj si vendet fqinje me të.

Sizmiciteti i lartë dhe tërmeti i 24 prillit 2002, që preku Rajonin Gjilan-Kamenicë, mirëpo vlen të evidentohen edhe tërmetet e kohë pas kohshme të cilat ndodhin në vazhdimësi sikur edhe ato të datës: 09.10.2010 ku sipas Institutit Sizmik të Kosovës ishin tre tërmete edhe pse me shkallë të vogël të intensitetit prej 3.6, 3.4 dhe 3.7 shkallë të Rihterit.

Harta.13. Zonat e rrezikuara në k. Kamenicë Duhet vendoset harta e profilit

RRËSHQITJET E BORËS

Rrëshqitje të borës në qytetin e Kamenicës mund të ketë vetëm në pjesët perëndimore dhe veriore të cilat nuk paraqesin ndonjë rrezik për popullatën e Kamenicës dhe ekonominë e sajë.

ERËRAT

Duke u bazuar në atë se në Kamenicë nuk ka erëra të forta të cilat do të rrezikonin popullatën e Kamenicës dhe ekonominë e sajë. Ndër erërat që njihen në komunën e Kamenicës janë:

1. Era jugore (era e Karadakut) me shpejtesi $v=3.2$ m/s
2. Era veriore me shpejtesi $v=3.3$ m/s
3. Era veri-perendimore (Prishtinka) me shpejtesi $v=2.5$ m/s
4. Era Lindore (Vllasinka) me shpejtesi $v=2.5$ m/s
5. Era Jug-Perendimore me shpejtesi $v=2.5$ m/s

BRESHËRI

Shpesh herë breshëri në qytetin e Kamenicës mund të konsiderohet si rrezik për ekonominë e vendit duke e pas parasysh se në vitet e kaluara ka pas rrebeshe të breshërit mjaft të forta si ai i vitit 2002 i cili kishte shkatërruar gjitha kulturat bujqësore të Kamenicës në jug-perëndim. Është karakteristike se gati gjitha të reshurat që vijnë prej anës veri-lindore gjegjësisht rrymat e erës me re të cilat vijnë prej luginës së Moravës në drejtim të zonave më të larta malore përcillen me breshër.

AKULLI

Edhe territori i Kamenicës sikurse gjithë bota në të kaluarën ishte e përfshirë nga akulli dhe e kishte kaluar periudhën akullnajore. Në kohët tona territori i Kamenicës përfshihet nga akulli dhe bora vetëm në zonat e larta malore, gjatë sezonit dimëror dhe nuk paraqesin ndonjë rrezik për ekonominë dhe bujqësin.

THATËSIRA

Thatësia mund të konsiderohet si rrezik për kulturat bujqësore gjatë sezonit verorë, kryesisht gjatë muajve korrik dhe gusht kur temperaturat janë më të larta dhe të reshurat janë më të rralla.

VËRSHIMET

Përmbytjet nuk mund të parandalohen, por dëmet e tyre mund të amortizohen dhe menaxhohen. Uji i cili grumbullohet nga reshjet ose shkrija e bores patjetër duhet ta gjejë një rrugë të lëvizjes së tij.

Në këtë rast është e rëndësishme që atij t'i krijohen kushte për një shkarkim sa më të lirë pa pengesa. Qyteti i Kamenicës ka një lumë, me disa degëzime vogla nga prronjë. Të gjithë këta derdhen në lumin Morava. Në pjesën perëndimore ekziston dhe liqeni në fshatin Ruboc. Rrjedhjen më të madhe e kanë gjatë muajit shkurt, mars dhe maj, kurse rrjedha më të vogla gjatë muajit gusht dhe shtatorë.

Rregullimi i shtratit të lumit dhe pastrimin e saj të lumit Ruboc

Lumi Krivareka deri në derdhjen e tij në lumin Morava, kryesisht kalon pjesë të banuara dhe pranë tokës bujqësore, Meqenëse ka gjatësi të madhe, gjatë vërshimeve shpeshherë shkakton dëme të konsiderueshme. Projekti „Rregullimi i shtratit të lumit “ka arsyeshmëri të plotë si në aspektin ekonomik po ashtu edhe në aspektin e sigurisë së popullsisë nga vërshimet.

Realizimi i këtij projekti do të parandalonte përmbytjen e tokave bujqësore dhe do të mbronte vendbanimet, rrugët nga vërshimet. Gjatë të reshurave të mëdha, lumenjtë Krivareka shume hera del nga shtrati duke shkaktuar dëme të mëdha materiale.

Rregullimi i shtratit të lumit krijon mundësi të mira edhe për shfrytëzimin e tokës përgjatë tij për nevoja të bujqësisë.

Faktorët që ndikojnë në rritjen e shkallës së rrezikshmërisë nga vërshimet janë :

Çrregullimi natyror i shtratit të lumit (nxjerrja ilegale e inerteve),
 Ngushtimi i shtratit të lumit nga uzurpimet
 Hedhja e mbeturinave të ngurta në shtretërit e lumenjve,
 Mbjellja e bimëve të larta si dhe atyre të vetë-rritura pranë brigjeve të lumenjve etj
 Shkatërrimi i objekteve hidroteknike dhe moskujdesi i vazhdueshëm (argjinaturat) etj.

3.3.5.1 Lumi „Kriva Reka”

Sot si pika me rrezikuara nga vërshimet është indentifikuar pjesa e teritorit te qytetit duke filluar nga ura te Stacioni i autobusave e deri në dalje të fshatit Topanicë

Pjesa në hyrje dhe në dalje të qytetit është rregulluar , kurse pjesa tjetër kërkon ndërhyrje te menjëhershëm për arsye se, në atë pjesë, ka shumë mbeturina, duhet bërë zgjerimin e shtratit te lumit dhe rregullimin me gur dhe me dhe , mbjelljen e drujve pasi që ai është shumë i ngushtë, dhe në rast të vërshimeve nuk i përballon ngritjen e nivelit të ujit të lumit Kriva Reka. Në atë zonë, në rast vershimesh te gjitha shtëpit majtas dhe djathtas lumit Kriva Reka deri në dalje të fshatit Topanicë janë te rrezikuara nga vërshimi. Në atë zonë jetojnë afer 1649 familje, me afer 7103 banor

EROZIONI

Erozioni rrezikon natyrën dhe begatitë e krijuara dhe të planifikuara të njeriut. Ai manifestohet me degradimin e tokës bujqësore dhe pyjore, të bimëve, me bartjen dhe akumulimin e materialit eroziv, i cili ndikon negativisht në tokat bujqësore dhe në vendbanime.

Rreth 6000km² ose 56% e territorit të Kosovës është i rrezikuar nga kjo dukuri natyrore të shkallës së I, II dhe III (I - erozion shumë i fortë, II - erozion i fortë dhe III - erozion i mesëm).

Edhe në territorin e komunës së Kamenices është prezent faktori natyror erozioni që për pasojë ka humbjen e tokës bujqësore dhe dëmet në ekonominë familjare.

Nga një shkallë e lartë e rrezikshmërisë erozive janë të përfshirë 25050 ha ose 48% e sipërfaqes së komunës që i takojnë shkallës me erozion te fortë dhe shumë të fortë. Shkalla e rrezikshmërisë është në rritje si pasojë e faktorëve natyror dhe faktorit njeri. Nga shkalla më e lartë e rrezikshmërisë që e ka kategoria e erozionit shumë të fortë janë të përfshirë 11550ha tokë.

Shkalla e erozionit	Sip.ha	%
Pa erosion	0	0
Erozion shumë i dobët	0	0
Erozion i dobët	11550	22
Erozion i mesëm	15900	30
Erozion i forte	13500	26
Erozion shumë i forte	11550	22

Tab.24. shkalla e erozionit

Erozioni është njëri nga faktorët mjaftë të rëndësishëm për ta trajtuar nga se rrezikon sipërfaqet bujqësore, infrastrukturën, por edhe të mirat e krijuara dhe të planifikuara nga faktori njeri. Kjo dukuri është prezentë pothuaj në tërë territorin e komunës së Kamenicës në forma dhe madhësi të ndryshme. Përshpejtimin e kësaj dukurie në shumë raste e ka luajtur edhe faktori njeri si rezultat i mos shfrytëzimit racional të tokave bujqësore, prerjes së pa kontrolluar të pyjeve, por edhe gjatë shfrytëzimit të pa

kontrolluar të materialeve inerte dhe ndërtimore. Më tepër prezent është mbi formacionet molasike si rezultat i degradimit të pyjeve, vegjetacionit dhe pjerrësisë së terrenit, i cili paraqitet në formë të shpëlarjeve sipërfaqësore dhe lugjeve rrëke, por edhe përgjatë brigjeve të shtretërve të lumenjve, e përrenjve, përdorimit të pa përshtatshëm të tokës, mos ndërtimi i pritave malore etj.

Erozioni në komunën e Kamenicës

Faktorët që ndikojnë në shkallën e lartë të erozionit janë :

Kushtet meteorologjike

Pjerrtësia e terrenit

Përbërja gjeologjike

Flora dhe fauna

Shkatërrimi i pyjeve

Shfrytëzimi i inerteve etj

Shfrytëzimi jo racional i resurseve natyrore

Mënyra e shfrytëzimit të tokave bujqësore

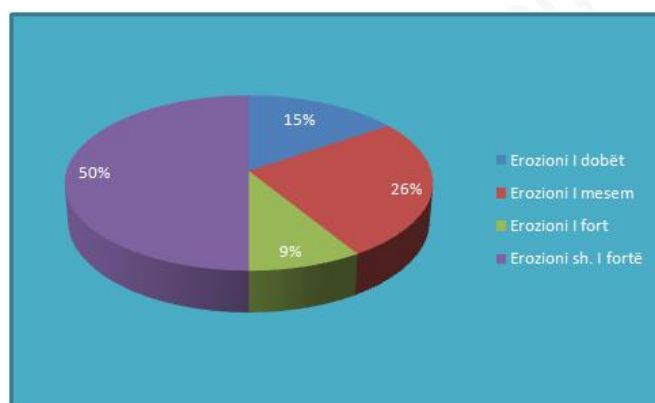
Rekomandimet për erozion :

Meliorimi i pyjeve

Ndërtimi i brezave mbrojtës në shpatiet e rrëpishme

Parandalimi i prerjes ilegale të pyjeve etj.

Tokat që kanë pjerrtësi të terrenit mbi 15% të mbillen me kullosa ose edhe me pyje

Graf.13. Shkalla e erozionit në komunën e Kamenicës

3.4 ZHVILLIMI EKONOMIK

3.4.1 BUJQËSIA

Komuna e Kamenices ka resurse per zhvillimin e pemtarisë perimtarisë,blektorisë,bletarisë,per prodhimin e mishit,shpeztarisë si dhe duhet te kemi parasysh resurset pyjore te cilat mundësojn kultivimin e frutave te malit dhe bimëve mjekuese te cilat mund te luajnë një rrol te konsiderueshem ne zhvillimin e bujqesisë.Me qe një siperfaqe e konsiderueshme janë pyje ,kjo na mundeson zhvillimin e flores dhe faunes.Pozita gjeografike e qytetit na jep mundësi te komunikimit te njerëzve te mallit dhe kapitalit me disa komuna te zones kufitare si Medvegja , Gjilani, Bujanoci e tj.

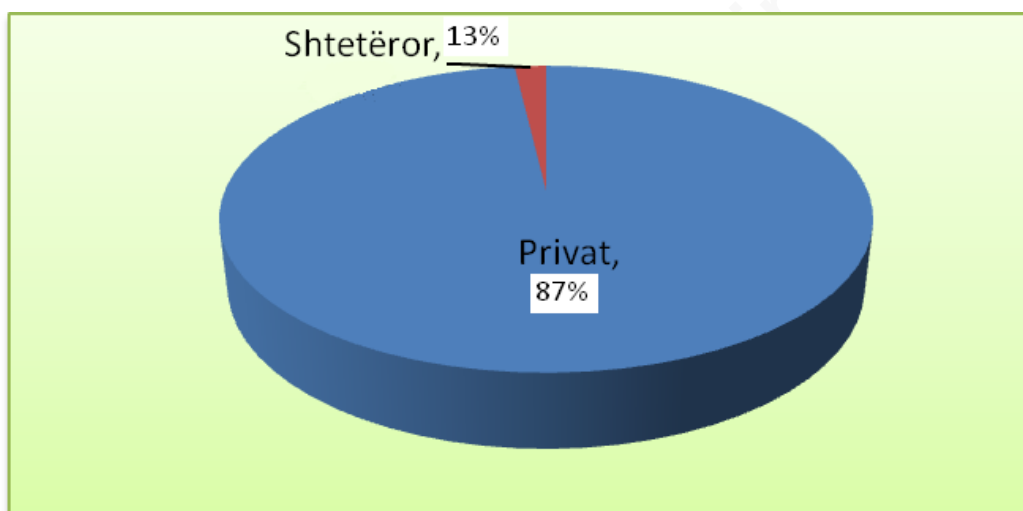
Gjuetia është mjaft e zhvilluar. Prodhimi i mjaltit dhe produkteve tjera të mjaltit mund të jap rezultate të mira pasi që kemi njohes të mirë të kësaj veprimtarie si dhe kushtet klimatike dhe laramania bimore krijojnë kushte të mjaftueshme për kultivimin e bletve.

Mund të mendohen edhe menyrat për kultivimin e peshkut, pasi lumenjtë e përshkojnë qytetin në dy anët e saj.

Qyteti ka pas një rritje dhe ekspansion viteve të tetëdhjeta kur kanë funksionuar kapacitetet prodhuese por edhe kjo ka stagnuar sepse destinimi i lëvizjes së popullatës është Prishtina dhe Gjiçani. Në qytet problem është mosfunksionimi i kapaciteteve prodhuese, demtimi i tokës bujqësore, mungesa e deponisë për mbeturina dhe mungesa e nxemjes qendrore.

Megjithatë rreth 60% e popullatës jetojnë në zonat rurale dhe merret me bujqësi. Mekanizmi bujqësor është i vjetruar, parcelat punuese janë të vogla, mungojnë kooperativat dhe profilimi i bujqëve, gjë që tregon për nivelin jo të mirë të bujqësisë.

Raporti përmbljedhës i shfrytëzimit të tokës për Komunën e Kamenicës

Graf.7. Pronësia e tokës në Kamenicë

Komuna e Kamenicës ka një sipërfaqe prej 417 km² tokë, prej së cilës 39199.8308 ha është tokë bujqësore dhe male.

Tokë e punueshme – Ara	12284 ha
Kullosa	7365.3691ha
Livadhet	2842.3312ha
Pemë dhe perime	197 ha
Vreshta	1.0 ha
Male	16510.1305ha
Totali	39199.8308ha

Tab. 26. Sipërfaqja bujqësore dhe ajo malore:

3.4.2 INDUSTRIA

Në qytetin e Kamenicës gjatë viteve 1970-90 shënohet një zhvillim i theksuar industrisë dhe tregëtisë. Industria në qytet është bazuar në eksploatim dhe përpunim të pasurive ekzistuese minerale. Mbështetur në këto resurse në të kaluarën në qytet janë ngritur kapacitetet prodhuese të tyre, me ç'rast është punësuar edhe një numër i konsideruar i punëtorëve. Ndërmarrjet industriale në të cilat është mbështet ky zhvillim, ishin kryesisht të sektorit shoqëror. Investimi në zhvillimin e industrisë përpunuese të mineraleve (jo-metaleve dhe metaleve), të materialit ndërtimor dhe ndërtimtarisë, konsiderohen të jenë mbështetje e mirë për zhvillim ekonomik dhe punësim në qytet e komunë. Nevojat për investime në këtë drejtim janë të larta dhe për momentin të parealizueshme. Por në periudhën strategjike në vazhdim, besohet që komuna në partneritet me sektorin privat dhe investitorët eventual të fillon me investime në këtë drejtim.

NR.	XEHE	SASIA	NR.	XEHE	SASIA
1.	Magneziti	1.3m/il/t	8.	Tufi	665.000t
2.	Andeziti	635.000 m ³	9.	Deltina	30.000 m ³
3.	Kaolina	3.5 mil/t	10.	Gelqerori	250.000 m ³
4.	Bentoniti	1.2mil/t	11.	Graniti	1.800 t.
5.	Kuarci	2.5mil/t	12.	Feldspati	50.000 t.
6.	Rëra	200.000 m ³	13.	Zhavori	60.000 t.
7.	Hekur	50.000 t			

Tab. 36. Resurset minerale në komunën e Kamenicës

3.4.3 TREGTIA

Pas luftës në Kosovë, në përgjithësi u orjentua zhvillimi ekonomik duke u bazuar në ekonominë e lirë dhe të tregut. Numri i subjekteve afariste në sektorin privat para vitit 1999 ishte simbolik, andaj edhe ndonjë informacion i saktë për numrin dhe strukturën e tyre nuk ekziston.

Pas vitit 1999, sektori privat ka përjetuar një ekspansion të vërtetë në qytet, por jo në mënyrë të organizuar dhe jo me ndonjë strategji të mirëfilltë zhvillimore. Në qytetin e Kamenicës janë të regjistruara rreth 950 subjekte afariste të profileve të ndryshme. Nga ky numër i subjekteve të regjistruara veprojnë afërsisht 870 sosh, ndërsa të tjerat janë pasive (për arsye të ndryshme). Në sektorin privat, biznesi kryesisht zhvillohet në dy fusha, tregëti dhe shërbime. Nga numri i përgjithshëm i bizneseve të regjistruara 462 janë tregtare. Shitja me pakicë dhe shumicë, janë forma përmes të cilave kjo tregëti realizohet. Sipas një evidence interne në komunë, numri i të punësuarve në sektorin privat është rreth 2000 punëtorë. Në qytetin e Kamenicës vepronë tregu publikë ditore dhe ate; Tregu i gjelbërt në Kamenicë, i menagjuar nga Nd. shërbyese "Hixhiena. Numri i subjekteve aktive afariste dhe struktura e tyre është prezentuar në tabelën në vijim:

subjektet afariste aktive 875 dhe ate :

Subjekte af. 650 dhe

Autotaxi 95

N r	Nacionaliteti	Numri i Bizneseve	Meshkuj	Femra
1.	Shqiptarë	860		
2.	Serbë	20		
3.	Rom	3		
4.	Anglez	1		
5.	Kinez	1		
Gjithsej			725	150
Totali			875	

Tregëtare	516	45.84
Zejtare	138	13.70
Transportues	95	16.96
Shërbyese	72	11.01
Hoteliere	8	7.94
Ndërtimore	26	2.58
Prodhuese	18	1.78
Rekreative	2	0.19

Tab.37. Struktura e subjekteve afarist

3.4.4 ZEJTARIA

Vazhdon të mbetet një fushë e rëndësishme për zhvillim ekonomik edhe në qytetin e Kamenicës. Ekzistimi i një përvoje të konsiderueshme në Veprimtarit zejtare qoftë në zejtarinë prodhuese, shërbyese, artistike dhe të artizanateve që konsiderohet si një përparësi për zhvillimin ekonomik.

3.4.5 TURIZMI

Në Kamenicë, për momentin nuk ka objekte as mundësi të mjaftueshme për të u zhvilluar aktivitet turistike.

Në sektorin privat pas përfundimit të luftës janë rregulluar gjithsej 2. pishina të cilat veprojnë gjatë stinës së verës, mirëpo edhe ato në mungesë të experiences dhe këshillave profesionale nuk janë në nivelin e duhur dhe nuk i kanë të respektuara normat për zhvillimin e këtyre aktiviteteve në përmasa më të gjëra të turizmit.

Zhvillimin e kulturës së peshkimit në Kamenicë mundet të zhvillohet edhe kultura e peshkimit pasi që në lumenjtë e Komunës sonë ka lloje të mjaftueshme të peshkut, mire po forma e zhvillimit urbane në formë të egër nuk është i zgjidhur problemi i rrugëve, rrjetit elektrik, rrjetit të ujësjellësit dhe kanalizimit, pikërisht derdhja e kanalizimeve dhe e ujërave të zeza në lumenj është veprim alarmant ku duhet të ndërmerren masa të menjëhershme që të ndërpriten këto dukuri negative me qëllim që ti shpëtojmë lumenjtë natyralë, gjallesat në ujera dhe të ngrisim kulturën e turizmit edhe në peshkim, ku mundësi për ndërtimin e baseneve për kultivimin e peshkut ka në rrafshet rreth lumit Morava, kurse pozita më e mire do të ishte relacioni rreth lumit morave Kamenicë.

Në Kamenicës nuk ekziston asnjë qendër sportive e mbyllur që mundë të shfrytëzohet gjatë stinës së Dimrit, prandaj është më së e domosdoshme që një objekte i tillë të ngritët në periferinë e qytetit ku ai kompleks sportive do ti kishte plotësuar nevojat e qytetarëve të Kamenicës për zhvillimin e rekreativitetit sportive gjatë dimrit por njëherit të jetë qendër e pajisur edhe me fusha të ndryshme të sportit në terrene të hapur.

Ky kompleks sportive i mbyllur duhet ti ketë të mbuluara pishinën, sallat për lojëra sportive, fitnes qendrën, sidhe objekte të tjera përcjellës për aktivitete të ndryshme sportive.

3.4.6 ENERGJETIKA

Problem kryesor në gjendjen e tanishme të furnizimit me rrymë elektrike në Kamenicë sikur edhe në tërë Kosovën janë mungesa e sasisë së nevojshme e energjisë elektrike. Arsye për këtë është mungesa e kapaciteteve prodhuese, kapacitetet e vjetëruara (termoelektranat e Kosova-s A dhe Kosova-s B), pastaj rrjeti i amortizuar i shpërndarjes dhe humbjet e mëdha që në një masë të madhe janë pasojë e mospaguarjes së shërbimeve nga ana e konsumatorëve. Problemi i energjisë ndikon në hezitimin e investitorëve të huaj që të investojnë edhe në komunën e Kamenicë-së, si njëra nga mundësitë për ringjalljen e ekonomisë.

Prodhimi i energjisë elektrike është më i vogël se kërkesat e konsumatorëve, që do të thotë se është e nevojshme të ndërtohen kapacitete të reja prodhuese me çka do të përmirësohej furnizimi i konsumatorëve dhe këmbimi i energjisë në rajon do të jetë një mundësi e zhvillimit të këtij sektori.

Kapacitetet e vjetëruara janë ndotës të ambientit, prandaj kapacitetet e reja do të duhej të kenë komponentën mjedisore. Ngritja e kapaciteteve të reja do të mundësonte furnizimin e sigurt me energji elektrike të zonave të zhvillimit ekonomik. Tani planifikohet termocentrali i ri "Kosova e re" me 2000 MW, por edhe Kamenica mundë të prodhoj energji elektrike nga hidrocentrali i cili mundë të ndërtohet

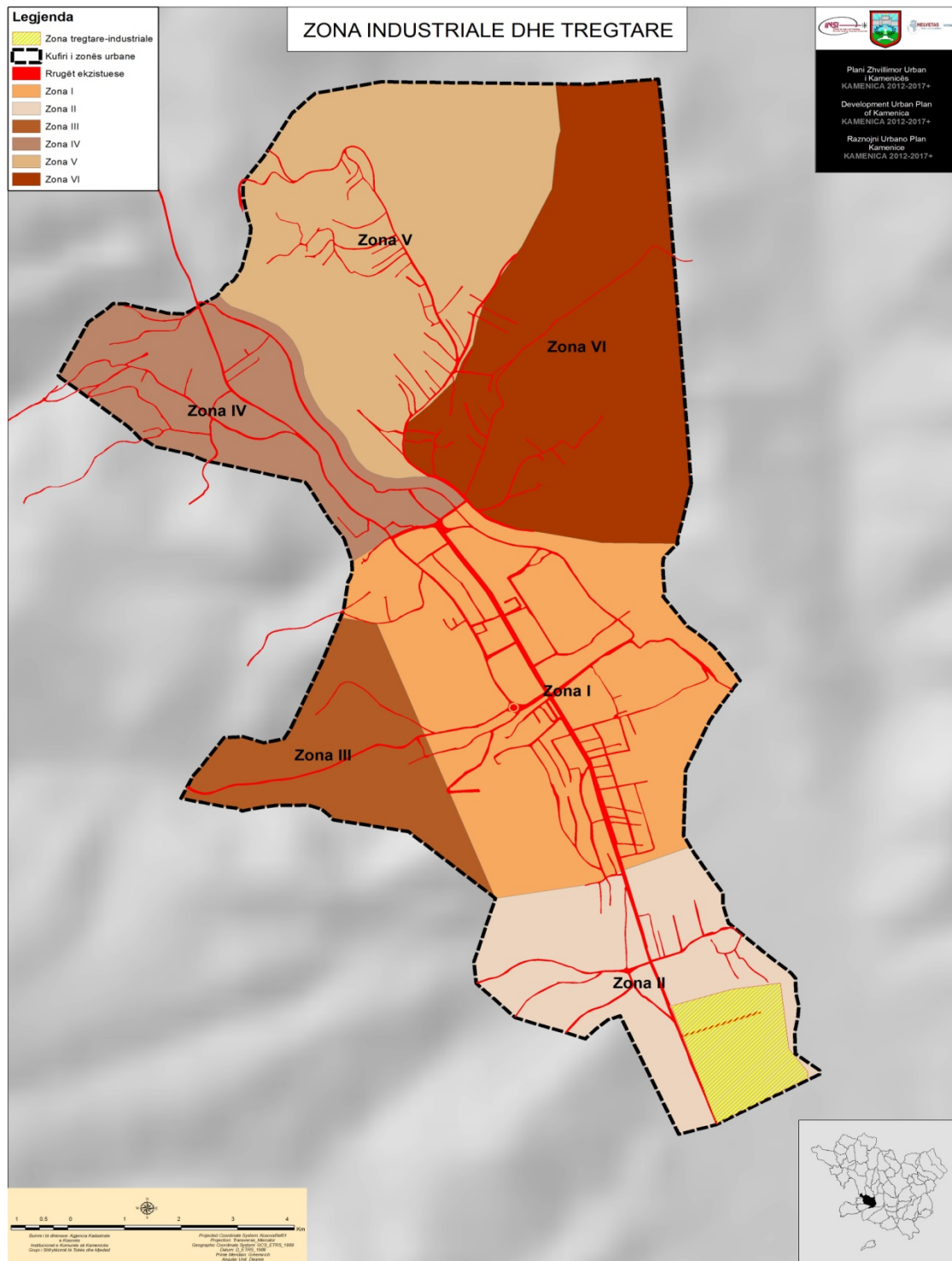
te penda afër shushve. Në ardhmen planifikohet që të shfrytëzohen edhe Energjit alternative (era, dielli, energjia gjeotermale, mbeturinat etj).

3.4.7 ZHVILLIMI I PABARABART EKONOMIK

Nga burimet e shfrytëzuara të informatave kemi hasë në një shtrirje jo të barabart të zhvillimeve ekonomike të cilat janë prezente në gjitha fushat e zhvillimit ekonomik, që nga fabrikat, ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, supermarketeve, marketeve të vogla, zejtarive, kapaciteteve industriale, por edhe bujqësia. Nëse e shikojmë shtrirjen hapësinore, Kamenica prinë për sa i përket numrit të bizneseve. **(Harta Shtrirja hapësinore e Bizneseve)**

Në qytetin e Kamenicës ekzistojnë 310 biznese, ku pjesa më e madhe e tyre është e koncentruar në pjesën qendrore të qytetit dhe përgjat rrugëve

Në pjesën qendrore të qytetit janë të koncentruara numri më i madhë i bizneseve të vogla dhe zejtariveme kapacitete të vogla. Në anën jugore të qytetit numri më i madhë i bizneseve janë të koncentruara përgjat rrugës Kamenicë-Koretin, në këtë pjesë banorët merren edhe me bujqësi-agrobiznes apo kultura intensive. Pjesa perëndimore e qytetit është më e varfër për sa i përket bizneseve, në këtë anë ndodhet tregu i gjelbërt i cili është treg javorë. Në pjesën veri lindore ka më pak biznese dhe ndërmarrje të vogla.

Harta.15.

3.4.8 INFRASTRUKTURA TEKNIKE

3.4.8.1 TRANSPOR TI DHE INFRASTRUKTURA E TIJ

Komuna e Kamenicës në bazë shtrirjes së territorit me territoret tjera ka këto distanca në vijën tokësore ,me Komunën e Gjilanit rreth 30 km, me Novobërdën nëse kalojnë rrugës për Gjilan ka një gjatësi prej afro 50 km, ndërsa nëse kalojmë neper rrugën qe përshkon shumë fshatra te Komunës se Kamenicës ,si fshatrat Busavatë etj. është afro 25 km më shkurt me Komunën e Prishtinës ne rruge gjatësore që kalon përmes Gjilanit është afro 75 km, ndërsa ajo që kalon kah Artana është rreth 50 km,çka do te thotë se në të dy drejtimet rruga shkurtohet për rreth 50 km.

3.4.8.2 TRANSPORTI AUTOMOBILISTIK

Distanca e qendrës së komunës me qendrat tjera të territorit të Serbisë, me Komunën e Bujanocit rreth 25 km. Me komunën e Medvegjes rreth 35 km por qe infrastruktura rrugore është mjaftë e dobët.

Distanca e qendrës së komunës me rrugët magjistrale ,kështu komuna jonë gjendet rreth 10 km larg magjistrates Bujanoc- Gjilan,rreth 30 km larg auto udhës ndërkombëtare E75 Shkup-Bujanoc-Vranjë-Beograd.

Transporti paraqet një aktivitet shumë të rëndësishëm për qytetarët, instistucionet dhe bizneset Kamenicës. Është faktor përmbajtësor për zhvillim ekonomik, social e mjedisor por edhe pasojë e ktyre zhvillimeve, luan rol të rëndësishëm në relacionet hapësinore midis hapësirave dhe destinimeve të tyre. Transporti në Kamenicë, kryesisht realizohet përmes rrugëve automobilistike.

Dukuria e ndërtimeve ilegale në brezin rrugor është alarmuese dhe kërkon intervenim të shpejtë institucioneve kompetente.. Sa më vonë qe të intervenohet dëmet do të jenë më të mëdha dhe më veshtirë do të jetë të sanohen.

Në mungesë të transportit përmes hekurudhës, sidomos të mallrave me tonazhë të lartë, rrugët automobilistike ngarkohen së tepërmi dhe kështu vie deri te dëmtimi i tyre.

Infrastruktura në komunën e Kamenices marrë në përgjithësi është e një niveli jo të kënaqshëm. Duke shikuar shtrirjen e terrenit, viset malore dhe shtrirjen e popullatës atëherë kemi vështirësi të mëdha në transportimin e njerëzve, prodhimeve të ndryshme, etj.

3.4.8.3 TRANSPORTI HEKURUDHOR

Në teritorin e komunës së Kamenicës nuk egziston transport hekurudhor, Stacioni ma i afërt hekurudhor është stacioni hekurudhore Ferizaj, Bujanoc,Fushëkosov-Shkup.

Vet- fakti se që në nivel të Kosov-ës që nga viti 1963 nuk është ndërtuar asnjë vijë e re hekurudhore flet mjaft për gjendëjen në transportin hekurudhor.

Mungesa e stacioneve hekurudhore dhe largësia nga stacionet momentale ketë komunë e venë në pozitë shumë të pa volitëshme transportuese, këtu sidomos ka të bëjë me transportin më masiv të mallrave dhe të produkteve

3.4.9 TRANSPORTI AJROR

Në komunën e Kamenices nuk ka aeroport, Më i afërti është ajroporti i "Prishtinës" 80 Km dhe Shkupit 160Km .

Në perspektiv nuk parashihet ndërtim aeroporti prandaj edhe ma tutje kjo komunë do të orientohet në aeroportin e "Prishtinës" por edhe atë të "Shkupit"

3.4.10 TELEKOMUNIKIMI

Telefonia fikse—Rrjeti i telefonisë fikse në komunën e Kamenicës është i lidhur nëpërmjet fibrit optik, i cili i përket linjës së trasesë Kamenicë- Gjilan. Ky rrjet menaxhohet nga njësia e PTK-së, në Kamenicë, e cila posedon vetëm një objekt postar dhe ka centralin e lidhur me fibër optik.

Rrjeti i telefonisë fikse gjendet në procesin e modernizimit me aplikimin e teknikës digjitale, fibrave optik dhe sistemit SDH. Tashmë nga rrjeti mund të shfrytëzohet edhe Shërbimi i Linjave të Huazuara (Lease Lines), linja ISDN (Rrjeti Digjital i Shërbimeve të Integruara) etj.

Telefonia mobile - Territori i Kamenicës është i mbuluar mjaftë mirë, të gjitha pjesët e Kamenicës, kanë qasje në shërbimet e telefonisë mobile.

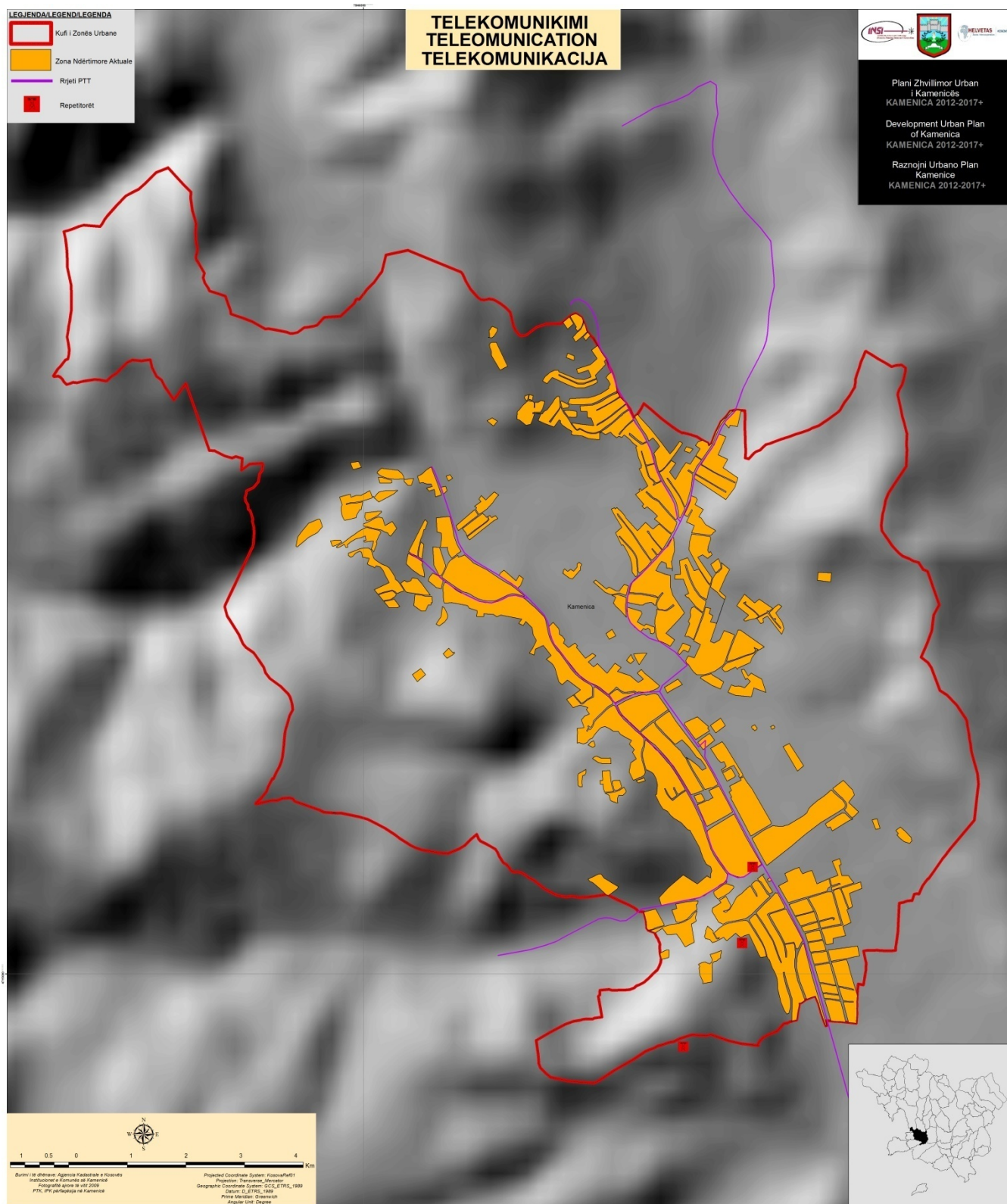
Në shërbim të telefonisë mobile, kompani nacionale e telefonisë mobile GSM Vala 900 e cila shfrytëzon standardin Evropian të teknologjisë GSM.

Operatori Mobil GSM Vala 900 ka përafërsisht rreth 21.000 shfytëzues. Vala ofron shërbime të telefonisë, të transmetimit të të dhënave, pranimin dhe dërgimime telefakseve, porosive të shkurtëra tekstuale(SMS), si dhe shërbime tjera plotësuese. Rrjeti i Valës 900 mbulon 100 % të territorit të Kamenicës.

Në shërbimin e telefonisë mobile, ofron shërbime edhe operatori tjetër i nacionalë i telefonisë mobile IPKO Rrjeti i lpkos mbulon 100 % të territorit të Kamenicës.

Shërbimet e internetit - Në Kamenicë ekzistojnë 2 kompani të mëdha IPKO dhe Kujtesa që ofrojnë shërbime Interneti dhe disa kompani më të vogla lokale që operojnë në këtë lëmi. Nga këto dy kompani është duke u bërë shtrirjen e rrjetit pa tela. Resurset humane, me të cilat Kamenicë-a ka përparësi zhvillimore, do të mund të jenë në funksion të zhvillimit bashkëkohor vetëm nëse ngritet arsimimi dhe aftësimi në fushën e teknologjisë informative.

Harta e mbulueshmërisë me valët e telefonisë mobile Sipërfaqet territoriale sipas kapacitetit të mblulushmërisë me valet e telefonisë mobile: Rrjeti ekzistues PTK-së, Rrjeti ekzistues (lokale), Linjat ekzistuese.

(Harta. Telekomunikimi)

3.4.11 SISTEMI I UJËSJELLËSIT NË QYTETIN E KAMENICËS

Procesi i prodhimit, trajtimit dhe distribuimit të ujit të pijshëm në qytetin e Kamenicës, mandej në fshatin Berivojcë si dhe një pjesë e Rubocit, realizohet në dy (2) stacione pompimi në lokacione të ndara mes veti, por të integruara në sistemin e shpërndarjes së ujit të pijshëm.

Sasia më e madhe e ujit në këtë stacion vjen nga sistemi i drenazhimit, i vendosur nën shtratin e Lumit "KRIVA REKA", i cili bën furnizimin e pesë (5) puseve të hapura dhe tri (3) puseve të shpuara, nga të cilët përmes pompave horizontale dhe zhytëse mbushet rezervuari me kapacitet prej 142 m³, pastaj me anë të pompave tjera bëhet distribuimi në rrjetin kryesor të ujit. Aktualisht, është në përfundim e sipër projekti për furnizim me ujë të pijshëm në një pjesë të Lagjes "MALËSIA" në Kamenicë. Furnizim do të bëhet nga një rezervuar me kapacitet prej 300 m³.

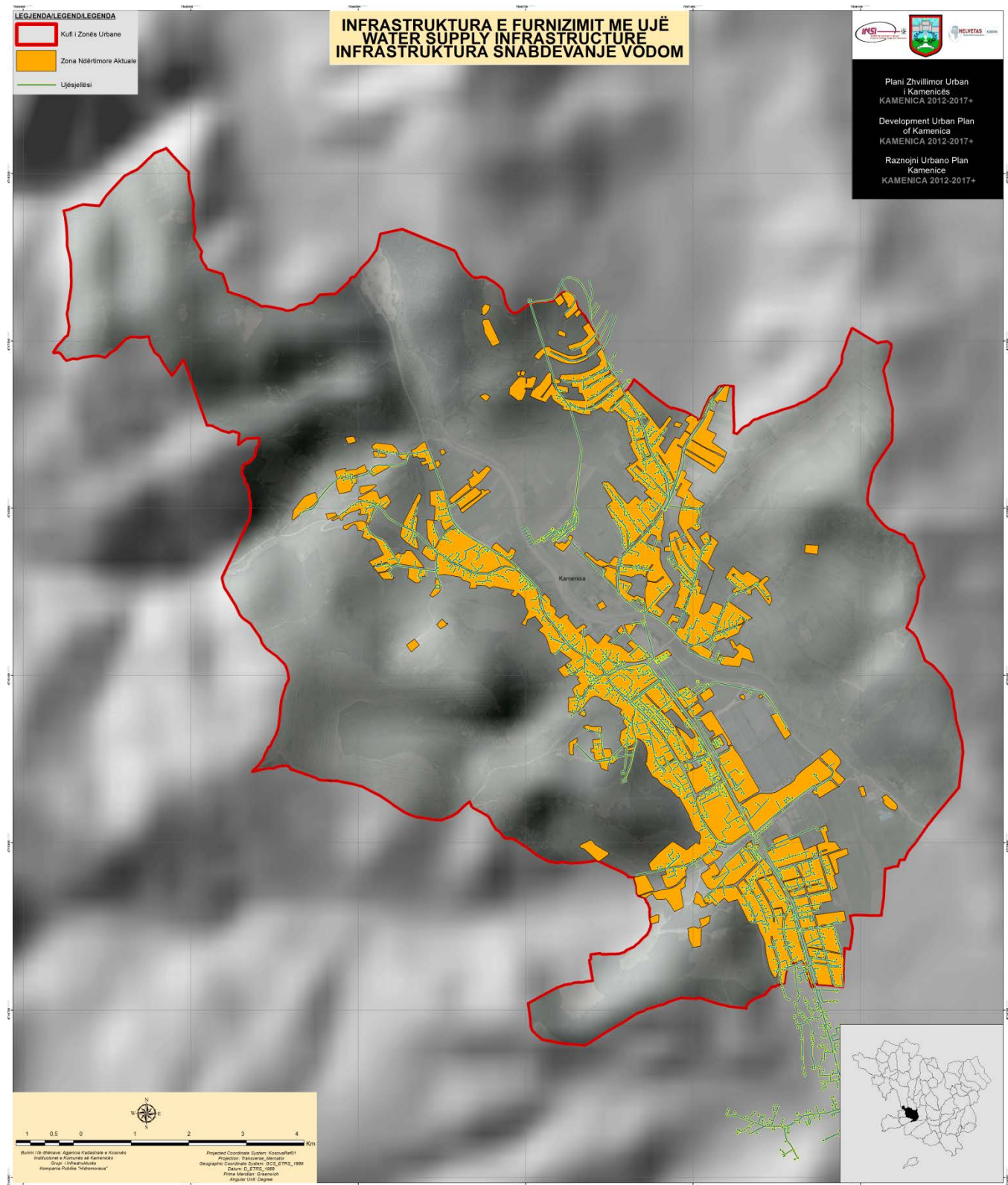
Uji i pijshëm në këtë stacion vjen nga dy puse të shpuara në thellësi prej 54 m,

të cilët e mbushin një pus të hapur dhe nga këtu përmes pompave horizontale, bëhet distribuimi i ujit në rrjetin kryesor të qytetit.

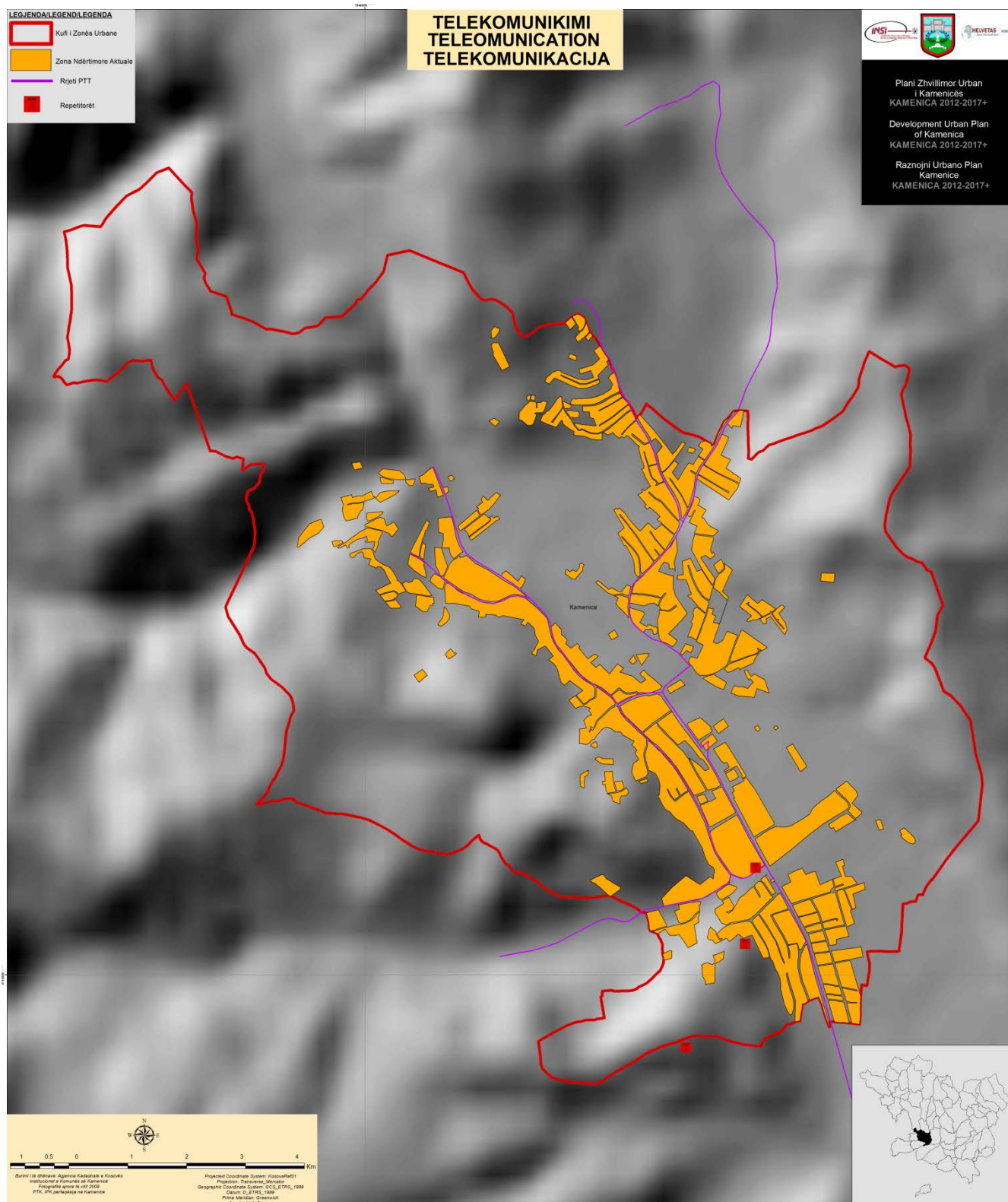
Pjesa më e madhe e banorëve të Komunës së Kamenicës që jetojnë në zonat rurale, furnizohet me ujë të pijshëm nga burime të ndryshme individuale (puse të hapura, kroje malore, lumenj etj), i cili nuk trajtohet profesionalisht dhe nuk është i verifikuar nga institucionet zyrtare.

Momentalisht në funksion janë këta ujësjellës: në Topanicë, Karaçevë e Poshtme dhe Reçan, ndërkaq në ndërtim e sipër janë: në Shipashnicë të Epërme, Kopërnice, Kolloleq dhe Koretin.

Komuna e Kamenicës është e pasur me rezerva hidrike falë 3 (tri) Lumenjve: (Lumi "Kriva Reka", Lumi i Hogoshtit dhe Lumi i Desivojcës) si dhe Lumenjve tjerë më të vegjël, dhe përrrenjve të cilët kanë konfiguracion të përshtatshëm, kualitet të mirë, dhe sasi të mjaftueshme për shfrytëzimin e ujit të pijshëm.

Harta.16. Infrastruktura e furnizimit me ujë në Qytetin e Kamenicës

Harta 17.

3.4.12 INFRASTRUKTURA E ENERGJETIKËS

Kamenica me rrethinë furnizohet nga linja e transmissiionit 110 kv e cila është e nisur nga trafostacioni Prishtina-4 e cila pastaj vije në trafostacionin e Gjilanit dhe vazhdon dhe arrin në Kamenicë, saktësisht në fshatin Berivojcë të komunës së Kamenicës, dhe pastaj kjo linjë 110 kv vazhdon për në Sërbë. **Në figurën e më poshtme Fig 1.** është paraqitur harta e Kosovës, skema gjeografike dhe skema njëpolare 400/220/110 kV nëpër tërë Kosovën, dhe lidhja e Kosovës me vendet fqinjë me anë të linjave 400/220 kV, dhe po ashtu është paraqitur kalimi i linjës 110 kv në rajonin e Kamenicës .³

Fig 2. Skema njëpolare 400/220/110 kV në hartën gjeografike të Kosovës .

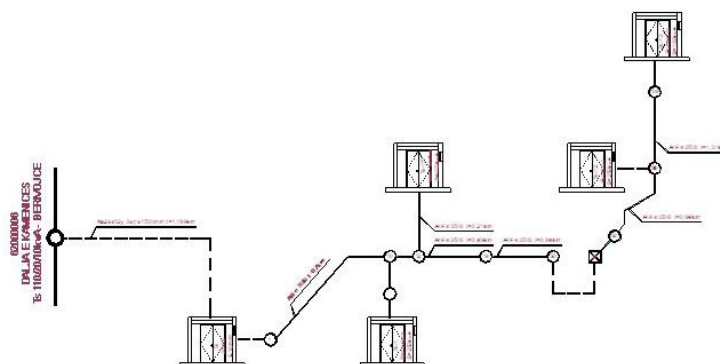
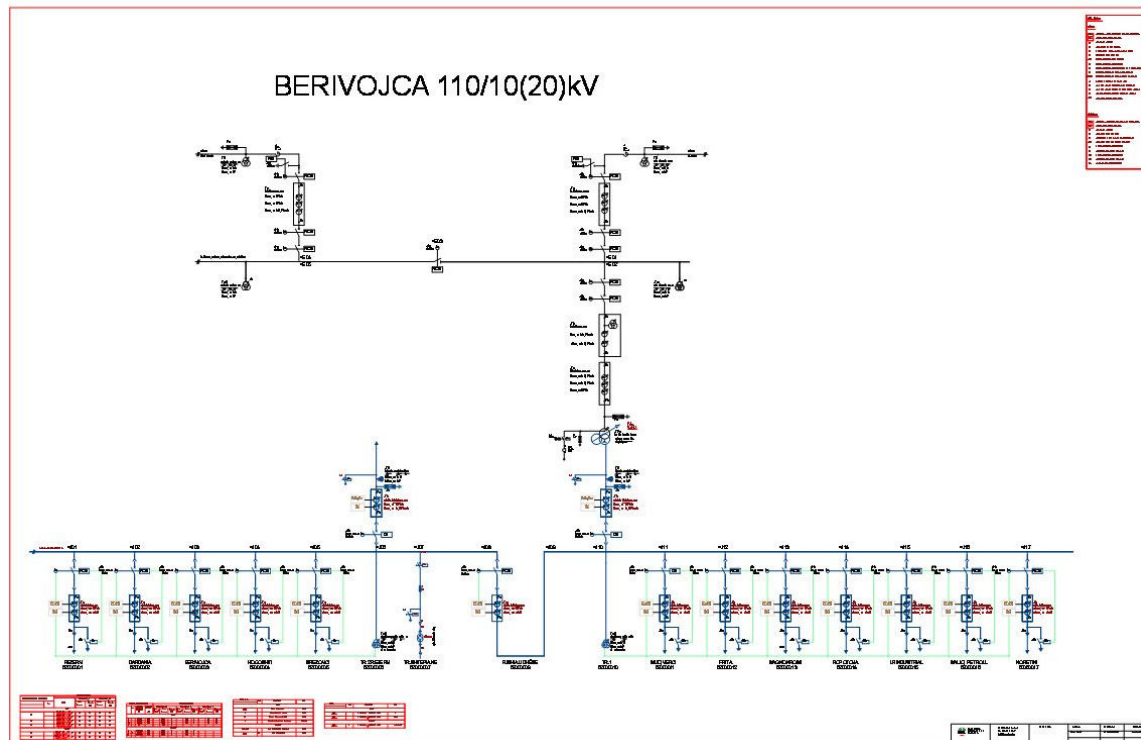
Në rajonin e Kamenicës është i instaluar një transformator 110/35 kV me fuqi të instaluar 20 MVA dhe dy transformator 35/10 kV në punë paralele me fuqi instaluese (4 + 8) MVA në fshatin Ramnishtë të Kamenicës, dhe dy transformator 35/10 kV në punë paralele me fuqi instaluese (4 + 8) MVA në fshatin Kllokot , dhe gjithsej ekzistojnë 9 dalje të largpërçueseve 10 kV.

Në rajonin e Kamenicës është i instaluar një transformator 110/10(20)kv me fuqi të instaluar 31.5 MVA .Trafostacioni ne Berivojcë furnizohet me energji elektrike nga Gjilani permes dy linjave paralele nga 35/10 kv.

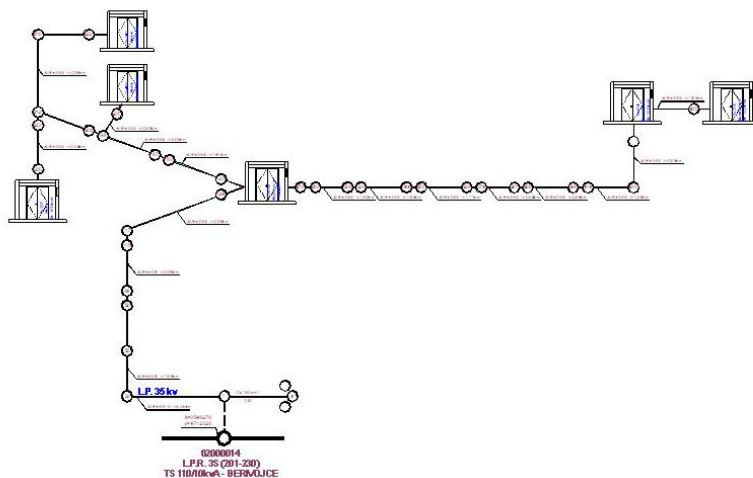
➤ Ne Kamenicë kemi

- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv,10 kv,dalja e Rubocit
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv,10 kv,dalja e Ropotoves
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv, 10 kv, dalja te Maliqi Petrol
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv, 10 kv,dalja e Muçivercit
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv, 10 kv, dalja e Magnohromit
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv, 10 kv, dalja e Koretinit
- _seksione terthore te linjave ajrore 35 kv, 10 kv, dalja e Kamenices

SKEMAT NJËPOSHE TË DISKTRIKTIT TE KAMENICËS

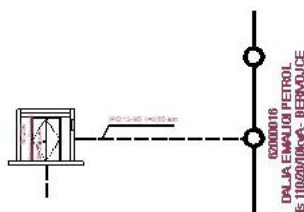
[illegible]

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Rubocit

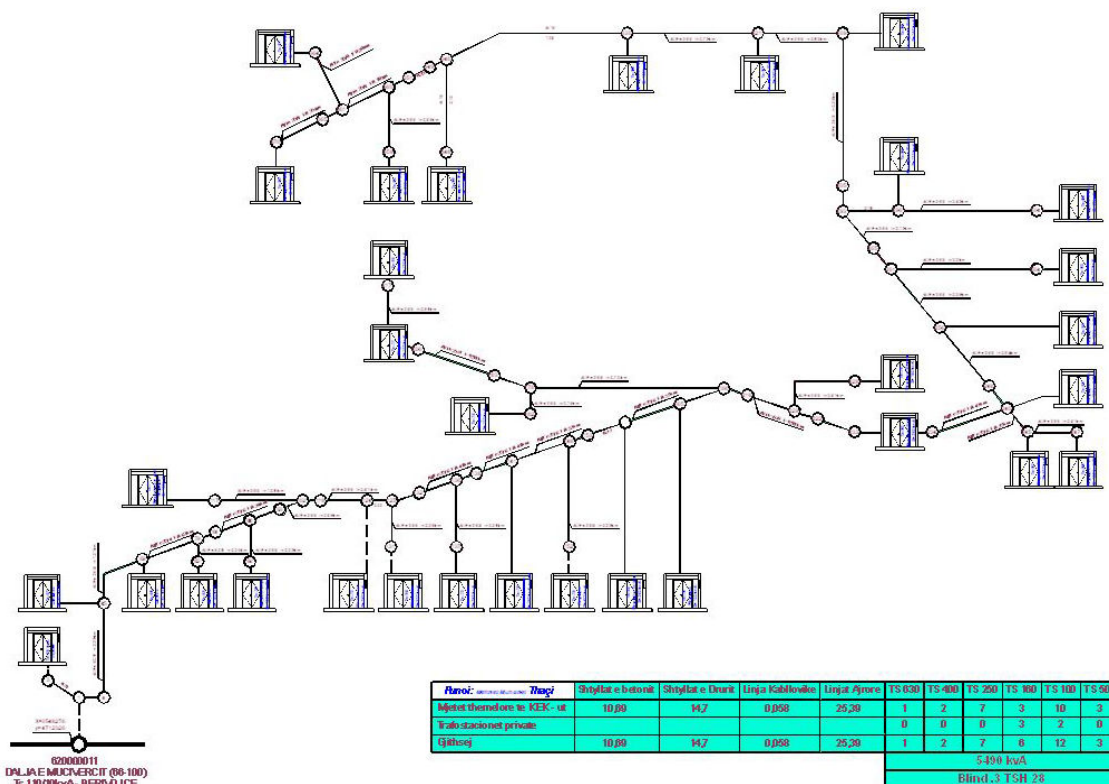
Parametri	Sh. e betonit	Sh. e Drurit	L. Kabllorike	L. Ajrore	TS 630	TS 400	TS 250	TS 100	TS 100	TS 50
Mjetet themelore te KEK - ut	13,9	23,81	0,9	37,71	0	1	1	1	2	0
Trafo stacionet private	13,9	23,81	0,9	37,71	0	1	1	1	2	0
Gjithsej	13,9	23,81	0,9	37,71	0	1	1	1	2	0
1010 kVA										
Blind 3 TSH19										

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Ropotoves

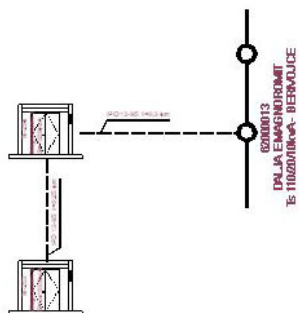

Parametri	Shytyllat e betonit	Shytyllat e Drurit	Linja Kabllorike	TS 3x100	TS 3x630	TS 1000	TS 160	TS 100	TS 50
Mjetet themelore te KEK - ut			0,55			2			
Trafo stacionet private									
Gjithsej			0,55			2			
2000 kVA									
Blind 2									

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Maliqit Petroll

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Muçivercit

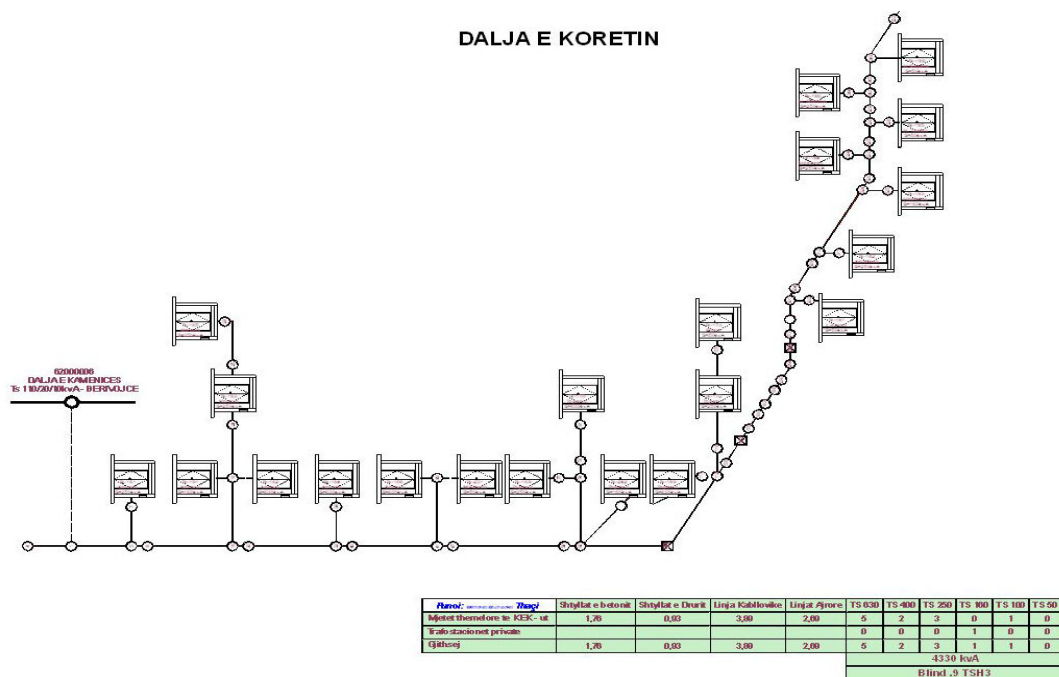

	Shtyllat e betonit	Shtyllat e Drurit	Linja Kablovike	TS 3x100	TS 3x030	TS 1000	TS 100	TS 100	TS 50
Mjetet termorele të KEK - ut			0,55			2			
Tralo stacionet private									
Gjithsej			0,55			2			

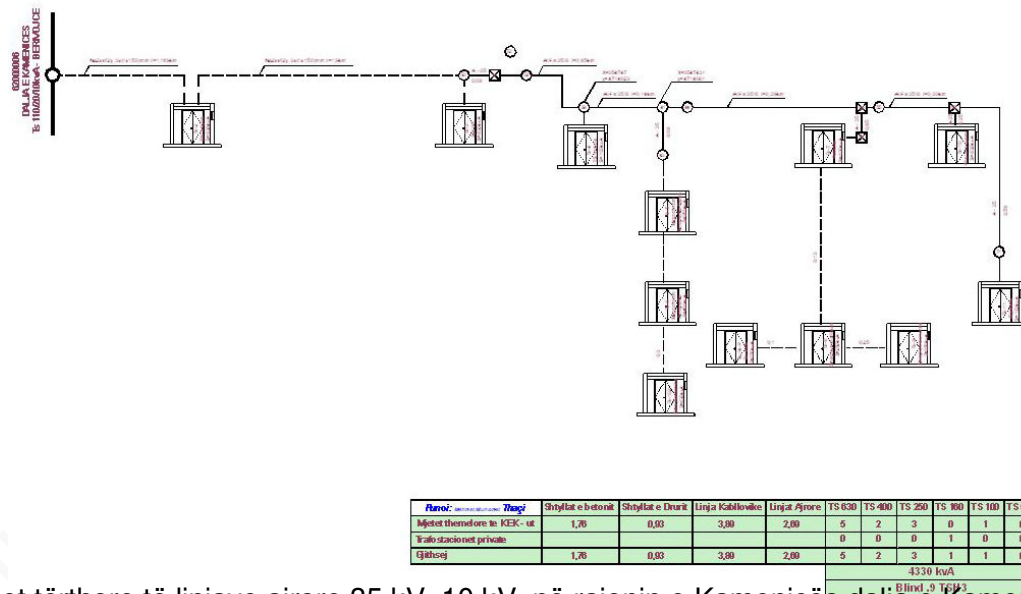
2000 kVA
Blind .3

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Magnoromit

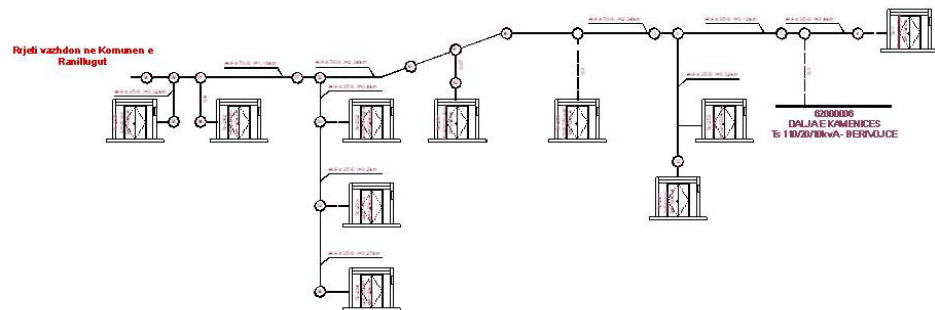
DALJA E KORETIN

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Koretinit

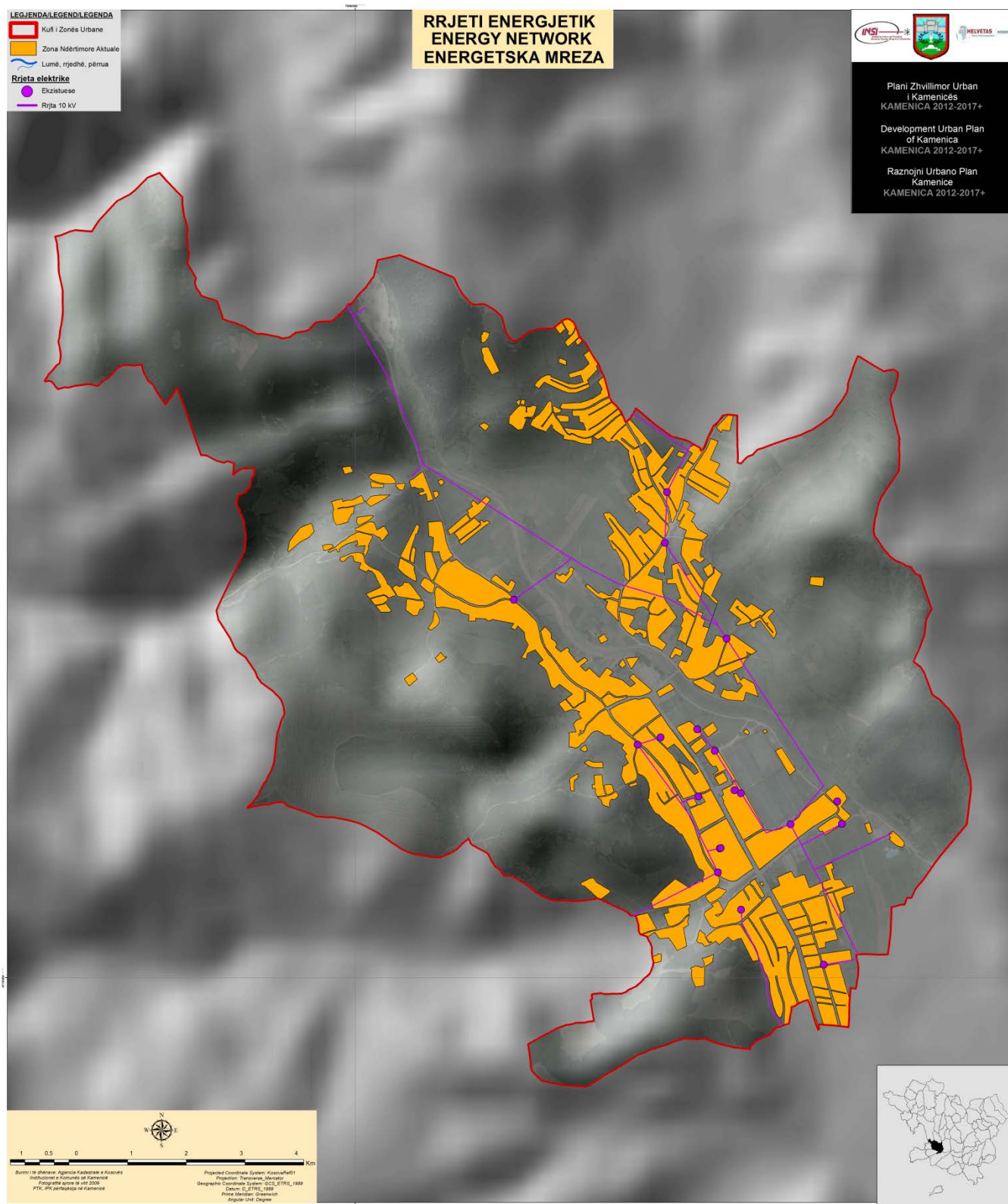

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja e Kamenicës

Parametere	Sh. e betonit	Sh. e Oshk	L. Kableve	L. Ajros	TS 3x1000	TS 2x630	TS 630	TS 100	TS 100	TS 50
Mjetet themelore te KEK-ut	7,92	2,55	0,78	10,47	1		2	1	4	1
Tralo-stacionet private	7,92	2,55	0,78	10,47	1		2	1	4	2
Qitheng	7,92	2,55	0,78	10,47	1		2	1	4	2
2920 kVA										
Blind 5 TSH9										

Seksionet tërthore të linjave ajrore 35 kV, 10 kV në rajonin e Kamenicës dalja Industriale

Harta.18.

3.4.13 VARREZAT

Nga informatat të tërë që janë marrë nga bashkësitë fetare në Kamenicë dhe analiza e bërë në këtë fushë vendbanimi i Kamenicës ka dy lloje të varrezave myslimane shqiptare dhe ortodokse serbe. Në bazë të analizave në terren, grupi hulumtues i përfaqësuar edhe nga përfaqësuesit e bashkësive fetare kanë identifikuar lokacionet e varrezave në Kamenicë dhe është konstatuar se i plotëson kërkesat edhe për 10 vitet e ardhshme, mirpo duhet të ndermiren masa për plotësim me infrastrukturë, mirëmbajtje dhe menaxhim.

Gjatë marrjes së informatave është vërejt se varrezat si ato myslimane shqiptare dhe ortodokse serbe janë në gjendje të keqe dhe ju mungon infrastruktura dhe elementet percjellëse të varrezave. Në varrezat e qytetit të Kamenicës mungonë infrastruktura e nevojshme për varrim dhe qëndrim, organizimi i hapësirës dhe rregullimi i varrezave, gjelbërim dhe permbajtje tjera të nevojshme, poashtu edhe në Varrezat Serbe(ortodokse) në qytetin e Kamenicës mungon infrastruktura e nevojshme për varrim dhe qëndrim, organizimi i hapësirës dhe rregullimi i varrezave, gjelbërim dhe permbajtje tjera për zhvillimin e riteve fetare tjera të nevojshme.

3.4.14 MENAXHIMI I MBETURINAVE

Nga analizat e bëra nga grupet punuese dhe kompania për menaxhim të mbeturinave dhe akter tjerë është parashikuar që : që të ndërtohen deponi tranzite të mbeturinave inerte (ndërtimtarisë) gati në të gjitha fshatrat, janë planifikuar deponi tranzite të mbeturinave komunale në çdo lokalitet.

Parashikohen intervenime të vendi i deponisë së vjetër të qytetit (rehabilitimi i zonës dhe izolim, ngjajshëm është planifikuar që të bëhet edhe rehabilitim i vendit ku janë rialokuar mbeturinat e deponisë së vjetër në fshatin Koretin.

Parashikohet grumbullimi dhe trajtimi i mbeturinave që janë hudhur në mënyrë të pa kontrolluar me prioritet në brigjet e lumit Krivareka, Lumit të Hogoshtit, Lumit të Desivojces dhe në hapësira të ngjajshme.

Parashikohet edhe në vendbanimet ku nuk ka fare menaxhim të futen në sistem të menaxhimit të mbeturinave, në vendbanimet të cilat janë pjesërisht nën sistem të menaxhimit të mbeturinave që të futen nën menaxhim të plotë, kurse vendbanimet në të cilat bëhet menaxhimi i mbeturinave që të fuqizohet sistemi i menaxhimit përmes infrastrukturës dhe elementeve tjera përbërëse.

Qyteti për momentin e ka strategjinë për trajtimin e mbeturinave duke u bazuar në principet e kontrollës dhe vendosjes në vend të sigurt. Hedhja e mbeturinave bëhet nëpër kontejnera të mëdhenjë dhe të vegjël nëpër vende të caktuara ku më pas bëhet bartja e tyre në deponinë qendrore në afërsi të qytetit të GJILANIT. Përveq qytetit dhe lokaliteteve si në Berivojcë, Koretin dhe Rogaqicë në vendbanimet tjera të komunës nuk bëhet fare menaxhimi i mbeturinave si dhe trajtimi i tyre. Vendi i mëparshëm ku është bërë deponimi i mbeturinave është mbuluar dhe kthyer në gjendje të rikultivueshme, problem në vetë janë vajrat e ndrruara të autmjetëve , gomat e vjetra, thaset e najlonit, shishet e plastikës , lirim i gazrave nga automjetet e vjetruara.

3.5 POZITA, RËNDËSIA DHE ÇËSHTJE SPECIFIKE PËR TERRITORIN E QYTETIT NË KONTEKST TË PLANIT ZHVILLIMOR TË KOMUNËS SË KAMENICËS DHE PHK (PLANIT HAPËSINOR TË KOSOVËS)

“Plani Hapësinor i Kosovës për Kamenicën 2010 – 2020 + ”

Institucionet e Kosovës kanë një përvojë të mirë në fushën e planifikimit hapësinor që është arritur gjatë hartimit të Planit Hapësinor të Kosovës viteve 70-80 të shek. XX nga enti i urbanizmit dhe projektimit në Prishtinë si dhe OECD-se nga Parisi, ku në këtë dokument është trajtuar edhe komuna e Kamenicës.

Por, trajtim më i veçantë ju është bërë me draft planin hapësinor Regjional të Anamoravës i punuar nga enti i urbanizmit dhe projektimit në Prishtinë si edhe ekspertët e OECD-se duke përfshirë territorin e Kamenicës, Gjiçanit, dhe Vititë.

Vitet e para luftes dhe pas luftes së fundit ishin vite të degradimit dhe shkatërrimit të shumta nga ajo që ishte planifikuar për ruajtje dhe zhvillim në Kosovë duke pasur ndikim edhe në komunën e Kamenicës.

Me “Ligjin për Planifikim Hapësinor “ - 2003 dhe avancimi i tij me 2008, u krijua një kornizë e re ligjore për Planifikim Hapësinor. Plani Hapësinor i Kosovës 2012-2022+ është plani i parë hapësinor i cili mbulon tërë territorin e Kosovës (edhe se në këtë kohë janë duke u përgaditur PZHK-PZHU për komunën e Kamenicës 2011), plani hapësinor i Kosovës është ende si dokument pune.

Në kuadër të procesit të hartimit të planit hapësinor të Kosovës është krijuar **vizioni për të ardhmen e Kosovës**, është normale që në vision të synohet realizimi në tërë territorin e Kosovës në këtë kontekst edhe komuna e Kamenicës gjatë hartimit të PZHK-se –PZHU-se është duke u analizuar **pozita, rëndësia dhe çështjet specifike që duhet trajtuar**.

Pjesa qendrore e draft planit hapësinor të Kosovës është strategjia zhvillimore hapësinore ku bazohet në tri parime kryesore:

- Zhvillimi i rrjetit të fuqishëm urban për zhvillim ekonomik, shumica e zonave urbane janë permisuar dhe është themeluar rrjeti i infrastruktures ndërmjet vendbanimeve të vogla dhe të mëdha, qytetareve u është ofruar kujdesi shëndetësor, edukimi, bujqësia, dhe industria e lehtë është përkrahur në zonat rurale, industria e rëndë është rehabilituar, tregtia edhe turizmi janë përkrahur.

- Zhvillimi dhe ruajtja e burimeve natyrore , mbrojtja e përdorimi i mjedisit , trashëgimise kulturore dhe natyrore, kualiteti i tokës bujqësore, burimet minerale dhe kontrollimi i zhvillimit dhe zgjerimit të vendbanimeve.
- Zhvillimi i lidhjeve strategjike, integrimi në rrjetin rajonal dhe evropian të transportit, përmirësimi i nevojave të transportit në Kosovë, si dhe furnizimi i qendrueshëm me energji elektrike dhe ujë për banorët dhe industrinë.
- Strategjia dhe objektivat për një zhvillim të dëshirueshëm hapësinor, ekonomik, mjedisor dhe shoqëror janë të ndara në katër grupe:
 - 1. Porti i Kosovës-zona e kalterit
 - 2. Thesari i Kosovës-zona e gjelbert

- 3.Urat e Kosoves-zona e verdhe,perfshihen rajonet per rrethe Gjilanit,Ferizajit,komuna e Kamenices dhe rajoni I Gjakoves,per qendrimin ne sherbime,tregeti,industri te lehte,bujqesi,dhe turizem.
- .Parqet e Kosoves-zona e portokallt.
- Ne dokumentin e strategjise hapesine te Kosoves,komunat e Gjilanit dhe Feizajit jane te shenuara si zonat e verdha e te definuara si “Urat e Kosoves”.Komunat e Kamenices Artanes,Vitise,Kaqanikut,Shterpces,Gjithashtu jane te perfshira ne kete zone.Kjo zone karakterizohet me token kualitative bujqesore,me burime te pasura te ujit mineral,me tregeti dhe me traditen e turizmit.Lidhjet nderkufitare me Maqedonine dhe Serbine sigurojne kushte te mira per investime ne kete rajon.
- Ky dokument parasheh nje rol te rendesishem per rajonin si nje lidhje ndermjet Kosoves dhe vendeve fqinje,ku vlene te ceket lidhja me piken kufitare “Dheu I Bardhe”me Serbine lidhja Kamenice-Crep-Bujanovc.
- Synimet kryesore per rajonin e Gjilanit-Ferizajit ku bene pjese edhe komuna e Kamenices jane:
 - Zhvillimi I rrjetit te vendbanimeve qe siguron qasje te lehte dhe kushte per jete e pune atraktive ne qytetet: Gjilan,Ferizaj,Kamenice si dhe fshatrat e ketyre qyteteve.
 - Perkrahja e ekonomise se qendrueshme te urbanizmit lokal,konkurence ne tregjet e mbrendshme dhe te jashtme.
 - Zhvillimi I infrastructures (transporti rrugor,hekurudhore,ajrore.teknologjia e informimit dhe komunikimit)per te krijuar lidhje te pershtatshme nderurbane me pjeset e tjera te Kosoves dhe jashte vendit.
- PHK-se I vendose kufijte e rajonit qe kryqezohen me Serbine dhe Maqedonine si nje zone me interes te veqant per tere Kosoven,kjo zone karakterizohet me token kualitative bujqesore,me burime te pasura te ujit mineral,me tregti dhe me traditen e turizmit vlerat qe e bejne te rendesishem rajonin por edhe qeshtje specifike per te trajtuar gjate berjes se **planit zhvillimore dhe urban te komunes se Kamenices**.Nje ndere propozimet per zhvillimin e infrastructures eshte edhe ndertimi I lidhjes hekurudhore Ferizaj-Gjilan-Bujanoc permes komunes se Kamenices.

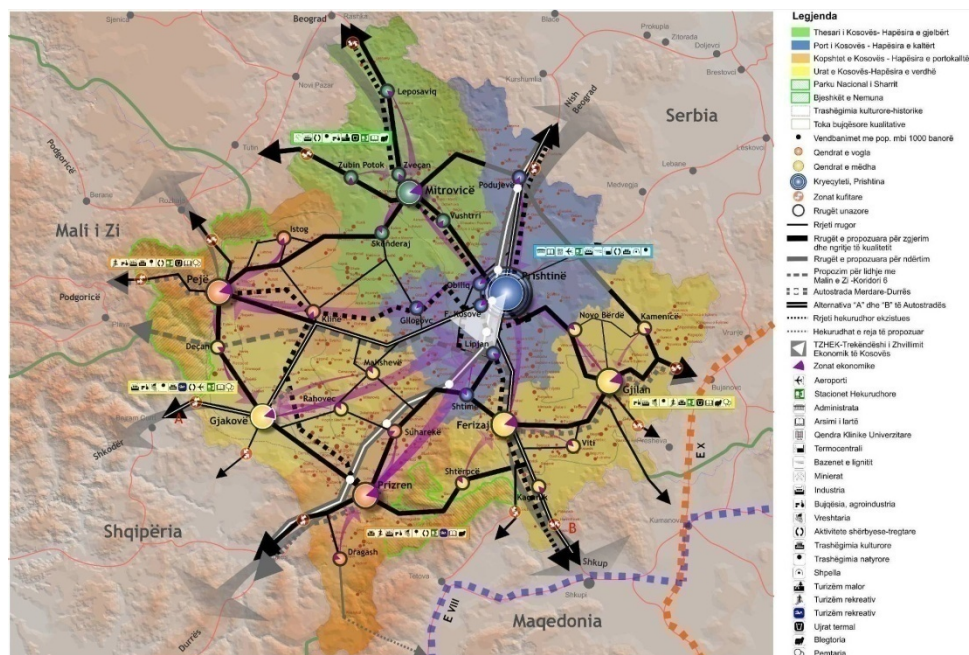

Fig.3: Strategjia për zhvillim hapësinor, dokument pune(shiko versionin e ri)

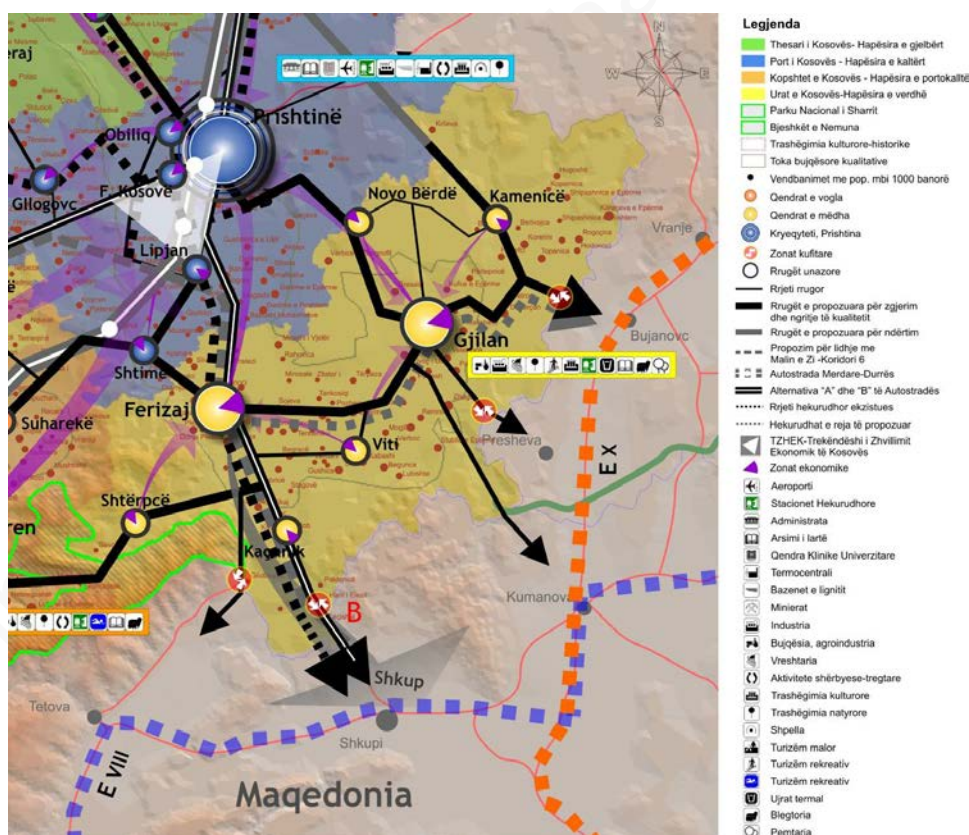

Fig. 4.: Strategjia për Zhvillim Hapësinor për rajonin e Gjiilanit/Ferizajt, ku bënë pjesë edhe komuna e Kamenicës, "Urat e Kosovës", dokument pune

“Plani zhvillimor i Komunës së Kamenicës , 2010 – 2022 + ”

Korniza e zhvillimit hapësinor, shpreh parashikimin e dëshiruar hapësinor për territorin e komunës. Ajo përcakton kontekstin hapësinor të strategjive për implementim, planeve të veprimit dhe të vendimmarrjes. Korniza e zhvillimit hapësinor, duhet së paku të përmbajë:

Konceptet kryesore të zhvillimit hapësinor

Në nivelin komunal

Ekipi komunal i planifikimit dhe ekipet tjera të angazhuara në hartimin e Planit Zhvillimor Komunal, kanë analizuar nga aspekti ekonomik, social dhe mjedisor disa koncepte dhe skenarë të mundshëm të zhvillimit hapësinorë të vendbanimeve. Pas analizës serioze në rrafshin profesional, analizës politike por edhe me shoqërinë civile, duke marrë parasysh gjendjen faktike në komunë dhe zhvillimet që kanë ndodhur në hapësirën e Komunës së Kamenicës, por edhe të gjitha implikimet që reflekton kjo gjendje në aspektin ekonomik, social dhe mjedisor, është konstatuar se për të arritur:

- Zhvillim dhe mbrojtje të tokës bujqësore
- Rritje e komunës në mënyrë të qëndrueshme
- Zhvillim ekonomik, social dhe mjedisor të qëndrueshëm dhe të baraspeshuar
- Ofrim të shërbimeve dhe mundësive sa ma afër, shpejtë dhe lirë për qytetarët.

Duhet bërë zhvillimi i vendbanimeve me konceptin e zhvillimit hapësinor **policentrik me tri segmente lineare**, segmenti i parë Kamenicë –Rogaçicë , segmenti i dytë Kamenicë – Hogosht, si dhe segmenti i tretë Kamenicë – Strezoc që ndryshe do ta quajmë edhe “**Koncepti i Diellit**”.

Për plotësimin e rrjetit urban të vendbanimeve me funksione e përmbajtje dhe për një zhvillim më të baraspeshuar hapësinor të territorit të Komunës së Kamenicës, vlerësohet prioritare **zhvillimi i shpejt i qytetit të Kamenicës, Rogaçicë, Hogosht, Strezoc** dhe disa nën – qendrave, siç janë **Koretini, Hodonoci, Muçivërci**, si në funksion të lidhjeve, shërbimeve, dendësimit dhe ushtrimit të funksioneve tjera plotësuese sociale , ekonomike e mjedisore .

Ky koncept i konsideruar si, racional dhe efikas nga grupet punuese për zhvillim të planifikuar Komunal, si bosht të vetin orientues për arritjen e vizionit të Komunës së Kamenicës, konsideron nevojën e zhvillimit (ekonomik, social-demografik e mjedisor) të sinkronizuar, në kohë e hapësirë të qendrës komunale edhe të nënqendrave, të cilat do të jenë në pozitën e vendbanimit komplementar, në kuptimin se funksionet themelore të këtyre vendbanimeve plotësojnë funksionet e vendbanimeve tjera brenda ndarjes hapësinore policentrike, ashtu që këto të sigurojnë edhe lidhjen funksionale të rregullt dhe të mirë të mbarë hapësirës brenda kësaj komune dhe rajonit.

Specifikat e zhvillimit të vendbanimeve në Komunën e Kamenicës, kërkojnë që në të ardhmen konceptin të urbanizimit ti hyhet në mënyrë tepër elastike, përveç urbanizimit për qendrat kryesore e nënqendrat, lansohet koncepti edhe për urbanizimin kompakt të fshatrave tjera.

Qendra komunale (Kamenica), duhet të orientohet e ndërtohet me të gjitha elementet e strukturës urbane komplete. Ajo do të sigurojë mënyrën urbane të jetesës, me të gjitha funksionet dhe përmbajtjet që i përgjigjen urbanizimit të qëndrueshëm, zhvillime të rëndësishme në disa pajisje dhe përmbajtje urbane, duhet pritur edhe në

Rogaçicë, Hogosht, Strezoc, të cilat do ti përgjigjen funksionit të Kamenicës në hapësirë, komunë, regjion dhe nivel të Kosovës por edhe në **Rogaçicë, Hogosht dhe Strezoc** brenda këtyre zhvillimeve

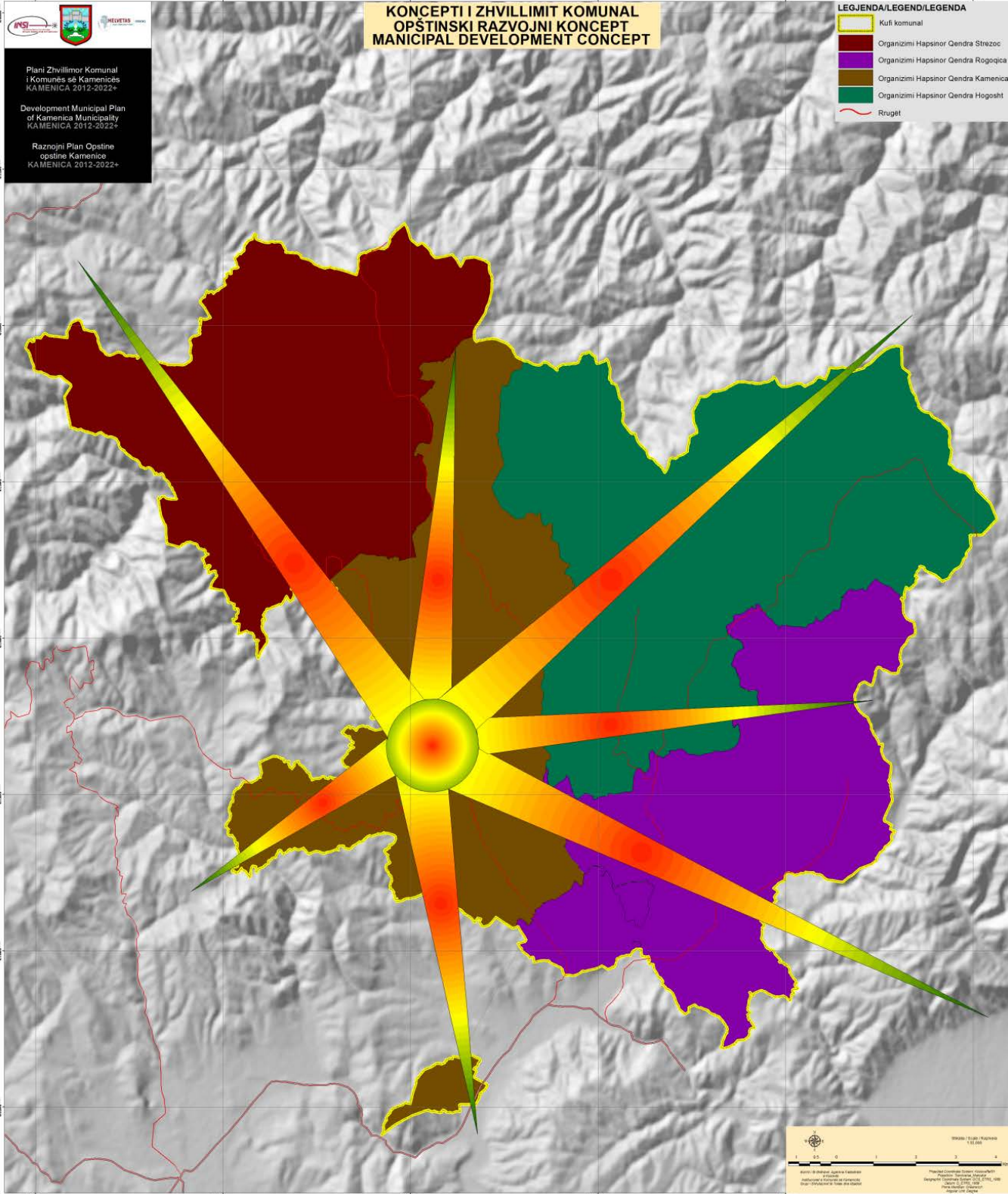
Shkalla e urbanizimit duhet te rritet në harmoni me trendet globale, tani më tepër se gjysma e popullsisë botërore jeton në vendbanime urbane. Shtimi i shpejtë i popullsisë urbane dhe i vendbanimeve gjysmurbane dhe popullsisë gjysmurbane, mund të pritët në vitin në vijim, si rezultat i investimeve për plotësim të standardeve për paraqasje të Kosovës në strukturat evropiane, zhvillimit ekonomik dhe i ndërtimit të kapaciteteve industriale dhe gjatë kësaj periudhe gjer në vitin 2021.

Numri i vendbanimeve urbane e gjysmurbane të propozuara me këtë plan, në të ardhmen do të kompletojnë strukturën urbane . Rolin më të rëndësishëm në këtë drejtim do të vazhdojë ta këtë Kamenica, si qendër administrative e komunale dhe vendbanimi me i madh Komunal.

Duhet bërë zhvillimi i vendbanimeve me konceptin e zhvillimit hapësinor **policentrik me tri segmente lineare** segmenti i parë Kamenicë –Rogaçicë , segmenti i dytë Kamenicë – Hogosht si dhe segmenti i tretë Kamenicë – Strezoc, që ndryshe do ta quajmë edhe **“Koncepti i Diellit”**.

Ky koncept përmbajtësish është **policentrik** i kombinuar me elemente lineare, me **tri segmente** , segmenti i parë Kamenicë –Rogaçicë , segmenti i dytë Kamenicë – Hogosht si dhe segmenti i tretë Kamenicë – Strezoc, që ndryshe do ta quajmë edhe **“Koncepti i Diellit”**. Elementet lineare janë ekzistuese, ku në të ardhmen nuk do të favorizohen segmente tjera, ky koncept i zhvillimit synon fuqizimin e nënqendrave, si dhe monitorimin, funksionalizmin e rehabilitohen për aq sa është e mundur të tri segmenteve me hartimin e planeve rregulluese.

Tendencat e shprehura në shtimin dhe përqendrimin e popullsisë dhe rrethanat tjera, të cilat do të kenë ndikim në proceset e urbanizimit - kushtet natyrore, zhvillimi dhe kompozicioni i infrastrukturës dhe elementet tjera të ekonomisë eksterne në hapësirë, do të ndikojnë që këto procese të jenë më të theksuara në zonën rreth rrugës Hogosht - Dheu i Bardhë dhe Krilevë- Kamenicë. Njëkohësisht, ky do të jetë edhe boshti kryesor territorial i zhvillimit, në të cilin do të formohet edhe njëra ndër degët e sistemi kryesor urban, por edhe segmenti Krilevë-Kamenicë-Rogaçicë-Hogosht, do jetë bosht i rëndësishëm i zhvillimit, ku këtu do synohet një lëvizje dhe fuqizim i aksit Kamenicë –Muçivërc –Rogaçicë-Vranjë, Kamenicë-Hogosht-Tërstenë-Leskoc, Kamenicë-Tugjec-Bajë e Sjarinës, Kamenicë – Krilevë-Prishtinë, Kamenicë-Busavatë-Novobërd, Kamenicë- Petroc-Gjilan , Kamenicë-Dheu i Bardhë-Bujanoc; për plotë arsye dhe me këtë do kompletohet edhe boshti tjetër kryesor urban, këto boshte zhvillimi dhe nënqendrat në to, duhet të kenë prioritet në planifikimin hapësinor dhe urban dhe zhvillimet në përgjithësi.

Harta. 21.

3.6 PËRFSHIRJEN E INFORMATAVE KYÇE TË RAPORTEVE DHE STRATEGJIVE SEKTORIALE NË DISPOZICION

Në Komunën e Kamenicës janë punuar raportet dhe strategji sektoriale në të gjitha drejtoritë dhe në këtë kapitull janë përfshirë informatat kyçe të raporteve dhe strategjive sektoriale në dispozicion të drejtorive përkatëse të komunës:

3.6.1 EKONOMI DHE FINANCA

Informatat e Përgjithshme:

Objektivat e Drejtorisë së Ekonomisë, Financave dhe Zhvillimit në rend të parë është ofrimi i shërbimeve për qytetarët dhe subjektet juridike si dhe mbështetja e zhvillimit ekonomik lokal në të gjitha fusha e ekonomisë të nivelit komunal dhe brenda kompetencave të komunës. Drejtoria udhëheqet nga drejtori i cili kordinon punën me të gjithë sektorët e Drejtorisë dhe personelit në përgjithësi, me qëllim të realizimit të objektivave vjetore. Merr pjesë në të gjitha mbledhjet e Bordit të Drejtorëve, mbledhjet e komisioneve të ndryshme, bashkëpunon me të gjitha drejtoritë komunale, kontakton me përfaqësuesit e organeve Qendrore e sidomos me Ministrinë e Ekonomisë dhe Financave dhe me Ministrinë e Tregëtisë dhe Industrisë. Drejtëpërdrejtë i përgjigjet Kryetarit të Komunës.

Në kuadër të kësaj drejtorie veprojnë këto sektore: : Sektori i Ekonomisë dhe Zhvillimit, i Financave, Tatimi në pronë dhe Buxheti.

Çështjet dhe problemet

- Eksploatimi i resurseve natyrore
- Caktimi i zonave specifike për zhvillim
- Përmirësimi i infrastrukturës ligjore
- Krijimi i fondeve për huadhënjë për NVM-ve , e sidomos atyre prodhuese
- Stimulimi i ndërmarrjeve bujqësore
- Krijimi i kushteve lehtësuese për ndërmarrjet që punësojnë një nr. të madh të punëtorëve
- Zgjedhja e ndërmarrjeve komunale më të suksesshme
- Punimi i sistemit të furnizimit me ujë teknik.
- Pozita e volitshme dhe ndërkufitare e Kamenicës

Propozimet dhe Prioritetet e Trajtuara dhe Strategjitë:

- Zhvillimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme
- Krijimi i Inkubatorit të Biznesit.
- Identifikimi i Zonës Industriale.
- Organizimi i panairëve
- Regjistrimi i bizneseve nga niveli Qendrorë në nivelin Lokal.
- Mirëmbajtja dhe riparimi i rrugëve ekzistuese dhe ndërtimi i rrugëve të reja
- Rritja e sasisë dhe cilësisë së ujit të pishëm
- Ngritja e një kapaciteti për përpunimin e drurit
- Pika grumbulluese të produkteve bujqësore
- Ngritja e një kapaciteti për përpunimin e pemëve dhe perimeve.

Buxheti

- Ndhmon Kryetarin e Komunës në përgatitjen e projektbuxhetit, para paraqitjes së tij në Komitetin për Politike dhe Financa dhe Kuvendin e Komunës;
- Plani dinamik i realizimit të projekteve dhe alokimit të mjetëve për zërat buxhetorë;
- Planifikimi i pasqyres së rrjedhjes së parasë së gatshme;
- Ofron këshilla profesionale për organet komunale lidhur me menaxhimin e buxhetit;
- Mbikëqyrja e procedurave dhe shpenzimit të mjeteve buxhetore;
- Pranimit i raporteve mujore për dinamikën e realizimit të projekteve nga drejtoritë dhe nga Zyra e prokurimit;
- Përgatitja e raporteve buxhetore, sipas nevojës.

Financa

- Harton projekt rregulloret komunale për çështje financiare;
- Udhëheqja e çështjeve financiare;
- Është përgjegjës për mbajtjen e llogarive dhe raporteve vjetore financiare;
- Është përgjegjës për mbikëqyrjen dhe monitorimin e sistemeve dhe procedurave për ekzekutimin e buxhetit;
- Përgatit procedurat dhe raportet e kontabilitetit;
- Jep këshilla profesionale nga fusha e buxhetit të organeve komunale;
- Planifikon, përcakton obligimet në bazë të rregulloreve komunale të subjekteve të caktuara në Komunë, shkallën e ngarkesës, tarifën e taksave dhe gjobave komunale.

. Angazhohet për inkasimin e obligimeve të subjekteve afariste, personave fizik për taxa komunale, tatimit në pronë, shfrytëzimit të hapsirave publike , qirave et.

3.6.2 URBANIZËM, KADASTËR DHE MBROJTJE TË MJEDISIT

Informatat e Përgjithshme: Në procesin e hartimit të Planit Zhvillimor Komunal dhe Urbanë, bazuar në obligimet ligjore por edhe profesionale, duke pas parasysh se Drejtoria e jonë si institucion është bartese kryesore e këtij procesi. Ekipi i eksperteve të Drejtorisë për Urbanizem Kadastër dhe Mbrojtje të Mjedisit ka punuar në hartimin e këtij drafti të raportit dhe strategjisë sektoriale duke qenë të bindur se do të jetë bazë e mire për PZHK dhe PZHU.

Çështjet dhe problemet e këtij raporti:

-Komasacioni në certifikata të pronës, regjistrimin e këtyre pronave në librat e tokës në kadastër, nga se shumica e pronarëve të këtyre tokave nuk posedojnë vendimet e ndarjes në komasacion, por edhe tabelat e ndarjes së tokave në komasacion. Sfidë kryesore mbetet digjitalizimi i të gjitha ndryshimeve të bëra në terren. Zvogëlimi gradual i ndotjes, degradimit dhe dëmit mjedisor si dhe minimizimi ose ndalimi i atyre aspekteve ekonomike dhe aktiviteteve të tjera që përbëjnë një rrezik të madh për shëndetin e njeriut dhe mjedisit;

Vlerësimi i ndikimit në mjedis, akoma shumë veprimtari nuk i janë nënshtruar VNM-së.

- Mbrojtja e biodiversitetit dhe balancit të përgjithshëm ekologjik në hapësirën e Komunës së Kamenicës

- Shfrytëzimi racional dhe i qëndrueshëm i burimeve natyrorë dhe tokës prodhues si dhe mbrojtje akumulimeve gjenetike të natyrës;

- Mbrojtja e pamjeve të vlefshëm natyrorë;

- Ruajtjen dhe rehabilitim e diversitetit, vlerave kulturorë dhe estetike të peizazhit në hapësirë e Komunës së Kamenicës

Futja në sistem të menaxhimit të mbeturinave në gjithë qytetin.

Deponimi i mbeturinave komunalë, inerteve si dhe varrosja e kafshëve dhe mbetjeve të tyre.

Trajtimi i mbeturinave të rrezikshëm dhe medicinale.

Ujërat e zeza dhe trajtimi i tyre futja në sistem të kanalizimit gjithë qytetin.

Parandalimi i prerjes së pyjeve që i paraprinë erozionit.

Të eliminohen deponit e egra në të gjitha pjesët e qytetit.

Eliminimi apo izolimi i vendeve ku vazhdimisht emetojnë ndotës, metale të rënda

Revitalizimi i ekosistemeve autoktone në pjes të ndryshme të Kamenicës për gjat lumit Kriva Reka

Propozimet dhe Prioritetet e Trajtura dhe Strategjitë:

- Hartimi i Planeve Rregulluese.
- Nderprerja e ndertimeve te egra me theks te veqante ne tokat bujqesore.
- Zhvillimi i infrastructures funksionale te projektuar në Qytet.
- Ngritjen e kualitetit te banimit dhe ndarjen e kesaj zone nga zonat tjera.
- Destinimi me theks te veqante i zones administrative ne kuader te Planit Zhvillimor Urban.
- Ndertimin e hapsirave fizike funksionale te sherbysve civil në të gjithë administratën komunale në një kompleks të përbashkët.
- Vendosja e pikës monitoruese të ajrit në vendet më të frekuentuara nga komunikacioni në Kamenicë
- Ndërtimi i shtigjeve për biciklist dhe këmbësor për gjatë rrugëve
- Ndërtim i shiritave të gjelbërt për gjatë gjitha rrugëve.
- Rehabilitimi i plotë i deponisë së mbeturinave
- Nërtimi i një deponie të mbeturinave me standarde për grumbullimin e mbeturinave komunale, sidhe ndërtimi i një deponie për grumbullim të inerteve dhe një deponi për varrosjen e kafshëve të ngordhura.
- Zhvillimi i infrastrukturës për menaxhim të mbeturinave
- Futja në sistem të kanalizimit e të gjitha ujrave të zeza në tërë territorin e Komunës dhe qytetit dhe ndërtimi i një impianti për trajtim të ujrave të zeza.
- Ruajtja e Biodiversitetit bimëve dhe shtazëve në zonat afër pjesës urbane.
- Shenjimi i monumenteve dhe zonave të natyrës me tabela për një kujdesi të veçant dhe konservimit të tyre.
- zgjerimi i infrastructures rrugore, Kamenicë Crep Bujanoc dhe Kamenicë Crep Gjilan
- hapja e rrugve te reja dhe lidhja me shtetin fqinjë, Kamenicë Hogosht ,Poliqkë,Desivojcë,Trstenë Lebanë.
- lidhja me unazen e jashtme ,Kamenicë,Kriljevë Podujevë

3.6.3 ARSIMI

Informatat e Përgjithshme:

Komuna e Kamenicës, është shumë vaçantë dhe që veçohet prej shumë komunave tjera të Kosovës. Është e tillë për shkak të relievit, strukturës etnike (92% shqiptarë, të tjerë serbë dhe rreth 300 romë), prandaj planprogrami i punës së DKA-së është mbështetur në këta faktorë, pastaj në kompetencat dhe përgjegjësit e mbështetura në ligj dhe në statutin e komunës. Zhvillimin e institucioneve arsimore komunale, e bazon edhe në Strategjinë e Zhvillimit të Arsimit i hartuar nga MASHT-i. Planprogrami i DKA-së, nuk do të jetë i ngurtë por gjithnjë do të përshtatet me proceset e hartimit të Planit Zhvillimor Komunal dhe Urban të Komunës së Kamenicës.

PASQYRË E SHKURTËR E ARSIMIT NË KAMENICË

Procesi mësimor dhe edukativ në Komunën e Kamenicës zhvillohet në këto nivele: parashkollor (qerdhe), parafillor, fillor, i mesëm i ulët dhe i mesëm i lartë. Mësimi zhvillohet në dy gjuhë, shqipe dhe serbe. Nxënësit romë mësimet i ndjekin në shkollat serbe.

Institucionet arsimore:

Shkolla e mesme ,gjimnazi Ismail Qemali me 1333 nx

Shkolla e mesme teknike Andrea Dursaku me 791 nx

Shkolla fillore F.S.Noli me 1241 nx

Institucioni parashkollor Filiyat me 34 femi

Në këto institucione, në të gjitha nivelet arsimore janë të punësuar rreth 217 punëtorë.

Në qytet është qerdhja e fëmijëve, ku janë vendosur 34 fëmijë, 7 edukatore dhe 8 punëtorë teknik dhe administrativ. Objekti është shumë i përshtatshëm dhe ka një ambient të bukur.

Çështjet dhe problemet e këtij raporti:

Përshkrimi i mësipërm i sfidave për hartimin e PZHK dhe PZHU, janë treguesë të mjaftueshëm se me çfarë problemesh ballafaqohet DKA-ja në Kamenicë:

- shkollat tona prej vitit 2007 përpos në fshatrat kodrinore-malore, edhe në ato luginore-rrafshinore janë duke u ballafaquar me rënien e dukshme të numrit të nxënësve;
- zhvillimi i mësimi në tri turne dhe me orë mësimore të reduktuar;
- menaxhimi i buxhetit me procedura, tejet të centralizuara;
- procedurat e koklavitura të prokurimit;
- mungesa e mjeteve financiare;
- udhëtimet e gjata të nxënësve prej një fshati deri në shkollën amë;
- mungesa e mjeteve të konkretizimit, pajisjeve përkatëse e kabineteve dhe e laboratorëve të shkollave;
- pamundësia e organizimit të orëve praktike adekuate për nxënësit e shkollave profesionale;
- pamundësia e organizimit të mësimi joformal për arsimin fillor dhe të mesëm të ulët;
- mungesa e ngrohjes qendrore në konvikt dhe në disa shkolla tjera;
- mungesa e kontrollimit shëndetësor të nxënësve;
- mungesa e sallave të edukatës fizike në shkollat e mëdha;
- funksionimi paralel i shkollave me mësim në gjuhën serbe;
- pengesat ligjore për monitorimin e drejtpërdrejtë të procesit mësimor nga ana e DKA-së.

Propozimet dhe Prioritetet e Trajtuar dhe Strategjitë:

Për periudhën e ardhshme pesëvjeçare DKA-ja e mbështetur në parime profesionale, për arsimin para universitar në komunë synon që:
 të sigurojë hapësirë të mjaftueshme shkollore,
 të sigurojë shkollimin për të gjithë, pra të gjitha llojet dhe mundësitë e arsimit para universitar;
 të punojmë me të gjitha mundësitë për integrimin e shkollave me mësim në gjuhën serbe në sistemin e përbashkët të Republikës së Kosovës;
 t'i ofrohen kushte të barabarta, edhe organizimit të arsimit privat;
 jetësimi i reformës sipas strategjisë së universitar, me qëllim të respektimit dhe të pranimit a njohjes së plotë nga vendet më të përparuara të botës MASHT-it për të gjitha nivelet e arsimit para

- Sigurimi i hapësirës së nevojshme shkollore,
- Sigurimi i arsimit për të gjithë,
- Arritja e rezultateve të pranueshme të gjithë nxënësit në të gjitha nivelet e shkollimit në përputhje me standardet ndërkombëtare,

Plotësimi i kushteve higjienike

- Lokacioni i pastër dhe i ajrosur
- Izolimi i duhur
- Mbrojtja e duhur nga era
- Orientimi i mirë

• Plotësimi i kushteve pedagogjike

- Objekti me formën dhe madhësinë e vet të mundësojë realizimin e procesit të reformuar të mësimin (klasat, klasat në natyrë, labororet, hyrjet, komunikatat, fushë-loja, gjelbërimi etj).

• Plotësimi i kushteve urbanistike e të sigurisë

- Vendosja e gabaritit për ruajtjen dhe sigurimin e hapësirës shkollore
- Largësia e objektit shkollor nga rrugët e nivelit të lartë
- Largësia e objektit shkollor nga zonat e ndotura
- Distanca e objekteve nga vija rregullative
- Distanca e objekteve mësimore nga objektet fqinjësore

• Plotësimi i kushteve teknike-ekonomike

- Karakteristikat sizmike
- Karakteristikat topografike

3.6.4 SHËNDETËSIA DHE MIRQENJA SOCIALE

Informatat e Përgjithshme:

Duke marrë parasysh se, në komunën tonë ekziston vetëm mbrojtja primare shëndetësore, rëndësia e saj është shumë e madhe për ç'arsye para nesh shtrohet detyra e patjetërsueshme, për të ngritur nivelin në shkallën më të lartë të mundshme.

Kujdesi primar shëndetësor në komunën tonë është i organizuar siç vijon:

- Ofrimi i shërbimeve shëndetësore parësore përmes konceptit të mjekësisë familjare
- Menaxhimi i sëmundjeve kronike (hipertensioni, diabeti, astma TBC etj.);
- Zvogëlimi i mortalitetit dhe morbiditetit të fëmijëve nën moshën 5 vjeçare;
- Përmirësimi i shëndetit mendor, duke zhvilluar shërbime të shëndetit mendor të bazuar në komunitet e në bashkëpunim me Qendrën e Shëndetit Mendor;
- Ngritja e shkallës së imunizimit;

- Reduktimi i sëmundjeve ngjitëse;
- Menaxhimi racional me barëra në nivel lokal dhe pajisje mjekësore ;
- Ngritja e vazhdueshme profesionale e punëtorëve shëndetësor dhe e atyre jo shëndetësor.

Çështjet dhe problemet e këtij raporti:

Problemet me të cilat përballlet qendra e mjekësisë familjare

- Ofrimi i shërbimeve shëndetësore parësore përmes konceptit të mjekësisë familjare;
- Në të gjitha këto mungojnë objektet përcjellëse si garazhat, depot, furrat për djegien e mbeturinave;
- Kujdesi primar shëndetësor në komunën tonë është i organizuar siç vijon: ofrimi i shërbimeve shëndetësore parësore përmes konceptit të mjekësisë familjare;
- Menaxhimi i sëmundjeve kronike (hipertensioni, diabeti, astma TBC etj);
- Zvogëlimi i mortalitetit dhe morbiditetit të fëmijëve nën moshën 5 vjeçare;
- Përmirësimi i shëndetit mendor duke zhvilluar shërbime të shëndetit mendor të bazuar në komunitet e në bashkëpunim me Qendrën e Shëndetit Mendor;
- Ngritja e shkallës së imunizimit;
- Reduktimi i sëmundjeve ngjitëse;
- Menaxhimi racional me barëra në nivel lokal dhe pajisje mjekësore ;
- Ngritja e vazhdueshme profesionale e punëtorëve shëndetësor dhe e atyre joshëndetësor ;
- Kanalizimi ka nevojë të rregullohet në shumicën e AMF nëpër lokalitete;
- Renovimi i objekteve shëndetësore ka nevojë të bëhet në QKMF, QMF Rogaçicë dhe Hogosht, si dhe në shumicën e AMF nëpër lokalitete.

Propozimet, Prioritetet e Trajtuara dhe Strategjitë:

- Ndarja e repartit të emergjencës nga pjesa tjetër e QKMF, në të ardhmen mendohet të jetë njësi më vete;
- ajo duhet të funksionojë 24 orë, ku mendohet që emergjenca të ketë objekt më vete me të gjitha pajisjet e nevojshme për emergjencë;
- dhënia e ndihmës së parë shumë më shpejtë dhe pa u penguar nga pacientët e tjerë;
- t' i iket ballafaqimit të pacientëve të rëndomtë nga rastet e rënda emergjente;
- në Kamenicë duhet të bëhet një qendër spitalore - të rregullohet objekt i ri.

3.6.5 BUJQËSIA, PYLLTARIA DHE ZHVILLIMI RURAL

Informatat e Përgjithshme:

Shtrihet në pjesën lindore të Kosovës, kufizohet në perëndim me komunën e Gjilanit, Novo Bërdës, si dhe në veriperëndim me Prishtinën, në pjesën fushore – të Lumit “Kriva Reka”, i cili kalon përmes qytetit . Ka sipërfaqe prej 701 ha.

Madhësia mesatare e fermës është 2.2 - 2.4 ha për familje, të ndara në 6-8 ngastra, fermat janë kryesisht të vogla dhe gjysmë komerciale. **IA** madhësia e fermës në Komunën e Kamenicës, por edhe në Kosovë është për disa herë më e vogël se ajo që është në nivelin e Bashkësisë Evropiane. Prona mesatare në BE në vitin 1997 ishte 18.4 ha me variacione në mes 4.3 ha në Greqi dhe 69.3 ha në Britaninë e Madhe. Me tepër se 60 % të popullatës jetojnë në zonat rurale, ku në komunën e Kamenicës mendohet se janë rreth 4500 ekonomi familjare që merren me bujqësi.

Çështjet dhe problemet e këtij raporti:

- Mbrojtja e tokës bujqësore
- Parcializimi i tokave bujqësore
- Rregullimi i sipërfaqeve punuese të tokës, përmes formës së komasacionit
- Prodhimtaria e ulët,
- Mungesa e sistemit të ujitjes për sipërfaqet bujqësore
- Ndërmarrja e masave meliorative
- Menaxhimi dhe shfrytëzimi i kullotave natyrore
- Mungesa e objekteve për ruajtjen e prodhimeve bujqësore
- Mungesa e mekanizmit adekuat bujqësor
- Mungesa e kapaciteteve përpunuese
- Fermat e vogla
- Mungesa e bashkëpunimit në mes të fermerëve
- Mosorganizimi dhe mosfunksionimi i shoqatave-kooperativave të fermerëve në nivelin e duhur
- Mbrojtja e pyjeve
- Privatizimi.

Propozimet dhe Prioritetet e Trajtuar dhe Strategjitë:

. Sigurimi i ushqimit: Ruajtja e mundësive ekonomike të Komunës së Kamenicës që të shfrytëzojnë në mënyrë efikase resurset e veta rurale, për ta zvogëluar nevojën e importit të ushqimit, si dhe ushqimit të kafshëve;

. Krijimi i kushteve të përshtatshme për zhvillimin e aktiviteteve blegtorale sipas kriterëve të ekonomisë së tregut;

. Krijimi i mekanizmave të nevojshëm për zbatimin e ligjit dhe mbështetjen e fermerëve;

. Privatizimi i aseteve të ndërmarrjeve shoqërore;

. Mbështetja e fermerëve komercialë përmes kredive preferenciale;

. Zhvillimin e agropërpunimit;

. Hartimi i projekteve për krijimin i mundësive për punësim të popullatës rurale me qëllim të krijimit të të ardhurave dhe parandalimin e migrimit.

Të gjitha këto veprime kanë për qëllim krijimin e një sistemi komercial të fermave të mëdha të orientuara në treg me një fond dhe strukturë racore të qëndrueshme e produktive, si dhe një industri përpunuese që do të përgjigjet kapaciteteve prodhuese e të sigurojë cilësi sipas (HASAP dhe ISO) kërkesave të konsumatorëve etj.

- Caktimi i kufijve të qytetit për zonë ndërtimi në funksion të mbrojtjes së tokës bujqësore,
- Hartimi i strategjisë afatgjate për zhvillimin e bujqësisë, dhe

- Orientimi i prodhimtarisë bujqësore tradicionale në prodhimtari të industializuar.
- Hartimi i Planit Strategjike dhe Zhvillimor për qytetin e Kamenicës,
- Hartimi i Planit Zhvillimor dhe urban të Kamenicës
- Caktimi i kufijve për mbrojtjen e tokës bujqësore në Zonën kadastrale të Kamenicës
- Përmirësimi i infrastrukturës rrugore,
- Grupimi i sipërfaqeve të tokave
- Projekte për ngritjen e kapaciteteve përpunuese,
- Projekte për ngritjen e sistemeve të ujitjes (ngritja e pendës),
- Shfrytëzimi i ujit termal për ngrohje të serrave,
- Organizimi i kooperativave bujqësore si perspektivë më e mirë për zhvillimin e bujqësisë
- Ndërrimi i metodologjisë në kultivimin të kulturave lavëtarë (gruri dhe misrit), përmes aplikimit të qarkullimit bimor
- Rritja e sipërfaqeve me perimekulturë,
- Ndryshim në mënyrën e kultivimit dhe të ushqyerit të kafshëve,
- Hapja e punkteve grumbulluese, për grumbullimin e prodhimeve bujqësore (mënyrë e vetme për bujq, që t'i shesin prodhimet e veta në treg në mënyrë të sigurt),
- Hapja e fabrikave për përpunimin e prodhimeve bujqësore,
- Projekte për zhvillimin e bujqësisë organike (nevojë dhe perspektive e kohës),
- Ngritja e një rrjeti të këshilltarëve për bujqësi .

3.7 ÇËSHTJE KYÇE TË KONTEKSTIT MË TË GJERË HAPËSINOR, TË CILAT INKORPOROJNË UDHËZIME PLANIFIKIMI DHE OBLIGIME TË CILAT RRJEDHIN NGA DOKUMENTET DHE PLANET (HAPËSINORE) PËR RAJONE MË TË GJËRA, E TË CILAT E AFEKTOJNË ZONËN URBANE TË KAMENICËS

Udhëzimet e përmbledhura në këtë kaptinë qartësojnë një sërë të çështjeve që dalin nga planet e niveleve më të larta si Plani Hapësinor i Kosovës dhe Plani Zhvillimor Komunal, lidhur me atë se çka çdo qytet i Kamenicës duhet pasur parasysh gjatë hartimit të Planit Zhvillimor Urban njëkohësisht si material do të lehtësojë komunikimin mes niveleve të planifikimit.

3.7.1 BANIMI - Autoritetet lokale të planifikimit duhet të:

- Planifikojnë kërkesat për banim për të gjithë, prej shtresave më të ulëta, ata me nevoja për banim të volitshëm dhe nevoja speciale;
- Ofrojnë mundësi dhe zgjedhje më të mëdha banimi, me kombinim të mirë në madhësi, lloje dhe lokacione të banimit dhe të kërkojnë të krijojnë komunitete të përziera;
- Ofrojnë tokë të mjaftueshme banimi, me prioritet ri-shfrytëzimit të tokës brenda zonës urbane, duke i shfrytëzuar edhe shtëpitë e zbrazëta dhe duke transformuar ndërtesat ekzistuese.
- Krijojnë modele më të qëndrueshme të zhvillimit duke ndërtuar dhe siguruar transportin publik, për

- në punë, arsim dhe ente shëndetësore, tregti, argëtim dhe shërbime lokale;
- Shfrytëzojë në mënyrë më efikase tokën përmes politikave dhe standardeve të planifikimit;
- Vlerësojnë nevojat e njerëzve për transport urban, kërkesa këto për lëvizje brenda zonës urbane dhe lidhjeve me qendrat e tjera;
- Zvogëlojnë varësinë ndaj veturave duke mundësuar më shumë trafikun e këmbësorëve dhe të çiklistëve, duke përmirësuar lidhjet e transportit publik me banimin, punën, shërbimet lokale dhe mundësitë lokale, dhe duke planifikuar destinim të përzier; si dhe
- Japin shtytje dizajnit të mirë në zhvillimet e reja të banimit për të krijuar ambiente atraktive, më cilësi të lartë në të cilat njerëzit do të zgjedhin të jetojnë.

Vendbanimet joformale

- Gjatë hartimit të planeve urbane kërkohet të identifikohen të gjitha VJF bazuar në kriteret e përgjithshme. Planet duhet ti trajtojnë këto vendbanime me qëllim të përmirësimit të gjendjes socio-ekonomike, mjedisore dhe infrastrukturës.

3.7.2 LOKACIONET STRATEGJIKE DHE PORTET E ZHVILLIMIT EKONOMIK

Çështjet dhe arsyet për udhëzime

Duke u bazuar në faktin se Kosova nuk ka zhvillim të barabartë në hapësirat e saja. Në mungesë të planifikimit për një shfrytëzim racional të hapësirës, vendbanimet-qytetet e mëdha vazhdojnë trendin e rritjes së tyre, me rritje të zhvillimeve joformale, kosto të lartë të investimeve në infrastrukturë fizike dhe shërbime, si dhe në pamundësi për veprim sinergjik. Trendi i migrimit drejt qendrave të mëdha vazhdon, ndërsa mungesa e hapësirave për banim me qasje dhe kushte të volitshme është prezent. Qytetet vazhdojnë zhvillimin e tyre në kushte të ekonomisë së tregut, me kriteret e mbijetesës e jo të promovimit të zhvillimit komplementar. Për shkak të funksionit si qendër administrative dhe universitare, Prishtina grumbullon veprimtaritë kryesore ekonomike dhe sociale, të cilat i ofrojnë pozitë të favorshme në tregun rajonal, por në kontekstin kosovar implikon zhvillim të pabarabartë socio ekonomik e hapësiror të pjesëve tjera të Kosovës, me shpopullim të zonave rurale dhe qendrave më të vogla urbane, tensione sociale dhe ndarje të Kosovës në ato të zhvilluara dhe të pazhvilluara. Për shkak të mungesës së strategjisë zhvillimore dhe zbatimit të ligjeve në fuqi kemi humbje të pakthyeshme të resurseve natyrore, ndërsa vlerat e krijuara të karakterit të trashëgimisë degradohen dhe sillen në kufijtë kritik të funksionimit dhe shfrytëzimit të tyre.

Vazhdimi i trendit të zhvillimeve të pakontrolluara, e rritë koston e transportit civil dhe mallrave, dhe ka për pasojë qasje të vështirësuar në infrastrukturë dhe me implikime negative në zhvillimin ekonomik të vendit. Ngushtimi i arterieve kryesore rrugore, pengon lëvizjen normale brenda dhe jashtë Kosovës, ndërsa ngadalësimi i shërbimeve në vendbanime nxitë në mënyrë të tërthortë migrimet, situatë kjo e disfavorshme për investime të mundshme. Strategjia e preferuar e zhvillimit hapësiror të Kosovës, bazohet (mbështetet) në zhvillimin e rrjetit të fuqishëm të qyteteve me zhvillim ekonomik, përmes resurseve njerëzore - ngritjes së bazës së njohurive, shfrytëzimit racional e të planifikuar të resurseve natyrore e kulturore, qasjes së lehtë në infrastrukturë fizike (rrugore, hekurudhore, ajrore, TI-ve), për sigurimin dhe ngritjen e cilësisë së jetës (banimit e shërbimeve), barazisë sociale, duke tentuar si qytete konkurrencën në rajon, këto të tëra të mbështetura nga kapacitetet organizative (udhëheqje, qeverisje të mirë, mbështetje politike, mbështetje shoqërore, rrjete strategjike).

Udhëzimet për nivelin URBAN-Ky udhëzues duhet të ndihmojë QYTETIN në kryerjen e detyrave të planifikimit hapësiror e posaçërisht në:

- Përpilimin e planeve zhvillimore komunale dhe atyre urbane,

- Përpilimin e planeve zhvillimore strategjike rajonale - planifikimi zhvillimor i përbashkët për disa komuna; planifikimit (dhe/ose qeverisjes) të rajonit metropolitan urban (Prishtina me komunat përreth saj),

Planet zhvillimore urbane me strategjitë e tyre duhet të;

- Inspirojnë - ngritin vetëdijen dhe mobilizojnë banorët, grupet e interesit, politikanët në krijimin e planifikimit të ardhshëm të komunave.
- Jenë të formuluara për një zhvillim, të caktuar kohor, dhe të bazuar në çështjet prioritare dhe gjendjen ekzistuese të komunave.
- Përmbajnë vizionet për zhvillim të tyre në harmoni me strategjinë për zhvillim hapësinor, të formuluara qartë dhe në mënyrë specifike, të referojnë karakteristikat lokale, problemet dhe mundësitë për zhvillim.
- Objektivat duhet të jenë zgjidhje të problemeve apo nevojave të banorëve, me përcaktim të vendndodhjeve në hapësirë. Në rast se objektivat janë të ndërlidhura (p.sh. zbutja e papunësisë dhe investimet ekonomike), duhet të përcaktohen prioritetet dhe objektivat para se të caktohet strategjia.
- Planet zhvillimore komunale duhet të bëjnë promovimin e zhvillimit ekonomik e social, sipas kornizës kushtetuese për qeverisje të decentralizuar lokale, pra duke:
- Siguruar që strategjitë të jenë të planifikuara, për zhvillim ekonomik lokal;
- Indikuar rolin që do të duhej të luanin qeveritë lokale në promovim të ZHEL, për të adresuar çështjet e rritjes ekonomike, zhvillimit të bazuar në resurse lokale, papunësisë, krijimit të vendeve të reja të punës, redistribuimit të resurseve dhe mundësive ekonomike në të mirë të qytetarëve (zbutjes së varfërisë), koordinimit mes kërkesave të tregut dhe arsimit të specializuar, shkollimit të lartë e ngritjeve profesionale;
- Indikuar qëllimet për rritje ekonomike si dhe konkurrencë. Planet zhvillimore shërbejnë si mjet për mbështetje ZHEL, duke siguruar që çështjet e rëndësishme prioritare të adresohen nëpërmes iniciativave për ZHEL;
- Udhëzuar me strategji për ZHEL, sektorët ekonomik për t'u promovuar (p.sh. turizmi, industritë agroindustriale, industritë përpunuese, shërbyese etj),
- Siguruar veprimet për arritjen e objektivave për ZHEL;
- Caktuar zona në kuadër të territorit të komunës apo zona të përbashkëta mes komunave, duke indikuar planifikim të integruar.

Koncepti i Qyteteve- Gjeneratorë të Zhvillimit Ekonomik

Autoritetet lokale komunale për planifikim duhet të kenë parasysh, qëllimet dhe synimet e PHK për qytetet si nyje të zhvillimit ekonomik lokal(ZHEL), si koncept i cili siguron zhvillimin ekonomik të Kosovës.

Qytetet duhet të jenë zbatuese të qëllimeve të përcaktuara përmes shfrytëzimit të:

1) Qendrave të qyteteve për aktivitete shërbyese, shërbyese-tregtare, kulturë, argëtim e rekreacion, të cilat do të duhej të ishin zona të gjalla me shprehje identiteti të qytetit, ku së bashku me parimin e zhvillimeve të kombinuara do të ketë përmbajtje të kombinuara e përmbajtje tjera përcjellëse të banimit; ekonomive të natës në qytete me aktiviteteve kulturore, zbavitëse e argëtuese;

2) Zonave ekonomike të qyteteve, zonave me përqendrim të veprimtarive ekonomike në afërsi të qyteteve, si grupime aktiviteteve të veprimtarive industriale, shërbyese, shërbyese tregtare,

institucionesh hulumtuese zhvillimore, grupime këto që promovojnë konkurrencën dhe kooperimin në të njëjtën kohë (TZHEK dhe grupimet tjera në komuna);

- 3) Zonave me veprimtari të industrisë së rëndë përpunuese metalurgjike;
- 4) Zonave me potenciale turistike;
- 5) Ekonomi transporti;
- 6) Ekonomia e turizmit.

Zonat me vlera të larta bujqësore Çështjet dhe arsyet për udhëzim

- Humbja e tokës kualitative bujqësore - mbrojtja e saj si resurs natyror dhe njëherazi potencial për zhvillim ekonomik të qëndrueshëm;
- Zhvillimi i bujqësisë - sigurimi i ushqimit për popullatën e vendit, zvogëlimi i shpenzimeve nga importi i të mirave ushqimore dhe mundësi për eksport të prodhimeve bujqësore;
- Zhvillimi i zonave rurale - si proces në të cilin popullata rurale bashkon resurset e tyre dhe përmirëson kushtet për jetë e punë, zhvillon aftësitë e veta, siguron vende të reja pune, përmirëson edukimin dhe shëndetin, infrastrukturën dhe shërbimet;
- Zgjidhja e konflikteve: toka bujqësore –me ndërtimet e pakontrolluara e të paplanifikuara, mihjet sipërfaqësore, degradimi i mjedisit etj.
- Bashkëveprime sinergjike me mjedisin e pastër, trashëgiminë natyrore e kulturore dhe turistike.

Udhëzimet

- Me plane hapësinore, zhvillimore dhe urbane të sigurohet mbrojtja e tokave kualitative bujqësore (I - IV) dhe atyre nën skemën e ujitjes së menaxhuar;
- Për zhvillim të ardhshëm të shfrytëzohen djerrinat, klasat më të ulëta (V-VIII) të tokës bujqësore dhe vetëm në raste kërkesave të veçanta e specifike të shfrytëzohet edhe toka kualitative bujqësore;
 - Themelimi i një grupi në nivelin qendror dhe lokal për administrimin e tokave bujqësore nga institucione relevante;
 - Parandalimi i ndërtimit mbi tokat bujqësore dhe nën skemën e ujitjes;
 - Monitorimi i gjendjes në terren dhe të zbatohet ligji nga ana e inspektorateve të bujqësisë, ndërtimit, komunikacionit dhe mjedisit e të dyja niveleve;
 - Rivitalizimi i sipërfaqeve ekzistuese dhe të planifikuara për mihje sipërfaqësore, që pas nxjerrjes së linjtit, të kthehen në toka bujqësore;
 - Rehabilitimi i sipërfaqeve në tokë bujqësore, të cilat më parë shërbenin si deponi qofshin ato ilegale, komunale dhe deponi të hirit industrial;
 - Rehabilitimi i sipërfaqeve në tokë bujqësore, të cilat kanë pësuar degradim nga vërshimi, gërryerjet, kullimi dhe rrëshqitja e dherave;
 - Përcaktimi i zonave dhe peizazheve bujqësore nën mbrojtje;
 - Me privatizim dhe riadaptim (ripërshtatje), të shfrytëzohen objektet, komplekset industriale ekzistuese dhe me infrastrukturë përcjellëse, në mënyrë që të mos humben sipërfaqe të reja të tokës bujqësore për ndërtimin e objekteve të reja prej nga edhe investimet do të jenë më të ulëta;
 - Rehabilitimi i sistemeve ekzistuese të ujitjes dhe projekte për ndërtimin e kapaciteteve të reja të ujitjes së menaxhuar;
 - Kryerja e konsolidimit të tokave bujqësore dhe krijimi i kadastrit të ri të tokës bujqësore;

- Identifikimi i zonave me toka të përshtatshme për veprimtari profitabile të bujqësisë në të mirë të zhvillimit rural;
- Hartimi dhe prezantimi i planeve për lokalitete me rëndësi të veçantë në sektorin e bujqësisë për komunën;
- Zonimi dhe përkufizimi strikt i tokës bujqësore për nga veprimtaria profitabile për dy rajonet kryesore, Dukagjin dhe Rrafsh të Kosovës: Rrafsh i Dukagjinit (Pejë, Istog, Klinë, Deçan, Gjakovë, Rahovec, Malishevë, Prizren, Suharekë dhe Dragash); Rrafshi i Kosovës / Mitrovicë, Leposaviq, Zveçan, Zubin Potok, Skënderaj, Vushtrri, Podujevë, Prishtinë, Obiliq, Fushë Kosovë, Drenas, Lipjan, Shtime, Novobërdë, Kamenicë, Gjilan, Viti, Kaçanik, Shtërpçë dhe Ferizaj.

Planet zhvillimore komunale dhe strategjitë tjera të sigurojnë, që zonat rurale të kenë qasje në punësim, banim të mjaftueshëm, edukim, shëndetësi, shërbime dhe transport.

3.7.3 Konservimi dhe zhvillimi i trashëgimisë– mbrojtja e vlerave ekzistuese

Gjendja, çështjet dhe arsyet për udhëzim

Në Kamenicë, trashëgimia kulturore është një ndër elementet më të rëndësishme dhe pjesë përbërëse e mjedisit jetësor. Ajo shfaqë vërtetësinë e identitetit të shoqërisë dhe vendit. Konsiderohet potencial për zhvillime dhe integritet të qëndrueshme shoqërore e ekonomike, në vend rajon dhe më gjerë. Sikur çdo shoqëri edhe Kamenica, ka nevojë për një baraspeshë ndërmjet të resë dhe të vjetrës. Humbja e saj është vlerë e pakthyeshme në dëm të identitetit të vendit dhe njerëzimit. Në të përfshihet krijimtaria që nga kohërat e lashta gjer në ditët e sotme. Kjo pasuri e trashëguar me vlera artistike, estetike, historike dhe kaakteristika tradicionale, ilustron me llojllojshmërinë e pasur të trashëgimisë: **arkitekturore, arkeologjike, të luajtshme, arkivore dhe shpirtërore.**

Në Kamenicë sistemi i përkujdesjes ndaj trashëgimisë kulturore, nuk është në harmoni me kërkesat bashkëkohore. Kjo situatë, është pasojë e politikës moniste të pushtetit në periudhën e kaluar dhe e praktikuar mbi pesëdhjetë vjet. Vlerësimi i trashëgimisë kulturore, nuk është bërë sipas kriterëve objektivë të cilat mundësojnë ruajtjen dhe shfrytëzimin e qëndrueshëm. Gjatë luftës 1998/99 pasojnë dëmet e rënda të monumenteve me vlera kulturore historike. Në nivele vendëse dhe ndërkombëtare janë zhvilluar aktivitete në përmirësimin e gjendjes, mirëpo situata nuk është konsoliduar në nivel të duhur.

- Udhëzimet

Autoritetet lokale të planifikimit dhe menaxhimit të mjedisit hapësinor, kulturor dhe historik duhet të:

- Promovojnë menaxhimin pozitiv të mjedisit natyror, të ndërtuar dhe historik, ta mbrojnë atë prej zhvillimit që mund të shkaktojë dëme;
- Adaptimi në një qasje të integruar e cila mbron zonat e destinuara, duke plotësuar nevojat sociale dhe ekonomike të komuniteteve lokale;
- Mbrojnë të gjitha aspektet e rëndësishme të peizazhit, duke përfshirë pamjet dhe lokacionet e veçanta;
- Ruajnë dhe avancojnë, ku është e mundur, veçantitë dhe llojshmëritë, duke përfshirë peizazhet dhe duke rivlerësuar destinimet peizazhore lokale;
- Integrojnë një qasje të bazuar në lokacion për planifikim zhvillimor, me një kujdes më të gjerë mbi biodiversitetin dhe çështjet tjera mjedisore;
- Kërkojnë të rikthehen vlerat dhe pamjet e dëmtuara e të humbura ku është e mundur;
- Planet zhvillimore duhet ti japin përparësi mbrojtjes dhe zhvillimit të lokacioneve të trashëgimisë kulturore të nivelit ndërkombëtar apo kombëtar. Zhvillimi, i cili ka mundësi të ndikojë në lokacione të tilla, mund të lejohet vetëm nëse nuk ka zgjidhje të tjera alternative. Disa peizazhe që mund të kontribuojnë në bukurinë, llojllojshmërinë dhe veçantinë e rajonit, duhet të konsiderohen të interesit

kombëtar, ndërsa edhe përparimi dhe mbrojtja e peizazheve të karakterit lokal duhet të konsiderohen të rëndësishme.

3.7.4 GJENDJA MOMENTALE E DEPONITË DHE TRAJTIMI I MBETURINAVE - ZONAT E MBETJEVE INDUSTRIALE

Çështjet dhe arsyet për udhëzime

- nevoja për planifikim të koordinuar që të sigurohen shërbime efikase
- ekzistenca e deponive ilegale dhe mosekzistenca e deponive të veçanta për mbeturinat e rrezikshme
- sigurimi i kornizës së qartë për investime

Udhëzimet

- planifikimi përreth deponive kushtëzohet me mundësinë e zgjerimit të tyre
- Qytetet duhet t'i propozojnë lokacionet për ndërtimin eventuale të deponive të veçanta për mbeturinat e rrezikshme
- lokacioni i propozuar për ndërtimin e deponisë duhet të jetë në vend të sigurt që nuk rrezikon shëndetin e banorëve më të afërm
- nuk duhet të propozohet që lokacioni të jetë në zonën ku ka pasuri nëntokësore, në tokën bujqësore të kategorive I – IV, shumë afër lumit apo liqenit dhe afër brezave rrugor
- deponitë ilegale duhet të mbyllen
- përpilimi i planeve për vendbanime të reja në rast të dislokimit eventuale të vendbanimeve për arsye të ndërtimit të ndonjë deponie

4 VLERËSIMI I GJENDJES NË QYTET E CILA PËRFSHINË:

Analizën e cila tregon përparësitë, mangësitë, mundësitë dhe kërcënimet;

4.1 Analiza e gjendjes në Qytetin e Kamenicës(duke shfrytëzuar SWOT-in)

FUSHAT TEMATIKE: DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE	
PËRPARËSITË	DOBËSITË
Dominimi i strukturës së re të popullsisë	Shkalla e lartë e varfërisë, shkalla e lartë e papunësisë
Jetëgjatësia e rritur në krahasim me dekadat e mëparshme	Shkallë e ulët e zhvillimit ekonomik
Struktura gjinore e balancuar	Mesatarja e anëtarëve të familjes ende e lartë, sidomos te familjet fshatare
Niveli ende i ulët i sëmundjeve moderne	Standard i ulët i jetesës
Sektori privat është i fuqishëm dhe duke u fuqizuar vazhdimisht	Hapësirë e pamjaftueshme për veprimtari rinore,por edhe për të moshuar e kategori tjera deri te fëmijët
Nisma e planifikimit të familjes	Mungesa e hapësirave dhe kujdesit adekuat shëndetësor,shkollor,social dhe mjedisor
Popullsia tolerante (nga aspekti fetar dhe etnik)	Mosshfrytëzimi adekuat i multietnicitetit në funks.të donacioneve etj.
Kushte të përshtatshme mjedisore(ndotja industriale në nivel të ultë)	Nuk ka sistem adekuat të vlerave
Potencial i mjaftueshëm natyror dhe i krijuar	Shfrytëzimi i pa planifikuar, joracional dhe jo i qëndrueshëm i hapësirës
Interesimi i madh i rinisë për arsim, sport dhe kulturë	Shpërndarja joadekuate hapësinore e infrastrukturës
Fuqi punëtore e kualifikuar në disa profile	Mos krijimi i kushteve, mospërkrahja dhe stimulimi adekuat i sektorit privat në të gjitha fushat
Krijimi i institucioneve private në shëndetësi	Mosvendosja adekuate hapësinore e objekteve shkollore, shëndetësore,kulturore në disa vendbanime
	Mungesa e sigurimit social dhe shëndetësor
	Investimet e pakëta në teknologjinë e re
	Aftësimi i fuqisë punëtore, konform kërkesave të tregut vendor dhe ndërkombëtar
	Migrimi i popullatës drejtë qytetit, por edhe nga komuna e Kamenicës në qytetet dhe shtetet tjera

MUNDËSITË	KËRCËNIMET
Shtrirja e vendbanimeve në mënyrë të planifikuar dhe me të gjitha përmbajtjet	Shkurtimi i jetëgjatësisë së popullatës
Krijimi i hapësirave për shëndet të qëndrueshëm, punë, shërbime dhe pushim	Rritja e numrit të vdekjeve si pasojë e mjedisit të krijuar në çdo fushë
Krijimi i hapësirave për sport dhe rekreacion	Shtimi i dukuritë devijante ,me theks te popullata e re, sidomos ne zonën urbane
Krijimi i një mjedisi të qëndrueshëm social, ekonomik dhe mjedisor në Kamenice	Dalja jashtë kontrollit e rasteve në gjendje sociale dhe varfëri të skajshme
Implementimi i mirëqenies sociale nga niveli lokal (transferimi i kompetencave nga mpms)	Thellimi i mëtejme i krizës ekonomike
Shfrytëzimi i trashëgimisë për turizëm	Kërcënimi i vlerave të krijuara dhe trashëguara
Privatizimi dhe Thithja e investimeve , donacioneve vendëse dhe ndërkombëtare me qëllim të hapjes së vendeve të reja të punës	Protesta dhe trazira
Mbështetja e punësimit përmes projekteve	Ndërrimi i strukturës së popullsisë, për shkak të emigrimit të popullatës së re jashtë vendit.
Mbështetja e punësimit për persona me aftësi të kufizuara	Depresioni
Krijimi i një infrastrukture të qëndrueshme në të gjitha fushat, duke shfrytëzuar partneritetet publiko private, investimet dhe donacionet nga brenda dhe jashtë vendit	Rritja e fertilitetit
Krijimi i hapësirave për banim adekuat dhe ulje të çmimit për m2	
Vetëdijësimi i popullsisë për ruajtjen e shëndetit dhe arsimim më të mirë përmes kampanjave (fushatave) të ndryshme	

MUNDËSITË	KËRCËNIMET
Krijimi i ambientit fizik dhe ambient biznesi në të cilin që të dyja edhe bizneset ekzistuese dhe ato mikro, të vogla dhe të mesme mund të zhvillohen dhe të prosperojnë .	Mos zhvillim ekonomik
Tërheqja e investime të reja (vendëse dhe të huaja)	Rritje e papunësisë
Përgatitja e planit rregullues të zonës ekzistuese industriale	Rritje e varfërisë
Përmirësimi dhe zhvillimi i transportit, telekomunikimit, bartjes dhe mobilitetit	Trazira dhe jo qëndrueshmëri ekonomike
Ndërtimi i kapaciteteve nxjerrëse dhe përpunuese në zonat e reja, ku kemi pasuri natyrore (bentonit, deltinë, argjil, tuf, kuarcit, leucit, etj).	
Rishikimi dhe përmirësimi i politikave fiskale dhe kreditore	
Aftësimi i resurseve njerëzore-profesionale	
Shfrytëzimi i rrjetit ekzistues aktual alternativ energjetik në zonën aktuale	
Krijimi i partneriteteve.	
Shfrytëzimi i huave dhe kredive nga komuna për përkrahjen e zhvillimit industrial	
Dhënia me koncesion e hapësirave dhe pasurive	
Ruajtja e tokës bujqësore dhe reduktimi i shndërrimit të saj për destinime tjera e sidomos për ndërtim.	Dëmtimi dhe shkatërrimi i tokës bujqësore
Përdorimi i drurit për industri përpunuese	Shkatërrimi i ekonomisë së komunës së Kamenicës në këtë fushë (pylltari)
Krijimi i partneriteteve publiko- private dhe dhënia me koncesion e hapësirave dhe masave të ndryshme pyjore	Shkatërrimi i tregut
Fuqizimi i rolit të tregtisë në komunë me hekurudhë dhe autoudhë	Degradim dhe dëmtim të tregtisë
Hartimi i projekteve kryesore së bashku me ekspertët e nivelit qendrorë për zhvillim turizmi në komunën e Kamenicës	Shkatërrim i resurseve turistike

FUSHAT TEMATIKE: ZHVILLIMI EKONOMIK

PËRPARËSITË	DOBËSITË
Ekzistimi i resurseve natyrore (bentoniti, deltina, argjila, tufi, kuarcit, leuciti, thëngjilli, silikoni, antimoni, çeliku, hekuri etj)	Infrastruktura e kufizuar energjetike, kanalizimit, ujit industrial, atmosferik, telekomunikimi etj (zona aktuale industriale)
Ekzistimi i zonave të veçanta industriale-prodhuese dhe planifikimi i disa zonave të tilla, (Zona industriale Berivojcë, Topanicë dhe disa vendbanime e hapësira me mundësi industriale	Transporti, telekomunikimi, bartja dhe mobiliteti i shtrenjtë, i ngadalshëm joefikas
Tradita industriale (industria e përpunimit të lëngjeve, qeramikës, materialeve ndërtimore, drurit etj)	Humbja e tregut (1990-1999) si dhe tregu jo stabil
Resurset njerëzore	Teknologjia e vjetruar në kapacitete ekzistuese
Interesi i sektorit privat dhe mundësitë e	Kuadri i pamjaftueshëm profesional në kushtet e

investimeve nga jashtë	zhvillimeve globale
Ekzistimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme prodhuese	Politika fiskale dhe kreditore jo e volitshme,
Ekzistimi i një infrastrukture(rruga,rryma etj...)	Hapësira të pa planifikuara për industri dhe shpërndarje jo adekuate hapësinore deri më tani
Procesi i privatizimit(disa ndërmarrje si, XIQ-i ,Xim Strezoci, Niteksi, janë privatizuar)	Zhvillime të ngadalshme si dhe shfrytëzimi i vogël i kapaciteteve industriale,
Ekzistimi i kushteve për zhvillimin dhe kultivimin e kulturave bujqësore në prodhimin e drithërave	Mos shfrytëzimi adekuat i kushteve për prodhimin e drithërave, pemëtarisë, perimtarisë, blegtorisë, shpezëve etj
Ekzistimi i tokave dhe masave pyjore si resurs për zhvillim ekonomik	Mospërkushtimi i duhur as nga sektori publik as privat, ndaj kësaj fushe shumë të rëndësishme për zhvillim ekonomik
Dega prioritare e zhvillimit ekonomik të komunës(Sipas llojit dhe aktiviteteve kemi biznese tregtare 85 % nga numri i përgjithshëm i bizneseve në komunë)	Pozicioni i Kamenicës jo i favorshëm në raport me Kosovën për këtë fushë nëse krahasohet me mundësi të qe ofron fusha
Trashëgimia e pasur natyrore(peizazhe,monumente të natyrës,trungje të vjetra,monumente gjeomorfologjike etj)	Dëmtimi i resurseve natyrore në mënyrë të vazhdueshme

FUSHAT TEMATIKE: INFRASTRUKTURA

PËRPARËSITË	DOBËSITË
Kushtet për zhvillim të infrastrukturës duke përfshirë edhe terrenin	Kualiteti i dobët i infrastrukturës rrugore
Rritja e interesimit dhe kërkesave për zhvillim dhe modernizim të infrastrukturës	Mos ekzistimi i infrastrukturës hekurudhore që kalon nëpër territor të Komunës së Kamenicës
Afërsia me rrugët rajonale	Shpejtësia e qarkullimit të mallrave
Potencialet për zhvillim ekonomik	Mungesa e infrastrukturës hidro -ekonomike e nivelit të dëshiruar
Infrastruktura e telekomunikimit që ka Kamenica	Mos mbulimi i gjithë territorit të Komunës së Kamenicës
Shtrirja në disa vendbanime e rrjetit të ujësjellësit	Mos funksionimi adekuat i infrastrukturës së furnizimit me ujë për disa segmente por edhe vendbanime
Shtrirja në disa vendbanime e rrjetit të kanalizimit	Mos mbulimi dhe mosfunksionimi nga sistemi i furnizimit me ujë i të gjitha vendbanimeve
Mbulimi i tërë territorit me rrjet energjetik 10 KV	Infrastruktura energjetike e vjetruar
Kalimi nëpër territor të Kamenicës i largpërçuesit 400KV	Disa segmente jashtëzakonisht të dëmtuara dhe me rrezik për sigurinë
Kalimi nëpër territor të Kamenicës i largpërçuesit 110 KV	Menaxhimi i dobët me këtë infrastrukturë
Kalimi i fibrës optike nëpër territor të komunës	Rrjeti jo i kompletuar në tërë territorin e komunës me internet
Ofrimi i shërbimeve nga disa operator	Rrjeti ngarkuar ,me shpejtësi të kufizuar telekomunikuese dhe me shërbime jo cilësore

	internetit
Trajtimi për çdo ditë e më shumë si prioritet nga të gjithë aktorët për trajtimin e mbeturinave	Shfrytëzimi i shtretërve të lumenjve dhe hapësirave tjera për deponim ilegal

MUNDËSITË	KËRCËNIMET
Lidhja me rrugë e Kamenicës në drejtim të Gjilanit me rrugët e Prishtinës	Trazirat e mundshme
Ndërtimi i hekurudhës Bujanoc, Gjilan, Viti, Ferizaj dhe në drejtim të korridoreve VIII dhe X	Rritje të krimit
Planifikimi i furnizimit me ujë nëpërmes infrastrukturës efikase për tërë komunën	Çrregullime sociale
Modernizimi i rrjetit të bartjes dhe të shpërndarjes duke siguruar integritimin e tyre me rrjetin rajonal	Çrregullim social
Ndërtimi i rrjetit nëntokësor elektroenergjetik Kamenicë-Prishtinë	Avari dhe shkatërrime ekonomike
Mbulimi i tërë territorit të Komunës së Kamenicës me rrjet të internetit	Trazira dhe pakënaqësi e përgjithshme për shkak të cilësisë së dobët telekomunikuese
Fuqizimi i rrjetit në nivel të standardeve evropiane	Kërcënim nga hakerët në llogarit elektronike
Planifikimi i deponive të përkohshme në nivel vendbanimi me hapësira të ndara për mbeturina ndërtimore ,industriale etj	Paraqitja dhe përhapja e ndonjë sëmundje të rrezikshme
Hartimi i projekteve dhe sigurimi i fondeve për zbatim urgjent	Degradimi dhe shkatërrimi i ndonjë zone mjedisore
Planifikimi i një deponie të përkohshme në nivelin komunal	Ndotja e ujërave nëntokësore
Ekzistimi i ndërmarrjes publike	Menaxhimi jo adekuat me mbeturina

FUSHAT TEMATIKE: SHFRYTËZIMI I TOKËS DHE MJEDISIT

PËRPARËSITË	DOBËSITË
Mungesa e një industrie të zhvilluar që ka efekte në fushën e mjedisit	Mungesa e infrastrukturës rrugore bën që të krijohen kolona dhe zbrazje të gazrave të serrës në mjedis.
Mungesa e komunikacionit ajror dhe atij rrugorë me intensitet të lartë bën që në këtë vend të mos ketë emisione të mëdha të gazrave të serrës.	Automjetet dhe mjetet e tjera motorike nuk janë obliguar ligjërisht në standardin e ndotjes(filtër etj)
Sasi të konsiderueshme të burimeve të ujit nëntokësor dhe sipërfaqësorë	Dëmtimi dhe shkatërrimi fizik i disa burimeve të ujërave
Në Komunën e Kamenicës ka sipërfaqe të mëdha tokës me bonitet I - IV	Zvogëlimi i tokave pyjore: nga prerja e pakontrolluar e drunjve, zjarri (kjo po ndikon edhe në rritjen e erozionit)
Në kuptimin e shfrytëzimit të tokës, mund konsiderohet përparësi ekzistimi i tokave pyjore	Degradimi dhe shkatërrimi i sipërfaqeve të mëdha të tokave pyjore
Në kuptimin e shfrytëzimit të tokës, mund	Mosmenaxhimi adekuat dhe mirëmbajtja e pyjeve

konsiderohet përparësi edhe ekzistimi i tokave me destinim për kullosa	
Komuna e Kamenicës ka florë dhe faunë të përshtatshme, disponon me pasuri të rëndësishme mbi dhe nëntokësore	Resurset natyrore nuk janë mirë të hulumtuara dhe gjurmua
Vetëm disa zona të kufizuara kanë erozion të fortë	Sasia e madhe e mbeturinave për kokë të banorit (2kg/kokë të banorit /ditë dhe deponi të egra gati në secilin vendbanim e posaçërisht rethë shtatit të lumit

MUNDËSITË	KËRCËNIMET
Planifikimi dhe përgatitja e projekteve për gjelbërim dhe pyllëzim në hapësira të ndryshme të Komunës së Kamenicës	Krijimi i shirave acidike
Krijimi i mekanizmave në nivel qendror dhe komunal për mbrojtjen e tokës në përgjithsi me theks në tokën bujqësore në funksion të zënies minimale të tokës për vendbanime(urbanizim)	Dëmtimi deri te shkatërrimi i resurseve ujore Degradim dhe shkatërrim i pakthyeshëm i tokës
Planifikimi dhe përgatitja e projekteve të konservimit të tokave pyjore në funksion të shndërrimit gradual(natyrar,artificial) të pyjeve të ulëta në pyje të larta	Degradimi deri te shkatërrimi i resursit të tokës pyjore Degradimi deri te shkatërrimi i resursit të tokës së destinuar për kullosë
Planifikimi dhe zhvillimi i projekteve që sigurojnë ekosisteme të plota pa ndërprerë rrjedhat dhe ciklet e mbyllura	
Hartimi i planeve dhe projekteve për futje në zona të mbrojtura të zonave të pasura me florë dhe faunë duke specifikuar edhe peizazhet dhe monumentet e natyrës	Degradim dhe shkatërrim të zonave me peizazhe dhe monumente të natyrës
Planifikimi dhe zhvillimi i projekteve për deponim të ndarë të mbeturinave, në nivel të një vendbanimi ose disa vendbanime një deponi , një deponi duhet planifikuar në nivel komunal të gjitha të deponitë të jenë të karakterit të përkohshme deri sa të funksionoj deponia regjionale	Nga fatkeqësitë natyrore si Tërmeti i shkallës së lartë mund ta kërcënojë Komunën e Kamenicës pasi gjendet në një zonë sizmike
Zhvillimi i konceptit kompakt në nivel vendbanimi	Shfrytëzim jo i qëndrueshëm dhe jo racional i tokës ndërtimore
Hapësira të mjaftueshme brenda zonave të ndërtimit	Dendësi e ultë e banimit

SINERGJIA DHE ÇËSHTJET NDËRLIDHËSE//BASHKËPUNIMI DHE BASHKËVEPRIMI	
PËRPARËSITË	DOBËSITË
Ekzistimi i drejtorive të ndryshme në nivelin komunal në Qytet Ekzistimi i kompanive publike në Qytet Ekzistimi i Shoqërisë Civile në Qytet Ekzistimi i Gjykatave në Qytet Ekzistimi i Policisë së Kosovës në Qytet Ekzistimi i Agjencioneve në nivel qendror Ekzistimi i ministrive të ndryshme Ekzistimi i donatorëve Ekzistimi i OJQ-ve ndërkombëtare dhe vendore Ekzistimi i sektorit privat	Mos funksionimi adekuat i bashkëpunimit horizontal(drejtoritë në mes vete) Mos funksionimi i bashkëpunimit donator – agjencion ose OJQ zbatuese e projekteve Mos funksionimi adekuat i bashkëpunimit vertikal(bashkëpunimi në mes të ministrive,Agjencioneve , komunës dhe Qytetit Mos funksionimi adekuat i bashkëpunimit në mes sektorit publik dhe privat Mos funksionimi adekuat shoqëri civile autoritete Mos funksionimi adekuat i bashkëpunimit horizontal Qytetit- Komunë – Gjykatë-Polici
MUNDËSITË	KËRCNIMET
Krijimi i sistemit të informimit të ndërsjellë dhe bashkëpunimit në nivel drejtorish Krijimi i sistemit të informimit të ndërsjellë dhe bashkëpunimit adekuat në nivelet qendrorë –lokal Ngritje kapacitetesh në mënyrë të ndërsjellë Identifikim i projekteve prioritare Sigurim fondesh për implementim Krijim partneritetesh publiko private Shfrytëzim i zonave me mirëkuptim për destinime të caktuara Krijimi i sistemit të informimit të ndërsjellë dhe bashkëpunimit adekuat në Qytetit - Komunë-Gjykatë-Polici Ngritje standardi Ngritje e kënaqësisë qytetare	Degradim dhe shkatërrim i zhvillimeve Kriza institucionale Tendosje dhe keqëkuptime Humbje investimesh Pakënaqësi dhe trazira Mos zbatim Planesh Mos efikasitet dhe krizë sociale Rritje e krimit dhe korrupsionit

4.2 ANALIZËN E NDËRLIDHJEVE NË MES TË ÇËSHTJEVE,POLITIKAVE DHE PROGRAMEVE;

Trajtimi profesional i integruar i hapësirës së Komunës së Kamenicës, është njëri nga faktorët shumë të rëndësishëm që do të shërbejë si bazë e mirë edhe për analizën e ndërlidhjeve me çështjet e zhvillimit ekonomik, social si dhe me çështjen e mbrojtjes së mjedisit, por edhe trajtimit të ndërlidhjes në mes politikave të krijuara në nivel qendror, lokal ose atyre konform marrëveshjeve dhe obligimeve ndërkombëtare, siç janë politikat e banimit, bujqësisë, zhvillimit ekonomik, politikave sociale ,mjedisore, të trafikut dhe të gjitha politikave dhe programeve që i përkasin këtyre fushave .

Sipas ligjit dhe akteve nënligjore gjatë hartimit të **Planit Zhvillimor Komunal** dhe atij **Urban**, jemi të obliguar të marrim në konsideratë të gjitha çështjet e rëndësishme, të bëjmë një analizë të ndërlidhjeve në mes tyre, në mes politikave dhe programeve dhe natyrisht në koordinim me grupet punuese, si dhe me faktorët tjerë relevantë. Të identifikohen çështjet më problematike dhe ato që ndërlidhen dhe shkaktojnë probleme në shumë fusha tjera, ku paraqesin kërcënim te një numër i madh njerëzish, në kuptimin socio-ekonomik , në kuptimin mjedisor, në kuptimin e baraspeshimit dhe shfrytëzimit të atyre politikave, që prodhojnë qëndrueshmëri dhe përkrahin programet të cilat janë reale, të domosdoshme dhe të zbatueshme për rrethanat tona.

Analiza e të drejtave njerëzore dhe të planifikimit-në veçanti e drejta për jetë, informim, shëndet, punë, rekreacion etj.

E drejta për shëndet -është përmbledhje shumë e gjerë dhe komplekse e çështjeve të ndërlidhura mes vete, pasi që shëndeti dhe mirëqenia janë ngushtë të lidhura në të gjitha fazat dhe aspektet e jetës. Të drejtat specifike për shëndetin, mund të gjenden nëpër dokumente ndërkombëtare të pranura edhe nga Kosova, siç është **dokumenti për të drejtat e njeriut**. Në esencë, të gjitha të drejtat e njeriut janë të ndërlidhura dhe të ndërvarura mes vete, duke bërë realizimin, neglizhimin, si dhe shkeljen e të drejtave të njeriut, për një numër më të madh e të drejtave, e jo vetëm ndaj një të drejte të vetme dhe të izoluar nga të tjerat. Kjo ndërlidhje bëhet më e qartë kur merret parasysh se një e drejtë njerëzore (p.sh. shëndeti), kërkon plotësimin e të gjitha nevojave njerëzore, qoftë fizike, (nevoja për ajër, ujë, ushqim, etj.) qoftë të atyre sociale dhe psikologjike, (siç janë, nevoja për dashuri, familje dhe shoqëri).

Nisur nga Deklarata Universale për të Drejtat e Njeriut , 1948, ku në nenin 25 thuhet: “Çdokush ka të drejtë për një nivel jetese që siguron shëndetin dhe mirëqenien e tij dhe të familjes së tij, duke përfshirë këtu ushqimin, veshmbathjen, strehimin, kujdesin mjekësor dhe shërbimet e nevojshme sociale.

Të drejtat e njeriut kanë të bëjnë me obligimet që i kanë shtetet(Kosova),në këtë rast edhe Komuna e Kamenicës, si një njësi e shtetit për ti kontribuar përmbushjes së këtyre nevojave dhe për t’ua mundësuar grupeve dhe individëve një jetë sipas standardeve evropiane.

Pasi që **Plani Zhvillimor Komunal** dhe **Urban i Kamenicës** është multisektorial dhe përfshinë të gjitha fushat dhe ka për qëllim plotësimin, krijimin dhe shfrytëzimin racional dhe të qëndrueshëm të hapësirave dhe kushteve, për të siguruar për këtë gjeneratë, pa kërcënuar të ardhshmet, shëndet sa ma të plotë e cila nënkupton: “gjendje të plotë fizike, mendore dhe mirëqenie sociale dhe jo vetëm mungesë e sëmundjeve ose gjendjes së dobët shëndetësore” nënkuptohet rëndësia e ndërlidhjes në mes të këtyre çështjeve, aspekteve, politikave e programeve dhe planifikimit si proces dhe planit si dokument, i cili synon të ruajë dhe zhvillojë hapësira e projekte për të arritur këto cilësi konform deklaratës për të drejtat e njeriut lidhur me hapësirën.

Analiza të njëjta, sikur për shëndetin janë bërë edhe për të drejtat tjera të njeriut gjatë hartimit të dokumentit.

Është e qartë se Qyteti i Kamenicës si edhe pjesa ma e madhe e Kosovës ballafaqohet me **burime të reduktuara për financimin** e zhvillimeve dhe projekteve kapitale, që ndërlidhet fuqishëm

me çështjen e zhvillimit ekonomik me politikat e ekonomike, papunësinë (norma e vlerësuar e papunësisë 55-65%) dhe varfërisë në aspektin social dhe lidhet me sektorin publik në përmirësimin e infrastrukturës publike.

Gjendja aktuale në sektorin e energjetikës, telekomunikimeve dhe transportit rrugor mund të konsiderohet, si një çështje që prezanton një faktorë limitues në zhvillimin ekonomik, social dhe mjedisor. Aktiviteti investues i bizneseve private në periudhën e pasluftës ka shënuar rritje të vogël ekonomike dhe të punësimit, por që tani vërehen shenja të recesionit në kuptim të rënies së vëllimit të qarkullimit mesatar për një ndërmarrje dhe rritjes së punësimit. Aktiviteti investues i bizneseve private lidhet edhe me shfrytëzimin joracional të hapësirës, me planifikimin e hapësirave dhe zonave (zona industriale dhe inkubatorët e biznesit) për thithje të këtyre investimeve dhe aspektet tjera.

Në këto kushte, krijuesit e politikave ekonomike sfidohen me nevojën e nxitjes së investimeve të reja. Prandaj krijimi një ambienti miqësor afarist dhe ambientit adekuat institucional, për tërheqjen e investimeve të jashtme të drejtpërdrejta imponohet si një nga prioritetet më të rëndësishme të politikave ekonomike dhe reformës ekonomike. Është e kuptueshme se vetëm (IJD) investimeve të jashtme direkte nuk mund ti shpejtojnë aktivitetet më se të domosdoshme investuese. Synimi duhet të jetë që ato të bëhen një burim i rëndësishëm dhe komplementar me burimet e tjera të financimit. - planet zhvillimore komunale dhe urbane duhet planifikojnë zonat industriale, të cilat do të ndërlidhen me zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe me politikat e punësimit, infrastrukturës dhe thithjen e investimeve nga bizneset e komunës, bizneset tjera në Kosovë dhe jashtë Kosovës.

Politikat e zhvillimit rural-ndërlidhen me zvogëlim e migrimeve të jashtme dhe si çështje që duhet të trajtohet është të krijohen kushte të domosdoshme për mënjanimin e problemeve të rënda njerëzore dhe sociale, të cilat rezultojnë me migrimet e popullatës nga zonat rurale. Zhvillimi rural është një çështje e cila ne vetvete përfshinë: zhvillimin e bujqësisë, shfrytëzimin racional të resurseve natyrore, zhvillimin e transportit rural, ujin dhe higjienën, zhvillimin e telekomunikimeve, zhvillimin e shkollimit, shëndetësinë dhe shërbimet sociale. Në këtë aspekt, gjatë këtij punimi do të mundohemi të paraqesim rëndësinë e të gjithë faktorëve kryesore të zhvillimit rural dhe ndërlidhjen shume të forte në mes tyre. Aktualisht, në të gjithë komunën, varfëria është prezentë kryesisht në vendet rurale e sidomos në ato kodrinore malore. Si rezultat i kësaj situate, zhvillimi rural ndërlidhet me zbutjen e varfërisë

Nga kjo analize e ndërlidhjes së politikave, programeve dhe çështjeve mund të konkludojmë se, për një zhvillim rural të qëndrueshëm në Komunën e Kamenicës, duhet të kemi investime më të mëdha si publike ashtu edhe private në zonat rurale. Orientimi vetëm në zhvillimin e bujqësisë në zonat rurale nuk është i mjaftueshme për rritjen e standardit jetësor të familjeve rurale. Investimet duhet të orientohen kryesisht në zhvillim të infrastrukturës, përmirësim të mjedisit afarist në zonat rurale, zhvillim të shkollimit dhe shëndetësisë, si dhe ofrim të shërbimeve publike, zhvillimin e zonave rekreative turistike etj. Për një zhvillim rural të qëndrueshëm në komunë, duhet të ketë me shume investime të orientuara kah bizneset jo-bujqësorë, siç mund të jetë industria e përpunimit të drurit, industria e përpunimit ushqimor dhe industria e bimëve mjekuese. Si çështje gjithashtu ndërlidhet edhe me lehtësirat e mëdha fiskale për prodhimtarinë bujqësorë, në mënyrë që produktet e prodhuara në komunën e Kamenicës si edhe në pjesët tjera të Kosovës të jenë kompetitive me ato të prodhuara në vendet e rajonit. Çështjet ndërlidhen edhe me Tatimin mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), të pajisjeve teknologjike, sepse mënyra aktuale e zbatimit të TVSH-së po i shkakton kufizime të mëdha investimeve private në zonat rurale dhe po i largon investitorët potencial të huaj.

Çështja e sigurimit të ajrit të pastër-është e lidhur në mënyrë përmbajtjesore me shëndetin e njeriut, me zhvillimin industrial ,djegia e karburanteve, fosileve si dhe rritja drastike e trafikut kanë shtuar edhe më shumë ndotjen e ajrit në qytetin e Kamenicës dhe vendbanimet tjera, çka si rrjedhojë mund të shkaktojë probleme shëndetësore serioze. Paralelisht me problemet shëndetësore si rezultat i ngrohjes globale paraqesin brenga të mëdha sociale.

Çështja e Ujit-ndërlidhet si faktorë esenciale me jetën, prodhimin bujqësor e industrial etj. por njëkohësisht çështja e ujit ndërlidhet edhe me mundësin që në raste të jashtëzakonshme të prezantoj kërcënim të madh për jetën dhe hapësirën jetësore. Bujqësinë dhe zhvillimin ekonomik, ujërat nuk njohin kufij dhe përmes qarkullimit të vet natyror janë në dispozicion tonin të vazhdueshëm. Mirëpo ujërat nuk janë një resurs pakufi dhe për këtë kërkon mbrojtje të veçantë . Pra, mund të thuhet lirisht se uji ka ndërlidhje edhe me koston e saj nga aspekti ekonomik, humbjen e ekosistemeve natyrore(llojeve bimore dhe shtazore) me rëndësi farmaceutike dhe në industri të ushqimit.

Cilësia e ujit në komunën e Kamenicës është një çështje që është shumë e ndërlidhur me shëndetësinë e popullatës dhe deri tani ndikim të madh ka pasur në shkaktimin e sëmundjes së veshkave(nefropathia endemike).

Bujqësia-tradicionalisht ka qenë një ndër sektorët më të rëndësishëm në Komunën e Kamenicës. Sot, bujqësia është lënë pas dore dhe si çështje lidhet edhe me politikat e zhvillimit edhe programet për bujqësi(një paketë e projekteve për stimulim, mbrojtje nga vërshimet, masa meliorative deri te grumbullimi i parcelave) si zhvillim ndërlidhet edhe me çështjen e tregtisë pasi që importohen shumica e produkteve bujqësore nga jashtë, lidhet me çështjen e tregut në përgjithësi, me aspektin social, papunësinë dhe varfërinë. Edhe pse ka edhe shumë çështje të hapura, me të cilat ndërlidhen si te fusha e planifikimit që tani është duke u shkatërruar toka bujqësore,deri te kushtet për zhvillimin e bujqësisë, bazuar në parimet organike që janë të favorshme si dhe industrisë ushqimore etj. Edhe pse në disa raste nga përdorimi i plehrave artificiale kemi ndërlidhje me ndotjen e ujërave në Territorin e Kamenicës.

Zhvillimi i qëndrueshëm-ndërlidhet me përmirësimin e cilësisë së jetës që prezanton një dimension social, si dhe me shfrytëzimin racional të resurseve natyrore dhe zvogëlimin e presioneve në mjedis prezanton dimensionin mjedisor. Cilësia e jetës, ndërlidhet shumë me shfrytëzimin e energjisë dhe shërbimet që ofron ajo. Burimi kryesor për prodhimin e energjisë elektrike, që e shfrytëzon e tërë Kosova është linjiti. Çështja qëndron në atë se, si mund ti përdorim resurset ekzistuese të energjisë në mënyrë të qëndrueshme dhe si ti zëvendësojmë ato me burime të ripërtrishme ujin, Diellin, erën, biomasën, mbeturinat që ndërlidhën ndër vete shumë çështje e projekte dhe si energji ndërlidhet edhe me standardet e ndërtimit e izolimit, pasi që ndikojnë në vëllimin e energjisë që do të përdoret.

Energjia që përdoret për ngrohje në Komunën e Kamenicës, në masë të madhe vjen si energji e liruuar nga djegia e druve që ndërlidhet në aspektin social me cilësinë e jetës dhe ngrohjes së 40000 banorëve, ose diku afro 6500 familjeve ku nëse për një sezon një familje harxhon 10 m³ dru, bëjnë 65000 m³ dru. Pra, në çështjen mjedisore, nëse e trajtojmë mund ta merrni me mend se sa sipërfaqe pyjore prehet, me kontestin e planifikimit të ripërlëvizimit e menaxhimit me pyje,me shfrytëzimin e energjiave alternative dhe politikave për energji të ripërtrishme, si dhe në aspektin e ndotjes në kuptimin e vëllimit të ndotjes që lirohet, por edhe zhvillimit ekonomik në kuptimin e kostove për ngrohje dhe zhvillimit të industrisë së përpunimit të drurit deri te aspekti legal.

Gjenerimi i mbeturinave-paraqet një ndër çështjet dhe shqetësimet më të mëdha që ndërlidhet me mjedisin dhe është një barrë e madhe ekonomike për shoqërinë. Pas gjenerimit mbeturinat duhet të

mbledhjen, trajtohen dhe mënjanohen. Ky proces, sërisht ndërlidhet me përdorim të resurseve dhe paraqet një rrezik potencial për ndotje. Për këtë arsye puna me mbeturina ngërthen një mori çështjesh mjedisore, duke përfshirë këtu shfrytëzimin e resurseve natyrore, konsumimin e energjisë, gjenerimin e gazrave që ndikojnë në klimë si dhe kontaminimin e ujërave, tokës dhe ajrit. Për këtë arsye, Komuna e Kamenicës menaxhimin e mbeturinave duhet ta vendosë ndër prioritetet e saj, duke e ndërlidhur edhe në aspektin financiar dhe resurseve humane e teknologjike.

Mbrojtja, konservimi dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i trashëgimisë, i natyrës dhe llojeve të ndryshme të gjallesave, gjatë këtyre viteve të fundit, është bërë bazë e disa politikave dhe ndërlidhet me shumë politika si ,zhvillimore,kulturore etj. Pra, ndërlidhet me çështjen e identitetit që prezanton trashëgimia, në aspektin e mjedisit, prishje të ekosistemeve, baraspeshave mjedisore deri te shkatërrimet e degradimet në fusha të veçanta. Në aspektin e zhvillimit ekonomik, paraqitet si sfidë për resurse shumë të veçanta në kuptimin e mundësisë së zhvillimit të turizmit dhe përfitimeve tjera nga këto vlera, edhe pse në aspektin social gati të gjithë kanë një kënaqësi për këto vlera dhe pothuajse, të gjithë e pranojnë që mbrojtja e trashëgimisë, natyrës dhe llojeve të ndryshme të gjallesave është një kategori zhvillimore esenciale për Komunën e Kamenicës.

Planifikimi, zhvillimi dhe modernizimi i infrastrukturës- është njëra ndër çështjet më përmbajtësore, kështu që rrjeti dhe cilësia e infrastrukturës paraqet bazën e integritit hapësinor, ku ndërlidhet me çështjet komplekse të zhvillimit ekonomik si dhe parakushtin e parë të arritjes së zhvillimit harmonik (shfrytëzimi i resurseve, krijimi i zonave të zhvillimit ekonomik duke filluar nga zonat industriale, zonat rekreative, infrastrukturës sociale-kulturore etj). Shpërndarja adekuatë e infrastrukturës ndërlidhet edhe me realizimin e drejtpeshimit hapësinor në kuptimin e përqendrimit të popullsisë, në aspektin social (krijimi i një cilësie të jetës, mundësia e punësimit, reduktim i varfërisë etj.), por edhe aspektin mjedisor ndërlidhet me efektet potenciale ndotëse të mjedisit. Duhet të ndërmerren masat mbrojtëse dhe kostot e përafërta si gjatë fazës së ndërtimit ashtu edhe gjatë fazës së operimit të infrastrukturës së planifikuar, e cila do të zhvillohet dhe modernizohet, ashtu edhe në nivelin komunal.

Edukimi, arsimimi dhe ndërgjegjësimi për zhvillimin socio-ekonomik dhe mjedisin është një proces mjaft kompleks, ngritja edukativo- arsimore dhe e ndërgjegjes për zhvillimin socio-ekonomik dhe mbrojtjen, ruajtjen dhe qëndrimin miqësor ndaj çështjeve dhe problemeve mjedisore, Gjithashtu, është e lidhur ngushtë me krijimin e hapësirave dhe infrastrukturës adekuatë, futjes së planprogrameve dhe teknologjive bashkëkohore të ligjëritimit dhe aftësimi. Ky proces nënkupton krijimin e qëndrimit pozitiv dhe të menduarit kritik ndaj të gjitha kërkesave dhe ofertave në tregun komunal të punës, tregut kosovar dhe atij ndërkombëtar. Ky proces, gjithashtu, nënkupton edhe marrjen e qëndrimit ndaj asaj se, çka duam dhe si mundemi ta përgatisim rininë tonë që të jetë konkurruese në tregun e vlerave. Në çfarë profilesh duhet të përgatitet që ti kontribuojë aspektit ekonomik, krijimit të vendeve të reja të punës dhe stimulimit të zhvillimit ekonomik, aspektit social dhe krijimit të një cilësie të jetës, reduktim të varfërisë si dhe qëndrimin pozitiv dhe kritik ndaj atyre që shkaktojnë dukuri negative në aspektin social, ekonomik si dhe për mjedisin ose për pjesë të tij. Gjithashtu, ky proces ka të bëjë edhe me ngritjen e çështjes së ndjeshmërisë së qytetarëve për të marrë pjesë në të gjitha proceset e vendimmarrjes, lidhur me të ardhmen e zhvillimit socio-ekonomik të mjedisit si dhe gjendjen e tij momentale në marrjen e përgjegjësie.

KONKLuzion.

Kjo analizë ka nxjerrë në sipërfaqe një numër çështjesh që duhet trajtuar si, ajo e të drejtave të njeriut, ujit të pijes, ngrohjes, papunësisë, të profileve të caktuara arsimore, bujqësisë, trajtimit të mbeturinave etj. për shkak të ndikimeve të mëdha që kanë në fushat e zhvillimit ekonomik dhe çështjet tjera.

5 VLERËSIMIN E KAPACITETEVE INVESTIVE KOMUNALE ËSHTË PËRVETËSUAR EDHE PËR NIVELIN URBAN SI QENDËR ADMINISTRATIVE E KAMENICËS, QË PËRMBAN INFORMATA MBI KAPACITETET DHE RESURSET INVESTIVE

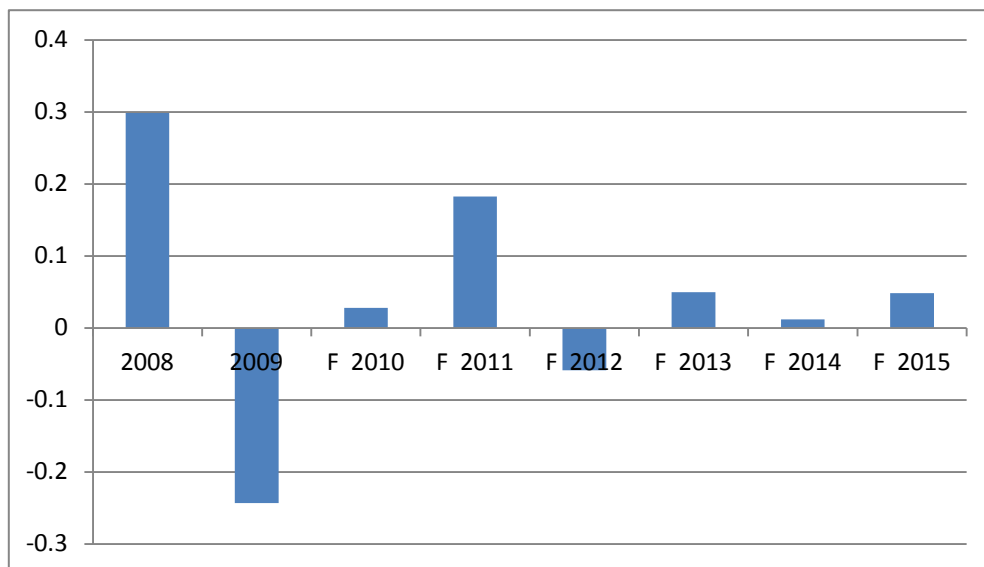
KAPACITETET INVESTIVE TË KOMUNËS SË KAMENICËS

Raporti më poshtë skicon përformancën (pasqyrën e suksesit) e komunës në të kaluarën në gjenerimin e të hyrave vetanake dhe interpreton disa nga studimet për kategoritë e të hyrave vetanake të ndryshme gjatë periudhës 2007-2009. Pastaj, raporti skicon supozimet e bëra në modelin parashikues, për të bërë parashikimet për gjenerimin e të hyrave vetanake për periudhën 2012-2017. Duke u siguruar se këto parashikime janë arritur, raporti analizon trendet e parashikuara dhe përpiqet që të interpretojë shkaqet e përformancës së tillë të parashikuar. Më në fund, raporti jep disa sugjerime treguese në fushat, në të cilat komunat do të mund të ndihmoheshin nga projekti për të arritur objektivin e rritjes së të hyrave vetanake të gjeneruara nga komuna.

5.1 Të hyrat vetanake të parashikuara –Komuna e Kamenicës

LLOJI I TË HYRAVE VETANAKE	2007	2008	2009 F	2010	F 2011	F 2012	F 2013	F 2014	F 2015
1 TATIMI NË PRONË	125,882.46	182,500.68	160,119.44	164,602.78	169,211.66	174,118.80	179,342.36	184,901.98	187,860.41
2 TAKSAT NË BIZNES DHE TATIMET	99,386.65	120,981.92	101,822.85	128,652.11	139,455.35	152,483.61	166,733.69	148,794.28	161,132.38
3 TË HYRAT NGA SHFRYTËZIMI I PRONËS KOMUNALE	7,265.60	18,165.00	12,126.90	18,190.80	18,815.84	19,666.55	21,214.69	23,585.23	29,164.01
4 TË HYRAT NGA OFRIMI I SHËRBIMEVE	73,752.56	92,830.63	69,420.69	79,409.84	83,045.77	86,731.34	90,298.23	93,544.90	96,439.48
5 TË HYRAT NGA GJOBAT KOMUNALE, TËE GJYKATAVE DHE POLICISË	96,615.37	113,065.76	128,740.92	132,519.05	135,439.91	139,734.65	145,509.84	152,984.14	162,306.34
6 TË HYRAT TJERA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7 TË HYRAT NGA TAKSAT ADMINISTRATIVE DHE TATIMET	30,373.64	93,902.60	133,237.06	142,619.93	150,943.39	158,662.28	165,715.10	172,584.90	179,799.83
8 PJESËMARRJA E QYTETARËVE(SHËNDETËSI DHE ARSIM)	54,644.60	75,984.35	68,357.91	71,775.81	75,364.60	79,132.83	82,298.14	84,767.08	86,462.42
9 GRANTET DHE DONACIONET	242,460.00	250,933.91	44,000.00	0.00	100,000.00	10,400.00	10,500.00	10,600.00	10,700.00
T O T A L :	730,380.88	948,364.85	717,825.77	737,770.32	872,276.52	820,930.06	861,612.05	871,762.52	913,864.87
Ndryshimi në përqindje nga viti në vit në THV të gjeneruara		0.298452459	-0.243091127	0.0277847	0.182314463	-0.058865	0.049556	0.01178079	0.048295669
Të hyrat e bartura	240,000.00	252,000.00	312,000.00	184,442.58	191,900.83	139,558.11	129,241.81	104,611.50	91,386.49
TOTALI I PËRGJITHSHËM NË DISPOZICION TË KOMUNËS	970,380.88	1,200,364.85	1,029,825.77	922,212.92	1,064,177.53	960,488.11	990,853.91	976,374.03	1,005,251.41

Siç mund të shihet nga tabela e parashikimit të të hyrave vetanake , THV për Komunën e Kamenicës, rriten deri në 913,846.87 € në fund të vitit 2015. Kur t'i shikojmë të hyrat e përgjithshme vetanake, duket qartazi ekziston një trend pozitiv . Krahasuar me vitin e mëparshëm, THV rriten për çdo vit, përveç për vitin 2011 siç paraqitet në tabelën më poshtë:

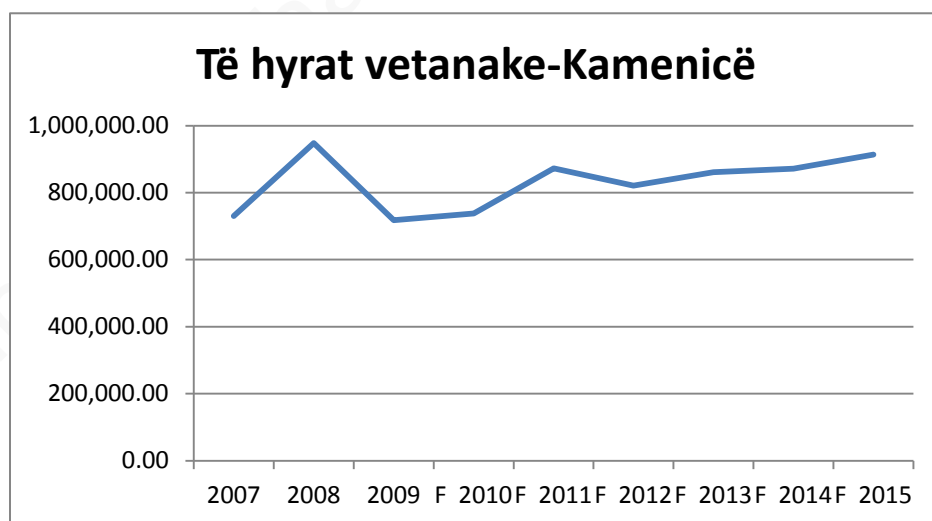

THV në të kaluarën dhe të parashikuara nga viti në vit me ndryshimin e përqindjes.

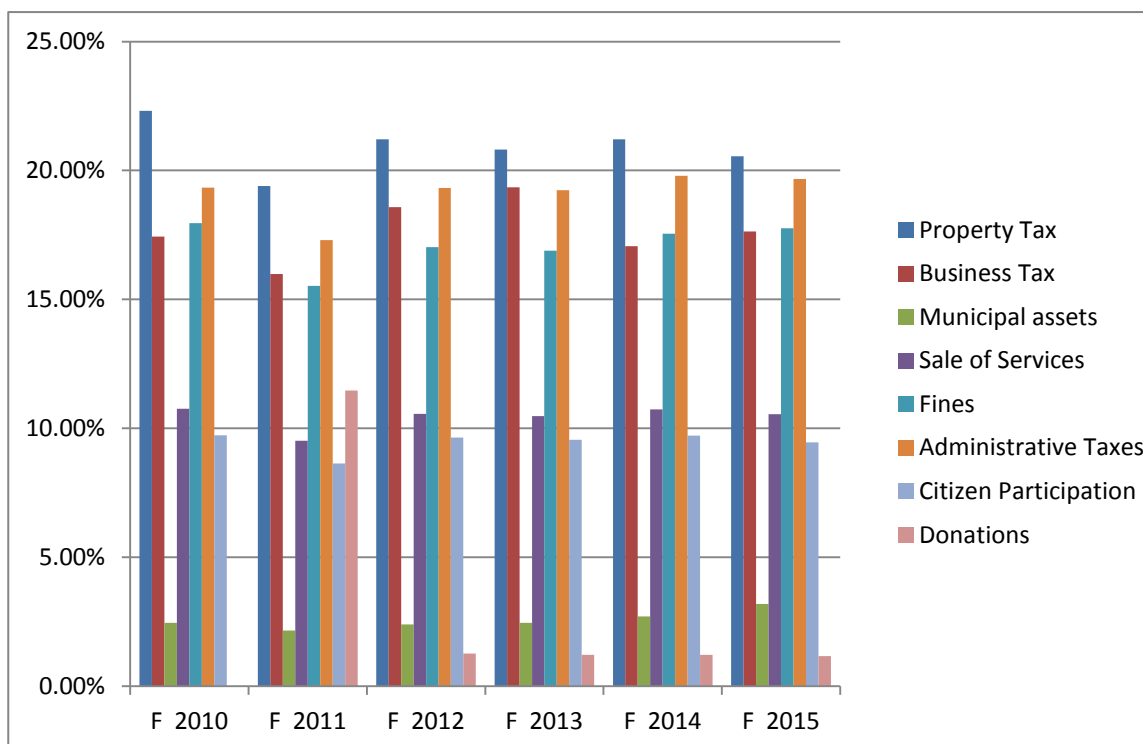
Edhe pse viti 2008 ishte një pikë ngritëse, lëvizësit kryesore aty ishin grandet dhe donacionet, që nëse do të përfshiheshin në atë nivel në vitet e parashikuara do të ofronin një nivel shumë më të lartë e të hyrave vetanake të përgjithshme. Sidoqoftë, kur të jetë shumë e kujdesshme me grande dhe donacione, komuna në bazë të parashikimeve mund të arrijë të gjenerojë deri në 34% më shumë në vit, krahasuar me të hyrat vetanake të gjeneruara në vitin 2009. Kjo mund të arrihet, nëpërmjet menaxhimit më të mirë dhe shfrytëzimit të burimeve dhe shërbimeve komunale, si dhe nëpërmjet mbikëqyrjes më efikase, inspektimeve dhe zbatimeve.

Grafiku i mëposhtëm tregon THV në të kaluarën dhe të projektuarat deri më 2015:

:

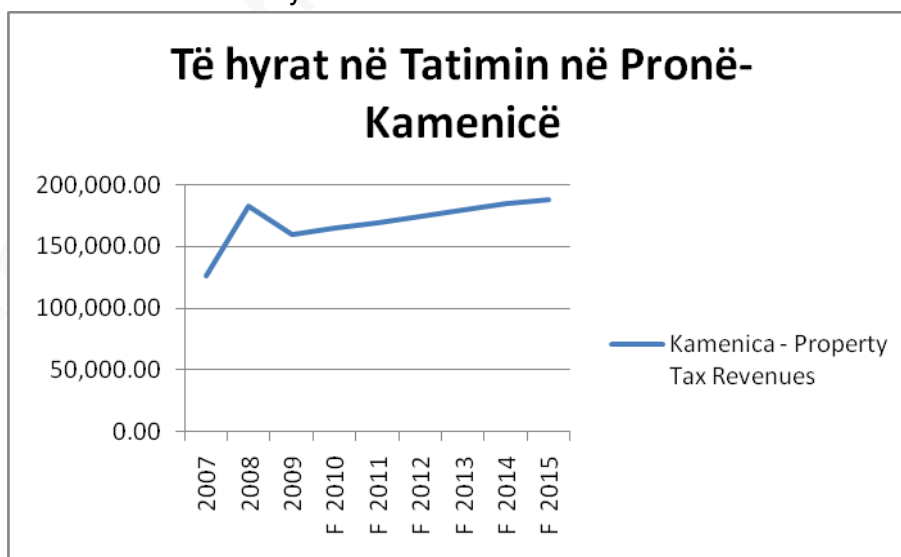

Të hyrat vetanake në të kaluarën dhe të parashikuarat

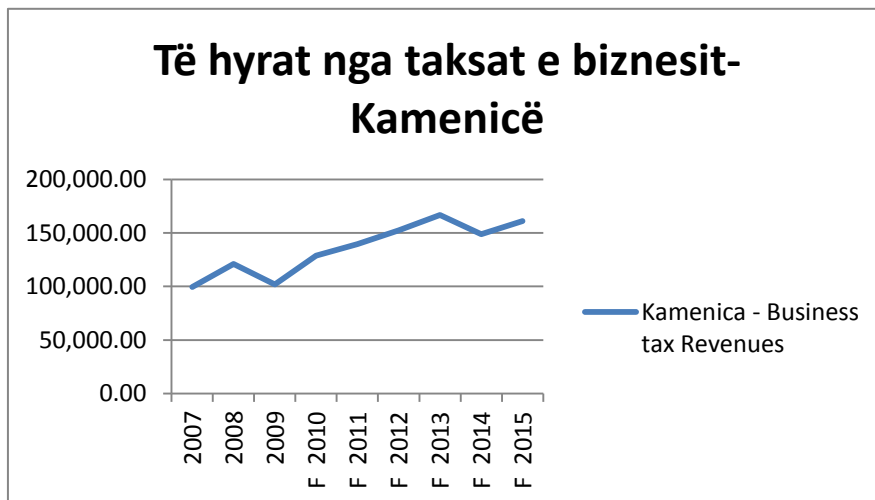
Pjesëmarrja e secilës kategori të të hyrave vetanake në të hyrat vetanake të përgjithshme të parashikuara për Komunën e Kamenicës:

Siç mund të shihet nga grafiku më lartë, lëvizësit kryesore të THV gjatë periudhës në vijim mbeten të jenë, tatimi në pronë, taksat në biznes dhe tatimet, shërbimet komunale , taksat administrative , tarifat dhe gjobat e lëshuara nga gjykatat , policia e trafikut dhe komuna. Këto janë fushat, ku komuna duhet të përpiqet të arrijë ngritje sa i përket e të hyrave vetanake, nëpërmjet efikasitetit të shtuar në menaxhimin e tyre financiar dhe zbatimin.

Rritja e secilës kategori të të hyrave vetanake të parashikuara

Të hyrat nga tatimi në pronë vazhdojnë të rriten për shkak të regjistrimit të përmirësuar, menaxhimit të bazës së të dhënave , faturimit të përmirësuar dhe zbatimit më të mirë. Të hyrat nga ky tatim, gjithashtu do të ngriten për shkak të rritjes së natyrshme të komunës si dhe rritjes së ekonomisë. Më në fund, gjithashtu mund të llogaritet në mbledhjen e të hyrave të detyrimeve tatimore nga vitet e kaluara, e cila duhet të bëhet në bashkëpunim të ngushtë me departamentin e tatimit në pronë në Ministrinë e Ekonomisë dhe Financave.

Paraqitja e të hyrave nga taksat e biznesit

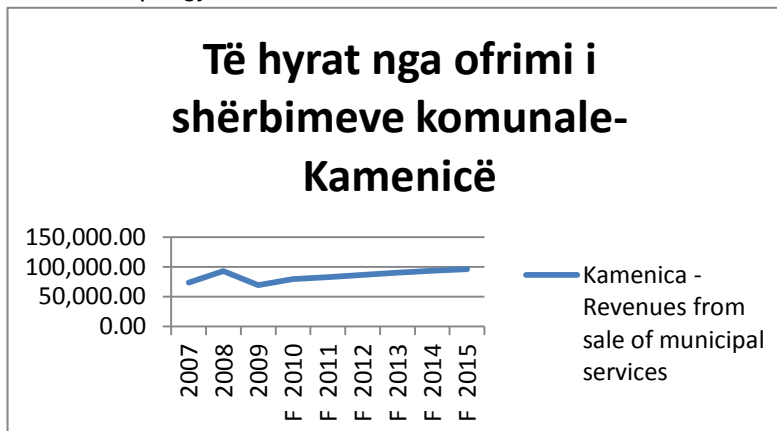
Tatimet në biznes kanë një rritje të madhe potenciale, për shkak të rritjes ekonomike , regjistrimit më të mirë, shërbimit të bizneseve dhe zbatimit të përmirësuar. Grumbullimi i shtuar i tatimit të biznesit, gjithashtu mund të arrihet nëpërmjet një bashkëpunimi më të mirë me komunat dhe Ministrinë e Tregtisë dhe të Industrisë (njësia e regjistrimit të biznesit). Më në fund, prania e përmirësuar e zyrtarëve komunalë brenda komunitetit të biznesit dhe zbatimi më i mirë i rregulloreve komunale, mund të ndihmojë në përmirësimin e të hyrave nga bizneset. Rritja e parashikuar krahasuar me vitin 2009 është 58.24% deri me 2015.

Të hyrat Komunale nga shfrytëzimi i pronës

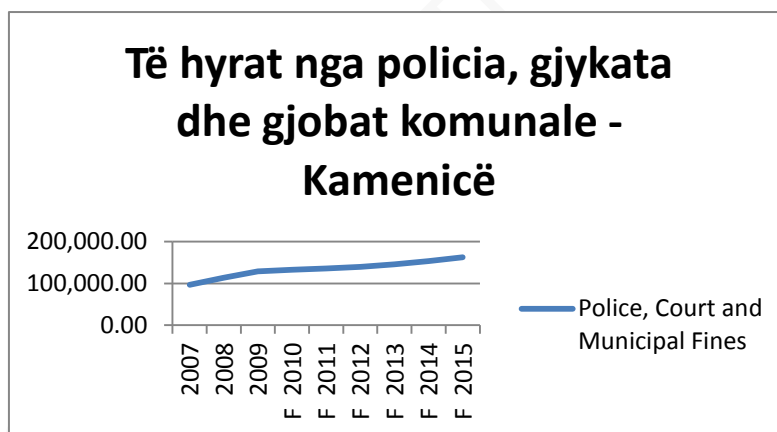
Të hyrat nga shfrytëzimi i pronës komunale, nuk përbëjnë një përqindje të madhe e të hyrave vetanake të përgjithshme , sidoqoftë, me menaxhimin e përmirësuar të aseteve komunale, rritja e të

hyrave nga kjo kategori mund të jetë 3 herë krahasuar me vitin 2009, dhe deri atëherë të përbëjnë rreth 3.19% të të hyrave vetanake të përgjithshme.

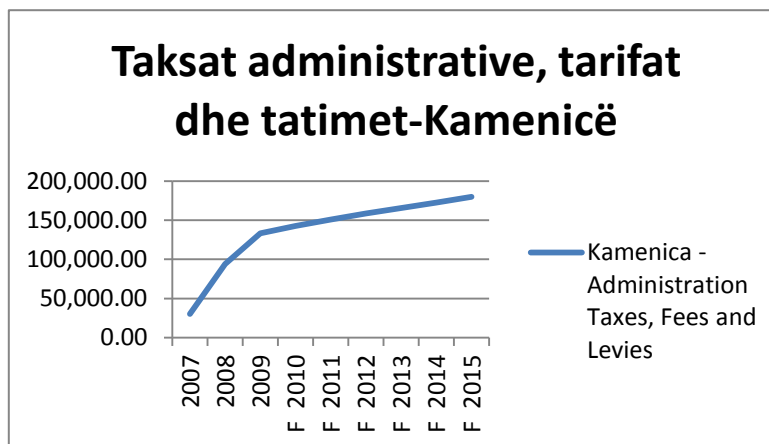
Të hyrat nga shërbimet Komunale

Të hyrat nga ofrimi i shërbimeve komunale, janë një kontribuues i rëndësishëm për të hyrat vetanake në komunë, duke përbërë një mesatare prej 10.44% e të hyrave të parashikuara. Parashikimet janë, nëse ka një efikasitet të shtuar dhe përgatitje më të mirë të shërbimeve komunale, Komuna e Kamenicës mund të arrijë një rritje prej 38.92% në gjenerimin e të hyrave nga ofrimi i shërbimeve komunale.

Të hyrat Komunale nga Policia dhe Gjykata

Të hyrat nga gjobat e lëshuara nga gjykatat, policia dhe komuna janë dhe vazhdojnë të jenë kontribuuesë të mëdhenj e të hyrave vetanake komunale, ku mesatarisht duke kontribuar me 17.44% në hyrjet e gjeneruara nga komuna në vitet deri më 2015. Komuna duhet të përpiqet të rrisë pjesëmarrjen në këto tarifa, duke rritur kontributin në këtë kategori që vijnë nga gjobat komunale nëpërmjet përmirësimit të efikasitetit të shërbimeve komunale të inspektimit.

Të hyrat komunale nga taksat administrative

Taksat administrative, tarifat dhe tatimet pritet që të kontribuojnë me një mesatare prej 19.11% në të hyra vetanake të gjeneruara nga komuna. Rritja e të hyrave të gjeneruara nga kjo kategori, do të rezultojë në një rritje prej 34.94% në të hyrat e gjeneruara krahasuar me vitin 2009.

Të hyrat komunale nga arsimi dhe shëndetësia

Të hyrat e parashikuara që vijnë nga pjesëmarrja e qytetarëve në pagesat e shëndetësisë dhe arsimit, kontribuojnë me një mesatare prej 9.46% të të hyrave vetanake të gjeneruara gjatë periudhës 2010 – 2015. Kjo do të rezultojë në një rritje prej 26.48% të të hyrave të gjeneruara nga kjo kategori krahasuar me ato të gjeneruara në vitin 2009.

FUSHAT POTENCIALE PËR INTERVENIM DHE PËRKRAHJE

Fushat potenciale për përkrahje nga projekti për Komunën e Kamenicës në rritjen e nivelit të të hyrave vetanake të gjeneruara duhet, të fokusohen në kategoritë e THV që mund të ndikohen nga veprimet e autoriteteve komunale dhe ku mund të ketë përfitime të qarta në përmirësimin e performancës komunale.

Tatimi në pronë, duke qenë njëri nga kontribuuesit më të mëdhenj, është një fushë që duhet të përkrahet. Aktualisht, komuna nuk e freskon bazën e të dhënave të pronave siç kërkohet nga ligji (1/3 e

bazës së të dhënave e freskuar në vit),dhe faturimi bëhet bazuar në bazën ekzistuese së të dhënave nga Departamenti Qendror i tatimit në pronë në Ministrinë e Financave, pa asnjë komunikim të drejtpërdrejtë ne mes të komunës dhe nivelit qendror. Janë disa raporte se një projekt i financuar suedez, do të përkrahë komunat në freskimin e bazës së të dhënave të pronave gjatë vitit 2011. Kjo do ti mundësojë komunave, që të kenë një pasqyrë më të qartë të bazës së tatimit të tatueshëm dhe përmirësimit të politikave të tatimit që ata aplikojnë, si dhe përmirësimin e efikasitetit në zbatim dhe reagimin e komunës në dërgimin e projekteve të investimeve kapitale në zona kadastrale përkatëse që paguajnë . Një fushë për përkrahje nga mund të jetë, në përgatitjen e publikimeve komunale dhe ngjarjeve në terren në mënyrë që të prezantohen rezultatet e arritura në grumbullimin e tatimit në pronë dhe të promovojë efektin e grumbullimit të përmirësuar në jetën e përditshme të qytetarëve të zonave përkatëse.

Komuna, gjithashtu mund të përkrahet në gjenerimin e të hyrave nga bizneset. Kjo mund të bëhet në dy drejtime: Njëri është që ti ndihmojë ata në përmirësimin e regjistrimit të bizneseve dhe klasifikimin, si dhe si rezultat të prodhojë politika më të mira tatueshme për bizneset. Gjithashtu, projekti mund të përqipet që të përmirësojë lidhjet në mes të komunave dhe Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë në shkëmbimin e informatave për bizneset e regjistruara dhe funksionimin e tyre aktual. Një bazë e të dhënave të tatimeve të pa grumbulluara mund të krijohet në komunë dhe të freskohet në baza vjetore, kështu që mund të eliminohen bizneset që janë mbyllur, bankrotuar apo që nuk janë aktive, gjersa në të njëjtën kohë mundëson shënjestrim më të mirë të bizneseve ekzistuese, funksionale dhe të suksesshme. Duhet të përdoren politika për kushtëzimin e shërbimeve komunale për bizneset që kanë taksa dhe tatime të pakryera.

Më tutje, Komuna e Kamenicës, aktualisht nuk grumbullon asnjë të hyrë nga licencat për shfrytëzimin e hapësirës për reklamim. Një rekomandim, është që komuna të fillojë të vendosë tarifa në rregulloren komunale dhe ti zbatojë ato në baza të barabarta për të gjitha bizneset dhe ofruesit e hapësirave për reklamim. Grumbullimi i tarifave për shfrytëzimin e pyjeve dhe zbatimi i përmirësuar i këtyre tarifave, i përkrahet nga nivelet më të larta politike për lobim, në mënyrë që komuna të menaxhojë tarifat dhe tatimet që vijnë nga shfrytëzimi i pyjeve, mund të rezultojë në një burim të mirë e të hyrave për komunën.

Dhënia me qira e tokës komunale, ndërtesave dhe hapësirave është një burim tjetër i mirë i të hyrave, nëse menaxhohet si duhet. Komuna aktualisht ka të hyra të paqëndrueshme nga kjo kategori kryesisht për shkak të menaxhimit joadekuat. Shfrytëzimi i aseteve komunale mund të bëhet më atraktiv nëpërmjet investimeve strategjike , vendimeve dhe politikave stimuluese.

Kompletimi i dokumentacionit të planifikimit hapësinor, duke përfshirë planin urban dhe rregullativ të detajuar , do ti lejojë komunës që të inkurajojë zhvillimin , posaçërisht në sektorin e ndërtimtarisë. Kjo do të ndihmonte komunën të rriste të hyrat nga lejet për ndërtim, si dhe shërbimet tjera, duke stimuluar aktivitetin e ndërtimit të ri dhe legalizimin e pronave të paregjistruara dhe pa leje.

Projekti, gjithashtu mund të përkrahë komunën në identifikimin e donatorëve potencial dhe të fushave që mund të përfitojnë nga grandet dhe format e tjera të përkrahjes nga donatorët. Kjo përkrahje më tutje, mund të përfshijë asistencë dhe aftësim në planifikimin e projekteve, shkrimin e propozimeve, ngritjen e fondeve dhe teknikat për monitorim dhe vlerësim. Kjo do ti mundësonte komunës të trokiste në grande potenciale dhe në dispozicion. Kështu do të ndihmohej në rritjen e të hyrave vetanake në dispozicion.

Ky raport është përgatitur me informatat që mbulojnë performancën financiare deri në vitin financiar 2009. Këshilluesi sugjeron që kjo analizë të freskohet në baza të rregullta vjetore dhe konstatimet e tij të akordohen kur informatat e reja dhe më të detajuara të jenë në dispozicion.

Investimet kapitale

Në investimet kapitale, duhet të përfshin kontributet financiare nga kapacitetet ekzistuese dhe atyre të mundshme.

Kapacitetet ekzistuese përfshinë :

- Buxhetin komunal, sektorin privat, sektorin publik, burimet natyrore, kapacitetet e infrastrukturës publike (ndërtesat) dhe potencialin njerëzor (rinia)

Kapacitetet e mundshme përfshinë :

- Investimet nga jashtë, fondet ndërkombëtare donacionet etj. kreditë dhe grantet si dhe investimet prej qeverisë.
- Edhe pse pagesa e stafit së bashku me shpenzimet për mallra dhe shërbime mbulohet nga fondi i qeverisë, mjetet e grumbulluara as për së afërmi nuk i plotësojnë nevojat lokale të infrastrukturës (rrugë, ujësjellës, kanalizim) si dhe ngritjen e kapaciteteve ekonomike, që do të bënte të mundur rritjen e vendeve të reja të punës, sfidë kjo me të cilën do të ballafaqohemi edhe në vitet në vijim.
- Komuniteti i biznesit, kryesisht përbëhet nga ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, ekonomit familijare, kryesisht në lëmin e tregtisë, hotelierisë, zejtarisë, bujqësisë dhe më pak të ndërtimtarisë.
- Ndërmarrjet shoqërore, të cilat tanimë janë privatizuar e që në të kaluarën kanë qenë gjigante, nuk kanë ofruar rezultate të pritura.
- Burimet natyrore do të shfrytëzohen në mënyrë sa më racionale, duke e mbrojtur ambientin jetësorë.
- Te grantet e rregullta të Qeverisë së Kosovës
- Komuna mund të aplikojë taksa të veçanta për investime të veçanta.
- Zvogëlimi i shpenzimeve për mallra dhe shërbimeve, shpenzimeve komunale, mund të rrisin investimet kapitale.
- Mekanizmi më mirë për marrjen e donacioneve nga jashtë është formula komuniteti, komuna dhe donatorët.

Rekomandimet për rritjen e kapaciteteve investuese të komunës

Rekomandimet për rritjen e kapaciteteve investuese të komunës janë :

- Rritja e kapaciteteve për tërheqjen e investimeve nga jashtë,
- Krijimi i ambientit të favorshëm për afarizëm,
- Definimi i rregullave unike të thjeshta, të shpejta për themelimin e bizneseve të reja,
- Promovimi i potencialeve lokale,
- Përgatitja e materialit promovues-informativ për kapacitetet komunale,
- Krijimi i kontakteve të rregullta me investitorë potencial (të brendshëm dhe të jashtëm),
- Krijimi i kontakteve dhe mbështetjes së komunitetit,
- Përmirësimi i raporteve dhe komunikimi në baza të rregullta me institucione qendrore-përgjegjëse për zhvillim ekonomik.

5.2 Sfidat Kryesore zhvillimore të qytetit të Kamenicës

Sfidat kryesore zhvillimore, të cilat do të marrin parasysh prioritetet e qeverisë, parimet ndërkombëtare, standardet, si dhe të reflektojnë nevojat e popullatës komunale, të ngritura përmes pjesëmarrjes publike janë:

Sfidat kryesore zhvillimore të komunës së Kamenicës të cilat janë punuar nga grupet punuese dhe kanë marrë parasysh prioritetet e qeverisë, parimet dhe standardet ndërkombëtare si dhe të reflektojnë nevojat e popullatës së Komunës së Kamenicës, të ngritura edhe përmes pjesëmarrjes publike janë:

5.2.1 ZHVILLIMI EKONOMIK DHE SHKALLA E LARTË E PAPUNËSISË

Caqet themelore të shoqërisë sonë janë të përkufizuara me orientimin tonë drejtë: zhvillimit të qëndrueshëm, integriteteve, arritjeve të qëllimeve të mileniumit, si dhe respektimin e ligjeve dhe Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Për nivelin e Kosovës këto qëllime themelore janë trajtuar në Draft Planin Hapësinor të Kosovës, si dhe në shumë dokumente tjera (strategji, politika dhe plane të nivelit shtetëror), prandaj duhet të merren si pjesë përbërëse e dokumentacionit bazë të këtij plani.

Për nga rëndësia e tyre, qëllimet mund të ndahen në ato: themelore ose globale dhe në qëllime të nivelit komunal.

Qëllimet themelore sipas vështrimit më të gjerë e që kanë të bëjnë edhe me këtë plan, mund të definojnë si:

- Zhvillimi i mëtejshëm i një sistemi të vlerave ku të gjithë aktorët të ushtrojnë të drejtat e tyre për të ditur, për të dëgjuar dhe për ndikim në vendimet që të kenë ndikim në jetën dhe zhvillimet e tij, ku njëri ndër qëllimet globale është që gjatë hartimit dhe zbatimit të këtij dokumenti të kemi pjesëmarrje cilësore;
- Zhvillimi i qëndrueshëm, i shpejtë e më intensiv dhe ndërrimet e strukturës socio-ekonomike, duke përfshirë këtu edhe zhvillimin më të barabartë brenda përbrenda komunës;
- Krijimi i kushteve për një rritje të vazhdueshme të inkuadrimin, zhdukja e varfërisë, luftimin e sëmundjeve, përmirësimin e shëndetit si dhe zvogëlimin e vdekshmërisë të fëmijët sipas normës që do të sigurojë qëllimet themelore të ndërrimit të strukturës socio-ekonomike, të zhvillimit dinamik të ekonomisë dhe të nivelit të jetesës dhe forcimi i rolit të sektorit privat për zhvillimin socio-ekonomik;
- Shtimi i vazhdueshëm i sigurisë në të gjitha dimensionet e saj (krijimi i sigurisë për arsim primar, social, mjedisor, fizik etj.); Ndërtimi i një partneriteti global për zhvillim.

5.2.2 SHFRYTËZIMI I HAPËSIRËS

Destinimi themelor dhe bilanci i sipërfaqeve (bujqësi, pylltari, industri, turizëm, banim etj.)

Planifikimi hapësinor dhe organizimi i banimit në vendbanimet dhe qytet në përputhje me dendësinë e popullsisë dhe infrastrukturës;

Shumica e ndërtimeve janë bërë në tokë bujqësore (humbje e pakthyeshme e tokës bujqësore) dhe përgjatë korridorit të rrugëve (pamundësi e zgjerimit të rrugëve ekzistuese);

Planifikimi i hapësirës për zhvillim ekonomik (zona industriale dhe inkubatorët e biznesit) që do të mundësojnë qëndrueshmërinë e qëllimeve ekonomike, për ruajtjen e vlerave të shquara hapësinore dhe të vendbanimeve;

Planifikimi i hapësirës për qëllime publike, që do të krijojë ambient urban e bashkëkohor në qytet, duke krijuar një hapësirë publike të mjaftueshme dhe të planifikuar në zonën urbane dhe në fshatra;

Planifikimi i hapësirave për zhvillimin e sportit dhe rekreacionit - jo vetëm për banorët e Kamenicës, por edhe për banorët e fshatrave në tërë komunën;

Parandalimi i krijimit të zonave të reja me ndërtime ilegale, si dhe trajtimi (legalizimi) i atyre ekzistuese; Identifikimi, përkufizimi si dhe propozimet për mbrojtje dhe zhvillim në zonat me vlera të trashëgimisë ndërtimore, kulturore, natyrore, historike, si dhe pasuritë nëntokësore dhe ato sipërfaqësore.

5.2.3 MJEDISI

Sfidë e madhe në fushën e mjedisit është, të planifikohet dhe zhvillohet një Mjedis i shëndosh, i sigurt, tërheqës, atraktiv, shëruese-rehabilituese, ku njerëzit duan të jetojnë dhe të rrinë, t'u qasen lehtë dhe lirshëm të gjitha shërbimeve;

Mbrojtja dhe avancimi i sistemeve të pandërprera të rrjedhave sipërfaqësore dhe nëntokësore të ujit, avancimi i cilësisë së mirë të ujit dhe mirëmbajtjes së sasive ujore, filtrimi natyror deri ku është e mundur, si dhe trajtimi i ujërave sipërfaqësore si elemente atraktive e peizazhe në qytetin e Kamenicës dhe fshatra, është sfidë tjetër në fushën e mjedisit;

Gjithashtu, sfidë është sigurimi i ajrit të pastër si dhe nivel të tolerueshëm të zhurmës sidomos në zonat e ndjeshme(banimit, shkollat dhe vendet tjera);

Kujdesi dhe mbrojtja e tokës së pastër, kontaminim minimal, mostrazim i kaakteristikave gjeomorfologjike dhe ruajtja e tokës bujqësore nga ndërtimet;

Planifikimi i vendeve për deponi të përkohshme e të përhershme për mbeturina ndërtimore, industriale dhe farmaceutike, menaxhimi me mbeturina komunale, vëllimi minimal i mbeturinave dhe riciklimi i tyre, është njëra ndër sfidat më të mëdha mjedisore;

Sigurimi i një transporti kreativ, racional, efikas dhe miqësor ndaj mjedisit si sfidë e radhës.

5.2.4 INFRASTRUKTURA

Pajisja me infrastrukturë për trajtimin e ujërave të përdorura, atë hidroekonomike, për grumbullim dhe trajtim të mbeturinave, janë sfida të mëdha për Komunën e Kamenicës në fushën e infrastrukturës;

Infrastruktura e komunikacionit, telekomunikimi, rrjeti energjetik, furnizimit me ujë, infrastruktura e kanalizimit, e trajtimit të ujërave, mbrojtje të ujërave nga ndotja , edhe këto janë ndër sfidat e radhës;

Mbrojtja e korridoreve për zhvillimet e planifikuara dhe planifikimi i korridoreve të reja në harmoni me nevojat për zhvillimin e ardhshëm (kolektori kryesor i kanalizimit, ai hekurudhor, lartëpërçuesi 110 kw Prishtinë, Kamenicë etj.).paraqet sfidën tjetër;

Kompletimi i infrastrukturës sociale(arsimore, kulturore , sportive, shëndetësore, etj.).

5.2.5 TRASHËGIMIA

- Identifikimi, incizimi, përkufizimi, mbrojtja dhe zhvillimi i lokaliteteve arkeologjike, vazhdon të mbetet sfidë e madhe e trashëgimisë;
- Mbrojtja , konservimi, rivitalizimi dhe rikonstruktimi i strukturave dhe hapësirave kulturo-historike (kështjellat, kalatë që ndodhen në Komunën e Kamenicës, kishat ilire-dardane) dhe objekte tjera të kultit;
- Mbrojtja nga shkatërrimi i vlerave të trashëgimisë etnografike;
- Krijimi i një identiteti të Komunës së Kamenicës;
- Pajisja me infrastrukturë në hapësirat arkeologjike, kulturo - historike duke marrë parasysh shfrytëzimin e këtyre vlerave dhe mbrojtjen e tyre për brezat e ardhshëm, është prapë një sfidë;
- Rritja e vetëdijes për vlerat që ka Komuna e Kamenicës dhe futja nën mbrojtje e vlerave trashëgimore në nivel komunal dhe qendror;
- Gjenerimi i mjeteve nga vlerat e trashëgimisë është sfidë, e cila duhet të trajtohet dhe planifikohet në detaje në të ardhmen.
-

5.2.6 NIVELI I SHËRBIMEVE SHËNDETËSORE DHE SOCIALE, KULTURORE ETJ

Ofrimi i shërbimeve cilësore, paraqet sfidë në këtë fushë;

Sigurimi i qasjes në objekte dhe shërbimet e të gjithë popullatës, duke e reformuar atë sipas modelit të bazuar në nevojat e ndryshme të grupeve të ndryshme të popullatës;

Ngritja e cilësisë së shërbimeve shëndetësore dhe sociale, në përgjithësi në standarde të kërkuara si në zonën urbane, ashtu edhe në atë rurale do trajtohet si sfidë e veçantë;

Ofrimi i mundësisë si dhe zgjidhja e drejtë e statatusit të funksionimit të sektorit privat dhe partneritetit publiko-privat, do të krijonte një alternativë të shëndoshë të shkollimit, shëndetësisë dhe funksioneve tjera.

5.2.7 VARFËRIA

- Shkalla e varfërisë, varfërisë së skajshme (mjerimit), është sfidë e madhe për Komunën e Kamenicës;
- Rritja e shkallës së varfërisë për shkak të tranzicionit, kufizimeve dhe politikave fiskale, krizës globale etj.
- Mosfunksionimi adekuat i mekanizmave për përkrahje sociale në nivel të shtetit, por edhe të komunës, si dhe reduktimi i ndihmave nga organizatat joqeveritare;
- Shtrirja e varfërisë edhe në qytetin e Kamenicës (familjet nga zonat rurale të cilat kanë migruar drejt qytetit dhe ballafaqohen me mungesë të burimeve për jetesë) është edhe një sfidë.

5.2.8 STANDARDET, NORMAT DHE PARIMET

Pasi që synojmë integritet në strukturat Euro Atlantike si Kosovë, kemi obligim të plotësojmë disa standarde norma si dhe punojmë në bazë të disa parimeve ndërkombëtarisht të pranuar e ato na paraqiten si sfida në të gjitha fushat

- Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e ekonomisë**, duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme, të cilat janë obliguese edhe për ne dhe paraqesin një sfidë.

- Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e trashëgimisë** duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme.
 - Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e infrastrukturës** duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme, vlen të ceket p.sh. se një pjesë e gypave për furnizim me ujë janë azbest i çimentos.
 - Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e mjedisit** duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme, të cilat janë obliguese edhe për ne dhe paraqesin edhe një sfidë.
 - Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e punësimit, varfërisë** duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme,
 - Të gjitha zhvillimet që bëhen në **fushën e shfrytëzimit** të tokës duhet plotësojnë standarde, norma dhe parime të aplikueshme, të cilat janë obliguese edhe për ne dhe paraqesin një sfidë.
 - Si ti qeverisim dhe si ti planifikojmë zhvillimet për të ardhmen në mënyr që ti plotësojmë standardet ndërkombëtare , transparenca si dhe qasja në vendimmarrje janë sfida të veçanta për tu trajtuar.
- Një rëndësi e veçantë, duhet ti jepet partneritetit publiko-privat e që është një mundësi reale e rritjes së kapaciteteve investuese komunale.
- Të rritet bashkëpunimi me qytetarët jashtë vendit dhe në bashkëpunim me ta investimet e tyre në Kosovë të mos shkojnë vetëm në konsum, por të orientohen në investime, me qëllim të hapjes së vendeve të reja të punës dhe gjenerimin e mjeteve

6 VIZIONI, PARIMET DHE CAQET

6.1 Vizioni për të ardhmen e qytetit të Kamenicës

Ky kapitull prezanton njërën ndër kapitujt kryesor ku përshkruhet e ardhmja e dëshiruare e grupeve punuese ,institucioneve,sektorëve dhe të gjithë qytetarëve të Kamenicës.

Duke vlerësuar shumë lartë hartimin e Planit Zhvillimor Urban si dokument që përcakton rregullimin dhe shfrytëzimin e territorit të qytetit për periudhën **5 +** (pesë e më shumë vite),është bërë një mobilizim i të gjitha resurseve njerëzore e intelektuale nga mbrenda dhe jashtë komunës për të hartuar këtë pjesë të dokumentit, dhe si rezultat i aktiviteteve të pa ndërprera të grupeve punues ,institucioneve, sektorëve dhe të gjithë qytetarëve të Kamenicës të cilët hulumtuan, analizuan dhe trajtuan çështje të ndryshme, pas organizimit edhe të punëtorisë së vizioni-mit u përcaktua e ardhmja e dëshiruar e qytetarëve të qytetit të Kamenicës

Bazuar edhe në vizion-in nga Plani hapësinor i Kosovës që rajonin në të ardhmen e shih si: **Urat e Kosovës (Hapësira e verdhë)** Urë e zhvillimit të lidhjes së Kosovës me rajonin, rrjet funksional i fuqishëm i qyteteve dhe fshatrave, atraktive për të jetuar dhe punuar në to, me aktivitete ekonomike tregtare, industriale dhe turizëm, atraktive për investime dhe ndërmarrësi në industrinë përpunuese, agrobiznes, turizëm shërues e rekreativ me plotësimin e kriterëve për mbrojtje të miedisit.

Dhe në vizionin e komunës që komunën e shih si:

Djep kulturor i shkollës shqipe, Urë e zhvillimit të qëndrueshëm, modern, të fuqishëm, funksional me të gjitha përmbajtjet, komunë policentrike, atraktive për të jetuar dhe punuar, partneritetet publiko private do të determinojnë shërbimet cilësore, aktivitete ekonomike tregtare, industriale dhe turizëm në zhvillim,Komuna e Kamenicës do jetë me të gjitha resurset atraktive për investime dhe ndërmarrësi,sidomos në industrinë përpunuese, agrobiznes,

inspiruar për të ardhmen e qytetit, në një proces cilësor të shkëmbimit të informatave,ideve,propozimeve dhe provoja-ve dhe mobilizimit të gjithë banorëve, komuniteteve, institucioneve,palëve, politikanëve dhe zyrtarëve drejtë krijimit të së ardhmes së dëshiruar për sipërfaqen (komunale) u konstatua se:

Është momenti i fundit (2010) për t'u marrë shumë seriozisht me statusin hapësinor të qytetit të Kamenicës. "Më seriozisht" do të thotë se duhet të ndërpriten trendet e zhvillimit të paqëndrueshëm të dekadave të kaluara edhe të viteve pas luftës .

Qytetit të Kamenicës i nevojitet rritje dhe zhvillim por është dëshira,vullneti dhe obligimi i ynë që në të ardhmen ky zhvillim të jetë **zhvillimi i qëndrueshëm**.

Me këtë planë duhet të bëhet e mundur që Kamenica të rritet në mënyrë të qëndrueshme,zonat e banimit, infrastruktura, mirëqenia sociale dhe të gjitha zhvillimet të planifikohen dhe ndërtohen në mënyrën që të jenë pozitive për mjedisin, ekonomin dhe popullin sot dhe në të ardhmen.

Duhet të sigurohemi se zhvillimet nuk janë në konflikt (kanë efekte negative) me interesat tjerë social, siç janë mjedisi, shëndeti dhe siguria e popullatës.

Kur planifikohen zhvillime të reja duhet pasur kujdes për zhvillimet e vjetra

Pati edhe disa konstatime të cilat u përmbledhën në këtë deklaratë të vizionit të qytetit të Kamenicës:

Kamenica Urë e zhvillimit të qëndrueshëm, modern, të fuqishëm, funksional me të gjitha përmbajtjet, qytet kompaktë, atraktive për të jetuar dhe punuar, promovues i partneritetet publiko private me shërbime cilësore, aktivitete ekonomike e mirëqenie në zhvillim, me rolin dhe identitetin e fuqizuar.

6.1.1 PARIMET E PËRGJITHSHME PËR ZHVILLIM / MBROJTJE

Parimet e përgjithshme për hartimin e Planit Zhvillimor urban të Kamenicës bazohen në ligjet e Kosovës, konventa e agjenda ndërkombëtare si dhe dokumentet të rëndësishme referente për planifikim hapësinor.

Bazuar në specifikat e qytetit të Kamenicës me qëllim të rregullimit,shfrytëzimit dhe zhvillimit të qëndrueshëm të territorit ,përgatitja, zbatimi,rishikimi dhe monitorimi i planit do të përfillin edhe këto parime bazë:

- ✓ **Qasje të integruar** (ky planë duhet të përfshin elementet hapësinore të transportit,zhvillimit ekonomik, social, mjedisor dhe politikat tjera strategjike për qytetin e Kamenicës
- ✓ **Strategjia** (T'i prijë zhvillimit strategjik të qytetit të Kamenicës dhe të trajtojë çështjet e rëndësisë strategjike për fushat përkatëse)
- ✓ **Subsidiariteti** (Plani duhet të ketë parasysh kontekstin e gjerë hapësinor. Sipas parimit të subsidiaritetit, plani duhet të fokusohet në çështje lokale, mirëpo të mos jetë kontradiktor me çështjet e nivelit më të lartë)
- ✓ **Monitorimin dhe Rishikimi** (Plani duhet të jetë i shprehur në formën e cila lehtëson monitorimin dhe rishikimin)
- ✓ **Barazia** (Plani duhet të merr parasysh aspektet e barazisë: minoritetet, femrat, fëmijët, të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara (adresimi i nevojave të grupeve të tilla përmes pjesëmarrjes publike). Të ketë në konsideratë aspektet e ndjeshmërisë gjinore.
- ✓ **Interesat të përbashkëta** (Plani duhet të bëjë promovimin e interesave të përbashkëta të qytetit duke mbrojtur dhe zhvilluar resurset dhe duke mbështetur zhvillimin e qëndrueshëm)
- ✓ **Procesi demokratik** (Bartësit e procesit dhe hartuesit e planit duhet të bëjnë promovimin e procesit demokratik të pjesëmarrjes dhe përfshirjes cilësore në çdo fazë të hartimit dhe zbatimit të dokumentit)
- ✓ **Transparenca** (Bartësit e procesit dhe hartuesit e planit duhet të bëjnë promovimin e transparencës së plotë në planifikim dhe procesin e marrjes së vendimeve duke iu lejuar pjesëmarrësve qasjen në të dhëna dhe hartat e nevojshme)
- ✓ **Zhvillimi i baraspeshuar** (ky plan do të përgatitet duke promovuar zhvillim të baraspeshuar ekonomik,të infrastrukturës,mjedisor,social për aq sa është e mundur në tërë territorin e qytetit të Kamenicës)

- ✓ **Kualiteti i jetës** (Promovimin e kualitetit të përmirësuar të jetës)
- ✓ **Kohezioni territorial** (Promovimi i kohezionit territorial përmes zhvillimit socio-ekonomik më të balancuar të rajonit dhe përmirësimit të konkurrencës)
- ✓ **Kufizimi i ndikimeve negative** (Zvogëlimi i dëmeve mjedisore si dhe Kufizimi i ndikimeve nga fatkeqësitë natyrore)
- ✓ **Mbrojtja dhe zhvillimi** (Përparimi dhe mbrojtja e resurseve nëntokësore dhe mbitokësore, trashëgimisë natyrore,kulturo-historike,arkitektonike,arkeologjike etj)
- ✓ **Energjia alternative** (shfrytëzimi sa ma i gjerë i energjive të ripërsëritshme në të gjitha fushat)
- ✓ **Siguria** (promovimi i zhvillimeve dhe hapësirave të sigurta për jetë dhe punë)
- ✓ **Përgjegjshmëria** (për të gjitha zhvillimet të cilat ndodhin në hapësirë duhet të promovohet ndjenja e përgjegjshmërisë, duke përfshirë sektorin publik, privat deri te qytetari më i thjeshtë)
- ✓ **Zhvillimi duke u bazuar në nevoja** (Zhvillimin e objekteve dhe pajisjeve për një infrastrukturë adekuate sociale dhe teknike, e cila i merr parasysh nevojat e banorëve)
- ✓ **Banim të shëndetshëm** (Ngritjen e kushteve për banim të shëndetshëm dhe atraktiv në të gjitha zonat e qytetit)
- ✓ **Rekreacioni dhe sporti** (Promovimin e infrastrukturës për rekreacion dhe sport)
- ✓ **Sistemi i trafikut** (Zhvillimin e sistemit të përshtatshëm të trafikut, lëvizshmërisë duke siguruar qasje të mirë në tërë qytetin dhe lidhja e qytetit me qendrat tjera por edhe brenda komunës)
- ✓ **Zhvillim i planifikuar hapësinor** (Çdo zhvillim i ardhshëm duhet të jetë i planifikuar dhe i mbështetur me vendime përkatëse)
- ✓ **Zhvillimi kompakt** (Në të mirë të shfrytëzimit sa më racional të hapësirës dhe mbrojtjes së resurseve duhet synuar zhvillim sa më kompakt në hapësirë, më të fokusuar dhe dendësi më të madhe të zënies së hapësirës)
- ✓ **Zhvillimi i qëndrueshëm**(Synon shkallën sa më të lartë të bilancit në mes të zhvillimit social, ekonomik dhe mjedisor dhe brenda për brenda tyre)
- ✓ **Stimulimi i sinergjive dhe shmangie nga konfliktet potenciale** (Parim për të shfrytëzuar në mënyrën më të mirë tendencat zhvillimore të sektorëve të ndryshëm dhe autoriteteve (zonat e ndryshme ,niveli komunal, niveli qendror etj.)
- ✓ **Integrimi në Evropë** (Çdo zhvillim i udhëzuar me Plan duhet për aq sa është e mundur të kontribuoj në procesin e integrimit të kësaj pjese të Kosovës në BE.

6.1.2 CAQET ZHVILLIMORE AFATGJATE

Caqet themelore të Kamenicasve janë të përkufizuara me orientimin drejtë: zhvillimit të qëndrueshëm, integritimeve, arritjeve të qëllimeve të mileniumit si dhe respektimin në çdo hapë të procesit të hartimit dhe zbatimit të ligjeve dhe Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Këto qëllime janë bazuar edhe në qëllimet e nivelit të komunës këto të trajtuara në planin Zhvillimor Komunal i cili planë u bazua edhe në qëllimet të nivelit shtetëror të prezantuar në draft Planin Hapësinor të Kosovës si dhe në shume dokumentet tjera(strategji,politika dhe plane të nivelit shtetëror), prandaj duhet të merren si pjesë përbërëse e dokumentacionit bazë të këtij Plani sidomos pjesët që u dedikohen qyteteve dhe qytetit të Kamenicës .

Për nga rëndësia e tyre, qëllimet mund të ndahen në atë themelore ose globale dhe në qëllime të nivelit.

Qëllimet themelore sipas vështirimit më të gjere e që kanë të bëjnë edhe me këtë plan, mund te definohen si:

1/ Zhvillimi i mëtejshëm i një sistemi të vlerave ku të gjithë akterët të ushtrojnë të drejtat e tyre për të ditur,për tu dëgjuar dhe për ndikim në vendimet që kanë

ndikim në jetën dhe zhvillimet e tij, njëri ndër qëllimet globale është që gjatë hartimit dhe zbatimit të këtij dokumenti të kemi pjesëmarrje cilësore.

2/ Zhvillimi i qëndrueshëm, i shpejte e më intensiv dhe ndërrimet e strukturës socio-ekonomike, duke përfshirë këtu edhe zhvillimin më të barabarte brenda përbrenda zonës urbane.

3/ krijimi i kushteve për një rritje të vazhdueshme të inkuadrimin, zhdukja e varfërisë, luftimin e sëmundjeve, përmasimin e shëndetit si dhe zvogëlimin e vdekshmërisë të fëmijët sipas normës që do të sigurojë qëllimet themelore të ndërrimit të strukturës socio-ekonomike, të zhvillimit dinamik të ekonomisë dhe të nivelit të jetesës dhe forcimi i rolit të sektorit privat për zhvillimin socio-ekonomik

4/ Shtimi i vazhdueshëm i sigurisë në të gjitha dimensionet e sajë (krijimi i sigurisë për arsim primar, sociale, mjedisore, fizike etj)

5/ Ndërtimi i një partneriteti global për zhvillim

Detyrat e përgjithshme janë: Shfrytëzimi i arsyeshëm dhe racional i hapësirës, që vetë kupton edhe orientimin me plan të zhvillimit të qytetit në tërësi, Proceset bashkëkohëse të zhvillimit ekonomik sidomos në koncepti e qyteteve si motor i zhvillimit ekonomik gjithnjë e me shume shtrojnë kërkesën që shpërndarja e kapaciteteve si dhe organizimi i jetës dhe i punës në hapësirë të trajtohet në mënyrë komplekse edhe në suaza më të gjëra e jo vetëm brenda përbrenda zonave të caktuara. Nga kjo arsye objekt i planifikimit në planin Zhvillimor Urban të Kamenicës nuk është vetëm hapësira dhe ambienti fizik, por në radhë të parë njeriu dhe organizimi i jetës dhe i punës se tij në një hapësirë të caktuar. Prandaj organizimi dhe rregullimi i hapësirës janë parakusht për intensifikimin e zhvillimit dhe të përmirësimit të kushteve të jetesës të popullsisë dhe të punonjësve. Për ti përcaktuar qëllimet themelore të zhvillimit hapësinor të Qytetit të Kamenicës, territorin e Qytetit e kemi trajtuar si pjesë e sistemit të përgjithshëm hapësinor të Kosovës, pjesë përbërëse e të cilit është, jemi bazuar edhe në faktin se jemi komunë ndërkufitare dhe në këtë prizëm është planifikuar roli i Qytetit të Kamenicës. Duke pasur këtë parasysh Plani Zhvillimor Urban i Kamenicës ofron organizim racional dhe pajisje të hapësirës, me qëllim që organizimi i hapësirës ti përgjigjet sa më mirë interesave të popullsisë që jeton dhe punon në qytetin e Kamenicës, duke mos i lënë anash me këtë rast interesat edhe më të gjëra si dhe ndërvarrësinë dhe lidhshmërinë me viset e tjera.

Perveç qëllimeve dhe detyrave që dalin nga dokumentet e nivelit komunal e qendror si dhe agjendat e konventat vendore e ndërkombëtare, për qytetin e Kamenicës më konkretisht mund të përkufizohen edhe këto qëllime dhe detyra.

QËLLIMI 1 Zhvillim dhe mbrojtja e hapësirave dhe shërbimeve për mirëqenie socio-kulturore

QËLLIMI 2 Zhvillim dhe mbrojtja e vlerave të trashëgimisë

QËLLIMI 3 Zhvillim i qëndrueshëm ekonomik

QËLLIMI 4 Zhvillim i qëndrueshëm mjedisor

QËLLIMI 5 Zhvillim i qëndrueshëm Hapësinor

QËLLIMI 6 Zhvillimi i një infrastrukture të integruar funksionale dhe moderne

QËLLIMI 7 Zhvillim i lëvizshmërisë së lirë dhe të sigurt, tërheqëse dhe e shumëllojshme për të

gjithë qytetarët e qytetit të Kamenicës dhe ndërlidhje urbane e ndërrurane

Bazuar në Vizionin dhe qëllimet e planit për nivelin Urban dalin edhe këto detyra konkrete:

-Ripërcaktimi i vendit dhe i rolit të qytetit të Kamenicës në kuadër të rajonit të anmoravës dhe shtetit të Kosovës.

-Paraqitja e të gjitha resurseve si faktor zhvillimi si dhe Shfrytëzimi maksimal

dhe racional i faktorëve natyror dhe i atyre të krijuar të zhvillimit me qëllim të realizimit të qëllimeve të lartpërmendura dhe të zhvillimit harmonik të hapësirës koncepti global afatgjatë i zhvillimit socio-ekonomik të qytetit me orientim të zhvillimit të gjitha zonave.

-Krijimi i kushteve për shpërndarje sa më të favorshme të aktiviteteve ekonomike varësisht nga shpërndarja e popullsisë, e infrastrukturës dhe e inkuadrimin;

-Shpërndarja hapësinore e infrastrukturës (rrugëve, sistemit furnizimit me ujë, kanalizimit, rrjetës energjetike, rrjetës telefonike, internetit, objekteve të hidroekonomisë etj);

-Krijimi i kushteve për organizimin dhe shpërndarjen hapësinore të veprimtarive shërbyese;

-Shpërndarja hapësinore dhe organizimi i banimit në përputhje me shpërndarjen e popullsisë dhe të infrastrukturës dhe atyre të planifikuara;

-Norma e rritjes së zhvillimit duhet jetë në pajtim me parimet e përcaktuara Ndërrimet që do të pasojnë në zhvillimin socio-ekonomik Qytetit, shtrojnë nevojën që planifikimi të bëhet proces i pashkëputshëm, Vetëm duke e kultivuar planifikimin strategjik e të pashkëputshëm hapësinor mund të ruhet drejtpeshimi në mes të zhvillimit social ekonomik dhe mjedisor në hapësirë.

6.1.3 PRIORITETET STRATEGJIKE

Hartimi i Planeve Rregulluese për pesë zona,

Trajtimi i vendbanimeve joformale,

Trajtimi i hapësirave publike.

Kompletimi i infrastrukturës për edukim të ulët dhe të mesëm,

Kompletimi i infrastrukturës për objektet ekzistuese kulturore dhe sportive,

Kompletimi i infrastrukturës shëndetësore.

Trajtimi i zonës industriale

Funksionalizimi dhe rihvillimi i hapësirave ekonomike aktive, gjysmë aktive dhe pasive

Zhvillimi i zonave të reja rekreative—sportive.

Përgatitja e projektit kryesor dhe realizimi i projektit të lumit “Kriva Reka” me të gjitha përmbajtjet

Mbrojtja e strukturave dhe hapësirave gjelbëruese

Trajtimi i mbeturinave

Trajtimi i zonave të mikste dhe infrastrukturës përcjellëse sipas normave dhe standardeve

Aplikimi i kriterëve sizmike

Krijimi dhe kompletimi i cilësisë së hapësirave publike

(varrezat, stacioni i autobusëve, vendparkingjet, hapësirat e gjelbëruara, rehabilitimi i hapësirave tregtare)

Trajtimi qendror i ujit të pijshëm dhe infrastrukturës së furnizimit me ujë

Burimet dhe Furnizimi me energji për ngrohje,

Trajtimi i ujërave të zeza dhe atmosferike,

Përmirësimi i rrjetit rrugor me infrastrukturë përcjellëse,

Trajtimi i rrugëve unazore me përmbajtje përcjellëse,

Mbështetje zhvillimit kompakt të Qytetit në funksion edhe të konceptit Policentrik komunal dhe lehtësim të qasjes nga pjesa urbane në drejtim të nënqendrave,

Siguria dhe rregullimi i transportit urban.

6.2 KORNIZA E ZHVILLIMIT HAPËSINOR TË QYTETIT TË KAMENICËS

Korniza e zhvillimit hapësinor shpreh parashikimin e dëshiruar hapësinor për territorin e zonës kadastrale të qytetit të Kamenicës. Ajo përcakton kontekstin hapësinor të strategjive për implementim, të Planeve të veprimit dhe të vendimarrjes. Korniza e zhvillimit hapësinor duhet së paku të përmbajë:

6.2.1 KONCEPTET KRYESORE TË ZHVILLIMIT HAPËSINOR

Në nivelin Urban

Ekipi i planifikimit dhe ekipet tjera të angazhuara në hartimin e Planit Zhvillimor Urban kanë analizuar nga aspekti ekonomik, social dhe mjedisor disa koncepte dhe skenarë të mundshme të zhvillimit hapësinor të Qytetit, pas analizës serioze në rrafshin profesional, politike por edhe me shoqërinë civile, duke marrë parasysh gjendjen faktike në Qytet dhe zhvillimet që kanë ndodhur në hapësirën e Qytetit të Kamenicës por edhe të gjitha implikimet që reflekton kjo gjendje në aspektin ekonomik, social dhe mjedisorë është konstatuar se për të arritur:

- Zhvillim dhe mbrojtje e tokës bujqësore
- Rritje e Qytetit në mënyrë të qëndrueshme
- Zhvillim ekonomik, social dhe mjedisor të qëndrueshëm dhe të baraspeshuar
- Ofrim të shërbimeve dhe mundësive sa ma afër, shpejtë dhe lirë për qytetarët

Duhet synuar zhvillimin e Qytetit me konceptin e zhvillimit hapësinor **Kompakt dhe lidhje funksionale me dy segmente lineare** segmenti i parë Kamenicë - Gjiilan dhe segmenti i dytë Kamenicë – Prishtinë e t.j.

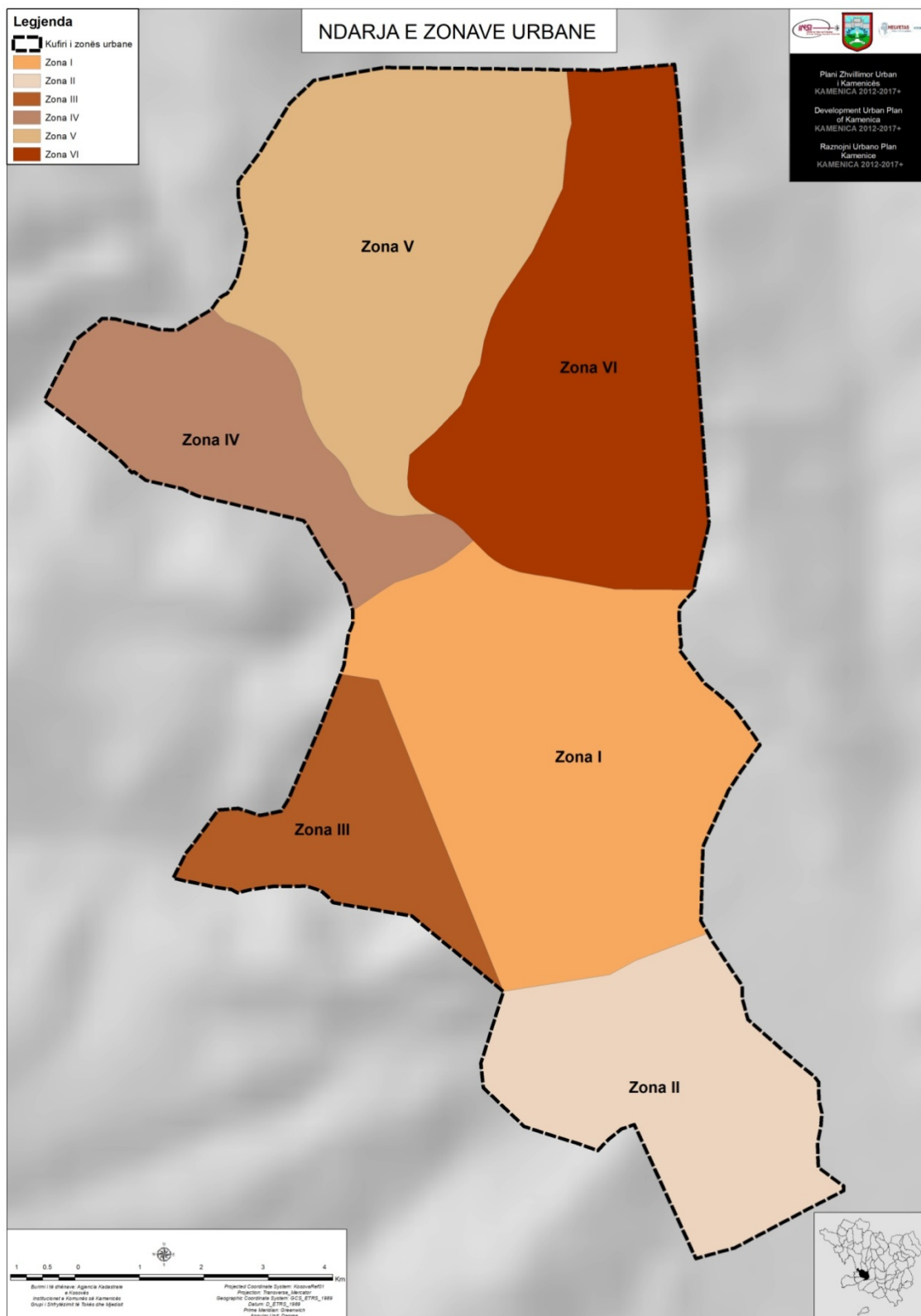
Për plotësimin e Zonës urbane me funksione dhe përmbajtje dhe për një zhvillim më të baraspeshuar hapësinor të territorit të Qytetit të Kamenicës, vlerësohet prioritarë **zhvillimi i shpejtë i qendrës së qytetit të Kamenicës dhe zonave tjera**, si në funksion të lidhjeve, shërbimeve, dendësisë si dhe ushtrimit të funksioneve tjera plotësuese sociale, ekonomik e mjedisore.

Ky koncept i konsideruar si racional dhe efikase nga grupet punuese për zhvillim të planifikuar Urban, si bosht të vetin orientues për arritjen e vizionit Urban dhe të Komunës së Kamenicës konsideron nevojën e zhvillimit (ekonomik, social-demografik e mjedisor) të sinkronizuar, në kohë e hapësirë të qendrës komunale edhe të nën - qendrave të cilat do sigurojnë edhe lidhjen funksionale të rregullt dhe të mirë të mbarë hapësirës brenda kësaj komune dhe rajonit.

Specifikat e zhvillimit të qytetit të Kamenicës, kërkojnë që në të ardhmen konceptin të urbanizimit ti hyhet në mënyrë tepër elastike, Qendra komunale (Kamenica) duhet te orientohet e ndërtohet me të gjitha elementet e strukturës urbane complete. Ajo do të siguroj mënyrën urbane të jetesës, me të gjitha funksionet dhe përmbajtjet që i përgjigjen urbanizimit të qëndrueshëm.

Shkalla e urbanizimit duhet te rritet në harmoni me trendet globale, tani më tepër se gjysma e popullsisë botërore jeton në vendbanime urbane. Shtimi i shpejtë i popullsisë urbane mund te pritet në vitet në vijim, si rezultat i investimeve për plotësim të standarteve për para qasje të Kosovës në strukturat Evropiane, zhvillimit ekonomik dhe i ndërtimit të kapaciteteve industriale dhe gjatë kësaj periudhe gjer në vitin 2020.

Rolë të rëndësishëm në drejtim të kompletimit të strukturës urbane do vazhdoj ta ketë Kamenica, si qendër administrative dhe komunale dhe vendbanimi më i madh Komunalë.

Harta. 22. Ndarja hapësinore e Kamenicës-Koncepti i orës 8.

Duke u bazuar në konceptin e zhvillimit komunal dhe duke marrë parasysh gjendjen faktike në Qytet por dhe implikimet që reflekton kjo gjendje është konstatuar se Qyteti i Kamenicës do të zhvillohet me këtë **Koncept të urbanizimit kompakt**. (Harta. Koncepti i Zhvillimit Urban)

Synimi i këtij koncepti është zhvillimi modern dhe i qëndrueshëm Socio-ekonomik dhe mjedisor, dendësim, funksionalizim, kompletim me elemente urbane dhe ngritje e cilësisë së jetesës.

Për zhvillimin modern të Qytetit planifikohet që organizimin e brendshëm, madhësitë dhe strukturat hapësinore, të cilat do të iu përgjigjen kushteve të ekonomisë së tregut, prodhuese, mjedisore e sociale të jetesë.

Kushtet e aktiviteteve ekonomike, organizimi i aktiviteteve ekonomike, futja e elementeve urbane dhe mënyrës së jetesës, duhet ti përshtatur pozitës, madhësisë dhe tipit të zonës.

Organizimi hapësinor racional dhe pajisja e hapësirës kërkojnë hartimin e planeve përkatëse (bazës) për të gjitha zonat prioritare dhe territoret me një zhvillim më intensiv.

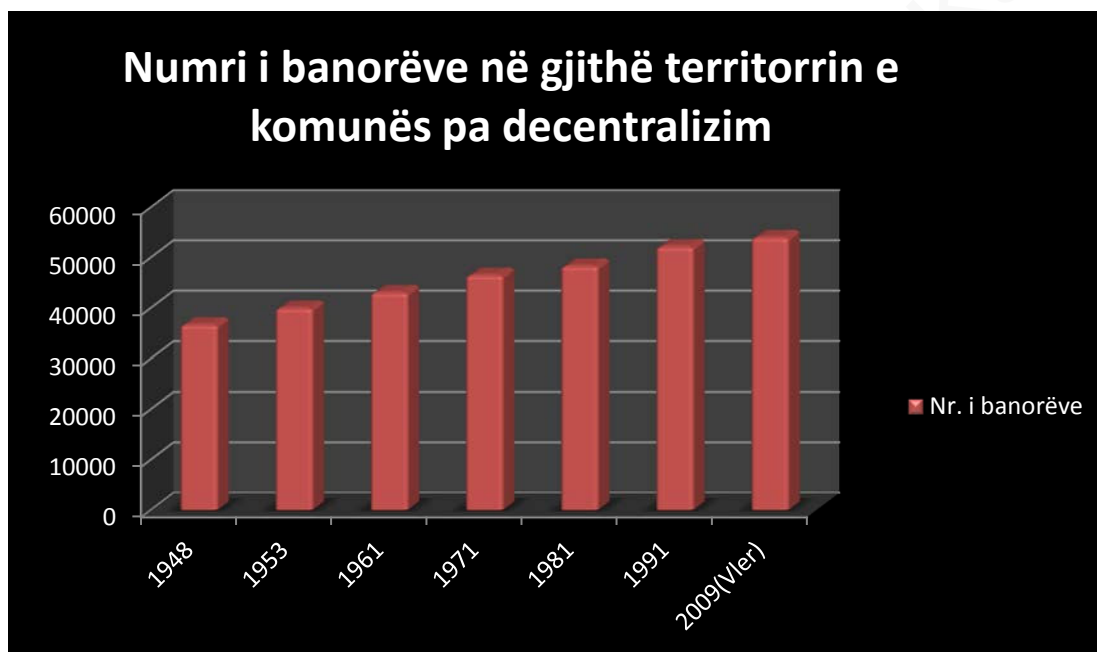
Ky koncept do të na mundësojë shfrytëzim racional të tokës, rritje të dendësisë së banimit, zhvillimin e infrastrukturës, uljen e kostos për investime në infrastrukturë, si dhe qasjen më të lehtë të banorëve në këtë sistem, ndërsa në anën tjetër do të zvogëlon rrezën e shërbimeve tjera si: shkolla, institucione shëndetësore, administratë etj, vetëm zhvillimi kompaktë i paraparë për Qytetin do të kursej tokën nga ndërtimet e pa kontrolluara, ndërsa në këtë kontekst Qyteti shndërrohet në zonë funksionale, ku duhet vepruar në konsolidimin e infrastrukturës ekzistuese dhe ndërtimin e asaj që mungon.

Sipas parashikimeve demografike, ka nevojë për zgjerimin e sipërfaqes së planifikuar për ndërtim në qytetin e Kamenicës për një periudhë prej 15 – 20 vite dhe duhet të shfrytëzohen sipërfaqet e zbrazëta brenda zonës së planifikuar për ndërtim e cila do plotësohet me përmbajtje në funksion edhe në kompletimi të cilësisë së banimit (infrastrukturë, hapësira publike, parqe, hapësira për sport, rekreacion etj).

6.3 POPULLSIA, BANIMI, VENDBANIMET JOFORMALE

6.3.1 POPULLSIA

Gjatë analizës së zhvillimit të popullsisë në Qytetin e Kamenicës përpos shtimit natyror migrimit dhe emigrimeve kishte edhe faktor tjerë që ndikuan në dinamikën e rritjes si në figurën e më poshtme siç janë luftërat në ish Jugosllavi dhe ajo në Kosovë e Kamenicët 1997.

Graf.8. Dinamika e rritjes së popullsisë në qytetin e Kamenicës

Në fazën e analizës së situatës është analizuar edhe **Zhvillimi i mundshëm demografik për Qytetin e Kamenicës**

Zhvillimi demografik i komunës së Kamenicës, është shtjelluar sipas parametrave demografik kryesore siç janë:

Natalitetit në Qytetin e Kamenicës - që paraqet raportin në mes numrit të lindjeve të gjalla dhe numrit të popullsisë të të njëjtit vit në njëmijë banorë.

Mortalitetit në Qytetin e Kamenicës – që paraqet raportin në mes numrit të vdekjeve dhe numrit të popullsisë të të njëjtit vit në njëmijë banorë.

Shtimit natyral në Qytetin e Kamenicës – që paraqet ndryshimin në mes numrit të lindjeve të gjalla dhe numrit të vdekjeve, në raport me numrin e popullsisë të të njëjtit vit në njëmijë banorë.

Duke kalkuluar dy mundësi migrimi parashikimet janë se për 15 vitet e ardhshme Kamenica do të ketë shtim të qëndrueshëm dhe numri i banorëve mund të sillet **(11636-14576)** banorë

Në bazë të parashikimeve demografike mund të konstatohet se numri i ekonomive familjare do të shtohet për 606, nëse llogarisim numrin e anëtarëve nga 6 për ekonomi familjare, ndërsa gjithnjë po shkohet në drejtim të zvogëlimit të anëtarëve për ekonomi familjare prandaj në këtë rast nëse e

llogarisim me 5 anëtar për ekonomi familjare do të kemi 728 ekonomi familjare. Nëse kalkulohet me parametrat e fundit qyteti i Kamenicës do të ketë nevojë edhe për ndërtimin e rreth 606 deri 728 njësive të banimit (shtëpive ose banesave) në të cilat do të vendoseshin këto ekonomi familjare. Sipërfaqja e nevojshme për ndërtimin e këtyre objekteve, duke përfshirë edhe infrastrukturën dhe hapësirat tjera të nevojshme, do të arrijë në rreth 50 ha.

6.3.2 Definimi dhe matja e zhvillimit të popullsisë

dhe se zhvillimi mund të vlerësohet si një proces i vazhdueshëm i rritjes dhe i përparimit. I cili nuk nënkupton ndryshime revolucionare por nënkupton ekzistencën e një procesi të vendosur, që ka për qëllim përmirësimin e jetës së qytetarit dhe shoqërisë në Qytetin e Kamenicës.

Gjatë hartimit të këtij dokumenti me konceptin e zhvillimit të popullatës synojmë ti vendosim njerëzit dhe nevojat e tyre në qendër të procesit.

Zhvillimi i popullatës është planifikuar duke hulumtuar zgjerimin e mundësive të përzgjedhjes së qytetarit. Me zgjerimin e mundësive qytetarit duhet t'i sigurohet një jetë e gjatë dhe e shëndetshme, shkollim, standard të mirë të jetës dhe pjesëmarrje aktive në jetën e komunitetit.

Procesi do të tenton të krijojë kushte dhe mundësi të njëjta për të gjithë, në veçanti për ata jeta e të cilëve është e cenuar. Kjo do të bëhet në mënyrë që të zmadhohet potenciali i secilit person.

Matja e zhvillimit të popullatës tejkalon mënyrat tradicionale të matjes të të ardhurave, që në kohë të caktuara ka shtrembëruar faktin që caku themelor i zhvillimit është pikërisht mirëqenia për njerëzit.

Edhe pse matjet tradicionale ishin shumë të dobishme, ato kanë dështuar të zbulojnë përmbajtjen e të ardhurave, apo të përfituesve të vërtetë të rritjes ekonomike. Në disa raste popullsia mund të çmojnë më shumë kualitetin më të mirë të ushqimit dhe shërbimet e mira shëndetësore, qasjen më të mirë në shkollim, qasjen më të madhe në përgjegjësi dhe vendim marrje, jetën më të sigurt apo kushtet më të mira të jetës se sa të ardhurat absolute.

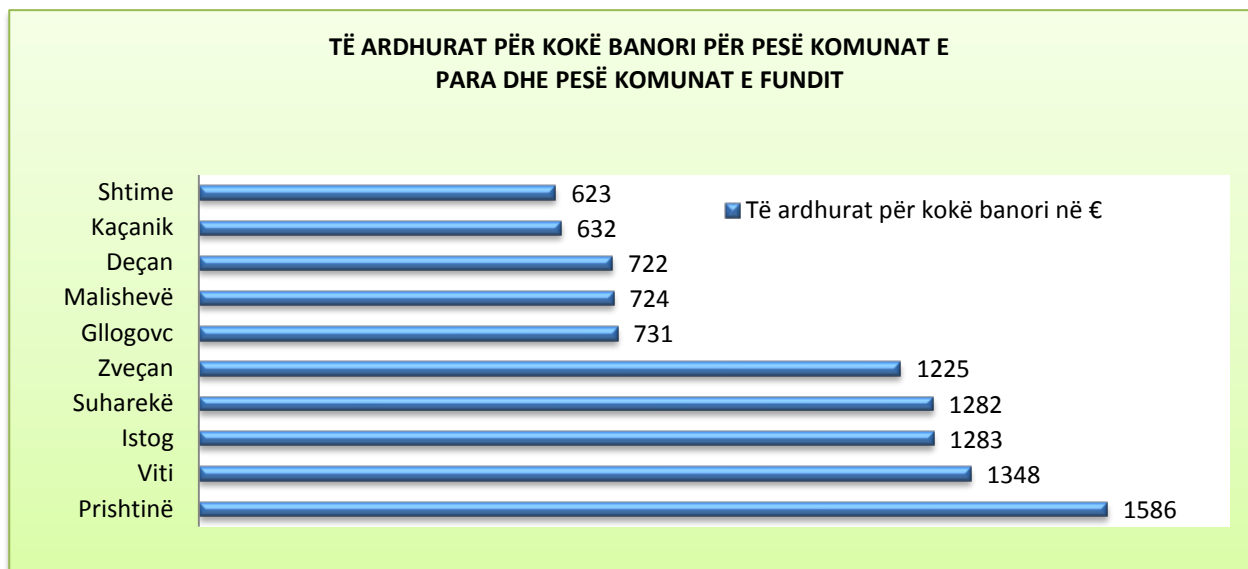
Politikat nacionale të zhvillimit nuk mund të mbështeten vetëm në gjenerimin e të të ardhurave. Në diskursin zhvillimor, rritja duhet të jetë "mjet" dhe "cak" e jo vetëm cak në vetvete. Qasja e zhvillimit të popullatës duhet të tërheqë vërejtjen në ndikimin që kanë politikat zhvillimore dhe si përkthehen ato në jetë më të mirë dhe përmirësim të mirëqenies. Tutje, gjatë viteve të fundit, kjo qasje ka rritur theksin në liritë themelore politike të njeriut, në mënyrë që të balancohet theksi i zhvillimit të popullatës në zhvillim të drejtë social dhe ekonomik. Kështu që matja e zhvillimit të popullatës edhe në hartimin e planit zhvillimor Urban të Kamenicës ka marrë parasysh: Indeks të Zhvillimit Njerëzor (IZHNJ). Ky indeks është krijuar për të matur zhvillimin edhe me mjete të tjera përveç indekseve të rritjes ekonomike siç janë Bruto Prodhimi Vjetor (GDP) por në të llogaritet edhe jetëgjatësia dhe arsimimi. Mjetet tjera statistikore për të matur zhvillimin që janë përdorur janë edhe Indeksi i Varfërisë Njerëzore dhe Indeksi i Zhvillimit Gjeneral por edhe ai etnik.

6.3.3 Komponentët e IZHNJ-së

Indeksi i zhvillimit njerëzor (IKZHNJ) është përbërje e tri matjeve të ndryshme:

- Mirëqenia ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori;
- Statusi shëndetësor, i matur sipas jetëgjatësisë; dhe
- Arsimimi, matur sipas shkallës së regjistrimit në arsimim primar dhe sekondar, si dhe shkalla e shkollimit të të rriturve (mbi 15 vjeç);

Bazuar në analizën e IKZHNJ sipas komponentëve të lartpërmendura Komuna dhe Qyteti i Kamenicës në Mirëqenin ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori;renditët në pesë komunat -Qytetet e para të Kosovës.⁴

Graf.19. Të ardhurat për kokë banori për pesë komunat -Qytetet e para dhe pesë komunat e fundit

Në treguesin e parë parashikohet që të krijohen kushte me këtë planë ashtu që Mirëqenia ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori të rritet

Statusi shëndetësor, i matur sipas jetëgjatësisë në Qytetin e Kamenicës është në mesataren e Kosovës dhe nën mesataren e disa shteteve të rajonit në këtë drejtim parashikohen të bëhen përpjekje që ky tregues kompleks të shkojë drejt rritjes së jetëgjatësisë

Gjithashtu - Arsimimi, matur sipas shkallës së regjistrimi në arsimim primar dhe sekondar, si dhe shkalla e shkrim- leximit të të rriturve (mbi 15 vjeç) duhet krijohen kushte të përmisimit sepse gjendemi në mesataren e Kosovës dhe më ulët se shtetet e rajonit.⁵

Edhe në tre treguesit tjerë Indeksi i Varfërisë Njerëzore , Indeksi i Zhvillimit Gjinnorë edhe aj etnik duhet planifikuar zhvillime dhe krijuar kushte për të ulur varfërinë e popullatës,ngritur punësimin,ofruar kushte për barazi gjinore dhe etnike në të gjithë treguesit e zhvillimit të popullsisë së Qytetit

⁴ Burimi i informative Raporti i Zhvillimit Njerëzor - [Kosova 2004](#)

⁵ Burimi i informative Raporti i Zhvillimit Njerëzor - [Kosova 2004](#)
Hulumtimet e Ekipit komunal të planifikimit

6.3.4 BANIMI

Banimi, si funksion kryesor i çdo Qyteti parashikohet të jetë vendimtar për stabilitetin social, ambient të shëndoshë, shëndet të mirë dhe për një mirëqenie njerëzore në përgjithësi.

Duke qenë shfrytëzuesi më i madh i hapësirës dhe aktiviteti themelor i Qytetit, ai ndikon në rrjedhën e zhvillimit të gjithmbarshëm të shoqërisë dhe është njëri ndër komponentët më të rëndësishëm e zhvillimit ekonomiko-social, përkatësisht të standartit jetësor të qytetarëve në përgjithësi.

Në këtë kontekst me Plan Zhvillimor Urban janë planifikuar:

- Strehimi për të gjithë banorët
- Hapësirat e reja për banim me dendësi më të madhe
- Densifikimi në zona brenda blloqeve me qëllim të shfrytëzimit më të mirë të tokës urbane të ndërtuar dhe ruajtjes së tokës bujqësore
- Inkurajimi i shfrytëzimit të fondit banimor të pabanuar
- Ripërtërirja e ndërtesave ekzistuese përmes revitalizimit urban, rigjenerimit të blloqeve përmes Planeve Rregulluese Urbane.
- Ndërtimi i ndërtesave të reja shumë-banesore, kryesisht në qendër të qytetit
- Përparimi i jetës sociale të banorëve të qytetit, përmes planifikimit të hapësirave të lira, të gjelbëruara, të lojës për fëmijë, fushave të sportit etj
- Përparimi i kushteve të banimit që nënkupton qasje të lehtë nga të gjithë, sigurim i parkimit i bazuar në standarte
- Sigurimi i një banimi atraktiv, duke e bërë reduktimin e trafikut (zhurmës, ndotjes) në zonat e banimit dhe duhet përforcuar elementet e gjelbërimit.
- Aplikimi i standardeve kualitative—planifikimi mesatarisht 5 banorë për njësi banimi
- Ofrimi i mundësisë për strehim për të moshuar

6.3.5 DENDËSIA BANIMORE DHE LARTËSIA

Zona urbane e Kamenicës karakterizohet me dendësi të ultë banimore, sigurimi i tokës për banim është çështje e lidhur ngushtë me planifikimin e dendësisë banimore. Parashikohet se me densifikimit e zonës urbane do të arrijmë:

- Shfrytëzimi racional të tokës në zonat e ndërtimit;
- Shfrytëzimi racional i infrastrukturës ekzistuese dhe asaj të re;
- Shfrytëzimi racional i shërbimeve publike;

6.3.6 DENDËSIA E PARAPARË BANIMORE DHE LARTËSIA

- D-1 min.150—max.300 banorë për hektar, zona qendrore;
- D-2 min.80—max.150 banorë për hektar, zonë mikse e banimit;
- D-3 min.50—max.80 banor për hektar, zona e brezit të skajshëm;

KATËSIA

- H-1 min.3—max.8 kate
- H-2 min.2—max.5 kate
- H-3 min.1—max.3 kate

Indeksi në brendi të kufirit të ri ndërtimor urban indeksi i shfrytëzimit të ngastrës dhe indeksi i sipërfaqës së dyshemesë duhet të përcaktohen gjatë hartimit të Planeve Rregulluese në funksion të arritjes së dendësisë së parashikuar dhe do të sillen brenda këtyre vlerave: Indeksi i shfrytëzimit të ngastrës për banim zonat mikste 0.2-0.6; Indeksi i shfrytëzimit të ngastrës për industri 0.6 dhe Indeksi i sipërfaqës së dyshemesë do të sillet prej max 0.8- max 3.0.

Dhe planifikojmë të arrijmë këto përfitime nga dendësia e lartë:

NË ASPEKTIN SOCIALE

- Afërsia sociale inkurajon shumëllojshmërinë dhe bashkëveprimin pozitiv në mes të banorëve;
- Përmirëson mundësitë për shërbimet e komunitetit;
- Mundëson banim social më të integruar;

NË ASPEKTIN EKONOMIK

- Rritë dendësinë e aktiviteteve afariste tregtare të cilat ndikojnë në zhvillimin ekonomik;
- Siguron përmirësimin e infrastrukturës;

NË ASPEKTIN MJEDISOR

- Zvogëlon udhëtimin me veturë dhe kërkesat për parkim;
- Përkrahë transportin publik;
- Rrit efikasitetin energjetik;
- Zvogëlon konsumimin e resurseve;
- Zvogëlon nivelin e ndotjes;
- Ruan dhe ndihmon mirëmbajtjen e hapësirave publike;

6.3.7 TRAJTIMI I TËRËSIVE URBANE

Bazuar në konceptin e densifikimit është e natyrshme që një pjesë e madhe e qytetit duhet t'i nënshtrohet procesit të rigjenerimit urban. Brenda qytetit, janë identifikuar tërësitë urbane si prioritare për rigjenerim (zona qendrore e Kamenicës hapësira ku gjendet momentalisht objekti i Komunës deri te ish posta si dhe hapësira përball policisë deri te hapësira për ballë gjykatës, dhe hapësira tjera), duke i dhënë përparësi pjesëve të rëndësishme me interes të përgjithshëm.

Meqenëse tërësitë urbane veçohen me tipare të ndryshme sociale dhe mjedisore, edhe mënyra e trajtimit të tyre është e ndryshme.

Janë rekomanduar këto forma të trajtimit që duhet të elaborohen më detalisht në Planet Rregulluese Urbane:

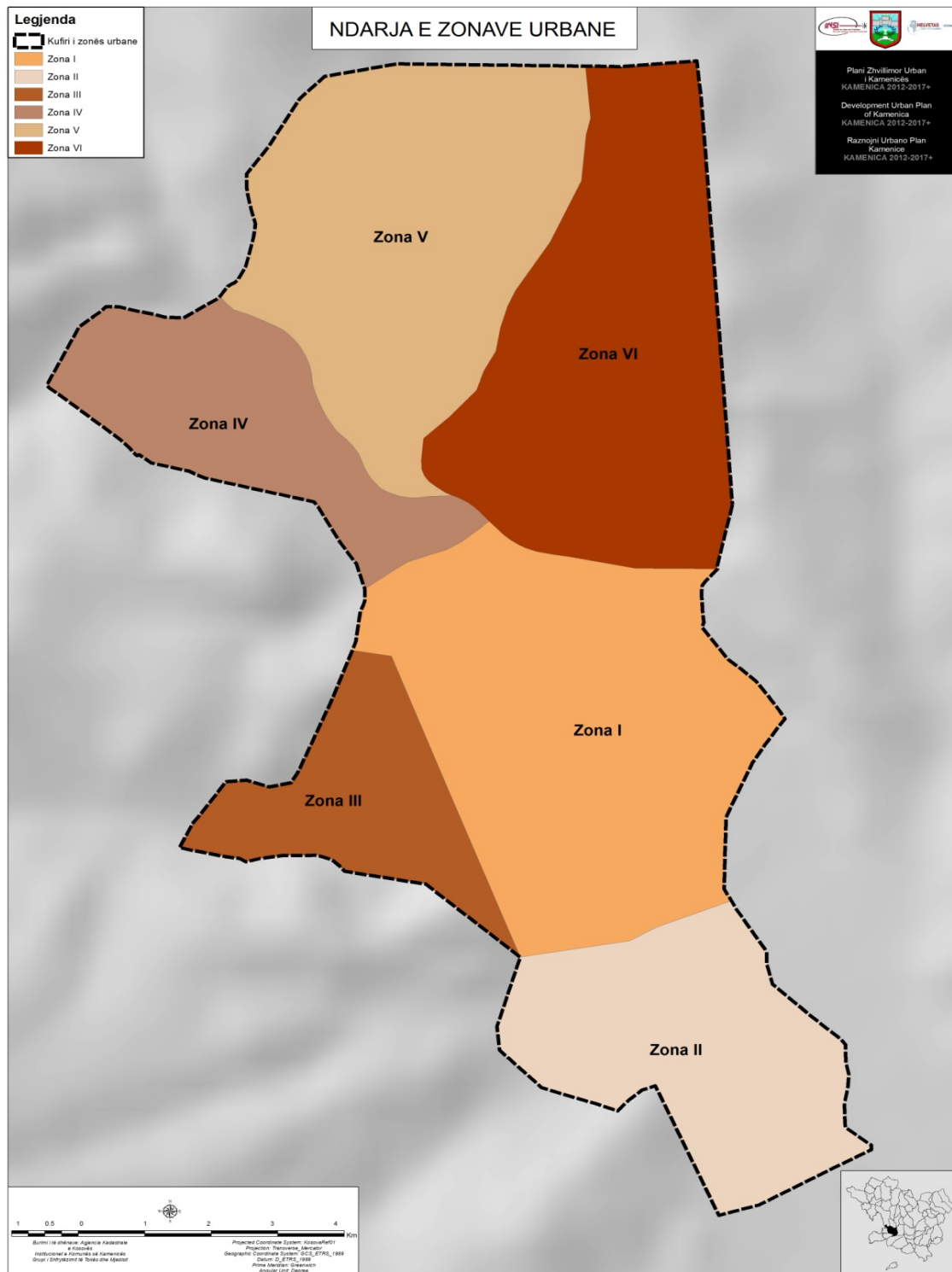
- Rigjenerimi urban— që parasheh tërësinë e intervenimeve në zonën ekzistuese, rindërtimi ndërtimi i ri dhe përparimi i hapësirës publike me qëllim të nxitjes së zhvillimit ekonomik dhe social;
- Rikonstruktimi si formë e trajtimit kryesisht për tërësinë urbane qendër: rrënimi apo rivitalizimi i disa strukturave ekzistuese të paqëndrueshme dhe planifikimi i strukturave të reja të banimit;
- Densifikimi i blloqeve urbane— që parasheh interpolimin e strukturave të reja të banimit në mjedisin e ndërtuar, me qëllim të rritjes së dendësisë së banimit dhe shfrytëzimit më efikas të hapësirës;

6.3.8 VENDBANIMET JOFORMALE

Pasi që Ekipet punuese (Ekipi komunal i planifikimit dhe ekipet tjera) të angazhuara në hartimin e Planit Zhvillimor Urban kanë analizuar gjendjen e VJF në qytetin e Kamenicës duke u bazuar edhe në Identifikimi dhe vlerësimin që ka bërë edhe OSBE-ja për këto vendbanime dhe në përkrahje të Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor ka konstatuar se:

VJF Kamenica 1, Kamenica 2, VJF Kamenica 3 do të trajtohen me hartimin e planeve rregulluese me theks të veçantë për hartuesit e planit në planifikimin e ofrimit të shërbimeve si dhe rregullarizimin, formalizimin dhe orientimin e zhvillimit të ardhshëm të planifikuar.

Harta. 25. Vendbanimet joformale në Qytetin e Kamenicës

6.4 STRUKTURAT DHE LOKACIONET HAPËSINORE PËR ZHVILLIMIN DHE ORGANIZIMIN NË TË ARDHMËN

6.4.1 Zhvillimi ekonomik, regjenerimi, përfshirë turizmin, rekreacionin, tregtinë dhe fushat tjera

Parashikimi i dëshiruar hapësinor për territorin e Qytetit të Kamenicës në fushën e Zhvillimit ekonomik, regjenerimit duke përfshirë turizmin, rekreacionin, tregtinë dhe fushat tjera bazohet në analizën e situatës Urbane e komunale në vizionin, parimet dhe prioritetet strategjike të cilat rezultuan nga procesi pjesëmarrës në hartimin e këtij dokumenti.

Në këtë drejtim ekipet punuese kanë paraparë që:

Orientimi themelor i zhvillimit të qëndrueshëm prodhues-ekonomik dhe miqësor ndajë mjedisit në Komunën e Kamenicës por edhe Qytetin deri në Kamenicën 2015, duhet të jenë të tillë që të mundësojë realizimin e qëllimeve të parapara, detyrave të zhvillimit si dhe zvogëlimin e dallimeve në pikëpamje të nivelit të zhvillimit krahasuar me Qytetet tjera në nivel të Kosovës dhe rajonit. Periudha e ardhshme në këtë pikëpamje duhet të jetë kthesë dhe kualitet i ri sa i përket zhvillimit të Qytetit.

Zhvillimi i ardhshëm i ekonomisë së Qytetit të Kamenicës sipas dinamikës së parapare dhe me një tjetër strukturë do të kërkojë një inkuadrim me intensiv të popullsisë së aftë për punë krahas shtimit gjegjës të përhershëm të produktivitetit të punës, kështu krijohen kushte edhe për ndryshimin e strukturës socio-ekonomike të popullsisë.

Shkalla e ulët e inkuadrimin në punë të popullsisë në Qytetin e Kamenicës si dhe pamundësia që të inkuadrohet shtimi i kontingjentit punues për çdo vit, dëshmon nevojën e udhëheqjes së një politike me aktive të inkuadrimin krahas shtimit përkatës të produktivitetit.

Deri në Kamenicën 2020 duhet të kem shtimin e një kontingjenti të aftë për punë, përmes shkollimit dhe kualifikimeve adekuate, ofrimit të mundësive sidomos në sektorin privat, partneriteteve të ndryshme, zhvillimit të ekonomisë së vogël, ofertave në segmente të ndryshme të ekonomisë, si dhe një vëllim më të madh i mjeteve investive, politika investive duhet të mbështetet në zgjerimin e kapaciteteve ekzistuese dhe ngritjen e kapaciteteve të reja si parakushte për zhvillim të gjithmbarshëm dhe të qëndrueshëm ekonomik.

Duhet pritur mjete nga partneritete e mundshme publiko-private, fondet kombëtare dhe ndërkombëtare, huat dhe kreditë përpos të hyrave vetanake të komunës me destinim Qytetin e Kamenicës.

Perveç me mjete investuese duhet t'u ndihmohet edhe nga aspekti i punëve hulumtuese, hartimi i studimeve dhe i projekteve si dhe me kuadra, Institucionet qendrore dhe ato komunale në këtë drejtim duhet të japin ndihme më të madhe.

- **ZHVILLIMIT EKONOMIK, REGJENERIMIT, PËRFSHIRË TURIZMIN, REKREACIONIN, TREGTINË;**
- **ZHVILLIMI EKONOMIK**

Vlerësimi i kujdesshëm i situatës që është bërë në fazën e parë dhe planifikimi i qëndrueshëm dhe racional janë baza të mira për një zhvillim ekonomik të suksesshëm të qytetit të Kamenicës. Me që impulset kryesore për rritje ekonomike vijnë nga biznesi privat, zhvillimi i të cilit dalngadal po hedhë rrënjë në një mjedis ekonomik jo aq të favorshëm, institucionet komunale në suaza të kompetencave duhet ti shfrytëzojnë modelet dhe përvojat e vendeve të Evropës lindore, sepse në këtë mënyrë mundë të sigurojnë një funksionim më të mirë dhe mjedis më favorizues për zhvillimin e bizneseve private vendore.

Objektivi i çdo Plani është zhvillimi i ekonomisë së tregut duke synuar rritje ekonomike të qëndrueshme, rritjen e punësimit dhe ofrimin e kushteve për përdorimin e barabartë të burimeve ekonomike.

Meqenëse ekonomia dhe rritja e mirëqenies ekonomike janë një nga preokupimet e gjithëve. Ekipet profesionale në bashkëpunim me institucionet kompetente dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile kanë trajtuar me prioritet edhe këtë fushë, pas eksplorimit të gjitha mundësive, duke u bazuar fuqishëm edhe në vizionin e qytetit kompaktë dhe modern, ndarjen hapësinore të qytetit në pesë zona operimi u konstatua se:

- Në të gjitha zonat të zhvillohen struktura ekonomike duke pasur parasysh specifikat dhe nevojat edhe në aspektin kohorë.

Parashikohet se: Zhvillimi ekonomik i qytetit të Kamenicës të vazhdoj së funksionuari nëpër mes ndërmarrjeve mikro dhe të vogla por do të punohet që në të ardhmen këto të fuqizohen dhe të kemi edhe ndërmarrje të mesme e ndoshta edhe të mëdha.

Janë planifikuar hapësirat në të gjitha fushat e ekonomisë mirëpo duhet pritur dominimin e mëturjes në fushën së Tregtisë.

- **TREGTIA**

Tregtia me pakicë: Tregtia në Kamenicë për të qenë e qëndrueshme duhet ti përshtatët nevojave të tregut dhe kërkesave të konsumatorëve, në mënyrë që furnizimi i popullatës si për nga nevojat e përditshme ashtu edhe ato të kohëpaskohshme të jetë në nivel të duhur.

Sipas parashikimeve numri i të punësuarve në këtë fushë do të rritet, si dhe vetëzhvillimi i qytetit në pikëpamje të organizimit të funksioneve të tij rezulton se deri në fund të periudhës së planifikuar duhet disponojmë me minimum dyfishin e hapësirës tregtare (shitje edhe depo).

Këto hapësira varësisht nga funksioni dhe madhësia e tyre, duhet siguruar në strukturat mikste në përdhese ose katin e parë të objekteve banesore afariste ose të ndërtohen si objekte të veçanta konform shtrirjes së qytetit dhe nivelit të densifikimit.

Në qytetin e Kamenicës për periudhën e planifikuar sidomos në zonat e reja të planifikuara por edhe ato që do të rizvillohen dhe densifikohen duhet ndërtuar objekte tregtare,por edhe duhet parashikuar hapësirat që do përdoren si depo.

Struktura e hapësirës së shitjes në Kamenicë duhet ti përgjigjet kërkesave të reja të konsumatorëve.

Tregtia me shumicë (Depot që dhe hapësirat tjera varësisht nga natyra e artikujve) janë të zhvilluara dhe vazhdojnë të zhvillohen edhe më shumë , preferohet të jenë të vendosura në zonën industriale dhe të krijohen hapësira për **gjigantët ndërkombëtar** në këto zona .

Në Qytetin e Kamenicës do të vazhdojë organizimi edhe i **Tregjeve të hapura** dhe atë:

- tregu i kafshëve
- tregu i prodhimeve nga blegtoaria dhe bletaria
- tregu me artikuj të përzier

Do të vazhdojë me përkrahje për **Tregjet e hapura ditore** publike dhe private në Qytetin e Kamenicës, Parashikohet **Zgjerimi i tregjeve** të hapura një ditore me përmbajtje dhe infrastrukturë si dhe themelimi i së paku një tregu të gjelbër në baza të përditshme publik ose privat në qytet.

Planifikimi dhe ndërtimi adekuat i Infrastrukturës në hapësirat ku zhvillohet tregti edhe asaj transportuese, Planifikimi dhe organizimi i tregjeve dhe salloneve të automjeteve, Planifikimi dhe ndërtimi i infrastrukturës për organizimin e panairëve. Organizimi i një qendre për rritje të kapaciteteve të tregtarëve, Favorizimi me politika, programe dhe projekte të prodhimit vendor për treg, Stimulimi i shitjes së prodhimeve vendore. Fuqizimi i rolit të tregtisë në komunë me hekurudhë dhe autoudhë e planifikuar për të ardhmen.

• INDUSTRIA

Në qytetin e Kamenicës veprojnë disa njësi të vogla punuese për prodhimin e konstruktiveve metalike (Dyer, dritare, tavolina, karrige edhe konstruksione kulmi e ndërtimi) kombinim i llamarinës dhe hekurit në sektorin privat, fabrika për prodhimin e vidave të vogla, të dorezave dhe të hallkave për mobile në Kamenicë tash më është privatizuar.

Në verilindje të qytetit të Kamenicës kemi të zhvilluar një zonë industriale në mënyrë të pa planifikuar, duhet të bëhet rishikim i zonës dhe të planifikohet e funksionalizohet në kufi të së mundurës.

Në qytetin e Kamenicës veprojnë edhe disa ndërmarrje aktiviteti i të cilave shtrihet në përpunimin e metaleve, përpunimin e drurit, tekstilit, industrisë ushqimore etj, gjatë hartimit të planeve rregulluese duhet merret parasysh se cilat prej këtyre veprimtarive janë joshqetësuese dhe mundë të integrohen dhe duhet pasur kujdes për shtrirjen hapësinore të tyre.

Industria ushqimore - Në këtë qytet është deri në një masë e zhvilluar; Përveç prodhimit të bukës dhe të disa nënprodukteve kryesisht në sektorin privat, disa kapaciteteve për prodhimin e miellit nga drithërat e bardha.

Gjate periudhës së ardhshme, zhvillimit të kësaj industrie në këtë qytet duhet kushtuar kujdes të veçantë. Me zhvillimin bujqësisë intensiv dhe me ndryshimin e rëndësishëm të strukturës së prodhimit sidomos pas ndërtimit të sistemit për ujitje, do të krijohen kushte më të favorshme për një zhvillim të shpejtë dhe të llojlojshëm të kësaj industrie edhe në këtë qytet dhe nivelin komunal.

Në të ardhmen duhet llogaritur edhe zgjerimin e kapaciteteve (të mullinjve, furrave) për prodhimin e miellit, të bukës dhe të simiteve, gjë që me ndërtimin e drithnikëve (siloseve në nivelin komunal) do të krijohen kushte me të volitshme për sigurimin, e rezervave të drithërave, pastaj të ndonjë reparti deponim, konservim por edhe për përpunimin e pemëve dhe të perimeve si dhe të prodhimeve të tjera prej miellit. Ekziston mundësia për ndërtimin e fabrikës për përpunimin e patate (Kamenicë). Ndërtimi i Qumështores, i thertoresh dhe i frigoriferit do t'i kontribuonte më mirë furnizimit të këtij qyteti si dhe zgjerimit të tregut për grumbullimin dhe konsumin e këtyre prodhimeve.

Industria e duhanit- Kamenica ka një traditë në kultivimin e duhanit, dhe në vitet e ardhshme janë kushtet për të kultivuar duhanin cilësor dhe për tu lidhur me industrinë e duhanit në këtë rajon (Gjilan) ku ekziston fabrika, respektivisht kapacitetet për përpunimin e duhanit (duhani i fermentuar) dhe për prodhimin e fabrikateve të duhanit (cigaret).

• **ZEJTARIA (NDËRMARRJET ZEJTARE)**

Do të vazhdojë të mbetet një fushë e rëndësishme për zhvillim ekonomik në komunën e Kamenicës, parashikohet të krijohen hapësira dhe kushte për të gjitha **Veprimtarit zejtare** qoftë në zejtarinë prodhuese, shërbyese, artistike dhe të artizanateve, ofrimi i kushteve në funksion të më shumë shanse për të dalë nga tregu i vogël vendas drejt atij rajonal dhe Evropian, Planifikimi, projektimi dhe plotësimi i infrastrukturës për të rregulluar mënyrën e operimit të artizanëve, ushtrimin e aktivitetit të tyre, organizimin e zejtarisë dhe shkollimin profesional në zejtari. Dhe, në fund, por jo më pak e rëndësishme, është lënia e trashëgimisë së mjeshtërisë së punës, pjesëtarëve të tjerë të familjes apo komunitetit, Krijimi i një zyre të veçantë për zejtari e cila do të punoj në sigurimin e programeve dhe projekteve të ndryshme, zhvillimin dhe zbatimin e programeve për asistencë teknike, shërbimin, këshillimin në dobi të zejtarisë, rritjen e aftësive të sipërmarrësve, trajnimin dhe kualifikimin profesional të artizanëve, Krijimi i një shoqate të mirëfilltë zejtarësh për informim, sigurim dhe fuqizim tregu si dhe ndërtimi i zonës së zejtarëve në qytetin e Kamenicës, në nën qendrat dhe disa vendbanime specifike priten në të ardhmen e afërt.

Edhe në këtë segment të ekonomisë që përfshin këto shërbime: të rrobaqepësisë, ondulimit, salloneve të bukurisë dhe kozmetikës, fisnikërimit të metaleve, përpunimi i galanterisë së lëkurës, galanterisë së drurit, galanterisë së betonit dhe argjilës etj.

Selitë e punëtorive zejtare janë të vendosura në qytet dhe zonat periferike, me kapacitet të vogël përpunues, kryesisht mikrobiznese.

Vlen të thuhet se gjatë hartimit të planeve rregulluese duhet parashikohen zona dhe struktura zejtarësh në mënyrë të baraspeshuar hapësinore.

• **BUJQËSIA DHE AGROBIZNESI**

Bujqësia në të ardhmen do të fuqizohet edhe më shumë si degë primare ekonomike dhe si e tillë do të luan rrol shumë të rëndësishme në zhvillimin ekonomik. Nga analizat e situatës në qytet dihet se qyteti i Kamenicës nuk ka fond të konsiderueshëm të tokës bujqësore me kualitet të lartë.

Zgjerimi dhe avancimi i njohurive dhe praktikave në fushën e Bujqësisë është mendu të hapet një shkollë të mesme Bujqësore dhe hapja e degës së Bujqësisë në shkollimin superiorë nga institucionet publike ose private në hapësirat e parapara me Planë.

Pas aprovimit të këtij plani vendosja nën mbrojtje e tokës kualitative bujqësore nga ndërtimet, vërshimet dhe erozionet, marrja e masave komasative, zhvillimi i sajë do të jenë prioritet mbi prioritetet.

Pemët dhe perimet në kuadrin e prodhimit bujqësor, pas bimëve industriale, duhet të shënojnë norme më dinamike të shtimit, Kjo ka të bëjë me krijimin e kushteve në sektorin privatë për ngritjen e plantazheve me fidanë dhe pemishteve (molla, dardha, kumbulla etj) dhe frutave të imta (mjedra, dredhëza etj) dhe ngritjen e serrave të reja dhe zgjerimin dhe modernizimin e atyre ekzistuese (perime gjatë tërë vitit) të cila mundë të zhvillohen në tokat me kualitet të lartë të zonës kadastrave të Kamenicës.

Zhvillimi i bujqësisë organike: Ruajtja e bimëve mjekuese, mundësia për kultivimin e tyre dhe krijimi i hapësirave tharëse për këto bimë.

Rregullimi i infrastrukturës bujqësore: Organizimi i fermerëve në bazë të veprimtarive të tyre (Blegtor, pemëtar, perimtar etj) në kooperative bujqësore dhe shitja e tyre (ekzistimi i tregut të ndërmjetëm).

Përpunimi dhe përsosja e produkteve ushqimore duhet të përqendrohet në dhe prodhimin e pemëve dhe perimeve, feramat e qumështit, Modernizimin dhe zgjerimin e pikave grumbulluese për qumësht dhe Djathore me qumësht dele, sigurimi i tregut edhe në shtete të EU-së.

Kamenica si qytet duke përfutuar nga pozicioni në nivelin komunal mund të luaj një rol në deponimi, procedimin dhe konservimin e frutave dhe për këtë gjatë hartimit të planeve rregulluese duhet paraparë hapësirat dhe infrastrukturën sidomos në zonën periferike të Qytetit. Kamenica duhet të mendoj edhe në prodhimin e fidanëve, luleve dekorative duke përfutuar edhe nga tradita me kopshtin (Fidanishtja) e tj, si dhe perimtarisë intensive (me sera) si dhe përpunimin e produkteve të blegtorisë.

• **NDËRTIMTARIA**

Ndërtimtaria (që përfshin: ngritjen e strukturave, instalimet, rikonstruktimet, rinovimet, zgjerimet, ndryshimin (ndërrim destinimi), rrënimet e objekteve ndërtimore, suvatimet etj, mirëmbajtja e ndërtesave dhe strukturave në qytet) edhe për një kohë të gjatë në Kamenicë do të jetë degë e rëndësishme e zhvillimit ekonomik.

Selitë e ndërmarrjeve ndërtimore që për momentin janë të vendosura kryesisht në pjesët e ndryshme të qytetit dhe byrotë projektuese që janë më tepër të vendosura në brendi të qytetit, në të ardhmen me plane rregulluese duhet parashihen hapësira dhe pozita për alokim dhe funksionim adekuat.

Byrotë projektuese edhe në të ardhmen do të vazhdojnë të iu ofrojnë qytetarëve shërbimet: projektet ideore, projektet kryesore, mbikëqyrjen e realizimit etj.

Ofrimi i hapësirave për furnizimin me materiale ndërtimore po ashtu donë një rishikim adekuat.

Ndërtimi sipas planit dhe ofrimi për treg i hapësirave afariste dhe të banimit do të jetë një degë tjetër e zhvillimit ekonomik në të ardhmen e Kamenicës.

• **BIZNESI JOFORMAL**

Një numër i personave me zeje të ndryshme si elektroserviserë, mjeshtër të punëve të ndryshme ndërtimore dhe zejtare zhvillojnë aktivitetin pa u regjistruar fare. Numri i këtyre personave nuk dihet, por sipas disa vlerësimeve mund të jetë prej 150-200 persona.

Në qytetin e Kamenicës **ndërmarrjet dhe shitoret tregtare** të cilat do të vazhdojnë të iu ofrojnë konsumatorëve lloje të ndryshme të mallrave, siç janë: mallrat ushqimore, mallrat e higjienës, të tekstilit, të galanterisë së lëkurës, aparateve e amvisërisë, mobilierisë dhe mallra të tjera të konsumit të gjerë.

• **INKUBATORI I BIZNESIT**

Zhvillimi i një zone me destinim për inkubator biznesi me qëllim të ofrimit të shërbimeve, prodhimit dhe shitjes për ndërmarrjet kryesisht mikro dhe të vogla në ish hapësirën e agromoravës.

• **TREGJET**

Tregjet si struktura të zhvillimit ekonomik të organizuara si sheshe të hapura ose ndërtesa të posaçme të mbyllura ku shiten e blihen sende ushqimore e mallra tjera me pakicë do të kenë vend meritë në planin zhvillimor urban ,në zonën urbane në të ardhmen do të ketë tregje publike dhe tregje private dhe do shtrihen në hapësirë konformë dinamikës së shtrirjes së qytetit dhe densifikimit.

• **SPORTI DHE REKREACIONI**

Zhvillimi modern i sportit dhe rekreacionit duke përfshirë hallën e sportit,fushat sportive publike e private, pishinat dhe hapësirat tjera do të ndihmojë jo vetën në ofrimin e shërbimeve për nevojat e banorëve të Kamenicës, por do të kontribuoj në rritjen e numrit të të punësuarve dhe zhvillim ekonomik të qytetit.

• **TRANSPORTI, TELEKOMUNIKIMI, BARTJA DHE LËVIZSHMËRIA**

• **TRANSPORTI**

Zhvillimi i dëshiruar hapësinor është ngushtë i lidhur me planifikimin e transportit dhe trafikut, Avantazhet e lëvizshmërisë gjithnjë në rritje janë peshuar kundrejt kostove mjedisore, sociale dhe ekonomike që sistemi i transportit paraqet.

Grupet punuese dhe të gjithë aktet e kyçur në procesin e planifikimit kanë paraparë që transporti dhe trafiku që përdoret për lëvizshmërinë e njerëzve, mallrave edhe për vendbanimet dhe qendrat tjera, të jetë i organizuar me këtë koncept: **transport të qëndrueshëm dhe inteligjent**.

Ky zhvillim do të ketë për bazë integrimin brenda dhe mes llojeve të ndryshme të transportit, shfrytëzimin e masave teknologjike dhe jo teknologjike.

Në këtë drejtim duhet punohet në përmirësimin qasshmërisë së Qytetit të Kamenicës në hapësirat, vendet qendrore dhe nën qendrat e që është kusht kryesor për zhvillim ekonomik:

- Përmirësimi i qasshmërisë në sistemin e transportit
- Ngritja e sigurisë në trafik,
- Përmirësimi i gjallërisë së trafikut,
- Redukimi i ndikimit negativ të trafikut në mjedis.

Qasjet e reja, modalitetet e reja me transport në nivel auto udhe dhe Hekurudhe në të ardhmen. Shfrytëzimi i stacionit të autobusëve në qytetin e Kamenicës dhe hapësirave për vendosjen e taksive në disa pika të qytetit, si dhe serviseve e objekteve përcjellëse për transportin dhe lëvizshmërisë do të ofrojnë shërbime të nivelit të kënaqshëm për banorët dhe kompanitë në komunën e Kamenicës, si dhe do të mundësojë një lidhje më të koordinuar të linjave të transportit nga qyteti në vendbanimet tjera të komunës dhe do të bëjë lidhjen e qytetit edhe me qendrat e tjera urbane në Kosovë dhe jashtë saj duke siguruar edhe zhvillim më intensiv ekonomik.

Gjatë hartimit të planeve rregullues duhet parashihen hapësirat adekuate si dhe pasur parasysh shtrirjen hapësinore të këtyre shërbimeve. Numri i të punësuarve në këtë fushë dhe atyre që mundë punësohen prezanton edhe njërin prej kontribuove në zhvillim ekonomik.

• **KOMUNIKACIONI AUTOMOBILISTIK**

Numri i të inkuadruarve do të vazhdojë të merr pjesën kryesore në komunikacionin e përgjithshëm e zonës Urbane. Në komunikacionin automobilistik të Qytetit për transportin e të mirave materiale por edhe

të njerëzve barrën kryesore do të vazhdojë ta mbajë sektori privatë. Përmirësimi i cilësisë si dhe shpërndarja e rrjetës rrugore, duhet të bëhet në funksion të rritjes së shpejtësisë së lëvizjes së pasagjerëve dhe të mallit.

Kapacitetet ekzistuese duhet modernizohen, fuqizohen dhe kompletohen, dhe në vazhdimësi duhet të përgjigjen nevojave dhe standardeve.

Numri i të gjithë tipave të automjeteve është në rritje të vazhdueshme dhe ky trend pritet të vazhdojë. Si detyra prioritare janë modernizimi i rrjetës rrugore ekzistuese dhe ndërtimi i tërësishëm i sajë me hapjen e vijave të reja qarkore si dhe vijave drejt kufirit me Serbinë dhe plotësimi me infrastrukturë të tjera të komunikacionit (serviset për mirëmbajtjen dhe riparimin e automjeteve, garazhet, stacionet e autobusave, pompat e benzinës, ndërtesa për vendosjen e shërbimeve të caktuara etj). Të gjitha këto do të sigurojnë një kapacitet më të madh të qarkullimit komunikacional dhe do të përmirësojnë cilësinë e tij eksploatauese.

Në këtë drejtim për komunikacionin automobilistik parashihet:

- Fuqizimi i rrugës Kamenicë-Crep-Gjilan dhe plotësimi me përmbajtje dhe segmente momentale dhe planifikimi i auto udhës në këtë drejtim po ashtu me Bujanocin për një zhvillim të qëndrueshëm ekonomik të rajonit.

• **Trafiku urban**- në Qytetin e Kamenicës tash për tash nuk ekziston, Ndërkaq në perspektivë me zgjerimin dhe me rritjen e qytetit, urbanizimin e vendbanimeve dhe me ndërtimin e rrugëve urbane dhe nderurbane duhet pritur zhvillimin e tij, por që zhvillimi i paraparë ekonomiko-social dhe mjedisor do të kërkojë qarkullim më të madh dhe më cilësor të pasagjerëve brenda qytetit, vendbanimeve dhe drejtë qendrave tjera komunale. Numri i të inkuadruarve është i konsiderueshëm por në të ardhmen duhet të rritet shumëfish.

• **KOMUNIKACIONI HEKURUDHOR**

Parashikohet të merr rrolin e vetë në zhvillimin ekonomik me hapjen e vijës hekurudhore Ferizaj – Viti – Gjilan - Bujanoc dhe Crep-Kamenicë lidhja me korridoret VIII e X në funksion të bartjes së të mirave materiale dhe njerëzve.

Parashikohen edhe stacionet hekurudhore të jenë në të njëjtin funksion dhe të ofrohen sa më afër zonave industriale dhe qarkullimit të njerëzve.

• **BARTJA DHE LËVIZSHMËRIA**

Zhvillimi i komunikacionit dhe i veprimtarive komunikuese të caktuara në Qytetin e Kamenicës duhet t'i kontribuojnë përmirësimit të sistemit të komunikacionit e të lidhjeve në tërësi. Me modernizimin dhe rekonstruktimin e rrugëve ekzistuese dhe me ndërtimin e paraparë të rrugëve automobilistike dhe të rrjetës rrugore urbane dhe nderurbane me zgjerimin e rrjetës, shërbimeve dhe të kapaciteteve të PTK-se, do të krijoheshin mundësi të reja për transport më racional kombëtarë e ndërkombëtar si dhe për lidhje më të mire me territoret fqinje.

Nisur nga gjendja e tanishme dhe nga nevojat për transport masiv, atëherë komunikacionit publik duhet kushtuar kujdes te veçantë.

Organizimi i komunikacionit urban dhe ndërrurban duhet të jete pjese përbërse e zhvillimit të qytetit dhe vendbanimeve të komunës së Kamenicës.

Zhvillimi i paraparë socialo-ekonomik dhe mjedisor i komunës gjate periudhës së ardhshme mundëson një zhvillim shumë më të shpejtë të veprimtarisë së komunikacionit, Vëllimi i shërbimeve të komunikacionit duhet shtuar, gjithashtu edhe numri i të inkuadruarve.

Ndërtimi i hekurudhës Ferizaj-Viti-Gjilan-Crep dhe në drejtim të korridoreve **VIII** dhe **X**.

Modernizimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike.

Mundësia që Gazsjellësi për nivelin e Kosovës të kaloj diku afër Kamenicës do të ishte në funksion të zhvillimeve të parashikuara për transportin masiv dhe bartje e shfrytëzim të energjisë dhe gazit.

• **KOMUNIKACIONI TELEKOMUNIKIMIT, PTK-SË DHE OPERATORËVE PRIVAT**

Në perspektive fuqizimi i postës dhe hapja e njërive të reja në Qytet, numri i aparateve telefonike dhe i aparateve të tjera si dhe vëllimi i shërbimeve të internetit dhe kablloviqe duhet të rriten, kurse shërbimet e PTK-së dhe operatorëve tjerë privat të modernizohen. Numri i të inkuadruarve duhet të rritet gjithashtu. Mbulimi i tërë territorit të Qytetit të Kamenicës me rrjet të Internetit, Fuqizimi i rrjetit në nivel të standardeve Evropiane, Vendosja e centraleve periferike, Ofrimi i shërbimeve të brezit të gjerë, Vendosja e antenave të reja PTK-VALA. Në pjesët e qytetit ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta duhet të vendoset rrjeti i ri, Mbulimi i tërë territorit me rrjet të telefonisë fikse, Përmirësimi i rrjetit kabllor dhe ofrimi i Programeve televizive HD, zhvillimi i industrisë për përfitime njerëzore, aprovimi i kornizës legale për e-Commerce dhe e-nënshkrimi. Edukimi i shfrytëzuesit potencial të shërbimeve telekomunikuese në Qytetin e Kamenicës, Përmirësimi i kualitetit të jetës nëpërmjet qasjes në shërbimet telekomunikuese, krijimi i një ekonomie stabile të bazuar në modele konkurruese prodhuese duke shfrytëzuar shërbimet informative. Të vendoset sistemi integral dhe i përgjithshëm telekomunikues deri te E-qeverisja.

• **ENERGJIA**

Edhe në të ardhmen e mesme konsumi i i energjisë elektrike për komunën e Kamenicës do të mbështetet në TC në Obiliq.

Mirëpo pas analizës së gjendjes në këtë fushë të vetëdijshëm se furnizimi i rregullt me energji ka rëndësi tejet të madhe për ekonominë, komuna dhe qyteti i Kamenicës duhet të tentojë të arrijë një shkallë të furnizimit të pavarur me energji.

Burime të mundshme potenciale janë biomasa (ashkla, mbeturina organike, sanë), energjia diellore e tj.

Janë të nevojshme studime të mëtutjeshme të fisibilitetit të cilat duhet të përqendrohen në potenciale natyrore të zonave përkatëse.

• **ENERGJIA DIELLORE**

Meqenëse komuna e Kamenicës ka kushte relativisht të mira klimatike me shumë ditë me diell, duhet të shqyrtohet mundësia e shfrytëzimit të energjisë diellore për energji termike si dhe përfitimi i energjisë elektrike përmes paneleve fotovoltike (si qëllim afatgjatë) që do të mundë të përdorej edhe në Qytet. Në këtë kontekst është i preferueshëm shfrytëzimi i sipërfaqeve të kulmeve apo të ngjashme, me qëllim të kursimit të sipërfaqeve të lira tokësore. (stimulimi i atyre që ndërtojnë objektet dhe shfrytëzojnë energjinë solare për ngrohje me lirime në përqindje nga taksat dhe pagesat për leje ndërtimi)

- **BIOMASA**

Në zonat rurale të cilat kanë nivel të lartë të prodhimtarisë bujqësore dhe pyjore, duhet të nxitet përdorimi i biomasës në mënyrë që të rriten mundësitë për energji, sidomos në fshatrat e largëta. Prodhimi i mëtutjeshëm i energjisë nga biomasa nxitë rritjen e prodhimtarisë bujqësore dhe i ruan vlerat vendore. Në këtë drejtim duhet mendohet edhe energjia e mundshme për qytetin që si alternativ është analizuar prodhimi i mundshëm në hapësirat e ish deponisë së qytetit ,prodhimi i energjisë nga biomasa do të kontribuonte zhvillimit të tërësishëm ekonomik në nivel qyteti dhe Komune.

- **UJI**

Në përputhshmëri me konceptim mjedisor si dhe duke u bazuar në faktin që ka zona të pasura me burime ujore, mund të shqyrtohet ndërtimi i pendës në Kremenatë dhe në lumin e Desivojcës ku do të ishte një alternative dhe mundësi e qëndrueshme furnizimi me ujë Qytetin e vendbanime tjera .

- **KURSIMI I ENERGJISË**

Në kuadër të zonave urbane e sidomos në ndërtesat që menaxhohen nga komuna dhe ato të banimit kolektiv, konceptet e energjisë të bazuara shembujt e kontraktimit ofrojnë forma efikase që ju mundëson autoriteteve vendore të zbatojnë masa bashkëkohore të kursimit të energjisë (p.sh. izolimi, sistemet efikase të ngrohjes etj). Përveç kursimit të mjeteve financiare, komuna përmes shembujve dhe përdorimit, mund që banorëve të ju ofrojë një potencial të madh në kursim.

Orientimi kryesor dhe i përhershëm mbetet: zhvillimi ekonomik lokal nëpërmjet procesit të privatizimit, zhvillimi i ndërmarrjeve mikro dhe të vogla eventualisht edhe të mesme, realizimi i projekteve të reja dhe krijimi i kushteve për një ambient të shëndoshë dhe të sigurt për thithjen e kapitalit të jashtëm dhe nxitjen e NMV-a vendore në veprimtari prodhuese konform kushteve dhe infrastrukturës së paraparë në PZHU.

Rigjenerimet: Procesi i avancimit të hapësirave apo sistemeve, veçanërisht për ti bërë ato më aktive ose më të suksesshme mundë të zhvillohet në zonën qendrore të Kamenicës prej Urës së lumit të Rubocit deri te tregu i gjelbërt në dy anët e këtijë aksi kryesisht hapësira në pronësi komunale por me shfrytëzues dhe pronarë privat të banesave, zonës nuk duhet ti ndërrohet destinimi por duhet të bëhen objekte banimi me etazhitet ma të lartë, kompletohet me përmbajtje dhe infrastrukturë dhe të ketë nivel sigurie adekuate që nuk e ka sot, dhënia me koncesion e zonës do të ishte zgjidhje funksionale.

- **LUMI DHE RËNDËSIA E TIJ**

Lumi “Kriva Reka” i cili kalon po thuaj se nëpër mes të qytetit të Kamenicës, nga një këndvështrim është pa si një vend mjaft atraktiv për rekreacion, pushues të ndryshëm, peshkim, etj.

Në kuadër të Plan Zhvillimor Urban është paraparë që të bëhet Plan Rregullues vetëm për lumin “Kriva Reka”.

- **MENAXHIMI I MBETURINAVE**

Menaxhimi adekuat i mbeturinave është mjaft profitabil. Në të ardhmen në Qytetin e Kamenicës do të bëhet klasifikimi i mbeturinave në deponit transite të mbeturinave si ato të letrës, drurit, metaleve, qelqit, mbeturinave inerte dhe mbeturinave komunale. Poashu edhe mbeturinat inerte do të riciklohen nëpër gurthyesit dhe kështu mundë të futen prap në funksion të ndërtimit.

- **TURIZMI**

Objektet hoteliere, objektet për vendosje (bujtje) dhe objektet për ushqim dhe pije në qytetin e Kamenicës janë në numër të konsiderueshëm dhe i ofrojnë qytetarëve shërbime të fjetjes, të ushqimit, të pijeve alkoolike dhe joalkoolike, ahengjeve familjare, banketeve dhe shërbimeve të tjera. Objektet hoteliere janë të ndërtuara në brendi të qytetit dhe kryesisht në pjesët periferike.

Kamenica si qytet për shkak pozitës ndërkufitare dhe konform vizionit mundë të zhvilloj **Turizmin rinor**, në kuptimin e ofrimit të kushteve për qëndrimin e turistëve të rinj në objektet e parashikuara për të rinjtë (hotelet, kampet, shkollat, shtëpitë për studentët dhe të rinisë), si dhe organizimi i programeve kulturore, zbavitëse, sportive, arsimore dhe rekreative për të rinjtë. Si dhe **Turizëm kongresial**, në kuptimin e ofrimit të një tërësie shërbimesh turistike lidhur me organizimin e tubimeve shkencore, politike, profesionale, kulturore sportive dhe të takimeve të tjera, pranimi dhe vendosja e pjesëmarrësve, organizimi i manifestimeve kulturore-zbavitëse dhe i manifestimeve të tjera lidhur me organizimin e kohës së lirë të pjesëmarrësve, si dhe organizimi i veprimtarive përcjellëse (ekspozitat, prezantimet e produkteve dhe shërbimeve, shitja e produkteve, etj).

Turizmi i gjuetisë: edhe turizmi i gjuetisë është një bazë e mirë për zhvillimin e turizmit në komunën e Kamenicës e në veçanti zonat malore pa i përmendur emrat e zonave, për këtë lloj turizmi në Kamenicë duhet të ndërtohet një objekt i cili do të shërbej për turistët e kësaj fushe.

Edhe pejsazhet e bukura në komunën e Kamenicës si dhe vlerat kulturore e rekreative, rehabilituese e shëruese janë bazë për zhvillimin e turizmit të qëndrueshëm në qytetin e Kamenicës.

Në këtë rast qyteti po ashtu ka potencialet e tij të cilat i japin bazë që turizmi të fillojë që nga aty. Në të njëjtën kohë shndërrohet në pikë qendrore informative dhe akomoduese për aktivitetet turistike që lidhen me qytetin dhe resurset e tij e po ashtu edhe si pikë që mbanë të lidhura fortë të gjitha aktivitetet turistike që ndodhin jashtë territorit urban. Për këtë gjatë dizajnit urban dhe hartimit të planeve rregulluese është e nevojshme që infrastruktura turistike të rregullohet në formën që të jetë në harmoni me turizmin rinor e kongresial edhe ti plotësoj kushte për të qenë një lloj salle pranimi për ata që duan tutje të shijojnë bukurit dhe vlerat e qytetit, komunës dhe rajonit duke lëvizur me një drejtim me tendencat e zhvillimit të Qytetit.

Në këtë drejtim edhe ndërtimi i një muzeu lokal me vendndodhje në qytetin e Kamenicës i cili do të prezantoj pamje në formë të filmave dokumentar, fotografive, broshurave informative, ekspozate të dëshmorëve të Kamenicës por edhe vlera tjera kulturore historike do ta plotësonte këtë mozaik.

Bazuar në konceptin e densifikimit është e natyrshme që një pjesë e madhe e qytetit duhet t'i nënshtrohet procesit të rigjenerimit urban. Brenda qytetit, duhet të identifikohen tërësitë urbane si prioritare për rigjenerim, duke i dhënë përparësi pjesëve të rëndësishme me interes të përgjithshëm. Meqenëse tërësitë urbane veçohen me tipare të ndryshme sociale dhe mjedisore, edhe mënyra e trajtimit të tyre është e ndryshme.

Është rekomanduar këto forma të trajtimit që duhet të elaborohen më detalisht në Planet Rregulluese Urbane (Plani rregullues i lumit).

Rigjenerimi urban— që parasheh tërësinë e intervenimeve në zonën ekzistuese, rindërtimi ndërtimi i ri dhe përparimi i hapësirës publike me qëllim të nxitjes së zhvillimit ekonomik dhe social.

• **HOTELERIA**

Nisur nga Vizioni për të ardhmen e Qytetit, nga vlerat e trashëgimisë dhe resurset tjera hoteleria në funksion të zhvillimit ekonomik duhet zgjerohet dhe fuqizohet me përmbajtje, duhet punohet që të bëhet e mundur ndërtimi me një standard dhe cilësi të lartë e objekteve hoteliere, objektet për vendosje (bujtje) dhe objektet për ushqim dhe pije edhe atë sipas këtyre kategorive:

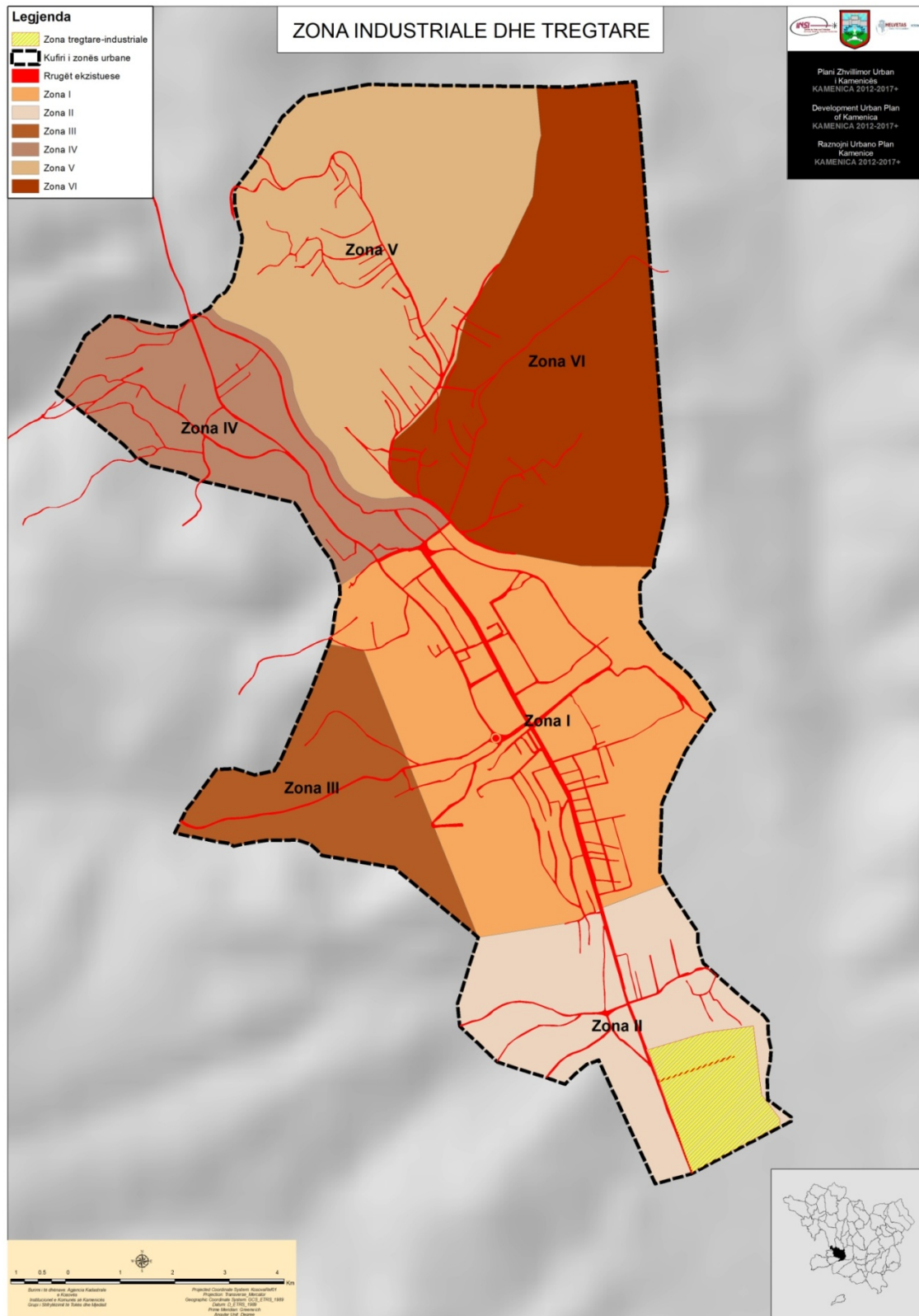
Hotelet: hoteli, moteli, pansioni, dhomat me qira, apartamentet, hoteli-hostel për rininë, pushimore, bujtina, etj., **Restorantet:** Gjitha restorantet, kafenet, picerit, qebaporet, kuzhinat popullore, byrekoret, etj.

Gjitha këto do të bëhen sipas planit të zonave turistike duke krijuar partneritete në këtë fushë dhe duke themeluar Qendër informimi, trajnimi dhe këshillimi në qytetin e Kamenicës.

• **SISTEMI BANKARË**

Bankat për zhvillimin e ardhshëm ekonomik të qytetit dhe komunës së Kamenicës parashihen të jenë promotor duke kredituar zhvillime të ndryshme, duke filluar nga institucionet mikrofinanciare të cilat pritet të vazhdojnë të kreditojnë ekonominë familjare, bizneset e vogla dhe agrobizneset, gjithashtu

pritet mbështetje me kredi nga ana e bankave që operojnë në qytet për sektorin privat, investimet koncesionare dhe në disa raste edhe për sektorin publik, duke filluar me sektorin e energjisë rinovueshme. Kosova pritet të lëviz drejtë anëtarësimit në BE, e në këtë drejtim edhe çdo pjesë e territorit të Kosovës, Dihet shumë mirë që në BE ka direktiva shumë të qarta për energjinë e rinovueshme. Është një shans i madh për qytetin dhe komunën e Kamenicës të bënë investim koncesionar në këtë fushë. Bankat që operojnë këtu veprojnë në sistem të avancuar me standarde evropiane dhe shpresohet shumë të shfrytëzohen mundësitë e reja me anëtarësim të Kosovës në FMN dhe Bankën Botërore të jenë krijuar rrethana dhe kushte më të favorshme për kredimarrësit dhe depozituesit dhe, në të njëjtën kohë parashikohet se në të ardhmen të kemi rritje të cilësisë dhe sasisë së shërbimeve bankare. E gjithë kjo do të përcjellët me një nivel më të lartë të qëndrueshmërisë së këtij sektori dhe mundësive për kreditime me interesa më të ulëta edhe me paketa më të gjëra në të gjitha fushat duke filluar prej bujqësisë, Industrisë deri te Turizmi.

Harta. 26.

6.5 INFRASTRUKTURËS - TRANSPORTIT URBAN, KOMUNIKIME

6.5.1 INFRASTRUKTURA SI SISTEM PËR ORGANIZIMIN FUNKSIONAL TË HAPËSIRËS

Rrjeta dhe cilësia e infrastrukturës së paraparë do të paraqet bazën e integritit hapësinorë dhe parakushtin e parë të arritjes së zhvillimit harmonik. Lidhja integrale e infrastrukturës në hapësirë, do të jetë prioritet përmbajtjesor i Planit Zhvillimor Urban për hapësirën e zonës urbane dhe Komunës së Kamenicës. Drejtimet themelore të infrastrukturës do të iniciojnë polarizimin e potencialeve ekonomike si dhe koncentrimin e popullsisë. Drejtimet e parapara, në radhë të parë, cilësia e tyre dhe rëndësia funksionale duhet t'i kontribuojnë realizimit të drejtpeshimit hapësinor dhe të përgjithshëm të Qytetit të Kamenicës.

Infrastruktura në Qytetin e Kamenicës duhet të sigurojë integritimin racional territorial të ekonomisë, integritimin e hapësirës me rajonet në fqinjësi dhe në kohë dhe hapësirë të caktuar, të sigurojë efekte përkatëse në zhvillimin e funksioneve të tjera.

• TRANSPORTI URBAN

• Rrjeta dhe sistemi i infrastrukturës së komunikacionit rrugorë

Në territorin e Qytetit të Kamenicës nga analizat e gjendjes në nivelin urban dhe komunal mund të shihet qartë se përbërja vetëm me rrugë rajonale dhe lokale dhe pozicioni dhe cilësia e infrastrukturës rrugore e bëjnë të jetë në një pozitë të pavolitshme komunikacionale, e cila parashikohet të jetë hapësira ku duhet intervenuar fuqishëm me këtë planë edhe atë me: Ndërtimi i autoudhës Kamenicë - Crep – Gjilan- Ferizaj duke e lidhur me koridorin Prishtinë - Shkup dhe përmirësimi i infrastrukturës rrugore në drejtimin Kamenicë-

Strezoc-Prishtinë e lidhjet tjera rrugore me Serbinë si dhe gjitha rrugët tjera lokale. Plotësimi me përmbajtje si trotuar, kanalizime atmosferike, brez mbrojtës, sinjalizimet horizontale dhe vertikale, mirëmbajtja etj në vendbanimet e ndryshme, fuqizimi i infrastrukturës së rrugëve bujqësore etj.

Krijimi i një qyteti kompakt kërkon përcaktimin e një sistemi rrugor. Si kriter për definimin e rrugëve përmbledhëse dhe shprëndarëse është marë struktura ekzistuese e rrugëve lokale si dhe madhësia optimale dhe struktura funksionale e "bllokut" të qytetit të Kamenicës, lidhmëria etj. Për të krijuar rrjet me lidhshmëri të mirë të rrugëve në nivel të qytetit, rrugët sipas funksionit janë klasifikuar në tri kategori themelore:

- Rrugët kryesore— rrugët rajonale
- Rrugët përmbledhëse
- Rrugët lokale

Propozimet për profilet e rrugëve bazohen në studimin e trafikut i cili ka dhënë të dhëna elementare për rrjetin rrugor urban. Profili i rrugëve kryesore është 17m, i rrugëve përmbledhëse 15.2m ndërsa ato shprëndarëse 13m.

Sipas standardeve ndërkombëtare në zonat urbane shprëndarja hapësinore e rrugëve është:

- Rrugët kryesore vendosen në hapësirë përreth 1.60 km në interval nga rruga kryesore primare dhe me gjërësi të hapësirës qarkulluese prej min. 8.0m'.
- Rrugët përmbledhëse vendosen përreth 0.8 km nga rrugët kryesore, këto rrugë duhet të kenë gjërësi të hapësirës qarkulluese prej min. 7.0m'.
- Rrugët lokale janë rrugët të cilat e shpërndajnë trafikun në pjesët e brendshme të blloqeve, dhe duke kufizuar ndonjëherë edhe blloqet. Zakonisht distanca në mes tyre është 90-160m në hapësirat e

biznesit dhe 80 deri 180m në lagjet e banimit, kurse gjerësia e hapësirës qarkulluese është min. 6.0m'. Shtigjet për këmbësorë propozohet të jenë minimum 2.0m (e preferuar 3.0m).

• Zhvillimi i motorizimit

Norma e lartë e rritjes së numrit të automjeteve nga periudha e kaluar, sidomos e veturave, do të vazhdojë edhe gjatë periudhës së ardhshme, sidomos të veturave në pronën individuale, Rrita e standartit por edhe e numrit të banorëve në qytetin e Kamenicës dhe e disa vendbanimeve të tjera do të ndikon me së shumti në rritjen e numrit të automjeteve.

Parashikimet dëshmojnë se mund të pritët që norma e rritës së automjeteve të sillet prej 8 deri 10% në vit dhe se në këtë Komunë deri në vitin 2020 do të jenë prej rreth 5000 deri 6000 automjete të cilat do të frekuentojnë zonën urbane.

Shkalla e motorizimit do të sillet rreth 250 vetura në 1000 banorë, respektivisht rreth 4 banorë për një veturë. Shkalla e motorizimit në qendër natyrisht mund të jetë më e madhe.

Struktura e automjeteve do të shkojë në favor të veturave. Pjesëmarrja e tyre do të jetë rreth 80% nga numri i përgjithshëm i automjeteve.

• Objektet, pajisjet, serviset dhe cilësia e shërbimeve në komunikacion

Gjatë periudhës së ardhshme zhvillimin e komunikacionit të qytetit e kushtëzon Përveç ndërtimit dhe rekonstruktimit të rrugëve edhe ndërtimi dhe kompletimi i sistemit të objekteve përcjellëse të komunikacionit. Në këtë funksion janë paraparë edhe stacioni i autobusëve në Kamenicë, në vend ndaljet pranë rrugëve ku duhet të ndërtohen strehët, janë paraparë edhe ofiçinat e serviseve dhe të riparimeve, pompat e benzinës dhe të lyerjes, motelet dhe kampet e pushimit dhe të çlodhjes. (Hartat infrastruktura e transportit dhe Transporti Publik).

Sistemi i transportit dhe trafikut

Sistemi efikas i transportit është bazë për krijimin e mundësive për qarkullim të lehtë dhe të sigurt, nxitjen e zhvillimit ekonomik, krijimin e lidhjeve në mes të zonave dhe përmbajtjeve funksionale të qytetit.

Përmirësimi i rrjetit të trafikut ndihmon në lëvizshmërinë e lehtë të komunitetit, qasjen më të lehtë në zona dhe përmbajtje, zvogëlimin e ndotjes së ajrit dhe zhurmës si dhe ndikon në përmirësimin e kualitetit të jetës në përgjithsi. Për planifikim të qëndrueshëm të transportit rrugor janë:

- Përfshirja e trafikut të rëndë nga zona qendrore urbane;
- Inkurajimi i ndërlidhjes dhe depërtueshmërisë në mes të rrugëve;
- Përfshirja e rrjetit të qarkullimit për të përkrahur zhvillimin social dhe ekonomik;
- Përfshirja e infrastrukturës dhe menaxhimit të transportit urban;
- Dizajnim i rrugëve të cilat i adaptohen kërkesave të këmbësorëve, duke qetësuar trafikunzgjatur trotualet apo kufizuar qarkullimin e automjeteve;
- Planifikimi i vendparkimeve për një numër optimal të veturave;
- Sigurimi i një sistemi ambientsht të qëndrueshëm të lëvizjes duke dekurajuar përdorimin e automjeteve private dhe duke inkurajuar ecjen dhe çiklizmin;
- Përkrahja e transportit me autobus apo me minibus, me qëllim të përfshirjes dhe forcimit të tij si formë kryesore e lëvizjes;
- Largimi i ndotjes dhe zhurmës nga zonat e banimit posaçërisht nga zonat e ndjeshme urbane, me qëllim të rritjes së kualitetit të jetesës por edhe zvogëlimit të ndikimit të gazrave të rrezikshme në mjedis;
- Përkrahja e përdorimit të biçikletave si mjet transporti, sigurimi i hapësirës së nevojshme dhe dhënia e përparësisë në trafik;

• RRUGA TRANZITE

Meqenëse nëpër qendër të qytetit kalon rruga (Crep –Kamenicë - Strezoc), krijimi i një aksi transit të trafikut të rëndë i cili kalon në pjesën veri-lindore të qytetit dhe lidhet me rrugën e Strezocit, ky transit

do të mundësonte shkarkimin e trafikut të rëndë nga zona urbane, posaqërisht atij që përkrah qasje të lehtë për transportin e lidhur me zonën e biznesit (**Shih Hartën Rruga Tranzite**).

• **PARKINGJET PUBLIKE DHE PRIVATE**

Nevoja për parkim në qytet është mjaft e shprehur. Mënyra se si është i rregulluar parkimi i automjeteve ndikon në kualitetin e mjedisit të ndërtuar urban. Nuk duhet lejuar që automjetet të dominojnë hapësirën ose të bezdisin këmbësorët dhe çiklistët. Vendi më i mirë për parkim është jashtë rrugës dhe në oborret e pasme të ndërtesave të banimit kolektiv dhe ndërtesave publike. Duhet të mënjanohej parkimi në pjesët ballore të ndërtesave. Kjo ndërprente komunikimin e këmbësorëve me përdhosen dhe kufizon vëzhgimin joformal etj.

Parkimi në zonën qendrore të qytetit, e cila është më aktive dhe me përmbajtje të përziera duhet të trajtohet me kujdes të posaçëm. Parkimi mund të organizohet përgjatë rrugëve kryesore, në hapësirat e shenjëzuara dhe me kohë të limituar. Në sipërfaqet ku planifikohen ndërtime të reja duhet të sigurohet parkimi si për shfrytëzuesit e përhershëm ashtu edhe atyre të përkohshëm.

Në hapësirat e veçanta si ato pranë qendrës sportive dhe rekreative, duhet të parashihen hapësirat për parkimin e automjeteve, duke pasur parasysh periudhat me ngarkesat më të mëdha gjatë ditës, javës dhe vitit. Kamenica ballafaqohet me problemin e parkimit nëpër trotuare dhe vende tjera të lira. Me zgjidhjen e problemit të parkimit sigurohet edhe hapësira për këmbësorë e cila do të ofrojë lëvizje të lehtë dhe të sigurt.

• **SHTIGJET PËR KËMBËSORË DHE BIÇIKLISTË**

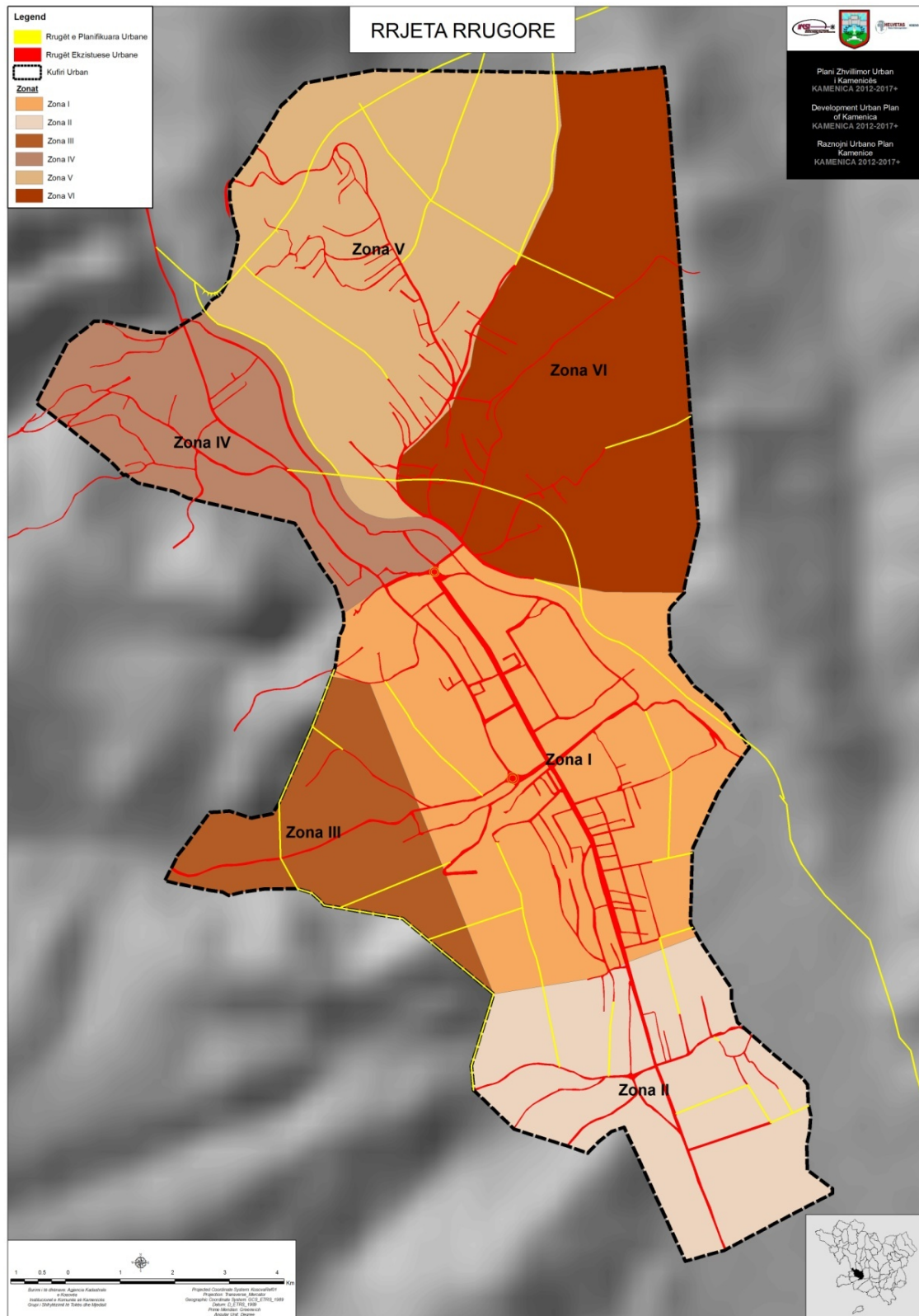
Shtigjet për këmbësorë janë element i domosdoshëm për rrjetin e rrugëve urbane. Në rrugët e brendshme dhe ato periferike të qytetit, shtigjet për këmbësorë mungojnë. Ato duhet të definohen si hapësira për këmbësorë dhe të sigurojnë se kërcënimi nga lëvizja e automjeteve është evituar. Përgjatë rrugëve kryesore shtigjet për këmbësorë duhet të ndahen me shiritin gjelbërues dhe ku është e mundur edhe me shtegun për çiklistë.

Me Plan parashihet që rrugët ekzistuese të përmirësohen dhe paralel me to edhe krijimi i shtigjeve për këmbësorë dhe çiklistë, pasi që Kamenica ofron mundësi të mira për biciklist. Trotuari minimal në një anë të rrugës duhet të jetë min 2.0m.

Në disa pika karakteristike të zonës urbane ku qarkullimi është i madh, këmbësorëve duhet t'u jepet prioritet për qasje dhe shfrytëzim të hapësirës. Pika të grumbullimit dhe qarkullimit aktiv janë hapësirat publike afër shitoreve apo objekteve me përmbajtje tregtare, hoteliere si pika strategjike në qytet. Këto pika duhet të trajtohen si sheshe apo piaceta që shërbejnë edhe për lidhjen e disa përmbajtjeve në mes veti, si dhe të pjesëve të ndryshme të qytetit. Si intervenim urgjent konsiderohet shtegu përgjatë rrugës kryesore "Kamenicë-Koretin-Topanicë. Me pak investime në rregullimin dhe zgjerimin, shtruarjen e trotuarit, pastaj me mobilim, shenjëzim dhe forma tjera mund të përmirësohet kualiteti i shtigjeve për këmbësorë.

Rrjeti i qarkullimit të këmbësorëve duhet planifikuar po ashtu, edhe përgjatë korridoreve të gjelbërimit, bregu i lumit "Kriva Reka", toka bujqësore, planifikimi i shtigjeve kërkon një studim më të thellë.

Pasi që në Kamenicë do të aplikohet koncepti i qytetit si ekosistem, propozohet që të stimulohen format e lëvizjes, ambientalisht të favorshme – ecja, çiklizmi. Çiklizmi mund të organizohet përgjatë rrugëve kryesore, por edhe në rrugët tjera, kryesisht nëpër rrugët përmbledhëse. Për shkak të konfiguracionit të terrenit në disa vende mund të krijohen shkurtesa me qëllim të arritjes sa më të shpejtë në funksionet e caktuara. Kjo ide mund të përshtatet edhe me konceptin e natyrës dhe peizazhit ku rrjeti i gjelbër i propozuar bën integrimin e tyre.

Harta. 27.

- **KOMUNIKIMET**

- **Komunikacioni ajror**

Transporti ajror – Në Kamenicë nuk ka aeroport, Më i afërti është aeroporti i Sllatinës 85 km dhe i Shkupit.

Në perspektiv nuk parashihet ndërtim aeroporti prandaj edhe ma tutje kjo komunë do të orientohet në aeroportin e Sllatinës por edhe në atë të Shkupit.

Në Kosovë kanë ekzistuar edhe 12 fusha ajrore – aeroporte bujqësore të Aviokosovës dhe një fushë ajrore e Federatës Aeronautike të Kosovës në Dumosh. Shumë prej aeroporteve bujqësore janë në gjendje të keqe fizike dhe pa përkujdesje do shohim nëse do ruhen këto mundësi për të ardhmen e bujqësisë dhe qëllimeve tjera, më i afërti për Kamenicën është ai i Gjilanit.

- **Komunikacioni hekurudhor**

Në territorin e qytetit të Kamenicës, por edhe të komunës së Kamenicës nuk ekziston transport hekurudhor, Stacioni ma i afërt hekurudhor është stacioni në Ferizaj, vija hekurudhore Fushëkosov-Shkup si dhe i Bujanocit, vija Beograd- Shkup.

Vet- fakti se që në nivel të Kosovës që nga viti 1963 nuk është ndërtuar asnjë vijë e re hekurudhore flet mjaft për gjendjen në transportin hekurudhor.

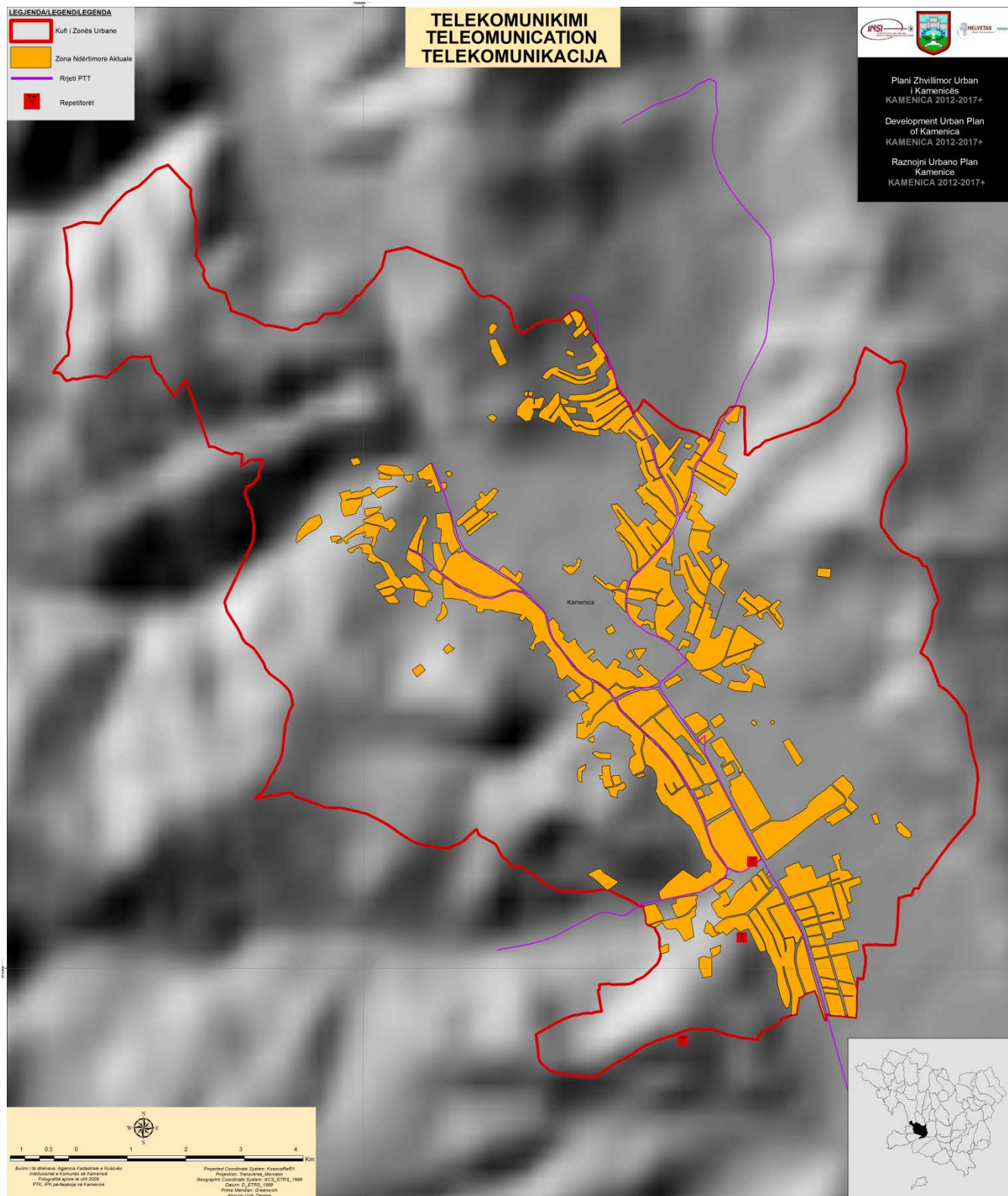
Mungesa e stacioneve hekurudhore dhe largësia nga stacionet momentale si dhe mosfunksionimi adekuat momental i transportit hekurudhor në nivel të Kosovës, Kamenicën e venë në pozitë shumë të pa volitshme komunikacionale, këtu sidomos ka të bëjë me transportin më masiv të mallrave dhe të produkteve.

Me Planë Hapësinor të Kosovës parashihet ndërtimi i vijës hekurudhore Ferizaj –Gjilan-Crep që lidhet me vijën Nish-Shkup dhe ma tutje drejt korridoreve të rëndësishme Evropiane, kjo vijë kalon nëpër territor të Kamenicës dhe ky plane duhet të trajtoj trasenë e kësaj vije edhe stacionet e mundshme si dhe degën për lidhjen e Kamenicës.

- **Telekomunikimi**

Zhvillimi i Komunikacionit të Telekomunikimit, PTK-së dhe operatorëve privat në Kamenicë do të vazhdojë të mbështetet në zhvillimin integral të këtij komunikacioni në nivel të Kosovës dhe në rajon, nisur nga gjendja e rrjetës së komunikacionit PTT, qëllimet afatgjata kah të cilat duhet synuar për zhvillimin e këtij komunikacioni të zonës urbane të Kamenicës janë: Në perspektive numri i postave, numri i aparateve telefonike dhe i aparateve të tjera si dhe vëllimi i shërbimeve të internetit dhe kablloviqe duhet të rritet shumë, kurse shërbimet e PTK-së dhe operatorëve tjerë privat të modernizohen. Shtrirja e fijos optike në tërë territorin e zonës urbane dhe Mbulimi i tërë territorit të zonës urbane me rrjet të Internetit, Fuqizimi i rrjetit në nivel të standardeve Evropiane, Vendosja e centraleve periferike, Ofrimi i shërbimeve të brezit të gjerë, Vendosja e një antene të re PTK-VALA në zonën urbane. Në pjesët urbane ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta duhet të vendoset rrjeti i ri. Mbulimi i tërë zonës urbane të planifikuar përgjat rrugëve urbane të planifikuara me rrjet të telefonisë fikse, si dhe kalimi i rrjetit ekzistues nga rrjeti ajror në atë nëntokësor.

Përmirësimi i rrjetit kabllor dhe ofrimi i Programeve televizive HD dhe vendosja e antenave televizive. Gjithashtu propozohet që të vendosen foltore publike në të gjitha pjesët ku ka rrjet të telefonisë fikse si dhe në ato ku do të shtrihet rrjeti (në pjesët e zonës urbane të planifikuar).

(Harta. Telekomunikimi)

• INFRASTRUKTURA ENERGJETIKËS

• Rrjeti energjetik

Nga analiza e gjendjes në profil qartë është konstatuar se rrjeti distributiv ekzistues në pjesën më të madhe është i ndërtuar para më se 20 viteve, që dmth se linjat ajrore janë në gjendje të keqe teknike, ndërsa kabllot që tani furnizojnë shpenzuesit janë dielektrikisht të dobësuar, veçanërisht kabllot e tensionit 10kV, të shtrira në kanale pa kanalizim kablovik. Shumica e trafostacioneve janë të tensioneve 10/0.4 kV.

Duke u nisur nga gjendja ekzistuese si dhe propozimeve arkitektonike, SEE distributiv duhet të bëhet në përputhje me dy rekomandime të dhëna në vazhdim:

REKOMANDIMET E MASTER PLANIT PER ZHVILLIMIN E SISTEMIT DISTRIBUTIV TË KOSOVËS DERI MË VITIN 2015, QË PËRFSHINË:

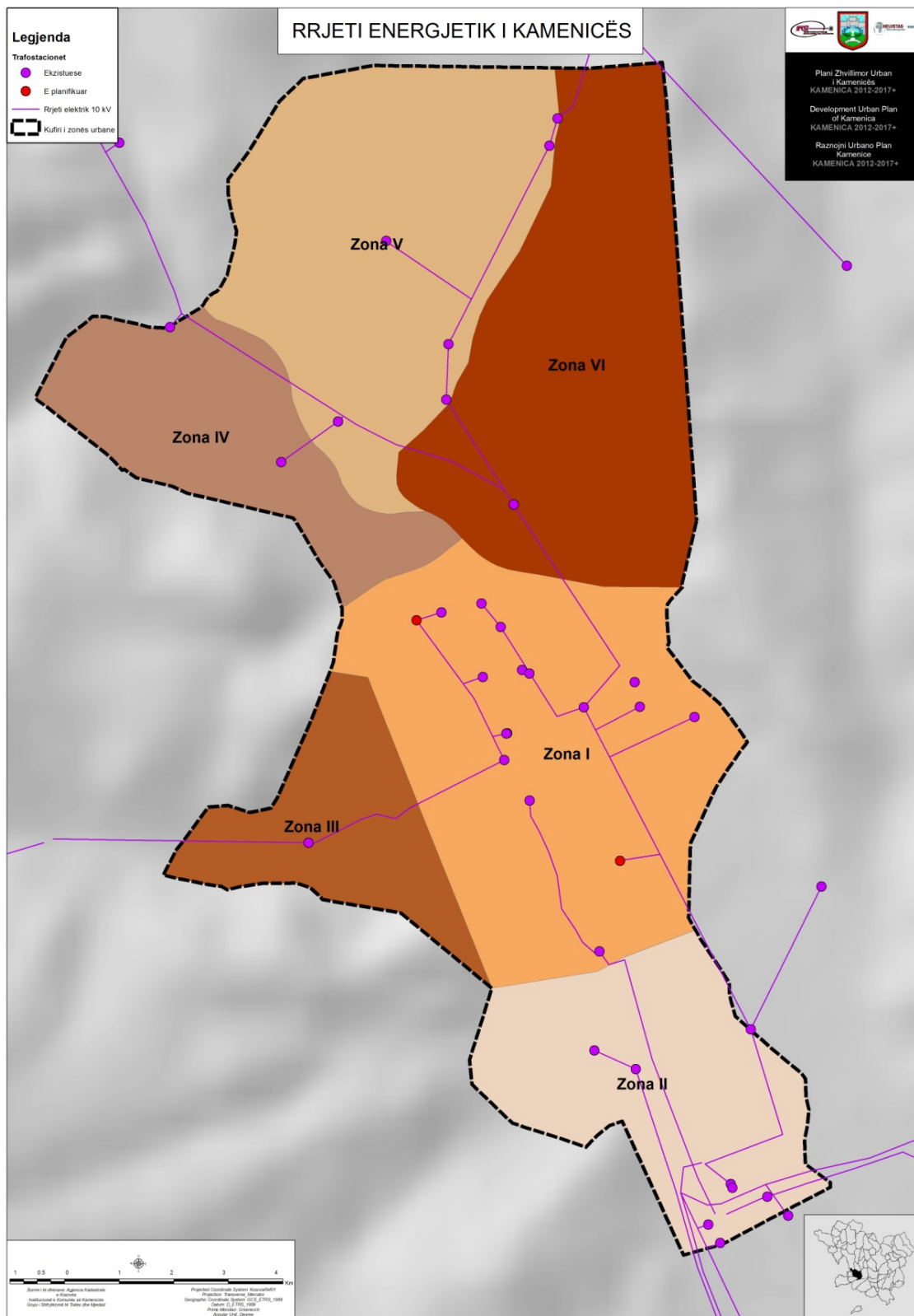
- Eliminimin gradual të TS 35/10kV dhe kalimin në TS 110/20kV
- Kalimin nga rrjeti distributiv 10kV në rrjetin distributiv 20kV
- Zëvendësimin e TS 10/0.4kV me ata 20/0.4kV
- Zëvendësimin i Linjave Ajrore 230/400V me kabllot bistik apo edhe kabllot nëntokësorë.
- Zbatimi i linjës së re 110 dhe 400 kV Ferizaj – Gjilan- **Kamenicë**

REGULLORET E IEC, IEEE DHE ANSI QË PËR PROJEKTE TË REJA NE VENDE URBANE, LINJAT E FURNIZIMIT ME ENERGJI ELEKTRIKE DHE ATO TË RRJETIT TELEKOMUNIKUES TË NDJEKIN TË NJEJTËN TRASË DHE TË REALIZOHEN NË TËNJËJTËN KOHË.

Rekomandimet dhe rregulloret e lartshënuara obligojnë që SEE dhe SK të realizohen ashtu që:

Rrjetet e tensionit të ulët duhet të planifikohen gjithashtu me shtylla betoni dhe me kabllot nëntokësorë në zonën e planifikuar urbane. Në shtylla duhet të planifikohet edhe ndriçimi publik i rrugëve.

Ndriçimi publik i rrugëve urbane do të bëhet me llampa natriumi me fuqi 400 w të vendosura në shtylla metalike me lartësi (3-8)m. Kycja dhe shkycja e llampave do të jetë automatike, ndërsa në kohën kur rrugët nuk janë shumë të frekuentuara (pas mesnate) llampat më mënyrë automatike do të ndizen në gjysmën e fuqisë nominale. Poashtu në zonën urbane ndriçimi në të ardhmen do të organizohet me panele solare.

(Harta. Rrjeti Energjetik i Kamenicë)

• LINJAT E VEÇANTA PËR INTERVENIM NË RJETIN 10KV

Duke u bazuar nga analiza e rrjetit elektrik që është bërë në terren nga ekspertët në bashkëpunim me KEK-un, është konstatuar se në disa pjesë me prioritet duhet të intervenohet dhe të kalohet nga sistemi 10KV në atë 20KV, si dhe është parë nevoja për instalimin e disa trafave në pjesë të ndryshme urbane dhe pjesën e planifikuar urbane të **Kamenicës (shih Hartën Energjetika)**

Në pjesët urbane të planifikuara është parapar edhe shtrirje e rrjetit elektrik 20kV nëntokësorë dhe ajrorë përgjat rrugëve urbanistike të planifikuara.

• GAZI DHE NAFTA

• Rrjeti i gazpërçuesit

Gazi energjetik në strukturën e konsumit energjetik gjithnjë e me shume po zë vend të rëndësishëm. Përdorimi i gazit për ngrohje, në industri ka përparësi të shumëfishtë dhe shpenzimet e kalorive të dobishme janë më të ulëta dhe dukshëm zvogëlojnë ndotjen në zonën urbane.

- Dikur bëhej edhe prodhimi i Gazit teknik në KXEK "Kosova" mirëpo tani Furnizimi i Kamenicë me Gazë mundë të bëhet nga Gazë përçuesi Shkup – Nishë në linjen e mundëshme Kamenicë – Prishtinë varianti tjetër është, gypi ekzistues i gazsjellësit në relacionin Kosova A – Shkup i cili ka funksionuar deri në vitin 1986 i cili ka furnizuar me gazë shkretoren në Shkup, fabrikën e çimentos në Hanë të Elezit dhe ngrohtoren në Prishtinë dhe kalon nëpër territor të Ferizajit, Linja prej Shqiprisë. Në qytetin e Kamenicës do të shfrytëzohet edhe mundësia e shfrytëzimit të biogazit, mbjellja e tokave djerrina me misër në fshatrat për rreth, në këtë kontekst duhet planifikuar edhe një fabrik për prodhim të biogazit në periferi të zonës urbane.

• Nafta

Nga aspekti i furnizimit me naftë dhe prodhimit të naftës edhe Kamenica si e tërë Kosova do të vazhdoj të varet nga importi i naftës dhe derivatet e saj. Importi kryesisht do të vazhdojë të realizohet përmes transportit rrugor, përmes rrugëve magjistrale dhe rajonale por edhe atij hekurudhor, Udhëzimet e BE-së për sistemin energjetik, e posaçërisht për sektorin e naftës dhe derivateve të naftës, janë të fokusuara në ndërtimin e rezervarëve për naftë, me qëllim që të sigurohen rezervat, në rast të mungesës së furnizimit apo në rast të restriksioneve të furnizimit, kështu që pozita e Kamenicës në këtë kontekst është e përshtatshme.

• INFRASTRUKTURA HIDROEKONOMIKE

• Infrastruktura për furnizim me ujë

- Analiza e gjendjes në nivelin urban dhe komunal sa i përket infrastrukturës së ujësjellësit është bërë nga ekipi i planifikimit së bashku me një analizë hidro – ekonomike ku janë analizuar nevojat për së paku **10 vite +**, në kuadër të nevojave për ujë janë analizuar: nevojat për ujë të popullsisë, industrisë, bujqësisë etj dhe është konstatua se:
- Duhet bëhet avancim, kompletim dhe modernizim i infrastrukturës së furnizimit me ujë në pjesët urbane të cilat kanë rrjetë të infrastrukturës së ujësjellësit. Qytetin e Kamenicës i cili do të vazhdoj të furnizohet me ujë nga burimet e puseve në thellësi me kapacitete $Q=40$ litra/sec por me shfrytëzim momental 30 litra/sec ku parashikohet edhe rritja e kapaciteteve.
- Fuqizimi dhe rregullimi i kaptazhit në letnicë, Ndërimi urgjent i gypit azbest çimentos në rrjetin e ujësjellësit në qytetin e Kamenicës të cilat janë ende me azbest çimento. Në infrastrukturën e kapjes dhe furnizimit me ujë janë parashikuar tri mundësi dhe cila do që gjenë përkrahje mundë të procedohet: mundësia e parë është ndërtimi i një kaptazhe dhe fabrike nënsistemin për furnizim me ujë nga lumi "Kriva Reka"
- Mundësia e dytë ndërtimi i pendave dhe infrastrukturës për furnizim me ujë të pijes, për ujitje dhe industri nga penda në lumin e Kremenatës dhe të Desivojcës duke përcjellur vijat rrugore me infrastrukturë të ujësjellësit nga penda deri te vendbanimet përkatëse.
- Mundësia e tretë është me ndërtimin e puseve për furnizim me ujë të disa vendbanimeve me lartësi më të madhe mbidetare e disa vendbanime tjera.

- **RRJETI I KANALIZIMIT TË UJRAVE TË ZEZA DHE ATMOSFERIK**

- **Infrastruktura për largimin dhe trajtimin e ujërave të përdorura**

- Analiza e gjendjes në komunë sa i përket infrastrukturës së ujërave të zeza dhe atmosferik është bërë nga ekipi i planifikimit dhe parashikohet që në të ardhmen të kemi: Sisteme të ndara të ujërave fekale dhe atmosferike në të gjitha pjesët e qyteti të Kamenicës.
- Planifikimi i funksionalizimit të disa segmenteve me rrjetë të vjetër, me profil jo adekuat ose për nevoja më të gjera në Qytet. Rrjeti duhet të bëhet edhe në pjesë të planifikuara urbane për zgjrim.
- Planifikimi i lidhjeve të rrjetit gjatë hartimit të projekteve kryesor të largimit të ujërave të zeza në nivel të vendbanimit në harmoni me kolektorin kryesor (siç shihet në hartën "Kanalizimi dhe Kanalizimi Atmosferik")
- Planifikim dhe ndërtimi i kolektorëve kryesor të kanalizimit të cilët do të lidhen me kolektorin kryesorë të planifikuar të nivelit komunal.
- Në planin afatgjatë, në Kosovë parashihen që të ndërtohen 7 impiante për trajtimin e ujërave të zeza. Në secilin rajon nga një. Kështu që për rajonin e Gjilanit në të cilin bënë pjesë komuna e Kamenicës, parashihet ndërtimi i impiantit në Kamenicë. Në këtë impiant do të shkarkoheshin ujërat e zeza të Gjilanit dhe Kamenicës.
- Mirëpo, derisa të gjendet mjetet për ndërtimin e këtyre impianteve, në planin afatshkurta do të duhet që secili qytet të ndërton impiantin e vetë ose një gropë septike për një trajtim minimal të ujit të përdorur edhe lokacioni i tij të jetë i përshtatshëm që në të ardhmën ujërat që shkarkohen në të mund të vazhdojnë deri në kolektorin kryesor që i transporton ato drejtë në impiantin kryesor rajonal.
- Planifikimi i një impianti në nivel komunal i cili do të bëhet te Dheu i Bardhë në të cilin impiant në të ardhmen do të trajtohen edhe ujërat e zonës urbane.

- **RRJETI I KANALIZIMIT ATMOSFERIK**

- Siç u cek më lartë, kanalizimi atmosferik do të ketë rrjet të posaçme.
- Rrjeti në qytet: Të gjitha ujërat atmosferike do të shkarkohen në lumin "Kriva Reka" dhe në prrockat më të afërta duke shfrytëzuar rënjen e terrenit ashtu që trasa e kolektorit të jetë sa më e shkurtë dhe duke pasur kujdes që në këtë rrjet të kanalizimit mos të shkarkohet ujërat e zeza ose ujërat industriale etj.
- Parashikohet edhe Rrjeti nëpër Vendbanimet tjera për ujëra atmosferike të jetë i posaçme (I ndarë nga rrjeti fekal) për secilin vendbanim, të funksionoj sa më shumë që është e mundur si sistem dhe të shkarkohen në rrjedhjet më të afërta. Ndërtimi i kanalizimeve atmosferike në çdo aks rrugor me derdhje në lumejtë dhe projet më të afërta.

- **INFRASTRUKTURA PËR MBROJTJEN E UJËRAVE DHE E DEPONIVE**

- **Infrastruktura për mbrojtjen e ujërave nga ndotja**

Për mbrojtjen e ujit në të ardhmen është paraparë:

- Krijimi i infrastrukturës për shmangien dhe trajtimin e ujërave të përdorura dhe ndyta prej amvisërive dhe industrisë; (Harta. Kanalizimi)
- Mbrojtjen e ujërave natyrale sipërfaqësore që gjenden afër qytetit të Kamenicës dhe mbrojtjen e ujërave nëntokësore si nga pikëpamja e evitimit të mundësisë së ndotjes, ashtu edhe nga ajo e ndërtimit të pakontrolluar dhe e rrezikimit të hapësirës (Shih hartën Hidrologjike të Kamenicës);
- Ndërtimi i infrastrukturës së deponive të përkohshme në nivel të vendbanimit (Pastrimi i shtretërve të lumenjve nga mbeturinat dhe hudhja e tyre e organizuar në të Ardhmen);
- ndarja e rrjetit të kanalizimeve të ujërave fekale dhe atmosferike në gjithë zonën urbane qytet dhe vendbanime tjera pasi që ndotja nuk njeft kufi;
- Ndërtimi i impiantit ose gropës septike në nivel të Qytetit për pastrimin e ujërave të zeza si zgjidhje e përkohshme për ta penguar ndotjen e ujit;
- Vazhdimi dhe thellimi i monitorimit të shkallës së ndotjes së lumit “Kriva Reka”;
- Që objektet industriale ekzistuese, të cilët ngase nuk kane aparatet pastruese ndajnë lumenjtë, brenda një afati të caktuar të instalojnë aparatet dhe ta shmangin këtë;
- Dokumentacioni investivo-teknik për industrinë e reja duhet të përmbajë edhe vendimin e pastrimit të të gjitha ujërave të përdorura, ndyta. Puna e kapaciteteve të reja industriale nuk duhet të lejohet pa u montuar më parë aparatet të cilat do të sigurojnë pastrimin e ujërave të ndyta në mënyrën e duhur.

- **Infrastruktura e Deponive të Mbeturinave**

Vazhdimi i shfrytëzimit të infrastrukturës që e ofron deponia Rajonale

Në nivel të Qytetit është planifikuar një deponi e përkohshme me hapësira të ndara për mbeturina ndërtimore, industriale etj,

Si alternativ e mundshme e deponisë Regjionale është planifikuar një deponi në nivelin komunal, (shih PZHK-n i Kamenicës)

Shfrytëzimi i mbeturinave për riciklim dhe mundësisë së prodhimit të energjisë,

Trajtim në një hapësirë të caktuar të mbeturinave inteligjente me mundësi deponimi dhe servisimi, (shih PZHK-n e Kamenicës).

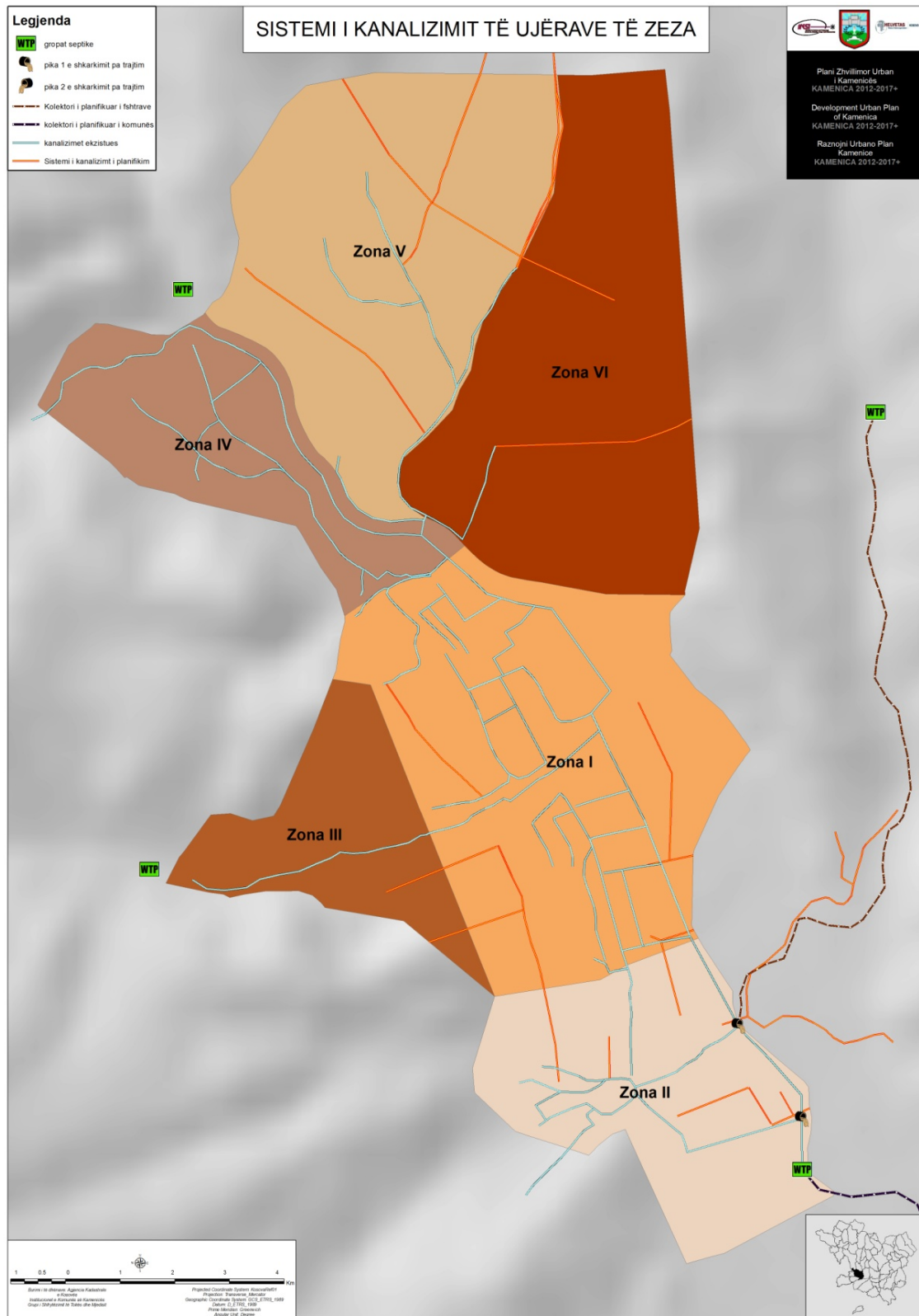
Ndërrimi i mënyrës së mbledhjes dhe menaxhimit së mbeturinave,

Janë parashikuar varrezat e kafshëve dhe mundësit e asgjësimit masiv në rast emergjence për shkak të smundjeve dhe arsyeve tjera të kafshët ose shpezët. (shih PZHK-n).

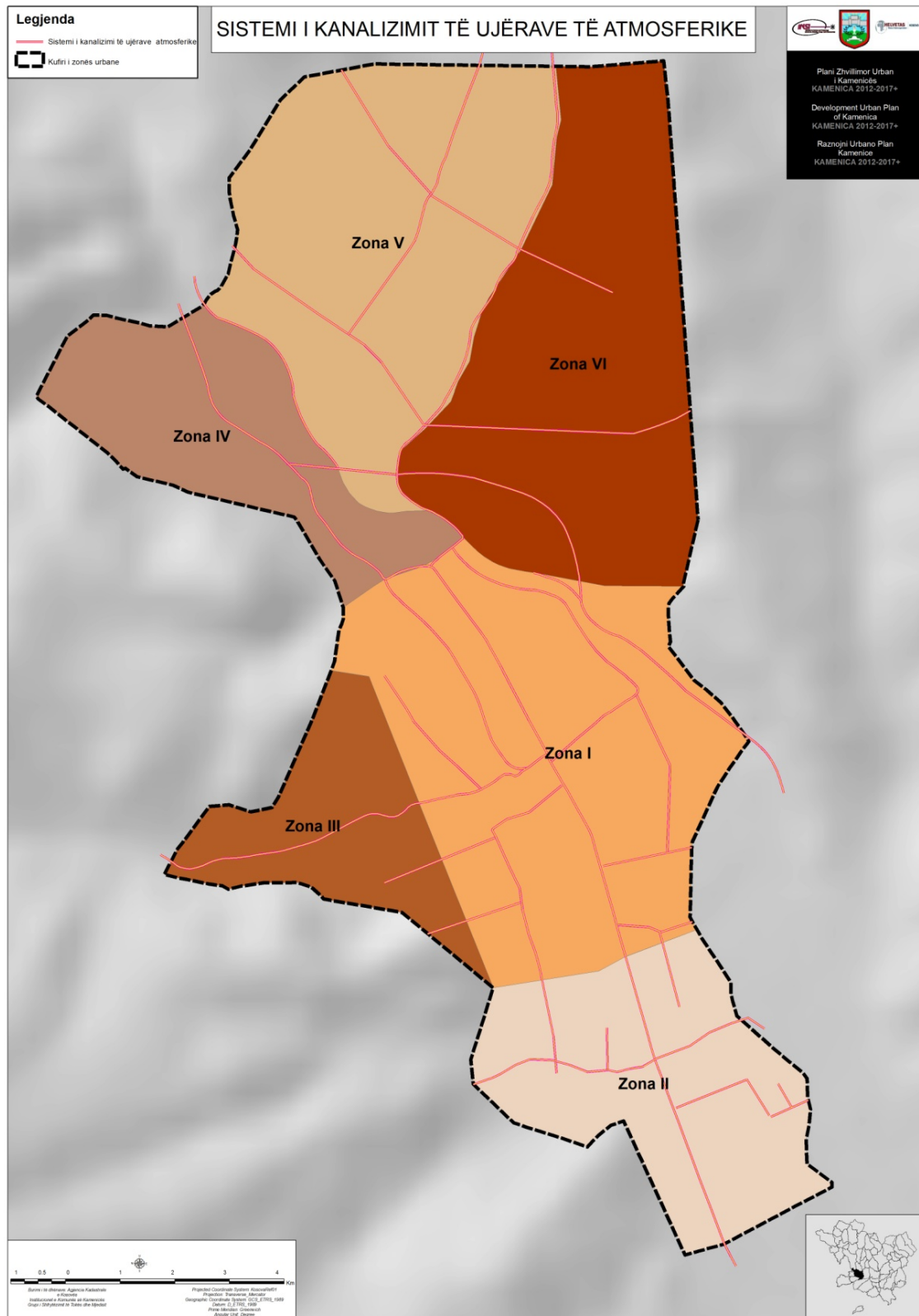
- **Infrastruktura për rregullimin e regjimit të ujërave**

Ndërtimi i pendave (akumulacioneve) në të gjitha rrjedhat e lumenjve për të penguar të gjitha valët goditëse vërshuese dhe të akumulohet uji për ta përdorur në periudhat kur është i nevojshme (në kohërat e nxehta kohë pas kohe të lëshohet ujë i freskët në lumë nga akumulacioni). Me këtë akumulacion mund të kontrollohet edhe sasi e ujit gjatë kohës me të reshura të mëdha. (Harta. Infrastruktura e furnizimit me ujë)

Rregullim i shtretërve të lumenjve me rregullim prej dheu, rregullim urban i lumit, mirëmbajtje dhe pastrim për mbrojtje nga vërshimet dhe hapja e kanaleve. (shih hartën mbrojtja nga vërshimet).

Harta. 31

Harta. 32

• INSTITUCIONET E SHËRBIMEVE ADMINISTRATIVE DHE PUBLIKE

- Standardet për planifikim të shërbimeve administrative dhe publike:
- Qeveria dhe administrate komunale në kuadër të qytetit (1lokacion/qytet)
- Qendra e bashkësisë lokale (administratës lokale) në kuadër të lagjes, përmban shërbimet e zyrës së vendit dhe standardet e qasshmërisë janë 1 bashkësi lokale 4000-6000 banorë
- Gjykata komunale në kuadër të pjesës qendrore të qytetit (1 lokacion/qytet)
- Shërbimi policor në kuadër të pjesës qendrore të qytetit (1 stacion policie/25000 banorë)
- Shërbimet komunale (PTK, KEK, menaxhimi i mbeturianve etj) në kuadër të pjesës qendrore të qytetit apo edhe në pjesë tjera të qytetit
- Shërbimi bankier në kuadër të pjesës qendrore të qytetit (1 lokacion/15000 banorë)
- Tregu i qytetit në pjesën qendrore të qytetit që shërben për nevojat e përditshme të banorëve për furnizim (1loakcio/qytet).
- Plani Zhvillimor Urban parasheh planifikimin, ndërtimin, rikonstruimin dhe renovimin e instituioneve të shërbimeve administrative dhe publike.

6.6 FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE POPULLSISË, BANIMIT, VENDBANIMEVE, ÇËSHTJEVE SOCIALE, RASHËGIMISË KULTURORE

6.6.1 ARSIMI

Pas analizës së situatës në nivel komunal e në veçanti asaj urbane dhe njohjes së rolit të komunës së Kamenicës në sistemin edukativ që përveç tjerash shtrihet edhe në mirëmbajtje të infrastrukturës arsimore e përbërë edhe nga objektet dhe pajisjet e tjera për shkollë, transport dhe stafi arsimor, vendosjes së synimit të përbashkët nga të gjith akterët për një shoqëri të edukuar dhe shkolluar mirë u konstatua se zhvillimet e ardhëshme në këtë fush duhet orientuar.

Ngritjen e kapaciteteve për arsimin bashkëkohor, Përmirësimin e sigurtisë së nxënësve, Përmirësimin e cilësisë së arsimit, Përfshirje të barabartë në arsim, ngritje e bashkëpunimit me prindër, ministrinë e arsimit, asaj të punës, shtete e institucione të ndryshme të cilat hulumtojnë edhe kërkesat e tregut. Mbrojtja dhe siguri i lokacioneve për shkolla. Përmirësim i infrastrukturës së shkollave ekzistuese dhe plotësim me infrastrukturë përcjellëse që vlen për të gjitha shkollat e Kamenicës. U theksua se duhet krijuar kushte dhe lejuar shkollimin privat dhe bazuar në standarde, janë vlerësuar nevojat për ndërtimin e objekteve të reja shkollore me infrastrukturë përcjellëse, ndërtimi edhe i objekteve sportive me qëllim të përmirësimit të kushteve për punë dhe mësim që është me sa vijon:

• INSTITUCIONET PARASHKOLLORE – NIVELI 0

Këtu përfshihen të gjitha objektet të cilat sigurojnë shërbimet e çerdheve dhe kopshteve të fëmijëve si dhe përmbajtjet e arsimit parashkollor.

6.6.2 ÇERDHET DHE KOPSHTET

Sipas standardeve ndërkombëtare, grupi i fëmijëve në çerdhe përbëhet nga 7-10 fëmijë.

- Në bazë të vlerësimit se një fëmijë mesatarisht i kalon dy vite në çerdhe një grup i fëmijëve parashihet për afërsisht 400-700 banorë
- 2000-2500 banorë për çerdhe/kopsht,
- Qasshmëria me distancë prej 400m me dendësi 80-100 ban/ha dhe distancë 600 m me dendësi 40-60 ban/ha
- Sipërfaqja e lokacionit 0.25-0.3 ha (25m²/fëmijë)
- Sipërfaqja e ndërtesës bruto 4.5-6.5 m²/fëmijë apo një qerdhe 120 fëmijë.

në qytetin e Kamenicës planifikohen këto çerdhe (Objekte të reja): në pjesën që është planifikuar zgjerimi i qytetit (pjesa jugperëndimore) dhe në pjesën e shkollës së re (pjesa lindore të qytetit). (Harta Kopshtet/Qerdhet)

- **ARSIMI PARASHKOLLOR**

Arsimi parashkollor i cili përfshinë fëmijët prej 3-6 vjeç, sipas nenit 2.4 të Ligjit për Arsimin parashkollor, nuk është ende i obligueshëm. Arsimi parashkollor në Kamenicë do të organizohet brenda hapësirave të shkollave fillore ose si klasë e veçantë brenda institucioneve parashkollore.

- **INSTITUCIONET SHKOLLORE – NIVELI 1, 2 & 3**

- **ARSIMI FILLOR DHE ARSIMI I MESËM I ULËT**

Ligji mbi Arsimin Fillor dhe të Mesëm na obligon në ofrimin e kushteve që “Të gjithë duhet të kenë qasje në shërbimet e arsimit”

Kriteret për planifikimin e institucioneve të edukimit fillor janë:

- Institucionet e edukimit fillor duhet të mbulojnë një numër prej 4000 banorë
- Bashkësia lokale duhet të përmbajë një shkollë fillore
- Distanca shtëpi-shkollë duhet të jetë prej 500 deri në 800m, varësiht prej dendësisë banimore
- Sipërfaqja e nevojshme e lokacionit duhet të arrijë prej 1-2 ha
- Hapësira e nevojshme shkollore 3-5 m²/nxënës
- Raporti nxënës-arsimtarë duhet të jetë min 22nxë/arsimtarë,
- Numri i nxënësve duhet të jetë prej 200-500
- Mësimi shkollor duhet të mbahet në një turn

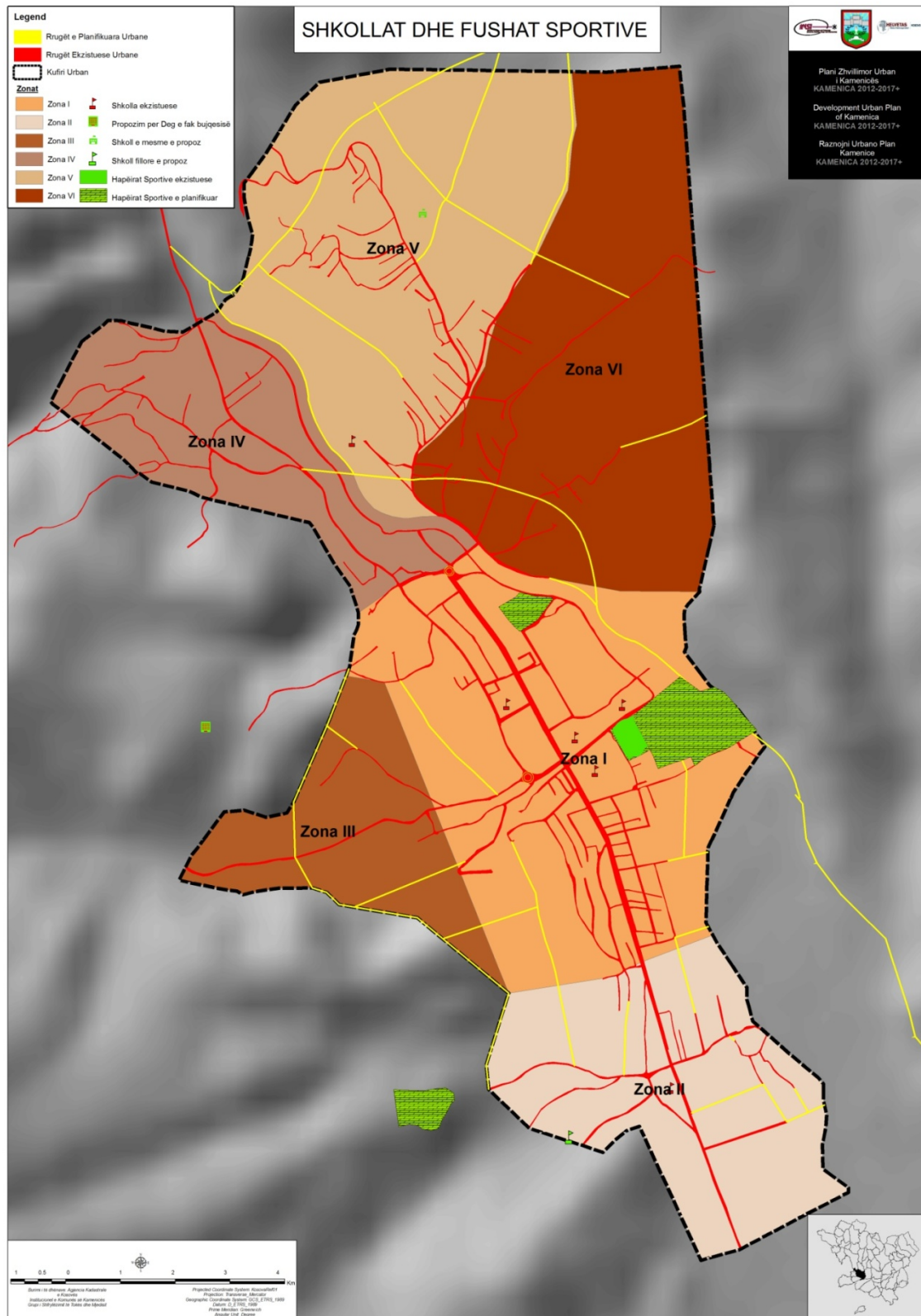
Në këtë kontekst pos dy shkollave ekzistuese në qendrën urbane është planifikuar edhe një shkollë në pjesën veriore të qytetit në mënyr që e tërë zona urbane e planifikuar të ketë qasje në shkolla fillore. Gjatë planifikimit janë marë parasysh këto standarde

1. Ndërtimi i objekteve shkollore brenda zonës së mbulimit (500-800m largësi);

2. Sigurimi i transportit publik për në shkollën amë;

3. Sigurimi i transportit publik për nivelin e dytë të shkollës fillore;

Drejtoria e arsimit do studioj arsyeshmëris edhe për disa vite të këtyre mundësive në kuptimin e zgjidhjes ma racionale dhe të qëndrueshme.

(Harta Shkollat Filllore).

SHKOLLAT SPECIALE - Në Kamenicë nuk ka shkollë të veçantë speciale, por në shkollat duhet krijohen klasa speciale për fëmijë me paaftësi dhe me të meta mentale.

- **ARSIMI I MESËM I LARTË**

Për numrin e paraparë të banorëve – 40240, sipas standardeve të shërbimit, nevojiten edhe së paku dy shkolla për arsimin e mesëm të lartë, ndërsa për numrin e parashikuar të banorëve në Kamenicën 2025 ($\sim 79072 \div \sim 84078$) janë të nevojshme edhe 3 shkolla të reja.

— nevojat e sotme - $66755 : 16000 = 3.7 @4$ (2 ekzist. + 1 të reja)

— nevojat deri 2020+- 84078: $16000 = 4.7 @5$ (2 ekzist. + 2 të reja)

*(18000 banorë – një shkollë e mesme e lartë)

Arsimi në këtë nivel duhet të organizohet në pesë shkolla, dy nga të cilat janë zonën urbane të Kamenicës, kurse tri të tjera janë propozuar. Njëra prej shkollave do të jetë shkollë për arsimim profesional në lëmin e Bujqësisë. Lokacioni i preferuar për këtë shkollë është në zonën bashkangjitur urbane –

Shkolla Teknike Kamenicë

Objekt të ri, Shkollë

Shkollë Profesionale Bujqësore

Objekt të ri, Shkollë

Kamenicë, nevojat momentale për objekte të reja janë këto:

Për t'iu shmangur udhëtimeve të gjata të përditshme nga zonat e largëta, mund të mendohet edhe në shërbimin e vendosjes në konvikte për nxënës të tillë.

- **SHKOLLIMI UNIVERSITAR**

Pasi që në Gjilan po fillon me punë Universiteti i Gjilanit, do të ishte një kontribut për zhvillim ekonomik, social e mjedisor dega e Bujqësisë të vendosej në Kamenicë edhe për shkak specifikave në këtë fushë të anamoravës, në këtë drejtim në Kamenicë mund të presim njërën nga këto:

Kolegj Privat me Drejtim Bujqësinë

Objekt dhe hapësira për Arsim të lartë

Dega e Bujqësisë së Universitetit të Gjilanit

Objekt dhe hapësira për Arsim të lartë

6.6.3 SHËNDETËSIA

Pas analizës së situatës në nivel komunal e në veçanti asaj urbane dhe vendosjes së një synimi për një shoqëri të shëndetshme dhe të mbrojtur nga risqet, Sigurimi dhe përmirësimi i vazhdueshëm i kujdesit shëndetësor duke filluar nga Menaxhimi i sëmundjeve kronike (hipertensioni, diabeti, astma TBC etj) deri te zvogëlimi i mortalitetit dhe morbiditetit të fëmijëve nën moshën 5 vjeçare për popullatën është objektivi kryesor i Drejtorisë për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, ku cilësia e kënaqëshme do të konsiderohet si një ndër indikatorët kryesorë që do të përcaktojë nivelin e shërbimit edhe në periudhen e ardhëshme. Zhvillimet e ardhëshme do të shkojnë në drejtim të modernizimit të sistemit dhe përshtatjen e tij me format organizative dhe standartet, bazuar në modelet dhe përvojat më të suksesshme bashkëkohore.

Kriteret e caktuara për institucione shëndetësore janë:

- Ambulance / 6000 banorë
- Qendra e Mjekësisë Familjare/ 10000 banorë
- Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare/ 100000 banorë
- Raporti mjek, asistente mjeku me numrin e banorëve duhet të jetë 1mjek+2 asistente mjeku/2000 banorë.

Sistemi shëndetësor në Kamenicë si dhe në pjesët tjera të Kosovës do të vazhdoj të zhvillohet bazuar në “praktikën familjare” me qasje në mjekë, motra medicinale dhe në ekspertë tjerë shëndetësorë që punojnë si grup.

Përkujdesja parësore shëndetësore: Do të vazhdoj në bazë të konceptit të mjekësisë familjare edhe atë në sistemin si vijon:

Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare(QKMF) – në qytetin e **Kamenicës** e cila do të vazhdoj të ofroj shërbime shëndetësore 24 orë në repartin e Emergjencës(Me ndarjen fizike të repartit të emergjencës nga QKMF ashtu që të mundësohet dhënia e ndihmës së parë shumë më shpejtë në rastet e rënda dhe pa u penguar nga pacientët e tjerë), repartet e mjekësisë familjare, reparti i stomatologjisë, reparti i gjinekologjisë, reparti i vaksinimit.

Në Kamenicë duhet të bëhet një qendër spitalore e cila mundë të ofroj edhe disa shërbime që deri sa të realizohet, do vazhdojnë të bëhen në **Spitalin Rajonal** që gjendet në Komunën e Gjilanit me 17 reparte: Reparti i Gjinekologjisë, interno, dializa, pediatria, kirurgjia, anesteziologjia, ortopedia, urologjia, infektivi, sëmundjet e mushkërive, ndihma e shpejtë, oftalmologjia, laborator, transfuzioni i gjakut dhe materniteti.

Në nivelin komunal janë planifikuar edhe këto objekte shëndetësore që i shërbejnë edhe banorëve të zonës urbane dhe me gjerë:

Ndërtimi i objektit të shëndetit mendor ku do të trajtohen të sëmurët mendor.

Përkujdesja sekondare shëndetësore: Si spitale të përgjithshme, korrespondojnë në nivelin sekondar të përkujdesjes shëndetësore, përfshirë Spitalin Universitar në Prishtinë

Përkujdesja terciare shëndetësore: Spitali Universitar i Prishtinës është spitali i vetëm, i cili siguron përkujdesje terciare shëndetësore.

Kujdesi privat shëndetësorë: Ofron shërbime të ndryshme ambulatorë dhe specialistike të profileve të ndryshme diagnostike dhe terapeutike.

6.6.4 KULTURA, RINIA DHE SPORTI

• KULTURA

Për periudhën sa hartohet ky planë duhet arrihet që Oferta kulturore e Kamenicës të jetë në harmoni me mundësitë që ka komuna e Kamenicës dhe kërkesat dhe rekomandimet që ishin rezultat i procesit pjesëmarrës të planifikimit

Shtëpia e Kulturës “Isa Kastrati” në Kamenicë duhet të mirëmbahet dhe rinovohet dhe si institucion i vetëm ku zhvillohen aktivitetet kulturore, të vihet në shërbim të plot të artistëve, ansambleve kulturore, rinisë dhe shoqërisë civile në këtë funksion duhet digjitalizuar dhe kompletuar me infrastrukturë edhe bibliotekën e qytetit.

Biblioteka e Qytetit e Planifikuar: është planifikuar një hapësirë për bibliotekë ku pos ruajtjes dhe shërbimit të librit do të mundësohet edhe leximi ditor në të ardhmen të mendohet edhe në digjitalizim.

Në shkollat fillore në gjitha shkollat e Kamenicës duhet të sigurohet nga një sallë (klasë e madhe) ku nxënësit dhe grupet e ndryshme mund lirshëm të zhvillojnë aktivitetet e kulturës.

Ansamblet dhe shoqëritë momentale “.....” – Kamenicë, Klubin letrar “.....” – Kamenicë, Trupën e Teatrit të Qytetit – Kamenicë; duhet përkrahen dhe krijohet infrastruktura për

funksionim.⁶ **Duhet iniciuar dhe përkrahur** edhe shoqërit tjera artistike dhe kulturore të cilat do të themelohen dhe funksionojnë në Kamenicë.

Duhet përkrahen, fuqizohen e zyrtarizohen në kalendarin komunal manifestimet tradicionale “Flakadani i Lirisë”, “ Takimet e” në Kamenicë, Dita botërore e fjalës së lirë “Kerim Lewton”,

Duhet punohet në Organizmin vjetor të panairit të librit në Kamenicë, Hapja e një shkolle për ciklin e ulët të muzikës, Formimi i korit të qytetit, Krijimi i klubit të artistëve për pikturë si dhe Ri aktivizimi i kinemasë së qytetit në Kamenicë.

Me qëllim të hulumtojt, konservoj, mbledh, komunikojë dhe ekspozojnë trashgëiminë e luajtshme për qëllime të studimit, të edukimit dhe të shijimit të sajë për qytetarët e Kamenicës dhe më gjerë duhet themeluar **muzeun në Kamenicë**.

• SPORTI

Edhe në këtë fushë zhvillimet duhet jenë të tilla që ti mundësohet banorëve të Kamenicës edukim fizik, zhvillim i aftësive psiko-fizike për arritjen e rezultateve sportive në garat e të gjitha niveleve dhe të të gjitha grup moshave, zhvillim të larmishëm prej sportit amator deri te aj profesionist.

Zhvillimi në të ardhmen i ofertës për Sport në qytetin e Kamenicës duhet të jetë në harmoni me mundësitë që ka komuna e Kamenicës dhe kërkesat dhe rekomandimet që ishin rezultat i procesit pjesëmarrës të planifikimit.

Hapësirat për sport dhe rekreacion në përgjithësi duhet të sigurohen në çdo vendbanim. Ato mund të jenë në kuadër të hapësirës së shkollave fillore si pjesë e oborrit të shkollave me shfrytëzim të organizuar jashtë orarit të procesit mësimor, ose si hapësira të veçanta e që varet e nga mundësitë dhe kërkesat.

Në mënyrë të veçantë parashikimet e dëshiruara në funksion të shtrirjes hapësinore të infrastrukturës sportive janë:

Ndërtimi i **palestres sportive** me kapacitet deri 2000 ulëseve në qytetin e Kamenicës

Zgjerimi i **stadiumit të futbollit** të madh në qytetin e Kamenicës

Rregullimi i **sallave sportive** në dy shkollat e mesme dhe fillore të Kamenicës

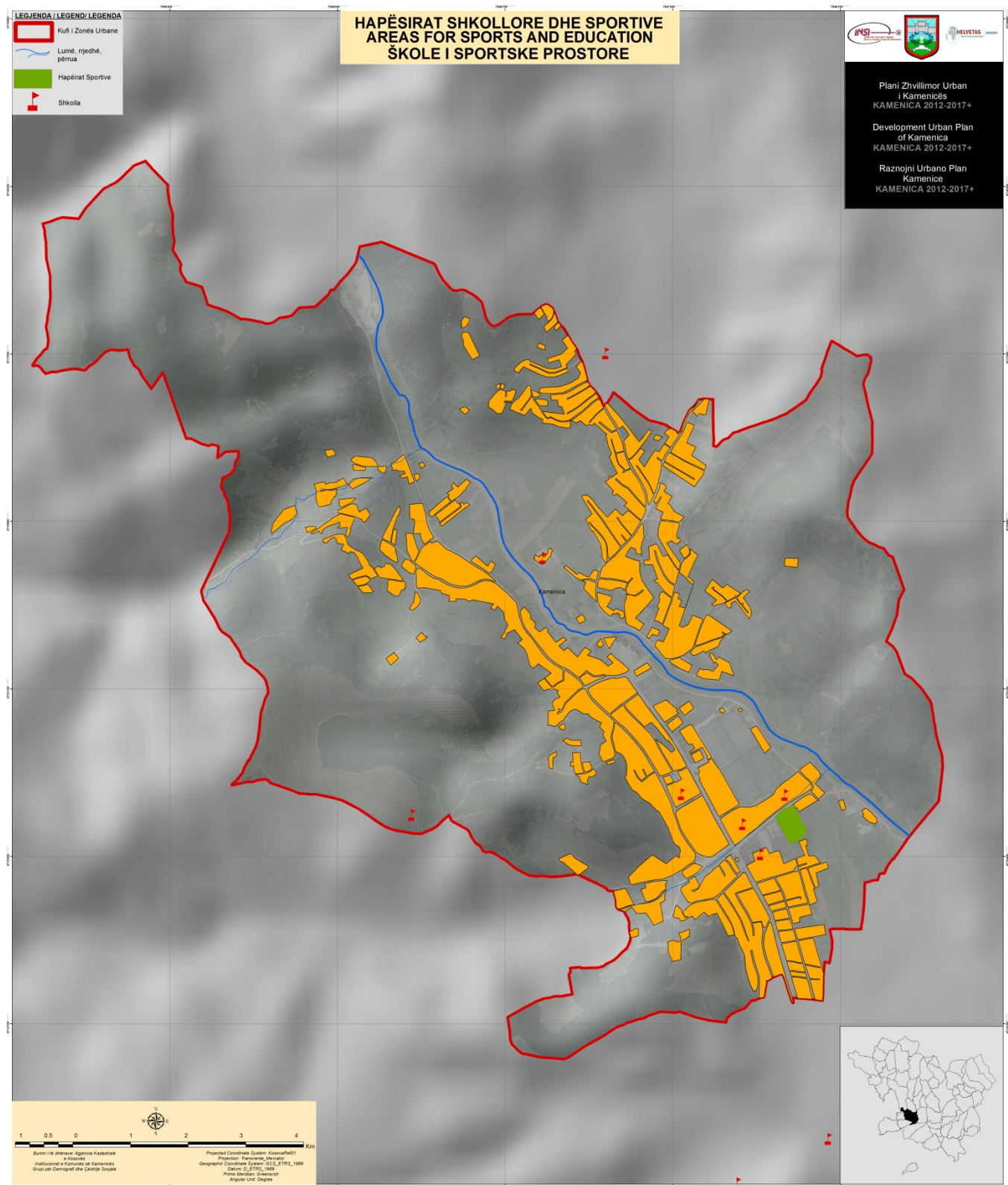
Rregullimi i një **poligoni për shenjëtari**

Përkrahja e sektorit privat në zhvillimin e aktiviteteve dhe plotësimi me përmbajtje dhe standarte në fushat ekzistuese të futbollit të Vogël dhe pishinat

Poligonet për ecje dhe rekreacion rreth lumit dhe te Varrezat e dëshmorve

Duhet mendohet edhe për sportin e Tenisit, Peshkimit, Gjuetisë, Kalërimit etj.

⁶ Drejtorja e Kulturës Rinisë dhe Sportit

(Harta 37. Hapësirat Shkollore Sportive dhe varrezat)

• RINIA

Analiza e gjendjes në këtë fushë por edhe takimet e ndryshme kanë nxjerr në sipërfaqe mungesën e hapësirave të mjaftueshme për të zhvilluar aktivitetet dhe veprimtaritë e tyre në lëmi të ndryshme rinore dhe rekreative, mungesën e një shkollimi adekuat në një përqindje brengosësh kryesisht nëpër disa vendbanime të thella rurale dhe ndjekja e studimeve universitare në përqindje të vogël.

Grupmoshat rinore (pesëmbëdhjetë deri në tetëmbëdhjetë vjeç) janë të ndikuara edhe nga zhvillimet negative në shoqëri, kryesisht të edukatës së pamjaftueshme dhe lakmisë së tyre për të pasur qasje në 4 dukuri negative si: rrugaçëria, alkooli, prostitucioni dhe, pjesshëm, edhe në elemente narkotike.

Parashikimet e dëshiruara nga kjo fushë janë fillimisht:

Aktivizimi i sa ma shumë organizatave rinore dhe ngritja e bashkëpunimit me institucionet komunale, ngritja e kapaciteteve për sport dhe kulturë dhe angazhimi i sa ma shumë të rinjve në këto aktivitete. aktivizimi i garave në fusha të ndryshme sport, art, shkencë në shkollat fillore dhe të mesme, Hapësirat për sport dhe rekreacion në përgjithësi duhet të sigurohen në çdo vendbanim të shfrytëzohen edhe për aktivitete rinore ku mund të krijojnë edhe klubet rinore. Hapësirat mund të jenë në kuadër të hapësirës së shkollave fillore.

Parashikimet e dëshiruara hapësinore të veçanta nga kjo fushë janë:

Ndërtimi i qendrave rinore në qytetin e Kamenicës,

Formimi i grupeve të recitatorëve, dramatike, muzikës në të gjitha shkollat fillore dhe të mesme.

Hapja e një qendre për aftësim profesional të të rinjve.

Organizmi vjetor i Ditës së Rinisë.

6.6.5 TRASHËGIMIA KULTURORE

Parashikimet e ekipeve profesionale janë se për komunën e Kamenicës dhe qytetin nëveçanti pikërisht trashëgimia kulturore është një ndër elementet më të rëndësishme që do të fuqizoj identitetin e këtij qyteti dhe kësaj komune dhe planifikimi i së kaluarës (trashëgimisë) është po aq i rëndësishëm sa planifikimi i së ardhmes.

Andaj parashikohet që në përgjithësi kjo pasuri e trashëguar me vlera artistike, estetike, historike dhe karakteristika tradicionale, që ilustron me llojllojshmërinë e pasur të trashëgimisë: **arkitekturore, arkeologjike, të luajtshme, arkivore dhe shpirtërore** pasi që e kemi bërë një përnjohje dhe e kemi të digjitalizuar si informatë në profil, kemi analizuar situatën në këtë fushë është konstatuar se duhet zhvillohen projekte që mundësojnë ti mbrojmë nga dëmtimet e mëtutjeshme por edhe ti zhvillojmë dhe bëjmë të mundur që këto vlera të fillojnë të shihen, preken dhe vlerësohen në dimensionin adekuat nga banorët e Kamenicës dhe vizitorët.

Parashikimet janë që të gjitha objektet dhe vlerat të futen në listën e trashëgimisë nën mbrojtje të përkohshme ose përhershme në nivel komunal, të Kosovës dhe disa edhe ndërkombëtar.

Në mënyrë të veçantë duhet zhvilluar projekte ashtu që vendbanimet e pasura me :

Trashëgimi kulturore, Trashëgimi arkeologjike, Trashëgimi arkitekturale të cilat do ti shërbejnë edhe Kamenicës si qendër administrative dhe organizative.

Trashëgimi shpirtërore shumë e pasur në komunën e Kamenicës duke përfshirë format e shprehjes kulturore të traditave ose të zakoneve popullore, të gjuhës, festave, riteve, valles, muzikës, këngës dhe shprehjes artistike.

Marrja nën mbrojtje dhe mirëmbajtja e lapidarëve të dëshmorve të luftës

Parashikohet që marrëdhëniet midis pronarëve, poseduesve dhe shfrytëzuesve të trashëgimisë kulturore të rregullohen ashtu që këto vlera të mbrohen dhe zhvillohen.

Parashikohet se duhet thelluar edhe bashkëpunimin me Qendrën Rajonale për Trashëgimi Kulturor në Gjiilan ashtu që evidentimin e objekteve me vlerë trashëguuese në të njëjtën kohë ta bëjë edhe QRTK në Gjiilan.

6.7 MJEDISIT, PËRFSHIRË TRASHËGIMINË NATYRORE DHE RESURSET, PEIZAZHET

Nga analiza e gjendjes e bërë në nivelin komunal e veçanarisht qytetin e Kamenicës nga grupet punuese sa i përket Mjedisit u konstatua se mbrojtja e mjedisit nuk është vetëm problematikë ekologjike ose teknologjike por problematikë më e thellë dhe më e gjerë që shkon drejtë dimensionit sociale e madje edhe politike. Meqenëse mjedisi përbën pjesën integrale të zhvillimit hapësinor, parashikohet që ai edhe të planifikohet e jo vetëm të merremi me eliminimin e pasojave në këtë drejtim ekipet kanë paraparë mbrojtjen e mjedisit nga ndotja dhe dëmtimi prej mbetjeve të ngurta, nëpërmjet administrimit mjedisor të tyre në çdo fazë, përfshirë krijimin, grumbullimin, ndarjen, ruajtjen, transportin, riciklimin, përpunimin dhe asgjësimin, për këtë arsye janë paraparë hapësirat e deponive në nivel vendbanimi dhe nivel komunale. Janë paraparë masa edhe për amortizimi të efekteve, mbrojtje dhe të ndotësve dhe kërcënuesve tjerë mjedisor si dhe masa për zhvillim kualitativ mjedisor.

AJRI

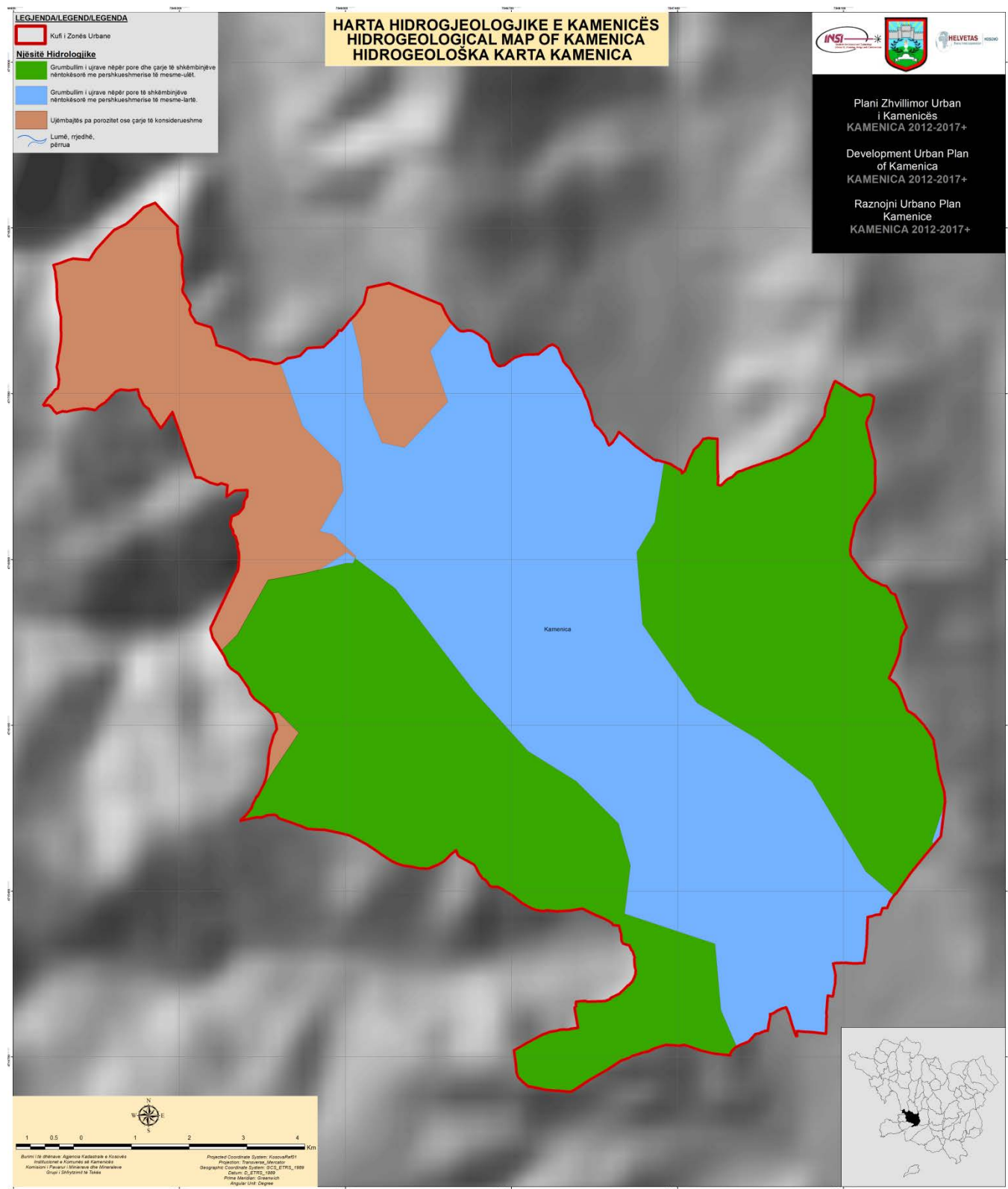
- Vendosja e brezave dhe shiritave të gjelbër me kapacitete për absorbim të aerosolëve, gazrave azotike, të sulfurit dhe karbonike, metaleve të rënda për gjatë rrugëve kryesore siç shihet në hartë.
- Rivitalizimin e parqeve ekzistuese dhe ngritjen e parqeve të reja në hapësirat e identifikuara si të lira dhe të mundshme për ngritjen e këtyre parqeve
- Mbrojtja, zhvillimi e sidomos kultivimi i korieve ("mushkrive të qytetit") të reja edhe me kapacitete për thithje të gazrave dhe ajrosolëve të ndryshme.
- Përcaktimin e kriterëve për sipërfaqet e gjelbërta të detyrueshme në lejet e reja të ndërtimit, në qytetin e Kamenicës.
- Përmirësimin e qarkullimit rrugor për shmangien e fluksit të madh të makinave nëpër vendbanim, ku është e përqendruar dhe pjesa më e madhe e popullsisë;
- **Pengimi i shkarkimeve të ndotësve në ajër nga Industria dhe makinat lëvizëse me vendosjen e katalizatorëve dhe rregullimeve tjera në aspektin teknik dhe largimin e të vjetrave nga trafiku.**
- **Shfrytëzimin e energjive alternative (kryesisht energjia djellore, rrjedhat e ujit dhe energjia gjeotermale). (Harta Masat për mbrojtjen e ajrit nga ndotja**
- **Minimizimin e shfrytëzimit të automjeteve dhe shfrytëzimin e transportit publik.**
- **Promovimin e lëvizjeve jo të motorizuara duke planifikuar edhe stazat për çiklist dhe ecje në këmb siç shihet në hartë.**
- Planifikimi i nivelit të tolerueshëm të ndotjes dhe zhurmës sidomos në zonat me veprimtari të ndjeshme (afër shkollave, spitaleve etj)
- **Rekonstruimi rrugëve (çarkoreve dhe bajpaseve në qendrën urbane, kanalizimeve dhe mënjanimi i deponive të mbeturinave që janë burim i ndotjes së ajrit nga djegiet dhe oksidimet e mbeturinave etj.**

6.7.1 Uji

Nga analiza e gjendjes në komunë e bërë nga grupet punuese sa i përket cilësisë, resursit dhe burimeve Ujore është konstatuar se shqetësimi kryesor ka të bëjë me mbrojtjen e cilësisë, resursit dhe burimeve të ujit. Parashikohet edhe zhvillimi dhe menaxhimi i burimeve të ujit për plotësimin e nevojave për të sotme dhe të ardhmen për qytetin e Kamenicës.

Prandaj është parashikuar që:

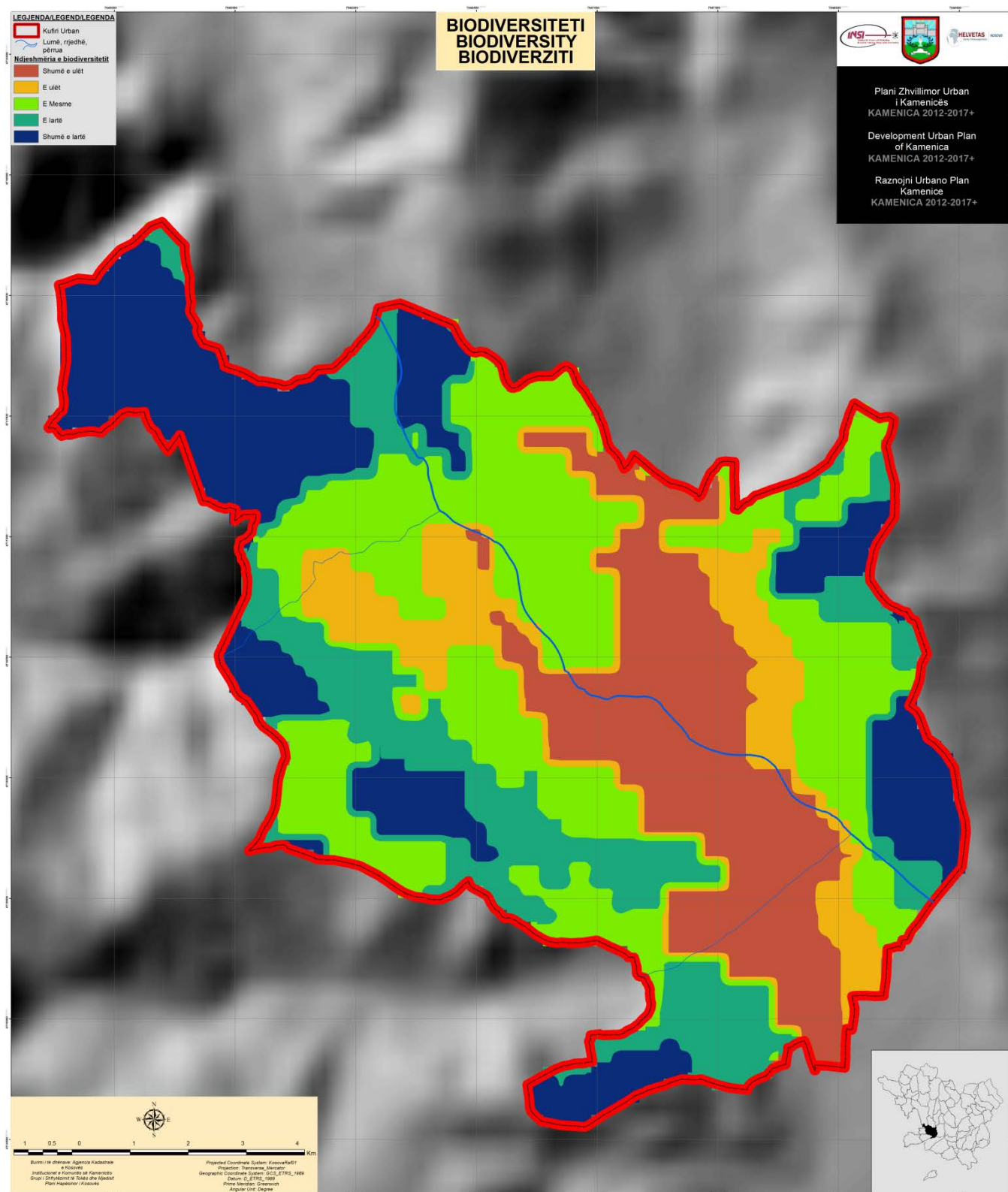
- Të gjitha burimet e ujërave natyrale, termale dhe termo - minerale dhe ujërave tjerë nëntokësorë dhe sipërfaqësor të mbrohen siç shihet në hartën hidrologjike të komunës së Kamenicës, bashkë me caktimin e zonës së mbrojtjes së obligueshme rreth burimeve, kaptazheve, rrjedhave të lumenjve dhe akumulacioneve, me regjim të caktuar të mbrojtjes, varësisht nga destinimi i objektit të cilat i shërbejnë qytetit të Kamenicës dhe të cilat janë afër Kamenicës.
- Merren masat për mos lejimin e ndotjes së lumenjve, ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore nga ujërave të përdorura dhe ndyta prej vendbanimeve duke rekomanduar trajtim në dalje me gropa septike dhe forma tjera vendosja e aparateve për pastrim deri te impianti.
- Merren masat për mos lejimin e ndotjes së lumenjve, ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore nga ujëra të përdorura dhe ndyta prej kapaciteteve duke montuar dhe kompletuar aparate pastrimi të ujërave të përdorura.
- Në të ardhmen është e domosdoshme të merren masa afatshkurtra dhe afatgjatë që ujërat e përdorura, ndyta (urbane, industriale) para se të lëshohen, të pastrohen në pikëpamje fizike biologjike dhe kimike. Për këtë qëllim, është e nevojshme:
- Dokumentacioni investivo-teknik për industritë e reja duhet të përmbajë edhe vendimin e pastrimit të të gjitha ujërave të përdorura, ndyta. Puna e kapaciteteve të reja industriale nuk duhet të lejohet pa u montuar më parë aparatet të cilat do të sigurojnë pastrimin e ujërave të ndyta në mënyrën e duhur.
- Nevojat e popullsisë për ujë do të rriten vazhdimisht. Në periudhën e ardhshme Sigurimi i sasisë së nevojshme të ujit të “shendosh” të pijes për popullsinë e qytetit do të jetë edhe në të ardhmen probleme seriozë. Disa zgjidhje për qendrën komunale dhe vendbanimet për rreth janë paraparë edhe në këtë dokument, për sigurimin e sasive të parapara të ujit dhe të sasive plotësuese rezervë është e domosdoshme mbrojtja e disa burimeve, rrjedhave të lumenjve dhe akumulacioneve. Pas kësaj shfrytëzimi racional i ujërave në këtë komunë është detyrë me rëndësi e të gjithë faktorëve të planifikimit dhe të shfrytëzimit të ujit dhe hapësirës.
- Rreth akumulacioneve të mundshëm prej të cilave uji mundë të shfrytëzohet për furnizimin e popullsisë së qytetit, siç janë: Penda e Kremenatës, kaptazhet në lumin “Kriva Reka” dhe eventualisht edhe ndonjë akumulacion në lumin e Desivojcës dhe sistemi i puseve.
- Mbrojtje e veçantë e ujërave duhet ti kushtohet edhe nga përdorimi i pa kontrolluar i plehrave artificiale për bujqësi (nitratat, nitritet, fosfatet dhe nutrient tjerë.
- Mbrojtje tjetër parashikohet edhe nga mbeturina (të gjitha tipet e mbeturinave) duke planifikuar deponi që janë të organizuara dhe të cilat kanë marr parasysh këtë faktor.

(Harta. Resurset Ujore fq.213)

6.7.2 BIODIVERSITETI

- Pas hulumtimeve të bëra në fitodiversitetin e Kamenicës parashikohet që disa lloje të mbrohen ruhen dhe konservohen pasi që është konstatuar se ekzistojnë fitocenoza të cilat janë mjaft të begatshme dhe interesante në aspektin ekonomik, shkencor dhe mjekësor.
- Sa i përket zoodiversiteti, sipas të dhënave nga IKMN, dhe analizave të ekipit punues territori i komunës së Kamenicës është i pasur me shtazë të egra në mesin e të cilave ka edhe lloje që konsiderohen si të rrezikuara dhe në këtë drejtim parashikohet mbrojtja e zonave ku jetojnë dhe veprojnë këto kafshë si dhe mbrojtja e tyre si specie.
- Parashihet Inventarizimi i florës dhe faunës në gjithë territorin e komunës, duke përfshirë edhe qytetin e Kamenicës, duke specifikuar çka duhet mbrohet dhe çka mundë shfrytëzohet.
- Parashikohet revitalizimi i ekosistemeve për parandalimin e shkatërrimit të habitateve të shumë llojeve bimore dhe shtazore në territorin e Kamenicës. Duke e konsideruar të rëndësishme edhe ruajtjen e habitateve të fluturave, shpezëve mishngrënës etj. Shih hartën e biodiversitetit.

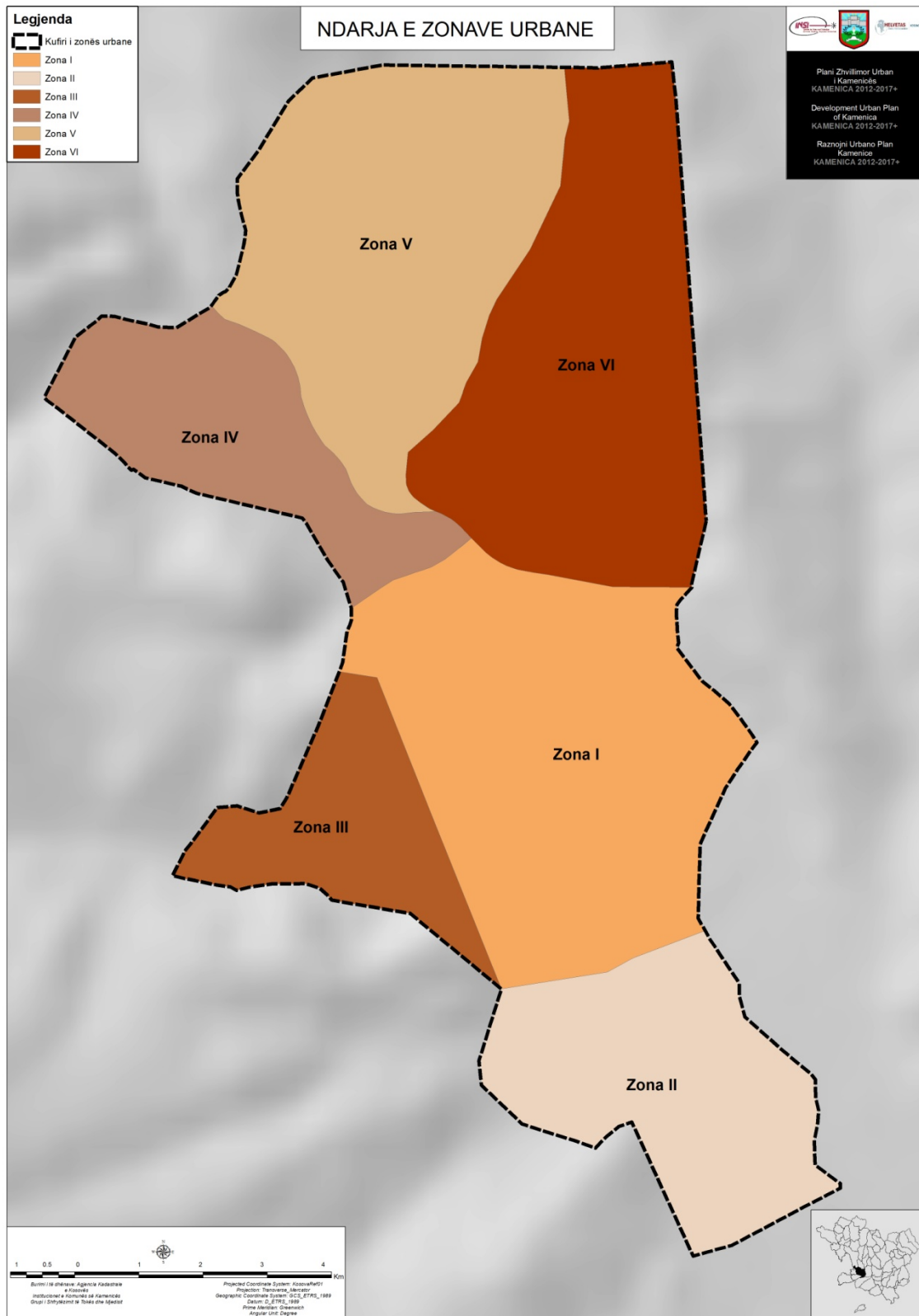
(Harta. Biodiversiteti fq.214)

6.7.3 TOKA

Duke e konsideruar tokën si një burim thelbësor dhe kryesisht jo i rinovueshëm, bazuara në analizën e grupeve punuese dhe gjërësinë e dijës dhe të kuptuarit e sistemeve të tokës dhe rolin kyç që luan toka brenda sistemit të gjerë të mjedisit, vazhdimi i humbjes së tokës do të kishte efekte shkatërruese në jetën tonë. Bujqësia dhe pylltari dhe një varg aktiviteteve janë të varur nga toka do të kërroheshin, deri te furnizimi me ujë dhe lëndë ushqyese për rritjen e bimëve dhe përkrahje fizike të bimëve dhe gjallërësve tjera. Një varg funksionesh e lidhesh me ruajtjen e ekosistemeve duke e përfshirë edhe qytetin si ekosistem njerëzorë.

Për shkak të kësaj game të gjerë të funksioneve që kryhen nga toka dhe marrëdhëniet e saj me mjedisin tjetër, komponenta e tokës nuk është konsideruar si e izoluar andej në fazën e analizës iu është kushtuar rëndsi e veçantë dhe për këtë arsye parashihet: mbrojtje fizike dhe cilësore e tokës për pos mbrojtjes së ajrit dhe ujit –parashohim edhe futjen e politikave për mbrojtjen e tokës për të siguruar 'Lidhjen e humbur' në mbrojtjen e mjedisit edhe në qytetin tonë.

- Parashikohet mbrojtja në kuptimin e hapësirës së tokës dhe resurseve tokësore nga tjetërsimi për qëllime jobujqësore me kufizim të shtrirjes së ndërtimeve vetëm brenda kufijve ndërtimor të planifikuar (harta "Konceptet e zhvillimit të Qytetit").
- Për të mundësuar prodhimtari të rregullt dhe të sigurt me qëllim të mbrojtjes së njerëzve, botës bimore, shtazore dhe ambientit, Parashikohet mbrojtja e tokës bujqësore nga ndotja e cila planifikohet të bëhet me:
- Mbrojtjen e tokës bujqësore nga ndotja nëpër mes të kufizimit dhe parandalimit nga bartja direkte, bartja përmes ujit dhe ajrit e materieve të dëmshme dhe ndërmarrja e masave për ruajtje dhe përmirësim të plleshmërisë si dhe:
- Planifikohet të ndalohet lëshuarja e lëndëve të dëmshme dhe të rrezikshme, të cilat e dëmtojnë dhe ndryshojnë aftësinë prodhuese të tokës bujqësore apo kualitetin e kulturave bujqësore dhe përdorimi jo i drejt i plehrave minerale, organike dhe mjeteve për mbrojtjen e bimëve.
- Planifikohet të bëhen në mënyra të vazhdueshme monitorimi dhe kontrolla e plleshmërisë së tokës bujqësore.
- Me këtë plan parashihet të bëhet edhe faza e dytë rregullimit të tokës bujqësore në zonën kadastrale të Kamenicës (me masa komosative: rregullimin e territorit të tokës me qëllim të krijimit të ngastrave më të mëdha dhe më të rregullta tokësore në mënyrë që të mundësohet punimi më ekonomik i tokës dhe të krijohen kushte më të volitshme për zhvillimin ekonomik në aspektin bujqësor, rregullimi i kufijve me qëllim të krijimit të ngastrave të reja në formë të rregullt dhe për tu përfshi në sistemin e hidromeliorimit deri te shënimet kadastrave dhe ri-definimi i të drejtës së pronësisë në parcelat e reja duke shfrytëzuar mjetin legal komasacionin).

- (harta “Konceptet e zhvillimit të Qytetit”).

- Parashikohen ujitje e tokës bujqësore dhe masa tjera për të ngritur shkallën e bonitetit të toka e cila ka bonitet më të ulët.
- Parashikohet mbrojtja nga vërshimet përmesë rregullimit të shtratit të lumit “Kriva Reka” dhe prroskave (shih hartën e vërshimeve dhe erozioneve) të tokave të cilat kanë bonitet të lartë dhe masa tjera për të mbrojtur dhe ngritur shkallën e bonitetit.
- Parashikohet në zonat të cilat janë destinime (për pos banimit) tjera dhe ndërtime të përkohëshme të hartohen projekte rikultivimi të tokës bujqësore
- Parashikohet mbrojtja nga erozionet nga shpërlarja e elementeve përbërëse të tokës, me anë të melorimit të zonave të degraduara.
- Parashikohet mbrojtja nga degradimi natyror ose ndikimi i njeriut.
- Parashikohet mbrojtja e pjellorisë natyrore të tokës, përmes qarkullimit bimorë në tokat bujqësore dhe kthimit të materieve organike (të mos digjen serrishtat ose mbetjet bimore).
- Parashikohet ri-zhvillimi i tokës në zonat e mbuluara nga deponitë.

6.7.4 MENAXHIMI I MBETURINAVE

Nga analizat e bëra nga grupet punuese dhe akter tjerë është parashikuar që : të ndërtohen deponi tranzite të mbeturinave inerte (ndërtimtarisë), janë planifikuar deponi tranzite të mbeturinave komunale. Parashikohen intervenimet të vendet e deponisë së vjetër të qytetit (rehabilitimi i zonave dhe izolimi). Parashikohet grumbullimi dhe trajtimi i mbeturinave që janë hudhur në mënyr të pa kontrolluar me prioritet në brigjet e lumit “Kriva Reka” dhe në hapësira të ngjajëshme. Parashikohet edhe që i gjithë qyteti futet në sistem të plotë menaxhim të mbeturinave, poashtu parashikohet që të bëhet selektim i mbeturinave në nivel të çdo ekonomie familjare por edhe në deponin transite (trans stacion).

6.7.5 RADIOAKTIVITETI (JONIZUES DHE JOJONIZUES)

Gjatë punës grupet punuese kanë trajtuar edhe informatën për vendin ku është goditur me uranium të varfëruar nga NATO gjatë luftës së fundit në Kosovë. Ndërkaq në zonën e qytetit të Kamenicës nuk ka vende me rrezatim jonizues gjegjësisht zona të goditura nga NATO gjatë luftës së fundit në Kosovë me uranium të varfëruar.

6.7.6 SHFRYTËZIMI I TOKËS - DESTINIMI I SIPËRFAQEVE

Planifikimi i Përdorimit të tokës për vitet e ardhshme në Qytetin e Kamenicës për grupet punuese ishte sfidë e veçantë pasi që në hapësirë duhej të bëhej trajtim, identifikim i konflikteve dhe integrim i të gjitha zhvillimeve me përcaktimin se çfarë lloje të aktiviteteve të përdorimit të tokës duhet të ndodhin.

Duke përdorur standartet ndërkombëtare dhe GIS-in u lehtësua procesi i vendim marrjes në kuptimin e destinimit për shfrytëzim të hapësirës dhe në këtë drejtim grupet punuese dhe spektri i

ekspertëve të kyçur në këtë proces kanë parashikuar se toka në zonën kadastrale të Qytetit të Kamenicës në masë të konsiderueshme do të vazhdojë të jetë e destinuar për shfrytëzim të përziera, një pjesë do të vazhdojë të ruhet edhe si tokë bujqësore, pjesë tjera do të jenë të destinuara për të gjitha fushat dhe sektorët e nevojshëm. (Harta. Shfrytëzimi i tokës).

Destinimi i sipërfaqeve do të jetë:

- 1) Për banim;
- 2) zonën qendrore të aktivitetit;
- 3) për turizëm;
- 4) fushat për arsimin dhe mirëqenien sociale;
- 5) fushën e kujdesit shëndetësor;
- 6) fushën e kulturës;
- 7) sipërfaqe për sport dhe rekreacion;
- 8) fusha e industrisë dhe të prodhimit;
- 9) Zonat e përziera;
- 10) Zonat për peizazhe - zonave të gjelbërta urbane;
- 11) tokës bujqësore;
- 12) sipërfaqe të ujërave (Lumi "Kriva Reka")
- 13) Zonat e tjera natyrore;
- 14) Sipërfaqet e infrastrukturës së transportit;
- 15) Sipërfaqe të tjera të infrastrukturës;
- 16) Trajtim sipërfaqësor, shërim dhe ruajtje të mbeturinave;
- 17) Varrezave;
- 18) Objektet fetare;
- 19) sipërfaqet në interes të mbrojtjes.

Organizimi i qytetit të Kamenicës do të bëhet në këto zona që do të përgatiten planet rregulluese
Zona qendrore-Zonat e rritjes dhe konsolidimit urban destinim miks me objekte me etazhitet të lartë, banim kolektiv zona do të karakterizohet edhe me një ri-zhvillim në sipërfaqe të caktuara.

Zona parë e qytetit-pjesa e qytetit të ri destinimi miks, banim i lartë, individual dhe, zona rekreative sportive, varrezat e qytetit dhe lapidart e dëshmorëve të kombit, UÇK-së, tregu etj.

Zona II-destinimi miks banim me etazhitet më të ulët, hapësirat shëndetësore ,zonë industriale etj.

Zona III, destinimi i përzier banimi etj.

Zona IV destinimi i përzier banimi me etazhitet ma të ulët.

Zona V, destinimi i përzier banimi rregullimi i shtratit, hapësirave të gjelbëruara, rrugëve, trotuareve, hapësirave për pushim dhe shërbime tjera, si dhe ndiqmit e pjesës tjetër të infrastrukturës.

Zona VI destinimi i përzier banimi me etazhitet ma të ulët

Struktura mikste (banim-afarizëm) është e përbër kryesisht prej shtëpive të banimit dhe bizneseve afariste të cilat ndodhen në katet e para apo përdhese të ndërtesave (shtëpive) dhe banimi ne katet e sipërme. Në qytetin e Kamenicës janë të koncentruar një numër i madh i bizneseve dhe punëtorëve që ka komuna e Kamenicës. Kjo strukturë krijon një formë kryesisht lineare dhe përcjell rrugët më të rëndësishme të qytetit. Kjo zonë do të ketë edhe në të ardhmen këtë karakter mikst mirëpo do të rehabilitohet në mënyrë që do ti ofroj bizneseve hapësirë të mjaftueshme për ushtrimin e aktiviteteve të tyre dhe do të zgjerohen konformë dendësimit të paraparë.

Zonat me destinim të përzier— janë zonat e dedikuara për:

- a) Objektet e banimit
- b) Objektet përcjellëse për nevojat e banorëve siç janë: garazhet, shtëpizat e kopshtit, lulishtet dhe të ngjajshme

c) Funksione tregtare-ndërmarrje duke përfshirë edhe ndërmarrjet bujqësore, të cilat nuk shkaktojnë ndotje të ajrit dhe zhurmë, ose pengesa tjera, si dhe ato që nuk parqesin rrezik eksplodimi apo rrezatimi.

Mund të lejohen restorante dhe hotele deri 40 shtretër, nëse nuk influencojnë karakterin e zonës. Bizneset dhe ndërmarrjet e vendosura në zonat e banimit të përzier duhet të korrespondojnë me strukturën e banimit dhe nuk duhet të ndikojnë në kualitetin e jetës, mjedisin si dhe karakterin dhe identitetin e zonës banimore.

d) Funksione të cilat janë të rëndësishme për nevojat e banorëve si objektet e arsimit, shërbime kulturore e sociale, të administratës publike si dhe shërbime të tjera.

Zona qendrore— është zona e dedikuar për:

- a) Të gjitha ndërtesat e përcaktuara për banim të përzier
- b) Funksionet publike sipas paragrafit 4 (hapësira e përmbajtjeve publike)
- c) Turizmi dhe funksionet e akomodimit si hotele, restorante dhe kafene
- d) Tregti dhe shitje me pakicë si ndërmarrje, qendra tregtare dhe zejtare, shitore dhe ndërtesa të ngjajshme që janë nevojat të arsyeshme të qytetarëve dhe komunës.

Hapësirat e përmbajtjeve publike— janë zona të dedikuara për:

- a) Funksionet arsimore si; institucionet parashkollore, shkolla fillore, shkolla e mesme dhe shkollat profesionale
- b) Funksionet e shëndetësisë dhe të mbrojtjes sociale— qendrat e mjekësisë familjare, qendrat kryesore familjare, barnatoret, qendrat për punë sociale
- c) Funksionet kulturore— qendra kryesore kulturore, qendrat e komunitetit
- d) Funksionet tjera publike— stacioni i autobusëve, stacioni i zjarrfikësve, posta, banka, policia etj.

Biznesi/ industria— janë zona të dedikuara për:

- a) Ndërmarrjet të cilat i plotësojnë kushtet (Funksione tregtare-ndërmarrje duke përfshirë edhe ndërmarrjet bujqësore, të cilat nuk shkaktojnë ndotje të ajrit dhe zhurmë, ose pengesa tjera, si dhe ato që nuk paraqesin rrezik eksplodimi apo rrezatimi)— biznese dhe ndërmarrje në zonat e banimit të përzier
- b) Ndërmarrje me prodhim industrial të cilat shkaktojnë ndikim të vogël në mjedis, por jo ndërmarrje të cilat mund të paraqesin rrezik potencial shpërthyes apo rrezatim në rrethinë
- c) Ndërmarrje publike administrative
- d) Objektet e banimit të domosdoshme për ndërmarrje e vendosura në zonë
- e) Objektet për plotësimin e nevojave ditore të njerëzve të cilët jetojnë dhe punojnë në zonën e biznesit dhe të industrisë.

• SIPËRFAQET SPECIFIKE

Zonat të cilat kërkojnë kushte të caktuara të lokacionit për shkak të natyrës së funksionimit të tyre, Për zonën urbane të Kamenicës kjo aplikohet për:

- Prodhimi i energjisë nga Biomasa
- Trafostacioni
- Varrezat
- Tregu i gjelbër
- Pompa e benzinës

• SIPËRFAQET E GJLEBËRA

Sipërfaqet e gjelbëra janë të gjitha zonat dhe ngastrat në qytet të cilat nuk janë të definuara si tokë ndëtimore, sipërfaqe specifike apo sipërfaqe e transportit.

Parqet—sipërfaqet e dedikuara për parqe dhe kopshte publike duke përfshirë edhe sipërfaqet për pushim Brezet dhe korridoret e gjelbërimit— janë sipërfaqe në mes të hapësirave me destinime të ndryshme dhe mbojtëse ndaj ndotjes së ajrit dhe zhurmës. Këtu bëjnë pjesë edhe korridoret e gjelbërimit përgjatë rrugëve.

Tokat bujqësore— zonat të cilat shfrytëzohen për prodhimin e produkteve bujqësore, perimet, pemët apo ruajtjen e kafshëve shtëpiake.

Sporti dhe rekreacioni – sipërfaqet e dedikuara për sport në zonat e gjelbëra duke përfshirë, terrenete e sportit, objektet e hapura dhe të mbyllura, bazenet e hapura dhe sipërfaqet e nevojshme të parkimit.

Sipërfaqet ujore— janë të gjitha ujërat sipërfaqësor si lumenjtë, pellgjet dhe të ngjashme dhe ato nëntokësore.

• SIPËRFAQET E TRANSPORTIT

Sipërfaqet e transportit përbëhen prej korridorit të transportit ku hyjnë:

Rrugët—janë sipërfaqe të dedikuara për qarkullim të automjeteve

Shtigjet për këmbësorë dhe çiklistë—janë sipërfaqe që përfshihen në korridorin e rrugëve publike të dedikuara për qarkullim të këmbësorëve dhe çiklistëve.

Parkimi publik— janë sipërfaqe të rezervuara për trafikun në qetësi.

6.7.7 LUMI SI NJË VLERË QË DUHET TË FUQIZOHET

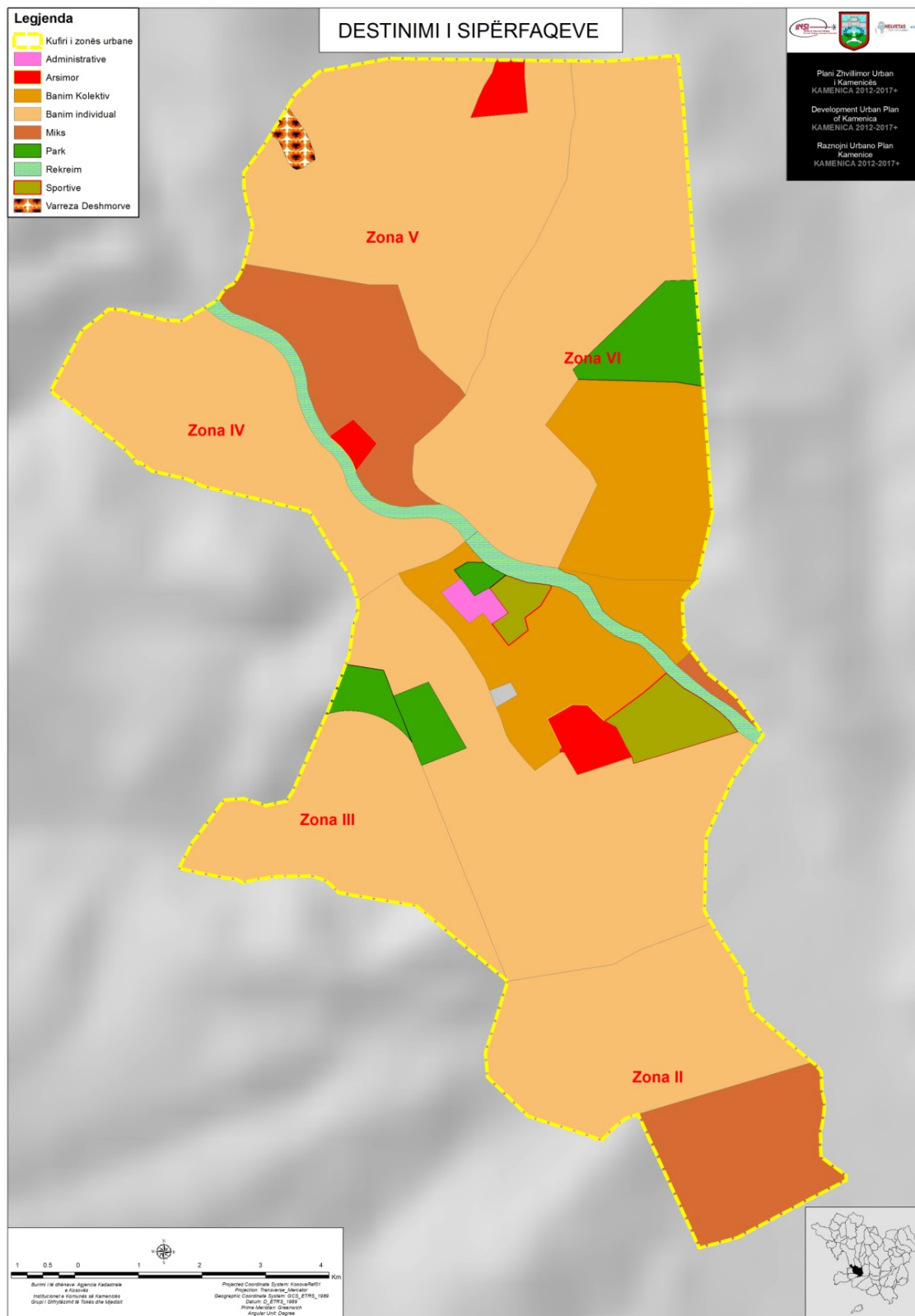
Lumi “Kriva Reka” kalon në mes të qytetit dhe prezanton një vlerë që duhet fuqizohet deri në element të identitetit të Kamenicës.

Ne si ekipe profesionale bashkë me përfaqësuesit e shoqërisë civile, institucioneve dhe ekipeve tjera kemi paraparë trajtimin e zonës së lumit, përgatitjen e planit rregullues, projektit kryesor dhe fillimin e zbatimit në faza të këtij projekti.

Parashohim që të trajtohen elementet funksionale siç janë ri-rregullimi i shtratit lumit në segmentin ku vetëm është i rregulluar deri një nivel dhe kompletimin e tij për gjatë tërë hapësirës së paraparë me plan zhvillimor urban, kompletimi me infrastrukturës përcjellëse: rrugët dhe trotualet anësor, ndriçimi, gjelbërimi, trajtimi i kanalizimit atmosferik dhe të tjerë që ose derdhen në lum ose funksionojnë afër tij, plotësimi me përmbajtje tjera si për pushim e rekreacion deri te shërbimet që mundë të ofrohen për pushim, pije etj.

Të realizohen disa efekt urbane që do ta bëjnë atraktive këtë pjesë konform disa parimeve të dizajnit urban.

Të mendohet edhe për ndonjë urë që do të mundësoj komunikimin dhe plotësoj mozaikun e identitetit si dhe të mendohet për mbeturinat e ngurta që nga një herë barten nëpër lumë.

Harta. 46.

6.7.8 TRASHËGIMIA NATYRORE

Bazuar në të gjitha informatat të cilat janë marrë nga kjo fushë me theks të veçantë nga Instituti i Kosovës për Mbrojtje të Natyrës dhe grupi punues për Shfrytëzim të Tokës dhe Mjedis. Kjo fushë (trashëgimin natyrore) analizuar në fazë e analizës së gjendjes dhe parashikohet që: Parashikohet që trugu i vjetër i qarrit i mbrojtur si objekt i natyrës së gjallë të bëhen projekte për sensibilizimi dhe mbrojtjen dhe konservimin e këtij trugu.

6.7.9 PEIZAZHET DHE GJELBËRIMI

Shtrirja e sipërfaqeve, dhe vijave të gjelbërimit bazohet në këto resurse dhe nevojën për gjelbërim në qytet—zonat e banimit dhe hapësirat publike në pjesën e qendrës së qytetit. Për t'i siguruar këto hapësira janë shfrytëzuar sipërfaqet ekzistuese të zbrazëta të cilat edhe për nga pozita i plotësojnë kushtet e distancave dhe madhësisë së lokacionit.

Hapësirat e nevojshme për gjelbërim duhet të jenë 6-9 m² për banorë. Andaj zona urbane e Kamenicës duhet të ketë së paku 15 ha, ku hyjnë parqet e lagjeve, parku i qytetit dhe hapësirat e gjelbra natyrore që gjenden jashtë sipërfaqes së ndërtuar.

Për shkak të terrenit dinamik dhe ndërlidhjes me sipërfaqet ujore, janë dy forma themelore të hapësirave të gjelbëruara sipërfaqet edhe vijat. Sipërfaqet janë hapësira të gjelbëra-parqe hapësira publike të gjelbëra pranë ndërtesave me tërë infrastrukturën e nevojshme për aktivitete rekreative. Vijat janë hapësira të gjelbëra të cilat lidhin sipërfaqe në mes vedit dhe ato shtrihen përgjatë vijave ujore, lumit dhe projevave.

Për të krijuar një rrjet të hapësirave publike të gjelbërimit propozohet që secila bashkësi lokale të ketë hapësirat për lojë dhe një park të vogël në shërbim të atyre banorëve. Në nivel të qytetit përveç parkut ekzistues i cili është i pamjaftueshëm për nevojat e qytetarëve propozohet dy parqe të reja një në pjesën veriore të qytetit dhe një në pjesën perëndimore, i cili duhet të jetë pjesë integrale e rrjetit të gjelbër të qytetit. Përveq gjelbërimit si hapësirë në të cilën mund të zhvillohen aktivitete rekreative sportive. Hapësira e nevojshme për lojë duhet të jenë 3 m² për banorë të hapësirës së shfrytëzueshme, nga e cila 0.25 m² - 0.3 m² të jetë e mbuluar.

Kriteret lidhur me distancat ndaj hapësirave të lira janë:

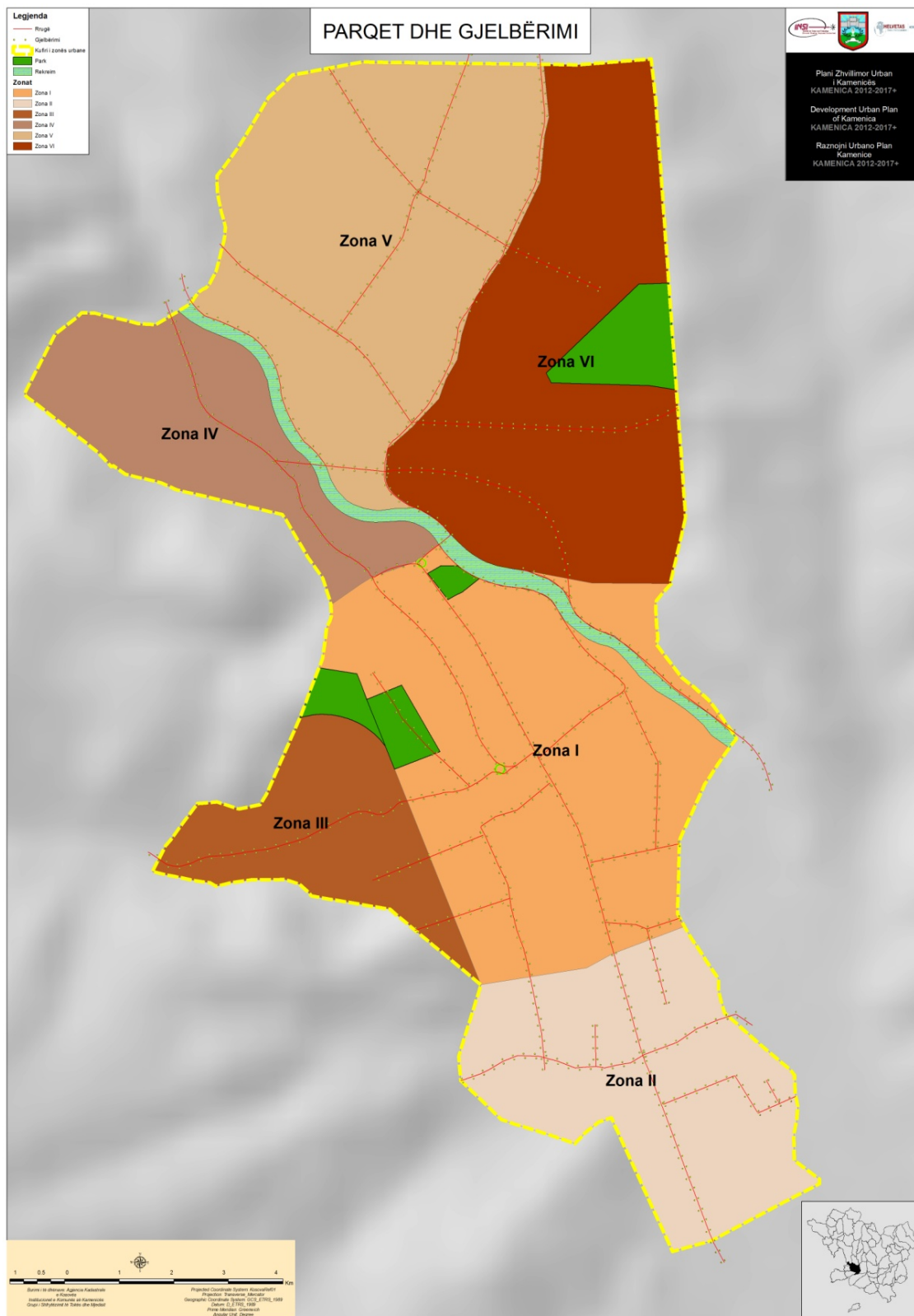
- Hapësirat për lojë në kuadër të lagjes me sipërfaqe prej 0.2-0.3 ha dhe distancë 400-600m
- Gjelbërimi në kuadër të lagjes— parku i lagjes me sipërfaqe prej 0.5 ha dhe distancë 400-800 m
- Parku i qytetit me sipërfaqe prej 2ha dhe mbulueshmëri prej 600-800m
- Hapësira për sport dhe rekreim në kuadër të qytetit me sipërfaqe prej 2.5 ha dhe hapësirë të mbuluar prej 1000-1500 m
- Qasja në hapësirat e gjelbra natyrore mbi 15 ha dhe distancë deri në 2 km.

Kamenica është e pasur edhe me peizazhe dhe ekipet punuese kanë paraparë trajtim adekuat të larmënisë së peizazheve duke parashikuar masa dhe veprime për mirëmbajtjen dhe zhvillimin e tyre:

Bukuria e peizazhit është pasuri për turizmin. Për ta mbrojtur, intervenimet e njeriut në pikat skenike – pika atraktive duhet të minimizohen. Posaqërisht në zonat e dedikuara për zhvillimin e turizmit.

- Peizazhet bujqësore parashikohet që këto zona të mbrohen dhe zhvillohen me rrugë që i shërbejnë poashtu janë parapar staza për ecje, llojlojshmëria e produkteve bujqësore është një parakusht i rëndësishëm për mirëmbajtjen e strukturave të vogla të këtyre peizazhit.
- Në livadhe është parapar që të mbjelljen e llojeve të shumta të bimëve barishtore.

- Janë parapar edhe vija të gjelbërta për gjatë çdo rruge në zonën urbane të cilat do të i'u krijojnë rrugëve një peizazh mjaft të bukur.
- Poashtu është parapar që në të ardhmen çdo parcelë (oborr) të ketë 30% të shfrytëzimit të sajë gjelbërim i cili do të krijoj një peizazh mjaft atraktiv për zonën urbane.

6.7.10 FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA

Në analizën e situatës janë analizuar këto fatkeqësi natyrore: Tërmetet, vërshimet, rrëshqitjet e borës, bora e madhe, era e fortë, breshri, akulli, thatësira, paraqitja masive e sëmundjeve ngjitëse të njerëzimit, te shtazët dhe te bimët dhe fatkeqësi të tjera, që i shkakton natyra dhe në kuadër të fatkeqësive të tjera janë analizuar fatkeqësitë e mëdha në trafikun rrugor, ajror dhe zjarret, shkatërrimi i digave dhe fatkeqësitë e tjera ekologjike dhe industriale, që i shkakton njeriu me punë dhe me sjellje, gjendja e jashtëzakonshme, emergjente, temperaturat e larta, kolapsi teknik i sistemeve energjike të furnizimit me rryme, telekomunikacioni dhe teknologjisë informative, aktet terroriste dhe mënyrat e tjera të rrezikimit masiv.

Nga grupet punuese është konstatuar se njëra ndër fatkeqësitë natyrore më sfiduese është tërmeti është parashikuar se duhet marrë masa për të lëvizur nga kultura e reagimit në kulturën e marrjes së masave për amortizim dhe minimizim të dëmeve, në këtë drejtim ekipet kanë paraparë:

- Të përgatitet rregullorja për të gjitha ndërtimet në harmoni me shkallën e rrezikut sizmik të ndërtohet me standardet.
- Në objektet e veçanta si dhe në objektet shumëkatëshe duhet të punohen me arkitekta.

❖ BRESHËRI

Nga analiza e situatës është konsideruar se breshëri është një rrezik që shpesh herë rrezikon ekonominë e vendit breshëri dhe ekipet kanë parashikuar ndërtimin e stacioneve kundër breshëritë në vendet ku ishin edhe më parë siç shihet në harta.

❖ RRËSHQITJET E BORËS, ERËRAT E FORTA DHE AKULLI

Rrëshqitje të borës akulli dhe erërat e forta janë analizuar dhe nuk është konstatuar se paraqesin ndonjë rrezik të madh për ekonominë dhe popullatën, sido që të jetë ekipet kanë konsideruar se duhet ndërmerren masa gjatë kohës së dimrit.

❖ THATËSIRA

Thatësia mund të konsiderohet si rrezik për kulturat bujqësore gjatë sezonit verorë, kryesisht gjatë muajve korrik dhe gusht kur temperaturat janë më të larta dhe të reshurat janë më të rralla por ekipet kanë parashikuar ndërtimin e pendës të Shushtë dhe një sistemi të përbërë edhe nga një numër pandash të vogla.

❖ VËRSHIMET

Ekipet kanë konstatuar se përmbytjet janë fatkeqësi elementare të cilat kërkojnë vëmendje të posaçme, pasi që paraqiten të rrezikshme për jetën e njeriut dhe sjellin dëme të konsiderueshme materiale (sipërfaqe të rrezikuara nga vërshimet janë rreth 150-200 ha). Të vetëdijshëm se përmbytjet nuk mund të parandalohen, por dëmet e tyre mund të amortizohen dhe menaxhohen.

Ekipet kanë parashikuar hapjen e kanaleve, rregullim prej dheu, pastrim dhe mirëmbajtje, rregullim urban faza 1 dhe 2.

Si masa tjera janë paraparë eliminimi i lakesave të forta të lumit dhe menaxhimi i brigjeve të lumenjve. Mbrojtja e lumenjve nga hedhja e mbeturinave, që në këtë rast paraqesin pengesa për lëvizjen e lirë të ujit. Ndalimi i ndërtimit të objekteve të banimit si dhe atyre me karakter ekonomik buzë brigjeve të lumenjve së paku 10 m largësi nga shtrati i lumit (pikës ujore).

❖ EROZIONET

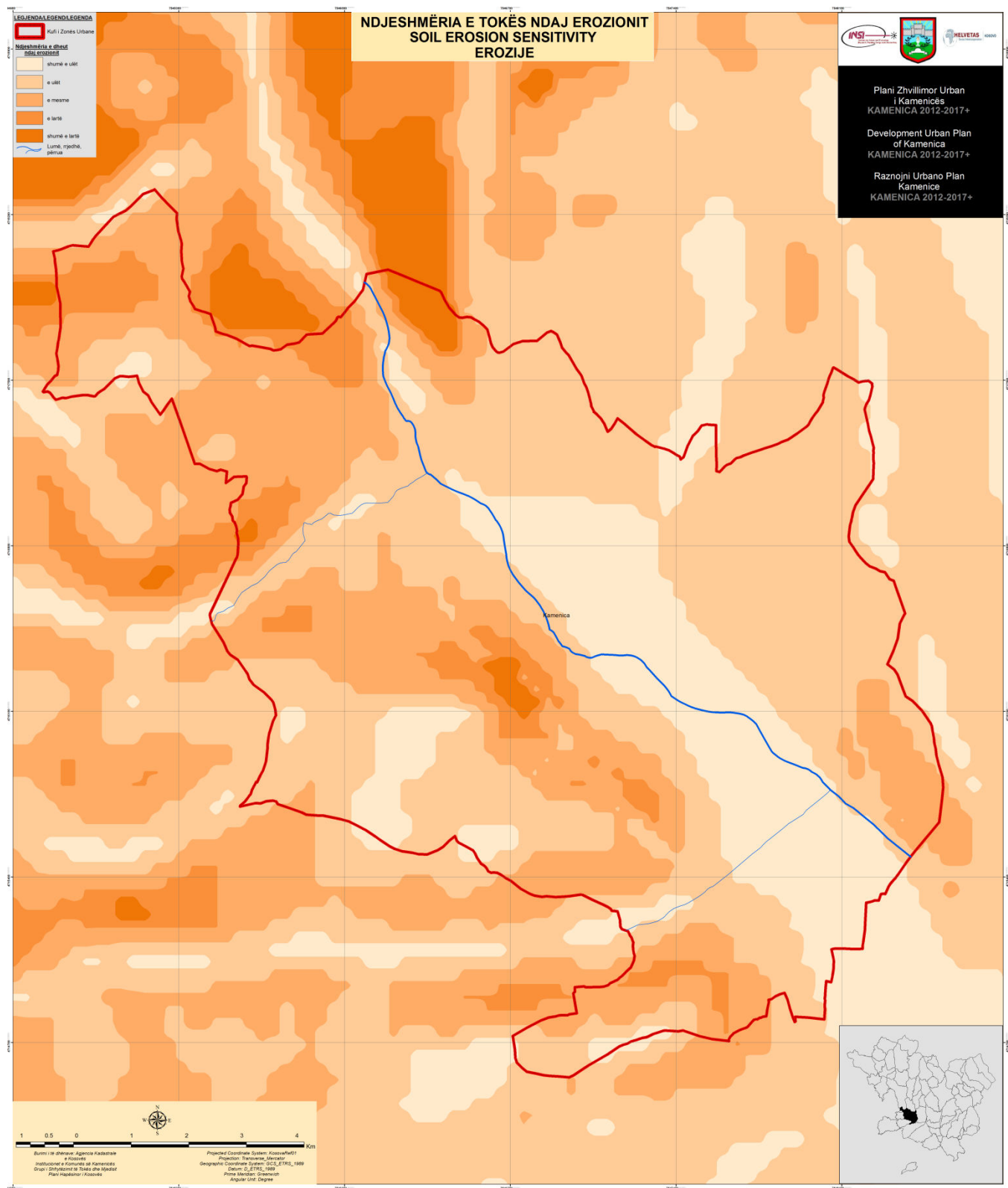
Rajonet në të cilat erozioni ka intensitet të mesëm në tokë bujqësore, brigjeve të lumit dhe prrockave, parashikohen të shpallen zona erozive ku sipas Ligjit të Ujërave të Kosovës i shpallë komuna.

Me qëllim të parandalimit të aktivitetit eroziv parashikohet të ndërmerren hapa konkret dhe të menjëhershëm siç janë:

Ndalimi i shfrytëzimit të mirave materiale që shkaktojnë erozion,

Ndalimi i shfrytëzimit të dheut dhe rërës etj.

Si veprime anti-erozive parashikohen këto veprime hidroteknike, bujqësore dhe biologjike.

❖ Masat hidroteknike

- Ndërtimi i teracave, gardoneve dhe pendave në shtretërit e përroskave dhe përrenjve si masa mbrojtëse hidroteknike për ta minimizuar fuqinë gërryese;
- Ndërtimi i argjinaturave në brigjet e lumenjve si masë parandaluese e gërryerjes;
- Mbjellja e fidaneve në shtretërit e lumenjve;
- Ndalimi i nxjerrjes së inerteve në shtretërit e lumenjve;
- Ndërtimi i mureve rrezistuse ;

❖ Masat bujqësore

- Të mirëmbahen tokat bujqësore;
- Të aplikohen drejtë praktikat bujqësore;
- Përdorimi i sistemit të ujitjes dhe kullimit të bëhet në bazë të udhëzimeve të ekspertëve ;
- Rritja e investimeve për mbrojtjen e tokës në brigjet e lumit dhe prockave;

❖ Masat biologjike

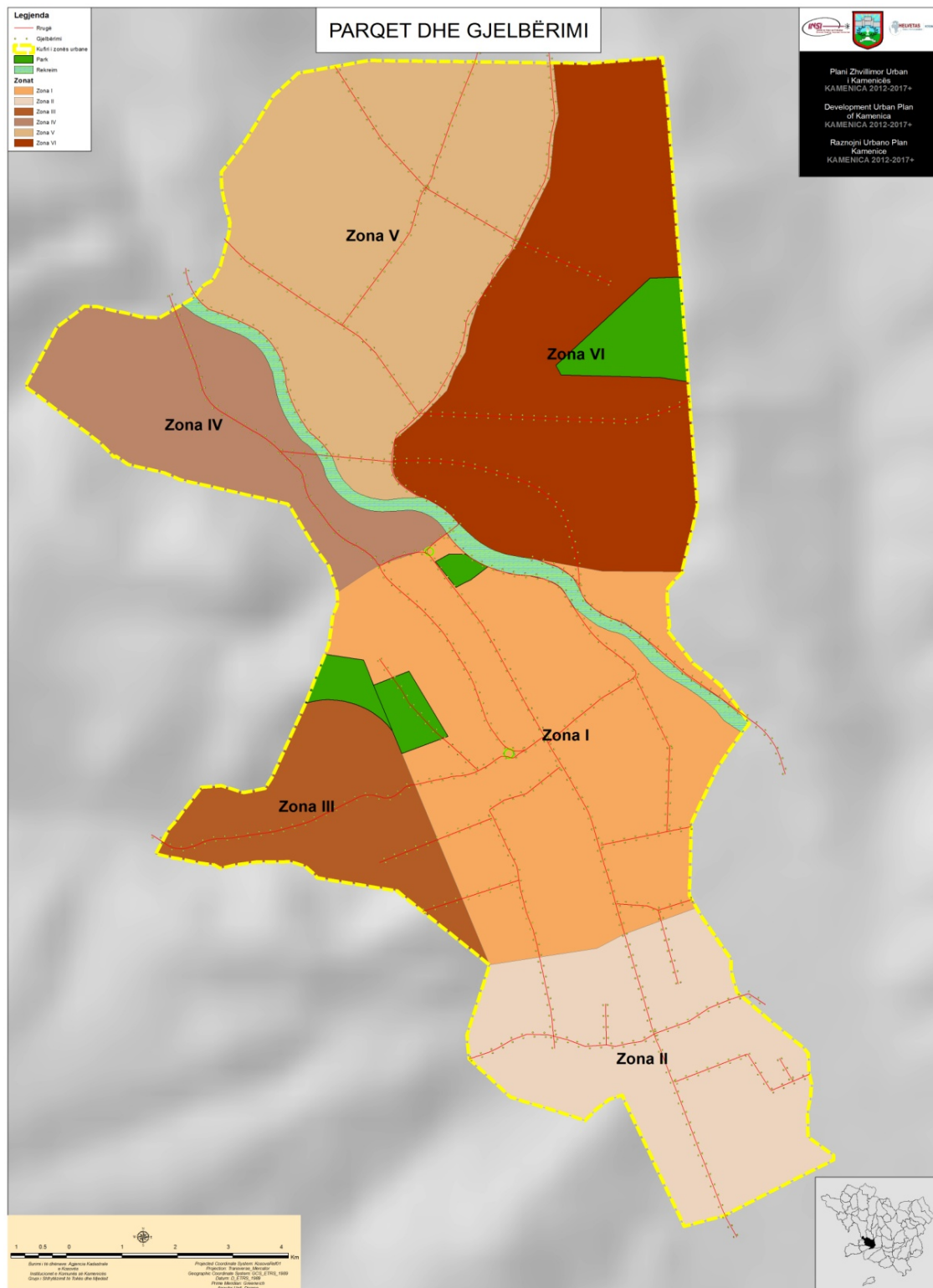
- Krijimi i brezave të gjelbër në ato pjesë ku shkalla e erozionit është më e lartë;
- Erozioni duhet të kufizohet në brigjet e lumenjve kryesor me mbjelljen e drunjtëve që do të mbulonin brezin prej 10 m largësi nga lumi;

Parashikohet se me prioritet duhet bërë këto intervenime antierozive të bëhen në rreth 150-200ha që rrezikohen nga erozioni i mesëm dhe erozion i vogël:

❖ ZJARRET

Ekipet kanë konstatuar rrezikun e përhershëm nga zjarret dhe në këtë drejtim kanë paraparë:

- Masa të pengimit të objekteve dhe pajisjeve të cilat shkaktojnë zjarr ose e ndihmojnë zjarrin në zona bujqësore dhe hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri;
- Masa të përkrahjes së objekteve dhe pajisjeve të cilat pengojnë zjarrin ose e ndihmojnë fikjen e zjarrit në zona bujqësore dhe hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri;
- Tampon zona në mes të zonave bujqësore dhe zonave tjera të ndjeshme nga zjarri
- Hidrantët dhe akumulime uji në sa ma shumë pika dhe pjesë të qytetit;
- Sigurim i qasjes me automjet që përdorën për fikje të zjarrit deri te çdo njësi banimi në qytet.

Harta. 47.

❖ VËRSHIMET

Ekipet kanë konstatuar se përmbytjet janë fatkeqësi elementare të cilat kërkojnë vëmendje të posaçme, pasi që paraqiten të rrezikshme për jetën e njeriut dhe sjellin dëme të konsiderueshme materiale (sipërfaqe të rrezikuara nga vërshimet janë rreth 150-200 ha). Të vetëdijshëm se përmbytjet nuk mund të parandalohen, por dëmet e tyre mund të amortizohen dhe menaxhohen.

Ekipet kanë parashikuar hapjen e kanaleve, rregullim prej dheu, pastrim dhe mirëmbajtje, rregullim urban faza 1 dhe 2.

Si masa tjera janë paraparë eliminimi i lavesave të forta të lumit dhe menaxhimi i brigjeve të lumenjve. Mbrojtja e lumenjve nga hedhja e mbeturinave, që në këtë rast paraqesin pengesa për lëvizjen e lirë të ujit. Ndalimimi i ndërtimit të objekteve të banimit si dhe atyre me karakter ekonomik buzë brigjeve të lumenjve së paku 10 m largësi nga shtrati i lumit (pikës ujore).

❖ EROZIONET

Rajonet në të cilat erozioni ka intensitet të mesëm në tokë bujqësore, brigjeve të lumit dhe prrockave, parashikohen të shpallen zona erozive ku sipas Ligjit të Ujërave të Kosovës i shpallë komuna.

Me qëllim të parandalimit të aktivitetit eroziv parashikohet të ndërmerren hapa konkret dhe të menjëhershëm siç janë:

1. Ndalimi i shfrytëzimit të mirave materiale që shkaktojnë erozion,
2. Ndalimi i shfrytëzimit të dheut dhe rërës etj.

Si veprime anti-erozive parashikohen këto veprime hidroteknike, bujqësore dhe biologjike.

❖ Masat hidroteknike

- Ndërtimi i teracave, gardoneve dhe pendave në shtretërit e përroskave dhe përrenjve si masa mbrojtëse hidroteknike për ta minimizuar fuqinë gërryese;
- Ndërtimi i argjinaturave në brigjet e lumenjve si masë parandaluese e gërryerjes;
- Mbjellja e fidaneve në shtretërit e lumenjve;
- Ndalimi i nxjerrjes së inerteve në shtretërit e lumenjve;
- Ndërtimi i mureve rrezistuse ;

❖ Masat bujqësore

- Të mirëmbahen tokat bujqësore;
- Të aplikohen drejtë praktikat bujqësore;
- Përdorimi i sistemit të ujitjes dhe kullimit të bëhet në bazë të udhëzimeve të ekspertëve;
- Rritja e investimeve për mbrojtjen e tokës në brigjet e lumit dhe prrockave;

❖ Masat biologjike

- Krijimi i brezave të gjelbër në ato pjesë ku shkalla e erozionit është më e lartë;
- Erozioni duhet të kufizohet në brigjet e lumenjve kryesor me mbjelljen e drunjtëve që do të mbulonin brezin prej 10 m largësi nga lumi;

Parashikohet se me prioritet duhet bërë këto intervenime antierozive të bëhen në rreth 150-200ha që rrezikohen nga erozioni i mesëm dhe erozion i vogël:

❖ ZJARRET

Ekipet kanë konstatuar rrezikun e përhershëm nga zjarret dhe në këtë drejtim kanë paraparë:

- Masa të pengimit të objekteve dhe pajisjeve të cilat shkaktojnë zjarr ose e ndihmojnë zjarrin në zona bujqësore dhe hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri;
- Masa të përkrahjes së objekteve dhe pajisjeve të cilat pengojnë zjarrin ose e ndihmojnë fikjen e zjarrit në zona bujqësore dhe hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri;
- Tampon zona në mes të zonave bujqësore dhe zonave tjera të ndjeshme nga zjarri
- Hidrantët dhe akumulime uji në sa ma shumë pika dhe pjesë të qytetit;
- Sigurim i qasjes me automjet që përdorën për fikje të zjarrit deri te çdo njësi banimi në qytet.

6.8 SHËNIMI I NDËRTIMEVE TË RËNDËSISHME, PROJEKTI STRATEGJIK OSE ZONËS SË VEÇANTË TË APROVUARA NË PLANIN HAPËSINOR TË KOSOVËS OSE PLANET E ZONAVE TË VEÇANTA

Sipas Draft Planit Hapësinor të Kosovës janë disa zhvillimet të rëndësishme të cilat prekin rajonin për të cilat kemi pasur kujdes gjatë hartimit të Planit Zhvillimor Komunal siç janë traseja e Hekurudhës, Impianti regjional në Ranilluk (Dheu i Bardhë) për trajtim të ujërave të zeza që do të shërbejë edhe për Kamenicën, Gjilanin dhe Kamenicënë. Në këtë drejtim kemi analizuar trasenë dhe kemi propozuar variantin më racional të trasesë për linjën hekurudhore të Ferizajt me Gjilanin nëpër territorin e komunës së Kamenicës dhe korridoret e rëndësishme EX- Prishtinë- Kamenicë-Bujanoc.

Në funksion të implantit regjional për ujëra të zeza është planifikuar traseja e Kolektorit kryesor për bartjen e ujërave të zeza në drejtim të pikës për trajtim.

6.9 VLERËSIMIN E NDIKIMIT SOCIO-EKONOMIK DHE MJEDISOR TË

KORNIZËS URBANE TË PROPOZUAR

Duke ditur se korniza e zhvillimit hapësinor shpreh parashikimin e dëshiruar hapësinor për territorin e komunës

Vlerësimi i ndikimit socio-ekonomik dhe mjedisor të zhvillimeve të parashikuara hapësinore është një hapë i rëndësishëm, këto zhvillime si rezultat i procesit të planifikimit manifestohen me ndikime në jetën e njerëzve që në përgjithësi do të trajtohet si ndikim në aspektin social por këto zhvillime do kenë ndikimet e veta edhe në aspekti mjedisor dhe ekonomik. Ky vlerësim do të shtjelloj

ndikimet e pritura socio ekonomike dhe mjedisore të kornizës, gjegjësisht zhvillimeve të parashikuara dhe dëshiruara hapësinore .

Sikurse në profil edhe kapitujt tjerë edhe ky vlerësimi do të bëhet bazuar në fushat tematike edhe atë në: Zhvillimin ekonomik, Infrastrukturë, Demografi dhe çështje sociale si dhe shfrytëzim të tokës dhe mjedis

Çfarëdo lloj zhvillimi që është paraparë në këto fusha tematike karakterizohet me shtrirje hapësinore, mjedisin që e rrethon dhe ndikimet doemos përqendrohen në zonën e zhvillimit

të parashikimit të dëshiruar zhvillimor por marrin parasysh edhe ndërlidhjet me aktivitetet e ndryshme që zhvillohen në zonat e afërta andaj vlerësimi i zënies fizike të hapësirës(okupim i territorit) është dimension i rëndësishëm për tu vlerësuar.

Ndikimet e koncepteve kryesore në ekonomi

Koncepti kryesor i zhvillimeve hapësinore në nivel komunal është :Konceptin Policentrik me tri segmente lineare (koncepti i DIELLIT) dhe në nivel të vendbanimit kemi konceptin e vendbanimit kompakt.

Vlerësim 1: Në kuptimin ekonomik korniza mundë të vlerësohet se është shtrirë në mënyrë racionale duke ofruar shpërndarje hapësinore ekonomike, ofrim të hapësirës për zonën industriale dhe mundësi investimesh për investitor vendor dhe të huaj,ky koncept parashikon ofrimin e shumë shërbimeve më afër qytetarit, vlerësohet se koncepti do ofroj (mundësoj) vende të reja pune, mjedis cilësor edhe kosto më të lira shërbimesh.

Ndikimet e koncepteve kryesore në zënien e tokës

Vlerësim 2: Njëri nga prioritetet e koncepteve kryesore është mbrojtja e tokës kualitative bujqësore dhe ndalimi i ndërtimit në tokat e kategorisë II-IV. Vlerësohet se mbrojtja tokës kualitative bujqësore paraqet një parim mbi të cilin është mbështetur koncepti kryesor i zhvillimit hapësinore edhe se mundë të konstatohet se kemi zënie enorme të tokës për ndërtim (e trashëguar nga zhvillimet e pa planifikuara dhe pa koordinuara më herët),vlerësohet pozitive zënia minimale e tokës për ndërtim me kufijtë e rinj e posaçërisht shpallja e zonave të ngrira në akset kryesore të cilat do të kontribuojë për ndaljen e trendit të zënies së tokës në këto akse dhe zbatim të konceptit.

Në funksion të zënies sa më të vogël të tokës me koncept është parashikuar ndalimi i ndërtimit në tokën kualitative bujqësore përveç në rastet e përshkruara me Ligjin mbi Planifikimin Hapësinor, për kundër parashikimeve të zhvillimit kompakt në nivel vendbanimesh në principet e dendësimit të ndërtimit vlerësohet se disa vendbanime do të vazhdojnë të zhvillohen në tokën kualitative bujqësore sidomos në pjesën rrafshinore të territorit të komunës së Kamenicës (edhe më heret janë shtrirë në ato zona) por përkufizimi i zhvillimit me kufi të rinj si dhe promovimi i zemrave të gjelbra në disa vendbanime vlerësohet si racional i qëndrueshëm dhe pikë e fortë e konceptit.

Ndikimet e koncepteve kryesore në aspektin mjedisor

Vlerësim 3: Në fushën mjedisore koncepti zhvillimit policentrik me tri segmente lineare në nivel komunal dhe ai i zhvillimit kompakt në nivel vendbanimi vlerësohen të ndikojnë pozitivisht në cilësinë e ajrit (pasi që koncepti promovon zhvillimin kompakt dhe mundësin e ngrohjeve.

Ndikimet e koncepteve kryesore në aspektin Social

Vlerësim 4: Në aspektin social koncepti zhvillimit policentrik me tri segmente lineare në nivel komunal dhe ai i zhvillimit kompakt në nivel vendbanimi vlerësohen të ndikojnë pozitivisht në cilësinë e jetës (pasi që koncepti promovon zhvillimin kompakt (organizim më të shpejt për aksione) dhe mundësin e zhvillimit të shumë aktiviteteve sociale të cilat do të kenë ndikim të drejt për drejtë në cilësinë e jetës së tij), thjesht ky koncept përfaqëson një formë më cilësore të jetesës dhe doemos siguron një shans më shumë për kohezion social (varfërisë, varfërisë ekstreme, fuqizimin e njerëzve/personave në nevojë, në rritjen e mundësive për punësim të grupeve në nevojë, në bashkëpunim me OJQ-të dhe akterët tjerë të rëndësishëm) si dhe ri kthimin e dimensionit social të qytetarit të komunës së Kamenicës e raporteve me vetveten dhe rethin.

Fusha e Zhvillimit Ekonomik

Në fushën e zhvillimit ekonomik janë paraparë zhvillimet në sektorët e Industrisë dhe xehetarisë, industrisë përpunuese, blegtorisë, turizmit rural dhe shërbues (me theks të veçantë në shfrytëzimin e të gjitha resurseve të trashëgimisë kulturore për zhvillim ekonomik), transportit, infrastrukturës dhe bartja e Lëvizshmëria, Ndërtimtarisë, Hotelerisë, Zejtarisë, Energjisë, Sistemi Bankarë, Telekomunikimi dhe disa Veprimtari tjera shërbyese.

Vlerësim 5: Vlerësimi i ndikimit të kornizës së zhvillimit të kësaj fushe në aspektin ekonomik do të thotë se ofron shumë më shumë mundësi të zhvillimit të qëndrueshëm efikas dhe reflektues në kërkesat dhe ofertat, korniza ofron shumë më shumë nëse krahasohet me skenarin e bërjes asgjë por edhe nëse krahasohet me një standard të kohës, zhvillimet e analizuara dhe parashikuara shkojnë në drejtimin e plotësimit të standardeve të kohës për zhvillim të qëndrueshëm duke ofruar parapara dhe aktivitete gjithëpërfshirëse, shumëdimensionale dhe në funksion të zbatimit të politikave ekonomike.

Në aspektin **social** vlerësohet se zhvillimi ekonomik i paraparë me këtë kornizë do të krijoj bazat për zhvillim më të qëndrueshëm social dhe mirëqenie sociale duke përfshirë zbutjen e varfërisë dhe papunësisë por edhe rritjen e shansit të arsimimit dhe profesionalizimit deri te plotësimi i një kënaqësie më të madhe qytetare në këtë dimension në aspektin **mjedisor** vlerësohet se zhvillimi ekonomik i paraparë me këtë kornizë do të krijoj bazat që aktivitetet të zhvillohen në atë mënyrë që të jenë “miqësore” ndaj mjedisit në përgjithësi dhe ndikimi i ndotjeve të ajrit, ujit, tokës të jetë në kufijtë e të tolerueshmes duke paraparë masat dhe standardet qysh nga aplikimi për zhvillim të caktuar duke krijuar të ashtu quajturën paketë të kushteve urbane dhe hapësinor.

Në aspektin **fiziko hapësinorë** korniza vlerësohet të ketë identifikuar dhe përkufizuar vendndodhjet të mundësive zhvillimore dhe parashikuara mbrojtjen e hapësirave për këto zhvillime duke u munduar që minimumi i domosdoshëm i hapësirave të jetë në funksion të zhvillimeve jo bujqësore, në këtë funksion vlerësohet se ndikim më të madh do të ketë destinimi i hapësirës për zonën industriale për zhvillim të industrisë si dhe korridoret, vlerësohet lartë edhe analiza e bërë dhe e prezantuar edhe në kornizë e raporteve hapësinore por edhe fizike të zhvillimeve ekonomike.

Në fushën e zhvillimit Demografisë dhe Çështjeve sociale në kornizën e zhvillimit hapësinorë nga kjo fushë janë paraparë zhvillime në fushën e arsimit duke e pasuruar ofertën e arsimit dhe me kompletim të infrastrukturës në kuptimin e fuqizimit, plotësimit me përmbajtje dhe me ndërtime të reja, fushën e shëndetësisë duke ofruar edhe shërbime spitalore dhe plotësuar shërbimet aktuale, në fushën e kulturës aktivitete në mbrojtje dhe fuqizim (Kalatë dhe Kështjellat, objektet e kultit, trashëgimia arkitektonike, shpirtërore, arkeologjike etj) dhe në atë të sportit janë parapa disa zhvillime.

Vlerësim 6: Vlerësimi i ndikimit të kornizës së zhvillimit të kësaj fushe në aspektin ekonomik do të thotë se ofron mundësinë e ngritjeve profesionale në fushat e ndryshme me theks në bujqësi dhe zejtari por edhe fushat tjera që do të reflektojnë në zhvillimin ekonomik, korniza prekë një segment të fuqishëm me aktivitete konkrete dhe tenton që Oferta kulturore e Kamenicës të jetë në harmoni me mundësitë që ka komuna e që do të kontribuoj

në zhvillimin ekonomik vlerësohet se edhe sporti në botë jep të hyra në zhvillimin ekonomik andaj edhe këto aktivitet e parapara kontribuojnë në atë drejtim siç edhe kontribuon shëndetësia, festat dhe ditët e rëndësishme edhe aktivitetet e kësaj fushe mundë vlerësohet lirisht se janë gjithëpërfshirëse, shumëdimensionale dhe në funksion të zbatimit të politikave ekonomike.

Në aspektin **social** vlerësohet se me këtë kornizë është analizuar dhe trajtuar më së shumti ky dimension dhe vërtet duket se korniza e zhvillimit të kësaj fushe fuqishëm do të ndikojë në krijimin e bazave për zhvillim më të qëndrueshëm social dhe mirëqenie sociale duke përfshirë zgjerimin e shërbimeve dhe cilësisë, zbutjen e varfërisë dhe papunësisë por edhe rritjen e shansit të arsimimit dhe profesionalizimit deri te plotësimi i një kënaqësie më të madhe qytetare në këtë dimension në aspektin **mjedisor** vlerësohet se zhvillimi i demografisë dhe çështjeve sociale i paraparë me këtë kornizë do të krijoj bazat që aktivitetet të zhvillohen në atë mënyrë që të jenë miqësore ndaj mjedisit në përgjithësi dhe ndikimi i ndotjeve të ajrit, ujit, tokës të jetë në kufijtë e të tolerueshmes edhe se vetë fusha është miqësore por ndikimet e njeriut në ndotje janë ndër më përmbajtjesoret.

Në aspektin **fiziko hapësinorë** korniza vlerësohet të ketë identifikuar dhe përkufizuar vendndodhjet të mundësive për sport, kulturë, arsim shëndetësi, ngrohje etj dhe parashikuar mbrojtjen e hapësirave për këto zhvillime.

vlerësohet lartë edhe analiza e bërë dhe e prezantuar edhe në kornizë e raporteve hapësinore por edhe fizike të zhvillimeve të kësaj fushe.

Në fushën e zhvillimit **Infrastrukturës** në kornizën e zhvillimit hapësinorë nga kjo fushë janë paraparë zhvillime në hapjen e rrugëve dhe korridoreve të reja dhe zgjerimin, plotësimin dhe modernizimin e infrastrukturës ekzistuese rrugore, në funksionalizimin dhe modernizimin e infrastrukturës së ujësjellësit dhe kanalizimit, menaxhimit të mbeturinave, energjetike, telekomunikimit etj.

Vlerësim 7: Vlerësimi i ndikimit të kornizës së zhvillimit të kësaj fushe në aspektin ekonomik do të thotë se ofron mundësinë e qarkullimit të mallrave dhe njerëzve me shpejtësi ma të madhe dhe çmim ma të lirë, qasje më të gjerë sidomos drejt Prishtinës dhe RS-të Sebisë, stabilizim energjetik si parakusht i zhvillimit ekonomik si dhe shfrytëzimi i mundësive të reja telekomunikuese për zhvillim ekonomik deri te shfrytëzimi i infrastrukturës së mbeturinave dhe menaxhimit të sajë për vende të reja pune dhe zhvillime të caktuara përpunuese edhe kjo fushe mundë vlerësohet se është gjithëpërfshirëse, shumëdimensionale dhe në funksion të zbatimit të politikave ekonomike.

Në aspektin **social** vlerësohet se me këtë kornizë ofrohet shpejtësia e lëvizjes dhe cilësia e lëvizjes si dhe vlerësohet se korniza ofron bazat e ngritjes së cilësisë së shumë shërbimeve tjera që kanë drejt për së drejti ndikim në jetën ,vlen të përmendet se me kornizë parashihet ndërimi i gypave të furnizimit me ujë që janë nga azbest çimentoja në aspektin **mjedisor** vlerësohet se zhvillimi i Infrastrukturës rrugore dhe asaj hekurudhore nëse nuk merren masat adekuate mundë krijoj ndotje edhe se për këto zhvillime janë parapa masat shtesë si shiritat mbrojtës etj edhe pjesa tjetër e infrastrukturës e paraparë në kornizë do të ketë ndikimet e veta pozitive dhe miqësore ndaj mjedisit vetëm nëse realizohet në harmoni me standardet e kërkuara, vlerësohen të domosdoshme VNM-të e zhvillimeve të lartë përmendura.

Në aspektin **fiziko hapësinorë** korniza vlerësohet të ketë identifikuar dhe përkufizuar korridoret dhe linjat për këto zhvillime të infrastrukturës dhe është parashikuar mbrojtjen e hapësirave për këto zhvillime vlerësohet lartë edhe analiza e bërë dhe e prezantuar edhe në kornizë e raporteve hapësinore por edhe fizike të zhvillimeve dhe sinergjive të mundshme të kësaj fushe.

Në fushën e zhvillimit **Shfrytëzimit të tokës dhe mjedisit** në kornizën e zhvillimit hapësinorë shihet qartë se janë parashikuar të gjitha zhvillimet që shkojnë në drejtim të sigurimit të ajrit të pastër, ujit, tokës, biodiversitetit, menaxhimit të mbeturinave në funksion edhe të pengimit të ndotjes,

shfrytëzimit të tokës dhe kontekstit Urbane – rural, trashëgimisë natyrore, Peizazheve, fatkeqësitë natyrore dhe të tjera.

Vlerësim 8: Ndikimi i kornizës së zhvillimit të kësaj fushe në aspektin ekonomik vlerësohet të ketë ndikim direkt dhe indirekt ,vlerësohet lartë shtrirja e konceptit në kornizë për të lëvizur nga kultura e reagimit në kulturën e parandalimit dhe amortizimit të fatkeqësive që vlerësohet të jetë një përpjekje serioze për të mbrojtur jetët e njerëzve si dhe pasurit dhe ekonominë e tyre për të arritur këtë standard sigurie është i nevojshëm një angazhim cilësor dhe sasior i fuqisë punëtore që prapë reflekton në treguesit ekonomik,ruajtja e baraspeshës urbane – rurale dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i tokës reflekton fuqishëm në zhvillimin ekonomik, edhe ruajtja e trashëgimisë natyrore dhe peizazheve dhe shfrytëzimi i tyre për aktivitete rekreative turistike do të ketë refleksione edhe aktivitetet e kësaj fushe mundë vlerësohet janë në funksion të zbatimit të politikave ekonomike.

Në aspektin **social** vlerësohet se me këtë kornizë është analizuar dhe trajtuar më së shumti dimensionin i sigurisë fizike të popullatës në funksion të dimensionit social por edhe sigurimi i ajrit, ujit dhe tokës së pastër si kushte elementare për një cilësi jete dhe vërtet duket se korniza e Shfrytëzimit të tokës dhe mjedisit do të ndikojë në krijimin e bazave për zhvillim më të rehatshëm social dhe mirëqenie sociale duke përfshirë zgjerimin e shërbimeve dhe cilësisë edhe me peizazhe dhe trashëgimi natyrore që plotëson edhe një dimension të një kënaqësie më të madhe qytetare në aspektin **mjedisor** vlerësohet se zhvillimi e parapara në kornizën e Shfrytëzimit të tokës dhe mjedisit do të krijoj bazat kryesore që ndikimi i ndotjeve të ajrit, ujit, tokës të jetë minimal dhe çdo herë në diagramin e rritjes së cilësisë, menaxhimi i mbeturinave të jetë cilësorë dhe të gjithë ndotësit dhe rreziqet të jenë nën masat e parandalimit,amortizimit dhe minimizimit edhe se vetë fusha është miqësore por vlerësohet se njeriu si faktor duhet kufizohet në kuptimin e veprimeve negative sepse analizat tregojnë se ndikimi i njeriut në prishje të baraspeshave ka qenë i madh dhe posaçërisht vlerësohet korniza për aspekte e parapara parandaluese dhe ndëshkimore .

Në aspektin **fiziko hapësinorë** korniza vlerësohet të ketë identifikuar dhe përkufizuar të gjitha zonat dhe zhvillimet aktuale dhe të pritura dhe ka parashikuar masat për mbrojtje ,trajtim dhe kujdes për në funksion të sigurisë, cilësisë dhe konsiderohet se në këtë fushë duhen masa strikte të dimensionit fizik dhe hapësinor të zhvillimeve vlerësohet se raportet hapësinore por edhe fizike të zhvillimeve janë determinues i qëndrueshmërisë së kësaj fushe andaj vlerësohet lartë se këto raporte janë analizuar mirë në këtë fushë.

7 STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR ZBATIM

Kjo pjesë ofron kalimin në mes të gjendjes ekzistuese dhe kornizës hapësinore. Ajo formulon pakon e strategjive dhe veprimeve për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore, afatit të caktuar dhe gjendjes ekzistuese. Kjo pjesë duhet të përmbajë:

7.1 STRATEGJITË DHE VEPRIMET E VEÇANTA PËR IMPLEMENTIM TË PZHU-së SIPAS FUSHAVE TEMATIKE

7.2 STRATEGJITË DHE VEPRIMET E PËRGJITHSHME PËR IMPLEMENTIM TË PZHU-së

Hapat e mëtejshme për zbatimin e suksesshëm të Planit Zhvillimor Urban përfshijnë:

1. Fuqizimi i kapaciteteve, mekanizmave për zbatim: Fuqizimi i kapaciteteve profesionale, inspektuese e mbikëqyrëse me theks të veçantë në Drejtorinë e Urbanizmit dhe Planifikimit Hapsinor, Inspektoratit, Kadastrit dhe Ekonomisë dhe emërimi i Koordinatorit për Zbatim të Planit, krijimi i mekanizmave punuese (themelimi i një ekipe vendim marrëse në raste të ndryshme kur ngriten sfidat për mos respektim të kufijve për mbrojtje të vlerave, kufijve ndërtimor, traseve për zhvillime me një fjalë në të gjitha rastet që sfidojnë zbatimin e dokumentit gjatë procesit, duhet themelohen edhe disa Ekiye dhe grupe punuese për studimin e arsyeshmërisë së disa zhvillimeve të parapara, hartimin e projekteve kryesore zhvillimore për disa zhvillime, bashkëveprim me nivele të ndryshme për zhvillime që janë kompetencë e nivelit ma të lartë, bashkëpunim ndër- Komunal ose edhe shtetërorë dhe hulumtime të mëtutjeshme.

2. Komunikim i Vazhdueshëm me Zyrtarët Komunal: Diskutimet do të vijojnë me të gjithë Zyrtarët Komunal në mënyre që gjithsecili të ketë kuptimin e plotë të vizionit dhe drejtimit që Komuna jonë po merr. Në këtë mënyre, garantohet përkushtimi dhe pjesëmarrja aktive e gjithë administratës në zbatimin e planit;

3. Interkomunikimi dhe krijimi rrjetit digjital në drejtoritë e Komunës: pasi që dokumenti është hartuar me paketën e GIS-it, çdo Drejtori duhet pajiset me softuer si dhe kompjuter të kapaciteteve adekuate dhe emërohet një punëtor përgjegjës brenda drejtorisë për koordinim të aktiviteteve, në këtë mënyrë do të mundësohet koordinimi dhe përcjellja e zbatimit të dokumentit, si dhe krijohet një njësi e GIS data bazës që do të mundë të bashkëpunojë e koordinoj aktivitete me nivelin qendror për zbatimin e dokumentit dhe plotësoj një kërkesë ligjore që komunat të kenë ekiye të GIS data bazës.

4. Hartimin e planeve të punës: Çdo Sektor/Drejtori brenda Komunës së Kamenicës i mbetet si detyrë të rishikojë dhe orientojë punën e saj në përputhje me orientimet strategjike të dala nga ky plan. Kështu, Planet e punës të Drejtorive do të jenë në përputhje me drejtimin strategjik të parashtruar në Planin Zhvillimor Urban;

5. Bashkëpunimi me komunitetin: Takimet e rregullta të marra me komunitetin do të vazhdojnë me intensitet për të ndare së bashku vizionin dhe zgjidhjet që parashikohen në Plan. Këto takime do të vazhdojnë me synim marrjen e sugjerimeve mbi drejtimet që Plani duhet të marre gjatë zbatimit të zhvillimeve të parapara si dhe do të kërkojnë zgjidhjet që çojnë drejt krijimit të urave të bashkëpunimit përmes adresimit të pyetjeve të mëposhtme:

- Si mund të forcohet bashkëpunimi dhe t'i hapet rrugë krijimit të partneritetit publik-privat në një proces transparent me sektorë strategjike të zhvillimit të Qytetit?
- Cilat janë rrugët sesi komuniteti mund të kontribuojë në zbatimin e Planit?
- Çka duhet bërë që të krijohet ndjenja e pronësisë në zbatimin e dokumentit edhe nga komuniteti?

6. Informimi dhe Transparenca: Komuna pas aprovimit të këtij dokumenti duhet kujdeset për një informim adekuat të të gjitha palëve me rezultatet dhe masat e zbatimi të dokumentit, kjo mundë të bëhet nëpër mes një kampanje Informuese me të gjitha mundësit dhe mjetet (broshura, fletushka, Ueb faqja e komunës, reklama televizive etj.

Kjo do ti ndihmoj shumë zbatimit të dokumentit pasi që të gjithë do të informohen se çka planifikohet ku por do ndihmoj edhe në ngritjen e transparencës.

7.2.1 FUSHA TEMATIKE E ZHVILLIMIT EKONOMIK

7.2.1.1 BUJQËSIA

Bujqësia është sektori i rëndësishëm në ekonominë e qytetit dhe të komunës së Kamenicës dhe rruga për zbatimin e këtij Plani në këtë degë është përmbajtjesore për të ardhmen andaj aktivitete e poshtë renditura janë esencial.

Strategjia 1: Sa më shumë sipërfaqe e tokës bujqësore dhe mundësi (të mbrohet dhe zhvillohet) në funksion të zhvillimit të agrobiznesit dhe zhvillimit ekonomik në përgjithësi.

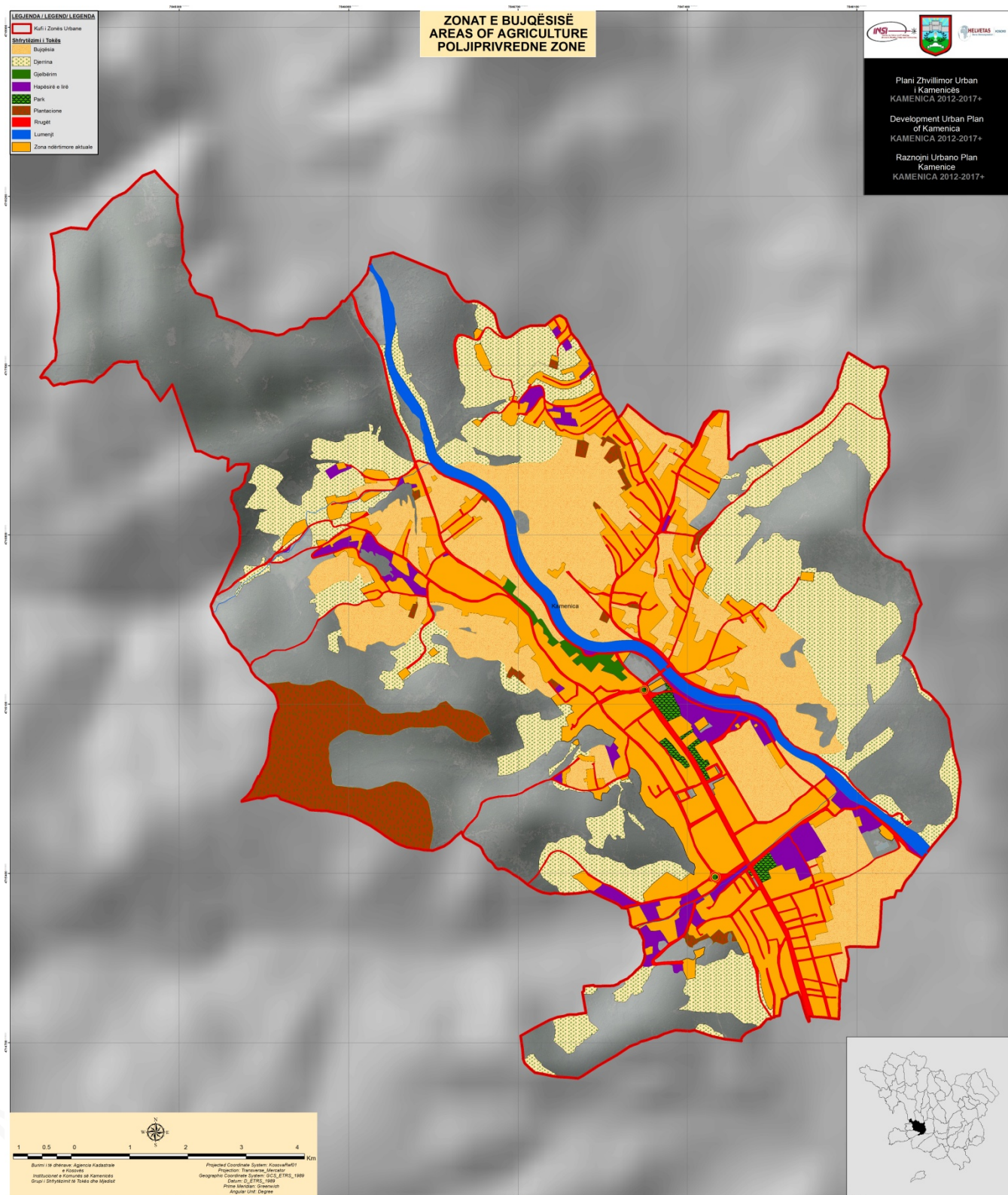
- Pas aprovimit të këtij Plani Drejtoria e Bujqësisë për vitet e ardhshme do hartojë Planin e punës në harmoni me kufijtë e tokës bujqësore të përcaktuara me këtë Planë
- Bazuar në hartat e Ekspozicionit, Erozionit dhe të Bonitetit të tokave me qëllim të shfrytëzimit të tokës bujqësore në mënyrë efikase/adekuate dhe racionale Drejtoria e Bujqësisë bazuar edhe në hartën "Bujqësia në Zhvillimin ekonomik" do orientojë zhvillimin e bujqësisë duke preferuar zhvillimet që do janë më rentabile sidomos për perimtar, pemëtar dhe drithëra me theks të veçantë në kulturat intensive dhe duke e përpunuar këtë hartë në nivelin e kadastrën bujqësor.
- Rehabilitimi i tokës së degraduar bujqësore nga vërshimet, erozioni dhe rrëshqitjet sidhe zonat e deponive të dikurshme legale apo ilegale. Konsolidimi në zonat me tokë të cilësisë së lartë bujqësore është i nevojshëm ndërsa regjistrimi i këtyre zhvillimeve në kadastrën e tokës bujqësore do të jetë instrument për mbrojtjen e tokës bujqësore.
- Zhvillimi i bujqësisë organike
- Ndërtimi i sistemit të ujitjes, nga pendët që do të ndërtohen të Shipashnic te Eperme, si dhe pendave të mundëshme në Gjyrishec dhe në Kremenat, kjo do të ndikonte edhe në mikroklimën e qytetit.
- Bashkimi i parcelave me prodhuesit individual qoftë në formë partneriteti qoftë me faza të reja komasacioni (masa e komasacionit i cili ka pasur për qëllim rregullimin e tokës bujqësore në kuadër të masave efektive për rregullimin e sipërfaqes bujqësore. Fuqizimi i Drejtorisë së Bujqësisë me staf dhe teknologji si dhe përdorimi i sistemeve të reja informative për bujqësi dhe trajnimin e fermerëve për përdorimin e tyre është aktivitet i rëndësishëm për zbatimin e këtij Plani.
- Ngritja e fidanishteve dhe pemishteve (molla, dardha, kumbulla etj.) dhe frutave të imët (mjedra, dredhëza etj.).
- Zgjerimi i kapaciteteve të serave për kultivimin e perimeve (perime gjate tere Vitit), dhe kultivimin e luleve.
- Me qëllim të sigurimit të makinave dhe teknologjisë së nevojshme bujqësore, mundë të mendohet në krijimin e parkut të makinave ashtu që fermerëve të ju mundësohet një sistem i

huazimit dhe shmangies së shpenzimeve te panevojshme për makinat të cilat mund të shfrytëzohen bashkërisht.

- Vend për tharjen dhe ruajtjen e bimëve mjekuese, mundësia për kultivimin e tyre dhe krijimi i hapësirave tharëse për këto bimë.

Strategjia 5: Komuna të lehtësoj kurse sektori privat të siguroj bazën për Industrinë Ushqimore

- Duhet përkrahur zhvillimet për ngritje të kapaciteteve për deponim të drithërave dhe ngrisë kapacitete për nënprodukte të millit inicijë projekte për modernizim dhe zgjerim, por edhe zhvillim harmonik të industrisë ushqimore e cila do të përvetësoj finalizimin e prodhimit bujqësorë në një shkallë të lartë.
- Ngritja e kapaciteteve për deponim, përpunim dhe konservim të frutave në hapësirat e parapara në Planë por edhe në Zonën industriale të Kamenicës.
- Inicimi dhe përkrahja e projekteve me qëllim për ngritjen e kapaciteteve përpunuese për qumësht, djathë mish, frigoriferëve dhe thertoresh së paraparë me Planë për të cilat duhet bërë përpjekje që sa më parë të gjendet mundësia për realizimin e këtyre kapaciteteve përpunuese me stimulim kryesisht të sektorit privatë dhe investimeve të jashtme.
- Kultivimi, ruajtja e bimëve mjekuese dhe krijimi i hapësirave tharëse për këto bimë në qytetin e Kamenicës.
- Vendorsja e sa më shumë industrive ushqimore në zonën e definuar për industri duke reflektuar vizionin e Kamenicë-së për bujqësinë si sektor kryesor zhvillimor duke krijuar mundësi për përpunimin e ushqimit dhe tregtimin e produkteve lokale përmes panaireve dhe ngjarjeve në nivel regional.
- Komuna duhet ofruar kushte sektorit privat për zhvillimin më intensiv dhe cilësor të industrisë së lëngjeve.
- Komuna duhet luaj rol në procesin e sigurimit të shenjës **CE** nga ndonjë agjension i akredituar Evropian dhe fasilitoj daljen në treg Evropian.
- Krijimi i një platforme të internetit për promovimin prodhimeve dhe sigurim i internetit për të gjitha bizneset sidomos në zonën Industriale.
- Identifikimi i pjesëmarrësve të mundshëm për procedimin dhe përpunimin e prodhimit bujqësor. Krijimi i një sistemi të bashkëpunimit për procedimin dhe përpunimin e ushqimit në mënyrë që të ndahet investimi për teknologjinë e nevojshme si dhe tregtimin e prodhimeve. Pjesëmarrësit e mundshëm në këtë bashkëpunim do të shfrytëzojnë bashkërisht pajisjet dhe teknologjinë e përbashkët si dhe administratën dhe marketingun.

Strategjia 6: Zgjerimi dhe avancimi i njohurive dhe praktikave në fushën e Bujqësisë

- Hapja e fakultetit të Bujqësisë në hapsirat e parapara me planë
- Hapja e shkollës së mesme bujqësore në hapsirat e parapara me Planë.
- Krijimi i kushteve për hapjen degës së Bujqësisë në shkollimin superiorë nga institucionet publike ose private në hapsirat e parapara me Planë.
- 1. Themelimi i qendrës për trajnim dhe aftësim të përgjithshëm në fushën e Bujqësisë dhe marketingut, qendra do të funksionoj edhe për si qendër informimi për zhvillimin bujqësor si dhe produktet dhe teknologjitë e reja me qëllim të rritjes së kapacitetit të njohurive për produkte bujqësore më cilësore, do të organizoj edhe ekskursioneve dhe vizitave në terren në regjionet ku mund të mësohen përvoja të dobishme, qoftë në Kosovë apo në shtete fqinje, me qëllim që bujqit të njoftohen me të arriturat më të fundit në këtë fushë.
- Laboratorë dhe hapësira eksperimentuese të fushës së bujqësisë për analiza dhe studime të avancimit të cilësisë dhe sasisë.

7.2.1.2 INDUSTRIJA

Strategjia 1: Industria të qëndrueshme

- Gjatë hartimit të Planeve Rregulluese duhet funksionalizohet dhe fuqizohet infrastruktura për kapacitetet e ekzistuese industriale (tash më të privatizuar) së bashku me pronarët.
- Për të zbatuar zhvillimin e dëshiruar të industrisë duhet hulumtuar kompani që nxjerrin dhe përpunojnë xehet e njëjta nëpër vende të ndryshme dhe kërkuar forma të ndryshme të bashkëpunimit partneritete publiko private, koncesione dhe forma tjera të punës dhe të mjeteve, të harmonizimit të programeve të zhvillimit dhe të planeve.
- Hartimi i projekteve për përkrahje dhe fuqizim por edhe krijim të zhvillimeve të reja në industrinë e përpunimit të metaleve, drurit, plastikës, ushqimore, të pijeve, tekstilit etj, në funksion të realizimit të parashikimeve në kornizë.
- Hartimit i Planit Rregullues për zonën industriale me infrastrukturë të planifikuar përkatëse dhe kyçje në rrjetin regjional rrugor e në të ardhmen edhe në hekurudhë dhe auto-udhë.
- Planifikimi edhe i zonave ndërkombëtare prodhuese gjatë hartimit të Planit Rregullues për zonën industriale.

7.2.1.3 NDËRTIMTARI

Strategjia 1: Ndërtimtari të qëndrueshme

Hartimi i planeve rregulluese (Detale) dhe projekteve ideore e kryesore për ti vendosur në zonën industriale dhe në periferi të disa vendbanimeve depot , hapësirat për seperimin e zhavorit dhe të materialeve të tjera, për prodhimin e masës së betonit dhe të parafabrikateve nga betoni, për vendosjen dhe punën e bazave të makinave dhe të ofiqinave të riparimit, për punë të reparteve të ndryshme (muratoresh, armiruesish, mekanikësh, drugdhendësish, elektrikistësh, punimesh përfundimtare , etj), për parkimin e makinave, magazina dhe repartet tjera dhe shërbime

Gjatë hartimit të planeve rregulluese (Detale) aplikimi i zonave për zyra kompanishë dhe byro projektuese këtu duhet pasur parasysh se disa hapësira që mundë të përdoren përkohësisht për punë të ndërtimtarisë.

7.2.1.4 ZEJTARIA

Strategjia 1: Zejtari të qëndrueshme

Gjatë hartimi i planeve rregulluese (Detale) caktimi i zonave për zejtari dhe plotësimi i infrastrukturës.

Hartimi i projektit ideor dhe kryesor i një qendre zejtare në qytetin e Kamenices dhe plotësimi i infrastrukturës.

Krijimi i infrastrukturës fizike dhe profesionale për shkollimin profesional në zejtari. këshillimin në dobi të zejtarisë, rritjen e aftësive të sipërmarrësve, trajnimin dhe kualifikimin profesional të artizanëve

Përcaktimi i hapësirës për një zyre të veçantë për zejtari në Komunë

Përcaktimi i hapësirës për një zyre të shoqatës së zejtarëve

7.2.1.5 TREGTIA

Strategjia 1: Tregti të qëndrueshme

Gjatë hartimi i planeve rregulluese (Detale) dhe kushteve për zhvillim alokimi i përmbajtjeve për **Tregti me pakicë** në qytet dhe të gjitha vendbanimet e komunës së Kamenices .

Hartimi i projekteve për fuqizim të **Tregjeve të hapura** në qytetin e Kamenices & Rogacicës Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore për **Tregjet e hapura ditore** publike dhe private në komunën e Kamenices Hartimi i

projekteve ideore dhe kryesore për **Zgjerimin e tregjeve** të hapura një ditore edhe në disa vendbanime të mëdha Hartimi i projektit ideore

dhe kryesore për së paku një treg të gjelbër në baza të përditshme publik ose privat në qytet.

Hartimi i projekteve për fuqizimin e prodhuesve vendor

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore për tregje dhe sallone të automjeteve

Hartimi i projekteve për organizim më të mirë të transportit dhe infrastrukturës përcjellëse.

7.2.1.6 TURIZMI

Strategjia 1: Promovimi i Kamenicë-së si qytet i turizmit rinor dhe kongresial *Promovimi i vlerave Evropiane

***Promovimi i besimeve te ndryshme, islame , Krishtere,ortodokse bektashiane**

***Promovimi i perdorimit te lirë te gjuhes**

***Promovimi i levizjes se lirë ne gjith teritorin e Komunes se Kamenices**

***Promovimi i traditave te etnive qe jetojnë ne Kamenicë**

***Promovimi i kuzhines tradicionale,shqipëtare ,serbe dhe rome**

***Kerkesa institucionale per hapjen e kalimit kufitar mes Kamenices dhe Komunes se Medvegjes,gje qe do te rrit qarkullimin e njerzve ne drejtim te bajes se Sjarines,e qe rrit edhe qarkullimin e lirë te mallit dhe kapitalit.**

***Promovimi i trashigimis kulturore dhe historike**

***Themelimi i zyres per promovimin e turizmit**

Gjatë hartimit të planeve rregulluese (Detale) duhet planifikohet infrastruktura për këtë llojë turizmi në gjithë teritorin e Komunës dhe me një herë të filloj kompletimi i infrastrukturës me masa stimuluese (hapësira për takime,punë,konferenca ,hotele etj).

Krijimi i një sistemi të përgjithshëm informativ turistik (hartat, fletëpalosjet, web faqja...)

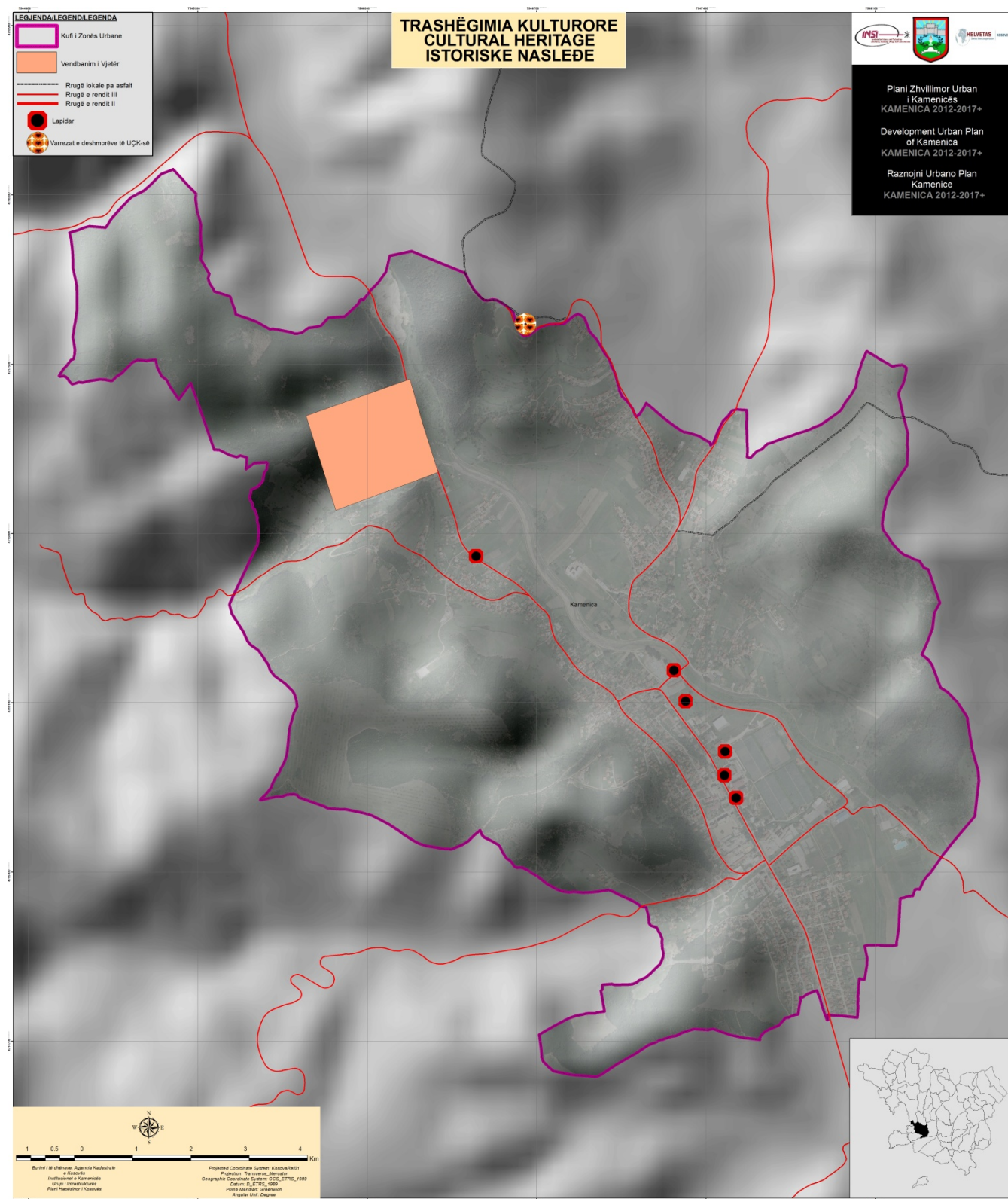
Ndërtimi i zyrës së kontaktit dhe një bordi për turizëm që do ta promovonte atraksionin turistik brenda Komunës së Kamenicës. Kjo qendër po ashtu do të duhej të zhvillonte programe të vizitave dhe aktiviteteve rekreative në pika të ndryshme atraktive.

Ngritja e kapaciteteve të njohurive mbi turizmin përmes aktiviteteve të ndryshme duke shfrytëzuar përvoja pozitive.

Hulumtime dhe studimeve të fuqizimit të potencialeve ekzistuese dhe të planifikuara për aktivitete turistike

Krijimi i raporteve të mira bashkëpunimi me zyren regjionale për zhvillimin e turizmit si dhe me agjensione të huaja që mbështesin zhvillimin e turizmit.

Vlerësim: Zhvillimi i turizmit në Komunë ka një potencial të madh. Për zhvillimin e tij në mënyrë të qëndrueshme, është i nevojshëm një organizim i mirë në vetë qytetin e Kamenicës duhet punuar në krijimin e një sistemi informativ turistik, krijimin e kapaciteteve dhe përgatitje të projekteve detaje për zonat e parapara turistike komunale nën menaxhimin e një bordi lokal turistik.

7.2.1.7 HOTELERIA

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore sipas planit të zonave turistike për ndërtimin me një standard dhe cilësi të lartë e objekteve hoteliere, objektet për vendosje (bujtina) dhe objektet për ushqim dhe pije edhe atë sipas këtyre kategorive:

Hotelet: hoteli, fshat turistik, apartament-motele, fshat apartamentesh, moteli, pansioni, etj. Kampet dhe llojet e tjera të objekteve hoteliere për vendosje si : kampi, dhomat me qira, apartamentet, hoteli, kamping për rininë, shtëpia e alpinistëve, pushimorja, bujtina, etj. Restorantet : restoranti, taverna, restoranti nacional, restorant qumështi, kafeneja, piceria, qebapTORJA, kuzhina popullore, byrektorja, etj .

Kantinat dhe përgatitja e racioneve ushqimore.

7.2.1.8 TRANSPORTI, TELEKOMUNIKIMI, BARTJA DHE LËVIZSHMËRIA

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore për shfrytëzimin masave teknologjike dhe jo teknologjike dhe krijimin e një sistemi të **transportit të qëndrueshëm dhe inteligjent**.

Hartimi i projekteve për përmirësimin e qasjes në sistemin e transportit

Hartimi i projekteve për ngritjen e sigurisë në trafik.

Hartimi i projekteve për reduktim të ndikimeve negative të trafikut në mjedis.

Komunikacioni automobilistik

Hartimi i projekteve për përmirësimin e cilësisë si dhe shpërndarja e rrjetit rrugor në funksion të rritjes së shpejtësisë së lëvizjes së udhetarve dhe të mallit.

Kapacitetet ekzistuese duhet modernizohen, , dhe në vazhdimësi duhet tu përgjigjen nevojave dhe standardeve.

Hartimi i projekteve për modernizimin fuqizim dhe kompletim të rrjetit rrugor ekzistues dhe hapjen e vijave të reja . si dhe plotësimi me infrastrukturën e tjera të komunikacionit (serviset për mirëmbajtjen dhe riparimin e automjeteve, garazhet, stacionet e autobusëve, pompat e benzinës, ndërtesa për vendosjen e shërbimeve të caktuara etj).

Trafiku urban

Hartimi i projekteve për qarkullim më të madh dhe më cilësor të udhetarve brenda qytetit, vendbanimeve dhe drejtë qendrave tjera komunale.

Hartimi i projekteve për ngritjen e numrit të inkuadruarve në trafikun urban.

7.2.1.9 KOMUNIKACIONI TELEKOMUNIKIMIT, PTK-SË DHE OPERATORËVE PRIVAT

Hartimi i projekteve kryesore ashtu që numri i aparateve telefonike dhe i aparateve të tjera si dhe vëllimi i shërbimeve të internetit dhe kabllove të rritet shume, kurse shërbimet e PTK-së dhe operatorëve tjerë privat të modernizohen siç është parapa me kornizën zhvillimore

Hartimi i projekteve për vendosjen e antenave të reja PTK-VALA

Hartimi i projekteve për vendosjen e rrjetit të ri në vendbanimet ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta

-Hartimi i projekteve për ndërtimin e objekteve postare në vendbanimet

-Hartimi i projekteve për përmirësimin e rrjetit kabllor dhe programeve televizive në HD

-Hartimi i projekteve për ngritje të kapaciteteve dhe edukim të shfrytëzuesit potencial për shfrytëzimin e industrisë për përfitime njerëzore

-Hartimi i kornizës legale për e-Commerce dhe e-nënshkrimi deri te E-qeverisja

7.2.2 ENERGJIA

Strategjia 1: Modernizimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike Zhvillimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike në fushën e infrastrukturës në funksion të zhvillimit ekonomik

Strategjia 2: Identifikimi dhe shfrytëzimi i potencialeve për energji ripërtëritëse

Zhvillimi i studimeve të fizibilitetit për potencialet për hidro-energji nga penda e mundshme Hartimi i projektit ideor dhe atij kryesor për hidro-energji

Në kooperim me Qeverinë negocimi për zbatimin e projektit për hidro-energji (Me koncesion ose forma tjera)

Zhvillimi i studimeve të fizibilitetit për prodhimi të energjisë për ngrohjen e qytetit të Kamenices nga biomasa (prodhimtaria bujqësore)

Hartimi i projektit ideor dhe kryesor për prodhimi të energjisë për ngrohjen e qytetit të Kamenices nga biomasa (prodhimtaria bujqësore) te hapësira e paraparë me plan urban Në kooperim me Qeverinë negocimi për zbatimin e projektit për ngrohjen e qytetit të Kamenices nga biomasa (Me koncesion ose forma tjera)

Konsiderimi i ashklave dhe mbetjeve të drurit për prodhimin e briketit për ngrohje.

Studime fizibiliteti dhe projekte ideore për mundësin e shfrytëzimit të energjisë diellore për energji termike si dhe përfitimi i energjisë elektrike përmes paneleve fotovoltaike (si qëllim afatgjatë).

Projekte stimuluese për ata që ndërtojnë objekte dhe shfrytëzojnë energjinë solare për ngrohje me lirime në përqindje nga taksat dhe pagesat për leje ndërtimi

Studime fizibiliteti dhe projekte ideore për mundësin prodhimit të energjisë nga mbeturinat

Zbatimi i pilot projekte për mundësin kursimit të energjisë (p.sh. termoizolimi , sistemet efikase të ngrohjes etj).

7.2.2.1 SISTEMI BANKARË

Strategjia 1: Bankat në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik.

Hartimi i projekteve për kredi nga ana e bankave për ekonomitë familjare, bizneset e vogla dhe agrobizneset

Hartimi i projekteve për investimet koncesionare duke filluar me sektorin e energjisë rinovueshme (Dihet shumë mirë që në BE ka direktiva shumë të qarta për energjinë e rinovueshme andej mundë konsiderohet si një shans i madh për komunën.

Hartimi i projekteve duke marrë konsideratë mundësitë e reja me anëtarësim e Kosovës në FMN dhe Bankën Botërore ne fushat ku ata ndihmojnë (duhet hulumtohen faqet e tyre zyrtare).

Hartimi i projekteve për kreditime me interesa më të ulëta edhe me paketa më të gjëra në fushat e bujqësisë, Industrisë deri te turizmi.

7.2.2.2 NDËRMARRJET E VOGLA DHE TË MESME

Strategjia 1: përkrahja e zhvillimit të NVM –ve.

Krijimi i qendrës trajnuese profesionale për profesionistët e rinj për ngritjen e aftësive dhe ofrimin e seminareve dhe kurse për zhvillim ekonomik dhe njohuri mbi marketingun.

Përkrahja e ndërmarrësve të rinj përmes implementimit të “qendrës nismëtare: (inkubatorit të biznesit) ku ndërmarrjet mund të shfrytëzojnë infrastrukturën e përbashkët dhe të përfitojnë në mënyrë të ndërsjellë. Kjo qendër duhet të ofrojë:

- Huazimin e hapësirave për zyre dhe seminare me çmime të ulëta
- Qendrën e përbashkët të shitjes
- Këshillime mbi kontabilitetin
- Këshilla ligjore dhe për taksat

7.3 STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN TEKNIKE

7.3.1 INFRASTRUKTURA RRUGORE

Strategjia 1: Rrugët ekzistuese të asfaltuara-Përgatitja e projekteve kryesore në bashkëpunim me Ministrinë e infrastrukturës për Zgjerim në disa segmente,mirëmbajtje dhe plotësim me përmbajtje në harmoni me standardet të rrugëve ekzistuese(me prioritet segmenti Gjilan –Crep- Kamenicë, Kamenicë – Crep – Hodonoc – Hogosht , Kamenicë – Crep – Hodonoc – Karaqevë e Poshtme por edhe tjerat bazuar në hartën Infrastruktura e transportit

Strategjia 2: Rrugët të pa-asfaltuara - Përgatitja e projekteve kryesore nga komuna e në disa raste edhe në bashkëpunim me Ministrinë e infrastrukturës për rrugët e pa asfaltuara në harmoni me standardet dhe normat bazuar në hartën Infrastruktura e transportit

Strategjia 3: Rrugët të propozuara

- Shenjëzimi i traseve të këtyre rrugëve dhe ruajtja e tyre(duke pasur parasysh edhe trasenë e auto – udhës së mundur Ferizaj - Gjilan – Crep – Kamenicë e cila lidhet me autostraden Shkup-Prishtinë)
- Fillimi i projekteve ideor për këto rrugë me prioritet rruga Kamenicë – Koretin – Topanicë – Hodonoc- Rogaqicë - Muqiverc – Shipashnicë - Hogosht si dhe Kamenicë – Krilevë–Marec – Prishtinë
- fillimi i konsultimeve me përfaqësuesit e Ministrisë së Infrastrukturës për këto rrugë
- Hartimi i projekteve kryesore për këto rrugë bazuar në hartën Infrastruktura e transportit

Strategjia 4: Rrugët në rindërtim – vazhdimi dhe kompletimi sipas dinamikës së paraparë
Rrugët bujqësore

- Përgatitja e projekteve dhe konsultimet intensive për rrugët e pyjeve
- Vazhdimi në harmoni me zhvillimet në tokën bujqësore i projekteve të reja të rrugve bujqësore

Strategjia 5: Rugët Urbane

- Shenjëzimi (pikat gjeodezike ku shtrihet rruga) i trasave të këtyre rrugëve dhe ruajtja e tyre
- Te rrugët ekzistuese dhe të planifikuara nuk lejohet (kur lëshohen lejet) as një lloj ndërtimi që shkon në kundërshtim me funksionimin e tyre
- Fillimi i projekteve ideore për këto rrugë me prioritet në zonat e pastra (pa ndërtime brenda kufijve ndërtimor)
- fillimi i konsultimeve me përfaqësuesit e zonave por edhe informimi adekuat në Ministrinë e infrastrukturës për këto rrugë
- Hapja e këtyre rrugëve me makineri në funksion të definimit të saktë se si do të funksionojnë në të ardhmen këto rrugë, do ti ndihmonte shumë zbatimit të këtyre rrugëve
- Hartimi i projekteve kryesore për këto rrugë bazuar në hartën Infrastruktura e transportit (urban)

Strategjia 6: Rugët Qarkore

- Shenjëzimi i trasave të rrugëve qarkor
- Në trasatë e rrugëve të parapara qarkore nuk lejohet as një lloj ndërtimi që shkon në kundërshtim me funksionimin e këtyre rrugëve
- Fillimi i projekteve ideore për këto rrugë
- fillimi i konsultimeve me përfaqësuesit e Ministrisë së infrastrukturës për këto rrugë
- Hartimi i projekteve kryesore për këto rrugë bazuar në hartën Infrastruktura e transportit (urban)

Strategjia 7: Infrastruktura përcjellëse

- Fillimi i projektit ideorë për pikat ndalëse dhe stacionin e autobusëve
- Hartimi i projektit kryesore
- Thellimi i konsultimeve me përfaqësuesit e sektorit privat dhe aktorët tjerë për zbatim të projektit dhe format e zbatimit dhe menaxhimit.

7.3.1.1 INFRASTRUKTURA HEKURUDHORE

Strategjia 1:

- Shenjëzimi i traseve të vijave hekurudhore për versionin (me prioritet)
- Konsultime me përfaqësuesit e Ministrisë së Transportit dhe Post – Telekomit për fillimin e projektit ideorë

7.3.1.2 INFRASTRUKTURA E AKUMULIMIT DHE FURNIZIMIT ME UJË

Strategjia 1: Veprimet konkrete në renovimin e sistemit ekzistues të burimeve të ujit që momentalisht shfrytëzohen për pije dhe mbrojtjen dhe zhvillimin e burimeve të reja në funksion të furnizimit të zonës urbane me ujë të pastërt dhe cilësor

Hartimi i projektit për renovimin e rezervuarëve në burimet nëntoksore në Kamenicë (mbrojtja nga ujërat e ndotura gjatë reshjeve) si dhe rritja e kapacitetit nga ato që ka tani.

Shenjëzime dhe mbrojtja e hapësirave ku mundë të ndërtohet penda në Kremenat etj.

Shenjëzimi dhe mbrojtja e burimeve të ujërave natyrale (shih hartën Hidrologjike të komunës së Kamenicës).

Strategjia 2. Krijimi i një sistemi funksional dhe të integruar të ujësjellësit për Pije,Industri dhe Bujqësi në tërë territorin e komunës

Hartimi i projektit për renovimin e rrjetit ekzistues të furnizimit me ujë në qytet – ndërrimi i gypave të vjetër të azbest çimentos në disa segmente, rritja e diametrit të gypit në disa segmente, zgjerimi i rrjetit në zonat e reja etj (shihe hartën infrastruktura e ujësjellësit urban)

Hartimi i projektit për furnizim me ujë nga një sistem që mundë të jetë përmbajtsisht qendrorë, nga penda e mundshme në Kremenatë , varësisht nga rezultatet e studimit të pendës, Nga mundësit e mbulueshmëris së planifikuar të vendbanimeve dhe sipas koncept të shtrirjes së planifikuar, kryesisht si pjesë përbërëse e vijave rrugore

Hartimi i projektit për furnizim me ujë nga pusët për vendbanimet që për shkak të lartësisë më të madhe mbidetare nuk mundë të furnizohen nga alternativat e lartë përmendura me ramje të lirë dhe për shkak se sistemi i pompimit bartë një kosto shumë më të lartë.

Hartimi i projektit për furnizim me ujë për pije, ujitje dhe industri nga penda në lumin e Desivojcës.

Strategjia 3. Ngritja e pendës në lumin e Desivojcës

- Kryerja e studimit të arsyeshëmrisë(fizibilitetit)
- Kryerja e projektit ideor
- Fillimi i konsultimeve dhe negocimit me sektorë e aktor të ndryshëm
- Kryerja e projektit kryesor
- Fillimi i zbatimit bashkë me të përzgjedhurit

Strategjia 4. Rregullimi i regjimit të ujërave

- Kryerja e studimit të arsyeshëmrisë së pendave në lumin e Desivojcës, Kremenatës dhe Gjyrishecit .
- Kryerja e projektit ideor
- Fillimi i konsultimeve dhe negocimit me sektorë e aktor të ndryshëm për mundësin e ndërtimit të këtyre pendave në funksion të rregullimit të regjimit të ujërave
- Kryerja e projektit kryesor për këto penda
- Fillimi i zbatimit bashkë me të përzgjedhurit
- Kryerja e projektit ideor për rregullimin e shtretërve të lumenjve (rregullim me gur dhe prej dheu,rregullim urban,mirëmbajtje dhe pastrim)
- Fillimi i konsultimeve dhe negocimit me sektorë e aktor të ndryshëm për mundësin e fillimit të punëve në: (rregullim me gur dhe prej dheu,rregullim urban,mirëmbajtje dhe pastrim), (shihe hartën “Masat për Vërshime dhe Erozion”)
- Kryerja e projektit kryesor për këto masa(rregullimi me gur dhe prej dheu,rregullim urban,mirëmbajtje dhe pastrim), (shihe hartën “Masat për Vërshime dhe Erozion”)
- Fillimi i zbatimit bashkë me të përzgjedhurit (shihe hartën “Masat për Vërshime dhe Erozion”)

1.4.0 SISTEMI I KANALIZIMIT (Ujërat e zeza).

Strategjia 1: Kompletimi i infrastrukturës së kanalizimit, përmirësimi i rrjetit ekzistues dhe ndërtimi i rrjetit të ri urban.

Përgatitja e projekteve për përmirësimin e rrjetit ekzistues të kanalizimit (Shihe hartën “KANALIZIMI DHE DEPONITË”)

Përgatitja e projekteve për ndërtimin e rrjetit të ri të kanalizimit në zonat ku ai mungon (me prioritet në vendbanimet ku kemi gjysmë sistem në fshatrat e Komunës)

Vendosja e gropave septike në pikat e derdhjes së ujërave të zeza

Shenjëzimi dhe mbrojtja e trasës së vijës së kanalizimit për lidhje nga daljet e vendbanimeve në drejtim të kolektorit kryesorë”Lidhja e rrjetit kryesorë”

Përgatitja e projekteve për lidhje nga daljet e vendbanimeve në drejtim të kolektorit kryesorë”Lidhja e rrjetit kryesorë”

Shenjëzimi dhe mbrojtja e trasës së vijës së kanalizimit për kolektorin kryesorë në nivel komunal Kamenicë – Koretin – Dheu i Bardhë ,Hogosht,Kopërnice,Kolloleq,Shipashnicë e Epërme,Shipashnic e Poshtme , Muçivërc,Rogaqicë, Novosell Karaqev e Poshtme, Karaqevë e Epërme –dheu i Bardhë (Shihe hartën “KANALIZIMI DHE DEPONITË”)

Përgatitja e projektit për kolektorin kryesorë në nivel komunal Kamenicë – Koretin - Dheu i Bardhë Hogosht,Kopërnice,Kolloleq,Shipashnicë e Epërme,Shipashnic e Poshtme , Muçivërc,Rogaqicë, Novosell Karaqev e Poshtme, Karaqevë e Epërme –dheu i Bardhë në bashkëpunim me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Ministrin e Shërbimeve Publike(Shihë hartën “KANALIZIMI DHE DEPONITË”)

Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së mundshme për Impiantin Komunal për trajtim të Ujrave të zeza Te Dheu i Bardhë (Shihe hartën “KANALIZIMI DHE DEPONITË”)

Përgatitja e projektit për Impiantin e mundshëm Komunal për trajtim të Ujërave të zeza në Dheun e Bardhë në bashkëpunim me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Ministrin e Shërbimeve Publike (Shihe hartën “KANALIZIMI DHE DEPONITË”)

Strategjia 2: NDËRTIMI I SISTEMIT TË RI TË SHKARKIMIT TË UJËRAVE ATMOSFERIK

Përgatitja e projekteve për ndërtimin e rrjetit të ri të kanalizimit atmosferik të ndarë nga kanalizimi i ujërave të zeza(në harmoni me konceptin e largimit në drejtim të rrjedhave më të afërta të përrojeve ose Lumenjve)

Çdo fshat duhet ta ketë sistemin e vet të veçantë. Ujërat atmosferik do të shkarkohen në lumin më të afërt.

Përgatitja e projekteve për ndërtimin e rrjetit të ri të kanalizimit atmosferik edhe për gjatë rrugëve te planifikuara urbane.

Strategjia 3: NDËRTIMI I SISTEMIT TË DEPONIVE DHE MENAXHIMI ADEKUAT I TYRE

Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale në nivel të një ose dy vendbanimeve (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Përgatitja e hapësirave të destinuara për deponi me rrafshim shtrim me zhavorr(me një herë pas aprovimit të planit) dhe shenjëzimi deri sa të bëhen kushtet për kompletim me infrastrukturë

Përgatitja e projekteve kryesore për deponitë e përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale në nivel të një ose dy vendbanimeve (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Tenderimi dhe zbatimi i projekteve kryesore për deponitë e përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale në nivel të një ose dy vendbanimeve (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të mundshme të nivelit komunal të mbeturinave ndërtimore dhe industriale me mundësi riciklimi (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Përgatitja e projektit për deponi të mundshme të nivelit komunal të mbeturinave ndërtimore dhe industriale me mundësi riciklimi (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të mbeturinave inteligjente (elektronike)

Përgatitja e projektit për deponi të mbeturinave inteligjente (Shihe hartën “MENAXHIMI I MBETURINAVE”)

Krijimi i mekanizmave publik ose privat për menaxhim adekuat me këto deponi.

7.3.1.3 FUNKSIONALIZIMI I FURNIZIMIT ME RRYMË DHE FUQIZIMI I RRJETIT TË TELEKOMUNIKIMIT

Strategjia 1: Fillimi i zbatimit të rekomandimeve të master planit për zhvillimin e sistemit distributiv të Kosovës deri në Kamenicën 2017

Fillimi i eliminimit gradual të TS 35/10kV dhe kalimin në TS 110/20kV

Fillimi i kalimit gradual nga rrjeti distributiv 10kV në rrjetin distributiv 20kV

Fillimi i intervenimit me prioritet në kuptimin e kalimit nga sistemi 10KV në atë 20KV janë: Rrjeti Muçiverc-Kamenicë, Koretin – Kamenicë , Hogosht – Kamenicë , Strezoc – Kamenicë , Ropotov – Kamenicë , Ruboc – Kamenicë si dhe përforcimi i rrjetit 10KV aktual në gjitha vendbanimet.

Fillimi i zëvendësimit të TS 10/0.4kV me ata 20/0.4kV

Fillimi i zëvendësimit të linjave Ajrore 230/400V me kablo bistek apo edhe kablo nëntokësorë.

Shenjëzimi dhe ruajtja e linjës së re 110 kV Gjilan-Berivojcë

Fillimi i implementimit të projektit të linjës së re me erë 110 kV Kitkë- Berivojcë

Duhet përgatiten projektet ashtu që rrjetet e tensionit të ulët duhet të planifikohen gjithashtu me shtylla betoni dhe me kablo vetëmbajtëse Alumini.

Duhet përgatiten projektet ashtu që në këto shtylla të bëhet edhe ndriçimi publik i rrugëve.

Duhet përgatiten projektet ashtu ndriçimi publik i rrugëve kryesore të fshatrave të bëhet me llampa natriumi me fuqi 400 w. Kyçja dhe shkycja e llampave do të jetë automatike, ndërsa në kohën kur rrugët nuk janë shumë të frekuentuara (pas mesnate) llampat më mënyrë automatike do të ndizen në gjysmën e fuqisë nominale.

Strategjia 2: fuqizimi dhe zgjerimi i telekomunikimit në tërë territorin e komunës

Bashkëpunimi në funksion të rritjes të numrit të postave, numri i linjave telefonike dhe i aparateve të tjera si dhe vëllimit të shërbimeve të internetit dhe kabllorëve, kurse shërbimet e PTK-së dhe operatorëve tjerë privat të modernizohen.

Përgatitja e projektit për vendbanimet ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta duhet të vendoset rrjeti i ri,

Shtrirja e rrjetit të telekomunikimit në fshatra përmes kabllorëve me fibra optike që mundësojnë lidhjen me internet dhe televizion kabllor.

Përgatitja e projektit për vendosjen e 4 antenave të reja PTK-VALA dhe Ipko

Përgatitja e projektit për ndërtimin e objekteve postare në vendbanime

Përgatitja e projektit për mbulimin e tërë territorit me rrjet të telefonisë fikse, si dhe kalimi nga rrjeti ajror në atë nëntokësor.

Përgatitja e projektit për ofrimin e programeve televizive HD nëpërmes rrjetit kabllor

Përgatitja e projektit për vendosjen foltoreve publike në të gjitha vendbanimet ku ka rrjet të telefonisë fikse si dhe në ato ku do të shtrihet rrjeti.

7.4 FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE

7.4.1 STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN SOCIALE

7.5 POPULLSIA, BANIMI DHE VENDBANIMI

7.5.1 POPULLSIA

Strategjia 1: Krijimi i kushteve sa më të favorshme për përmirësimin e indeksit të zhvillimit njerëzor (IZHNJ) në zhvillimin e mëtejshëm të qytetit të Kamenicës

- Përgatitja dhe zbatimi i projekteve për zhvillim të koordinuar të shtrirjes hapësinore sipas numrit të paraparë të popullsisë në të gjitha vendbanimeve të paraparë hartën **”KONCEPTI I ZHVILLIMIT TË QYTETIT SË KAMENICËS”** mbështetur me zgjerimin e rrjeteve të infrastrukturës
- Hartimi i projekteve për shtimin e ambienteve dhe aktivitete që kanë të bëjnë me një jetë social-kulturore më të pasur.
- Projekte të integritit për komunitetet me të ardhura të ulëta dhe komunitetet që jetojnë në zonat rurale.
- Hartimi i projekteve për kompletim të cilësisë së infrastrukturës së sistemit të arsimit në të gjitha nivelet për të krijuar kushte për regjistrim në arsimim primar dhe sekondar, si dhe ngritje të shkallës së shkrim-leximit të të rriturve (mbi 15 vjeç).
- Hartimi i projekteve për kompletim të cilësisë së infrastrukturës së sistemit të shëndetësisë me ndikim edhe në rritjen e viteve të jetë gjatësisë së banorëve të Komunës së Kamenicës.
- Hartimi i projekteve për kompletim në fushën e zhvillimit ekonomik dhe ulje të varfërisë ashtu që **mirëqenia ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori të rritet.**
- Hartimi i projekteve të paraparë me këtë planë për rritjen e sipërfaqeve të gjelbërta Në qytet dhe Në vendbanime tjera nëpërmjet ri-trajtimit të hapësirave aktualisht të lira ose të pashfrytëzuara, si edhe krijimit të zonave të gjelbra të reja brenda dhe për rreth qytetit dhe vendbanimeve tjera.
- Të hartohen projekte për të rritur ndjeshmërinë e banoreve ndaj problemeve sociale kulturore por edhe të mjedisit në funksion të cilësisë së jetës.
- Të hartohen projekte ashtu që të fuqizohen në mënyrë strategjike kapacitetet e burimeve njerëzore në komunë në mënyrë që t'i përgjigjen realizimit të këtij vizioni për të ardhmen e komunës së Kamenicës dhe të mbërrihet barazia gjinore dhe etnike.

7.5.2 BANIMI

Strategjia 2: Ngritja e sasisë dhe cilësisë së banimit

- Hartimi i planeve rregulluese duke respektuar konceptet do të jetë në funksion të sigurimit të vëllimit të mjaftueshëm të banimit dhe për të gjitha shtresat
- Hartimi dhe realizimi i projekteve kryesore të infrastrukturës dhe shërbimeve bazuar në hartat e infrastrukturës (ujë, kanalizim, ngrohje, parkingut gjelbërimin) në këtë dokument në fushën e banimit me qëllim të përmirësimit të cilësisë së banimit
- Përgatitja e projekteve kryesore të përmbajtjeve publike që ndikojnë në ngritjen e nivelit të banimit .
- Hartimi i projekteve dhe aplikimi i standardeve të hapësirave banuese dhe mirëmbajtjen e strukturave ekzistuese si dhe mënjanimin e degradimit fizik të strukturave të banimit ekzistuese të ndërtuara pa plan.

7.5.3 VENDBANIMET

Strategji 3: sigurimi që zhvillimet e ardhshme të Qytetit të Kamenicës do të bëhen në vijë me konceptin e zhvillimit hapësinor **kompakt me tri segmente lineare**.

- Duhet bërë zhvillimi i vendbanimeve me konceptin e zhvillimit hapësinor **policentrik me tri segmente lineare** segmenti i parë Kamenicë -Rogaqicë , segmenti i dytë Kamenicë – Hogosht si dhe segmenti i tretë Kamenicë – Strezoc që ndryshe do ta quajmë edhe **Koncepti i “Diellit**Hartimi i **Planeve Rregulluese për Qytetin e Kamenicës**
- Hartimi i Planit Rregullues për Zonën Industriale Kamenicë – Topanic-Hodonoc
- Trajtimi me prioritet i zonës qendrës së Kamenicës.
- Stimulimi i ndërtimeve brenda zonës së planifikuar.
- Monitorimi dhe mos lejimi i as një ndërtimi jashtë kufijve ndërtimor dhe në zonat e ngrira për ndërtim.
- Krijimi i një bordi për rrënim të ndërtimeve jashtë kufijve të paraparë.

7.5.4 VENDBANIMET JOFORMALE

Strategji 5: Sigurimi që vendbanimet joformale janë trajtuar bazuar në udhëzuesit për rregullimin e vendbanimeve joformale të hartuar nga DPH dhe MMPH.

Veprimet vijuese janë:

- Gjatë hartimit të planeve rregulluese të qytetit të Kamenicës, në kuadër të detyrës projektuese për bartësin e hartimit të këtyre planeve, trajtimi i **vendbanimeve joformale Kamenica 1. Kamenica 2. Kamenica 3.** duhet jetë pjesë e detyrës projektuese duke informuar edhe për cilësinë dhe shkallën e Jo Formalitetit me theks të veçantë në planifikim të shërbimeve dhe

zhvillimeve pa plan që janë karakteristikat e këtyre vendbanimeve Jo Formale në drejtim të regularizimit, formalizimit dhe orientimit të zhvillimit me plane rregulluese.

- Pas hartimit të këtyre planeve edhe përcaktimi i prioriteteve për projekte zbatimi duhet merren parasysh këto VJF, për rregullimin e tyre, ndërsa vendbanimet joformale do t'ju shërbenin edhe donatorëve të mundshëm për ofrimin e përkrahjes së nevojshme financiare, njerëzore dhe teknike në kuadër të këtij rregullimi pasi rregullimi i vendbanimeve joformale është edhe prioritet Evropian.
- Një aktivitet tjetër i rëndësishëm për zbatimin e planit zhvillimor komunal sipas koncepteve të parapara është që të merren masa dhe zhvillohen politika të tilla që të mos lejohen zona të reja Jo Formale.

7.5.5 ARSIMI

Strategjia 1: Zgjerimi i vëllimit, përmbajtjeve si dhe rritja e cilësisë së infrastrukturës të sistemit të arsimit në të gjitha nivelet në harmoni me konceptin e zhvillimit policentrik me tri segmente lineare.

Ngritja e përmbajtjeve për edukimin parashkollor në kuadër të shkollave ose veçmas duhet paraparë në të gjitha vendbanimet.

Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për çerdhe, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”.

Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për çerdhe.

Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për shkolla fillore, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”.

Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për shkollat fillore.

Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për shkolla të mesme, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”.

Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për shkollat të mesme.

Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirës së parapara me këtë planë për Fakultetin e Bujqësis Dega në Kamenicë, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”.

Përgatitja e projektit ideorë dhe kryesore për shkollë të mesme profesionale në Rogoçicë, Hogosht, Zbatimi i projektit për shkollë të mesme profesionale.

Themelimi i Degës së Fakultetit të Bujqësisë në Kamenicë.

Gjatë hartimit të projekteve të reja shkollore për ndërtim duhet parashihet infrastrukturë përcjellëse, ndërtimi edhe i objekteve sportive me qëllim të përmirësimit të kushteve për punë dhe mësim.

Në objektet e ndërtuara infrastruktura përcjellëse duhet paraparë si e veçantë.

Kyçja në infrastrukturën e ujësjellësit dhe kanalizimit në të gjitha objektet shkollore të cilat nuk janë të kyçura.

fillimi i zbatimit të programit qeveritar për krijimin e kabineteve të informatikës dhe pajisja e tyre me kompjuter .

Përmirësimi i sigurisë së nxënësve përmes vendosjes së sistemit mbikëqyrës dhe krijimi i shkollave multi funksionale duke realizuar aktivitete për fëmijë, të rinjtë dhe grupet e tjera të qytetarëve.

Përfshirja e barabartë në arsim, krijimi i kushteve të favorshme për integrim të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe organizimi i formave të ndryshme për edukim të prindërve.

Menaxhimi efikas i shkollave dhe rrjetit shkollor, sipas ndryshimeve demografike dhe krijimi i sistemit të centralizuar për menaxhimin e financave të institucioneve arsimore.

Përmirësimi i bashkëpunimit ndërmjet shkollave dhe prindërve.

Krijimi i kushteve nëpër shkolla për qëndrim ditor (krijimi i kuzhinave nëpër shkolla) Strategjia lokale për arsim (përgatitja e profileve konform kërkesave të tregut në komunën e Kamenicës, në Kosovë dhe më Gjerë.

Bashkëpunimi i mirëfilltë Komunë-Ministria e Arsimit-Ministri e Punës dhe Mirëqenës Sociale, e Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sporteve.

Bashkëpunimi i komunës së Kamenicës me komunat tjera në shkëmbimin e provojëve dhe kuadrove për ngritje të cilësisë së arsimit.

Krijimi i rrethanave lehtësuese për zhvillimin e Arsimit privat, Ofrimi i lokacioneve për bashkëpunim me shtete dhe organizata tjera që kanë paralelet e veta nëpër botë për aftësim profesional.

7.5.6 SHËNDETËSIA

Strategjia 1: Ofrimi i përmbajtjeve shëndetësore në vendbanime në përputhshmëri me funksionin e tyre si dhe hierarkinë.

Në Kamenicë duhet të bëhet një qendër spitalore i cili mundë të ofroj edhe disa shërbime, që deri sa të realizohet do vazhdojnë të bëhen në **Spitalin Rajonal që gjendet** në Komunën e Gjilanit me 17 reparte: Reparti i Gjinekologjisë, interno, dializa, pediatria, kirurgjia, anesteziologjia, ortopedia, urologjia, infektivi, sëmundjet e mushkërive, ndihma e shpejtë, oftalmologjia, laborator, transfuzioni i gjakut dhe materniteti.

Në qytetin e kamenicës ekziston edhe Shtëpia për persona me aftësi të kufizuara, ku aty me qëndrim të përhershëm janë prej 10 persona, me kushte dhe infrastrukturë bashkohore.

Komuna jonë ka vend të përshtatshëm me një ambient të mirë për ndërtimin.

- Qendra për rehabilitim të sëmurëve narkoman (Kamenicë)

7.5.7 KULTURA

Strategjia 1: Ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për ruajtje, konservim dhe përdorim në vazhdimësi të qëndrueshme të trashëgimisë kulturore

Realizimi i veprimeve dhe detyrave të pasqyruara në kornizën e zhvillimit hapësinorë për këtë fushë si dhe në përmbajtje të strategjisë mundë të bëhet nëse ndërmarrim këto veprime :

-Me aprovimin e këtij plani të gjitha vlerat e shënuara në hartën e trashëgimisë merren nën mbrojtjen e komunës/Shtetit.

-Parandalimin e dukurive aktuale që cenojnë trashëgiminë kulturore me masa teknike,profesionale dhe legale (të prezantuar në hartën “Trashëgimia Kulturore”).

-Shenjëzimi i zonave, objekteve dhe vlerave të trashëgimisë nga hartat në hapësirë në tërë territorin e komunës së Kamenicës.

Shtëpia e Kulturës “Isa Kastrati” në Kamenicë duhet të mirëmbahet dhe rinovohet dhe si institucion i vetëm ku zhvillohen aktivitetet kulturore, të vihet në shërbim të plotë të artistëve, teatrore, ansambleve kulturore, rinisë dhe shoqërisë civile

Në këtë funksion duhet digjitalizuar dhe kompletuar me infrastrukturë edhe bibliotekën e qytetit.

Shenjëzimi i zonave, objekteve dhe vlerave të trashëgimisë nga hartat në hapësirë në tërë territorin e Qytetit të Kamenicës.

Hartimi i projekteve kryesore dhe fillimi i zbatimit në funksion të shpëtimit, rehabilitimit dhe përdorimit të vlerave kulturore historike dhe me dobi kulturore, shoqërore, ekonomike, shkencore, edukative, ekologjike dhe të turizmit kulturor;

Hartimi i projekteve për mbrojtje dhe zhvillim të **Trashëgimisë shpirtërore** duke përfshirë format e shprehjes kulturore të traditave ose të zakoneve popullore, të gjuhës, festave, riteve, valles, muzikës, këngës dhe shprehjes artistike.

Kampanjë informuese dhe marketingu në funksion të përmirësimit të cilësisë së shërbimeve komunale në funksion të trashëgimisë dhe të imazhit të vendit me përfitime shumë dimensionale;

Ndërtimi dhe mbrojtja e kompleksit të varrezave në Kamenicë.

Futja në listën e vlerave dhe marrja nën përkujdesjen institucionale e përmendoreve të dëshmorëve të luftës së UÇK-së.

Krijimi i një mekanizmi komunal për kontroll të zhvillimeve për të gjitha vlerat e trashëgimisë.

Përgatitet projekti ideore, kryesor dhe të filloj zbatimi për **muzeun në qytetin e Kamenicë-së**.

Përgatitet projekti ideore, kryesor dhe të filloj zbatimi një **Teatër i hapur** në Kamenicë .

7.5.8 ADMINISTRATA DHE INSTITUCIONET PUBLIKE

Strategjia 1: Ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për Administratë dhe institucione publike transparente dhe efikase.

Pasi që me kornizë të zhvillimit hapsinor si zhvillime të dëshiruara në këtë fush janë parapar objektet e reja për administratën komunal dhe mundësia e vendosjes së institucioneve komunale në këtë objekt me standarte evropiane.

- Objekti i Administrates Komunale gjendet në fazën e ndërtimit (te ish objekti i komunes para vitit 1999).
- Fillimi i decentralizimit të disa funksioneve të administratës –në qendrat sekondare dhe fillimi i zbatimit të sistemit elektronik të qeverisjes dhe shërbimeve me afer qytetareve.

7.5.9 SPORTI DHE REKREIMI

Strategjia 1: OFRIMI I PËRMBAJTJEVE SPORTIVE DHE REKREATIVE NË VENDBANIME NË PËRPUTHSHMËRI ME FUNKSIONIN E TYRE SI DHE HIERARKINË

Zhvillimi në të ardhmen i ofertës për Sport në qytetin e Kamenicës duhet të jetë në harmoni me mundësitë që ka qyteti i Kamenicës dhe kërkesat e rekomandimet që ishin rezultat i procesit pjesëmarrës të planifikimit.

Hapësirat për sport dhe rekreacion në përgjithësi duhet të sigurohen në çdo vendbanim. Ato mund të jenë në kuadër të hapësirës së shkollave fillore si pjesë e oborrit të shkollave me shfrytëzim të organizuar jashtë orarit të procesit mësimor, ose si hapësira të veçanta e që varet e nga mundësitë dhe kërkesat.

Në mënyrë të veçantë parashikimet e dëshiruara në funksion të shtrirjes hapësinore të infrastrukturës sportive janë:

Ndërtimi i një **halle sportive** me kapacitet deri 1500 ulëseve në qytetin e Kamenicës (në fazën e perfundimit)

Renovimi i **stadiumit të futbollit** të madh në qytetin e Kamenicës

Rregullimi i **sallave sportive** në dy shkollat e mesme të Kamenicës

Rregullimi i **poligonit për shenjëtari në Kamenicë, Përkrahja e sektorit privat në zhvillimin e aktiviteteve dhe plotësimi me përmbajtje dhe standarde** në fushat ekzistuese të futbollit të Vogël Kamenicë, dhe pishinat në Kamenicë,

Poligonet për ecje dhe rekreacion Kamenicë

Duhet mendohet edhe për sportin e Tenisit, Peshkimit, Gjuetisë, Kalërimit, motokrosit etj.

7.5.10 RINIA

Strategjia 1: OFRIMI I PËRMBAJTJEVE PËR JETË RINORE

Parashikimet e dëshiruara nga kjo fushë janë fillimisht:

Aktivizimi i sa ma shumë organizatave rinore dhe ngritja e bashkëpunimit me institucionet komunale, ngritja e kapaciteteve për sport dhe kulturë dhe angazhimi sa ma shumë të rinjve në këto aktivitete. aktivizimi i garave në fusha të ndryshme sport, art, shkencë në shkollat fillore dhe të mesme.

- Hapësirat për sport dhe rekreacion në përgjithësi duhet të sigurohen në çdo vendbanim të shfrytëzohen edhe për aktivitete rinore ku mund të krijojnë edhe klubet rinore hapësirat mund të jenë në kuadër të hapësirës së shkollave fillore .

Parashikimet e dëshiruara hapësinore të veçanta nga kjo fushë janë:

- Ndërtimi i qendrave rinore në qytetin e Kamenicës,

- Formimi i grupeve të recitatorëve, dramatike, muzikës në të gjitha shkollat fillore dhe të mesme.
- Hapja e një qendre për aftësim profesional të të rinjve.
- Organizmi vjetor i Ditës së Rinisë.

QENDRAT LOKALE TË KOMUNITETIT

Strategjia 1: Sigurimi i qendrave të komunitetit në kaudër të qendrave lokale

- Themelimi i qendrave të komunitetit në të gjitha qendrat lokale ku ato mungojnë dhe vendosja e tyre në hapësira të institucioneve publike si në shkolla dhe të ngjajësime për aktivitete kulturore dhe të tjera.
- Përmirësimi i qendrës së komunitetit në zonën urbane të Kamenicës me një zyre dhe hapësira në shtëpinë e kulturës dhe themelimi i tjerave nëpër shkollat në zonat e komunitetit.

7.5.11 PAPUNËSIA DHE VARFËRIA

Strategjia 1: MINIMIZIM TË SHKALLËS SË PAPUNËSISË DHE VARFËRISË

Për ta përmirësuar këtë gjendje janë propozuar masat në kornizën e zhvillimit hapësinorë për zhvillim ekonomik dhe strategjinë për zbatimin e planit në këtë fushë “Demografi dhe Çështje Sociale” është analizuar papunësia dhe varfëria dhe kërkohej ndërmarrja e masave konkrete që kanë të bëjnë me rritjen e numrit të punësuarve dhe rritjen e të ardhurave për kokë banori, që do të ndikojnë në ngritjen e standardit jetësor.

Përmes ngritjes së zhvillimit ekonomik dhe social mund të zvogëlohet edhe shkalla e papunësisë, andaj kërkohej që të stimulohen dhe të përkrahen bizneset e vogla dhe të mesme, krijimi i mundësive më të mira për donator dhe sigurimi i punës sezonale.

Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Organizimin e trajnimeve profesionale sipas kërkesave të tregut.

Ndertimi i objekteve për raste e rënda sociale në qytet si dhe qendrat komunale më të mëdha

Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Sigurimin e punës sezonale.

Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Përkrahje.

7.6 STRATEGJITË DHE VEPRIMET FUSHA TEMATIKE E SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT

7.6.1 STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT

Fusha e shfrytëzimit të tokës dhe mjedisit është fusha që përben prioritet në planin për rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e hapësirës dhe strategjia për zbatimin e këtij plani në këtë fushë është më përmbajtjesorja për të ardhmen andej aktivitete e poshtë renditura janë esenciale.

7.6.2 AJRI

Strategjia 1: Ajër i Pastër, Ndotje Minimale

Shenjëzimi dhe mbrojtja gjatë zhvillimit të ndërtimeve të brezave dhe shiritave të gjelbër sipas planit. Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore të brezave dhe shiritave të gjelbër sipas planit, si dhe fillimi i zbatimit të tyre me prioritet Kamenicë.

hapësirave për parqet e reja sipas planit.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për rivitalizim të parqeve ekzistuese dhe parqeve të reja të parapara me plan, si dhe fillimi i zbatimit të tyre.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtje, zhvillim të pyjeve ekzistuese e sidomos për kultivimin e pyjeve të reja edhe me kapacitete për thithje të gazrave dhe ajrosoleve të ndryshme.

Përcaktimi i kriterëve për sipërfaqet e gjelbërta gjatë hartimit të planeve rregulluese dhe lëshimit të lejeve urbane dhe të ndërtimit, me prioritet në qytetin e Kamenicës dhe nën – qendrat.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për përmirësimin e qarkullimit rrugor për shmangien e fluksit të madh të automjeteve transportuese nëpër qendra të vendbanimeve sipas planit.

Hartimi i rregullores komunale për masat kriteret dhe kushtet për shkarkim të ndotësve në ajër nga Industria dhe makinat lëvizëse duke obliguar vendosjen e katalizatorëve dhe rregullimeve tjera në aspektin teknik dhe largimin e të vjetrave nga trafiku.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për shfrytëzimin e energjive alternative (kryesisht energjia diellore, te ererave, rrjedhat e ujit dhe energjia gjeotermale).

Stimulimi me lirim nga taksat deri 50 % të atyre që kërkojnë leje ndërtimi dhe shfrytëzojnë energjinë alternative .

Stimulimi me çmime dhe cilësi për shfrytëzimin e transportit publik.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për stazat për çiklist dhe ecje në këmbë siç shihet në hartë si dhe obligimi gjatë hartimit të projekteve të rrugëve për këto përmbajtje.

Marrja e masave ndëshkimore për personat fizik dhe juridik që e tejkalojnë nivelin e tolerueshëm të ndotjes dhe zhurmës sidomos në zonat me veprimtari të ndjeshme (afër shkollave, Qerdheve, spitaleve etj.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për rekonstruim të rrugëve (çarkoreve dhe bajpaseve në qendrën urbane, kanalizimeve dhe mënjanimi i deponive të mbeturinave).

7.6.3 UJI

Strategjia 1: Përmirësimi i cilësisë së ujit dhe hapësirave të pasura me ujë

Shenjëzimi dhe hartimi i projekteve për mbrojtje dhe zhvillim për burimet e ujërave natyrale dhe ujërave tjerë nëntokësorë dhe sipërfaqësor siç shihet në hartën hidrologjike të komunës së Kamenicës, bashkë me caktimin e zonës së mbrojtjes së obligueshme dhe regjimit të caktuar të mbrojtjes.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për vendosjen e gropave septike dhe paisjeve për filtrim deri te impianti.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për të montuar dhe kompletuar paisje pastrimi të ujërave të përdorura nga Industria.

Aprovimi i rregullores për ndërtimet industriale duke e obliguar vendimin e pastrimit të të gjitha ujërave të përdorura, ndyta. Dhe mos lejimi i fillimit të shfrytëzimit pa u montuar më parë paisje të cilat do të sigurojnë pastrimin e ujërave të ndyta në mënyrën e duhur.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtje të veçantë për burimet, Për rrjedhat e epërme të terreneve të lumit të Desivojces, lumit të Kremenates, lumit të hogoshtit etj.

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për akumulacionin e Desivojces, Kremenates dhe Gjyrishecit.

Hartimi i projekteve për mbrojtje të veçantë e ujërave nga përdorimi i pa kontrolluar i plehrave artificiale për bujqësi (nitratat, nitritet, fosfatet dhe nutrient tjerë).

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për deponi të organizuara, varreza të kafshëve për raste emergjente si dhe mbrojtje nga mbeturinat ilegale (të gjitha llojet e mbeturinave).

7.6.4 TOKA

Strategjia 1: Mbrojtja e cilësisë dhe sasisë së tokës (dhe i pastër, kontaminim minimal).

Përgatitja e projekteve për monitorimi dhe kontroll të vazhdueshme të plleshmërisë së tokës bujqësore. Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për mbrojtje nga vërshimet bazuar në hartat e prezantuara në kornizë në funksion të mbrojtjes dhe ngritjes edhe të shkallës së bonitetit

Hartimi i projekteve për mbrojtje të veçantë e tokës nga përdorimi i pa kontrolluar i plehrave artificiale për bujqësi (nitratat, nitritet, fosfatet dhe nutrient tjerë.)

Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtjen e tokës nga mbeturinat ilegale (të gjitha llojet e mbeturinave).

Duhet të përgatiten projektet për ri-zhvillimin e ish zonë së mbuluara të deponisë së vjetër të qytetit.

Hartimi i projekteve dhe marrja e masave për mbrojtje nga erozionet nga shpërlarja e elementeve përbërëse të tokës.

Duhet inicuar projekte, krijuar kushtet dhe mekanizma për marrjen e masave për mbrojtje nga degradimi prej ndikimeve të njeriut.

Strategjia 2: Menaxhim i tokës

Duhet organizuar një kampanjë informuese për qytetarët (për kufijtë e ri ndërtimor, zonat e ngrira për ndërtim dhe zonave për zgjerim të ardhshëm) me qëllim të mbrojtjes së hapësirës së tokës dhe resurseve tokësore nga tjetërsimi për qëllime jobujqësore me kufizim të shtrirjes së ndërtimeve vetëm brenda kufijve ndërtimor të planifikuar, si dhe zbatimin e orientimeve të zhvillimeve në zonat e planifikuara.

Përgatitja e një projekti për kompletimin e kadastrit në zonën që faktikisht dhe formalisht e ka krye komasacionin por dokumentat nuk janë në zyrën e kadastrit.

Përgatitja e projektit për vazhdimin e fazës së dytë dhe e tretë e rregullimit të tokës bujqësore (me masa komosative në pjesën ku nuk ka komasacion).

Përmirësimi i sistemit të kontrollit ndaj ndërtimeve të reja në Qytet.

Prezantimi dhe konsolidimi i masave ndëshkuese si dhe organizimi i një kampanje njohje të anorve dhe bizneseve me këto masa.

Rritja e kapaciteteve të komunës lidhur me menaxhimin dhe kontrollin e zhvillimeve të planifikuara.

Të stimulohen dhe të vazhdoen proceset e hartimit të Planeve Rregulluese për të gjitha zonat e parapara me PZHK-ë dhe PZHU.

7.6.5 SHFRYTËZIMI I TOKËS

Strategjia 1: Sigurimi i shfrytëzimit të tokës për destinimin e planifikuar

Informimi adekuat i administratës dhe qytetarëve për destinimet dhe kufijtë

Zhvillimi Përkufizimi i destinimeve të parapara nga hartat në terren çoftë edhe me anën e piketimit dhe sinjalizimit për destinim të sipërfaqeve.

Zhvillimi i planeve të niveleve më të ultë dhe projekteve ideore e kryesore për destinimet e parapara me hartën e shfrytëzimit të tokës (tokë bujqësore, tokë e destinuar për vendbanime ose tokë ndërtimore, varreza, gjelbërim, rrugë, deponi të mbeturinave, korridore, industri edhe të gjitha fushat dhe sektorët e nevojshëm).

Zhvillimi i

projekteve për të siguruar cilësi hapësinore e hapësirave publike

Zhvillimi i mekanizmave të përcjelljes së zbatimit dhe kontrollit për tërë territorin e Qytetit

Ngritja e kapaciteteve njerëzore të Komunës.

Zhvillimi i mekanizmave ndëshkues për shkelësit të cilët do të provonin tjetërsimin e tokës për destinime jo të parapara me këtë dokument.

7.6.6 TRASHËGEMIA NATYRORE

Strategjia 1: Mbrojtje e trashëgimis natyrore

Përgatitja e vendimeve për shpalljen si të mbrojtur, të ruhen sensibilizohen, mbrohet dhe konservohet trugu i vjetër i qarrit si monument natyror (Shihe Hartën e Trashëgimia).

Sigurimi i mbrojtjes së integruar të monumenteve natyrore dhe kulturore.

Strategjia 2: Mbrojtje dhe fuqizim i Peizazheve

- Hartimi i projekteve për funksionalizim dhe mirëmbajtje të peizazheve bujqësore
- Hartimi dhe zbatimi i projekteve për mbjelljen e llojeve të shumta të bimëve barishtore në livadhe.
- Hartimi i projekteve dhe marrja e masave ashtu që të mbrohen krasitja e drunjëve në zonën urbane në mënyrë të pa lejuar.
- Forcimi i bashkëpunimit me MMPH.
- Zhvillimi i projekteve për ruajtjen e peizazheve urbane (vegjetacioneve ruderales).
- Kufizimi i zhvillimit në zonat me tokë bujqësore cilësore si dhe në peizazhet piktoreske.

Strategjia 3: Përmirësimi i cilësisë së hapësirave të gjelbra

Rritja e numrit të parqeve dhe hapësirave të gjelbra në vendbanimet me popullatë të dendur.

Krijimi i parkut të ri në qytetin e Kamenicës.

Krijimi i hapësirës së gjelbra përgjatë lumit Kriva Reka dhe mbrojtja nga veprimtaritë ndërtimore.

7.6.7 BIODIVERSITETI

Strategjia 1: Zhvillimi i qëndrueshëm i biodiversitetit

Përgatitje e projekteve për mbrojtjen ruajtjen dhe konservimin e disa llojeve të fitocenozave urbane.
Përgatitja e projekteve për Inventarizim të florës dhe faunës në gjithë territorin e qytetit dhe komunës duke specifikuar çka duhet mbrohet dhe çka mundë shfrytëzohet.

Zhvillimi i mekanizmave të përcjelljes së zbatimit dhe kontrollit.

Ngritja e kapaciteteve njerëzore të Komunës.

Zhvillimi i mekanizmave ndëshkues.

7.6.8 MENAXHIMI I MBETURINAVE

Strategjia 1: Vëllim minimal i mbeturinave të prodhuar dhe Ri-përdorim dhe riciklim i mbeturinave.

Përkufizimi, piketimi dhe sinjalizimi i zonave të destinuara për deponi transite.

Përgatitja e projekteve për deponi tranzite të mbeturinave inerte (ndërtimtarisë).

Përgatitje dhe zbatim të projektit për rehabilitim dhe dekontaminim të vendit të deponisë së vjetër të qytetit

Përgatitja e projekteve për grumbullimin dhe trajtimin e mbeturinave që janë hudhur në mënyrë të pa kontrolluar me prioritet në brigjet e lumit morava dhe në hapësira të ngjajëshme

Përgatitja e projekteve për menaxhim dhe kontroll të komunës sa i përket mbeturinave.

Marrje e masave ndëshkimore.

7.6.9 FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA

Strategjia 1: Lëvizje nga kultura e reagimit në atë të amortizimit dhe parandalimit

❖ TËRMETET

☐ Të përgatitet rregullorja për të gjitha ndërtimet në harmoni me shkallën e rrezikut sizmik dhe të ndërtohet me standardet.

☐ Në objektet e veçanta si dhe në objektet shumëkatëshe duhet të punohen me arkitekturë a-seizmike.

❖ BRESHËRI

Përgatitja e projekteve për ndërtimin e stacioneve kundër breshëritë në vendet ku ishin edhe më parë siç shihet në harta në nivelin komunal.

❖ RRËSHQITJET E BORËS, ERËRAT E FORTA dhe AKULLI

Përgatitja e projekteve për ndërmarrjen masa gjatë kohës së dimrit.

❖ **THATËSIRA**

Përgatitja e projekteve për akumulim të ujërave si penda te Shushtë dhe një sistemi të përbërë edhe nga një numër pandash të vogla në nivelin komunal e që i shërbejn edhe nivelit urban në këtë aspekt.

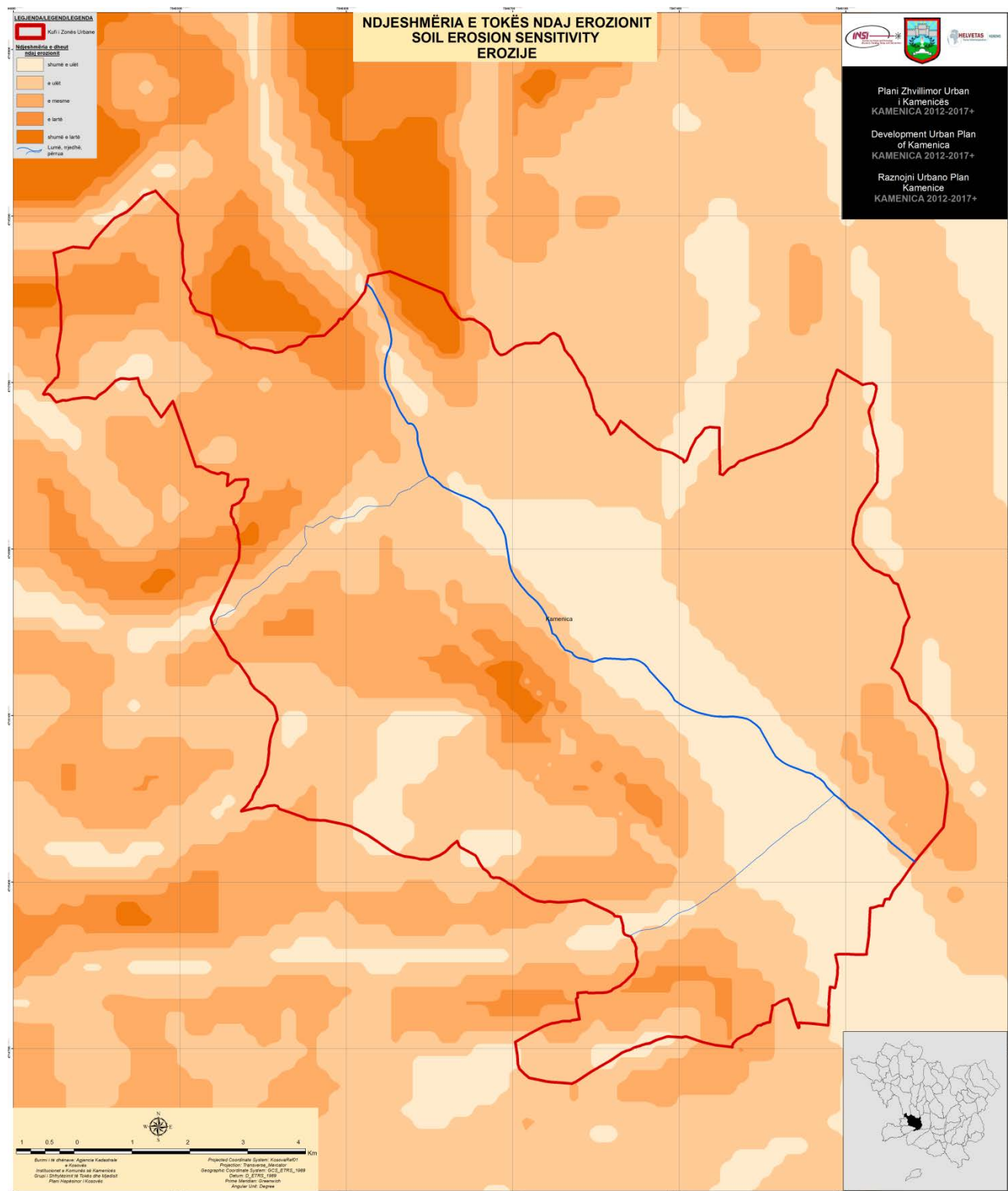
❖ **VËRSHIMET**

Përgatitja e projekteve për hapjen e kanaleve, rregullim prej dheu, pastrim dhe mirëmbajtje, rregullim urban faza 1 dhe 2.

Marrja e masave për eliminimi i lakesave të forta të lumit dhe menaxhimi i brigjeve të lumenjve.

Marrja e masave për mbrojtjen e lumenjve nga hedhja e mbeturinave, që në këtë rast paraqesin pengesa për lëvizjen e lirë të ujit.

Marrja e masave për ndalimin e ndërtimit të objekteve të banimit si dhe atyre me karakter ekonomik buzë brigjeve të lumenjve së paku 10 m largësi nga shtrati i lumit (pikës ujore).

❖ EROZIONET

Marrja e masave për shpallje të zonave erozive rajonet në të cilat erozioni ka intensitet të madh në ujë rrjedha, tokë, objekte dhe paluajtshme duke u bazuar sipas Ligjit të Ujërave të Kosovës nga Komuna.

Marrja e masave të parandalimit të aktivitetit eroziv në nivelin komunal siç janë:

3. Ndalimi i prerjeve dhe degradimi i pyjeve.
4. Ndalimi i mbi kullotjes
5. Ndalimi i shfrytëzimit të mirave materiale që shkaktojnë erozion,
6. Ndalimi i shfrytëzimit të dheut dhe rërës etj.

❖ Marrja e masave anti-erozive hidroteknike;

- Hartimi i projekteve për ndërtim të teracave, gardoneve dhe pendave në shtretërit e përroskave dhe përrenjve;
- Hartimi i projekteve për ndërtim të argjinaturave në brigjet e lumenjve;
- Hartimi i projekteve për mbjelle të fidanëve pyjore në shtretërit e lumenjve;
- Marrja e masave për ndalimin e nxjerrjes së inerteve në shtretërit e lumenjve;

❖ Marrja e masave anti-erozive bujqësore;

- Hartimi i projekteve për mirëmbajtjen e tokave bujqësore;
- Marrja e masave për aplikohen e drejtë të praktikave bujqësore;
- Hartimi i projekteve për sistemin e ujitjes dhe kullimit;
- Inicimi dhe sigurimi i investimeve për mbrojtjen e tokës në brigjet e lumenjve;

❖ Marrja e masave anti-erozive biologjike;

- Hartimi i projekteve për mbjelljen e drunjtëve që do të mbulonin brezin prej 10 m largësi në brigjet e lumenjve kryesor.

❖ ZJARRET

- Marrja e masave të mos lejimit të ndërtimit ose futjes së standardeve aty ku është e domosdoshme për objektet dhe pajisjet të cilat shkaktojnë zjarr ose e ndihmojnë zjarrin;
- Marrja e masave të përkrahjes së objekteve dhe pajisjeve të cilat pengojnë zjarrin ose e ndihmojnë fikjen e zjarrit në hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri;
- Hartimi i projekteve dhe vendosja e sa më shumë Hidrantëve dhe akumulimeve të ujit në sa më shumë pika të zonës urbane;
- Hartimi i projekteve për sigurim të qasjes me automjet që përdorën për fikje të zjarrit deri te çdo njësi banimi në Qytetin e Kamenicës;
- Masat e kontrollit për kërcënuesit;
- Masat ndëshkuese.

7.7 VLERËSIMET E STRATEGJIVE BAZUAR NË KRITERET E PËRCAKTUARA ME PARIME, POLITIKA DHE LIGJE

Duke ditur se strategjitë dhe veprimet për zbatim ofrojnë kalimin prej gjendjes ekzistuese drejtë kornizës së zhvillimeve të dëshiruara hapësinore. Duke formuluar pakon e strategjive dhe veprimeve për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore, afatet të caktuar dhe gjendjes ekzistuese. Vlerësimi i këtyre strategjive (të cilat përfaqësojnë gjithashtu një përgjigje në pyetjet se cilat aktivitete dhe hapa duhet ndërmarrë për të arritur deri te korniza e parashikuar. Për më shumë të cilat përfaqësojnë edhe një mjet për kalimin nga faza e gjendjes ekzistuese në atë të planifikuar) bazuar në kriteret e përcaktuara me parimet e përgjithshme për zhvillim / mbrojtje si dhe politika dhe ligje është shumë hapë i rëndësishëm për të vlerësuar se me këto strategji a do të jemi të sigurt se mundë të zbatohet dokumenti.

7.7.1 VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E ZHVILLIMIT EKONOMIK

Matja e efektivitetit të **strategjive për zbatim nga fusha e zhvillimit ekonomik**, është shumë e rëndësishme për të deduktuar në një analizë komplete, e cila do të zbulonte pikat e forta dhe pikat e dobët por edhe mundësitë dhe kërcënimet, njëherazi të aspektit hapësinor por edhe dhe të aspekteve tjera të zhvillimit në fjalë.

Vlerësimi i strategjive dhe veprimeve për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore në fushën e zhvillimit Ekonomik: Të gjitha strategjitë e propozuara nga ekipet profesionale janë krahasuar me skenarin e mos bërjes as gjë në këtë fushë, vlerësohet se mundë të kenë edhe pikat e dobëta por në përgjithësi mundë të konsiderohen reale në kuptimin e mundësisë për zbatim, promovojnë parimet e zhvillimit të qëndrueshëm, kompakt dhe intensiv dhe këto strategji prezantojnë një qasje të integruar dhe strategjike ,janë në respektim të ligjeve të vendit dhe nëse organet kompetente i krijojnë kushtet për realizimin e këtyre strategjive mundë të besohet se Qyteti i Kamenicës do shfrytëzoj pozitën e vetë por edhe mundësitë që të jetë lider në fushën e bujqësisë si dega kryesore e zhvillimit ekonomik në nivelin Komunal.

Strategjitë për zbatim të dokumenti kanë parapa një numër aktivitete për të cilat mundë jepet ky:

Vlerësim: të gjitha aktivitetet e parapara duke filluar nga arsimimi dhe mësimi i përhershëm (përjetshëm) në bujqësi, industri , blegtori, prodhimtari të pemëve dhe perimeve, do të kontribuojnë në rritjen e vëllimit dhe krijimin prodhimeve cilësore dhe ngritjen e mundësive në marketing, mundë të vlerësohet se masat dhe aktivitetet e strategjive që kanë të bëjnë me komasacionin, apo format tjera të bashkimit të parcelave do të mundësoj shfrytëzim racional ,efikas dhe të qëndrueshëm të tokave bujqësore si dhe do të mundësojnë produkte më intensive dhe fuqizim në tregun vendor dhe ndërkombëtar, masat për ujitje, kullim dhe mbrojtje nga përmytja në rritjen e rendimenteve, cilësisë dhe ulje të çmimeve të punës por edhe mbrojtje nga erozioni, masat në blegtori, Pyje, kullosa, zona zhvillimore bujqësore etj që janë pjesë e strategjive për bujqësi mund ti rrisin të hyrat në GDP nga bujqësia dhe industria duke e vendosur në vitet e ardhshme bujqësinë dhe industrinë si degë kryesore e zhvillimit ekonomik dhe të mundësojnë që komuna e Kamenicës të jetë konkurruese në tregun kosovar dhe regjional.

Bazuar në kriteret dhe standardet vendore por edhe ndërkombëtare aktivitete e parapara në këto strategji për zbatim të parashikimeve nga korniza zhvillimore mundë ta shtyjnë edhe qeverinë të lëviz nga politikat indirekte të përkrahjes që vërehen gjatë periudhës së kaluar (politika për bujqësinë ishin të orientuara në rehabilitim të infrastrukturës, krijimi të një mjedisi pro biznes,mbështetje të

shërbimeve ndaj fermerëve, forcim institucional dhe të gjitha këto ishin të një niveli të ultë) në politika më direkte në atë të dhënës së kredive dhe grandeve që u shkojnë fermerëve Përmes qeverisë.

Për realizimin e kornizës në fushën e zhvillimit ekonomik janë paraparë edhe shumë zhvillime për të cilat edhe në kuadër të strategjisë për zbatim janë paraparë aktivitetet në vazhdim edhe atë në fushën e zhvillimit të Industrisë, Ndërtimtarisë, Zejtarisë Tregtisë, Turizmit.

Vlerësim: të gjitha aktivitetet e parapara do të kontribuojnë në ruajtjen e resurseve minerale, zhvillimin e projekteve për shfrytëzim si dhe në një të ardhme të afërt shfrytëzimi i bentonitit, tufit, Antimonit, Andeziteve dhe mineraleve tjera, zhvillimi i projekteve për energji Alternative (Energji me Erë), prodhimin e materialeve ndërtimore, zhvillimin e industrisë përpunuese të metalit, drurit, ngritjen e kapaciteteve intelektuale e teknologjike, krijimi i sinergjive dhe shmangia e konflikteve të mundshme është një nga përparmit e këtyre strategjive, krijimi i zonës dhe kapaciteteve zejtare, hapësirave për tregti me shumicë dhe pakicë, tregjeve të qëndrueshme, deri te ato ditore, zonës funksionale industriale, aftësimi të vazhdueshëm, inkubator biznesi si dhe kushte për fuqizim të firmave ndërtimore, hapësira për depo sidomos në zonën industriale dhe zyra projektimi e mbikëqyrje në nën-qendrat.

Janë të parapara edhe aktivitetet konkrete në kuadër të strategjive për promovimin e Kamenicës si qytet i turizmit rinor, promovimin e Kitkes, Pllanikes, Tugjecit si vendbanime të turizmit kulturorë, rural dhe agroturizmit, promovimin e Kranidellit, Desivojces, Gmices, si vendbanime të turizmit kulturorë, rekreativ, promovimin e ndërtimit të vikend-shtëpive, promovimin e trashëgimisë arkeologjike për zhvillimin e turizmit, Krijimin e infrastrukturës turistike, mbrojtjen e natyrës dhe mjedisit, turizmin e gjuetisë, promovimin e turizmit shëndetësor, Hotelerinë.

Vlerësim: Zhvillimi i turizmit në komunën e Kamenicës ka një potencial të madh, vlerësohet se zbatimi i aktiviteteve të parapara në kuadër të strategjisë për zbatim do të reflektoj me zhvillimin e tij në mënyrë të qëndrueshme, organizim dhe ofertë e fortë turistike. Krijim të një sistemi informativ turistik, krijim të kapaciteteve dhe krijim të një plani turistik, një rëndësi e posaçme vërehet se edhe në kornizë por edhe në strategji iu ka kushtuar mbrojtjes së natyrës dhe mjedisit dhe shfrytëzimit të këtyre vlerave për turizëm, vlerat paraqiten të rëndësishme për komunën por me zhvillimin e tyre mundë të jenë të rëndësishme për Kosovën dhe më gjerë.

Rritja e interesit për turizmin natyror është një mundësi për natyrën e shumëllojshme të komunës së Kamenicës e cila synohet me këto aktivitete sipas vlerësimit, në kuadër të strategjisë vërehen projekte ideore dhe kryesore për atraksionet natyrore si dhe mbrojtja nëpër mes të shenjëzimit dhe shpalljes si vlerë e mbrojtur (konform parimeve dhe ligjeve) si dhe shfrytëzimi i trashëgimisë kulturore, arkeologjike për zhvillim të turizmit por një rëndësi në strategjitë për zbatim vrehet se i është kushtuar edhe transportit që furnizojnë këto zona dhe mbajtja e natyrës së pastër dhe të sigurt, si dhe koordinimi përmes qendrës informative turistike në qytetin e Kamenicës.

Prodhimit të produkteve ushqimore cilësore dhe marketingut të tyre për zhvillimin e agroturizmit në strategjitë për zbatim vërehet se iu ka kushtuar rëndësi si bashku me promovimin e vikend zonave në Kranidell, Desivojc, Gmic, lisocke.

Aktivitetet e organizuara rekreative të gjuetisë po ashtu janë konsideruar të rëndësishme për turizëm tërheqës dhe të sigurt të gjuetisë. Sëbashku me planin menaxhues për zonat e përcaktuara për gjueti.

Turizmi shëndetësor po ashtu konsiderohet shumë i rëndësishëm në aktivitetet e parapara duke marrë për bazë kapacitetet në Kranidell, Kike, Tugjec, si kushte të fuqishme për turizëm shëndetësor për njerëzit që kanë nevojë për shërim në natyrë.

Aktivitete tjera janë paraparë edhe për :Komunikacionin automobilistik, Trafikun urban, Komunikacionin e telekomunikimit, PTK-së dhe operatorëve privat, Modernizimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike, Identifikimi dhe shfrytëzimi i potencialeve për energji ripërtëritëse, Bankat në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik, përkrahja e zhvillimit të NVM –ve.

Vlerësim: në të gjitha aktivitetet është parapa transport efikas publik në të gjitha vendbanimet vlerësohen të kenë ndikim në cilësinë e jetës dhe mund të pengojë migrimin dhe depopullimin e zonave të largëta malore si dhe të ofrojnë shërbimet publike ndaj banorëve, mënyrat alternative të transportit vlerësohen të kontribuojnë për përmirësimin e lëvizjes dhe uljen e ndotjes. Ato, po ashtu mund të ofrojnë mundësi për referimin në natyrë si pjesë e ofertës turistike të komunës. Hapja e korridoreve të reja dhe plotësimi dhe fuqizimi i atyre ekzistuese vërehet të jetë pjesë përmbajtësore e zhvillimeve të kornizës dhe strategjive dhe vlerësohet të ketë rolë në bartjen e mallrave dhe njerëzve më shpejtë, më lirë dhe në formë të qëndrueshme në funksion të zhvillimit ekonomik.

Kompletimi i infrastrukturës energjetike dhe zëvendësimi me rrjete më të avancuar si dhe hulumtim i energjive alternative vlerësohet lartë dhe shumica e aktiviteteve shkojnë në këtë drejtim, bazuar në kornizë dhe strategji për zbatim, Kamenica mundë të prodhojë energji nga uji, era dhe biomasa që shihen në disa aktivitete për zbatim të dokumentit së bashku me politikën „stimulim i energjive alternative”, sidomos atyre solar me lirim nga taksat deri 70 %, që shkon në favor të parimeve të zhvillimit të qëndrueshëm, plotësimi të standardit për energjinë alternative si dhe plotësimin e disa ligjeve dhe aspekteve mjedisore.

Vlerësohet se disa aktivitete kërkojnë edhe analiza më detale dhe duhet shpërndarë informata të hollësishme për metoda alternative për energji dhe konceptin e kursimit të energjisë.

Vlerësohet se furnizimi stabil me energji siguron fuqinë ekonomike në zonën industriale si dhe potenciali i energjisë ripërtëritëse zvogëlon (ose eliminon) varësinë nga furnizimi central dhe forcon pozitën e energjisë së qëndrueshme në komunë. Ndërmarrjet e specializuara parashihen që të ndihmojnë në shpërndarjen e njohurive dhe ngritjen e efikasitetit të sistemeve energjetike. Në disa aktivitete vërehet synimi i kyçësës dhe përkrahje së NVM-ve vlerësohet se biznesi i organizuar është dëshmuar si më i suksesshëm. Vlerësohet e nevojshme të përkrahen rritjen e biznesit duke ofruar kusht më të volitshëm për NVM, ngritjen e kapaciteteve përmes trajnimeve dhe specializimeve dhe t'ua mundësojë personave të rinj të nisnin biznese të reja por edhe eksplorimit të mundësive nga bankat.

7.7.2 VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E DEMOGRAFISË DHE ÇËSHTJEVE SOCIALE

Matja e efektivitetit të strategjive për zbatim nga fusha e Demografisë dhe Çështjeve sociale paraqet gjithashtu një hap mjaft të rëndësishëm në vlerësimin edhe të seancave të realizimit.

Të gjitha strategjitë e propozuara nga ekipet profesionale edhe në këtë fushë në përgjithësi promovojnë parimet e zhvillimit të qëndrueshëm, kompakt dhe intensiv dhe këto strategji prezantojnë një qasje të integruar dhe strategjike janë në respektim të ligjeve të vendit dhe ofrojnë një bazë të besueshme në zbatimin e strategjive të kalimit nga gjendja momentale në atë të paraparë me kornizë.

Strategjitë për zbatim të dokumenti kanë parapa një numër aktiviteteve siç janë:

Krijimi i kushteve sa më të favorshme për përmirësimin e indeksit komunal të zhvillimit njerëzor (IKZHNJ) në zhvillimin e mëtejshëm të komunës së Kamenicës, Ngritja e sasisë dhe cilësisë së banimit, sigurimi që zhvillimi i ardhshëm i komunës së Kamenicës do të bëhet në vijë me konceptin e zhvillimit hapësinor policentrik me tri segmente lineare, Sigurimi që zhvillimi i ardhshëm i vendbanimeve do të jetë në harmoni me konceptin e **vendbanimeve kompakt**, Sigurimi që vendbanimet joformale janë trajtuar bazuar në udhëzuesit për rregullimin e vendbanimeve joformale të hartuar nga DPH dhe MMPH, zgjerimi i vëllimit, përmbajtjeve si dhe rritja e cilësisë së infrastrukturës të sistemit të arsimit në të gjitha nivelet në harmoni me konceptin e zhvillimit policentrik me dy segmente lineare, ofrimi i përmbajtjeve shëndetësore në vendbanime në përputhshmëri me funksionin e tyre si dhe hierarkinë, ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për ruajtje,

konservim dhe përdorim në vazhdimësi të qëndrueshme të trashëgimisë kulturore, ofrimi i kushteve dhe përmbytjeve për administratë dhe institucione publike transparente dhe efikase, ofrimi i përmbytjeve sportive dhe rekreative në vendbanime në përputhshmëri me funksionin e tyre si dhe hierarkinë, ofrimi i përmbytjeve për jetë rinore, vlerësimi i strategjive për zbatim nga fusha e infrastrukturës, minimizim të shkallës së papunësisë dhe varfërisë, sigurimi i qendrave të komunitetit në kuadër të qendrave lokale, qendrave për pleq, jetim dhe të pa strehë dhe qasje për hendikep.

Vlerësim: Strategjia për zbatim të këtij dokumenti nga kjo fushë siç shihet edhe nga aktivitetet kryesore të lartshënuar por edhe ato më të detajuara ofron zhvillim të koordinuar të shtrirjes hapësinore sipas numrit të paraparë të popullsisë, jetë social-kulturore më të pasur, integritet për komunitetet me të ardhura të ulëta dhe komunitetet që jetojnë në zonat informate, cilësi të infrastrukturës së sistemit të arsimit Hartimi i projekteve për kompletim të cilësisë së infrastrukturës së sistemit të shëndetësisë me ndikim edhe në rritjen e viteve të jetë gjatësisë së banorëve të Komunës së Kamenicës, ulje të varfërisë ashtu që mirëqenia ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori të rritet, sigurim të vëllimit të mjaftueshëm të banimit dhe për të gjitha shtresat, përmirësim të cilësisë së banimit, aplikimi i standardeve të hapësirave banuese, nga planet rregulluese të parapara vlerësohet se do të kemi funksionalitet dhe vendbanime kompakte, ndalim të çfarë do ndërtimi në zonat e ngrira, trajtim adekuat të vendbanimeve jo formale, vlerësohen edhe aktivitete që vijnë nga fusha e shëndetësisë si qendrën për rehabilitin, Spitalin e mushkërive (Kitk, Tugjec, Kranidell) si shumë pika të forta për shëndetësinë komunale dhe më gjerë, mbrojtja me vendim, zhvillimi dhe shfrytëzimi i vlerave të trashëguara të komunës së Kamenicës paraqet një potencial i cili duhet vlerësuar edhe si bazë për zhvillim ekonomik, muzeu i qytetit dhe teatri i hapur si determinues edhe të një simboli dhe vlere të re për Kamenicën, vërehet se strategjia parasheh aktivitete për zbatimin e kornizës edhe në këtë fushë (Demografi dhe Çështje sociale) në ruajtjen e zonave dhe vendosjen e objekteve administrative të policisë dhe gjykatës, vlerësohen gjithashtu përpjekjet për ruajtjen e hapësirave sportive, zhvillimin e tyre dhe kompletimin për të qenë në shërbim për sportistët e rinj dhe sfidat e reja deri te themelimi i klubeve të reja, Themelimi i qendrave të komunitetit në të gjitha qendrat lokale po ashtu vërehet re si një aktivitet shumë i rëndësishëm që e fuqizon këtë strategji së bashku me hapësirat për pleq, hendikep, fëmijë jetim por edhe qasje adekuat dhe sinjalizim për hendikep si vlerë e shtuar, ndërmarrja e masave konkrete që kanë të bëjnë me rritjen e numrit të punësuarve dhe rritjen e të ardhurave për kokë banori, që do të ndikojnë në ngritjen e standardit jetësor. Përmes ngritjes së zhvillimit ekonomik dhe social dhe zvogëlimin e shkallës së papunësisë me anë të stimulimit dhe të përkrahjes së bizneseve të vogla dhe të mesme, duke shfrytëzuar donatorët dhe sigurimin e punës sezonale vlerësohet si komponentë tjetër e rëndësishme e kësaj strategjie e cila kërkon angazhim nga të gjitha organet kompetente dhe nivelet për zbatim së bashku edhe me pjesët tjera të strategjisë. Strategjia vlerësohet se nuk ka parapa aktivitetet dhe obligimet të cilat pasojnë pas shpalljes së vlerave të mbrojtura ose rolin e disa mekanizmave ekzistues pasi që ligjet kanë sqaruar rolet dhe aktivitetet e tilla

7.7.3 VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E INFRASTRUKTURËS

Matja e efektivitetit të **strategjive për zbatim nga fusha e Infrastrukturës**, është shumë e rëndësishme.

Vlerësimi i strategjive dhe veprimeve për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore në fushën e Infrastrukturës: Të gjitha strategjitë e propozuara nga ekipet profesionale promovojnë parimet e zhvillimit të qëndrueshëm, kompakt dhe prezantojnë një qasje të integruar dhe strategjike, janë në respektim të ligjeve të vendit, nëse të gjithë aktorët kompetentë i krijojnë kushtet për realizimin e këtyre strategjive mundë të besohet se komuna e Kamenicës do jetë edhe në fushën e

zhvillimit të infrastrukturës në një pozicion të fuqishëm duke filluar nga infrastruktura rrugore, ajo e furnizimi me ujë, largimit të ujërave të zeza dhe trajtimit të tyre, rrjetit dhe pajisjeve elektro-energjetike, sistemit të deponive, infrastrukturës hekurudhore, auto-udhës deri te infrastruktura e telekomunikimit.

Në strategjitë e kësaj fushe vihet re se në disa raste si hapa janë paraparë : përgatitja e projekteve për përmirësimin rrjeteve ekzistues, Vlerësim: ky aktivitet është parashikuar për të zbatuar segmente të caktuara të kornizës hapësinore të cilat kanë rezultuar si pasojë e mirëmbajtjes së dobët, dhe reflektojnë renovim të sistemit që është në përdorim. Andaj duhet duhet të konsiderohen intervenim, renovim afatshkurtër.

Gjithashtu haset në aktivitete të cilat kërkojnë studime arsyeshmërie, Vlerësim: përkundër se disa projekte në kornizë janë parapa si projekte të rëndësishme, janë determinuar hapësirat si një aktivitetet i rëndësishëm për zbatim kërkohej thellim në analiza, ekonomike, financiare, sociale dhe mjedisore për projektin kryesorë dhe në bazë të këtij studimi të arsyeshmëris të determinohen kapacitetet, vëllimet dhe zgjidhjet më racionale dhe të qëndrueshme.

Aktivitetet tjera janë shenjëzimi dhe mbrojtja e traseve të zhvillimeve për infrastrukturë, Vlerësim: është shumë e rëndësishme që përpos se janë paraparë në kornizë disa zhvillime, në strategji për zbatim parashihet shenjëzimi në teren si aktivitet i cili do të sqaroj edhe më shumë edhe ndodhjen e zhvillimit dhe do të krijoj kushtet për mbrojtje të hapësirës për atë destinim.

Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore shihet po ashtu një aktivitet i rëndësishëm drejtë zbatimit të kornizës,

Vlerësim: Edhe se me kornizë janë parapa te gjitha zhvillimet përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore paraqet aktivitet të rëndësishëm drejt zbatimi, Andaj komuna duhet të synojë ti përgatis këto projekte konform dinamikës së duhur aktivitetet tjera janë parapa edhe konsultimet, Vlerësim: ka disa projekte që janë parapa të zhvillohen së bashku me akter tjerë qoftë nga sektori, banorët e zonave të caktuara ose me qeverinë qendrore (ministritë përkatëse), donatorët ndërkombëtar etj, për hir të zbatimit të këtyre projekteve të infrastrukturës, këto konsultime si aktivitet janë shumë të rëndësishme në kuptimin e definimit të kompetencave, përgjegjësi dhe afateve kohore bashkë me implikimet financiare për akter të ndryshëm lidhur me këto projekte (në projektet si ajo e pendave, hekurudhës, autoudhës, Largpërçuesit 110 dhe 400 kv, rrugëve regjionale, etj janë obligative). Aktivitet tjetër drejtë zbatimit të planit në kuadër të strategjisë për zbatim është edhe: Fillimi i zbatimit,

Vlerësim: ky aktivitet është ndër të fundit në proces kur fillojmë pas përzgjedhjes së zbatuesit me zbatim prej rekomandimeve të Master planit për zhvillimin e sistemit distributiv të Kosovës deri më vitin 2015, zgjidhjet e përkohshme për trajtim të ujërave të zeza, rrugëve deri te hekurudha bashkë me të përzgjedhurit.

Për ta bërë të plotë këtë strategji për zbatim janë parapar edhe Krijimi i mekanizmave publik ose privat për menaxhim,

Vlerësim: Vlerësohet se edhe ky aktivitet është mjaft i rëndësishëm për zbatim cilësor të kornizës, ky aktivitet në disa raste do të shfrytëzohet si mjet për menaxhim me kualitetin e kërkuar të projekteve dhe deri te menaxhimi i operimit psh: Të deponive të përkohshme duke krijuar edhe propozuar edhe krijimin e mekanizmave menaxhuese.

Zbatimi efektiv i Strategjisë në fushën e infrastrukturës kërkon që zhvillimet e parashikuara prej saj të përfshihen në planifikimet buxhetore trevjeçare (bazuar edhe në planin dinamik tentativë dhe vlerësimin e kapaciteteve investive), ngritjen e transparencës së procesit, informimit dhe ndërgjegjësimit të publikut, kuadrit ligjor, i politikave dhe ai operativ.

Ky dokument për nga karakteri është hapësinor dhe nuk janë analizuar procedurat si ajo e ekspropriumit dhe aspektet tjera si pjesë e strategjisë për zbatim që mundë të konsiderohet si pikë e dobët por për zbatim duhet bëhen si aktivitete.

Ligji e determinon kjo është kompetent në çfarë niveli për eksproprium si dhe për kompensim për zhvillime në të gjitha fushat duke përfshirë edhe fushën e infrastrukturës.

Vlerësimi i përgjithshëm është se zbatimi i këtyre aktiviteteve të strategjisë do të na mundësoj: Sistem të integruar dhe funksional të ujësjellësit, kanalizimit fekale dhe atmosferik, elektro-energjetik, të menaxhimit të mbeturinave, telekomunikimit dhe të auto udha dhe infrastruktura e transportit hekurudhor i me përmirësim të linjave momentale dhe linja komplet të reja siç janë parapa në kornizë.

7.7.4 VLERËSIMI I STRATEGJIVE PËR ZBATIM NGA FUSHA E SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT

Vlerësimi i strategjive dhe veprimeve për realizimin e qëllimeve brenda kornizës hapësinore në fushën e shfrytëzimit të tokës dhe mjedisit pasi që kjo fushë përbënë prioritet në planin për rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e hapësirës edhe vlerësimi i strategjia për zbatimin e këtij plani në këtë fushë është shumë përmbajtjesore për të ardhmen andej aktivitete e poshtë renditura janë esencial.

Në përgjithësi edhe në këtë fushë të gjitha strategjitë e propozuara nga ekipet profesionale promovojnë parimet e zhvillimit të qëndrueshëm mjedisor, kompakt dhe prezantojnë një qasje të integruar dhe strategjike janë në respektim të ligjeve të vendit (ligjet që mbulojnë fushat e mjedisit, ajrit, ujit, tokës etj).

Strategjitë për zbatim të dokumenti kanë parapa një numër aktiviteteve të cilat janë në funksion të sigurimit të: Ajrit të pastër dhe ndotjes minimale, Përmirësimit të cilësisë së ujit dhe hapësirave të pasura me ujë, Mbrojtja e cilësisë dhe sasisë së tokës (dhe i pastër, kontaminim minimal), Menaxhimit të tokës, Sigurimit të shfrytëzimit të tokës për destinimin e planifikuar, Sigurimit që zonat me destinim të veçante në nivelin Komunal (të natyrës, vendbanimet dhe zonat tjera) të trajtohen në mënyrë adekuate, Rrjetit funksional të vendbanimeve dhe baraspeshë e zhvillimit Urbano-rurale, Mbrojtje e trashëgimisë natyrore, Mbrojtje dhe fuqizim i Peizazheve. Përmirësimi i cilësisë së hapësirave të gjelbra, Zhvillimi i qëndrueshëm i biodiversitetit, Vëllim minimal i mbeturinave i prodhuar dhe Ri-përdorim dhe riciklim i mbeturinave. Lëvizje nga kultura e reagimit në atë të amortizimit dhe parandalimit të fatkeqësive dhe erozionit.

Vlerësim: Masat dhe veprimet e cekura :Shenjëzimi dhe mbrojtja gjatë zhvillimit të ndërtimeve i brezave dhe shiritave të gjelbër, parqeve, zhvillimi i pyjeve, përmirësimi i qarkullimit rrugor, themelimi i kriterëve për sipërfaqet e gjelbërta etj si pjesë të aktiviteteve për zbatim të strategjisë mundë të konsiderohen të mjaftueshme për të garantuar cilësi të ajrit ,gjithashtu masat dhe veprimet që lidhen me ujin, cilësinë dhe vendburimet mundë të konsiderohen se janë një përgjigjeje e duhur në kërkesat ligjor në funksion të sigurimit të cilësisë dhe vazhdueshmërisë së qëndrueshme të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore edhe për tokën vlerësohet se janë paraparë të gjitha aktivitetet të cilat sigurojnë ndotje minimale, pllëshmëri, riaftësim dhe menaxhim adekuat duke paraparë edhe masat e kontrollit dhe ndëshkimit edhe shfrytëzimi i tokës vërehet se është zbërthyer mirë në aktivitete që garantojnë destinimin konform nevojave të parapara, në temën e rrjetit të vendbanimeve dhe kontekstit urbano-rural vlerësohet se janë paraparë të gjitha aktivitetet për të siguruar zhvillim kompakt të vendbanimeve, rrjetë funksional, baraspeshë në këto zhvillime dhe hartim të planeve rregulluese dhe projekteve të cilat favorizojnë zonat me trende negative.

Vlerësim: Edhe në temën e trashëgimisë natyrore janë parapa aktivitetet që nga shpallja e zonave të mbrojtura pasi që paraqesin peizazhe dhe zona me vlera të shquar për atraksionet më të rëndësishme turistike të Komunës së Kamenicës. Dhe zhvillimi i tyre për shkak të veprimtarive si zhvillimi i turizmit dhe atyre rekreative dhe konsiderohet se janë parapa të gjitha aktivitetet kryesore për të siguruar mbrojtje dhe zhvillim të qëndrueshëm të kësaj trashëgimie. Edhe për sigurimin e zonave të gjelbra është kushtuar kujdes në funksion të përmirësimit, sidomos në zonat e ndërtuara.

Parqet e reja, hapësirat e gjelbra përgjatë rrjedhave ujore si dhe mbrojtja e hapësirave të lira nga zhvillimet vlerësohet se aktivitetet e parapara do të kontribuojnë në përmirësimin e mjediseve natyrore.

Në fushën e Biodiversitetit janë parapa veprime që sigurojnë biodiversitet të qëndrueshëm.

Në temën e menaxhimit të mbeturinave vlerësohet se janë shtjelluar hapat kryesor në përpunimin adekuat të koncepteve dhe kornizës për këtë temë duke detajuar çdo hapë në drejtim të sigurimit të menaxhimit me deponim të përkohshme të gjitha tipeve të mbeturinave deri te ato inteligjente, trajtim dhe deri te masat e kontrollit, ndëshkimit e mekanizma menaxhuese.

Vlerësim: lëvizja nga kultura e reagimit pas fatkeqësive në kulturën e amortizimit dhe parandalimit gjithashtu vërehet të jetë shtjelluar në detaje të thella në të gjitha llojet e fatkeqësive duke propozuar ngritje standardi të ndërtimit dhe rregulloreve në rast të tërmetit, projekte për masa izolimi, për tampon zona dhe aktivitetet tjera.

Vlerësim: Parandalimi i erozionit po ashtu është trajtuar dhe mundë të konstatohet se janë paraparë aktivitetet që rrisin rolin e të gjithë banorëve, shfrytëzuesve të tokës bujqësore, tokave malore, pyjeve, ujërave dhe aseteve tjera natyrore. Në funksion të parandalimit të me masa të parandalimit të aktivitetit eroziv si ato: anti erozive hidroteknike, anti-erozive bujqësore, anti-erozive biologjike dhe masat tjera për mbrojtjen e resurseve natyrore si toka bujqësore, rrjedhat e lumenjve, pyjeve, peizazhit natyror por po ashtu edhe për asetet e krijuara nga njeriu, vendbanimeve, infrastrukturës rrugore dhe konsiderohet se janë parapa aktivitete të nevojshme.

7.8 AFATET KOHORE, IMPLIKIMET FINANCIARE, KORNIZËN INSTITUCIONALE

FUSHA TEMATIKE E ZHVILLIMIT EKONOMIK				
STRATEGJIA / VEPRIMI	IMPLIKIMI FINANCIAR (I ULËT, I MESËM, I LARTË)	HORIZONTI KOHOR / INTERVALI I PLANIFIKIMIT (AFATSHKURTËR, AFATMESE, AFATGJATË, NË VAZHDIMËSI)	KORNIZA INSTITUCIONALE SUBJEKTI / TRUPI (KOMUNA, INVESTITORËT PRIVAT, ...)	PRIORITETI (1,2,3)
Strategjia 1: Sa më shumë sipërfaqe e tokës bujqësore dhe mundësi (të mbrohet dhe zhvillohet) në funksion të zhvillimit ekonomik				
Planin e punës në harmoni me kufijtë e tokës bujqësore të përcaktuara me këtë Planë	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Orientoimi i zhvillimit të bujqësisë duke preferuar zhvillimet që do jenë më rentabile sidomos për perimtar, pemëtar dhe drithëra me theks të veçantë në kulturat intensive.	I ULËT	AFATMESE	KOMUNA	2
Zhvillimi i bujqësisë organike	I MESËM	AFATMESE	PRIVAT dhe INVESTITORËT	3

Bashkimi i parcelave me prodhuesit individual qoftë në formë partneriteti qoftë me faza të reja komasacioni	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	2
Rritja e sipërfaqeve bujqësore dhe punimi i tyre (hapja e sipërfaqeve të tokës që janë të mbuluara me shkurre, shpyllëzimi i sipërfaqeve me pyje të ulëta, rrafshinat dhe bregoret e mundshme)	I MESEM	AFATMESE	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	2
Zgjerimi i kapaciteteve të serave për kultivimin e perimeve (perime gjate tere vitit), dhe kultivimin e luleve	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Parku i makinave ashtu që fermerëve të ju mundësohet një sistem i huazimit dhe shmangies së shpenzimeve te panevojshme për makinat të cilat mund të shfrytëzohen bashkërisht.	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT	3
Pika e grumbullimit të qumështit dhe produkteve të tij e parapar me plan	I ULËT	AFATSHKURTËR	PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Strategjia 2: Pyjet dhe kullosat				
Energjitë alternative ashtu që të ruhet masa pyjore I LARTË		NË VAZHDIMËSI	KOMUNA, PRIVAT dhe	1
Strategjia 3: Rritja dhe Fuqizimi i Zonave Zhvillimore të bujqësisë				
Krijimi i zonave zhvillimore për bujqësi	I MESEM	AFATSHKURTËR	PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Strategjia 4: komuna të lehtësoj kurse sektori privat të siguroj bazën për Industrinë Ushqimore				
Përkrahje për modernizimin e teknologjive të mullinjve në komunën e Kamenicës me:	I ULËT	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
a) Deponim i drithërave dhe ngritja e kapaciteteve për nënprodukte të miellit, inicimi i projekte për modernizim	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

b) Ngritja e kapaciteteve për deponim, përpunim dhe konservim të frutave në hapësirat e parapara në Planë por edhe në zonën industriale të Kamenicës	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
c) Krijimi i një platforme të internetit për promovimin prodhimeve dhe sigurim i internetit për të gjitha bizneset sidomos në zonën Industriale.	I ULËT	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Strategjia 5: Zgjerimi dhe avancimi i njohurive dhe praktikave në fushën e Bujqësisë

Hapja e shkollës së mesme bujqësore në hapësirat e parapara me Planë	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i kushteve për hapjen degës së Bujqësisë në shkollimin superiorë nga institucionet publike ose private në hapësirat e parapara me Planë	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Themelimi i qendrës për trajnim dhe aftësim të përgjithshëm në fushën e Bujqësisë dhe marketingut	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Laboratorë dhe hapësira eksperimentuese të fushës së bujqësisë për analiza dhe studime të avancimit të cilësisë dhe sasisë.	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	3

INDUSTRIA

Strategjia 1: Industria të qëndrueshme

Shenjëzimi nga hartat në terren i zonave(vendburimeve) të xeheve minerale(bentonitit,kaolin, argjiles, i tufit, zhavorrit, i kuarcitit,thëngjilli, antimoni,hekuri, çeliku etj	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Kryerja e studimeve të arsyeshmërisë në këto zona	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve kryesore për ndërtimin e kapaciteteve për përpunimin e bentonitit, kaolin, argjiles, i tufit, zhavorrit, etj	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Hartimi i projekteve për përkrahje dhe fuqizim por edhe krijim të zhvillimeve të reja në industrinë e përpunimit të metaleve, drurit, ushqimore, të pijeve, tekstilit, duhanit etj në funksion të realizimit të parashikimeve në korniz (shihe hartën e Industrisë dhe pasurive natyrore).	I ULËT	AFATMESE	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i planit rregullues për zonën industriale me infrastrukturë të planifikuar përkatëse dhe kyçe në rrjetin regional rrugor e në të ardhmen edhe në hekurudh dhe auto-udhë	I MESE	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
NDËRTIMTARI Strategjia 1: Ndërtimtari të qëndrueshme				
Hartimi i planeve rregulluese dhe projekteve ideore e kryesore për ti vendosur në zonën industriale dhe në periferi të disa vendbanimeve depot, hapësirat për separimin e zhavorrit dhe të materialeve të tjera, për prodhimin e masës së betonit dhe të parafabrikeve nga betoni, për vendosjen dhe punën e bazave të makinave dhe të uzinave të riparimit, për punë të reparteve të ndryshme (muratoresh, armiruesish, mekanikësh, drugdhendësish, elektrikistësh, punimesh përfundimtare, etj.), për parkimin e makinave, magazina dhe repartet tjera dhe shërbime	I MESE	AFATMESE	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
ZEJTARIA Strategjia 1: Zejtari të qëndrueshme				
Hartimi i projektit ideor dhe kryesor i një qendre zejtare në qytetin e Kamenicës dhe plotësimi i infrastrukturës	I ULËT	AFATMESE	KOMUNA	2
Krijimi i infrastrukturës fizike dhe profesionale për shkollimin profesional në zejtari. këshillimin në dobi të zejtarisë, rritjen e aftësive të sipërmarrësve, trajnimin dhe kualifikimin profesional të artizanëve	I ULËT	AFATGJATË	KOMUNA	3
Përcaktimi i hapësirës për një zyre të veçantë për zejtari në Komunë	I ULËT	AFATMESE	KOMUNA, PRIVAT dhe	3

			INVESTITORËT	
TREGTIA				
Strategjia 1: Tregti të qëndrueshme				
Hartimi i projekteve për funksionalizim dhe fuqizim të Tregjeve të hapura në qytetin e Kamenicës	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore për Tregjet e hapura ditore publike dhe private në Qytetin e Kamenicës	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projektit ideore dhe kryesore për së paku një treg të gjelbër në baza të përditshme publik ose privat në qytet.	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore për tregje dhe sallone të automjeteve	I MESE M	AFATMESE M	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për organizim më të mirë të transportit dhe infrastrukturës përcjellëse të tregjeve	I MESE M	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
TURIZMI				
Strategjia 1: Promovimi i Kamenicës si qytet i turizmit rinor dhe kongresial				
Gjatë hartimit të planeve rregulluese duhet planifikohet infrastruktura për këtë llojë turizmi në qytetin e Kamenicës dhe me një herë të filloj kompletimi i infrastrukturës me masa stimuluese (hapësira për takime,punë,konferenca ,hotele etj).	I MESE M	AFATMESE M	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	3
Krijimi i një sistemi të përgjithshëm informativ turistik (hartat, fletëpalosjet, web faqja...)	I ULËT	AFATSHKURTER	KOMUNA	1
Ndërtimi i qendrës së kontaktit dhe një bordi për turizëm që do ta promovonte atraksionin turistik brenda Qytetit të Kamenicës.	I MESE M	AFATMESEM	KOMUNA	2
Hulumtime dhe studimeve të fuqizimit të potencialeve ekzistuese dhe të planifikuara për aktivitete turistike	I MESE M	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Strategjia 2 : Krijimi i infrastrukturës turistike				
Ndërtimi i infrastrukturës bazike turistike, duke përfshirë infrastrukturën e transportit, telekomunikimit, akomodimit dhe varësisht nga zona infrastrukturën specifike relevante për zonën ku mundë të përfshihen edhe shtigjet për bjeshkatarë, ecje apo kalërim ,poligonin për shenjëtari si kompletimin dhe fuqizimin e infrastrukturës sidomos në zonat me vlera të shquara natyrore dhe të trashëgimisë kulturore.	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONE T QENDRORE	3
Një sistem i përshtatshëm informativ për shfrytëzimin e këtij rrjeti, i përbërë prej hartave, fletëpalosjeve dhe mjeteve tjera informuese do të duhej ta përkrahte zhvillimin e llojeve të ndryshme të turizmit në varshmëri nga resurset e ndryshme. Një web faqe për resurset dhe mundësitë turistike të Kamenicës në trajtë të ofertës do të mund të ndihmonte në tërheqjen e interesit për investime në zhvillimin e turizmit.	I ULËT	AFATGJAT	KOMUNA	3
Strategjia 3 : Mbrojtja e natyrës dhe mjedisit				
Promovimi i natyrës dhe mjedisit si resurs për turizëm. Pasi që në planë janë siguruar dhe prezantuar të gjitha të dhënat të nevojshme për lokacionet e monumenteve të mbrojtura të natyrës(Bimë, gjeomonumente, burime ujore) dhe zonave të mbrojtura natyrore aktiviteti i parë në këtë strategji është shenjëzimi dhe futja nën mbrojtje.	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
HOTELERIA				
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesore sipas planit të zonave turistike për ndërtimin me një standard dhe cilësi të lartë e objekteve hoteliere, objektet për vendosje (bujtje) dhe objektet për ushqim dhe pije	I LARTË	AFATGJATË	PRIVAT, INVESTITORËT dhe KOMUNA	2

TRANSPORTI, TELEKOMUNIKIMI, BARTJA DHE LËVIZSHMËRIA				
Hartimi i projekteve për përmirësimin e qasjeve në sistemin e transportit	I MESEM	AFATSHKURTËR	PRIVAT INVESTITORËT dhe KOMUNA	1
Hartimi i projekteve për ngritjen e sigurisë në trafik	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për përmirësimin e levizjes në trafik	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projekteve për redukim të ndikimeve negativ të trafikut në mjedis	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për përmirësimin e cilësisë si dhe shpërndarja e rrjetës rrugore në funksion të rritjes së shpejtësisë së lëvizjes së pasagjerëve dhe të mallit. Kapacitetet ekzistuese duhet modernizohen dhe në vazhdimësi duhet tu përgjigjen nevojave dhe standardeve.	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për modernizimin fuqizimin dhe kompletimin e rrjetit rrugorë ekzistuese dhe hapjen e vijave të reja drejt kufirit me Republikën e Serbisë si dhe plotësimi me infrastrukturë të tjera të komunikacionit (serviset për mirëmbajtjen dhe riparimin e automjeteve, garazhet, stacionet e autobusëve, pompat e benzinës, ndërtesa për vendosjen e shërbimeve të caktuara etj).	I LARTË	AFATGJATË	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONE T QENDRORE	2
Trafiku urban				
Hartimi i projekteve për qarkullim më të madh dhe më cilësor të pasagjerëve brenda qytetit, vendbanimeve dhe drejtë qendrave tjera komunale.	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për ngritjen e numrit të inkuadruarve në trafikun urban.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Komunikacioni Telekomunikimit, PTK-së dhe operatorëve privat				
Hartimi i projekteve kryesore ashtu që numri i aparateve telefonike dhe i aparateve të tjera si dhe vëllimi i shërbimeve të internetit dhe kablloviqe të rritet shume, kurse shërbimet e PTK-së dhe operatorëve tjerë privat të	I MESEM	AFATSHKURTËR	PTK , KOMUNA dhe INVESTITORE	2

modernizohen siç është parapa me kornizën zhvillimore				
Hartimi i projekteve për vendosjen e 4 antenave të reja PTK-VALA dhe IPKO	I MESËM	AFATSHKURTËR	PTK , KOMUNA dhe INVESTITORË	2
Hartimi i projekteve për vendosjen e rrjetit të ri në vendbanimet ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta	I MESËM	AFATMESE	PTK , KOMUNA dhe INVESTITORË	2
Hartimi i projekteve për përmirësimin e rrjetit kabllor dhe programeve televizive në HD	I LARTË	AFATMESE	PTK , KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për ngritje të kapaciteteve dhe edukim të shfrytëzuesit potencial për shfrytëzimin e industrisë për përfitime njerëzore	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
ENERGJIA				
Strategjia 1: Modernizimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike				
Zhvillimi dhe kompletimi i infrastrukturës energjetike në fushën e infrastrukturës në funksion të zhvillimit ekonomik	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Strategjia 2: Identifikimi dhe shfrytëzimi i potencialeve për energji ripërtëritëse				
Zhvillimi i studimeve të fizibilitetit për potencialet për energji me erë dhe hidro-energjis nga pendat e mundshme.	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA, PRIVAT dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projektit ideor dhe atij kryesor për hidro-energji dhe energji me erë në Kitk	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Zhvillimi i studimeve të fizibilitetit për prodhimin të energjisë për ngrohjen e qytetit të Kamenices nga biomasa (prodhimtara bujqësore)	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projektit ideor dhe kryesor për prodhimin të energjisë për ngrohjen e qytetit të Kamenices nga biomasa (prodhimtara bujqësore) të hapësirave të parapara me plan urban	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përkrahja e projekteve për shfrytëzimin e ashklave dhe mbetjeve të drurit, letrës dhe biomasës për prodhimin e piletit dhe briketit për ngrohje.	I MESËM	AFATSHKURTËR	PRIVAT, INVESTITORËT dhe KOMUNA	2
Studime fizibiliteti dhe projekte ideore për mundësinë e shfrytëzimit	I MESËM	AFATMESE	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2

të energjisë diellore për energji termike si dhe përfitimi i energjisë elektrike përmes paneleve fotovoltike (si qëllim afatgjatë).				
Projekte stimuluese për ata që ndërtojnë objekte dhe shfrytëzojnë energjinë solare për ngrohje me lirime në përqindje nga taksat dhe pagesat për leje ndërtimi	I MESËM	AFATMESËM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Studime fizibiliteti dhe projekte ideore për mundësin e prodhimit të energjisë nga mbeturinat	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Zbatimi i pilot projekteve për mundësin kursimit të energjisë (p.sh. izolimi, sistemet efikase të ngrohjes etj).	I MESËM	AFATMESËM	PRIVAT, INVESTITORËT dhe KOMUNA	2
SISTEMI BANKARË				
Strategjia 1: Bankat në funksion të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik				
Hartimi i projekteve për kredi nga ana e bankave për ekonomitë familjare, bizneset e vogla dhe agrobizneset	I LARTË	AFATSHKURTËR	BANKAT, INVESTITORËT dhe KOMUNA	1
Hartimi i projekteve për investimet koncesionare duke filluar me sektorin e energjisë së renovueshme	I LARTË	AFATMESËM	BANKAT, INVESTITORËT dhe KOMUNA	2
Hartimi i projekteve duke marrë konsideratë mundësitë e reja me anëtarësimin e Kosovës në FMN dhe Bankën Botërore në fushat ku ata ndihmojnë	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Hartimi i projekteve për kreditime me interesa më të ulëta edhe me paketa më të gjëra në fushat e bujqësisë, Industrisë deri te Turizmi	I LARTË	AFATSHKURTËR	BANKAT dhe KOMUNA	1
NDËRMARRJET E VOGLA DHE TË MESME				
Strategjia 1: përkrahja e zhvillimit të NVM -ve				
Krijimi i qendrës trajnuese profesionale për profesionistët e rinj për ngritjen e aftësive dhe ofrimin e seminareve dhe kurse për zhvillim ekonomik dhe njohuri mbi marketingun.	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përkrahja e ndërmarrësve të rinj përmes implementimit të "qendrës nismëtare: (inkubatorit të biznesit) ku ndërmarrjet mund të shfrytëzojnë infrastrukturën e përbashkët dhe të përfitojnë në	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

mënyrë të ndërsjellë				
----------------------	--	--	--	--

**FUSHA TEMATIKE E INFRASTRUKTURËS
STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN TEKNIKE
INFRASTRUKTURA RRUGORE**

Strategjia 1: Rrugët Urbane

Shenjëzimi (pikat gjeodezike kah shtrihet rruga) i traseve të këtyre rrugëve dhe ruajtja e tyre	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Fillimi i projekteve ideore për këto rrugë me prioritet në zonat e pastra (pa ndërtim brenda kufijve ndërtimor)	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Hapja e këtyre rrugëve me makineri në funksion të definimit të saktë se si do të funksionojnë në të ardhmen do ti ndihmonte shumë zbatimit të këtyre rrugëve	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Hartimi i projekteve kryesore për këto rrugë bazuar në hartën Infrastruktura e transportit (urban)	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, dhe INVESTITORËT	1

Strategjia 2: Rrugët Qarkore

Shenjëzimi i traseve të rrugëve qarkore	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Hartimi i projekteve kryesore për këto rrugë bazuar në hartën Infrastruktura e transportit (urban)	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1

Strategjia 3: Infrastruktura përcjellëse

Fillimi i projektit ideorë për pikat ndalëse dhe stacionin e autobusëve	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, dhe INVESTITORËT	1
---	--------	--------------	--------------------------	---

Hartimi i projektit kryesore	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	2
INFRASTRUKTURA HEKURUDHORE				
Strategjia 1:				
Shenjëzimi i traseve të vijave hekurudhore Ndërtimi i vijës Hekurudhore (1. Podujevë - Kamenicë – Dheu i Bardhe – Bujanoc) me korridoret VIII-të dhe X-të.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Strategjia 2 : Infrastruktura përcjellëse				
Fillimin e projektit ideorë për pikat ndalëse dhe stacionin hekurudhor	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
INFRASTRUKTURA E AKUMULIMIT DHE FURNIZIMIT ME UJË				
Strategjia 1:				
Hartimi i projektit për ndërtimin e pendës në lumin e Desivojces (penda mbi Shipashnic të eperme)	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INVESTITORËT dhe INSTITUCIONET QENDRORE	1
Shenjëzime dhe mbrojtja e hapësirave ku mund të ndërtohet penda mbi Shipashnic të eperme	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Shenjëzimi dhe mbrojtja e kaptazheve në lumin Krivareka	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Hartimi i projektit për furnizim me ujë nga penda mbi shipashnic të eperme për tërë territorin e komunes	I MESEM	AFATSHKURTËR	INVESTITORËT, QEVERIA dhe KOMUNA	1
Shenjëzimi dhe mbrojtja e burimeve të ujërave natyrore , (shih hartën Hidrologjike të komunës së Kamenicës	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Strategjia 2. krijimi i një sistemi funksional dhe të integruar të ujësjellësit për Pije,Industri dhe Bujqësi në tërë territorin e komunës				
Hartimi i projektit për renovimin e rrjetit ekzistues të furnizimit me ujë në qytet – ndërrimi i gypave të vjetër	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

të azbest çimentos në disa segmente, rritja e diametrit të gypit në disa segmente, zgjerimi i rrjetit në zonat e reja etj (shihe hartën infrastruktura e ujësjetllësit urban				
Hartimi i projektit për ndërrimin e gypit (Azbest çimento)në qytetin e kamenices	I MESEËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projektit për furnizim me ujë nga një sistem që mundë të jetë përmbajtsisht qendrorë, nga pendat: Shipashnic e eperme, Gjyrishec dhe Kremenat, varësisht nga rezultatet e studimit të tyre, Nga mundësit e mbulueshmëris së planifikuar të vendbanimeve dhe sipas koncept të shtrirjes së planifikuar, kryesisht si pjesë përbërëse e vijave rrugore	I MESEËM	AFATMESEËM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit për furnizim me ujë për ujitje nga penda e shipashnices se eperme,ndonjë kaptash në lumin krivareka dhe lumin e Hogoshtit	I MESEËM	AFATMESEËM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit për furnizim me ujë për industri nga penda e shipashnices se eperme	I MESEËM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit për infrastrukturën e akumulimit me rezervuare në pikat e parapara nga ekspertët	I MESEËM	AFATMESEËM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Strategjia 3. Ngritja e pendës në Shipashnicë të eperme				
Kryerja e studimit të arsyeshëmrisë	I MESEËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Kryerja e projektit ideor	I MESEËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Kryerja e projektit kryesor	I MESEËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Fillimi i zbatimit bashkë me të përzgjedhurit	I LARTË	AFATMESEËM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
SISTEMI I KANALIZIMIT				
Strategjia 1: Kompletimi i infrastrukturës së kanalizimit,përmirësimi i rrjetit ekzistues dhe ndërtimi i rrjetit të ri				

Përgatitja e projekteve për përmirësimin rrjetit ekzistues të kanalizimit	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Shenjëzimi dhe mbrojtja e trasesë së vijës së kanalizimit për lidhje nga daljet e vendbanimeve në drejtim të kolektorit kryesorë”Lidhja e rrjetit kryesorë”	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve për lidhje nga daljet e vendbanimeve në drejtim të kolektorit kryesorë”Lidhja e rrjetit kryesorë”	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së mundshme për Impiantin Komunal për trajtim të Ujrave të zeza në Dheu i bardh (Dogana)	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projektit për Impiantin e mundshëm Komunal për trajtim të Ujërave të zeza në Dheun e bardh në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Ministrin e Shërbimeve Publike	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Strategjia 2: NDËRTIMI I SISTEMIT TË RI TË SHKARKIMIT TË UJËRAVE ATMOSFERIK				
Përgatitja e projekteve për ndërtimin e rrjetit të ri të kanalizimit atmosferik të ndarë nga kanalizimi i ujërave të zeza(në harmoni me konceptin e largimit në drejtim të rrjedhave më të afërta të përrojeve ose Lumenjve)	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve për ndërtimin e rrjetit të ri të kanalizimit atmosferik edhe për gjatë rrugëve	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Strategjia 3: NDËRTIMI I SISTEMIT TË DEPONIVE DHE MENAXHIMI ADEKUAT I TYRE				
Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale, (shih hartën e menaxhimit të mbeturinave)	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e hapësirave të destinuara për deponi me rrafshim shtrim me zhavorr (me një herë pas aprovimit	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

planit) dhe shenjëzim deri sa të bëhen kushtet për kompletim me infrastrukturë				
Përgatitja e projekteve kryesore për deponit e përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale (shih harten e menaxhimit të mbeturinave)	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Tenderimi dhe zbatimi i projekteve kryesore për deponit e përkohshme të mbeturinave ndërtimore dhe industriale (shih harten e menaxhimit të mbeturinave)	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të mundshme të nivelit të qytetit të mbeturinave ndërtimore dhe industriale me mundësi riciklimi	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projektit për deponi të mundshme të nivelit komunal të mbeturinave ndërtimore dhe industriale me mundësi riciklimi	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi dhe mbrojtja e hapësirës së paraparë për deponi të mbeturinave inteligjente për deponi të mbeturinave inteligjente	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projektit për deponi të mbeturinave inteligjente	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i mekanizmave publik ose privat për menaxhim adekuat me këto deponi	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
FUNKSIONALIZIMI I FURNIZIMIT ME RRYMË DHE FUQIZIMI I RRJETIT TË TELEKOMUNIKIMIT Strategjia 1: Fillimi i zbatimit të rekomandimet e Master planit për zhvillimin e sistemit distributiv të Kosovës deri më vitin 2017				
Projekte për eliminimin gradual të TS 35/10kV dhe kalimin në TS 110/20kV	I ULËT	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Projekte për kalimin gradual nga rrjeti distributiv 10kV në rrjetin distributiv 20kV me prioritet Rrjeti Dalja e Muçivërcit, Dalja e Hogoshtit, Dalja e strezocit, si dhe përf forcime të rrjetit 10KV aktual gati në gjitha vendbanimet.	I ULËT	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2

Projekte për zëvendësimin të linjave Ajrore 230/400V me kablo bistek apo edhe kablo nëntokësorë.	I MESEM	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Projekte për shenjëzimin dhe ruajtja e linjës së re 110 kV dhe 400 kV Prishtin-Gjilan-Berivojc,	I MESEM	AFATSHKURTËR	KEK-u, KOST KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projektit të rrjetit të linjës së re 110 kV dhe 400 kV Prishtin-Gjilan-Berivojc,	I MESEM	AFATMESEM	KEK-u, KOST KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projektit ashtu që rrjetet e tensionit të ulët duhet të planifikohen gjithashtu me shtylla betoni dhe të metalit me kablo vetëmbajtëse Alumini.	I ULËT	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja projekteve ashtu që në këto shtylla të bëhet edhe ndriçimi publik i rrugëve.	I ULËT	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projekteve ashtu që ndriçimi publik i rrugëve kryesore të fshatrave të bëhet me llampa natriumi me fuqi 400 w. Kyçja dhe shkyçja e llampave do të jetë automatike, ndërsa në kohën kur rrugët nuk janë shumë të frekuentuara (pas mesnate) llampat më mënyrë automatike do të ndizen në gjysmën e fuqisë nominale.	I ULËT	AFATMESEM	KEK-u, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Strategjia 2: fuqizimi dhe zgjerimi i telekomunikimit në tërë territorin e komunës				
Përgatitja e projektit për vendbanimet ku rrjeti ekzistues është i viteve 90-ta duhet të vendoset rrjeti i ri	I MESEM	AFATMESEM	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shtrirja e rrjetit të telekomunikimit në fshatra përmes kablove me fibra optike që mundësojnë lidhjen me internet dhe televizion kabllovik.	I LARTË	AFATMESEM	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projektit për vendosjen e 4 antenave të reja PTK-VALA dhe IPKO	I MESEM	AFATSHKURTËR	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projektit për ndërtimin e objekteve postare në vendbanimet Rogaçic, Muçiverc, Hogosht, Strezoc	I MESEM	AFATMESEM	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projektit për ofrimin e programeve televizive HD nëpërmes rrjetit kabllor	I LARTË	AFATMESEM	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	2

Përgatitja e projektit për vendosjen foltoreve publike në të gjitha vendbanimet ku ka rrjet të telefonisë fikse si dhe në ato ku do të shtrihet rrjeti	I ULËT	AFATSHKURTËR	PTK, KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
---	--------	--------------	------------------------------	---

**FUSHA TEMATIKE E SHFRYTZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT
STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR SHFRYTËZIMIT TË TOKËS DHE MJEDISIT**

AJRI

Strategjia 1: Ajër i pastër

Shenjëzimi dhe mbrojtja gjatë zhvillimit të ndërtimeve i brezave dhe shiritave të gjelbër sipas planit	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor i brezave dhe shiritave të gjelbër sipas planit, si dhe fillimi i zbatimit të tyre me prioritet Kamenicë,	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Shenjëzimi dhe mbrojtja gjatë zhvillimit të ndërtimeve i parqeve ekzistuese dhe hapësirave për parqet e reja sipas planit	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për rivitalizim të parqeve ekzistuese dhe parqeve të reja të parapara me plan, si dhe fillimi i zbatimit të tyre.	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtje, zhvillim të pyjeve ekzistuese e sidomos për kultivimin e pyjeve të reja edhe me kapacitete për thithje të gazrave dhe aerosoleve të ndryshme.	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për përmirësimin e qarkullimit rrugor për shmangien e fluksit të madh të makinave nëpër qendra të vendbanimeve sipas planit	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i rregullores komunale për masat kriteret dhe kushtet për shkarkim të ndotësve në ajër nga Industria dhe makinat lëvizëse duke obliguar vendosjen e katalizatorëve dhe rregullimeve tjera në aspektin teknik dhe largimin e të vjetrave nga trafiku.	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për shfrytëzimin e energjive alternative (kryesisht energjia e erës, rrjedhat e ujit dhe energjia gjeotermale).	I LARTË	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Projekte për stimulimin me lirim nga taksat deri 70 % të atyre që kërkojnë leje ndërtimi dhe shfrytëzojnë energjinë alternative	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Stimulimi me çmime dhe cilësi për shfrytëzimin e transportit publik.	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për stazat për çiklist dhe ecje në këmbë siç shihet në hartë si dhe obligimi gjatë hartimit të projekteve të rrugëve për këto përbajtje	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për rekonstruim të rrugëve (çarkoreve dhe Lidhjeve, Kyqjeve në qendrën urbane, kanalizimeve dhe mënjanimi i deponive të mbeturinave .	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
UJI				
Strategjia 1: Përmirësimi i cilësisë së ujit dhe hapësirave të pasura me ujë				
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për vendosjen e gropave septike dhe aparateve për pastrim deri te impianti	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për të montuar dhe kompletuar aparate pastrimi të ujërave të përdorura nga Industria	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtje të veçantë për burimet e lumëve te Desivojces, Kremenates dhe Gjyrishecit	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për akumulacionin (penda Desivojç, Gjyrishec dhe kremenat)	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për mbrojtje të veçantë të ujërave nga përdorimi i pa kontrolluar i plehrave artificiale për bujqësi (nitratat, nitritet, fosfatet dhe nutrient tjerë.	I ULËT	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për deponi të organizuara, varreza të kafshve për raste emergjente si dhe mbrojtje nga mbeturinat ilegale (të gjitha llojet e mbeturinave)	I LARTË	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
TOKA				
Strategjia 1: Mbrojtja e cilësisë dhe sasisë së tokës(dhe i pastër, kontaminim minimal).				
Përgatitja e projekteve për monitorim dhe kontroll të vazhdueshëm të plleshmërisë së tokës bujqësore	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për mbrojtje nga vërshimet bazuar në hartat e prezantuara në kornizë në funksion të mbrojtjes dhe ngritjes edhe të shkallës së bonitetit	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Hartimi i projekteve për mbrojtje të veçantë e tokës nga përdorimi i pa kontrolluar i plehrave artificiale për bujqësi (nitratat, nitritet, fosfatet dhe nutrient tjerë.	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projekteve ideore dhe kryesor për mbrojtjen e tokës nga mbeturinat ilegale (të gjitha llojet e mbeturinave)	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për ri-zhvillimin zonë të ish deponisë së vjetër të qytetit të mbuluar.	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve dhe marrja e masave për mbrojtje nga erozionet nga shpërlarja e elementeve përbërëse të tokës	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Inicimi i projekteve për të krijuar kushtet dhe mekanizma për marrjen e masave për mbrojtje nga degradimi prej ndikimeve të njeriut	I MESEM	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për djerrinat dhe tokat e cilësisë së ulët bujqësore.	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Strategjia 2: Menaxhim i tokës				
Organizimi i një kampanije informuese për qytetarët (për kufijtë e ri ndërtimor, zonat e ngrira për ndërtim dhe zonave për zgjerim të ardhshëm) me qëllim të mbrojtjes së hapësirës së tokës dhe resurseve tokësore nga tjetërsimi për qëllime jobujqësore me kufizim të shtrirjes së ndërtimeve vetëm brenda kufijve ndërtimor të planifikuar (harta "Konceptet e zhvillimit të Vendbanimit") si dhe zbatimin e orientimeve të zhvillimeve në zonat e planifikuara	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Rritja e kapaciteteve të Komunës lidhur me menaxhimin dhe kontrollin e zhvillimeve të planifikuara	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA	2
Të stimulohen dhe të vazhdoen proceset e hartimit të Planeve Rregulluese për të gjitha zonat e parapara me PZHK-ë dhe PZHU	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
SHFRYTËZIMI I TOKËS				
Strategjia 1: Sigurimi i shfrytëzimit të tokës për destinimin e planifikuar				
Zhvillimi, përkufizimi i destinimeve të parapara nga hartat në terren çoftë edhe me anën e piketimit dhe sinjalizimit për destinim të sipërfaqeve	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Zhvillimi i planeve të niveleve më të ultë dhe projekteve ideore e kryesore për destinimet e parapara me hartën e shfrytëzimit të tokës (tokë bujqësore	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

,pyjore, tokë e destinuar për vendbanime ose tokë ndërtimore, zonë arkeologjike, varreza, gjelbërim, rrugë, deponi të mbeturinave ,korridore,industri edhe të gjitha fushat dhe sektorët e nevojshëm).				
Zhvillimi i projekteve për të siguruar cilësi hapësinore të hapësirave publike	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Zhvillimi i mekanizmave të përcjelljes së zbatimit dhe kontrollit për tërë territorin e komunës	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Ngritja e kapaciteteve njerëzore të komunës	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
ZONAT ME DESTINIM TË VEÇANTË Strategjia 1: Sigurimi që zonat me destinim të veçantë në nivelin Komunal(të natyrës ,vendbanimet dhe zonat tjera) të trajtohen në mënyrë adekuate				
Përgatitja e planeve përkatëse për incizimet gjeofizike të terrenit me prioritet në Kamenicë	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	PRIVAT, INSTITUCIONET QENDRORE, KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përkufizimi, piketimi dhe sinjalizimi i zonave arkeologjike(të trajtuara si të interesit të veçantë për Qytetin)	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Komuna do të harton disa projekte zhvillimore për disa zona Kamenices dhe do të filloj punët në rihvillimin e kesaj zone	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Ngritja e kapaciteteve njerëzore të Qytetit	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA	1
RRJETI I VENDBANIMEVE & KONTEKSTI URBAN-RURAL Strategjia 1: Rrjet funksional të vendbanimeve dhe baraspeshë e zhvillimit Urbano-rurale				
Përgatitja e planeve të Kamenicës dhe nënqendrave (Rogaqic, Hogosht dhe Strezoc në funksion të rrjetit të vendbanimeve	I LARTË	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e kushteve, procedim me leje duke respektuar sa më tepër norma specifike urbane dhe angazhimi i organeve kompetente për krijimin e një klime urbanistike sidomos për pjesët të cilat konsiderohen ende të pa prekura me hartimin e planeve rregulluese dhe kushteve tjera(rregulloreve) në vendbanimet ku nuk do të përgatiten planet	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Identifikimi i të gjitha ndërtimeve ilegale	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e kushteve bazës ligjore për trajtim adekuat të ndërtimeve ilegale	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
TRASHËGEMIA NATYRORE				
Strategjia 1: Mbrojtje e trashëgimisë natyrore				
Përgatitja e vendimeve për shpalljen si zona me vlera të veçanta natyrore (Kamenicë)	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Përgatitja e projekteve për mbrojtje, konservim dhe zhvillim të zonave me vlera të veçanta natyrore (Kamenicë)	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Përgatitja e vendimeve për shpalljen si të mbrojtura, të ruhen sensibilizohen, mbrohen dhe konservohen trungjet e vjetra dhe monumente gjeomorfologjike	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA	1
Strategjia 2: Mbrojtje dhe fuqizim i Peizazheve				
Përgatitja e projektit për lumin e Krivarekes,	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA	1
Hartimi i projektit ideor dhe kryesor dhe zbatimi i tij për zonën e tereneve.	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Kufizimi i zhvillimit në zonat me tokë bujqësore cilësore	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Strategjia 2: Përmirësimi i cilësisë së hapësirave të gjelbra				
Rritja e numrit të parqeve dhe hapësirave të gjelbëra në vendet me popullatë të dendur	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i parkut të ri në qytetin e Kamenicës	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Krijimi i hapësirës së gjelbër përgjatë lumit Krivareka dhe mbrojtja nga veprimtaritë ndërtimore	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Biodiversiteti				
Strategjia 1: Zhvillimi i qëndrueshëm i biodiversitetit				
Përgatitja e projekteve për revitalizimin e ekosistemeve pyjore dhe për parandalimin e shkatërrimit të habitateve të shumë llojeve bimë dhe shtazore. Duke e konsideruar të rëndësishme edhe ruajtjen e habitateve të fluturave, shpezëve mishngrënës etj. Shih hartën e biodiversitetit	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Ngritja e kapaciteteve njerëzore të Qytetit	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Menaxhimi i mbeturinave				
Strategjia 1: Vëllim minimal i mbeturinave i prodhuar dhe Ri-përdorim dhe riciklim i mbeturinave.				
Përkufizimi ,piketimi dhe sinjalizimi i zonave të destinuara për deponi transite,varrezat e kafshëve dhe deponi të mbeturinave inteligjente	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve për grumbullimin dhe trajtimi i mbeturinave që janë hudhur në mënyr të pa kontrolluar me prioritet në brigjet e lumejve dhe në hapësira të ngjajëshme	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve për menaxhim dhe kontroll të Qytetit sa i përket mbeturinave	I MESEM	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
FATKEQËSITË NATYRORE DHE TË TJERA				
Strategjia 1: Lëvizje nga kultura e reagimit në atë të amortizimit dhe parandalimit TËRMETET				
Të përgatitet rregullorja për të gjitha ndërtimet në harmoni me shkallën e rrezikut sizmik dhe të ndërtohet me standardet	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
BRESHËRI				
Përgatitja e projekteve për rindërtimin e stacioneve kundër breshëritë në vendet ku ishin edhe më parë	I MESEM	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
RRËSHQITJET E BORËS, ERËRAT E FORTA dhe AKULLI				
Përgatitja e projekteve për ndërmarrjen e masave gjatë kohës së dimrit dhe posaçërisht në zonat kodrinore- malore	I MESEM	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
THATËSIRA				
Përgatitja e projekteve për akumulim të ujërave si penda mbi Shipashnic te eperme dhe një sistemi të përbërë edhe nga një numër pendash të vogla	I LARTË	AFATSHKURTER	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
VËRSHIMET				
Përgatitja e projekteve për hapjen e kanaleve, rregullim prej dheu, pastrim dhe mirëmbajtje, rregullim urban faza 1 dhe 2	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Marrja e masave për eliminimin e lakesave të forta të lumit dhe menaxhimi i brigjeve të lumenjve.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Marrja e masave për mbrojtjen e lumenjve nga hedhja e mbeturinave, që në këtë rast paraqesin pengesa për lëvizjen e lirë të ujit.	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

Marrja e masave për ndalimin e ndërtimit të objekteve të banimit si dhe atyre me karakter ekonomik buzë brigjeve të lumenjve së paku 50 m largësi nga shtrati i lumit .	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
EROZIONET				
Marrja e masave për shpallje të zonave erozive rajonet në të cilat erozioni ka intensitet të madh në ujë rrjedha, tokë, pyje dhe objekte dhe paluajtshme duke u bazuar sipas Ligjit të Ujërave të Kosovës nga komuna.	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Marrja e masave anti-erozive hidroteknike				
Hartimi i projekteve për ndërtim të teracave, gardoneve dhe pendave në shtretërit e përroskave dhe përrenjve .	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për ndërtim të argjinaturave në brigjet e lumenjve	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për mbjelle të fidanëve pyjore përgjat shtretërit e lumenjve	I MESËM	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Marrja e masave anti-erozive bujqësore				
Hartimi i projekteve për mirëmbajtjen e tokave bujqësore	I MESËM	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për sistemin e ujitjes dhe kullimit	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Marrja e masave anti-erozive biologjike				
Marrja e masave për mbrojtje të pyjeve ekzistuese nga prerjet e pa kontrolluara dhe nga zjarri	I ULËT	AFASHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për pyllëzim të viseve të zhveshura dhe atyre të degraduara	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për krijim të brezave të gjelbër në ato rajone ku shkalla e erozionit është e lartë.	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për mbjelljen e drunjtëve që do të mbulonin brezin prej 10 m largësi në brigjet e lumenjve kryesor	I ULËT	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve prioritare anti erozive për erozion shumë të fortë duhet bërë në 11550 ha (shih hartën erozive)	I ULËT	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2

Hartimi i projekteve anti erozive për erozion të mesëm dhe të fortë duhet bërë në 13500 ha (shih hartën erozive)	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Marrja e masave tjera				
Hartimi i projekteve për ndërtimin e brezave mbrojtës në shpatijet e rrëpishme	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për ndërtimin e mureve rrezistuse	I ULËT	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për meliorimin e kullosave	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për ndërtimin dhe meliorimin e pyjeve	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për ndërtimin e formave tjera antierozive.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
ZJARRET				
Marrja e masave për ndalimin e ndërtimit ose futjes së standardeve aty ku është e domosdoshme për objektet dhe pajisjet të cilat shkaktojnë zjarr ose e ndihmojnë zjarrin në pyje dhe hapësira tjera të rrezikuara nga zjarri	I ULËT	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve të tampon zonave në mes të zonave pyjore dhe zonave tjera të ndjeshme nga zjarri dhe një tampon zonë në brezin kufitar për të penguar përçimin eventuale të zjarrit	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve dhe vendosja e sa më shumë Hidrantëve dhe akumulimeve të ujit në sa më shumë pika dhe vendbanime	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për sigurim të qasjes me automjet që përdoren për fikje të zjarrit deri te çdo njësi banimi në Qytetin e Kamenicës	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

**FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE
STRATEGJITË DHE VEPRIMET PËR INFRASTRUKTURËN
SOCIALE (FUSHA TEMATIKE E DEMOGRAFIA DHE ÇËSHTJET SOCIALE)
POPULLSIA, BANIMI DHE VENDBANIM**

POPULLSIA

Strategjia 1: Krijimi i kushteve sa më të favorshme për përmirësimin e indeksit komunal të zhvillimit njerëzor (IKZHNJ) në zhvillimin e mëtejshëm të komunës së Kamenicës

Përgatitja dhe zbatimi i projekteve për zhvillim të koordinuar të shtrirjes	I MESEM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
---	---------	---------------	-------------------------	---

hapësinore sipas numrit të paraparë të popullsisë në të gjitha vendbanimet e parapara				
Hartimi i projekteve për shtimin e ambienteve dhe aktivitete që kanë të bëjnë me një jetë social-kulturore më të pasur	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Projekte të integritit për komunitetet me të ardhura të ulëta dhe komunitetet që jetojnë në zonat informale	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për kompletim të cilësisë së infrastrukturës së sistemit të arsimit në të gjitha nivelet për të krijuar kushte për regjistrim në arsimim primar dhe sekondar, si dhe ngritje të shkallës së shkrim- leximit të të rriturve (mbi 15 vjeç).	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve për kompletim në fushën e zhvillimit ekonomik dhe ulje të varfërisë ashtu që mirëqenia ekonomike, e matur nga të ardhurat për kokë banori të rritet	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve të paraparë me këtë planë për rritjen e sipërfaqeve të gjelbërta në qytet dhe në vendbanimet tjera nëpërmjet ri-trajtimit të hapësirave aktualisht të lira ose të pashfrytëzuara, si edhe krijimit të zonave të gjelbra të reja brenda dhe rreth qytetit dhe vendbanimeve tjera	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Të hartohen projekte për të rritur ndjeshmërinë e banoreve ndaj problemeve socialo kulturore por edhe të mjedisit në funksion të cilësisë së jetës.	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
BANIMI				
Strategjia 2: Ngritja e sasisë dhe cilësisë së banimit				
Hartimi i planeve rregulluese duke respektuar konceptet do të jetë në funksion të sigurimit të vëllimit të mjaftueshëm të banimit dhe për të gjitha shtresat	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi dhe realizimi i projekteve kryesore të infrastrukturës dhe shërbimeve bazuar në hartat e infrastrukturës(ujë,kanalizim,ngrohje, parkingut gjelbërimit) në këtë dokument në fushën e banimit me	I MESËM	NË VAZHDIMËSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

qëllim të përmirësimit të cilësisë së banimit				
Përgatitja e projekteve kryesore të përmbajtjeve publike që ndikojnë në ngritjen e nivelit të banimit.	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve dhe aplikimi i standardeve të hapësirave banuese, dhe mirëmbajtjen e strukturave ekzistuese si dhe mënjanimin e degradimit fizik të strukturave të banimit ekzistuese të ndërtuara pa plan.	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
VENDBANIMET				
Strategji 3: sigurimi që zhvillimi e ardhshme i komunës së Kamenicës do të bëhet në vijë me konceptin e zhvillimit hapësinor policentrik me dy segmente lineare				
Hartimi i planeve rregulluese për qytetin e Kamenicës dhe për vendbanimet si zona të interesit të veçantë për komunën ku hynë vendbanimi i Koretin, Hodonoc, Muçiverc dhe Petroci për nën - qendrat si Rogaqica, Hogoshti, Strezoci në kuadër të së cilës mundë edhe të avancohen nevojat e çdo vendbanimi gravitues si tërësi në atë nën – qendër në krahasim me këto të parapara me këtë planë.	I LARTË	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i planit rregullues për zonën industriale Topanicë – Hodonoc - Domoroc	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Trajtimi me prioritet i vendbanimeve afër qytetit të Kamenicës dhe atyre që gjenden në zonat e boshteve të zhvillimit Karaqev - Rogoqic –Kamenicë, Kranidell- Muçiverc - Rogoqic –Kamenicë, Poliqk-Hogosht-Kopernic-Kamenicë, Strezoc-Kamenicë, Busavat-Kamenicë.	I LARTË	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Stimulimi i ndërtimeve brenda zonave të planifikuara	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Krijimi i një bordi për rrënim të ndërtimeve jashtë kufijve të paraparë	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Strategji 4: Sigurimi që zhvillimi e ardhshme i vendbanimeve do të jetë në harmoni me konceptin e vendbanimeve kompakt				
Për të gjitha vendbanimet që janë kompakte të përgatiten planet rregulluese	I LARTË	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Për të gjitha vendbanimet që nuk përgatiten planet rregulluese, zhvillimi kompakt i vendbanimeve do të jetë detyrë e institucioneve kompetente komunale me anë të projekteve të ndryshme por edhe masave tjera (me	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2

dhënie pëlqimi e leje për ndërtim, me nxitje stimuluese për zhvillime në zonat e zbraztë, me mos ndërtim të infrastrukturës jashtë zonave të definuar për ndërtim përveç për funksionet e përcaktuara me neni 17.3 të Ligjit për Planifikim Hapësinor etj)				
VENDBANIMET JOFORMALE				
Strategji 5: Sigurimi që vendbanimet joformale janë trajtuar bazuar në udhëzuesit për rregullimin e vendbanimeve joformale të hartuar nga DPH dhe MMPH				
, VJF Berivojc, VJF Kamenicë. Edhe më tutje për tu zgjidhur plotësisht ky problem mbetet që të gjithë akterët (Autoritetet politike në nivel qendror edhe komunal)të vazhdojnë punën duke inkurajuar edhe bashkësinë ndërkombëtare dhe serbët,romët me ndikim	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Një aktivitet tjetër i rëndësishëm për zbatimin e planit zhvillimor komunal sipas koncepteve të parapara është që të merren masa dhe zhvillohen politika të tilla që të mos lejohen zona të reja Jo Formale	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
ARSIMI				
Strategjia 1: Zgjerimi i vëllimit,përmbajtjeve si dhe rritja e cilësisë së infrastrukturës të sistemit të arsimit në të gjitha nivelet në harmoni me konceptin e zhvillimit policentrik me dy segmente lineare				
Ngritja e përmbajtjeve për edukimin parashkollor në kuadër të shkollave ose veçmas duhet paraparë në të gjitha vendbanimet	I MESËM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për çerdhe, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për çerdhe	I MESËM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për shkolla fillore, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për shkollat fillore Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirave të parapara me këtë planë për shkolla të mesme, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

“Hapësirat shkollore dhe Sportive				
Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për shkollat të mesme	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi dhe ruajtja e hapësirës së parapar me këtë planë për shkollë të mesme profesionale, specifikuar në kornizën e zhvillimit hapësinor si dhe hartën “Hapësirat shkollore dhe Sportive”	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Përgatitja e projekteve ideore dhe kryesore për shkolla të mesme profesionale	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Themelimi i shkollës së mesme profesionale drejtimi i Bujqësisë si dhe fakulteti i Bujqësisë në qytet	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Zbatimi i projekteve për shkolla të mesme profesionale	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Gjatë hartimit të projekteve të reja shkollore për ndërtim duhet parashihet infrastrukturë përcjellëse, ndërtimi edhe i objekteve sportive me qëllim të përmirësimit të kushteve për punë dhe mësim.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Kyçja në infrastrukturën e ujësjellësit dhe kanalizimit në të gjitha objektet shkollore të cilat nuk janë të kyçura.	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Fillimi i zbatimit të programit qeveritar për krijimin e kabineteve të informatikës dhe pajisja e tyre me kompjuter	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Përfshirja e barabartë në arsim, krijimi i kushteve të favorshme për integrim të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe organizimi i formave të ndryshme për edukim të prindërve.	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i kushteve nëpër shkolla për qëndrim ditor (krijimi i kuzhinave nëpër shkolla) Strategjia lokale për arsim(përgatitja e profileve konform kërkesave të tregut në komunën e Kamenicës,në Kosovë dhe më Gjerë	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Bashkëpunimi i komunës së Kamenicës me komunat tjera në shkëmbimin e provojave dhe kuadrove për ngritje të cilësisë së arsimit	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
SHËNDETËSIA				
Strategjia 1: Ofrimi i përmbajtjeve shëndetësore në vendbanime në përputhshmëri me				

funksionin e tyre si dhe hierarkinë				
Hartimi i projektit Ideor për Spitalit në qytetin e Kamenicë,	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projektit kryesore për Spitalit në qytetin e Kamenicë,	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit Ideor për Spitalin e mushkërive (Pllanik)	I ULËT	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit kryesore për Spitalin e mushkërive (Pllanik)	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
KULTURA				
Strategjia 1: Ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për ruajtje, konservim dhe përdorim në vazhdimësi të qëndrueshme të trashëgimisë kulturore				
Parandalimin e dukurive aktuale që cenojnë trashëgiminë kulturore me masa teknike,profesionale dhe legale (të prezantuar në hartën “Trashëgimia Kulturore”)	I ULËT	AFATSHKURTER	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Shenjëzimi i zonave,objekteve dhe vlerave të trashëgimisë nga hartat në hapësirë në tërë territorin e qytetit	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Incizimet gjeo-fizike dhe hartimi i projekteve ideore për zonat arkelogjiike Lokaliteti Qyteza: Kamenicë (Kulina),	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve kryesore dhe fillimi i zbatimit në funksion të shpëtimit, rehabilitimit dhe përdorimit të vlerave kulturore historike dhe me dobi kulturore, shoqërore, ekonomike, shkencore, edukative, ekologjike dhe të turizmit kulturor;	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projekteve për mbrojtje dhe zhvillim të Trashëgimisë kulturore , shpirtërore Kamenicë (turizëm kulturor dhe rekreativ). duke përfshirë format e shprehjes kulturore të traditave ose të zakoneve popullore, të gjuhës, festave, riteve, valles, muzikës, këngës dhe shprehjes artistike	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2

Mbrojtja dhe përgatitja e projektit të ri-zhvillimit të Kulines (kamenicë) me zonën mbrojtëse.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Kampanjë informuese dhe marketingu në funksion të përmirësimit të cilësisë së shërbimeve komunale në funksion të trashëgimisë dhe të imazhit të vendit me përfitime shumë dimensionale;	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Ndërtimi dhe mbrojtja e kompleksit të varrezave në Kamenicë				
Futja në listën e Vlerave dhe marrja nën përkujdesjen institucionale e përmendoreve të dëshmorëve të luftës së UÇK-së si dhe Memorialit	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i një mekanizmi komunal për kontroll të zhvillimeve për të gjitha vlerat e trashëgimisë	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Duhet përgatitet projekti për rivitalizimin e Shtëpis së Kulturës “Isa Kastrati” si dhe shtatorja në kuadër të shtëpis së kulturës në Kamenic dhe e njëjta të jetë në funksion vetëm të jetës kulturore .	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Krijimi i hapësirave dhe kushteve për biblioteka në lokalitetet e parapara me Korrnizë	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Krijimi i kushteve për funksionimin e ansambleve dhe shoqërive Kulturo artistike dhe themelimin e të rejave	I ULËT	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Krijimi i kushteve per Organizmin vjetor të panairit të librit në Kamenicë, Hapja e një shkolle për ciklin e ulët të muzikës, Formimi i korit të qytetit, Krijimi i klubit të artistëve për pikturë si dhe Ri aktivizimi i kinemasë së qytetit	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA, dhe INVESTITORËT	3
Të Përgatitet projekti ideore,Kryesor dhe të filloj zbatimi për muzeun në	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET	1

qytetin e Kamenices			QENDRORE dhe INVESTITORËT	
Të Përgatitet projekti ideore, Kryesor dhe të filloj zbatimin për Teatërin e hapur (veror) në Kamenicë, Galeria e Arteve në Kamenicë, Teatër në Kamenicë.	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
ADMINISTRATA DHE INSTITUCIONET PUBLIKE Strategjia 1: Ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për Administratë dhe institucione publike transparente dhe efikase				
Hartimi i projektit kryesor për hapësira dhe objekte të shërbimeve publike (Higjenes dhe ujsjellesit)	I MESËM	AFATMESËM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit kryesor për hapësira dhe objekte të shërbimeve publike (Hendikos, OJQ të ndryshme)	I MESËM	AFATMESËM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
SPORTI DHE REKREIMI Strategjia 1: OFRIMI I PËRMBAJTJEVE SPORTIVE DHE REKREATIVE NË VENDBANIME NË PËRPUTHSHMËRI ME FUNKSIONIN E TYRE SI DHE HIERARKINË				
Rregullimi i stadiumit për futboll të madh në, Qytet. Përkrahja e sektorit privat në zhvillimin e aktiviteteve dhe plotësimi me përmbajtje dhe standarde në fushat ekzistuese.	I MESËM	AFATMESËM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit kryesor dhe vazhdimi i zbatimit për Ndertimin e Sallave sportive në shkollat fillore dhe të mesme në qytet	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit kryesor dhe vazhdimi i zbatimit për Ndertimin e poligonit për shenjëtari në Kamenicë.	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	2
Hartimi i projektit kryesor dhe vazhdimi i zbatimit për Ndertimin e Poligoneve për ecje dhe rekreacion në Kamenicë.	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit kryesor dhe vazhdimi i zbatimit për Ndertimin e	I MESËM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE	2

Poligonev për Atletikë në Kamenicë.			dhe INVESTITORËT	
Hartimi i projektit kryesor dhe Përkrahja e sektorit privat në zhvillimin e aktiviteteve dhe plotësimi me përmbajtje dhe standarde në fushat ekzistuese të futbollit të Vogël Kamenicë .	I MESEM	AFATGJATË	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit kryesor dhe vazhdimi i zbatimit për stadionin e qytetit në futboll të madh ne Kamenic	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA, INSTITUCIONET QENDRORE dhe INVESTITORËT	1
RINIA				
Strategjia 1: OFRIMI I PËRMBAJTJEVE PËR JETË RINORE				
Zbatimi i projekteve të lartpërmendura në sport dhe kulturë	I LARTË	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i kushteve për aktivizim të sa ma shumë organizatave rinore dhe ngritja e bashkëpunimit me institucionet komunale.	I ULËT	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve dhe zbatimi i tyre për ndërtimin e qendrave rinore në qytetin e Kamenicës.	I MESEM	AFATMESEM	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i kushteve për angazhim në grupe të recitatorëve, dramatike, muzikës në të gjitha shkollat fillore dhe të mesme	I ULËT	AFATGJAT	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Hartimi i projektit dhe zbatimi i tij për ndërtimin e një qendre për aftësim profesional të të rinjve	I MESEM	AFATSHKURTËR	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Krijimi i hapësirave për sport dhe rekreacion në çdo vendbanim të cilat do të shfrytëzohen edhe për aktivitete rinore si dhe përkrahja në themelimin e klubeve rinore (hapësirat mund të shfrytëzohen edhe në kuadër të shkollave fillore).	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
QENDRAT LOKALE TË KOMUNITETIT				
Strategjia 1: SIGURIMI I QENDRAVE TË KOMUNITETIT NË KAUDËR TË QENDRAVE LOKALE				
Themelimi i qendrave të komunitetit në të gjitha qendrat lokale ku ato mungojnë dhe vendosja e tyre në hapësira të institucioneve publike si në shkolla dhe të ngajësme për aktivitete kulturore dhe të tjera	I MESEM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	3
Përmirësimi i qendrës së komunitetit në zonën urbane të Kamenices me një	I ULËT	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe	3

zyre dhe hapësira në shtëpinë e kulturës dhe themelimi i tjerave nëpër shkollat në zonat e komunitetit			INVESTITORËT	
PAPUNËSIA DHE VARFËRIA				
Strategjia 1: MINIMIZIM TË SHKALLËS SË PAPUNËSISË DHE VARFËRISË				
Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Organizimin e trajnimeve profesionale sipas kërkesave të tregut	I ULËT	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Sigurimin e punës sezonale	I ULËT	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
Hartimi i projekteve dhe krijimi i kushteve për Përkrahje	I ULËT	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1
QASJA E PËRSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUARA NË INFRASTRUKTURË DHE FORMAT TJERA				
Strategjia 1: Ofrimi i kushteve dhe përmbajtjeve për kategoritë e këtyre personave				
Me aprovimin e këtij plani do të përgatiten projekte për gjitha objektet shkollore, komunale, shëndetësore, infrastrukturë rrugore dhe parkingje për këto kategori dhe objekte tjera publike të rregullohen qasjet e këtyre kategorive të personave	I MESËM	NË VAZHDIMSI	KOMUNA dhe INVESTITORËT	1

8 DISPOZITAT PËR ZBATIM

Plani Zhvillimor Urban i Kamenicës është një dokument bazë që parasheh rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e dëshiruar hapësinor për të ardhmen. Bazuar në gjendjen ekzistuese dhe Vizionin për të ardhmën e Komunës si dhe qëllimet që duhet të arrihen. Gjithashtu është propozuar korniza e zhvillimit komunal sipas të cilës do të realizohet një Koncept i zhvillimit policentrik me **Tri segmente lineare** nënqendra Komunale dhe zhvillime kompakte në nivel vendbanimi. Korniza e zhvillimit hapësinor është punuar duke pasur për determinues fushat tematike dhe për të njejtat janë bërë parashikimet e zhvillimeve hapësinore, Strategjia për zbatim paraqet aktivitetet për zbatim të kornizës së zhvillimit hapësinor gjegjësisht aktivitetet për kalimin nga gjendja ekzistuese në atë të planifikuar. Plani është real dhe besojmë të jetë i zbatueshëm. Zbatimi konkret i këtij plani është prezantuar në këtë pjesë, ku përshkruhen dispozitat për zbatim, përmes të cilave përshkruhet aspekti legal dhe i masave për zbatimin. Kjo pjesë përfshin elementet e zbatimit me karakter obligativ dhe është e përkufizuar me elemente esenciale të ndërlidhura me nivelin komunal. Ka të bëjë me dispozitat dhe elementet të cilat drejtojnë zbatimin e planit. Kjo përmban:

8.1 UDHËZIME MBI ÇËSHTJET E INTERPRETIMIT TË PLANIT ZHVILLIMOR URBAN GJATË HARTIMIT TË PLANEVE RREGULLUESE DHE PLANEVE TJERA

Plani Zhvillimor Komunal interpretohet si dokumenti i Komunës së Kamenicës

Plani Zhvillimor Komunal mundë të interpretohet si një dokument i cili që parasheh rregullimin, shfrytëzimin dhe zhvillimin e dëshiruar hapësinor për të ardhmen.

Koncept i Zhvillimit Hapësinorë (policentrik me tri segmente lineare) mundë të interpretohet si koncept i cili parasheh zhvillimin hapësinor të disa nën qendrave siç janë përpos Kamenicës, Rogoqica, Hogoshti dhe Strezoci

PZHK është i bazuar në **Draft Planin Hapësinor të Kosovës** dhe në rast të kontestit për ndonjë zhvillim eventual interpretimi përfundimtar është zhvillim i cili gjendet në Draft Planin Hapësinor të Kosovës i cili duhet të respektohet në tërësi.

PZHU e Kamenicës bazohet në **Planin Zhvillimor Komunal** dhe në rast të kontestit për ndonjë zhvillim eventual interpretimi përfundimtar është zhvillim i cili gjendet në **Planin Zhvillimor Komunal** i cili duhet të respektohet në tërësi.

PRRU të Kamenicës bazohet në **Planin Zhvillimor Urban të Kamenicës** dhe në rast të kontestit për ndonjë zhvillim eventual interpretimi përfundimtar është zhvillim i cili gjendet në **Planin Zhvillimor Urban të Kamenicës** i cili duhet të respektohet në tërësi

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonë e ngrirë”** e cila duhet interpretohet si një zonë cila ka zhvillime momentale qoftë objekte banimi ose objekte tjera e në të cilën në të ardhmen nuk do të lejohet as një ndërtim në kuptimin e objekteve të banimit me karakter ekonomik ose karakter tjetër. Në zonë mundë të jetë e planifikuar ndonjë infrastrukturë për interesa komunale por që nuk do të jetë në funksion të zonës. Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonë për Zgjerim”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën në të ardhmen mundë të shtrihet vendbanimi, këto zona janë me bonitet të ultë të tokës, në pronësi publike dhe private, këto zona do të zhvillohen me projekte kryesore ku definohet edhe mënyra e fitimit të drejtës në ndërtim dhe kushteve të ndërtimit. Në zonë do të planifikohet infrastruktura gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta nëse zona gjendet në vendbanimet për të cilat janë parapa përgatitja e

planeve rregulluese në të kundërtën jepen kushtet hapësinore nga kuvendi komunal bazuar në **Planin Zhvillimor Urban**.

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonë me zhvillim të koordinuar”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën në të ardhmen mundë të shtrihet vendbanimi, por për momentin kemi ngrirje të ndërtimit, këto zona janë me bonitet të ultë të tokës dhe në të ardhmen mundë të ketë aktivitete të koordinuara komunë - komunitet dhe zona të planifikohet se si do të shtrihet, këto zona janë në pronësi publike dhe private, këto zona do të zhvillohen me projekte kryesore ku definohet edhe mënyra e fitimit të drejtës në ndërtim dhe kushteve të ndërtimit. Në zonë do të planifikohet infrastruktura gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta nëse zona gjendet në vendbanimet për të cilat janë parapa përgatitja e planeve rregulluese në të kundërtën jepen kushtet hapësinore nga kuvendi komunal bazuar në **Planin Zhvillimor Urban**.

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zemra e gjelbër”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën do të zhvillohet bujqësia me produkte ekologjike. Kjo do të jetë pjesë integrale e vendbanimeve dhe do ta plotësoj konceptin e zhvillimit kompakt të vendbanimit (vendbanim do të zhvillohet brenda kufijve ndërtimor në mënyrë kompakte). Në zonë do të planifikohet infrastruktura gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta nëse zona gjendet në vendbanimet për të cilat janë parapa përgatitja e planeve rregulluese por vetëm në funksion të zhvillimit të bujqësisë në të kundërtën infrastruktura për zhvillim të bujqësisë planifikohet nga Komuna bazuar në **Planin Zhvillimor Urban**.

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonë industriale”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën në të ardhmen mundë të zhvillohet industria, kjo zona do të zhvillohet në bazë të planit rregullues të hartuar nga Komuna e Kamenicës dhe Ranillugut në bashkëpunim edhe me Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonë e Interesit të veçantë”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën komuna ka shumë interesa ta mbrojë, shfrytëzoj dhe zhvilloj dhe për këto vendbanime do të përgatiten planet rregulluese të hartuar nga Komuna e Kamenicës, këto zona konsiderohen si zona të interesit të veçantë për komunën e Kamenicës.

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Zonat për zhvillim të industrisë”** e cila duhet interpretohet si një zonë në të cilën ka resurse natyrore dhe në të ardhmen mundë të zhvillohet industria nxjerrës dhe përpunuese.

Gjatë hartimit të planeve të niveleve më të ulëta mundë të hasët në termin **“Vendbanimet jo Formale”** të cilat duhet të interpretohen si vendbanime njerëzore të cilat nuk u mundësojnë banorëve të gëzojnë të drejtat e tyre për një standard të përshtatshëm të jetesës, në veçanti banim të përshtatshëm. Si të tilla, vendbanimet joformale mund të kenë karakteristikat si në vijim: zotërim joformal i pronësisë, qasje joadekuate ose privim në shërbime elementare dhe si të tilla duhet interpretohen gjatë hartimit të planeve rregulluese si **Kamenica 1. Kamenica 2. Kamenica 3.**

8.2 KUSHTE TË PËRCAKTUARA NGA QEVERIA LOKALE MBI ÇËSHTJE TË RËNDËSISHME PËR ZHVILLIMIN DHE SHFRYTËZIMIN E TOKËS NË ZONËN URBANE, QË PËRFSHINË

❖ SHFRYTËZIMIN E TOKËS I NDARË NË KËTO KATEGORI:

- I. TOKA NDËRTIMORE
- II. SIPËRFAQET SPECIFIKE
- III. SIPËRFAQET E GJELBËRA
- IV. SIPËRFAQET E TRANSPORTIT

I. TOKA NDËRTIMORE

Toka ndërtimore përbëhet nga:

1. Banimi i përzier (zonat ekzistuese ku shumica e sipërfaqeve është e zhvilluar (ndërtuar), zona jug - lindore dhe veri – perëndimore e Qytetit)
- 1a. Banim i përzier (zonat ekzistuese ku shumica e sipërfaqeve nuk është e zhvilluar (ndërtuar) dhe zonat për zgjerim në të ardhmen (zona jug- perëndimore dhe veri – lindore e qytetit).
2. Zona qendrore
3. Hapësira e përmbajtjeve publike

1. Banimi i përzier, janë zona të dedikuara për:

- a) Objektet e banimit
- b) Objektet përcjellëse për nevojat e banorëve siç janë: garazhet, shtëpizat e kopshtit, lulishtet dhe të ngjashme.
- c) Funksione tregtare-ndërmarrje duke përfshirë edhe ndërmarrjet bujqësore, të cilat nuk shkaktojnë ndotje të ajrit dhe zhurmë, ose pengesa tjera, si dhe ato që nuk paraqesin rrezik eksplodimi apo rrezatimi. Mund të lejohen restorante dhe hotele deri 40 shtretër, nëse nuk influencojnë karakterin e zonës. Bizneset dhe ndërmarrjet e vendosura në zonat e banimit të përzier duhet të korrespondojnë me strukturën e banimit dhe nuk duhet të ndikojnë në kualitetin e jetës, mjedisin si dhe karakterin dhe identitetin e zonës banimore.
- d) Funksione të cilat janë të rëndësishme për nevojat e banorëve si objektet e arsimit, shërbime kulturore e sociale, të administratës publike si dhe shërbime të tjera.

1.a Banim i përzier—zonat për zgjerim në të ardhmen

Për të garantuar zhvillimin e qëndrueshëm, zona të posaçme të tokës ndërtimore janë definuar si “zona për zgjerim në të ardhmen”. Këto zona janë në harmoni me konceptin e përgjithshëm të PZHU-së por realizimi i tyre kufizohet me parakushte. Ndërtimi në këto zona nuk do të lejohet derisa parakushtet e definuar të jenë realizuar. Për lejin e zonave për zgjerim në të ardhmen, duhet përgatitet Plani rregullues të vërtetohen kërkesat— nevojat aktuale në zonën e banimit të përzier si dhe duhet të realizohet infrastruktura adekuate për këto zona dhe ndërtimet e zhvillimet të bëhen pas kompletimit me Infrastruktur.

2. Zona qendrore— është zona e dedikuar për:

- a) Ndërtesat e përcaktuara për banim të përzier
- b) Funksionet publike sipas paragrafit 3 (hapësira e përmbajtjeve publike)
- c) Turizmi dhe funksionet e akomodimit si hotele, restorante dhe kafene
- a) Tregti dhe shitje me pakicë si ndërmarrje, qendra tregtare dhe zejtare, shitore dhe ndërtesa të ngjashme që janë nevoja të arsyeshme të qytetarëve dhe komunës.

3. Hapësirat e përmbajtjeve publike— janë zona të dedikuara për:

- d) Funksionet arsimore si; institucionet parashkollore, shkolla fillore, shkolla e mesme dhe shkollat profesionale.
- e) Funksionet e shëndetësisë dhe të mbrojtjes sociale – qendrat e mjekësisë familjare, qendrat kryesore familjare, barnatoret, qendrat për punë sociale
- f) Funksionet kulturore – qendra kryesore kulturore, qendrat e komunitetit
- g) Funksionet administrative—të nevojshme për Kuvendin Komunal të Kamenicës si dhe shërbime tjera administrative të nivelit të pushtetit lokal
- h) Funksionet tjera publike – stacioni i autobusëve, stacioni i zjarrfikësve, posta, banka, policia etj.

II. SIPËRFAQET SPECIFIKE

Rrugët për qasje brenda këtyre funksioneve mund të jenë pjesë e sipërfaqeve specifike nëse i përgjigjen karakterit të përgjithshëm të zonës. Sipërfaqet specifike përbëhen nga **Zonat të cilat kërkojnë kushte të caktuara të lokacionit për shkak të natyrës së funksionimit të tyre.**

Për zonën urbane të Kamenicës kjo aplikohet për:

- Ngrohtoren (zona e propozuar për prodhimin e energjisë nga biomasa)

- Trafostacionin
- Varrezat
- Tregu i gjelbër
- Pompat e benzinës

III. SIPËRFAQJET E GJELBRA

Sipërfaqet e gjelbra janë sipërfaqet për:

1. Sport dhe rekreacion;
2. Park;
3. Shirit dhe korridor gjelbërimi;
4. Bujqësi;
5. Lum;

Sipërfaqet e gjelbra janë të gjitha zonat dhe ngastrat në qytet të cilat nuk janë të definuar si tokë ndërtimore, sipërfaqe specifike apo sipërfaqe e transportit.

1. Parqet—sipërfaqet e dedikuara për parqe dhe kopshte publike duke përfshi edhe sipërfaqet për pushim;
2. Brezat dhe korridoret e gjelbërimit— janë sipërfaqe në mes të hapësirave me destinime të ndryshme dhe mbrojtëse ndaj ndotjes së ajrit dhe zhurmës. Këtu bëjnë pjesë edhe korridoret e gjelbërimit përgjatë rrugëve;
3. Tokat bujqësore— zonat të cilat shfrytëzohen për prodhimin e produkteve bujqësore, perimet, pemët apo ruajtjen e kafshëve shtëpiake;
4. Sporti dhe rekreacioni – sipërfaqet e dedikuara për sport në zonat e gjelbra duke përfshirë, terrenet e sportit, objektet e hapura dhe të mbyllura, basenet e hapura dhe sipërfaqet e nevojshme të parkimit.;
5. Sipërfaqet ujore— janë të gjitha ujërat sipërfaqësor si lumenjtë, liqenet, pellgjet dhe të ngjashme dhe ato nëntokësore;

IV SIPËRFAQET E TRANSPORTIT

Sipërfaqet e transportit përbëhen prej korridorit të transportit ku hyjnë:

1. **Rrugët**—janë sipërfaqe të dedikuara për qarkullim të automjeteve
2. **Shtigjet për këmbësorë dhe çiklistë**—janë sipërfaqe që përfshihen në korridorin e rrugëve publike të dedikuara për qarkullim të këmbësorëve dhe çiklistëve.
3. **Parkimi publik**— janë sipërfaqe të rezervuara për trafikun në qetësi (nga sektori publik dhe privat).

8.2.1 KUSHTET PËR PËRCAKTIMIN DHE PËRKUFIZIMIN E SIPËRFAQEVE PUBLIKE SI DHE ATYRE ME DESTINIME TJERA

- Komuna do të sigurojë hapësirën për infrastrukturën në interes të qytetit.
- Një politikë e mençur dhe largpamëse për tokën duhet të udhëhiqet nga komuna
- Komuna duhet të evitojë vendosjen e funksioneve që mund të shkaktojnë pengesa në procesin mësimor;
- Komuna duhet të alokojë tokë për çerdhet dhe shkollat e reja dhe të përmirësojë kushtet e atyre ekzistuese;

Zonat e alokuara për ndërtim duhet ti përmbushin ndjekin disa kritere:

1. Institucionet parashkollore – çerdhja dhe kopshti

- Distanca e qasjes 400m për dendësi 80-100ba/ha dhe 600m për dendësi 40-60ba/ha.
- Sipërfaqja e lokacionit të jetë 0.25-0.3 ha (25m² /fëmijë)
- Sipërfaqja e ndërtuar 4.5-6.5 m²/fëmijë (numri max i fëmijëve në një ndërtesë duhet të jetë 120);

2. Shkolla fillore

- Distanca shtepi –shkollë duhet të jetë 500-800m (ecje – biçikletë) bazuar në dendësinë banimore të lartë;
- Sipërfaqja e lokacionit të jetë 1-2 ha;
- Sipërfaqja e ndërtuar b 3,0 m² /nxënës (numri i nxënësve të jetë prej 500-600/ 26-30 nxënës në një klasë);

3. Shkolla e mesme

- Qasja shtëpi – shkollë duhet të jetë në distancë 1000-1500m (ecje-biçikletë) bazuar në dendësinë banimore të qytetit;
- Sipërfaqja e lokacionit të jetë 4-5 ha;
- Sipërfaqja e ndërtuar 1.5 m²/nxënës (hapësirat e mësimit 60m²) numri i nxënësve në shkollë të jetë prej 500-600;
- Komuna duhet të alokojë tokë ndërtimore prej së paku 5 ha të pajisur me infrastrukturë për shkollën e re të mesme profesionale dhe përgatitje superiore në fushën e bujqësisë.
- Komuna mund të alokojë hapësirë të përbashkët ndërtimi për aktivitetet publike si: arsimi, kultura, sporti, shërbimet sociale, qendra e komunitetit etj;

4. Qendra e mjekësisë familjare

- Komuna duhet të alokojë hapësirë për shërbimet shtesë në qendrën kryesore ekzistuese të mjekësisë familjare për të rritur numrin e shërbimeve deri te shërbimet spitalore;
- Komuna duhet të alokojë tokë për qendrën e re të mjekësisë familjare të propozuar me PZHU për plotësimin e nevojave të qytetarëve të Kamenicës;

Kriteret e përcaktuara nga Ministria e Shëndetësisë janë:

- Qendra e mjekësisë familjare / 10.000 ba;
- Qendra kryesore e mjekësisë familjare/ 100.000 ba;
- 1 mjek +2 ndihmës medicinal / 2000 ba;
- Afërsia e qendrës mjekësore duhet të jetë prej 500-2500m;
- Sipërfaqja e nevojshme për lokacion nga 2-4 ha;

5. Qendra kulturore

- Komuna duhet të fuqizojë aktivitetet kulturore duke e rivitalizuar qendrën ekzistuese kulturore dhe siguruar hapësira për funksione të tjera plotësuese dhe për një shfrytëzim më të mirë;
- Duke ndjekur standardet europiane komuna duhet të sigurojë 0.5m²/ba – hapësirë kulturore;
- Komuna duhet të sigurojë për lagje hapësirë për 100-150 vetë për aktivitete kulturore dhe aktivitete të tjera publike – qendër e komunitetit. Kjo qendër mund të akomodojë edhe disa shërbime administrative komunale;

8.2.2 KUSHTET PËR RREGULLIMIN E HAPËSIRËS PËR OBJEKTET ME RËNDËSI PËR KOSOVËN DHE KOMUNËN

Ndërtimi do të jetë i lejuar vetëm në zonat e destinuara për ndërtim të përcaktuara me PZHË; Zhvillimi në qytetin e Kamenicës duhet të rregullohen me Plane Rregulluese Urbane.

Infrastruktura publike do të ofrohet vetëm në zonat e destinuara për ndërtim. Në zonat ku Planet Rregulluese Urbane nuk janë të miratuara, duhet zbatuar hulumtimin për kërkesat, mundësitë dhe ofrimin e infrastrukturës duke u bazuar në kushtet hapësinore të planeve të niveleve më të larta;

Ndërtimi në tokën bujqësore do të jetë i lejuar vetëm në tokën e kualitetit të ulët (e klasifikuar si klasa V-VIII), djerrina, dhe vetëm në raste të veçanta – për zhvillimit që përkrahin veprimtaritë bujqësore; Zhvillimet në hapësirën e lirë (peizazhin natyror) duhet bazuar në rregullat mjedisore për mbrojtjen e natyrës dhe peizazhit. Në mungesë të planit rregullues urban, komuna duhet të nxjerrë udhëzimet përkatëse të karakterit obligativ;

Në zonat ku zhvillimi është i lejuar, kushtet e lokacionin duhet të përcaktojnë me sa vijon:

- (a) Formën dhe madhësinë e zonës së zhvillimit;
- (b) Mënyrën e shfrytëzimit apo përdorimit,
- (c) Rregullat e ndërtimit,
- (d) Rregullat për kyçjen në rrjetin e infrastrukturës;
- (e) Masat për mbrojtjen mjedisore dhe mbrojtjen e tërësive të trashëgimisë kulturore.

8.2.3 NDËRTESAT ME RËNDËSI PËR KOSOVËN DHE KOMUNËN NË QYTETIN E

KAMENICËS

Komuna do të vendosë nën kontroll në të gjitha zhvillimet përreth (përgjatë) korridorit të hekurudhës së paraparë Ferizaj, Viti, Gjilan, Kamenicë Koridoret VIII dhe X sidomos pika e ndaljes në komunën e Kamenicës.

Për të kufizuar ndikimin mjedisor – zhvillimin e pakontrolluar të gazrave të liruara dhe zhurmën, komuna duhet të zhvillojë një zonë mbrojtëse – brez të gjelbër përgjatë pjesëve të korridorit të Hekurudhës dhe Autoudhës në pjesët ku ky korridor kalon në afërsi të vendbanimeve. Distanca minimale dhe tipi i ndërtimeve janë të përcaktuara me Ligj për Rrugët Nr.2003/11, Neni 26.

Komuna do të vejë nën kontroll të gjitha zhvillimet në zonën e pendave në lumejt (Desivojcës, Gjyrisheci, Kremenatës

8.2.4 ZONAT NDËRTIMORE PËR ZHVILLIMIN E QYTETIT

- Zonat e ndërtimit janë të përcaktuara me Planin Zhvillimor Urban të Kamenicës.

Ndërtimi është i lejuar vetëm në zonat e përcaktuara për zhvillimin e vendbanimeve (tokën ndërtimore).

- Kufijtë e tokës ndërtimore të rinjë të planifikuar në pjesën grafike të PZHU paraqesin kufijtë absolut për zhvillimin e vendbanimeve.
- Pasi që zhvillimi në masë të madhe duhet të zë vend në vendbanimet ekzistuese, vetëm zhvillimi dhe ndërtimi plotësues duhet lejuar.
- Dendësimi i ndërtimit dhe metodat e ndërtimit për shfrytëzim më racional të tokës do të aplikohen më shpesh.
- Definicioni përkatës i veçorive dhe karakterit të ndërtesave në zonat kufizuese me peizazh të ndjeshëm ndaj ndikimit duhet përcaktuar me planet rregulluese urbane. Planet rregulluese urbane si instrument i planifikimit duhet përdorë po ashtu për të arritur përshtatshmërinë e asambleve ndërtimore me rrethinën.
- Infrastruktura dhe shërbimet duhet të ofrohen në zonat e reja për ndërtim (rryma, sistemi i kanalizimit, ai i ujit). Zhvillimi i infrastrukturës duhet ofruar gradualisht bazuar në kërkesat dhe në përputhje me mundësitë financiare të komunës. Alternativat tjera sikur partneriteti publik-privat ose skemat private të financimit duhet dakorduar me komunën. Pronari i ndërtesës duhet të paguaj taksat për infrastrukturë ndërsa mënyra e shpërndarjes duhet të elaborohet.
- Në zonat e shpallura si zona të ngrira nuk do të lejohet as një lloj ndërtimi për banim, tregti, industri as infrastrukturë që do të shërbente asaj zone, pos infrastrukturës së paraparë me PZHU.
- Në zonat e parapara për zgjerim të vendbanimeve do të bëhen projektet konkrete dhe përcaktohen kushte për ofrim në shërbim të qytetarëve.
- Në zonat e trajtuara si zemrat e gjelbërta në kuadër të vendbanimeve mundë të zhvillohen vetë veprimtari bujqësore (produktet pastra pa pesticide).

5.1.1 c STRUKTURAT E NDËRTUARA JASHTË TOKËS NDËRTIMORE

- Për zonat e përcaktuara në Planin Zhvillimor Urban si të lira nga cilido lloj i zhvillimit dhe të mbrojtura nga ndërtimi duhet garantuar.
- a) Mbrojtjen e zonave për zhvillimin e vazhdueshëm të bujqësisë dhe pylltarisë.
- b) Zonat me vlera të veçanta ekologjike.
- c) Mbrojtjen e peizazhit natyror dhe lokacioneve të trashëgimisë, dhe po ashtu zonat e lidhura natyrore për rekreacion. (duke mos kundërshtuar zhvillimin e qytetit).
 - Jashtë zonës ndërtimore do të lejohet vetëm këto ndërtesa: (Ligji L-03/L-106 për Ndryshimin e Ligjit për Planifikim Hapësinor Neni 16).
- a) Ndërtesat publike për mbrojtje ose mbrojtje civile;
- b) Ndërtesa për mbrojtje nga zjarri dhe materialet të dëmshme – eksploziv etj;
- c) Ndërtesat për menaxhimin e resurseve ujore;
- d) Infrastruktura;
- e) Ndërtesa për hulumtimin dhe shfrytëzimin e materialit mineral të eksploatuar;
- f) Rekreacion dhe turizëm rural.
 - Komuna nuk do të jetë përgjegjëse për ofrimin e infrastrukturës jashtë vendbanimeve. Bazuar në shfrytëzimin e përcaktuar të tokës, ofrimi i infrastrukturës për zhvillimin e ri do të jetë përgjegjësi e pronarëve ose ndërmarrësve.

8.2.5 KUSHTET PËR VENDOSJEN E OBJEKTVE TË VEPRIMTARIVE EKONOMIKE;

Komuna ka alokuar tokë të mjaftueshme që të përkrahë zhvillimin e biznesit i cili është i bazuar në shfrytëzimin e fuqisë punëtore vendore me kushtë nëse vendoset në hapsirat dhe zonat e parapara për këtë destinim.

Komuna mund të lejoj edhe ndërrimin e përkohshëm i destinimit të tokës bujqësore për zhvillim ekonomik: shfrytëzim i mineraleve sipërfaqësore, depozitë e mbeturinave, mbeturinat e industrisë së drurit, shfrytëzim të rërës, zhavorrit dhe gurëve me kusht që pas përfundimit të shfrytëzimit apo përfundimit të afatit të përcaktuar për ndërrim të përkohshëm të destinimit, tokën ta kthej në gjendjen e mëparshme (Krahas kërkesës për dhënien e lejes për ndërtim për shfrytëzim të përkohshëm të tokës bujqësore për destinime të tjera si dhe për ndërtimin e përkohshëm nga e cila vjen deri te dëmtimi përreth i tokës bujqësore, shfrytëzuesi është i detyruar ta paraqet projektin për rikultivim i cili bëhet në pajtim me dokumentacionin teknik për ndërtim, përkatësisht investitori është i obliguar që para fillimit të kryerjes së punëve në tokën bujqësore, të largoj dhe të ruajë shtresën potencialisht të plleshme të tokës për nevoja të rikultivimit të tokës).

Komuna do të përkrahë themelimin e Inkubatorit të biznesit për ofrimin e hapësirës për zhvillim ekonomik të bizneseve të reja me kushtë të shfrytëzimit nga bizneset fillestare.

Komuna do të ofrojë tokë për shkollën profesionale të bujqësisë dhe qendrën informative për bujqësi me infrastrukturën e nevojshme për të. Lokacioni duhet të plotësoj të gjitha kushtet me sa i përket madhësisë së ngastrës, zonës mbrojtëse, orientimin, qasjen në sistemin e transportit publik. Në zonat e përcaktuara për biznes dhe industri do të lejohet vetëm ndërtimi i përmbytjeve të pastra për prodhimtari bujqësore dhe industriale, depot, shërbimet dhe përmbytje tregtare të cilat nuk kanë ndikim negativ në mjedis.

Lokacioni për përmbytje të pastra të prodhimtarisë dhe shfrytëzim përkatës komercial mund të zhvillohen në kuadër të vendbanimeve vetëm nëse ato nuk shkaktojnë ndikim negativ në mjedisin që l rrethon (emisioni i gazrave, ndotja e ajrit, zhurma, trafiku).

Bizneset industriale dhe komerciale me ndotje të shprehur nuk do të lejohen kurrësi.

Zgjerimi i zonës së industrisë dhe biznesit vetëm nëse qëndrueshmëria e zonës është paraprakisht e dëshmuar dhe me interes të përgjithshëm, në rast të urgjencës dhe mungesës së hapësirës së përshtatshme për tu alokuar.

Komuna do të koordinoj hartimin e planit rregullues për Zonën Industriale me zonim sensitiv, infrastrukturë përkatëse dhe lidhje me rrjetin rajonal të rrugëve bazuar në kriteret në vijim:

- a) Qasje të mirë në korridoret rrugore – jo përmes vendbanimeve,
- b) Disponueshmëria e tokës me çmim të ulët,
- c) Minimizimi i ndikimeve të dëmshme në vendbanim dhe peizazh
- d) Potenciali për zhvillim; Toka, infrastruktura përkatëse (kanalizimi, uji, rryma, komunikimet, ngrohja).
- e) Maksimumi i indeksit të shfrytëzimit të ngastrës nuk duhet të tejkaloj 40% të ngastrës dhe së paku 60% e sipërfaqes duhet të jetë gjelbërim, komunikim dhe rekreacion .

Zonat e reja ku mund të zhvillohen disa industri duhet të dëshmojnë furnizim energjetik të vet-qëndrueshëm me prodhim të energjisë nga burimet e ripërtërishme nëse ato gjinden në afërsi të potencialit të lartë për energji të ripërtërishme.

Vetëm ndërtimi i akomodimeve të vogla me maksimum 25 shtretër për turist në fshatra do të jetë i lejuar, nëse ata në tërësi i respektojnë kushtet mjedisore.

Komuna do të lejojë ndërtimin e infrastrukturës që përkrahë atraksionet turistike dhe aktivitetet e rekreacionit të cilat nuk kanë asnjë ndikim negative në mjedis – shtigjet për bjeshkatar dhe çiklistë, pikat e vizitës etj.

8.2.6 5.2.7. KUSHTET PËR VENDOSJEN E OBJEKTEVE TË VEPRIMTARIVE PUBLIKE

Sipërfaqet publike të gjelbëruara në vendbanime dhe në pjesët e përfshira në Planin Zhvillimor Komunal, mund të ndërtohen dhe mirëmbahen vetëm nëse mundësojnë ruajtjen dhe avancimin e vlerave natyrore dhe të krijuara;

Nëse për shkak të vendosjes së veprimtarive publike, dëmtohet sipërfaqja publike e gjelbëruar, ajo duhet të kompensohet sipas kushteve dhe mënyrës së përcaktuar nga komuna;

Për të mbrojtur zonën e infrastrukturës me interes për komunën, një politikë e mençur do të udhëhiqet nga ana e komunës;

kushtet për vendosjen e objekteve publike për persona të moshuar, jetim, hendikep duhet jenë ti plotësojnë kushtet hapësinore, funksionale dhe të lëvizjes së këtyre kategorive së bashku me plotësimin e funksioneve tjera përcjellëse;

Kushtet për zgjerimin e zonave të aktivitetit publik janë që të jenë në përputhje me funksionin e vendbanimeve – qendra kryesore, nën qendra, qendër lokale dhe fshatrat.

Komuna duhet të alokoj hapësirë për shkolla të reja dhe institucione parashkollore me kushtet e sigurimit të brezit mbrojtës të jenë të arritshme nga transporti publik. Ngastrat e alokuara për këtë ndërtim duhet të plotësojnë kriteret e mëposhtme;

a) Institucionet parashkollore Sipërfaqet standarde / fëmijë,

b) Shkollat fillore Sipërfaqet standarde / fëmijë,

Komuna mund të alokoj një ngastër të përbashkët për ndërtimin e përmbajtjeve sikur janë: edukimi, kultura, shëndetësia dhe shërbimet sociale, qendra të komunitetit. Kjo posaçërisht është e rëndësishme për nën qendrat dhe qendrat lokale;

Zonat e destinuar për sporte dhe rekreacion duhet të jenë të furnizuara me shtigje, infrastrukturë dhe gjelbërim. Në kuadër të këtyre zonave do të lejohet vetëm ndërtimi i objekteve të hapura dhe të mbyllura sportive, hapësira për parkim, restorante të vogla dhe dyqane që shërbejnë pajisje sportive rekreative. Maksimumi i indeksit të zënies së ngastrës guxon të kalojë 10% të sipërfaqes së ngastrës.

8.2.7 KUSHTET DHE MËNYRA E NDËRTIMIT TË OBJEKTEVE TË BANIMIT

Me PZHU janë definuar për ndërtim dhe zhvillim të banimit. Ndërtimi është i lejuar vetëm përbrenda kësaj zone.

Komuna do të ndjek konceptin e qytetit kompakt (i propozuar nga PZHU) për zhvillimin e ardhshëm përbrenda qytetit duke e rritur dendësinë banimore dhe fizike në zonën qendrore.

DENDËSIA BANIMORE

D-1 min.150—max.300 banorë për hektar, zona qendrore

D-2 min.80—max.150 banorë për hektar, zonë mikse e banimit

D-3 min.50—max.80 banor për hektar, zona e brezit të skajshëm

KATËSIA

H-1 min.3—max.8 kate

H-2 min.2—max.5 kate

H-3 min.1—max.3 kate

Gjatë hartimit të planeve rregulluese vija që përkufizon Zonën qendrore të qytetit të Kamenicës me zonat periferike në ballinë mundë jetë me etazhitet të njëjtë dhe mundë të planifikohet me etazhitet të njëjtë (H min.3—max.8 kate) vetëm në rastin kur është pasqyrim i objektit të ndërtuar ose planifikuar në vijën e zonës qendrore të qytetit të Kamenicës

Komuna do të hartojë planet rregulluese urbane apo projekte të dizajnit urban për zonën qendrore të qytetit dhe për zonat të cilat i nënshtrohen transformimit;

Zhvillimet e ardhshme duhet të zënë vend përbrenda zbraztirave në zonat ekzistuese të qytetit. Densifikimi i zonave ekzistuese (pas përcaktimit të hapësirave për lojë, parkim dhe atyre publike) duhet të stimulohet në veçanti në zonën e qendrës së qytetit si është propozuar me konceptin e qytetit kompakt;

Dendësia fizike do të rritet në zonën qendrore andaj rregulloret për ndërtesat e banimit kolektiv të lartësisë së mesme, tipologjia dhe madhësia e tyre duhet të udhëhiqet nga komuna;

Dendësia e zonave të banimit në pjesën periferike të tokës ndërtimore do të jetë më e ulët se në zonën qendrore për të përkrahur aktivitetet e bujqësisë urbane (shtëpi të vogla P+1 deri 3);

Ndërtimet e reja duhet të respektojnë koridoret e propozuara nga PZHU dhe në të njëjtën kohë të kenë konsideratë për paternat e rëndësishme në rrethinë (vija ndërtimore, materialet, ngjyrat, fasadat, lëvizja e këmbësorëve, peizazhi, etj);

Zonat e reja të banimit mund të ndërtohen pas hartimit të planeve rregulluese;

Në zona të caktuara do të duhet hartimi i planeve detale urbanistike arkitektonike për ta bërë të qartë vizionin e transformimit të një zone të caktuar së bashku me qytetarët dhe pjesëmarrësit e tjerë;

Për zonat me rrjet të papërcaktuar të trafikut, rrjeti i ri duhet të garantohet me koncepte të veçanta zhvillimore ose në kuadër të hartimit të planeve rregulluese;

Për zonat e reja të parapara me plan duhet të sigurohet infrastruktura (energji elektrike, uji, kanalizimi). Zhvillimi i infrastrukturës mund të bëhet gradualisht sipas nevojës dhe në bazë të mundësive financiare të komunës. Financimi privat duhet të jetë në marrëveshje me komunën, ose të aplikohen skemat e ndryshme të partneritetit publik-privat;

Zonat e definuara si zona për zhvillim të ardhshëm (banim i kombinuar) janë të rezervuara për ndërtim në të ardhmen. Ndërtimi në këto zona është paraparë të jetë në një periudhë më të gjatë kohore përveç në rastet e ndonjë interesi të caktuar publik kur zhvillimi është i domosdoshëm;

Pronarët e ndërtesave duhet të paguajnë për ndërtimin e infrastrukturës/çështja e shpërndarjes duhet të elaborohet;

Komuna duhet të sigurojë tokë për ndërtesat e banimit social për strehimin e banorëve me gjendje të rëndë ekonomike;

Komuna duhet të krijojë një platformë të partneritetit publik-privat për zhvillimin e banimit (investime të përbashkëta, dhënia e tokës publike me koncesion, etj);
htëpitë ekzistuese të cilat janë në zonën e gjelbër (jo të përfshiera në tokën e propozuar ndërtimore) mund të mbesin, por nuk mund të zgjerohen në rast të rikonstruktimit.

8.2.8 KUSHTET PËR PËRCAKTIMIN E RRJETIT TË SIPËRFAQEVE TË KORIDOREVE APO TRASEVE TELEKOMUNIKUESE DHE RRJETIT TË INFRASTRUKTURËS KOMUNALE;

Bazuar në PZHK dhe PZHU autoritetet Komunale do të hartojë një plan detal të trafikut (duke përfshirë trafikun publik, çiklizmin dhe të këmbësorëve) i cili do të jap në mënyrë më precize për tipet e korridoreve dhe profilin e tyre, Koncepti detal i mobilitetit për qytetin e Kamenicë-së duhet të thellohet në elaborim. Ky koncept duhet të përcillet me plan detal për zhvillim.

Korridoret rrugore duhet të garantohen në shkallë të përshtatshme në harmoni me funksion të Qytetit të Kamenicës dhe kërkesave të nivelit të Kosovës dhe regjionale.

Problemet teknike lidhur me sigurinë e rrugëve (gjerësia e rrugëve, kalimet e rrezikshme, pjerrtësia) duhet të shmangen dhe të lehtësohen me masa të përshtatshme.

Qasje direkte për zhvillim në rrugët kryesore (p.sh. Kategoria 1) me kufizim të shpejtësisë me më shumë se 60 Km/h nuk do të lejohet.

Ministria e transportit dhe Post Telekomunikacionit është përgjegjëse për rrugët kryesore dhe ato regjionale. Kështu që rregulloret dhe standardet teknike janë të dhëna nga Ministria.

Në qytetin e Kamenicë-së, rrugët kryesore, rrugët lokale dhe rrugët të tjera duhet të dimensionohen në mënyrë që të mund të lejojnë rrjedhje të komunikacionit të sigurt për të gjitha automjetet në çfarëdo kushte atmosferike. Shtigjet e Komunikacionit duhet të respektojnë rregulloret ekzistuese. Shtigjet duhet të jenë të gjera me se paku 3.0 m'. Aty ku ka probleme janë barrierat fizike mund të paraqiten shtigjet mund të ngushtohen.

• Korridoret e ardhshme të propozuara në Kamenicë janë:

- 1) Rrugët kryesore
- 2) Rrugët përmbledhëse
- 3) Rrugët shprëndarëse

Plani i trafikut duhet të plotësojë PZHU-në. Sfidat kryesore të cilat ky plan i trafikut duhet të shtjellojë janë:

- Përmirësimi i qasjes në zonën qendrore
- Përmirësimi i qasjes në transportin publik
- Përmirësimi i sigurisë në trafik
- Zvogëlimi i ndikimeve mjedisore në sistemin e trafikut

Plani i trafikut duhet të përfshijë zgjidhje për çështjet në vijim:

Komuna do të përmirësojë rrugët rajonale si korridore kryesore në qytet

Transporti publik urban duhet të fuqizohet nga komuna me linja të reja urbane dhe pika strategjike të ndaljes së autobusit bazuar në analizat e qasjeve.

Komuna duhet të përmirësojë pikat ekzistuese të ndaljes së autobusit (stacionet) dhe të sigurojë për të infrastrukturën e nevojshme (vendet për pritje dhe ulje, shenjat, etj).

Komuna duhet të përmirësojë gjendjen e parkimit në zonën ekzistuese të qytetit duke aplikuar qasje të ndryshme, si:

Parkimi në rrugën kryesore primare, përgjatë rrugës (me pagesë për orë të caktuar)

Sigurimi i ngastrave për parkim aty ku është e mundur për shfrytëzim më të gjatë (afër parkut ekzistues, palestrës sportive si dhe shërbimeve të tjera administrative dhe tregtare)

Parkimi për shtëpitë individuale duhet të organizohet përbrenda parcelës përkatëse.

Komuna duhet të respektojë standardet dhe rregulloret e parkimit në lidhje me ndërtimet e reja në qytet për të siguruar numrin e nevojshëm të parkingjeve në bazë të funksionit dhe llojit të ndërtimit.

Komuna duhet të ndërtojë një strategji të promovimit të qarkullimit pa automjete (çiklizmi, këmbësorët). Komuna do të përmirësojë dhe plotësojë rrugët kryesore për lëvizje çikliste dhe këmbësorëve dhe në të njëjtën kohë do të krijojë një rrjet të lëvizjes nëpër zonën urbane:

- a. Linjat për çiklistë përgjatë rrugëve kryesore ekzistuese
 - b. Linjat për çiklistë dhe shtigjet për këmbësorë nëpër zonave të banimit
 - c. Linjat për çiklistë dhe shtigjet për këmbësor përgjatë korridoreve të propozuara të gjelbërimit
- Komuna duhet të planifikojë strategji dhe veprime të detajuara për përmirësimin e sigurisë në rrugë përmes planeve rregulluese urbane (sidomos për zonat në afërsi të shkollave dhe shërbimeve të tjera publike).

Masat për lehtësimin e lëvizjes së njerëzve me nevoja të veçanta duhet të aplikohen në të gjitha rastet.

Përgjegjësitë e nivelit të lartë

Përmes këtyre rekomandimeve komuna e Kamenicës do t'i adresojë disa kërkesa Ministrisë së Transportit:

Komuna në bashkëpunim me ministrinë do të sigurojë korridoret kryesore të trafikut për rrugët dhe hekurudhën e rëndësishme në nivelin kombëtar.

Përmirësimi i rrugëve kryesore dhe lidhja e tyre me rrugët që lidhin Kamenicën me qendra të tjera.

Zbatimi i ligjit mbi rrugët, lidhur me distancën (20-60m nga rruga kryesore) e cila duhet të mbahet e lirë nga ndërtimet.

Zbatimi i ligjit mbi rrugët, lidhur me qasjet rrugore të pa rregulluara në rrugët kryesore (planifikimi, zgjerimi i trasesë, kyçjet).

Definimi i statusit të rrugëve të reja për qasje dhe rrugëve lokale në zonën urbane Nëse pozita financiare e komunës nuk mund të sigurojë zbatimin e rrugëve me hapësira të veçanta për këmbësorë - në zonat e banimit, është e rekomanduar që rruga duhet të përfshijë shtigjet për këmbësor.

Te gjitha udhëkryqet në nivelin e terrenit duhet të sigurojnë pamje prej të gjitha drejtimeve.

Shtigjet për çiklizëm të një drejtimi, nëse janë të ndara duhet të jenë 1,6 m' të gjera. Nëse hapësirat për çiklizëm janë të ndara atëherë shtegu i gjelbër duhet të jetë min 0,35m'.

Në zonat për parkim që shërbejnë për transportin publik, shtegu i ndaljeve të autobusëve duhet të jetë 2.0 m' i gjere.

Standardet për parkim janë si në vijim:

- a) Shtëpi banimi për një familje (1VP/shtëpi) në ngastër;
- b) Banimi kolektiv (1VP/njësi banimi);
- c) Banimi familjar (1VP/1 kat në ngastër apo të ngjashëm);
- d) Zyret; 1 VP në 75 m² btto zone; (12 VP/1000 m² btto);
- e) Dyqane 1 VP në 50 m² btto zone; (20 VP/1000 m² btto);
- ë) Qendër tregtare: 1 VP në 40 m² btto zone; (25 VP/1000 m² btto);
- f) Industri dhe depo: 1 VP / 5 të punësuar;
- g) Shërbime 1 VP / 3 të punësuar;
- h) Restorante 1 VP / 1 tavolinë;
- i) Ndërtesa sportive: 1 VP / 20 ulëse;
- j) Shkolla dhe jetimore: 1 VP/ klasa dhe grupe të fëmijëve;
- k) Shërbimet e shëndetësisë: 1 VP / 40 m² btto. (25 VP/1000 m² btto);

➤ **Ne korridorin rrugor të rrugëve kryesore regjionale, është i lejuar ndërtimi i ndërtesave në vijim:**

1. Pompa të benzinës me dyqane, restorant dhe përmbajtje shërbyese;
2. Larje dhe shërbime të automjeteve;

8.2.9 KUSHTET PËR RREGULLIMIN E ZONAVE DHE TËRËSIVE ME VLERË TË VEÇANTË

Komuna bazuar në PZHK dhe PZHU, së bashku me Institucionet e nivelit Qendror, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, duhet ta përgatitë planin menaxhuese për mbrojtjen e integruar të natyrës dhe monumenteve kulturore. Plani duhet të mbrojë çfarëdo zhvillimi që mund të afektojë vlerat e monumenteve, përveç atyre që janë në funksion të mbrojtjes.

- Komuna në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor do të hartojë planin rregullues për bregun e lumit “Kriva Reka” që kalon nëpër qendër të Kamenicës si hapësirë publike për të mbrojtur vlerën e peizazhit.
- Komuna duhet të hartojë rregulloren për hapësirat e gjelbra dhe politikën për gjelbërim.
- Zonat e lira të cilat janë të definuara sipas PZHU duhet të sigurohen nga ndërtimi, të garantojnë:
 - Konservimi i vazhdueshëm i zonave bujqësore ku vetëm ndërtesat që përkrahin bujqësinë mund të ndërtohen;
 - Sipërfaqet me vlera të posaçme ekologjike
 - Natyra dhe pjesë të peizazheve
 - Zonat e lidhjeve – korridoret e gjelbra

8.2.10 MASAT PËR MBROJTJEN E PEIZAZHEVE, VLERAVE NATYRORE DHE TËRËSIVE KULTURO-HISTORIKE

- Vlerat e mbrojtura të natyrës mund të përdoren dhe avancohen në mënyrën e cila e mundëson mbrojtjen dhe avancimin e tyre afatgjatë, në përputhje me Ligji Nr. 02/L-18 Ligjin për Mbrojtjen e Natyrës.
- Në pjesën e mbrojtur të natyrës nuk mund të zhvillohen aktivitete të cilat e rrezikojnë ekuilibrin natyror, llojllojshmërinë biologjike dhe peizazhore, hidrografinë, gjeomorfologjinë, gjeologjinë, vlerat kulturore ose në çfarëdo mënyrë degradojnë cilësitë dhe veçoritë e vlerave të natyrës.
- Duhet ndërmarrë masa të veçanta për ruajtjen dhe shfrytëzimin e vlerave të mbrojtura të kulturës dhe të natyrës.
- Çdo punë për modifikim ose demolim ose ndonjë veprim konservues apo restaurues për mbulesën e jashtme të ndërtesave të përfshira në asamble ose zona konservuese arkitektuale kërkon pëlqim me shkrim nga Institucioni kompetent.
- Trashëgimi arkitektuale nën mbrojtje shenjëzohet qartë me një shenjë të dukshme. Vendosja e materialeve reklamuese në monumentet arkitektuale, ndërtesat e asambleve ose brenda hapësirave konservuese arkitektuale bëhet me leje të shkruar nga Institucioni kompetent.
- Ndalohet lëvizja apo zhvendosja e pjesshme ose complete e ndonjë pjese të trashëgimisë së mbrojtur arkitektuale nën mbrojtje të përkohshme apo të përhershme.
- Aplikuesi i lejes në zonën arkeologjike nuk mund të marrë lejen për të filluar punën, para se të bëhet një marrëveshje me Institucionin kompetent për të ndërmarrë një studim vlerësues të trashëgimisë arkeologjike. Sasia e koston që paraqitet nga aplikuesi për këtë qëllim përcaktohet nga një formulë e dhënë në aktin nënligjor.
- Gjatë punëve ndërtuese, nëse bëhet ndonjë zbulim arkeologjik zbuluesi ose investitori duhet të informojë Institucionin kompetent menjëherë, por jo më vonë se sa në ditën pasuese nga koha e zbulimit. Institucioni kompetent ka të drejtë që menjëherë të ndalë punët ndërtimore të filluara dhe të ndërmarrë një studim vlerësues dhe shpëtues arkeologjik në vend për një kohë të kufizuar.
- Gërmimet arkeologjike mund të bëhen vetëm me lejen e shkruar të Institucionit kompetent. Vendimi lidhur me këtë leje jepet brenda 30 ditëve nga data e kërkesës.

- Institucioni kompetent ndërmerr masat për konservimin, mbrojtjen dhe ruajtjen e trashëgimisë së luajtshme nën mbrojtje.
- Trashëgimi kulturore shpirtërore në formë të ndryshme të dokumentimit dhe të regjistrimeve mbrohet, ruhet dhe promovohet në pajtim me këtë ligj dhe parimet ndërkombëtare, standardet dhe praktikën gjyqësore.
- Komuna, së bashku me Institucionet e nivelit Qendror duhet të përgatis planin menaxhues për mbrojtjen e integruar të natyrës dhe monumenteve kulturore. Plani duhet të mbroj çfarëdo zhvillimi që do të afektoj vlerat e monumenteve, përveç atyre që shërbejnë të mbrojnë ato.
- Komuna së bashku me Autoritetin Kosovë të pyjeve dhe do të organizoj pastrimin sanitar të drunjëve në zonat pyjore me funksion të mbrojtjes së pejsazheve dhe mund të ofroj ato për prodhimin e briketit Komuna në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor do të hartoj planet rregulluese për bregun e lumit si hapësirë publike që të mbrojnë vlerën e peizazhit.
- Komuna në bashkëpunim me institucionet përkatëse duhet të mbroj vlerat historike dhe të avancojë ato.
- Komuna në bashkëpunim me institucionet përkatëse duhet të mbroj zonat historike dhe mos të lejoj asnjë zhvillim në ato zona që të dëmton kontekstin historik.

8.2.11 MËNYRA E TRAJTIMIT TË HEDHURINAVE (PËRPUNIMI, DEPONIMI DHE BARTJA)

- a) Parandalimin ose zvogëlimin e prodhimit të mbeturinave dhe karakteristikave të rrezikshme, duke përfshirë edhe zvogëlimin e sasisë së mbeturinave të prodhuara më parë, gjatë ciklit të prodhimit duhet jetë pjesë e sistemit të menaxhimit.
- b) Trajtimi i mbeturinave duhet të bëhet me metoda që mundësojnë ripërdorimin e plotë ose të pjesshëm të mbeturinave.
- c) Duhet konsideruar riciklimin e mbeturinave.
- d) Gjithashtu duhet parë mundësinë e shfrytëzimit të vlerave të dobishme të mbeturinave (përfshirë kompostim, shfrytëzimin e mbeturinave si burim energjie etj).
- e) Incenerim pa përfitim të energjisë (trajtimi termik).
- f) duhet menaxhuar në atë formë që të bëhet deponimin e mbeturinave në deponi, pa shkaktuar ndikime të dëmshme në mjedis. Për objektet, vendet dhe pajisjet, për të cilat është e nevojshme Leja Ekologjike duhet kërkuar nxjerrjen e Planit për administrimin e mbeturinave:
 - a) kompanitë duhet të posedojnë dokumentacionin me shënimet për mbeturinat e prodhuara, shfrytëzuara dhe për mbeturinat që i deponon vet ndërmarrja (llojin, përbërjen dhe sasinë e mbeturinave);
 - b) masat e zbatuara nga ndërmarrja, me qëllim të pakësimit të mbeturinave në procesin e punës, në veçanti pakësimin e mbeturinave të rrezikshme;
 - c) ndarjen e mbeturinave, në veçanti mbeturinave të rrezikshme dhe mbeturinave që përsëri mund të përdoren, me qëllim të pakësimit të mbeturinave të cilat duhet deponuar;
 - d) zbatimin e masave për mbrojtjen e mjedisit dhe shëndetin e njerëzve;
 - e) përshkrimin e mënyrave që përdoren për magazinim, trajtim dhe deponim të mbeturinave, dhe
 - f) çdo çështje tjetër relevante.
 - Koncepti detaj i Menaxhimit të Mbeturinave për zonën Urbane të Kamenicës dhe nën qendrat duhet të elaborohet më detalisht në fazën e parë dhe të vazhdojë mbulimi i komplet territorit në fazën e dytë menaxhimi i mbeturinave.

- Mbeturinat e grumbulluara nëpër pikat e përcaktuara me planë do të menaxhohen nga kompania publike ose ndonjë kompani tjetër dhe do të drejtohen çdo javë në drejtim të deponisë regjionale e cila gjendet në Komunën e Gjilanit.
- Komuna duhet të paraqes një politikë për mbledhjen e materialeve të rendit të dytë si dhe për riciklimin e mbeturinave.
- Komuna e Kamenicës së bashku me kompaninë publike regjionale për menaxhimin e mbeturinave duhet të organizojnë ndarjen, mbledhjen dhe riciklimin e mbeturinave.
- Trajtimi i mbeturinave dhe ujërave të zeza duhet të konsiderohen me metoda më të qëndrueshme, duke u përqendruar në prodhimin e energjisë ripërtëritëse dhe biomasës në zonat e definuara si zona të mundshme për prodhimin e energjisë ripërtëritëse.

8.2.11.1 MASAT PËR PENGIMIN E NDIKIMEVE TË DËMSHME NË MJEDIS

- Për të penguar ndikimet e dëmshme në mjedis duhet promovuar **“Sistemin e integruar për mbrojtjen e mjedisit”** i cili i obligon autoritetet publike të bashkëpunojnë dhe koordinojnë punët mes veti për hartimin dhe zbatimin e çdo mase, standardi apo aktiviteti me qëllim të mbrojtjes së mjedisit.
- Duhet bërë fuqizimin e zbatimit të ligjeve dhe bëjnë inspektimin e zbatimit të ligjeve që kanë të bëjnë me mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm brenda territorit të Komunës së Kamenicës.
- Duhet të përgatiten dhe sigurohen informata për qytetarët në lidhje me mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin të qëndrueshëm;
- Askujt nuk mund të ju lëshohet leja për shfrytëzimin e resurseve natyrore pa pëlqimin mjedisor për projektin i cili duhet të përmban masat e mbrojtjes dhe rehabilitimit mjedisor.
- Strategjitë për menaxhimin e mbeturinave duhet të kontrollohen gjithmonë nga komuna në mënyrë që të shmangen ndikimet në mjedis.
- Projektet Zhvillimore në shkallë prej 5 hektarëve duhet të dëshmojnë që nuk shkaktojnë ndikime (përplasje) në mjedis.
- Gjatë dhënies së Lejeve Urbanistike për objekte zhvillimore ekonomike, nëse është e nevojshme, në pajtim me rregullat mjedisore, të sigurohen masat parandaluese për ndikimet negative në mjedis si ndotja e ajrit dhe zhurma, vibrimet, rrezatimi, ndotja e ujit dhe ndikimet nga mbeturinat e ngurta. Vlerësimi i ndikimeve në mjedis është i nevojshëm për përmbajtjet prodhuese.

MBROJTJA E UJIT

Me qëllim të mbajtjes në gjendje të rregullt të shtretërve dhe brigjeve, të ujërrjedhave, shtretërve të kanaleve periferike kulluese, shtretërve dhe brigjeve të akumulimeve artificiale, si dhe të digave është e ndaluar:

- Ndërrimi i drejtimit të ujit në lumenj dhe kanal apo të krijimi i pengesave pa të drejtën ujore;
- Nxjerrja, depozitimi i dheut, hedhja e mbeturinave, materialeve të tjera të ngurta dhe të lëngëta në ujërrjedha, akumulime dhe në brigjet e tyre;
- Ndërtimi i objekteve të tjera, të cilat nuk shërbejnë për mbrojtjen nga përmytjet, në largësi së paku 50 metra nga vija e plotave të larta të ujërrjedhave dhe akumulimeve;
- Kryerja e punimeve, të cilat mund të dëmtojnë shtratin dhe brigjet e ujërrjedhave, liqeneve, shtratin e kanaleve, tuneleve, akumulimeve ose pengimi i rrjedhës së lirë të ujërave;
- Kryerja e punëve në afërsi të ujërrjedhave, akumulimeve, tuneleve, të cilat do të mund të rrezikojnë stabilitetin e objekteve mbrojtëse ose përdorimin e tyre.
- Burimet e ujit duhet të mbrohen. Gjatë dhënies së lejeve për planifikim dhe ndërtim është e

nevojshme që të rregullohen masat për mbrojtje në mënyrë që uji nëntokësor të mbrohet:

- Ndërtimi i sistemit të ujërave të zeza me elemente të papërshkueshme nga uji
- Ujërat atmosferik duhet të kanalizohen në sistem të veçantë të drenazhimit
- Kujdes të veçantë duhet ti kushtohet drenazhit të ujërave atmosferike në varreza
- Në mënyrë që të mbrohet rrjedha e lumenjve, është e nevojshme të kontrollohet të gjitha shkarkimet dhe të bëhet një inventar i ndotësve.

- Ndalohet edhe përdorimi i substancave organike dhe inorganike për plehërimin e tokës dhe për mbrojtjen e bimëve në resurset ujore dhe brigje në largësi prej 25 metrash nga kufiri i bregut të ujit të klasit të parë dhe 15 metra largësi të bregut të ujit të klasit të dytë.
- Ndalohet hedhja e substancave dhe mbeturinave të cilat për shkak të vetive fizike, kimike e biologjike mund të rrezikojnë shëndetin publik, organizmat ujor dhe gjysmë ujor, vështirësojnë rrjedhjen e ujërave, rrezikojnë pajisjet ose instalimet ujore.
- Në resurset ujore, ndalohet hedhja e substancave dhe mbeturinave të rrezikshme.
- Kur mund të rrezikohen kushtet cilësore apo sasiore në zonën e mbrojtur ujore mund të ndalohen ose kufizohen aktivitetet e pronarëve apo poseduesve të tokës.

MBROJTJA NGA ZHURMA

- Në mënyrë që qyteti të mbrohet nga tejkalmi i nivelit të zhurmës së lejuar është e nevojshme të ndërtohen pengesa dhe të zhvillohen breza të gjelbër në mes të korridoreve të automjeteve motorike dhe vendbanimeve.
- Shfrytëzuesi i pajisjeve të cilat prodhojnë zhurmë dhe vibracion, mund të vë në qarkullim ose të përdor pajisjet sipas kushteve të parapara për aplikimin e masave mbrojtëse për zvogëlimin e zhurmës dhe vibracionit, respektivisht të bënë përdorimin e impianteve, pajisjeve, makinave, mjeteve transportuese dhe aparateve të cilat lirojnë zhurmë deri në nivelin e paraparë me ligj të veçantë.
- Ndërtesat duhet të jenë të projektuara dhe e ndërtuara në mënyrë që zhurma të cilën e dëgjojnë njerëzit që banojnë në afërsi ose në ndërtesë, të jetë e atij intensiteti që nuk do ta rrezikonte shëndetin e njerëzve dhe të sigurojë qetësi dhe kushte të përshtatshme për pushim dhe punë sipas Ligjit Nr. 2004 / 15 për Ndërtim.
- Gjatë kërkesave për mbajtjen e tubimeve publike, organizimit të manifestimeve argëtuese, sportive dhe aktiviteteve tjera në vende publike të hapura ose të mbyllura, për banorët vendorë ose mysafirë, në rastet kur ekzistojnë mundësit e tejkalimit të nivelit të zhurmës së lejuar, njësitë lokale të qeverisjes, me vendim të organeve kompetente, mund të caktojnë një rrugë, një pjesë të rrugës ose pjesë të qytetit, shesh ose lokacion tjetër të përshtatshëm, për qëllime të tilla.
- Me rregulloren komunale duhet ndaluar kryerja e punëve, veprimtarive dhe aktiviteteve tjera që me zhurmë pengojnë qetësinë dhe pushimin e njerëzve, në vende të hapura ose të mbyllura nga një orar i caktuar dhe veprimtari të caktuara.

MBROJTJA E AJRIT

- Në mënyrë që të bëhet mbrojtja e ajrit është e nevojshme që të gjitha burimet e ndotjes: të palëvizshme, të lëvizshme, burime të vogla të ndotjes ose difuze të obligohen në ruajtje të cilësisë së ajrit nga ndotjet që mundë shkaktajnë gjatë veprimtarisë që ushtrojnë.
- Gjatë veprimtarisë që ushtrohet në territorin e qytetit të Kamenicës detyrohen që:
Të minimizojnë emisionin e ndotësve dhe kundërmimeve;
Të mos tejkalojnë vlerat kufitare të emisionit.
- Operatorët e burimeve të ndotjes detyrohen edhe që:
t'i përdorin këto burime vetëm sipas kushteve teknike dhe kushteve të vëna në lejen e integruar ose lejen mjedisore;
të përgatisin rregullore teknike për funksionim e burimeve të ndotjes;

të kryejnë monitorimin e shkarkimeve në ajër dhe të dhënat të dërgohen në Ministri sipas rregullave të parapara me akt të veçantë të cilin e nxjerr MMPH (Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor).

Operatorët e burimeve të ndotjes duhet të përgatisin listën e parametrave teknikë, operacionalë dhe masat tekniko-organizative, për burimet e ndotjes.

MBROJTJA E BIODIVERSITETIT

- Meqenëse Kamenicës është e pasur me lloje të begatshme të bimëve dhe shtazëve këtë begati i mundësojnë pyje dhe peizazhe kodrinore, andaj është e nevojshme të kontrollohet gjuetia dhe shkatërrimi i habitateve të llojeve në rrezik zhdukje në mënyrë që të mbrohet zhdukja e specieve bimore dhe shtazore.
- Me qëllim të ruajtjes së disa llojeve shtazore në lumin Morava dhe rrjedhat e tij është e nevojshme pastrimi nga mbeturinat dhe ujërat e zeza. Në pyje është i nevojshëm rrethim i dhe mbikëqyrje e zonave në të cilat ekzistojnë lloje të rralla për habitatet tona.
- Për mbrojtjen e llojeve bimore është e nevojshme identifikimi i zonave të ndjeshme, ruajtja e disa llojeve mjekësore të cilat janë në rrezik zhdukje nga habitatet tona. Po ashtu është e nevojshme shpallja dhe sensibilizimi i zonave të mbrojtura, pejsazheve dhe trungjeve të vjetra të cilat kanë rëndësi shkencore, mjedisore, kulturore, historike, etj.

MASAT PËR PARANDALIMIN E NDIKIMIT NEGATIV SOCIAL

Komuna duhet të ofrojë infrastrukturë të nevojshme sociale për Qytetin (edukim, shërbim mjekësor, kulturë, sport) që të shmanget ndikimi negativ social i zhvillimit. Një seri e masave për infrastrukturë duhet të jenë sipas funksionit të Qytetit (qendra kryesore, nën qendra, qendra lokale).

Dendësia e Qytetit duhet të harmonizohet dhe të jetë në pajtim me zhvillimet sociale të Qytetit.

Komuna do të vlerësojë problemet specifike në lidhje me vendbanimet joformale dhe do të propozojë zgjedhje në ato vende gjatë hartimi i PRRU si zhvillim me prioritet.

Komuna duhet të ballafaqohet me ndërtimet ilegale konform ligjit të ri mbi ndërtimet ilegale. Për këtë arsye do të krijohet një bazë e të dhënave e cila për çdo ngastër do të përmbajë informata e nevojshme në lidhje me lejen e lëshuar.

Për ndërtesat e konsideruara si ilegale, sipas ligjit të ri mbi ndërtimet ilegale, komuna do të fillojë procedurën e legalizimit. Për procesin e legalizimit dhe lëshimin e lejeve valide për ndërtesë komuna do të kërkojë taksë.

MASAT PËR ZBATIMIN E PLANIT:

PZHU-ja duhet të ndryshohet nëse kushtet e përgjithshme kanë ndryshuar në mënyrë substanciale. Bazuar në ligjin për planifikim hapësinor PZHU e Kamenicës duhet të rishikohet pas 5 vitesh.

8.2.12 A DETYRIMI PËR HARTIMIN E PLANEVE DETALE RREGULLUESE;

Planet Rregulluese Urbane – PRRU janë bazë për dhënien e lejes si një hap i ardhshëm për zbatimin e PZHU-së.

Ndonëse hartimi i PRRU duhet të mbulojë tërë territorin urban është e qartë se prioritet duhet ti jepet atyre zonave ku problemet hapësinore janë të asaj natyre që duhet adresuar urgjentisht.

Komuna duhet t'i japë prioritet krijimit të kadastrit të ri si bazë për hartimin e planeve rregulluese urbane dhe zhvillimeve të mëtejme posaçërisht në situatat:

Ku qyteti është duke u rritur në një mënyrë të pakontrolluar;

Zonat të cilat i nënshtrohen procest të transformimit – psh. densifikimi i paraparë sipas PZHU.

Zonat të cilat kanë plane rregulluese të vjetra por të cilat tani duhet të harmonizohen me planin e ri apo të hartohen të reja.

Aty ku ridisenjimi dhe rekonstruimi i hapësirës publike kërkon intervenim emergjent

Zonat e listuar më poshtë janë identifikuar si zona prioritare për të cilat duhet filluar menjëherë procesin e hartimit të PRRU:

- Plani Rregullues i Qendrës së qytetit – zona densifikuese
- Plani Rregullues i lumit Kriva Reka
- Planet Rregullues për zonën urbane

Në procesin e hartimit të Planeve Rregulluese vëmendje e posaçme duhet ti kushtohet:

- Rregulloreve të planifikimit dhe ndërtimit – udhëzimeve ekzistuese administrative
- Hapësirat shtesë për gjelbërim dhe rekreacion
- Planet rregulluese duhet të ofrojnë masa mbrojtëse kundër zjarrit. Këto masa përfshijnë rrjetin për shuarjen e zjarrit në të gjitha pozitat e ndërtesave, qasje të lehtë për kamionët e zjarrfikësve dhe hapësirë për manovrimin e teknologjisë kundër zjarrit sipas rregullave ekzistuese për mbrojtje kundër zjarrit.

8.2.13 B. MASAT PËR RREGULLIMIN DHE MBROJTJEN E TOKAVE

Mbrojtja e tokës bujqësore

Për tokën bujqësore përgjatë kufirit të territorit urban, nuk ka nevojë të hartohet PRRU. Sidoqoftë, zonat bujqësore dhe natyrore duhet mbrojtur nga ndërtimi joadekuat.

Në përputhje me nenin 22.4 të Ligjit për planifikim hapësinor, komuna duhet të përgatisë vendimin për mbrojtjen e tokës kualitative bujqësore. Këto zona të mbrojtura do të shërbenin si një plotësim për PRRU të cilat duhet hartuar për zonën urbane, dhe do të ndihmojnë orientimin e zhvillimit të ri.

Në përgjithësi zhvillimi i banimit nuk duhet lejuar jashtë zonës urbane (tokës së planifikuar për ndërtim). Përjashtime mund të bëhen vetëm për objekte të caktuara, të përkohshme, nga materiali i lehtë dhe të tjera që janë në përkrahje të aktiviteteve në këto zona (bujqësi, prodhim, etj).

Riparcelimi i pronave në përputhje me synimet hapësinore

Hartimi i PRRU, në raste kur është e nevojshme ose e dobishme, do të zbatohet së bashku me riparcelimin e ngastrave kadastrave, Zbatimi i eksproprijimit dhe riparcelimit do të jenë procese të domosdoshme.

Në zonën bujqësore mund të përkrahen aktivitetet e zgjerimit të tokës me qëllim të përmirësimit të strukturës së aktiviteteve të pemtarisë, perimtarisë dhe blegtorisë dhe bletarisë.

8.2.14 C. REKONSTRUIMI I NDËRTESAVE DESTINIMI I SË CILAVE ËSHTË NË KUNDËRSHTIM ME DESTINIMIN E PLANIFIKUAR.

Ndërtesat ekzistuese në zonat e gjelbra nuk duhet të zgjërohen sipas kategorisë së rindërtimit;

Problemet specifike në lidhje me vendbanimet joformale do të vlerësohen dhe do të propozohen zgjidhje sipas direktivave dhe strategjisë së punuar nga DPH në MMPH. Për këtë arsye duhet të krijohet një bazë e të dhënave bazuar në një kadastër modern me informata detale për çdo ndërtesë;

Rrërimi i ndërtesave mund të konsiderohet në ato raste ku ndërtimet ilegale nuk mund të legalizohen sipas Ligjit mbi ndërtimet ilegale;

Komuna do të ofrojë një lokacion për ndërtimin e shtëpive të reja për njerëzit që duhen ti lëshojnë shtëpitë e tyre në rast të rrënimave. Gjatë zbatimit të planit nëse kërkohet, ndërtesat e ndërtuara legale

mund të largohen pas shpronësimit apo marrëveshjes me pronarin. Në këtë rast komuna duhet të ofrojë kompensim të mirëfilltë;

Në disa raste edhe ndërtimet legale mund të demoloohen (për arsye të ndonjë korridori të rëndësishëm apo shërbime publike) pas eksproprijimit apo negocijimit me pronarin. Në këtë rast komuna duhet të ofrojë kompensim të duhur. Në rast se ndërtimi legal ose ilegal krijon kontradikta me planin hapësinor, mund të imponohen restriksione në zhvillimet e mëtutjeshme (siç janë zgjerimet e ndërtesës, riparcelizimi i ngastrave, etj).

8.3 DISPOZITAT LIDHUR ME KONSULTIMIN, BASHKËPUNIMIN DHE PJESËMARRJEN

Në mënyrë që të sigurohet zbatimi i planit komuna sipas procedurave ekzistuese administrative do të ndërtojë bashkëpunim të nevojshëm në mes institucioneve të ndryshme lokale dhe departamenteve, dhe institucioneve në nivelin tjerë;

Bashkëpunimi me AKP-në –Agjencia Kosovare të Privatizimit “Agjencia do të ketë autoritetin që të administrojë Ndërmarrjet në pronësi Shoqërore dhe Publike që janë regjistruar si të tilla në Kosovë (nëse apo jo ajo Ndërmarrje ka qenë subjekt i Transformimit)”.

Komuna duhet të negociojë me AKP-në për sipërfaqet e tokës për ndërtesat Publike dhe interesat tjera që kanë qenë pjesë e trajtuar dhe destinuar me planë bazuar në ligjet dhe procedurave në fuqi për shkëmbim dhe marrëveshjeve të veçanta;

8.3.1 Përmirësimi i përfshirjes, pjesëmarrjes dhe vetëdijesimi

Zbatimi dhe përforsimi i Planit Zhvillimor Urban dhe planeve rregulluese do të jetë i suksesshëm vetëm nëse komuna do të krijojë përkrahje të mjaftueshme dhe mirëbesim midis qytetarëve të saj për këto aktivitete;

Fushata mediale do të organizohet në mënyrë që të forcohet njohuria e qytetarëve dhe të rritet mbështetja e tyre për planifikim dhe zbatimin e planeve;

Komuna duhet të themelojë bashkëpunim të mirëfilltë me shoqatat e organizatave civile në mënyrë që të sigurojë procedurë transparente të procesit të planifikimit;

8.3.2 Centralizimi i informative hapësinore

Informatat hapësinore në disponim do të vazhdojnë të digjitalizohen dhe centralizohen duke bashkëpunuar me institucionet relevante po ashtu duhet të vazhdojnë të integrohen në një bazë të dhënave GIS;

Komuna duhet të vë në dispozicion të dhënat që do të jenë të qasshme për të gjitha drejtoritë e administratës komunale për edhe publikun ,në formatin GIS nëpërmjet internetit;

8.3.3 Leja ndërtimore

Procesi i lëshimit të lejeve për ndërtim, duke rritur bashkëpunimin dhe edhe transparencën për të gjitha grupet me interes;

Procesi i ofrimit të lejes apo refuzimit të kërkesë për leje, përfshi garancinë për rolet transparente të të gjitha palëve me interes (aplikuesit, banorët, palët tjera me interes dhe administrata) do të përmirësohen përmes qartësimit të procedurave;

Lejet ndërtimore mund të lëshohen vetëm nga PRRU (planet rregulluese urbane). Një bazë adekuate e të dhënave në GIS-it duhet ta asistojnë procesin e lëshimit të lejeve. Ky aktivitet duhet realizuar në bashkëpunim me sektorin për Gjeodezi dhe Kadastër;

8.3.4 Vlerësimi dhe monitorimi

Plani zhvillimor urban do të vlerësohet në rregullisht një herë në dy vjet përveç nëse ka ndonjë kërkesë të veçantë. Po ashtu zhvillimet aktuale, të dhëna më të kompletuara demografike, të dhëna në lidhje me nevojat për banim dhe faktorë të tjerë ekonomik duhet të merren në konsideratë;

Çdo pesë vite plani duhet të revidohet në tërësi;

Duhet krijohet mekanizmi i bashkëpunimit me të gjithë aktorët për vlerësim dhe monitorim;

Komuna duhet ta përcaktoj koordinatoren e zbatimit dhe përgjegjësit nëpër drejtorit komunale për zbatim;

8.4 DISPOZITAT MBI RENDIN KRONOLOGJIK APO ETAPAT E ZBATIMIT

Pas miratimit të planit deri në maksimum tre muaj pas miratimit të PZHU-së, Komuna duhet ti rishikojë të gjitha politikat sektoriale në mënyrë që ti harmonizojë ato me dispozitat e Planit Zhvillimor Urban që kanë të bëjnë me Qytetin;

Brenda tre muajve pas miratimit final të Planit Zhvillimor Urban, Kuvendi Komunal duhet të miratojë një plan buxhetor shtesë i cili qartë paraqet se si planet e zbatuara do të financohen brenda tri viteve të ardhshme. Ky plan buxhetorë do të definojë financimin dhe procesin e hartimit të Planeve Rregulluese dhe dokumente shtesë të politikave dhe studimet e nevojshme për zbatimin e planit;

Komponenta fizike e planit që i ka për bazë zonat, vijat dhe korridoret duhet të fillon të zbatohet me një herë pas hyrjes në fuqi të planit.

- Hartimi i buxhetit komunal për vitet e ardhshme duhet bëhet duke u bazuar edhe në Planin Zhvillimor Urban;

- Të gjitha zhvillimet tjera do të bazohen në planin dinamik dhe prioritetizimet: prioritet i lartë(1), prioritet i mesëm(2), dhe prioritet i ultë (3) dhe afatet kohore (Afat shkurtër (1-3 vite), afat mesëm (3-5 vite), dhe në Vazhdimësi (mbi 5 vite).

8.4.1 ELEMENTET DHE UDHËZIMET PËR HULUMTIM TË MËTUTJESHËM.

Plani Zhvillimor Urban ofron kornizë punuese për studime të mëtutjeshme në zhvillimin e Qytetit, që lehtëson zbatimin e Planit. Në vazhdim janë dhënë temat e studimit të nevojshëm në mënyrë që të vazhdohet me zbatimin e planit:

- Hulumtime në funksion të kompletimit të kadastrit nëntokësor;
- Hulumtime në funksion të kompletimit të kadastrit të ndotësve të ajrit;
- Thellim i hulumtimeve për zonat tokësore të ndotura dhe ndotësit tjerë ;
- Thellim i hulumtimeve për rregullim të regjimit të Ujrave;

- Hulumtime në Plan të Lëvizshmërisë dhe të trafikut;
- Hulumtime në Plan-koncept të zhvillimit ekonomik;
- Vlerësim për prodhim të energjisë alternative duke përfshirë studimin e arsyeshëmëris për zhvillimet në shkallë të vogël të biomasës, solar dhe energji tjera ripërtëritëse;

5.3 DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

5.3.1 HYRJA NË FUQI

- Ky plan do të ketë efekt 8 ditë pasi që të publikohet ne Gazetën Zyrtare të Kosovës data e fillimit;

5.3.2 VALIDITETI / VLEFSHMËRIA

- Ky plan do të jetë i vlefshëm së pake për 5 vite.

5.3.3 VLERËSIMI

- PZHU do të vlerësohen rregullisht, p.sh. një herë në çdo dy vite. Gjithashtu do të konsiderohen zhvillimet aktuale dhe të dhënat demografike të tanishme, nevojat për banime dhe zhvillimet ekonomike. Vlerësimet do të përcaktojnë serinë e zbatimit të planeve të veprimit dhe strategjive.
- Procedura e rregullt e revidimit është në periudhë prej pesë viteve.

5.3.4 SHTOJCAT E DOKUMENTIT

- **Analiza e Gjendjës së Lumenjëve në Komunën e Kamenicës;**
- **Analiza e Gjendjës së Lumenjëve në Komunën e Kamenicës;**
- **Material për Sektorin e Bujqesise;**
- **Shtresëzimi i të pa Punëve në Komunën e Kamenicës;**
- **Agjenda zhvillimore**
- **Katalogu i Tërmeteve;**
- **Paraqitjet e Polimetaleve dhe Mineraleve jo Metalore në Komunën e Kamenicës;**
- **Rrejta Energjetike në Kamenicë;**
- **Shtrirja e Fshatirave të Komunës së Kamenicës;**
- **Trashëgimia e Kamenicës;**
- **Vendbanimet në Komunën e Kamenicës;**
- **Vler.mes. Reshjet, Temperatura, Era, shtypja;**
- **Vlerësimi i Gjendjes në Komunë SWOT;**
- **Shfrytëzimi i Tokës Kamenicë;**
- **Zhvillimi Demografik në Komunën e Kamenicës;**
- **Plani investiv i rrjetit të kanalizimit dhe të ujësjellesit për CDI-në;**

REFERENCAT

MMPH - Instituti për Planifikim Hapësinorë, Draft Plani Hapësinor i Kosovës

1. Propozim plani hapësinor i Republikës së Kosovës i vitit 1975. Në origjinal në gjuhën serbokroate (Predlog – Prestorni Plan Socialistiqe Autonomije Pokrajine Kosovo)
2. Plani Hapësinor i Republikës së Kosovës i vitit 1973, në origjinal në gjuhën shqipe (Plani Hapësinor i Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës)

Studimi themelor – faza B

- Hidroekonomia
- Bujqësia
- 2.1. Perspektiva e zhvillimit gjer në vitin 2000
- 3. Plani Hapësinor Regjional

Studimi themelor – faza B

- Pylltaria
- Industria e drurit
- Konservimi dhe rregullimi i tokave dhe rrjedhave të burimeve të vitit 1971
- 3.1. Energjetika, në gjuhën serbokroate si dhe planet hapësinore regjionale studimet themelore, në gjuhën serbokroate.
- 4. Plani hapësinor Regjional i Metohisë Kosovës dhe Anamoravës.
- materiali bazë – Studimi i masave mbrojtëse të natyrës dhe ambientit njerëzor të vitit 1976, në gjuhën serbokroate.
- 5. Enti për Urbanizëm dhe Planifikim – Prishtinë: Plani Hapësinor Regjional i vitit 1977.
- 6. Instituti për Planifikim Hapësinor - PGJU Shkupë 1980
- 7. Enti i Statistikave të Kosovës 2006-2010.
- 8. UNFPA, ESK, IOM (2001): Situata demografike, sociale, ekonomike dhe shëndeti riprodaktiv në Kosovë pas konfliktit të vitit 1999. Rezultatet e anketës së ekonomive familjare, nëntor 1999- shkurt 2000. Janar 2001.
- 9. Banka Botërore (2001): Vlerësimi i Varfërisë, Kosovë. Vëllimi I: Raporti kryesor, 20 dhjetor 2001. Bazuar në AMSJ 2000.
- 10. ESK, UNICEF, TADEST (2002): Statistikat e Arsimit në Kosovë 2001. Versioni 2, Korrik 2002.
- ESK (2004): Tabela nga ADSSH 2003 - 2009.
- 11. Statistikat e arsimit në Kosovë 2010/11.
- 12. Statistikat e Kulturës, 2008, 2009.
- 13. Statistikat e Lindjeve në Kosovë 2011
- 14. Statistikat e Mirëqenies Sociale 2004-2008.
- 15. Statistikat e Shëndetësisë 2010-2011.
- 16. Statistikat e Standardit Jetësor 2008
- 17. Statistikat e Vdekjeve në Kosovë 2011
- 18. Konsumi i ekonomive familjare në Kosovë 2003-2005.
- 19. Ndryshimet demografike 1948-2011.
- 20. OSBE - Regjistrimet e Popullsisë 2011.
- 21. Raporti i Zhvillimit Njerëzor - Kosova 2009
- 22. Ligjet e Kosovës në fuqi

Nazim Gafurri 33
PO Box no.2
10000 Pristina, Kosovo
www.helvetas-ks.org
<https://www.facebook.com/logosproject>

Tel: +381(0) 38 51 77 15
Tel: +381(0) 38 51 66 44
Fax: +381(0) 38 51 88 33
info@helvetas-ks.org